ÖNDERLİK ÇİZGİSİNDE YENİDEN PARTİLEŞME

Weşanên Serxwebûn 112

Önderlik Çizgisinde
YENİDEN PARTİLEŞME

Önderlik Çizgisinde
YENİDEN PARTİLEŞME

Önderlik Çizgisinde YENİDEN PARTİLEŞME
Weşanên Serxwebûn 112

Birinci Baskı: **Aralık 2001**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 7

I. Bölüm

Örgütsel çizgi açısından PKK tarihi **21**
a- PKK'nin doğuş koşulları ve ideolojik grup dönemi **25**
b- Amatörlüğe karşı mücadele ve partileşme süreci **41**
c- Geri çekilme koşullarında örgütsel çalışma **52**
d- Büyük zindan direnişinin partileşmede oynadığı rol **73**
e- Gerillasal gelişme sürecinde provokasyona ve ortayolculuğa karşı mücadele **86**
f- Devrimin yükseliş sürecinde ağırlaşan örgüt ve kadro sorunları **109**
g- Stratejik değişim ihtiyacı ve işbirlikçi çete eğilimine karşı mücadele **129**

II. Bölüm

Partinin yeniden örgütlendirilmesi ve geliştirilmesi **151**
a- Stratejik değişim süreci ve uluslararası komploya karşı mücadele **151**
b- Teorik çalışma ve propagandanın önemi **185**
c- Siyasal çalışmanın kapsamı ve içeriği **197**
d- Örgütsel çalışmanın karakteri **220**
e- Partinin yeniden örgütlenme çizgisi **224**

III. Bölüm

Partiye doğru katılım ve yeni dönem militanının özellikleri **243**
a- Uluslararası komplo ve stratejik değişim sürecinde
açığa çıkan kadro gerçeği **243**
b- VII. Kongre temelinde kadronun yaşaması gereken
değişim ve yenilenme **252**
c- Ortayolculuğa karşı mücadele ve partiye doğru katılım **257**
d- Doğru örgüt anlayışı ve parti yaşamı **264**
e- Yeni dönem militanının özellikleri **274**
f- Eğitim ve kadro gerçeği **289**

Giriş

Örgüt; genel anlamıyla insanların belirli bir amaç veya amaçlar için, belli kurallar ve ilkeler çerçevesinde sistemli bir biçimde birlikte çalışması olarak tanımlanabilir. Elbette örgüt insanlardan oluşur. Bir insan yalnız başına örgüt olmaz. Buna karşılık insanın kendisini örgütlemesinden ve yaşamını örgütlü hale getirmesinden söz edebiliriz. Örgüt olabilmek için ikiden fazla insanın bir araya gelmesi gerekli görülür. Yine her örgütte amaç vardır; kısa veya uzun vadeli, bir veya birden çok amacın bulunması gerekir. Amaçsız örgüt olmaz. Belirlenen amaca ulaşmak için yapılacak işlerde, çalışanların bağlı oldukları bazı kurallara, ilkelere ve bir sisteme gereksinim duyulur. Bütün bunlar bir örgütü oluşturur.

Günümüz dünyasında örgüt ve örgütlenme düzeyi çok ileri bir noktaya ulaşmış bulunuyor. Fakat insanlık genel anlamda bir örgütlülüğü ifade ediyor. Günümüzde bu örgütlülük çok bilinçli ve oldukça ileri bir düzeyi kazanmış olsa da, insanlık tarihi aynı zamanda böyle bir örgütlülüğün her düzeyde gelişme tarihi olarak tanımlanabilir.

İlk insanlar da kendilerini yaşatacak imkanları yaratmak için birlikte hareket ediyorlardı ve bu da bir tür örgütlülüğü ifade ediyordu. Amaçları ya bir şeyler bulmak ya da bir şey avlamak, yani bir şeyler elde etmekti. Önlerine koydukları amaçlarına ulaşmak için, yapacakları işin özelliklerine göre kendileri için kural ve tarz oluşturuyorlardı. Av seferleri ve düzenleri buna örnek olarak gösterilebilir. Yapılan kazılarda buna ilişkin bulgular açığa çıkartılmaktadır. Bu da bir tür örgütlülüktür.

İnsan topluluk halinde yaşamakta ve sosyal bir varlık olarak bir örgütlülüğü ifade etmektedir. Daha sonra sadece insanların bazı ihtiyaçlarını karşılamak için topluca çalışmalarından doğan örgütlülüğün de ötesinde, daha fazlasını elde etmek ve başka insanların elindekini ele geçirmek için mücadeleler ve bunları içeren örgütlenmeler ortaya çıkmıştır. Bu, insanlığın gelişimi ve insan emeğinin üretkenliği ile bağlantılıdır. Daha fazlasını elde etmek, başka insanların veya toplulukların elindekileri almak üzere mücadeleler, bu mücadeleleri yürüten ve bunlara denk düşen örgütlenmeler ortaya çıkmıştır. Bu tür bir örgütlenmenin yaratılabilmesi için hem düşüncenin gelişimi, hem de örgüt kurallarının ve bununla birlikte mücadele araçlarının gelişimi gerekmekte, bu alandaki gelişmeler örgütün gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Tarih bu bakımdan değerlendirilmektedir.

İnsanlık çeşitli toplumsal örgüt biçimlerini yaşamıştır. Köleci sistemin kendine göre örgütleri vardır. Feodalizmin kendine göre örgütleri mevcuttur. Kapitalizm günümüze kadar örgütlenmeleri çok çeşitli kıldı ve çok ileri bir düzeye ulaştırdı. Bireyi çok örgütlü hale getirdi ve toplumların örgütlenmesinde çok ileri bir düzeyi ortaya çıkardı. En fazla hakim olan güçler bunu kendileri açısından yaptılar. Halkların bu konuda kendi çıkarları çerçevesinde geliştirdikleri örgütlenmeleri mümkün olduğu kadar zayıflatmaya çalıştılar. Bu ayrı bir sorundur. Fakat esas olan, örgüt sisteminin düşünce olarak, ilkeler ve kurallar olarak, yine araçlar bakımından çok gelişmiş olmasıdır.

Tarihsel gelişme sürecinde insan toplulukları sosyal bakımdan daha ileri düzeylere gelmişler; kabile, aşiret, giderek halk ve ulus düzeyine yükselmişlerdir. Bu, siyasal örgütlenmeye bağlı olmakla birlikte, bir sosyal örgütlülüğü de ifade etmektedir. Siyasal örgütlenme, fazla ürün elde etme ve yaratılana el koyma noktasında, bir şiddet gücü olarak ortaya çıkmıştır. Askeri örgütlülük ve ordu düzenleri günümüze kadar bu temelde gelişme sağlamıştır. Siyasal örgütlenmelerin en genel çerçevesi olan ve çekirdeğinde ordunun yer aldığı devlet örgütlenmesi böyle doğmuştur. Toplumun yaşam sis-

temini oluşturma, yönlendirme ve bunun üzerinde egemenlik kurma açısından, en temel örgütlenme biçimi olarak devlet düzeni doğup gelişmiştir. Bu gelişme, düşüncenin ve üretimin gelişimine paralel olarak yaşanmıştır. Bunlar birbirini etkilemişler ve siyaset de bu temelde gelişme göstermiştir. Bir efendinin kendi etrafında oluşturduğu askeri ve siyasal düzen devlet olmuş ve giderek imparatorluğa varmıştır. Bu temelde geçmişte feodal derebeylikler, günümüzde de burjuva ve sosyalist devlet denemeleri oluşmuştur.

Devlet olma ve ulusal planda ayrı devlet kurma, 20. yüzyılda toplumların gelişimi bakımından çok ileri düzeyde bir değer kazanmıştır. Kuşkusuz uluslararası ilişkiler geçmişe göre bugün daha fazladır. Devletler arası bağlantıların artması ve giderek dünya ölçüsünde örgütlenmelerin gelişmesi günümüzde en ileri düzeye ulaşmış bulunmaktadır. Fakat yine de devlet örgütlülüğü, ulusal düzeyde yönlendirici güç olma durumunu sürdürmektedir.

Devletleşen egemen güçler, tarihsel gelişme süreci boyunca uygarlık alanlarını kendi egemenlikleri altına almak istediler. Köleci sistemde böyle bir egemenliği yaratmaya çalışan devletler ve imparatorluklar oldu. Feodal dönemde aynı şeyi başarmak isteyen imparatorluklar ortaya çıktı. Kapitalist çağda ve özellikle dünyanın tümünün uygarlığa açıldığı kapitalizmin emperyalist aşamasında, dünyayı ele geçirmek isteyen güçler kendi aralarında büyük savaşlara giriştiler. Bugün bu savaş başka biçimlerde sürüyor. 20. yüzyılda yaşanan bu savaşlardan sonra, bilim ve teknikteki gelişmelere bağlı olarak, devletler arası ilişkiler daha farklı özellikler kazanmış bulunuyor. Uluslararası örgütlenmeler, devletler arası ilişkiler ve örgütlenmeler giderek gelişme kaydediyor. Bu eğilim daha da fazla gelişeceğe benziyor.

Tabii burada üzerinde durduğumuz örgütlenmeler büyük örgütlenmelerdir. Toplumların kendi iç örgütlenmeleri açısından da başvurdukları yöntemler ve örgütsel biçimler vardır. Günümüzde hemen her alanda örgütlenme çabaları devam etmektedir. Bugün pek çok alanda birden örgütlenmiş olan toplumlar en gelişmiş toplumlar sayılmakta; başka bir deyişle, toplumların gelişmişlik düzeyi ör-

gütlülük düzeyiyle ölçülmektedir. Aynı şey insanın gelişme düzeyi için de geçerlidir. İnsanın gelişmişlik düzeyi de onun örgütlülük düzeyine bağlıdır. Bu gelişmişlik, insanın kendisini örgütleme, planlama, sistemli ve üretken bir çalışma içine sokup sokmama gerçeği temelinde değerlendirilmektedir. Bunu her zaman böyle bilmek gerekir.

Örgütlenme için belli ayırımlara gidilebilir: sosyal örgütlenmeler vardır, askeri ve siyasal örgütlenmeler vardır. Akademik örgütlenmeler bilim ve teknik üzerine çalışırlar. Bu tür örgütlenmeler kendi amaçlarına göre kurallar oluştururlar. Tabii her örgüt aynı kurallar çerçevesinde hareket etmez. Örgütlerin ilke ve sistemleri farklı olur. Sosyal ve siyasal örgütlenmelerin kuralları kendilerine göre, askeri örgütlenmeninki kendine göredir. Akademik örgütlenmeler yine kendine göre bir amaç ve kural bütünlüğüne sahiptir.

Biz burada parti örgütlenmesinden söz edeceğiz. Parti nasıl bir örgütlenmedir? Sınıflandırdığımız mevcut örgütlenmeler içerisinde partinin biraz akademik yanı bulunmaktadır. Yani parti tümüyle akademik yandan kopuk bir örgütlenme değildir. Partinin siyasal yönü vardır ve nitekim siyasal parti olarak tanınır. Partiler siyaset üretme ve yürütme güçleri olarak tanımlanırlar. Askeri ve sosyal örgütlerle de bağları vardır. Demek ki parti diğer örgütlenmelerden ayrılmaktadır. Çeşitli toplumların kendi içlerindeki bağlılık durumları, yine çeşitli dernekler ve benzeri örgütlenmeler daha farklı anlam taşırlar. Aynı şekilde ordular daha farklıdır. Devlet tümüyle bir siyaset kurumudur; varolan imkanları ve yaşamı düzenleme kurumudur. Devlet bunu bir sistem dahilinde yapar. Parti bütün bunları içinde toplayan, fakat bunların hiçbirisiyle yalnız başına özdeşleşmeyen bir örgütlenmedir. Parti bu tarihsel gelişme içerisinde ortaya çıkar.

Toplumsal gelişme çeşitli örgütlerle sürerken, örgütlülüğün çeşitlenmesiyle birlikte, giderek bütün bu örgütlenmelere yön veren, onlara yön verecek düşünceyi, siyaseti ve yönetim gücünü oluşturan partiler yaratılmıştır. Yani başlangıçta şimdiki gibi parti örgütleri yoktur. Toplumlar bu kadar örgütlü değildir. Tarihin ilk çağlarında

parti, ordu ve devlet iç içe geçmiş; toplumsal gelişme ilerledikçe, bu alanlarda örgütsel ayrışma yaşanmıştır. Bunu kabul etmek gerekir. Örneğin bir köleci ve feodal çağda devlette, orduda ve partide düşünce üretiminden günlük savaş olayını yaratmaya kadar hepsi bir örgütlenme içerisinde yer alır. Bütün bu alanlarla bağlantılı olması bakımından, parti onlardan ayrılan önemli bir örgütlenmedir.

O zaman partinin temel özellikleri nelerdir?

Bir defa partinin akademik örgütlenmeyle bağı düşünce üretimi alanında gerçekleşir. Partiler düşünce üreten ideolojik örgütlerdir. Partilerin temel bir yanı da işte budur. İdeolojik ilkeleri olmayan, kendisine ait doğruları bulunmayan, ütopyalar oluşturmayan ve bu temelde düşünce üretmeyen örgütler parti olamazlar.

Ancak partiler sadece ideolojik ilke ve amaçlarla bağlı değildir. Onlar aynı zamanda siyaset üretirler. Yine güncel yaşamın düzenlenişinin nasıl olacağı konusunda düşünce üretmek ve bunu hayata geçirmekten sorumludurlar. Güncel yaşama ilişkin düşünce üretmek, politika üretmek ve politika yapmak anlamına gelir. Siyaset, yaşamın bütün alanlarının nasıl olacağını belirler. Bu açıdan partinin diğer tüm örgütlerle bağı vardır. Parti başkasından yön alan bir örgüt değil, sosyal, askeri vb. örgütlerin hepsini yönlendiren, hepsinin amaçlarının belirlenmesinde yönlendirici rol oynayan bir güçtür. Bir de parti doğrudan yönetim örgütüdür. Yani parti sadece düşünce üreten, önüne uzun vadeli amaçlar koyan ve güncel amaçları belirleyen bir oluşum değil, bunlara göre toplumun yaşamını düzenleyen ve yöneten bir kurumdur. Tabii bunu da kendi örgütleriyle yapar. Bu noktada parti akademik örgütlerden ayrılır. Parti sadece ideoloji ve politika üreten bir akademik kurum değil, onları doğrudan uygulayan pratik bir kurumdur. Uygulamayı kimler yapar? Uygulamayı partinin örgütleri yapar; kendini ideoloji ve politikaya vermiş, onu yaşamsallaştırmak isteyen kadrolardan oluşan örgütleri yapar.

Demek ki, partinin bir de uygulama gücü vardır. Parti sadece uzun veya kısa vadeli düşünce gücü olan bir örgüt değil, aynı zamanda bu düşünce gücünü maddi bir güce dönüştürmek üzere ha-

yata geçirmeyi hedefleyen, uygulama yeteneğine sahip örgütleri bulunan bir örgütlenmedir. Parti bütün bu örgütlerin toplamından oluşur. Parti tek yanlı ve dar bir örgüt değil, uzun vadeli amaçları olan ve düşünce üretimiyle sorumlu bir kurumdur. Bu açıdan teorik ve akademik yönü de vardır. Öte yandan politika üreten bir örgüt olarak, güncel toplum yaşamına ilişkin düşünceler, amaçlar ve hedefler ortaya koyar. Partinin bunları pratiğe geçirmekle yükümlü örgütleri, bir yönetim gücü ve bütün bunları yapacak kadar bir kadro gücü olmak durumundadır. Parti, düşünceleri bu örgütlerle hayata geçiren bir kurumdur. Bunları yapabilmesi için de bir çalışma tarzının oluşması gerekir. Yani düşünce, ideoloji ve politikayı pratiğe geçirecek bilimsel yol ve yöntemlere sahip olan bir güçtür. Bu açıdan bir stratejisi ve taktiği vardır. Parti toplumu yönlendirir. Çünkü bu amaçların hayata geçirilmesi için, toplumun yönlendiricisi olması gerekir. Bunu yapabilmek için de bir taktiğe ve tarza sahip olması şarttır. Sistem ve kurallar bu anlama gelir. Bu düşünceler ve politikalar nasıl bir çalışma tarzıyla, hangi strateji ve taktiklerle hayata geçirilecekse; onları bulan, bilen ve edinen bir güç olarak işlev görür.

Kuşkusuz partiler bütün bu özellikleri kendi içinde taşımak üzere birdenbire doğmadılar; toplumların gelişimi içerisinde diğer örgütlerle paralel bir gelişme sağladılar. Esas olarak kapitalist çağda böyle açık ve adına parti denen örgütler haline geldiler. Daha önce böyle parti ismiyle güçler yoktur. Parti denilse de, partiyle kastedilen çeşitli gruplardır. Örneğin devletler ve imparatorluklar içerisinde değişik yönetim güçleri vardır. Biri gider, diğeri gelir. Bunların önerdiği bir politika vardır. Başkalarının önerdiği politikalar vardır. Bunlar birbirleriyle yarışırlar. Zaman zaman birbirlerinin yerine devlet yönetimini yürütür hale gelirler. Politika ileri sürmeleri, yönetim gücü olmaları ve yine belli bir grubu oluşturmaları bakımından elbette partiye benzerler. Bunlar partinin öncülleri olarak görülebilir. Öte yandan ekonomik ve akademik gelişmeler yaşanır. Bilim ve felsefe alanında filozofların çabaları da aslında partinin bir kolunu geliştirir.

Bütün bu gelişmeler toplumsal gelişmenin bir aşamasında, ekonomik temelin güçlendiği ve bunun üzerinde siyasal alanın genişlediği bir aşamada, ideolojik, siyasal ve yönetsel güç bir örgütte ortaya çıkar. Parti işte böyle bir dönemde şekillenir. Bunlar daha çok kapitalist sanayi üzerinde siyasetin, ulusal örgütlenmelerin ve ulusların gelişimine bağlıdır. Bu bakımdan fazla eski değildir. 19. yüzyıl böyledir.

Yine devrimin yürütülmesinde mücadele veren gruplar vardır. Bu gruplar bir arada olurlar ve aslında partileşmeye doğru gidişte önemli gelişmeler yaratırlar. Bu tür gruplar partinin gelişiminde önemli bir adım teşkil ederler. Fakat gerçek anlamda partileşme daha çok 19. yüzyılda gelişir. Düşüncenin ve siyasetin gelişimine bağlı işçi sınıfı partileri de, yine egemen sınıf partileri de, parti olarak aslında daha çok bu süreçte gelişme kaydederler. 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başı, partileşmede ve parti örgütlerinin oluşumu ve gelişiminde önemli bir tarihi süreçtir. Siyaset bu temelde gelişme kaydeder. Siyasetin böyle bir gelişimi yaşaması için gerekli olan altyapı, ekonomik ve sosyal temel oluşur. Bunun üzerinde gelişme olur.

Tabii burada biz işçi sınıfı partileri üzerinde duruyoruz. İşçi sınıfı partileri nasıl şekillendi? Bir defa sosyal düşünce 19. yüzyılın ortalarında önemli bir gelişmeyi yaşadı. Marks ve Engels bu gelişmeyi yaratan beyinler oldular. Felsefenin, diyalektik materyalizmin gelişimi, yine ekonomik ve siyasal alandaki gelişme, kapitalist sistemin gelişimi ve onun bilimsel çözümlenmesinin ortaya çıkması mücadele yasalarıyla birleştirilince, yeni bir ideolojik sistem olarak marksizm ortaya çıktı. İnsanın sosyal gelişimi ve bunu yaratan özgürlük, eşitlik ve adalet ilkeleri böyle bir bilimsel düşünceyle bir ideolojik içerik kazandı, bir ideolojiye bağlandı. Felsefi ve ekonomik temeli, yine mücadele yasaları ve bunların nasıl gerçekleşeceği anlamında stratejik, taktik ve bilimsel çerçevesi ortaya çıktı. Öncelikle böyle bir ideolojik gelişme vardır.

Örgütsel bakımdan bu gelişmeye paralel olarak enternasyonal örgütlenmeleri ortaya çıktı. ***Birinci Enternasyonal*** daha çok değ-

şik ülkelerin işçi derneklerinden oluşuyordu. Bunlar çok fazla siyaset yapan ve geniş kesimi içerisine alan kurumlar değil, daha çok tartışma kulüpleri, işçilerin tartışma ve kendi durumlarını bilince çıkarma anlamında rol oynayan, bilimsel sosyalizmi öğrenme kulüpleriydi. İkinci enternasyonal bunu aştı. Bu derneklerden partilere geçiş yaşandı. Avrupa'nın birçok ülkesinde sosyal demokrat işçi partileri kuruldu. Eskinin işçi dernekleri birer ideolojik-teorik oluşum, sosyalizmi tartışan kulüpler olmaktan çıkıp siyaset yapan ve yönetime aday haline gelen örgütlere dönüştüler. Bunlar ***İkinci Enternasyonali*** oluşturan örgütler ve partiler oldular.

Bu partiler daha sonra özellikle taktik konusunda, yine bazı ideolojik ve siyasal noktalarda görüş ayrılıklarına düştüler. Buna bağlı olarak bir iç mücadeleyi yaşadılar ve bölündüler. Sosyal demokrat partiler bir kanat oldu, komünist partiler başka bir kanadı oluşturdu. ***Üçüncü Enternasyonal***, komünist partileri çerçevesinde kuruldu ve ***Ekim Devrimi***'nden sonra bütün dünyada sosyalist hareketin en radikal kesiminin yöneticisi ve yönlendirici gücü oldu.

20. yüzyılın sonunda bu partiler de yeniden kendi durumlarını değerlendirdiler ve bir değişimi yaşamaya başladılar. Bu tür partileşmenin geliştirildiği en temel ülke olarak Rusya'da Komünist Partisi'nin kendi kendisini feshetmesi ve yönetimden düşmesi, birçok alanda komünist parti gerçeğinin yeniden değerlendirilmesini ve bu çerçevede örgütlenmenin yeniden ele alınmasını gündeme getirdi. Birçok ülkede bu temelde değişiklikler yaşandı. Komünist partiler, demokratik sosyalist partiler biçimini aldılar. Birçok ülkede eskisi gibi kalmakla birlikte, fiili olarak böyle bir değişim yaşanmaktadır. Şimdi işçi partileri bu tür örgütler arasında bölünmüş durumdalar ve işçi sınıfı partisi olduğu iddiasındadırlar.

Türkiye'de parti örgütlenmesi ne durumdadır? Türkiye'nin uzun bir devlet geçmişi vardır. Devlet yönetimi içerisinde siyasal kanatlar her zaman ortaya çıkmıştır. Fakat bir düşünce temelinde partileşme, daha çok 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmıştır. Jön Türkler, İttihat ve Terakki böyle bir örgütlenmedir. 20. yüzyılın ilk çeyreğinde de kemalist hareket, Cumhuriyet Halk Partisi ve ondan

daha sonraki çok partili dönem içinde birçok partinin kurulması yaşanmıştır. İşçi sınıfı hareketi bakımından, 20. yüzyılın ilk çeyreğindeki işçi hareketleri, dernekler, birlikler ve daha sonra komünist partisinin kurulması biçiminde bir gelişme seyri göstermiştir. Bu parti cumhuriyetten sonra önemli ölçüde zayıflatıldı, bölünüp parçalandı. İşçi hareketi bir tek parti olamadı, birçok parti biçiminde yer aldı. Komünist partisi yanında başka adlarda sosyalist işçi partileri de varoldular.

1960'lardan sonra legalitede Türkiye İşçi Partisi (TİP) örgütlendirildi. 1970'lerde özellikle gençlik hareketi içerisinde gruplaşma, giderek partileşme çabaları ortaya çıktı. Bu gruplar önemli radikal mücadelelere yol açtılar. Devrimci gençlik hareketi 12 Eylül darbesiyle ağır bir darbe yedi. Bu gruplardan bazıları daha sonra partileşmeye çalıştılar. Bugün sosyalist olduğu iddiasıyla ortaya çıkan birçok parti vardır. Bunlar siyasette etkili olmayan, ideolojik olarak kalan, düşünce üreten ve daha çok akademik tartışma kulüplerini andıran partiler durumundadır. Türkiye sosyalist hareketi aslında politikaya girmedi ve ideolojik akım düzeyinde bir hareket olarak kaldı. Politik mücadele yürüten bir güç olamadı; dolayısıyla gelişmelere göre değişimi yaşayamayan, oldukça dogmatik, kalıpçı bir hareket olma özelliğini taşıdı. Bu nedenle öncülük görevini yerine getiremedi. Bazı genel doğruları söylese de, bunları topluma mal etme ve toplumu yönlendirme gücünden uzak kaldı. Siyasette, toplumun yönlendirilmesinde etkisiz bir güç olma konumunu aşamadı.

Örgütlenme alanında Türkiye'deki durum böyle olunca, Kürdistan'daki durum tarih içerisinde daha da geri olarak değerlendirilmek durumundadır. Kürt toplumu örgütlenme bakımından büyük bir örgütsüzlüğe itildi. Köleci çağdan bu yana yabancı egemenlik, işgal, istila ve sömürgecilik etkisini en çok Kürt toplumunun örgütsel gelişiminde gösterdi. Parti Önderliği bu durumu *"Toplumun atomlarına kadar parçalanması ve dağıtılması"* olarak tanımladı. Kürdistan'da yüz yıllarca insanı ve toplumu örgütsüzleştirme yaşandı. Zaten ülkemizde sömürgeci egemenliğin bu kadar uzun süreli yaşanması buna dayalı oldu. Bu durum bilinçli politikalarla ya-

ratıldı; yabancı egemen olmanın bir gereği olarak ortaya çıktı. Yabancı egemenlik kendi düzenini sürdürmek istedi. Bunu yürütebilmesi için en kolay yol ise, hakimiyet kurmak ve yönetmek istediği gücü güç olmaktan çıkarmaktı.

Toplumların ve insanların güç olmaları örgütlülüklerinden geliyor. İnsanı ve toplumu güç olmaktan çıkarmanın en etkili ve sonuç alıcı yöntemi örgütsüz kılmaktır. Örgütsüz kılma, sömürgeci egemenliğin köleleştirme tarihinde işleyen en temel husus oldu. Böylece Kürt toplumu derin bir örgütsüzlüğe ve iç dağılmaya sürüklenip parça parça kılındı; aşiret aşiret, kabile kabile, beylik beylik, aile aile, kişi kişi hücrelerine kadar dağıtıldı. Sözde aşiretler ve diğer örgütlülükler varmış gibi göründü; ancak bunlar ciddi bir örgütlülüğü ifade etmediler. Esas gücünden koparılıp uzaklaştırılmış, görünüşte varolan, fakat her hangi bir işlev görmeyen örgütlenmeler, gelişen dış egemenlik karşısında insanı ve toplumu ayakta tutamayan örgütlenmeler oldular. Kürt toplumu bu durumda yaşatıldı.

Aşiret düzeni Kürt toplumunun en büyük örgütlenmesiydi. Bunlar feodalizmle birleştiler ve beylikler ortaya çıktı. Bunlar 19. yüzyıldan itibaren yabancı egemenlik tarafından sistemli bir saldırıyla ezilmeye çalışıldı. Beylik sistemleri birçok alanda şiddetle ezildi. Daha sonra 20. yüzyılda buna yön veren ideolojik otoriteler de ezilip sindirildi. Özellikle Kürdistan'ın en büyük ve en önemli parçası olan Kuzey Kürdistan'da, 1940'dan sonra planlı ve örgütlü geliştirilen ağır bir asimilasyon uygulaması altında, toplumun kendi iç değerlerinden tümüyle koparılarak parçalanması, örgütsüzleştirilmesi ve dolayısıyla güçsüzleştirilmesi süreci yaşandı. Böyle bir gelişme içerisinde toplum güçten düştü. Düşünce ve yönetim merkezini kaybetti ve beyinsiz kaldı. İnsanlar çok basit yaşam çerçevesi içerisinde sınırlı hale getirildi ve temel değerlerden koparıldı; güçlü yaşam özellikleri kaybettirildi. Böylece Kürt insanı ve Kürt toplumu derin bir örgütsüzlüğe itildi.

20. yüzyılın başında bu gelişmeye ters düşen ve engellemeyi ifade eden bazı örgütsel arayışlar vardır. Kürt Teali Cemiyeti gibi cemiyetler bu dönemde kuruldu. Daha sonra yine isyanlarda ifade-

sini bulan ve çeşitli askeri ve siyasal etkilemeleri içeren kimi örgütsel duruşlar görüldü. 1940'lardan sonra Güney ve Doğu Kürdistan'da bazı isyanlar gelişti, örneğin bir ***Mahabat Cumhuriyeti*** deneyimi yaşandı. Güney Kürdistan'da bir mücadele başladı ve isyanlar patlak verdi. Dünyadaki gelişmelere bağlı ve bu gelişmelerin etkisiyle kendisini parti olarak örgütleyen KDP türü partiler kuruldu. KDP, 1975'de Güney'de önderlik ettiği isyanda ağır bir yenilgiye uğradı. Diğer yandan ortaya çıkan yeni toplumsal gelişmeler temelinde yeni ideolojik-politik akımlar doğdu. Bu temelde özellikle Kuzey Kürdistan'da yeni gruplaşmalar ve partileşmeler ortaya çıktı. Bu gelişmeler etkilerini Güney ve Doğu Kürdistan'a da yansıttı.

Bir yandan eskiyi temsil eden klasik toplum yapısı içerisindeki gelişmelerden, biraz da uluslararası alandaki gelişmelerden etkilenerek ortaya çıkan örgütlenmeler darbe yiyerek dağılırken, diğer yandan yeni toplumsal dinamikler üzerinde daha modern gruplaşmalar ve bunları doğuran ideolojik-politik akımlar gelişmeye başladı. Böylece Kürdistan'da gruplar, partileşmeler ve parti mücadeleleri gelişme gösterdi. PKK de böylesi bir gelişme içerisinde, Kuzey Kürdistan'da da ortaya çıkan bir parti oldu; bu gruplaşma sürecinde, bütün dinamikleri ezilmiş ve örgütsüzlüğün hücrelerine kadar hakim kılındığı bir toplum içinde, modern sosyal temele dayanan bir ideolojik-politik akım olarak şekillendi; bunu ifade eden bir parti haline geldi.

Bugünün dünyasında parti çoktur. Bütün toplumlarda çok çeşitli partiler vardır. Türkiye ve Kürdistan'da da pek çok parti bulunmaktadır. Etkileri bir hayli az olsa ve Kürdistan örgütsüz olsa da, kendine örgüt diyen çok fazla oluşum vardır. Kuşkusuz bir gücün kendine parti demekle parti olması mümkün değildir. Daha başında da belirttiğimiz gibi, partinin kendine özgü ölçüleri var. Yani parti adı takılmakla parti olunamaz. Öncelikle partinin bir ideolojik-teorik çerçevesi, bir düşünce üretim merkezi ve temsil edeceği bir düşünce olacaktır. Partinin bir politika üretim merkezi olacak; yine güncel yaşam üzerinde görüş sahibi olacak, bir uygulama gücü olacak,

oluşturduğu politik düşünceleri hayata geçirme gücü olacaktır. Bütün bunlara sahip olan bir örgüte parti denir. Bir gücün teorisi, programı, örgütü, stratejisi ve taktiği olursa parti olur. Bunlar olmadan, bunlar oluşmadan ve bir bütünlüğe ulaşmadan, herhangi bir örgütlenmeye parti denemez.

Bu açıdan baktığımızda, adına parti dense de, birçok güç parti olmaktan uzaktır. Türkiye'de de, Kürdistan'da da bu böyledir. Türkiye'de partiler daha çok devlet ve ordu yönetimine dayalı, tek yanlı, aslında memurluk yapan örgütler durumundadır. Ne siyaset üretebilmektedirler, ne de bunu hayata geçirme güçleri bulunmaktadır. Aslında bir devlet partisi vardır ve her şey biraz da bu temelde yürümektedir. Partiler devletin veya ordunun memurları durumundadır ve etkileri oldukça sınırlıdır. Yani bunlar bütünüyle parti olma özelliklerini taşımamaktadır.

I. Bölüm

Örgütsel çizgi açısından PKK TARİHİ

Kürdistan'da geçen 25-30 yıllık partileşme süreci içerisinde çok etkili partisel gelişme yaşanmadı. Birçok grup oluştu ve bu gruplar kendini parti yapmaya çalıştıysa da, gerçek anlamda bir parti oluşamadı. Kimisi dar ideolojik grup düzeyinde kaldı; kimisi basit çıkarları esas aldı veya bir arkadaş grubu durumuna dönüştü. Bazıları da eskiye dayalı kaldılar, kendilerini çok fazla yenileyemediler. Böyle bir ortamda PKK, modern bir parti olarak, ulusal kurtuluş mücadelesi yürütmek üzere, bir emekçi halk ve işçi sınıfı partisi olarak kendisini örgütleyip geliştirdi. Adım adım ideolojik, politik, örgütsel ve pratik gelişme süreçlerini yaşadı ve kendisini bir bütünlüğe ulaştırdı.

Ulusal kurtuluş sürecinde birçok ülke 19. ve 20. yüzyıllarda cephe ve ordu örgütlenmeleriyle ulusal kurtuluş mücadelelerini verdiler ve başarı kazandılar; ulusal kurtuluşlarını sağladılar. Buna karşılık Kürdistan'da öyle bir ortam vardı ki, farklı örgütlenmelerle içinde bulunulan koşullarda ulusal demokratik gelişmeyi yaratmak mümkün değildi. Toplumda ve bireyde çok derin bir örgütsüzlük yaşanıyordu. Bu örgütsüzlüğü gidermek çok yoğun bir örgüt çabasını gerektiriyordu. Bunu da öyle sıradan bir örgütlenmeyle başarmak mümkün değildi. Ancak parti gibi çok yönlü, derinlikli ve ısrarlı, yine ideolojik, politik ve örgütsel bütünlüğü olan bir örgütlenme bunu yaratabilirdi. Mevcut örgütsüzlüğü yıkıp yerine örgütlenmeyi aşılayabilir ve toplumu bir örgütsel yapı içerisine çekebilirdi.

Yine mücadele bakımından, ağır katliamlarla ezilmiş bir Kürdistan gerçeği vardı. Daha önce toplum katliamlarla sindirilmiş, geriletilmiş ve mücadeleden koparılmış bir gerçekliği yaşıyordu. Böyle bir ortamda, doğrudan ve hızla bir cephe ve ordu hareketiyle mücadeleyi geliştirmek mümkün değildi. İsyanlar çokça yaşanmış, fakat çok ezilmiş, bu da toplumsal dinamiklerin ezilmesine kadar götürülmüştü. Böyle bir ortamda insanları mücadele eder ve ulusal-demokratik amaçlar için yaşar hale getirmek, ancak uzun bir bilinçlendirme, aydınlatma ve eğitme çabasıyla, deyim yerindeyse insanları beyin ve yürek olarak yeniden yapılandırmakla mümkündü. İnsanlar ancak cesaret ve bilinç verilerek mücadeleye çekilebilirdi. Bunu da ancak bir parti örgütü yapabilirdi. Fazla ideolojik bir içeriği olmayan, gevşek bağlarla bağlı ve insanların istekle katıldığı örgütlenmeler, yalnız başına bunu yapamazlardı. Bu açıdan ulusal kurtuluş ve demokratik gelişme için mücadele gücünü ancak bir parti ortaya çıkarabilir ve ancak parti örgütlenmesi mücadeleyi yürütebilirdi. Diğer örgüt sistemleri ve modellerinin Kürdistan'da bir gelişme yaratması ve toplumun yaşadığı örgütsüzlüğe cevap olması kesinlikle mümkün olamazdı. Bu nedenle Kürdistan'da partisel gelişme, ulusal kurtuluş hareketinin yaratılıp yürütülmesinin en temel örgütü olarak ortaya çıktı.

Daha farklı örgüt biçimleriyle insanları örgüte çekme mümkün olamazdı ve olmuyordu. 20. yüzyılın başından itibaren ve yüzyıl boyunca yaşanan farklı örgüt denemelerinin uğradığı sonuçlar dikkate alındığında, o tür örgütsel biçimlerle bir ulusal kurtuluş hareketi geliştirmek mümkün değildi. Kürdistan'da isyanlar ezilmiş, özellikle Kuzey Kürdistan'da isyan dinamikleri ortadan kaldırılmıştı. Toplum ezilmişti ve bu yüzden toplumun bir cephe düzeyinde hızla mücadeleye çekilmesi olanaksızdı. Ulusal kurtuluş mücadelesini sağlam bir ideolojik formülasyona kavuşturmak, çok inandırıcı bir propaganda faaliyeti yürütmek, insanları bu temelde etkilemek ve eğitip örgüte kazanmak, bu biçimde mücadeleye hazır hale getirmek parti olmanın kendisiydi. Ancak bunları yapan örgüt, parti örgütü olabilirdi. Parti olmak, ulusal demokra-

tik hareketi geliştirmek açısından kaçınılmaz bir zorunluluk oldu. Ulusal kurtuluş hareketi öncülüğünün, parti öncülüğü olmasını pratik dayattı.

Gelişmeler partisel süreç biçiminde bir seyir izledi. PKK, dünyadaki deneyimleri dikkate alan, yine Kürdistan tarihini dikkatle değerlendiren, yine Kürdistan koşullarını kendine temel alan bir parti deneyimi oldu. Kuşkusuz cephe vb. diğer türden örgütlerle Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini geliştirmek mümkün değildi. Bu hareket, PKK ile bir parti olma sürecine girdi; bu kadar olumsuz bir zeminde, bastırılmış, ezilmiş ve dinamikleri parçalanmış bir zeminde partileşme çalışmalarını yürüttü. Gelişme aslında bir partiye ve parti önderliğine ihtiyaç duyuyordu. PKK böyle bir öncülük olmada ısrar etti ve esas olarak böyle bir öncülük yaratma mücadelesi olarak ortaya çıktı. PKK deneyimi ve PKK pratiği aslında böyle bir parti öncülüğü yaratma mücadelesi oldu.

Böyle bir mücadelenin pratiğinin ne kadar parti olduğu, ne kadar olamadığı, varolan partilerle benzerlikleri ve ayrılıklarının neler olduğu, bir parti olarak veya bir pratik güç olarak, kendisine yön veren ilkeleri ve çizgiyi ne kadar uyguladığı, ne kadar uygulayamadığı, aslında tarihi incelerken üzerinde duracağımız hususlar olacaktır.

PKK deneyimi önemli bir deneyimdir. Bunun uluslararası sosyalist hareketin partileşmesi açısından dikkate alınması gereken yanları, özellikleri ve değerlendirilmesi gereken yönleri vardır; yine Kürdistan'da Kürt toplumunun partileştirilmesi ve parti örgütlerinin geliştirilmesi açısından PKK deneyiminden çıkarılacak çok büyük dersler vardır. Şöyle denilebilir: Bütün örgütsel dinamikleri parçalanmış, atomlarına kadar dağıtılmış, üzerinde her bakımdan hükümranlık kurularak ulusal yok oluş sürecine sokulmuş bir toplumda, ulusal dirilişi yaratan ve demokratik yaşamın yolunu açan bir örgütlenme olarak, PKK birçok yönüyle çok ciddi bir deneyim birikimini ortaya çıkardı. Kürdistan ve Kürt toplumunun gelişimi için temel özellikleri yarattı. Kürt toplumu içindeki partileşmeler eğer gerçek bir partileşme olacaksa ve

toplumda bir yer edinecekse, bundan sonra böyle bir partileşme deneyimi üzerinde gelişecektir.

Diğer parti örgütleri ve partileşme deneyimleri böyle bir temel oluşturamadılar. Buna karşılık PKK'nin şimdiye kadar ki tarihi, Kürdistan için böyle bir temel oluşturmasını bildi. İnsanlığın gelişiminde devletler, siyasal organizasyonlar böyle bir rol oynadılar; çeşitli toplumlar buna dayalı olarak geliştiler. Değişik örgütlenmeler ve partileşmeler bunun üzerinde ortaya çıktı. Kürdistan'da ise bu, bir parti deneyimi ve pratiğiyle oldu. PKK pratiği işte budur. Kürdistan'da toplumun ulusal demokratik var oluşunu, Kürdistan'da toplum ölçülerinin modern çağa uygun olarak yeniden oluşmasını PKK mücadelesi var etti. Bu anlamda PKK'yi sadece bir parti olarak değerlendirmek yetersiz bir yaklaşım olacaktır. Emekçiler ve işçiler için böyle bir özelliği olmasına rağmen, PKK sadece bir kesimin çıkarlarını ifade eden ve onun için ideolojik akım oluşturan bir parti de değildir. PKK bunlarla birlikte bütün ulus için ideolojik, siyasal ve temel yurtseverlik anlamında, ulusal bilinç ve ulusal kurtuluşçuluk anlamında, yine siyasal ve askeri gücü ortaya çıkarma anlamında tüm ulus için bir temel yarattı. Kürdistan'da eğer gerçekten yurtsever ve demokratik partiler oluşacaksa, bundan böyle PKK'nin yarattığı bu temel üzerinde oluşacaktır. Yani doğru partileşme, PKK'nin yarattığı temelle uyumluluk içerisinde, onu esas alma ve geliştirme doğrultusunda olabilir. Bunun dışındaki partileşmeler doğru partileşmeler olmayacaktır. Onlar her zaman yabancıları ve başka güçleri temsil edeceklerdir. Kürt ulusal toplumsal gerçekliğini temsil etmeyecekler ve onunla bütünleşemeyeceklerdir.

PKK bir de böyle bir parti olma özelliğini taşımaktadır ve böyle bir misyona sahiptir. Bundan sonra parti mücadeleleri bunun üzerinden gelişecektir. Biz bu deneyimi inceleyeceğiz ve bundan dersler çıkarmaya çalışacağız. Bundan sonra bir parti olarak PKK'nin yeni süreçte nasıl örgütlenmesi ve rol oynaması üzerinde durup, bu konularda görüş geliştirmeye ve tartışmaya çalışacağız.

a- PKK'nin doğuş koşulları ve ideolojik grup dönemi

PKK'nin çıkış koşulları ve ideolojik grup dönemi üzerinde dururken, konumuzu daha çok örgüt çizgisi açısından ele alıyoruz. Parti Önderliği, *"Benim bilinen en temel özelliğim, örgütsel çizgi savaşçısı olmamdır"* diyordu. Partinin varolması ve Kürdistan koşullarında PKK gibi bir partinin gelişmesi bu özelliğe bağlıdır.

Bu çerçevede PKK hakkında çok konuşmak öyle kolay değildir ve doğru şeyler söylemek de kolay olmayacaktır. Yine PKK'yi çekiştirmek de öyle kolay değildir. Çünkü PKK hareketi gibi çok kapsamlı bir şekilde günlük olarak izaha kavuşturulmuş, Parti Önderliği tarafından bu kadar irdelenen, değerlendirilen ve bütün yaşamı anı anına tahlile tutulan başka bir hareket yoktur. Bunlar hep birinci elden, böyle bir partiyi var eden çizgi tarafından yapılmıştır. Şöyle veya böyle sözler söylense de, bu açıdan kendine göre değerlendirmeler ve sağa sola çekiştirmeler çok kolay olmayacak ve fazla bir değer ifade etmeyecektir.

Bu nedenle PKK'nin tarihinden parti açısından ders çıkarmayı Önderlik değerlendirmeleri ve çözümlemelerinden ele almak, partiyi ve parti gerçekliğini Önderlik çözümlemelerinden öğrenmek doğru, derinlikli ve öğretici yöndür. Bunu böyle yapmak gerektiği iyi bilinmelidir. Çünkü en doğru ve en kapsamlı parti gerçekliği ancak orada bulunabilir. En derinlikli ve en doğru değerlendirmeleri ve çizgiye en uygun yorumu Parti Önderliği yapmıştır. Bir defa kapsamlı bir parti öğrenimini, bir PKK öğrenimini ancak bu çözümlemelerden elde edebiliriz. Bunu iyi bilmek gerekir.

PKK hakkında doğru sözler söylemek öyle kolay değildir. Çünkü bu, insana tarihsel bir sorumluluk yükler. PKK öyle tartışılan ya da tartışma düzeyinde kalan bir hareket değildir, rasgele tartışmayla ortaya çıkan bir hareket de değildir. PKK söylediklerini yapan, yaptığı kadar söz söyleyen, söz söylemeyi yapma yükümlülüğü altına girmek biçiminde ele alan bir harekettir. Bu açıdan doğru söz söylemek, doğru yapmakla insanı yükümlü kılar. İnsanın söyledik-

lerinin ancak yaptıkları kadar bir değeri ve geçerliliği olabilir; ancak bu kadar dikkate alınabilir. Bütün bunlar çerçevesinde PKK'nin nasıl bir parti olduğu gerçeği daha iyi ifade edilebilir.

PKK hareketi sıfırdan başlayıp gelişen bir harekettir; başından itibaren sözüyle pratiğini bir arada götüren bir önderlik hareketidir. Kürt toplumu açısından böyle bir özelliğe sahip olan bu gelişme, uluslararası alanda emekçi halkların ideolojik ve siyasal gelişimi içinde de önemli ve iddialı bir yerin sahibidir. PKK hareketi öyle sıradan ve basit amaçlar için oluşmuş veya bazı siyasal hedefleri gerçekleştirmek üzere ortaya çıkmış bir hareket de değildir. Çok iddialı, insanlık için uzun vadeli çözümler öneren, bu konuda doğruları ve ütopyaları bulunan, bunları gerçekleştirmek için kendini görevli ve sorumlu addeden bir harekettir. Bu çerçevede kuşkusuz hem amaçları yücedir, hem de iddiası büyüktür. Bunlar da bir önderlik anlamına gelmekte; sadece bir toplum için değil, insanlığın gelişimi için bir yön verme ve onun için söz söylemeyi ifade etmektedir.

Kuşkusuz tarihte büyük düşünceler ve büyük akımlar ortaya çıktı ve insanlığın gelişimine yön verdiler. Bu yönüyle PKK hareketi tarihten gelen büyük düşüncelerin bir devamıdır; böyle iddialı bir düşünce akımıdır. Bu hareket Kürdistan'ı ve Kürt sorununu kendi ideallerini gerçekleştirmede bir zemin olarak almaktadır. Fakat esas olarak insanlık ve toplum yaşamı için önerdiği çözümler, ulaşmak istediği hedefler ve kendi doğruları vardır ve onlara ulaşmak istemektedir. Bu bakımdan sıradan bir hareket değildir. Bu hareketi bir ulusal kurtuluş mücadelesi veya değişik mücadele süreçlerinde ortaya çıkan geçici bir hareket gibi görmemek gerekir. Onu insanlığın gelişimi içerisinde yer edinmeye çalışan bir hareket olarak görmek en doğrusudur.

Fakat buradan yola çıkarak, Önderlik tarzındaki gelişmeyi bir kehanet olarak görmemek gerekir. O bütünüyle insan emeğinin ürünü, yaratıcı ve bilinçli emeğin ortaya çıkardığı maddi bir gelişme, insan dehasının ve emeğinin yaratıcı gücünün kanıtlanması, ortaya konulması ve en zor koşullarda böyle yüksek bir düzeyde

gerçekleştirilmesidir. Öncelikle PKK açısından bu gerçeklikleri böyle tanımlamak gerekir. PKK'yi doğru anlamak ve PKK'nin nasıl bir parti olduğu, nasıl bir çizgide geliştiği, PKK doğrularının nerede temsilini bulduğu sorularına doğru cevap bulmak açısından, bu hususları böyle ele almakta ve ifade etmekte yarar vardır. PKK'yi böyle ele almayanlar doğru anlayamazlar.

PKK, kuşkusuz binlerce militanın ortaya çıkardığı bir üründür. Milyonlarca insanın ve halkın birleşik emeğiyle bu gelişmeleri ortaya çıkardı. Fakat bütün bu gelişmelere yön veren, hepsini de kendi etrafında birleştiren ve doğru bir örgüt ve gelişme çizgisine kanalize eden bir gerçek vardır. Önderlik gerçeği dediğimiz olgu işte bu gerçekliktir ve bütün parti burada cisimleşmiştir. Kuşkusuz böyle bir cisimleşme Kürdistan koşullarında ortaya çıktı ve Kürdistan koşulları açısından gerekliydi. Bu gerçeklik, 'örgütsel gelişme neden parti biçiminde oldu?' sorusuna daha iyi cevap veriyor. Kürdistan'da öyle sıradan bir örgütlenme veya bir askeri örgütlenmeyle değil, ancak insanlığın gelişimi doğrultusunda bütün bir topluma yön verecek bir çıkışla bu gelişme yaşanabilirdi. Bu nedenle Kürdistan için bir parti, hem de önderlik tarzını esas alan bir parti hareketi gerekliydi ve bu da PKK olarak gerçekleşti.

PKK'nin ortaya çıkış koşulları da yine irdelenmesi gereken bir konudur. 1970'lerin başında dünya, Türkiye ve Kürdistan koşullarının objektif ve sübjektif planda taşıdığı özellikler, PKK'nin ortaya çıkış koşullarını da vermektedir. Bu konuyu yeniden ele alıp derinliğine irdelemek fazla gerekli değildir. Ancak şu gerçekleri de hep göz önünde tutmak gerekir: Bu dönemde iki büyük güç arasında dünya çapında kıyasıya bir savaşım vardır. Sovyet ve ABD blokları arasındaki çatışma dünyadaki gelişmeleri yönlendirdiği gibi, Türkiye'yi ve Kürdistan'ı da yakından etkilemektedir. Sosyalizm ve halkların ulusal kurtuluş mücadeleleri önemli bir gelişmeyi yaşamıştır. İdeolojik olarak sosyalizm oldukça etkilidir. Ulusal kurtuluş devrimleri tüm ezilen halkları sarmış ve hemen hemen bütün halklar böyle bir mücadeleyi yaşamıştır. Ulusal kurtuluş akımı dünyanın bütün küçük halklarına ulaşmış durumdadır.

Bu mücadelelerin deneyimleri Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Kürdistan'a yansımış, halklar bu mücadelelerden büyük ölçüde etkilenmiştir. Objektif anlamda, modern altyapı bakımından Türkiye'nin koşulları değişmiş ve yenilenen bir Türkiye gerçeği ortaya çıkmıştır. Ekonomik olarak dışa bağımlı olsa da, bir kapitalist yapılanma yaşanmış, yeni bir sosyal sistem oluşmuş ve yeni sosyal güçler gelişmiştir. Buna bağlı olarak eski ideolojik-politik kalıplar zorlanmış, ortaya çıkan yeni sosyal gelişmeye dar gelmeye ve parçalanmaya başlamıştır. Bu çerçevede toplum yeni ideolojik-politik akımlarla yüz yüze gelmiş; Türkiye'de emekçi halkın mücadelesiyle gençliğin devrimci hareketi ciddi bir gelişme göstermiştir. 20. Yüzyılın başında doğup gelişen dar kemalist hareket bu biçimde parçalanmaya yüz tutmuştur. Türkiye'de daha çok ideolojik alanda yaşanan iç mücadele giderek politik ve pratik alana kaymıştır. Kendi çıkarlarını hakim kılmak isteyen değişik kesimler yoğun bir iç çatışmaya doğru gitmişlerdir.

Bu, genel planda oligarşik yapılanma ile cumhuriyeti demokratikleştirmek isteyen güçler arasında, demokratik Türkiye yüzüyle, oligarşik Türkiye yüzü arasında kıyasıya bir çatışmanın yaşandığı bir süreçtir. Süreç bu özelliğiyle hem objektif hem de sübjektif planda Kürdistan'ı oldukça etkilemiştir. Yeni düşüncelerin, yeni ideolojik-politik akımların ortaya çıkması bakımından, Türkiye'deki gelişmeler daha geri planda olsa da, bunlar Kürdistan'ın Kuzey parçasına da yansımıştır. Belki Türkiye'deki kadar güçlü ve öncelikli olmamış, ancak biraz geç ve geri olmak kaydıyla Kürdistan da aynı süreci yaşamıştır. Bu çerçevede eski feodal düzen ve sistem kısmen parçalanmıştır. Kürt toplumu Türk egemenliğinin köleci denetimi altında bulunsa ve ulusal yok oluşu geliştirme temelinde olsa da, kapitalist ekonomik yapılanma ve bunun sosyal güçleri adım adım Kürdistan'da da gelişmiştir. Bu temelde henüz çok küçük düzeyde ve nüveler halinde olsa bile, yeni sosyal güçler ve aydın gençlik kesimi Kürdistan'da ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bu gelişme Türkiye ile bütünleşme temelinde olmuş, Kürt toplumu gelişmeleri Türkiye üzerinden öğrenmiş ve burada yaşanan ge-

lişmelerden çok yakından etkilenmiştir. Bu durum Kürdistan'daki gençlik ve aydınlar içerisindeki düşünce düzeyini etkilemiş, onları ideolojik-politik akımları ortaya çıkarmaya yöneltmiştir. Ulusal imha ve asimilasyon uygulamaları karşısında ulusal bilinç, dünyadaki sosyalist ve ulusal kurtuluşçu gelişmelerin de etkisiyle gelişme göstermiştir. Bir de bu süreçte Güney Kürdistan'da geleneksel isyan hareketinin son halkası olan KDP hareketinin önemli bir yenilgiyi yaşaması söz konusudur. Bu yenilgiyle birlikte, böyle bir isyanla Kürt ulusal hareketinin artık gelişemeyeceği gerçeği, düşünen beyinlerde yer etmeye başlamıştır. İçine girilen yok oluş süreci belli bir umutsuzluk ve kırılmayı ortaya çıkarsa da, diğer yandan bunun artık böyle yürümeyeceği, yeni düşünceler, yeni akımlar ve yöntemlerin gerekli olduğu fikri de oluşmuştur. Kürdistan açısından bütün eksikliklerine rağmen, bunlar uygun diyebileceğimiz objektif bir ortamın ürünüdür. Yeni düşünceler ve akımlar, çok cılız ve çarpık da olsa, belli bir sosyal temele kavuşmuş; Kürt toplumu dünyaya açılma ve dünya halklarının deneyimini alma imkanına kavuşmuştur. Buradan kalkarak bu ulusal kurtuluşçu düşünceyi ortaya çıkarma imkanı doğmuştur. Bütün bu gelişmeler aslında ulusal imhayı gerçekleştirmek için sağlanmış; bunların hepsine aslında son tahlilde ulusal imha gerçekleşsin diye izin verilmiştir.

Kürdistan uzun süre sömürgeci egemenlik tarafından modern gelişmelere kapalı tutuldu. Ancak tam bir askeri ve siyasal denetim sağlandığına inanıldıktan sonra böyle bir ekonomik gelişmeye açıldı. Bunun yanı sıra daha fazla kar elde edebilmek için sömürüye ihtiyaç duyuldu. Sömürüsünü artırmak isteyen uluslararası sermaye Kürt toplumunu daha fazla kapalı tutmaya dayanamadı; bu nedenle Kürdistan kapitalist ilişkilere açıldı. Egemen güçler ulusal imhayı gerçekleştirmek için gerekli bütün tedbirleri alarak bu gelişmeler ve ilişkilere izin vermişlerdir. Modern sosyal gelişme, Kürt ulusal varlığını eriterek başkalaşıma uğratmayı ve tüketmeyi hedefleyen, onu gerçekleştirmeyi esas alan bir gelişmeydi. Bu temelde böyle bir gelişmeye izin verilmiştir. Fakat bu gelişmeyle birlikte bir düşünme gücü ve toplumsal hareketlenme ortaya çıktı.

PKK, böylesi modern bir gelişmeye izin verenlerin ve egemenlerin hesaplarının tersine bir gelişme olarak ortaya çıktı. Bu nedenle zaten bu güçler şimdiye kadar PKK'yi kendi gerçekliği üzerinde kabul etmediler ve etmiyorlar. Bunun olmaması gereken bir hareket olduğunu ve yanlışlıkla ortaya çıktığını iddia ediyorlar. Yani aldıkları tedbirlerin ve işlettikleri sürecin buna izin vermeyecek biçimde tasarlandığını, dolayısıyla böyle bir gelişmenin olmaması gerektiğini söylüyorlar. "Burada bir oyun oynandı ve bu yüzden tersi ortaya çıktı; PKK böyle bir oyunun sonucudur" diyor, bu nedenle de PKK'yi reddediyorlar.

Uluslararası sistem de PKK'yi reddediyor. Avrupa'nın Birinci Paylaşım Savaşı ile oluşturduğu sistem, onunla bağlı olarak Türkiye devletinin sistemi de bunu kabul etmiyor. Bunlara göre, PKK'nin doğuşu olmaması gereken bir gelişmeydi. Fakat bu, dünya koşullarına göre geç kalmış, Kürdistan'ın dünyadaki gelişmelere bilinçli olarak kapalı tutulması sonucunda kendi emsallerinden sonra ortaya çıkmış bir gelişme oldu. Bu doğal bir gelişme, objektif bir gelişmeydi. Böyle bir işe cüret eden çok yaratıcı bir zekanın dahiyane duruşu ve büyük bir yüreğin kararlılığı ve yaratıcılığı temelinde ortaya çıkmış bir gelişme oldu. Bunu bu biçimde tanımlamakta yarar vardır.

Böyle bir gelişme sübjektif planda nasıl olabilir? Objektif koşullar sübjektif zeminin tersini ifade ediyor ve böyle bir gelişmeye fırsat sunmak bir yana, bunu kökten yok etmek üzere bir objektif gelişmeye izin veriliyorsa, o zaman bu hareketin gelişiminin çok büyük zorlanmalarla karşılaşması kaçınılmazdır. Bu durum, doğal olarak ona bazı özgünlükler kazandıracaktır. Bu da zaten PKK tarihinin kendisidir. Böyle olunca, PKK tarzı bir gelişme için imkanlardan söz etmek mümkün değildir. Parti Önderliği'nin belirttiği, *"Adeta iğne ile kuyu kazarak, sıfırdan gelişme yaratma tarzı"* burada ortaya çıkıyor. Çünkü başka imkan yoktur. Yani imkan yok diye bir şey yapılmasaydı, zaten PKK diye bir hareket de olmazdı. Bugünkü durumumuz açısından çıkaracağımız ve çıkarmamız gereken en temel derslerden biri budur. Çoğu zaman "İmkan yok, fi-

lan yerde şu olmaz" diyoruz. Oysa hiçbir zaman PKK'de imkan olmadı; PKK imkanlar üzerinde doğmadı ve öyle bir hareket değildi. Aynı şekilde imkanları elde ederek de gelişmedi, tersine imkansızlıklar üzerinde gelişme sağladı. Örneğin bizde kimi zaman, "Filan yere gidilecek, ama orada hiç alt yapı bulunmuyor, hiçbir imkan yoktur. Nasıl görev alalım?" deniliyor ve verilen görev reddedilebiliyor. Oysa orada örgüt ve imkanlar olsa, zaten bir militanın gitmesine ihtiyaç kalmazdı. Militan örgütün olduğu yere gitmiyordu. PKK, olmayan yerde örgüt ve imkan yaratmak için görev alan ve kendini görevli kılan örgütsel çizgiyle gelişti. PKK militanı, böyle bir çalışmayı ve yaşamı kabul etme temelinde militan oldu. Sübjektif planda yaratılan gelişme bu temeldedir.

Başkan Apo, özelliklerini belirttiğimiz böylesi objektif bir ortamdan çok yakından etkilendi; ideolojik ve siyasal ortama giderek daha yoğun bir biçimde girdi. Parti Önderliği'nin kendisi de bunu böyle değerlendirmekte; aile ortamındaki yetişme koşullarından ve okuldaki hazırlıklarından bahsetmektedir. Başkan Apo belirttiğimiz objektif sürece, daha çok işin merkezinden etkilenecek koşullarda girdi. Diyarbakır'da kısa bir memurluktan sonra İstanbul'a ve daha sonra Ankara'ya geçti. 1970'ler Türkiye'sinde çatışma ve mücadelenin giderek şiddetlendiği, yoğun ideolojik tartışmalarla birlikte devrimci gençlik eylemlerinin de geliştiği bir ortam vardı. Kuşkusuz bunlar Parti Önderliği'ni yakından etkiliyordu. Önderlik bunlarla ilişkiye girdi; doğal olarak bunları anlamaya çalıştı ve bu da bir bilinç oluşturdu.

Diğer yandan Kürdistan'daki gelişmeleri irdeledi. Bu dönemde Güney Kürdistan'da belli bir gelişme vardı ve bilinci etkiliyordu. Daha sonra ise cezaevi süreci vardır. Böyle bir ortamda okuma, araştırıp inceleme ve birçok sosyalistle tartışma imkanı buldu. Kendisinde oluşan bilinç, oradaki okuma, tartışma ve incelemeyle daha fazla bir sistem ve açıklık kazanarak netleşmeye doğru gitti. Sistemli bir düşüncenin oluşumu ve bu düşüncenin bir çizgi haline gelmesi gerçekleşti. Başkan Apo, 1973 yılının mart ayında etrafına topladığı birkaç kişiyle Ankara'da PKK'nin çekirdek grubunun te-

mellerini attı. Daha sonra bu grubu geliştirmek üzere yürütülen mücadele bir yandan ideolojik çizgi, diğer yandan bu çizgiye bağlı ve onu esas alan gençlik grubunu oluşturma mücadelesi olarak gelişti. Bu çalışma 1977 yılı sonbaharında parti programının oluşmasına kadar devam etti; programın ve Kürdistan'da bir gruplaşmanın ortaya çıkmasıyla belli bir düzey kazandı.

Bu dönemin çalışması nedir? Araştırma ve inceleme yapma, teorik çalışma yürütme ve ideoloji ortaya çıkarma, öte yandan yaratılan düşünceyi propaganda faaliyetiyle yeni insanlara aktarma, onları bu düşünceye kazanmak için propaganda ve eğitim faaliyeti yürütme, yine bu temelde farklı ideolojik akımlar ve düşüncelerle tartışma dönemin temel çalışmasıydı. Buna ideolojik mücadele diyebiliriz.

Bunlar sözlü olarak, Önderlik etrafında ve Önderlikten başlamak üzere giderek gruplaşma temelinde yürütülüyordu. Bu gelişme, Ankara merkez olmak üzere, metropollerde ve yüksek öğrenim gençliği içersinde oldu. Bu bakımdan Türkiye devrimci gençlik hareketinden ayrı değildi; öncelikle Türkiye sosyalist demokratik hareketiyle ilişkili ve onun içinde ortaya çıkan bir gelişmeydi. Kendisini 1973'te bir grup olarak ifadelendirip örgütlemeye çalışsa ve bunu esas alsa bile, yine de bu gruplaşma Türkiye sosyalist hareketi içerisinde gelişen bir gruplaşma oldu ve bu temelde örgütlenmeyi esas aldı. Çalışmalar bir süre böyle yürütüldü.

Bu dönemde Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği (ADYÖD) vardı. PKK hareketi bir grup olarak 1973'ten 1975'e kadar Türkiye devrimci gençlik hareketi içerisinde yer aldı. 1971 Darbesi sonrasında, Ankara'da, 1970'lerin devrimci çıkışının ve yine gelişen emekçi hareketinin sonuçlarını değerlendirdi; ondan doğru ideolojik, politik ve örgütsel sonuçlar çıkarma temelinde bir örgütlenmeyi esas aldı.

Türkiye sosyalist hareketi için yeni bir örgütlenme arayışının geliştiği bu dönemde, PKK hareketi başlangıçta ondan kopuk değildi. Fakat mevcut sol grupları ve onların düşüncelerini yetersiz ve yanlış buluyordu. Özellikle 12 Mart darbesi ardından solun yenilgisinin nedenleri üzerinde duruyor ve bu temelde değerlendirmeler ge-

liştiriyordu. Türkiye soluyla ortak düşünce birliğine varmak için çaba harcadığı bu dönemde, kendi özelliklerine ve stratejik birliğe uygun bir örgütlenme temelinde Türkiye ile Kürdistan devrimlerini ortak yürütmeyi esas alıyordu. ADYÖD pratiği kesinlikle böyle bir pratikti. Fakat bu süreçte hem Türkiye'nin durumu, hem de Kürdistan'ın durumu ve 12 Mart yenilgisinin değerlendirilmesi konularında Türkiye sosyalist hareketinden ayrılmaktaydı. Aralarında ideolojik ayrılık vardı. TC gerçeği ve devlet değerlendirmesinde, yine kemalizme yaklaşımda, Türkiye-Kürdistan ilişkilerinin ve 1971 yenilgisinin değerlendirilmesi konusunda, Türkiye'deki sosyalist hareketin bu konulardaki dogmatik yapısının değerlendirilmesinde ayrı düşünceler ortaya çıkıyor; farklı düşünceler ve tezler geliştiriliyordu. Bu çerçevede Türkiye sosyalist hareketinden örgütsel bir kopuş gerçekleşiyordu. Ayrılık, aslında ayrı bir örgüt olarak, bu hareketten bu tarzda bir ayrılıktı. Onların bazı konulardaki görüşlerini benimsemeyerek ayrılmaydı.

Bu ayrılmada esas ve belirleyici olan, kuşkusuz Türkiye solu ve sosyalist hareketinin Kürt gerçeğine ve Kürdistan ulusal kurtuluş sorununa yaklaşımıydı. Bir bütün olarak bu ayrılma, Türkiye'den koparak, oradan çıkan grubu Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini örgütlemek üzere Kürdistan'a yöneltmeye götürdü. Bu grupsal gelişmenin Türkiye'den kopuşu ve Kürdistan'a kayışı bu temelde oldu. Bu grup özellikle 1975'ten itibaren pratik çalışma alanı olarak daha çok Kürdistan kentlerini ve kasabalarını kendisine zemin olarak aldı ve mücadelesini Kürdistan'a kaydırdı. Örgütlenmede daha çok Kürdistan'ı temel aldı. Şöyle de söylenebilir: Ankara'da oluşan grup, bazı temel konularda yanlış gördüğü Türkiye sosyalist hareketi ve onun içinde yer alan çeşitli gruplarla birlikte ortak bir Türkiye ve Kürdistan çalışmasına gidemeyerek, Türkiye'yi onlara ve Türkiye'den çıkacak yeni gruplara ve örgütlere bırakarak, Kürdistan halkını ve onun ulusal kurtuluş mücadelesini örgütlemek üzere daha fazla Kürdistan'a yöneldi. Bu önemli bir hususdur, çünkü bir şekillenmeyi ifade ediyordu. Grup daha sonra giderek Türkiye'den kopmasa da, stratejik ola-

rak daha fazla Kürdistan'ı esas alan ve Kürdistan'daki mücadeleyi geliştiren bir parti haline geldi.

Burada kopuşa yol açan şey, esas olarak Kürt ulusal sorununa, Kürdistan'a yaklaşımdı. PKK, Kürdistan emekçilerinin örgütlenmesinin reddedilmesine, ulusal inkarcılığa ve Kürt sorunun çözümünü doğru ele almayan sosyal-şoven yaklaşıma karşı bir mücadele olarak Kürdistan'a yöneldi. Bu yönelim öyle bırakıp gitme biçiminde olmadı, tersine yanlış düşüncelerle mücadele temelinde gerçekleşti. Yanlış düşünce, sosyal-şoven düşünce neydi? Sosyal-şoven sol, Kürt gerçeğini doğru tanımlamıyor, Kürdistan'ı görmüyor, Kürt halkının ulusal demokratik gelişimine gözlerini kapatıyordu. Türkiye'nin sosyalist hareketi o zaman, *"Biz sosyalistiz, devrimciyiz; önce Türkiye'de devrim yapalım; devrim olur da iktidarı ele geçirirsek, o zaman bütün sorunlar çözülür, böylece Kürt sorunu da çözülmüş olur"* diyordu. Bu kadar bir program öne sürüyordu, formülü buydu. Tabii böyle bir şeyin olamayacağı, Kürdistan'da Kürt halkı mücadeleye çekilmeden Türkiye'de de devrimin olmayacağı, dolayısıyla bu anlayışın mücadeleye değil oportünizme götüreceği, böyle bir anlayışın sonuçta yine mevcut düzene entegre olacağı ve ondan kopamayacağı yaklaşımı, PKK'ye hakim olan yaklaşımdı. PKK bu düşünceyi sosyal-şoven olarak tanımladı. Onu Kürt ve Kürdistan gerçeğini, Kürt halkının mücadele gerçeğini reddeden ve doğru tanımlamayan bir yaklaşım olarak gördü ve giderek Kürdistan'a kaydı. Türkiye'de oluşan gruplaşma, ideolojik akım, gücünü ve çalışmalarını Kürdistan'a kaydırdı.

Bu süreç, başka bir kopuşun da gerçekleştiği bir süreçtir; ilkel-milliyetçilikten ve reformist akımlardan da kopuş sürecidir. PKK Kürdistan'a doğru kayarken, Kürdistan'da varolan güçlerle ilişki kurmayı ve mümkünse hepsinin içinde olduğu bir cephe hareketini geliştirmeyi esas aldı. Parti Önderliği, *"Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu"* adlı kitabında bu durumu çok kapsamlı bir biçimde izah etti. Hemen hemen Kürdistan ve Kürt halkı adına hareket etmek isteyen bütün kişiler, gruplar ve örgütlerle görüşmeler yapıl-

dı. Ortak örgütlenmek ve birlikte mücadele yürütmek, bir ulusal cephe hareketini ortaya çıkararak, güçlerin bölünüp parçalanmasına izin vermeden, daha kapsamlı bir güç birliğiyle böyle bir hareket geliştirilmek istendi. Böyle bir çaba içerisine girildi.

Bu arayışlar sonuç vermedi ve bu güçlerle birlik olma gerçekleşmedi. Kürdistan'da bir cephe hareketiyle ulusal kurtuluş hareketini geliştirmenin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesinin mümkün olmayacağı görüldü ve parti gerçeği böyle ortaya çıktı. Buradaki ayrılık, örgüt ve mücadele tarzıyla ilişkiliydi. Diğer güçlerin büyük çoğunluğu mücadele yöntemi olarak yazılı veya sözlü propaganda yapmayı ve bu çerçevede gazete ve dergi çıkarmayı esas alıyor; örgüt olarak dernek kurmaya yöneliyordu. PKK, bunlarla Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş hareketinin yürütülemeyeceğini, bu hareketin ancak bir ulusal kurtuluş savaşı ve bu savaşı yürütecek parti ve ordu örgütlenmesiyle mümkün olacağını, gazetecilik ve dernekçilikle bu işin başarılamayacağını, böyle yapılması halinde düzenin ve devletin saldırıları karşısında kolaylıkla yem olunup gidileceği tezini geliştirdi. Bu çerçevede öteki hareketlerden kopuş gerçekleşti. Ortak bir mücadele ve örgütlenme geliştirme koşulları oluşmadı. Diğer örgütler PKK'nin bu anlayışlarını çok sakıncalı gördüler ve şiddetle eleştiriye tabi tuttular. Ulusal kurtuluş savaşını halkı katliama götürecek bir görüş olarak algıladılar.

Bu süreçte bu akımlarla şiddetli bir ideolojik mücadele daha başladı. Onların dergiciliği, dernekçiliği ve gazeteciliği kapsamlı bir eleştiriye tabi tutuldu; mücadele sorunu daha derinlikli ve kapsamlı ele alınıp parti örgütlenmesi yönünde daha derinlikli adımlar atıldı. Hem propaganda anlamında, hem de devrimci düşüncenin halka götürülmesinde değişik mücadele biçimlerine açık olma anlamında o gruplardan kopuş oldu. Böylece aslında geleneksel Kürt hareketinden tam bir kopuş yaşandı. İlkel milliyetçi çizgiyle onun bir türevi olan reformist-teslimiyetçi çizgiden, bu çerçevede kendilerini eleştirme temelinde kopuş ortaya çıktı; böylece giderek ayrı bir örgüt olma, bunu bir parti grubu ve parti hareketi olarak geliştirme gerçekleşti.

Bunun çalışmaları nasıl yapıldı? Bu konu da üzerinde çokça durulan ve tartışılan bir konudur. Dönemin temel çalışması olan teorik çalışma, Kürdistan'a ilişkin kaynak ve düşünce bulma temelinde yürümedi. Öyle bir şey yoktu, koşullar ve olanaklar elbette bugünkü gibi değildi. Kürtlüğe ve Kürdistan'a ilişkin bir söylem yoktu. Her şeyden önce kaynaklar çok sınırlıydı ve ancak bazı yerlerde bulunabiliyordu. Daha çok aslında tarihi inceleme, tarihsel olayları ve temel tarihi süreçleri inceleyerek, Kürtlerin ve Kürdistan'ın bu tarihsel gelişmeler içerisinde nasıl yer aldığına ilişkin yorum geliştirme biçiminde oldu. Sömürgecilik kavramı, sömürgeciliğe karşı ulusal hareket ve Kürdistan kavramı böyle ortaya çıkarıldı. Parti Önderliği, *"Bu bir çift sözü bulduğumuzda, biz kendimizi başarı elde ettik saydık"* diyor. PKK temel ideolojik tezleri, bunları içeren teorik gelişmeyi değerlendirme gücünü aslında bu biçimde bir arayışla buldu. Marksizm-leninizm, genel sosyalist hareketin gelişimi ciddi biçimde incelendi ve imkanlar dahilinde etüt edildi. Oradan buradan bilgi kırıntısı biçiminde bilgiler toplanıp birleştirilmeye çalışıldı. Tabii bunlar en fazla yorumlamayla oldu. Ortada bilgi yoktu. Birçok şey küçük bilgilerden, büyük soyutlamalar ve yorumlar yapma temelinde oldu.

Önderlik dehası kendisini burada açıkça gösterdi. Böyle bir deha olmasaydı, az ve fazla derinliği olmayan bir düşünceyle böyle bir yorum yapma ve bu tür bir düşünce sistemini ortaya çıkarma mümkün olmazdı. Bu kesinlikle kolayca yapılabilen bir şey değildi.

Diğer yandan bu düşüncelerin propagandasını yapmak, bu çerçevede ideolojik çalışma yürütmek ve insanları ikna etmek öyle kolay gerçekleşecek bir husus değildi. Yani herkesin bir örgütü ve mücadelesi vardı. 12 Mart gibi bir süreç yaşanmış, Türkiye'de gençlik eyleme kalkmıştı. Güney Kürdistan'da da KDP hareketi vardı; o da belli bir mücadele yürütmüş ve bazı gelişmeler yaratmıştı. Popüler olan bütün bu hareketler önemli bir miras yaratmışlardı. Bunlardan bazılarının söyledikleri tartışmasız doğru olarak kabul ediliyordu. Bu düşünceler Türk ve Kürt gençliği içerisinde çok rağbet görüyordu ve güçlü bir etkiye sahipti. Böyle bir ortamda henüz adı

bile olmayan, herhangi bir eseri ve elinde belge olarak ortaya sunacak hiçbir şeyi bulunmayan ve ne olduğu belirsiz bir ideolojik grubun gelişme sağlaması kolay değildi. Düşünce toplamı sadece sözlü olarak dile getiriliyordu. Ortada ne olduğunu belli edecek herhangi bir belge de yoktu.

Bununla insanları ikna edip inandırmak elbette kolay değildi. Böyle bir durumda hareketin söylediği ile yaptığının tutarlılığı, söz ile pratik tutarlılığı, düşünce ile yaşam tutarlılığı etkilemede önemli rol oynuyordu. PKK'nin ve Önderlik gerçeğinin en büyük gücü burada kendisini gösteriyordu. İnandırıcılık bununla oldu. PKK çok şey bildiği, düşünce gücü ve derinliği fazla ve zengin olduğu için değil, az söylese de söylediğini yaptığı ve söylediğine göre yaşadığı, bu anlamda bir tutarlılığa sahip olduğu için kendisini başkalarına kabul ettirebildi.

Yorulmak nedir bilmeden, gece gündüz demeden, kendini değil de işin başarısını düşünerek hareket etme tarzı böyle ortaya çıktı. PKK böyle tarih sahnesinde yerini aldı. Cezaevindeki arkadaşlar bu konuda, *"Biz bir insanı ikna etmek için gerekirse üç saat, gerekirse üç yüz saat konuşuruz"* diyorlardı. ***Kemal Pir*** yoldaşın ifadelerinde bu vardı. İnsanlar gece gündüz demeden, kendilerine bir yer aramak için değil, günlerce aç kalarak ve dışarıda yatarak, bir kişiyi bulmak ve kendisiyle ilişki kurmak için çaba harcıyorlardı. İnsanları bu biçimde doğru düşünceye kazanma tarzı geçerli tarzdı. Bu anlamda önemli bir militan tarz da bu süreçte ortaya çıktı. Bunu yapan kişi PKK militanı oldu. Bu dönemde zaten gönüllü çalışma vardı. Çalışanlar arasında öyle bir resmi örgüt bağı bulunmuyordu. Henüz bir programa ulaşılmamıştı. Ortada bir zorunluluk yoktu. Herkes işini isteyerek yapıyordu. İsteyen, istediği kadar yapıyor, parti de yaptığı kadar değer biçiyordu. Yani kim iş yapıyorsa, o PKK'li oluyordu.

Bu konuda bizde bir yanılgı vardır. Herkes PKK'ye geldiğinde, hemen PKK'li olduğunu düşünüyor. Bazıları *"Şu kadar yıl PKK içindeyim, PKK'liyim; benim ailem PKK'liydi, PKK'de şu kadar hakkım var"* diyebiliyorlar. Eskiden bu tür ölçüler yoktu; böylesi

bir hak hukuk söz konusu değildi. Kuşkusuz bu ölçülerin PKK'nin ölçüleriyle ilgisi yoktur. Geçmişte kişi ne kadar yapıyorsa, o kadar PKK'liydi. Vazgeçtiğinde ise PKK'yi alıp götürmüyordu. Örneğin o dönemde bir grup ayrılıp Kawa'cılara gitti. Yani bir süre hareketin içinde kaldı, daha sonra ayrıldı. Ama PKK'ye hiçbir şey olmadı. Bu arada DDKD'yi oluşturan grupla birlikte hareket etmek için aylarca çaba harcandı. Bir çoğuyla bir grup gibi hareket edildi. Ama olmadı. Onlar kendi yoluna gittiler, PKK kendi yoluna gitti. Kimse diğerini alıp götürecek ve çalacak durumda değildi. Böyle oluşmadı. Bu nokta önemlidir. Anlayış, çalışma tarzı, militan ölçüleri ve onun yaşam tarzı önemlidir.

Bu, kendisini mücadelede gösterdi. Mücadele, ideolojik mücadeleydi; ama bunun da kararlığı ve sistemliliği önemliydi. En fazla düşüncesi olan ve bir sürü yazılı belgeye dayanan güçler, bunlara fazla inanmadıkları ve onları gerçekleştirmek için kendilerini çok fazla vermedikleri için, bu düşünceleri savunmalarında da inandırıcı olamıyorlardı.

PKK militanı bu konuda savunduğu düşünceleri özümsemeyi baştan aldı. Eğitim burada başladı. Düşüncesini iyi öğrenmeden PKK'ye katılım olmuyordu. Bunun tersi sonradan oldu. PKK'nin düşüncesini hiç öğrenmeden ve yüzde yüz ayrı düşüncede olmasına rağmen, gelip, *"Ben PKK'liyim"* diyerek PKK içine girmek sonradan gelişti. O dönemde, kişi önce düşünceyi iyi öğreniyordu; öğrenir ve onun iyi bir savunucusu haline gelirse, PKK'nin çalışmasına katılmaya başlıyordu. Onun için özümseme ve eğitim esastı. Bu çerçevede bir savunma vardı. İdeolojik mücadeleyi herkes yürütüyordu. Çok derinlikli olmasa bile, bu mücadelenin bir sistemi ve kararlılığı vardı. Gerek sosyal şoven çizgilere karşı Kürdistan ve Türkiye gerçeğini ortaya koymada, gerekse Kürdistan'daki ilkel milliyetçi ve reformist teslimiyetçi eğilimlere karşı Kürt halk gerçeğini ve ulusal kurtuluş çizgisini ortaya koyup savunmada, çok kapsamlı bir düşünce zenginliği yoktu; ancak bir sistem ve onu yapma azmi vardı. Bu işe biraz açık olanlar, bu düşünce sistemi ve onun savunması karşısında başarıyı görüyorlardı. Kemal Pir yol-

daş, *"Ben bu harekette zaferi görüyorum"* dedi. Onu içtenlikle benimseyenler için bu düşünce sistemi insana zaferi gösteriyordu. Peki, zaferi neyle gösteriyordu? Bu düşüncede belki biraz şematik ve çok formüle edilmiş yanlar vardı, ama hareketin mensuplarının bu düşünce sistemini uygulama gücü açıkça görülüyordu. Böyle uygulandıktan ve bu düşünceleri uygulama kararlılığı gösterildikten sonra, kuşkusuz bunun sonunda zafer gelecekti.

İdeolojik mücadele de bu çerçevede yürütüldü. Bu mücadelede kapsam vardı, samimiyet vardı, kesinlik ve keskinlik vardı. Öyle yalpalama ve geriye çekilme yoktu. Sonuna kadar üzerine gitmek ve sonuç almak esastı. Bu bir ideolojik mücadeleydi, bir tartışmaydı, ama sonuç alınmadan o tartışma bırakılmazdı. Biz daha sonra aslında bu çizgiyi pratiğe aktaramadık. Örneğin bu çizgiyi bu biçimde savaşa aktarabilseydik, kesinlikle mükemmel sonuçlar alınırdı. Daha sonra bu mücadele çizgisi kaybedildi. Sonuç almadan işin yakasını bırakma ortaya çıktı. Oysa ideolojik mücadele döneminde böyle değildi. Sonuna kadar peşini bırakmamak, takip etmek ve ondan bir sonuç almak esastı. Tabii bu kararlılık bunu etkiliyordu.

Bir de bu düşünce Türkiye ve Kürdistan gerçeğini iyi ortaya koyuyordu. PKK düşüncesi ayrımcı, birilerinin çıkarlarını öven, birilerini geriye iten konumda değildi, tersine toparlayıcıydı. Tamamen adaleti, eşitliği ve özgürlüğü esas alan, herkese yer veren, halkların gelişimi ve kardeşliği bakımından netliği ifade eden, böylece bir bütünlüğü olan, bazı dar çıkarları değil de, emekçilerin ve halkların genel çıkarlarını adil bir biçimde birbirleriyle çeliştirmeden temsil eden ve ortaya koyan bir gerçekliği vardı. Bu, toparlayıcı oldu.

Bu düşünce kendisini pratiğe de, yani gençlik eylemliliğine, örgütlenmeye ve ilişkilere de yansıttı. Bu temelde oldukça toparlayıcı ve birleştirici özelliği ortaya çıktı. Bu yönüyle oldukça etkileyiciydi. Ciddi bir örgütsel gücü oluşmadan, bir düşünce akımıyken bile etkili oldu; sol hareketler içerisinde müthiş bir etkinlik gösterdi. Parti Önderliği, *"Biz bir gençlik hareketini yönettik"* diyordu.

Bu bir gerçektir. Gençlik hareketinin hem örgütlenmesinde fiili yönetim olundu, hem de düşüncede ve eylemde bu hareket fiilen etkinlikle yürütüldü. Parti Önderliği düşüncede ve eylemde ilkin gençlik hareketi, sosyalist hareket içerisinde bir düşünce otoritesi haline geldi. Parti Önderliği'nde diyalektik yöntemin etkin bir tarzda uygulanışı, bir de pratikleştirme tutarlılığı vardı. Bunlar kendisini önemli bir otorite haline getirdi. Kuşkusuz bu durum düşünce derinliğini de yarattı, düşünce zenginliğini de ortaya çıkardı.

Dönemin temel görevleri böyle bir teorik çalışma, propaganda ve ideolojik mücadeleydi. Bu çalışmalar içerisinde Türkiye kentlerinden doğuş, Kürdistan kent ve kasabalarına yayılma ve bir gençlik grubu haline gelme, belli başlı bütün kent ve kasabalarda gençlik gruplarını oluşturma, eğitim ve propagandayla bunları şekillendirme, düşünceyi çizgi düzeyinde gittikçe somutlaştırma, yani bir dünyaya bakış açısı kazanma, dünyadaki gelişmeleri anlama, bölgeye, Türkiye'ye ve Kürdistan'a bir bakış açısı edinme, Kürdistan için bir ulusal demokratik devrim formülasyonuna ulaşma, bu devrimin hedeflerini belirleme, yöntem olarak da bunun savaşla gerçekleşeceğini ortaya koyma biçiminde bir çizgi oluştu.

1977 yılına gelindiğinde bu gelişmeler önemli bir düzey kazandı. Parti Önderliği Kürdistan'ın belli başlı kentlerinde bazı toplantılar gerçekleştirdi. Bunlar gerçekleşen gençlik grubunun temsilcilerinin katıldığı toplantılardı. Böyle beş büyük toplantı yapıldı. Bu durum, Kürdistan'da bir gruplaşmanın gerçekleşip tamamlandığı, ortak düşünen ve bu temelde bir ortak yaşam içerisine alınan bir gençlik hareketinin yaratıldığı anlamına geliyordu. Bunun hemen arkasından şiddet gündeme geldi. Devlet bu gelişmeye ***Haki Karer*** yoldaşı katlederek cevap verdi. Bu olay aslında yeni bir gelişme sürecini başlattı. Partimiz açısından, o zamana kadar ki durumdan farklı olarak yeni bir gelişme süreci başladı. PKK mücadele yönteminde, çalışma tarzında ve genel örgütsel yöneliminde yeni bir süreci geliştirdi. İşin içine şiddet girdi, dolayısıyla politika yapmak, politikleşmek ve partileşmek gündeme geldi.

b- Amatörlüğe karşı mücadele ve partileşme süreci

Partileşme süreci 1977-78 yıllarına denk düşmektedir. Bu dönemde ***Program***'ın ve ***Manifesto***'nun hazırlanması söz konusudur. 1977 yazında Program, 1978 yazında ise Manifesto (Kürdistan Devriminin Yolu) hazırlandı. 27 Kasım 1978'de Diyarbakır'da PKK'nin Kuruluş Kongresi yapıldı. Bu süreçte Hilvan ve Siverek'te yoğun bir direniş mücadelesi yaşandı. Dönemin sonunda UDG ile çatışmalar gelişti. ***Siverek Direnişi*** etrafında genel bir halk hareketi gelişimi ortaya çıktı. Bu dönem, devrimin birinci yükseliş dönemi olarak da tanımlanabilir. Bu dönem, partinin doğuş dönemidir.

Partinin bu dönemde Kürdistan'daki temel taktiği, ajanlaşmış yapı, kurum ve kişilere karşı şiddet temelinde mücadele taktiğiydi. Bu temelde gelişen bir silahlı şiddet Kürdistan'ın birçok alanına yayıldı ve Siverek'te en geniş boyutlara ulaştı. Halkla ilişkilerde Batman, Ceylanpınar ve birçok alanda belediyeler ele geçirildi, belediye yönetimleri doğrudan yönetilir hale gelindi; bu alanlarda yapılan seçimleri kazanacak kadar bir kitle tabanı oluşturuldu.

Parti Önderliği bu hususları temel bir veri olarak alıp değerlendirdi. Haki Karer yoldaşın 18 Mayıs 1977'de katledilmesi hareketin gelişmesinde bir dönemeç oluşturdu. Başkan Apo, *"Biz bu saldırıyı iliklerimize kadar hissettik"* dedi. Bu olay, bütün örgüt için, bütün kadrolar ve kadro adayları için böyle bir değerlendirmeye yol açan bir olaydı ve herkese bir kez daha düşünme ve karar verme durumunu yaşattı. Bu temelde Parti Önderliği Kürdistan'da partileşmeye karar verdi. Haki yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak parti programı hazırlandı; böyle bir programla başlatılan partileşme adımı, bu saldırıya verilen en anlamlı yanıt oldu. İşler sadece programla da sınırlı kalmadı. Bir program ve örgüt oluşturmanın da ötesinde, partiye şiddetle yönelen tehlikeleri karşılama, intikam alma ve partiyi savunma mücadelesini geliştirme de, bu dönemde başlayan ve giderek gelişen bir husus oldu.

Bu katliamı geliştiren istihbarat örgütlerinin denetimindeki Sterka Sor gruplaşması bu biçimde etkisiz hale getirildi. Böylece şid-

det, daha parti kurulmadan ve bir parti ilanına gidilmeden, henüz ideolojik grup süreci yaşanırken, kendini savunmanın bir gereği olarak gündeme geldi. İdeolojik mücadele, ideolojik gelişme adım adım şiddeti de içine alan, şiddete kayan ve şiddetle bütünleşen bir mücadele halini aldı. Türkiye'deki gelişmelere bağlı olarak, giderek birçok gerici-faşist çevreye ve kişiye karşı şiddet kullanma biçiminde bir gelişme ortaya çıktı.

1978'deki 18 Mayıs katliamının birinci yıldönümünde Hilvan'da, ***Halil Çavgun*** yoldaşın katledilmesi, Hilvan'da aşiretçi-feodal çete çevrelerine yönelik -ki, bunlar polis ve faşist destekli çevrelerdi- şiddetli bir mücadelenin gelişmesini gündeme getirdi. ***Hilvan Direnişi*** böyle ortaya çıktı. Bu direniş kritik süreçlerden geçti ve partinin kuruluş sürecinde, yani '78'in sonunda bir sonuca bağlandı. Aşiretçi-feodal çete geriletildi ve dağıtıldı. Partimiz Hilvan'da siyasal etkinlik kazandı. Bunun önemi, mücadelenin artık gençlik mücadelesini aşıp halkla bütünleşme aşamasına ulaşmasında yatıyordu. Bunun arkasından partinin kuruluşundan sonra, mücadeleyi daha da ileriye götürebilmek için Siverek Direnişi'nin örgütlenip geliştirilmesi gündeme geldi. Yeni bir taktik açılım, silahlı propagandanın geliştirilmesi, gerillaya doğru gitme bakımından da bu adımın değerlendirilmesi, böylece Siverek mücadelesinin içine girilmesi yaşandı. Hedef daha geniş bir halk hareketini yaratmak, örgütsel bakımdan silahlı propaganda ve gerillaya ulaşmak, dağlara açılmaktı. Bu, partinin kuruluşu arkasından mücadeleyi geliştirecek ve büyütecek bir atılımın ülke içerisinde kendi gelişim çizgisinde sağlanması arayışıydı. Ancak bu mücadele Hilvan'daki gibi sonuçlanmadı. Eylemsel adımlar başarısızlık getirdi. ***Salih Kandal***, arkasından ***Cuma Tak*** şehit düştü. Bu alandaki şehit sayısı çoğaldı. Bütün gücümüz böyle bir mücadele içine çekildi. Siverek'te adeta bir kör dövüşü ve saflaşma içine çekilme gibi bir duruma düşüldü. Siverek Direnişi'nin harekete çıkış yaptıracak, açılım sağlatacak ve gerillayı geliştirecek bir mücadelenin başlangıcı olması düşünülürken, giderek ortaya çıkmış devrim değerlerinin tüketildiği, kilitlendiği ve çıkmaza sokulduğu bir durum ortaya çıktı. Taktik açıdan partinin öngördüğü açılım sağlanamadı.

Bunun daha sonra yurt dışı pratiği ile gerçekleşmesi durumu vardır. Partiyi değerlendirirken, esas olan, taktik karşısındaki durumu değerlendirmektir. Partiye katılmak demek, sadece partinin düşüncesini kabul etmek demek değildir. Bu kendi başına yetmez. Parti tüzüğünü kabul etmek de yeterli sayılmaz. Parti programını ve tüzüğünü kabul ettim demek, partiye istenen düzeyde bir katılımı sağlama sonucunu doğuramaz. Parti taktiği karşısındaki durum, bir militanın partiye katılımı açısından belirleyici husus olmaktadır. Parti çizgisine doğru katılmak demek, taktiği yerinde ve zamanında doğru uygulamak demektir. Ancak taktiğe böyle bir katılım olursa, partiye doğru katılım, militan katılım, çizgi katılımı yapılmış olur. Parti Önderliği, eksiklerimizi eleştirirken, *"Sizin katılımınız hatalı, yanlış katılmışsınız"* diyordu. Doğru katılım, bu temelde bir katılımdır.

Parti taktik açılımını, taktik denemesini ajanlaşmış kişi, kurum ve yapılara karşı mücadeleyle ilk defa Siverek'te yapmayı, gerillaya geçmeyi hedeflerken, bu açılımı sağlayamadı. Kadro bu taktiği yürütemedi. Parti yönetimi böyle bir taktik açılımı sağlatamadı, partiye doğru katılamadı, aslında taktikle bütünleşmedi, bütünleşemedi. Parti karşısında genel ayrışma, partileşme noktasında temel ayrışma bu noktada ortaya çıktı. Bu ayrışma, aslında sürecin başından itibaren ele alınıp değerlendirilebilir.

Bunda başlangıç noktası Haki Karer'in katledilmesi olmaktadır. Bu yeni bir süreç, partileşme sürecini başlatmıştır. Bu süreç profesyonel örgüt olma, siyasal güç haline gelme ve taktik yapma sürecidir. Parti siyaseti şiddetle yapmıştır. Bu süreç silah kullanma, savaş yapma, bunu yapacak bir profesyonel örgüt haline, -ki, savaş yapacak güç gerilladır- silahlı güç ve gerilla haline gelme sürecidir. Sürecin ana özelliği budur.

Partileşme ve militanlaşma noktasındaki faklılıklar böyle bir süreçte açığa çıkmıştır. Bunlardan biri Önderlik yaklaşımıdır. Gelişen çizgi nedir? Parti programının ve manifestonun hazırlanması, Hilvan Direnişi, PKK'nin kuruluşu ve ilanı, Siverek Direnişi, gerillasal çıkış arama, Önderliksel gelişme, Önderlik çizgisinin doğru ve

etkili yürütülmesini sağlayan çizgi duruşu ve militan katılım. Bu genel gelişme seyrinin içeriğini ve kapsamını vermektedir. Bir de buna karşı dayatılan provokasyonlar vardır. Bunlardan biri de Haki Karer'in katledilmesiyle sonuçlanan provokasyondur. Daha önceki süreçte gelişen bir Pilot olayı vardı. Bu bir ajan hareketiydi, Parti Önderliği ve parti üzerinde denetim kurma hareketiydi. Parti o zamana kadar Pilot denilen bu kişiyi idare etti. Bundan sonra bu kişinin gerçeğini anlama ve kendisini etkisiz hale getirip saf dışı etme gerçekleşti. Fakat esas olan o değildi. Provokasyon hareketi Haki Karer yoldaşın katledilmesiyle birlikte gelişti. Bu katliam öyle basit bir olay değildi, bütün grup için bir dönüm noktasıydı; herkesi düşündüren ve yeniden karar almaya zorlayan, bu çerçevede süreci örgütsel ayrışmaların yaşandığı bir süreç haline getiren bir olaydı.

Tekoşin olayı 1978'e ve hatta daha sonrasına kadar sürdü. Bu, daha çok Antep ve Dersim'de yaşanan provokatif bir hareketti. Gerçekte devlet ve onun istihbarat örgütü, bu katliama dayanarak partiyi bölüp parçalamak, Haki arkadaşın katledilmesi ile Önderlik gerçeğinin ve PKK hareketinin yürüyüşünü böyle bir bozguncu ve bölücü provokatif çıkışla zayıflatmak amacını güttü. Tekoşin adı verilen ajan oluşum bu çerçevede bir çizgi olmak ve Haki yoldaşa dayanmak istedi. İçimizde de bu katliama ortak olanlar vardı. Tekoşin hem Haki yoldaşı katletti, hem de arkasından ona dayanarak Önderlik karşıtlığını geliştirmeyi ve hareketi bölmeyi hedefledi. Bu bir çizgiydi. Provokasyon düşmana bağlıydı; objektif veya sübjektif olarak hareketi bozmayı ve yıkmayı hedefleyen bir çıkıştı. Partileşmeye karşı provokasyon hareketleri aslında buradan başladı. Partileşme adımı atıldığında, onu bozma, yıkma ve parçalama yönündeki adım aynı noktadan ve aynı dönemde ortaya çıktı.

Bunun diğer bir parçası da Elazığ tutuklamaları oldu. Aslında bunun işin başında tümüyle bu provokasyon hareketiyle ilişkisi yoktu. Ama hareketi ele verip zayıflatan bir olay oldu ve daha sonraki provokatif süreci başlattı. 1979 baharında Elazığ örgütü Şahin Dönmez ile birlikte tutuklandı. Şahin Dönmez partiye karşı böyle bir süreci geliştirdi. Böyle bir çabayı zindanda ve daha sonraki sü-

reçte zindana bağlı olarak geliştirmeye çalıştı. Parti içerisinde Haki yoldaşın katledilmesinden sonra ilk defa bu süreçte geriye çekilme eğilimi başladı. Taktiğe sahip çıkmama, taktiğe sahip çıkmak üzere kendini eğitmeme, kendini göreve aday görmeme, esas görevler yerine tali görevlere çekme; temel görevleri üslenip yürütmek yerine, bunun gerisinde kalma bir eğilim olarak bu süreçte kendini gösterdi. Daha önceki dönemde hareketi bırakıp başka gruplara gitme ve onlarla bütünleşme olurken, böyle bir dönemde ayrılma bir provokasyon hareketi biçiminde ortaya çıktı. Saldırılardan korkup gidenler de oldu. Ancak kaçanlar sınırlıydı. Fakat esas olarak kadroda bir geri çekilme, görevi ve içine girilen taktik süreci başarıya götürmeme durumu ortaya çıktı. Geriye çekilme giderek istifa etme noktasına kadar vardırıldı.

Bu esas olarak düzenden kopmamak anlamına geliyordu. Kimileri devrim hareketi içinde yer almışlardı, ama devrimi gerçekleştirme gücünü gösteremiyorlardı. Bu bir zayıflık durumuydu; zayıflığa sığınmayı, gelişmemeyi ve kendini güçlendirmemeyi ifade ediyordu. Geri çekilme bir bu biçimde, bir de eğitimsizlik, hazırlıksızlık, içine girilen taktik sürece göre kendini eğitip hazırlamama, temelde de görevlere karşı eğitimsiz ve amatör kalma biçiminde ortaya çıktı. Partileşme, partisel gelişme karşısında kendini daha önceki sürecin amatör çizgisinde tutma ve gönüllülük çizgisinde kalma, bir eğilim olarak kendisini gösterdi. Bunun ortaya çıkardığı sonuç, Siverek mücadelesinde başarıya gidememe ve örgütsel kriz olarak değerlendirildi. Kriz, kadronun göreve sahip çıkmaması veya çıkamaması demektir. Kriz, kadronun dönemin taktik görevlerine sahip çıkmaması veya çıkamaması; hangi biçimde ve nasıl olursa olsun bunu yaşamasıdır.

Provokasyon egemenliği temsil ediyor; egemen sınıfa, egemen düzene ve onunla bütünleşmeye dayanıyordu. Önderlik çizgisi ve Önderlik gelişimi işçileri, emekçi halkı ve ulusal demokratik çizgiyi esas alırken, geri çekilme ve ortada kalma eğilimi, orta sınıfın eğilimi oluyordu. Sınıfsal temeli küçük burjuvazi olan bu eğilim, çeşitli gruplar biçiminde, gelişen devrimci hareket içinde yer alsa

da, esas olarak tümüyle devrime katılamama, kendini egemen düzenden tümüyle kurtararak, kişide yarattığı etkileri ve zayıflıkları aşarak kendini devrimin görevlerini başarıyla yerine getirecek bir çizgiye yöneltmemeyi ifade ediyordu. Bu da çok çeşitli biçimlerde ortaya çıktı; değişik görevlere yönelme biçiminde kendini gösterdi. Bazı arkadaşlarımızda kendini görevlere layık görmeme durumu ortaya çıktı. Bazılarında hiç hesap kitap yapınama biçiminde kendini ele verdi. Her bir arkadaşımız bunun bir biçimini yaşadı. Fakat daha sonraki süreçlerde örgüt içerisinde önemli mücadelelere yol açan tutum farklılıkları, katılım anlamında daha işin başında böyle bir süreçte, bu biçimde ortaya çıktı.

Bu süreçte böyle zayıflıklar ve geriliklerin görülmesi yadırganacak bir şey değildi. Böyle bir şeyin olmaması düşünülemezdi. İçinden çıkılan toplum gerçeği ve bunun taşıdığı özellikler kuşkusuz devrimci harekete yansıyacaktı. Bir başlangıç ve partileşme yönünde ilk adım olması anlamında da eğitimsizlik, kendini parti ve mücadele konusunda yeterince eğitmeme, böyle zayıf ve geri bir duruma yol açtı. Fakat böyle de olmamalıydı. Militan duruş, militan gerçeklik bu durumları en erkenden görüp kendisini eğitme, dönemin görevlerine göre kendini hazırlama, yeterli hale getirme ve görevlere sahip çıkarak yürütme olmalıydı. Bunu yapabilmek için şu veya bu özelliğe sahip olmak herhangi bir şeyi ifade etmiyordu. Esas olan, kendini gelişen parti özelliklerine göre eğitip eğitmemek, onunla bütünleştirip bütünleştirmemek oluyordu. Daha sonra Parti Önderliği bu olumsuz durumu eleştirdi. Kendini eğitmede isteksizlik, çizgiye göre değil, kendine göre partileşme isteği, gelişen parti taktiğine göre, onun esasları ve onu gerçekleştirme temelinde değil de kendine göre partileşme, kendi taktik anlayışına ve çalışma tarzına göre partileşme anlayışı ve tutumu kendini burada ortaya çıkardı. Bu süreç daha burada başladı.

Bu bir amatörlüğü, partiye katılımda profesyonelleşmemeyi, resmileşmemeyi ve özerk kalmayı ifade ediyordu. Bunun sınıfsal temelleri ve gelişen mücadele içerisinde nedenleri vardı. Daha baştan bir örgüte değil de, doğrudan örgütü yaratmaya katılma çeşitli

alışkanlıklar oluşturuyor ve değişik anlayışlar ortaya çıkarıyordu. Kendine göre olmayı geliştiriyor, profesyonelliği ve resmiyeti değil, amatörlüğü ve fiili durumu ön planda tutuyordu. Bu da uzun amatör mücadele sürecinde o dönem kadrosunu önemli ölçüde etkilemişti. Parti Önderliği, ***Kuruluş Kongresi***'nde bir de bu husus üzerinde çok durdu. Bu değerlendirmeler ***İlk Konuşmalar*** adıyla yayınlanan kitapta yer alır.

Bu Kongre'de Parti Programı ve Manifesto görüşülüp kabul edildi; yine bir tüzük değerlendirilip onaylandı. Parti olmaya karar verildi. Fakat partinin kuruluş bildirisi daha sonra hazırlandı. Dolayısıyla adı sonra konuldu.

Ama Önderlik iki husus üzerinde durdu: Birincisi; artık parti olmadan bu işi ileri götüremeyeceğimiz noktasıydı. Bu noktada en temel veri Hilvan Direnişi'ydi. Orada yaşanan gelişmeler, gençliği aşmış ve halk kitlelerine yansımış, halkın çeşitli kesimlerini kendisine kazanmış, işin içine şiddeti koymuş ve kan akıtıp şehit vermiş bir hareketin kişilerin inisiyatifi ve yönetimiyle artık yürütülemeyeceğini, bu haliyle hareketin daha ileriye götürülemeyeceğini, bunu başarmanın mümkün olmadığını ve bu sorumluluğun üstesinden gelinemeyeceğini, bundan öteye işlerin ancak örgütlü bir çabayla ileriye götürülebileceğini, bu sorumluluğu da ancak bir partinin üstlenebileceğini gösterdi. Elbette bu da parti kuruluşunun temel gerekçesi oluyordu.

İkinci husus ise; parti olma noktasıydı. Nasıl parti olunur, nasıl örgüt olunur, mevcut kadroyla partileşme ne kadar gerçekleştirilebilir? Bir parti olabilir miyiz, olamaz mıyız? Parti Önderliği bu soruları çok sordu, yoğun olarak tartıştı; bütün bunları değerlendirip sonunda parti ve örgüt olmaya karar verdi. Artık eski ilişkiler tümüyle değişecekti. Kadrolar o zamana kadar gönüllü faaliyet yürütüyordu ve amatör bir yaklaşım içindeydi. Herkes istediği yerde istediği kadar çalışıyor, istediği biçimde hesap veriyordu. Artık parti olmaya karar verdikten sonra herkes istediği yerde ve istediği biçimde değil, partinin istediği yerde ve istediği biçimde çalışacaktı. Artık birbirinden hesap sorma ve birbirine hesap verme tarzı parti

işleyişi olarak uygulanmak durumundaydı. Böyle bir sürece giriliyordu. Amatör yaklaşımlar, amatör olan ve gönüllüğü ifade eden örgüt anlayışı, örgüt ilişkisi ve örgüt yaklaşımı aşılmak zorundaydı. Onun yerini tüzüğe dayalı resmi örgüt anlayışı ve ilişkileri alacaktı. Bir yönetimi olan, emir ve talimat düzenine sahip ve işin gereklerinin yerine getirildiği bir örgüt haline gelinecekti. Bu önemliydi. Kuruluş Kongresi'nde bunlar böyle değerlendirildi.

Ancak arkasından gelişen Siverek mücadelesinde bunlar başarılamadı. Taktik mücadele, bazı ajan yapı ve kişilere karşı şiddet kullanma bizi çıkmaza soktu. Bunlara karşı mücadele doğru ve başarılı bir biçimde yürütülemedi; bu görev tam başarılamadı. Parti bu konuda kararlar aldı, Önderlik talimatlar geliştirdi; fakat talimatlar ve kararların gerekleri yerine getirilemedi. İşin profesyonel ölçülere göre yürütülememesi, ilk defa burada ortaya çıktı. Örgüt ilkesinde bir gelişme vardı. Partileşme süreci demek bu demekti. Bunu çok iyi kavramak gerekir. Partinin kuruluşu da bu anlama gelmektedir. Partileşme, örgütsel ilişkilerde yeni bir düzeyin ortaya çıkmasıdır. Zaten örgüt olmak ve partileşme adımını atmak da bu demektir.

İlişkilerde yeni ve daha ileri bir düzey ne demektir? İlişkilerde düzey, amatör ve kendine göre ilişki biçiminden resmi parti ilişkisine, profesyonel ilişkiye geçmek, kendini emir ve talimat düzeni içine almaktır. Talimat almak ve rapor vermek, istisnasız herkesin kendisini böyle bir oluşum ve onun düzeni içerisine koyması ve sistemli bir biçimde böyle bir çalışmaya uymasıdır. Örgüt olma ilkesi budur. Bu açıdan örgüte doğru katılmak demek, onun taktiği ile doğru bütünleşmek, onun talimat düzenini eksiksiz, zamanında ve başarıyla yerine getirmek demektir. PKK başarısızlığı kabul etmeyen bir partidir. "Yapmak istedim, ama olmadı" gibi bir gerekçe, PKK'ye göre uygun bir gerekçe değildir. PKK çizgisi böyle bir gerekçeyi kesinlikle kabul etmez. "Şu tür nedenler vardı, bu yüzden uygulamayı doğru bulmadım" gibi bir gerekçeyi de kabul etmez. Temel örgüt ilkesi, kendini kayıtsız şartsız örgütün rapor-talimat düzenine koymak, örgüt iradesiyle kayıtsız şartsız bütünleşmek, örgüt iradesini kendi iradesinin yerine geçirmek, örgüt iradesiyle bu dü-

zeyde bütünleşmeye çalışmak demektir. Bu da her türlü kendine göre anlayışı, kendine göre yaşamı, kendine göre politikayı ve kendine göre tarzı aşmayı, her bakımdan çizgiyle bütünleşmeyi, çizginin emrine girmeyi, çizginin gereklerini hayata geçiren, onu yürüten ve ilerleten bir konuma gelmeyi ifade eder, onu gerektirir. Böyle bir dönemde partinin geliştirmek üzere attığı adım budur. Fakat bu aynı zamanda partide ilk ayrışmayı açığa çıkartan bir adım olmuştur.

Doğru partileşme nedir, partileşememe nedir? Partisel gelişme karşısında Kürdistan ve Kürt toplum gerçeği neyi ifade ediyor? Bunun görülmesi ve anlaşılması ilk adımı oluşturdu; daha sonraki süreçte bu bir başlangıç olarak kabul edildi. Eğitimsizlik ve kendini iyi hazırlayamama nedeniyle bu konuda başarılı olunamayacağı açıktı. Parti Önderliği bütün kadroların önüne kendini hızla eğiterek eksikliklerini aşmayı görev olarak koydu. Önderlik aslında Kuruluş Kongresi'nden itibaren böyle bir süreci başlattı. Bütünüyle resmi ilişkileri oturtmak, profesyonel örgüt işleyişini sürdürmek istedi. Buna karşı direnen her türlü yetersiz, özerk ve amatör tutumlara karşı mücadele etti. Parti içinde şiddetli eleştiri ilk defa böyle bir gelişme temelinde ortaya çıktı. Eleştiri, resmen parti olunduktan, partinin örgütsel kurallarını ifade eden tüzük oluşturulup benimsendikten ve bunların gerekleri yerine getirildikten sonra gelişti. Yoksa eleştiri rasgele seçilmiş bir yöntem değildir; salt bir gelişme yöntemi, örgüt içinde rasgele uygulanan bir yöntem de değildir. Tersine eleştiri kurallara dayanır, tüzüğe dayalı olarak, tüzüğün gerekleri yerine getirilmediği zaman geliştirilir, tüzük esaslarına dayanır, Önderlik buna çok dikkat etmiştir. Partide de bu böyle uygulandı. Bu süreçte partide bir yandan Önderliğin amatörlüğe ve geri çekilmeye karşı mücadelesi, partinin çizgi yürüyüşünü güvence altına alan tedbirler alması ve çıkışı, diğer yandan buna gelememe, bu noktada gerileme, eğitimsizlik, durağanlık ve görevler karşısında gerileme yaşandı.

Bu durum aslında partinin 12 Eylül darbesiyle başlayan yeni sürece güçlü girmeyişinin temel nedenidir. 12 Eylül darbesine giden süreçte çok sayıda parti militanının tutuklanmasının, gelişen halk

hareketinin ve yükselen devrimin kendi alanında ve kendi çizgisine uygun olarak gerekli taktik adımları zamanında, yerinde ve başarıyla atamamasının, yani Siverek'te gerillasal çıkışı yapamamasının temel nedeni budur.

O dönemde birçok şey ters oldu. Hareket örgütsel planda birçok adım attı. Partinin Kuruluş Kongresi yapıldı. Parti, ***Kuruluş Bildirgesi'***yle kuruluşunu kamuoyuna ilan etti. Başarısız bile olsa, bazıları kurşun sıktılar ve kan akıttılar. Parti yoğun bir mücadele çağrısı yaptı ve bunun halkta çok güçlü bir etkisi oldu. Özellikle mücadelenin geliştiği sahalar başta olmak üzere, Kürdistan böyle bir mücadele süreciyle kaynaşır hale geldi. Mardin'den, Diyarbakır'dan, çevresindeki birçok alandan Siverek'te gelişen mücadeleye yardım, destek ve katılım akmaya başladı. Kitlede mücadeleye önemli bir katılım ve partiye destek verme durumu yaşandı. 1979-80 süreci, 12 Eylül askeri-faşist darbesine kadar olan süreç böyle bir süreçti.

Bir yandan Önderlik gerçeğinin attığı adımlar, halka yaptığı çağrılar ve buna dayalı olarak gelişen mücadele, bu mücadelenin kitleleri etkilemesi ve ulusal kurtuluşa yoğun bir kitle desteğinin verilmesi; diğer yandan kadronun görevlerine sahip çıkmaması, örgüte ve bu gelişmelere öncülük edememesi, gerekli taktik adımları atamaması ve taktiğe ters düşmesi, bu süreçte yaşanan gerçeğimiz oldu. Öyle ki, kitle hareketi bir kere başladı mı, öncünün durumuna bakmadan gelişir. Başlangıçta öncünün durumu görülemez. 12 Eylül darbesine doğru giderken, baskılar iyice şiddetlendi. Bu baskıları ortadan kaldırma öncüye ihtiyaç duyunca, gerçekler daha iyi görünür hale geldi.

Bizim örgüt yapımız böyle bir süreçte aslında savaş çizgisine giremedi. Örneğin parti savaşa göre hazırlanmak istedi. O dönemdeki örgütlenmemiz kentlerde daha çok da bireysel eylemciliğe ve kitle propagandasına dayalı bir örgütlenmeydi. Gerillaya geçme, kıra çekilme ve savaşa göre örgüt olma noktasında gereken adımları atamadık. Bu ters durum uzun süre bu biçimde devam etti. Böyle bir adım atmak yerine, şehirde daha fazla örgüt olmaya çalışma, darbe yiyen örgütte ortaya çıkan boşlukları doldurmaya yönelme,

bunun için çaba harcama pratiği yaşandı. Bu da süreci karşılayamadığı gibi, örgütün daha fazla darbe yemesine, daha çok kadronun tutuklanmasına yol açtı. Partinin kendi taktik gelişimi içine girememesi, kadronun ve örgütün kendini savunmaz duruma düşmesine yol açtı ve yakalanmalar böyle bir ortamda gelişti.

Karşı taraf da bu süreci provoke etti. UDG (Ulusal Demokratik Güç Birliği) ile içine girilen çatışmaların böyle bir yönü vardır. Yine Elazığ tutuklamaları sırasında, Şahin Dönmez partinin örgüt ve kadro yapısı konusunda devlete en geniş bilgileri vermişti. Böylece örgüt ve kadrolar deşifre oldular. Bir taktik açılım da yapılamayınca, bütün kadrolar tutuklanma tehdidini yaşadılar. Böyle bir süreçte Ecevit hükümetine bağlı olarak, UDG adında bir birlik oluşturuldu; aşılmakta olan reformist milliyetçi gruplar ve ilkel milliyetçi güçler aynı zamanda Güney Kürdistan'a dayanarak saldırı geliştirdiler. Kuşkusuz bu saldırılar da örgütü zorladı. Kendisini yakalanma tehdidi altında gören kadronun daha fazla açığa çıkmasına, dolayısıyla tutuklanmalara ve çatışmalarda ağır kayıplar vermeye götürdü. Partinin ve örgütlenmenin zorlandığı kritik noktada, bu güçlerin içten Truva atı gibi saldırıya geçirilmesi, Kürdü Kürde kırdırtma politikasının yeniden hortlatılmasıydı ve partiyi oldukça zorladı.

Önderliğin mücadele tarzı açısından da bunu belirtmek gerekir. Partinin Kuruluş Kongresi'nin ardından, Siverek'te mücadeleyi geliştiren bir taktik açılımı sağlamak temel bir anlayış iken ve bu süreçte Elazığ tutuklanmaları gelişirken, bunun karşısında tedbir ve yine taktik bir açılım için alternatif olarak yurt dışına çıkış gündeme geldi.

c- Geri çekilme koşullarında örgütsel çalışma

Bir yandan Siverek'te parti ilanı gerçekleşir, taktik çıkış adımları atılır, bunun hazırlığı ve pratiği yapılırken, diğer yandan da yurt dışının kullanılması konusunda adımlar atıldı. Parti Önderliği bu süreçte yurt dışına çıktı. Siverek'teki mücadelede gerekli açılımın yapılamadığı koşullarda yurt dışına çıkış adım adım devreye girmeye başladı.

Kötü gidişi durdurmak için ve Siverek'teki çıkınaza çözüm bulmak için Önderlik tarafından yurt dışından bazı çareler geliştirilmeye ve bazı adımlar atılmaya çalışıldı. Bunlar 12 Eylül darbesine gidişte partinin önemli adımları ve müdahaleleri oluyordu. Fakat bunlar da yerini tam bulmadı. Parti, örgütlülüğü yerine getirecek düzeye ulaşmadı. Devlet bu adımları görünce, 12 Eylül darbesi daha hızlı gündeme geldi. Darbeciler bu süreci çok yakından izlemişlerdi.

Partinin Kuruluş Kongresi'nin üzerinden daha bir ay bile geçmeden ***Maraş Katliamı*** yaşandı. Bunu takiben Kürdistan'da sıkıyönetim ilan edildi. Bu çerçevede mücadelemizin geliştiği temel alanlarda, partiye karşı yoğun bir baskı ve saldırı geliştirildi. 12 Eylül darbesinden sonra PKK'ye karşı fazla bir saldırı olmadı. Çünkü 12 Eylül darbesi olduğunda PKK sorunu zaten çözümlenmişti. Tutuklanan tutuklanmış, tutuklanmayan ise önemli ölçüde dağa çekilmiş veya yurt dışına çıkmıştı. PKK kendi tedbirlerini almıştı. Partiye yönelik kapsamlı saldırılar esas olarak 1979 yılı güzünde başladı. Hatta 1979 yılı baharında gerçekleşen Elazığ tutuklamaları bu saldırıların başlangıcı olarak alınabilir. PKK ile devlet arasında böyle karşılıklı bir mücadele vardı.

Generaller partinin yurt dışından örgütsel tedbirler ve taktik çıkış arayışları geliştirdiğini görünce, darbe hazırlıklarını hızlandırdılar. Ordu darbe kararını biraz da bu mücadele gerçeği karşısında verdi. Pratiği de bu gerçeğe göre şekillendi. Kenan Evren, daha sonra yaptığı bir konuşmada, Hilvan'ı ve Batman'ı gördükten sonra darbeye karar verdiklerini söylüyordu. 1980 yılının ağustos ayında yakalanmalar olunca –ki o zaman Kemal Pir arkadaş yakalanmıştı–, PKK'nin ne tür adımlar atmaya çalıştığı görüldü. Ona göre böyle bir darbe adımı atıldı. Darbe örgüt gerçeğini, örgütün içinde bulunduğu durumu açığa çıkardı. Bu süreçte böyle bir partileşme, bir halk hareketi haline gelme, ulusal kurtuluş hareketi düzeyine ulaşma, bunun ilk taktik açılımını yaşama ve halkı bu temelde eyleme çekme yaşandı.

1978-80 süreci partimizin ve Ulusal kurtuluş hareketinin gelişiminde en önemli süreçtir; ilk ciddi deneyim sürecidir. Örgütün ve

kadronun pratikte ilk kez sınandığı, açığa çıktığı bir dönemdir. Partileşme yönünde adım atma, kadroyu ve kadro adayını partileşmeye doğru yöneltme dönemidir. Bu dönemde partileşmeye karşı gerilikler kendisini dışa vurdu. Düzenden, sömürgecilikten, feodalizmden ve değişik sınıf yapılanmalarından gelen özellikler ve anlayışlar kadroyu etkilemeye ve geriye çekmeye başladı. Kadronun militanlıkta zayıflaması, devrimci gelişmeye ayak uyduramaması gerçeği yaşandı. Şu görüldü: Bir yanda büyük bir devrimci gelişimi yaşamaya aday bir ülke ve halk gerçeği, diğer yanda her türlü provokasyonu tezgahlayacak bir egemenlik sistemi vardı. Provokasyon zemini epeyce güçlüydü; aynı şekilde ara kesim de çok güçlüydü. Zayıflıklar, kendine göre yaklaşımlar, örgüt ve siyaset konusunda tecrübesizlik, her türlü zayıflığı içinde taşıyan tutumlar kendini açıkça dayatıyordu. Böyle bir ortamda kadronun ezici çoğunluğunun böyle bir durumu yaşadığı açığa çıktı. Kadrolar ilk defa bir görev ve yönetim olma gerçeğiyle yüz yüze geliyorlardı. Böyle olunca görevlere hakkını verememe veya PKK çizgisini Kürdistan'da pratikleştirme noktasında mevcut insan durumunun genel gerçeği ortaya çıktı. Bütün bunlar başlangıç kabilinde adımlar atan parti içinde kendini gösterdi.

Parti yaptığı değerlendirmelerde bu süreci *"Amatörlük süreci, kendini eğitmeme, parti eğitimini gerektiği ölçüde ciddiye almama, partinin yaşadığı gelişmelere göre kendini eğitip geliştirmeme süreci"* olarak tanımladı. Böyle bir eğitimle değişik sınıf etkilerini aşarak profesyonel parti militanı haline gelmedeki zayıflık olarak değerlendirdi ve bunun giderilmesi için daha sonraki süreçte çaba harcadı.

Daha sonraki süreç ne oldu? Parti Önderliği, değişik sınıf etkilerinden kaynaklanan zayıflıkları aşma doğrultusunda büyük bir çaba harcadı ve mücadele etti. Ne pahasına olursa olsun, partiyi ve mücadeleyi yürütme kararlılığı ve çabası içinde oldu. Bu temelde mücadelenin gelişmesi sağlandı. Tabii parti ve Önderlik çizgisinde devrime ve mücadeleye katılmayan, bu noktada zayıf ve kendine göre kalan tutumun daha sonraki süreçlerde tehlikeli ve zarar verici boyutlar kazanarak derinleştiği, açığa çıktığı ve daha da ileriye git-

tiği görüldü. Böylece partiden kopma olmasa da, çoğu zaman partisel gelişmeye zarar veren bir konumda kalma yaşandı. Daha sonraki parti tarihi, çizgi devrimciliğinin gerçekte ne demek olduğunu, çizgi karşısında kadronun ve partiye katılanların nasıl bir pozisyonu yaşadıklarını tüm çıplaklığıyla ortaya koydu.

1979 yazından itibaren gelişse de, daha çok 12 Eylül askeri darbesinden sonra yoğunluk kazanan bir dönem olarak parti tarihinde yer edinen bu süreç, parti güçlerinin askeri darbeye karşı kendisini toparlaması, kısmen geri çekilme, ülkede yapılamayan hazırlıkların yurt dışında yapılması, parti güçlerini bölgenin sıcak savaş alanlarında toparlayıp eğitme ve 12 Eylül rejimine karşı ulusal demokratik savaşımı geliştirmeye hazır hale getirme çalışmalarını içermektedir. Lübnan ve Filistin sahasında yürütülen çalışmalar, yine Avrupa'ya açılım, esas olarak bu dönemde başlamıştır. Bütün bu çalışmalarla teorik araştırma ve eğitim faaliyeti yürütülmüş, yoğun ideolojik, siyasi ve askeri eğitimle, örgütsel toparlanma ve yeni döneme hazırlanma gerçekleştirilmiştir.

1981 Temmuzu'ndaki PKK I. Konferansı bu çerçevede gerçekleştirildi. Yine 1982 Ağustosu'ndaki II. Kongre çalışmasıyla 12 Eylül rejimine karşı partiyi stratejik olarak yeniden hazırlama ve mücadele edecek konuma getirme çalışmaları yapıldı. Hem Türkiye'de hem de dünyadaki gelişmelere bağlı olan 12 Eylül darbesi, Kürdistan'daki egemenlik bakımından da yeni bir aşamayı ifade ediyordu. Her şeyden önce, Türkiye'deki rejim gerçeğiyle birlikte, 12 Eylül askeri darbesinin anlamını iyice açığa çıkarıp, ortaya koymak gerekiyordu. Bu çalışmalar içerisinde öncelikle bu temelde bir analiz yapıldı. Türkiye'nin tarihsel ve toplumsal özellikleri, yine Kürdistan'a uzanma durumu ve dünyayla bağlantıları, bu çerçevede gelişen 12 Eylül askeri faşist darbesinin temel özellikleri, anlamı ve ona karşı mücadele görevleri, böyle bir rejime karşı mücadelenin stratejisi ve taktiği esas olarak teorik çalışma çerçevesinde aydınlatılmaya, kavranmaya ve parti kadrolarına özümsetilmeye çalışıldı.

Darbe dünyadaki güçler mücadelesiyle ilintiliydi. SSCB ile ABD blokları arasındaki mücadele, darbenin gerçekleşmesinde

önemli rol oynadı. Darbe, bir açıdan ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı Ortadoğu'daki çıkarlarını savunma hareketiydi ve bu anlamda doğrudan NATO ile bağlantılıydı. NATO tarafından desteklenmişti ve Ortadoğu'ya yönelik yoğun bir askeri tehdidi ifade ediyordu. Bu çerçevede bölgeyi siyasi olarak etkiledi ve yönlendirmeye çalıştı. Yine darbe Türkiye'deki çatışmalara bağlıydı. Türkiye'deki ekonomik ve toplumsal gelişme derin bir bunalım içerisindeydi. Bu bunalım yoğun bir ideolojik-politik çatışmaya yol açmış; kitle hareketleri, emekçilerin ve halkın hak arama mücadelesi, değişik örgütlerin ortaya çıkması, bu örgütlerin siyasi ve askeri mücadeleleri bu düzeyde gelişmişti. Yoğun mücadele içinde temelleri ciddi biçimde sarsılmıştı. Tabii buna bir de Türkiye'nin hassas ve zayıf noktası olan Kürdistan'da PKK'nin gelişmesi eklenmişti. Bu gelişme Türkiye'deki mevcut rejimi en çok tehdit eden olgu olarak ortaya çıkıp gündemleşmişti. Bu çerçevede rejim kendisini tehdit altında görüyordu.

Böyle bir ortamda gerçekleşen darbe rejimi kurtarma, dolayısıyla rejimden çıkarı olan ve ona güç veren çevrelerin Türkiye üzerindeki çıkarları savunma hareketiydi. Türk burjuvazisinin, yine Türkiye'den çıkar sağlayan uluslararası sermayenin çıkarlarını koruma hareketiydi. Bunların tümünü yapabilmek için, özellikle Türkiye'de gelişen devrimci demokratik hareketi ve örgütlenmeyi ezip dağıtmak, daha çok da Kürdistan'daki ulusal kurtuluş hareketini ezmek gerekiyordu. Darbenin en temel görevi buydu. Ortadoğu'da Sovyet sistemine karşı NATO sisteminin çıkarlarını savunmak ve Türkiye'deki ekonomik sömürüyü sürdürmek, Türkiye'deki rejimin korunmasına, sağlamlaştırılmasına ve onu tehdit eden unsurların ezilmesine bağlıydı. Bu da rejimin yeniden şekillenmesini gündeme getirdi.

Temelleri iyice sarsılan devlet yönetimi ve mevcut rejim, darbeyle yeniden örgütlenmeyi gündemleştirdi. Bu aslında Türkiye'deki halk hareketine ve Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesine karşı devletin yeniden örgütlendirmesini, onun askeri-faşist niteliğini daha çok öne çıkararak bir özel savaş rejimi olarak örgüt-

lendirilmesini gündeme getirdi. Bu amaçla gerçekleşen darbe daha ilk günden itibaren muhalefeti ezme ve rejimi yeniden düzenleme görevini önüne koydu; yoğun bir saldırı ve planlı bir çalışmayla bunları gerçekleştirmeye çalıştı.

Böyle bir saldırı karşısında devrimci hareket, yine Kürdistan'daki Ulusal kurtuluş hareketi nasıl bir tutum almalıydı veya alabilirdi? Partinin daha önceki süreçte siyasal bir çıkış yapması, kendisini önemli bir güç haline getirmeye ve buradan taktik bir açılımla askeri güce kavuşturmaya çalışması, devrim cephesinin bütün bu gelişmelere karşı önemli bir hazırlığı anlamına geliyordu. Fakat bütün bu çabalara rağmen, belirlenen görevlerin yerine getirilmemesi sonucunda, mücadelenin sürekliliği, bu temelde gelişme sağlaması, siyasi gelişme ve giderek askeri güç haline gelmesi sağlanamadı. Buna dışarıdan müdahaleler de çok etkili olmadı. Dış imkanlardan yararlanarak yapılan müdahaleler henüz çok etkili olamadan böyle bir darbe gündeme geldi.

Parti bunu değerlendirdi. Böyle saldırının niteliğini, karakterini, amaçlarını ve kendi durumunu değerlendirerek, bu saldırı karşısında çok daha etkili bir mücadele yürütebilmek için bir geri çekilme taktiğine başvurdu. Bu temelde güçlerini toparlamak, eğitmek ve böyle planlı bir faşist-askeri saldırıya karşı çok daha kalıcı, sistemli, köklü ve sonuç verici bir mücadele yürütebilmek için hazırlanma gereğini duydu. Bunlar yapılmadan, böyle bir darbeye karşı etkili çıkış yapma imkanı yoktu. Parti bu gücü kendinde göremedi. Çünkü askeri darbe o kadar basit değildi. 12 Eylül darbesi tarihten gelen siyasal, toplumsal ve ekonomik nedenleri olan, çok kapsamlı bir biçimde örgütlendirilen, dıştan desteklenen bir hareketti ve devleti yeniden örgütlemeyi önüne koymuştu. Böyle bir güce karşı bu tür dar yaklaşımlarla, birkaç çıkış ve bazı eylemlerle sonuç almak ve bunu geriletmek mümkün değildi. Bu ancak daha köklü bir örgütsel hazırlıkla yapılabilirdi. O açıdan parti taktik olarak böyle bir hazırlık çalışması yapmayı uygun gördü. Bu o dönem açısından kuşkusuz doğru bir karardı. İçinde bulunulan koşullarda, hem devletin içine girdiği süreç hem partinin

yaşadığı gerçekler karşısında en sağlıklı çalışmayı yapma ve mücadeleyi geliştirecek sonuçlar ortaya çıkarma ancak böyle bir taktik çalışmayla mümkün olabilirdi.

Bu çerçevede parti öncelikle değişik alanlardaki kadro güçlerini uygun biçimde yurt dışına –Lübnan-Filistin sahasına– çekme çalışmalarını yürüttü. Ülke zemininde oldukça aşırı bir baskı düzeyi vardı ve diğer örgütler büyük ölçüde darbe yemişlerdi. Aynı şekilde partimizin önemli bir kadro gövdesi tutuklanıp zindana atılmıştı. Geriye kalan kadro adayları Ortadoğu'nun sıcak mücadele zemininde toplanarak eğitime alındı ve yeniden mücadeleyi yükseltmek üzere hazırlanma süreci içine çekildi. Bu öyle kolay bir iş değildi ve yoğun bir çabayla oldu. Partinin fazla bir hazırlığı yoktu, imkanları son derece sınırlıydı, yurt dışında öyle fazla ilişkileri bulunmuyordu. Partimiz bu dönemde Kürdistan'ın bölünmüşlüğünden ve Kürt toplumunun değişik alanlara dağıtılmış olmasından yararlandı. Bu alanlardaki Kürtlerle ilişkiler kurdu ve daha fazla bunların desteğini kazandı. Yine zorlukları yenmeyi ilke edindi. Yani imkanlar içerisinde hareket etmeyi değil, zorlukları yenme ve en küçük imkanı değerlendirip büyük sonuçlar çıkarma yaklaşımını esas aldı. Bu çerçevede zor da olsa ve bazı kayıplar pahasına da gelişse, belli bir kadro gücünün Lübnan sahasına aktarımı başarıldı.

12 Eylül rejimi karşısında partinin gücünü bu biçimde denetim altına almak ve faşist saldırılardan koruyabilmek elbette önemliydi. Diğer bazı güçler de böyle yapmak istediler. Ancak bunlar süreklilik sağlayamadılar. Türkiye'den bazı örgütler de daha sonra böylesi adımlar attılar, fakat bu adımların arkasını getiremediler, bunları mücadeleye dönüştüremediler. Dolayısıyla bunların hiçbir etkisi olmadı. Bazı güçler yurt dışı sahası olarak Avrupa'ya çekildiler. Avrupa'da bazı şeyler yapmaya çalıştılar. Ama bir muhalefet hareketi olarak ciddi bir şey geliştiremediler. Zaten böyle bir rejime karşı Avrupa'da etkili bir mücadele geliştirmeleri de mümkün değildi. Bu kadar azgınca saldırıya geçmiş bir rejime karşı onun anladığı dilden bir direnişi sıcak mücadele sahalarında hazırlayıp örgütlemek gerekiyordu. Avrupa ancak bir destek saha

olabilirdi. Bu bakımdan Avrupa'yı esas alan güçler çok fazla gelişme sağlayamadılar.

Partimiz o alanı da değerlendirmekten geri kalmadı; ama toparlanma ve hazırlık çalışmalarını yapma sahasını doğru seçti. Lübnan-Filistin sahası, rejime karşı direniş geliştirebilmek açısından bölgenin en elverişli sahasıydı. Daha doğrusu o koşullarda en elverişli sahalardan biri ve belki de en başta geleniydi. Öte yandan İran'da İslam Devrimi'nin gerçekleşmesi söz konusuydu. Şahlık rejimi yıkılmıştı. İran'da yeni siyasi egemenlikler gelişmeye çalışıyordu. Bu giderek bir çatışmaya, daha sonra uzun süre devam eden ve yürüttüğümüz savaşta önemli bir taktik dayanak olan bir savaşa, İran-Irak savaşına da yol açmıştı.

Fakat çizgi bağımsızlığını koruma, yine uluslararası ve bölgesel güçlerle daha doğru ilişkiler kurup geliştirme bakımından, Lübnan-Filistin sahası çok daha elverişliydi. İran-Irak Savaşı'nın geliştiği saha esasen Kürdistan'la ilişkili güçleri içeriyordu. Nitekim bazı örgütler burayı da kullanmak istediler. Ama Güney Kürdistan'da hakim olan örgütlerin tasfiyeci yaklaşımları karşısında kendi bağımsızlıklarını koruyup geliştiremediler ve tasfiye oldular. Bu alanda örgütlü ve egemen olan güçler, kendilerini aşan bir gücün gelişmesine fırsat vermek istemiyorlardı. İlkel milliyetçilik ile reformist milliyetçi akımlar, farklı çizgilerin gelişmesine fırsat tanımayı düşünmüyordu. Bu açıdan bu sahada çizgi bağımsızlığını korumak ve örgütsel gelişme sağlamak öyle kolay değildi. Bazı örgütler bunu denemek istediler, fakat tasfiye oldular. Çizgi bağımsızlığını korumak ve örgütsel gelişme yaratmak bakımından da Lübnan-Filistin sahası ve genel olarak Ortadoğu sahası bizim için en elverişli sahaydı. Kürdistan'da yeni bir çizgi geliştirmek isteyen, emekçi halkın ve işçilerin çıkarını ifade eden sosyalist bir çizgiyle ulusal kurtuluşu geliştirme amacında olan bir hareket için kendi bağımsızlığını korumak son derece önemliydi. Dolayısıyla bunun için uygun ortamlar gerekliydi.

12 Eylül darbesi sonrasında yaşanan geri çekilme ve daha sonraki yurt dışı faaliyetlerimizle, yaşadığımız bu son süreç birbirine

benzer özelliklere sahiptir. Fakat o zamanki durum daha farklı yanlar da ifade ediyordu. Bir defa örgütsel çerçevemiz daha dardı. Mücadele daha yeni başlamıştı. Esas olarak Hilvan-Siverek'te yaşanan gelişmenin arkasından bir darbeyle ezilme yaşanmıştı. Parti bunun sorunlarıyla yüklüydü. Örgütleşme ve profesyonelleşme anlamında ilk adımlar atılıyordu. Kadrolar, özellikle Kürdistan'dan çıkan kadrolar, farklı alanlarda çalışma gücü gösteren profesyonel kadrolaşma sürecine daha yeni giriyorlardı. Metropollerden gelen kadrolar bu süreci belki biraz daha fazla yaşamışlardı. Ama diğerleri öyle ciddi bir profesyonelleşme ve kadrolaşma sürecinden geçmemişlerdi. Biraz da bu baskı sürecinin etkisiyle kadroda yaşanan yerellik kırıldı. Kendi alanına ve çalıştığı bölgeye bağlı olmaktan çıkarak, değişik alanlarda mücadele yürütme gücünü gösteren kadrolar haline gelme sürecine girildi. Yoksa ağır bir baskının olmadığı koşullarda, kadrolar çok fazla kendi çalışma sahalarını terk etme eğiliminde değillerdi. Öyle bir genelleşme yerine yerel ve bölgesel kalma, Kürt toplumunun içinde yaşadığı koşulların da gereği olarak en belirgin eğilimdi. Bu eğilimler hala da tam olarak kırılamamıştı.

Geri çekilme ve toparlanma sürecinin en önemli duraklardan biri, Temmuz 1981'de yapılan ***Parti I. Konferansı*** oldu. Konferansın bazı yönleriyle VII. Kongremize benzediğini belirtmek gerekir. Bu Konferans, 12 Eylül sürecinin en kapsamlı bir biçimde değerlendirildiği, ona karşı stratejik ve taktik yaklaşımın çizgi düzeyinde ortaya konup kararlaştırıldığı bir parti toplantısıdır. ***Halk Savaşı Stratejisi***, 12 Eylül rejimine karşı partinin yürütmesi gereken temel strateji olarak kabul edilerek, stratejik bir çizgi olarak, bu toplantıda kapsamlı bir biçimde formüle edildi. Parti daha önce de savaş stratejileri ve yine Halk Savaşı Stratejisi üzerinde duruyordu. Fakat bunlar henüz öyle çok geliştirilmiş stratejik tezler olmaktan uzaktı ve genel kavramlar düzeyindeydi.

Parti Halk Savaşı Stratejisi'ni benimsemişti, ama bu stratejinin Kürdistan'da nasıl yürütüleceği, hangi temellere dayanacağı, hangi stratejik ve taktik ittifaklardan yararlanacağı, nasıl bir öncülükle ele alınacağı, hangi örgütlenme biçimini kullanacağı, hangi aşama-

lardan geçeceği, nasıl başlayıp gelişme kaydedeceği, muhtemel gelişme seyri ve zafere gitme sürecinin nasıl olacağı konularında parti düşüncesi henüz çok genel, dar ve yetersizdi. Bu hususlar henüz tam açığa kavuşmamıştı. Bunu en kapsamlı biçimiyle ilk kez I. Konferans'ta Parti Önderliği yaptı.

Parti, Önderliğin yaptığı analizlerle düşünce düzeyinde böyle bir stratejik açılım yaptı, bir stratejik teze ulaştı.

Konferans mücadelenin durumunu da değerlendirdi. Partinin gelişimini gözden geçirdi. PKK'nin ulaştığı düzeyi tanımladı. Teorisi, programı, örgütü, stratejisi ve taktiğiyle önemli bir siyasal parti çıkışının doğru bir çizgide başarıldığını ortaya koydu. Pratiği irdeledi; doğru eylem çizgisiyle birlikte, hatalar ve eksiklikler üzerinde durdu. Görevleri başaramayan yaklaşımları ve bu yaklaşımların toplumsal dayanaklarını irdelemeye çalıştı. Özellikle yönetim ve kadro düzeyinde görevlerin yerine getirilememesi durumunu, bunun nedenlerini ve yol açtığı sonuçları ortaya koydu. Örgütsel krizi analiz etti. Amatörlüğü, ilkelliği, dar yaklaşımları ve geriye çekilme durumlarını değerlendirdi. Bunun eğitimsizlik ve yeni bir başlangıç içinde olmayla bağlarını ortaya koyduğu gibi, toplumsal dayanaklarını da gösterdi. Bu çerçevede yetersiz yaklaşımların aşılabilmesi için eğitimin, kendini yenilemenin ve parti çizgisinde devrimci görevlere sahip çıkmanın önemini belirtti.

Teorik çalışma ve eğitim bu temelde yürüdü. Kadro eğitimi ve teorik çalışmalar bu Konferans üzerinde yapıldı. Kürdistan'da Zorun Rolü, Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu ile Örgütlenme Üzerine adlı çalışmalar, yine Kürdistan ve Türkiye için cephe programlarının hazırlanması, hep bu süreçteki teorik çalışmalar içerisinde ortaya çıkarıldı. Bunlarla Halk Savaşı Stratejisi formüle edildi; stratejiye göre öncünün örgütlenme durumu ve izleyeceği siyasal çizgi çok kapsamlı ve net olarak izah edildi. Bununla birlikte hatalı yaklaşımlar da eleştirildi ve mahkum edildi.

Bütün bunlar kadroda bilinç açıklığı yarattı. Kadronun sistemli bir düşünce kazanmasına yol açtı. Sürecin gereği olarak çözümleyemediği birçok soruna çözüm bulmasını sağlayarak, kadronun ile-

risini görür ve bu temelde kendisini mücadeleye hazır hale getirir bir konuma ulaşmasını sağladı. Kadroda önemli bir bilinçlenme ve kararlaşma durumu ortaya çıkardı. Birçok sorunun çözümlenmesini gerçekleştirdi. Kadro kendisini bu biçimde anlamazlıktan, değerlendirme zayıflığından, yine içine girilen yeni mücadele sürecine tam hazırlıklı olunamamanın ortaya çıkardığı sorunlar ve sıkıntılardan kurtarmayı yaşadı. Böylece önemli bir düzey ortaya çıktı. Geri çekilme eğilimi ve amatör yaklaşımlar belli ölçüde aşıldı. Kadroda önemli bir gelişme düzeyi yaratıldı. Daha sonraki süreç bunun ne kadar önemli bir gelişme olduğunu gösterdi.

Fakat bu çalışmalar öyle kolay olmadı. 12 Eylül rejiminin şiddetli baskı ortamının düşüncede ve psikolojide yarattığı etkiler, yine içine girilen mücadele sürecinin kendini ona göre hazırlamamış bazı kişilikler üzerindeki etkileri, yine değişik sınıf etkileri, bireysel etkilenmeler, yurt dışında bulunma ve halktan kopuk olmanın yarattığı etkiler eğitim sürecini oldukça zorladı. Bir yığın yanlış düşünce, yanlış ruhsal ve psikolojik tutumlar, zayıf yaklaşımlar ve geri çekilme eğilimleri, partinin kadroyu eğitip mücadeleye çekmesi karşısında yaşanan yalpalanmalar ve dalgalanmalar, farklı ruh halleri ve düşünceler içerisinde olma çok çeşitli biçimlerde kendisini gösterdi. Bu süreçte bunu provoke edenler, bireyselliği ve bireysel yaşam istemlerini körükleyenler, düzenle bağlarını koparttırmama çabalarını geliştirip kamçılayan, bunu kışkırtan ve tahrik edenler de oldu. Dolayısıyla bu dönemde eğitim süreci çok yoğun bir çalışmayla, özellikle yoğun teorik çalışmayla ilerletildi ve sonuca götürüldü.

Bütün bu çalışmalar, Önderlik çalışmaları olarak gerçekleşti. Parti Önderliği teorik çalışma, örgütsel yönlendirme, doğrudan eğitim yönlendirmesi, toplantı ve imkanların yaratılması çabalarıyla süreci doğrudan yönetip, yürüttü; bütün bu sonuçların alınmasına fiilen öncülük etti. Hem teorik çalışma yaptı, düşünceyi geliştirdi, hem de bunların eğitimini doğrudan yönlendirip imkanlarını yarattı. Dolayısıyla partinin kendini stratejik düzeyde yeniden şekillendirmesi, kadronun eğitilip yeni bir mücadele sürecine hazır hale

getirilmesi, temel taktik çizgi olarak yürüdü; Önderlik çalışması olarak gelişti ve sonuç aldı. Bu aslında kimsenin beklemediği bir durumdu. Beklenen, partinin çözülüp dağılacağıydı. Bütün arkadaşlarda ise Konferans'ın ardından 12 Eylül sürecine karşı hızla devrimci eyleme geçme beklentisi hakimdi. Fakat Konferans'tan sonraki süreçte bu iş bu kadar acele yürümedi. Kadro ve örgüt mücadeleye bu kadar hazır hale gelmedi. Dolayısıyla parti eğitim sürecini biraz daha uzatıp derinleştirdi.

Bu dönemde örgütün mücadeleye hazır hale getirilmesi çabalarına karşı provokasyon girişimleri de gündeme geldi. Bu tür girişimler daha çok partinin Avrupa kanadı içinde ortaya çıktı. Bu durum, Ortadoğu'nun sıcak savaş ortamında üslenme ve hazırlanmanın doğru bir karar olduğunu, Avrupa zemininde üslenip 12 Eylül rejimine karşı mücadeleye hazırlanmanın mümkün olmadığını bir kez daha gösterdi. Böyle bir rejime karşı mücadeleye hazırlık sürecini provoke eden bozguncu girişimler daha çok Avrupa zemininde ortaya çıktı. Bu girişimler dağıtıcılığı ve yıkıcılığı geliştirdi. Nitekim II. Kongre sürecine girerken, Avrupa'dan böyle bir dayatma gelişti. Partiye karşı tümüyle açıktan bir saldırı yapamadıysa da, birçok yönüyle partiyi zorlar, ayrı bir uç olarak partinin stratejik ve taktik yürüyüşünü bozup sabote eder bir konum ve görünüm kazandı.

Bu süreçte arada kalan eğilim daha geniş ve daha yoğundu; dolayısıyla parti eğilimini zorladı. Devrimcileşmeyen çeşitli küçükburjuva özellikleri ve ruh halleri, böylesi dönemlerde yalpalama, karamsarlık ve kötümserlik doğurur, çöküntüye ve geri çekilmeye neden olurlar. Haki Karer yoldaşın şehit düşmesi sonrasında gelişen ayrışma, partinin eğitim çalışmalarına rağmen, bu süreçte de kendini gösterdi. Bir orta eğilim olarak çok öne çıkmadı; fakat öncelikle partinin stratejik açılımları gelişmeden, daha fazla karamsarlık ve kargaşaya neden oldu. Bu eğilimin parti sürece hakim olup örgütü yeni bir mücadele sürecine sokmasıyla, biraz olsun umudu ve inancı gelişti ve partiye doğru kaydı. Fakat partimizde köklü bir özeleştiri ve sağlam bir eğitim yapılamadı.

Burada şunu söylememiz gerekiyor: Süreci Önderliğin istediği gibi kavrama ve onun gereğine göre bir özeleştirisel yaklaşım sergileme, kendini partiye ve çizgiye doğru katma, başta yönetimimiz olmak üzere parti yapımızda bu düzeyde yaşanmadı. Parti Önderliği daha sonra Konferans'daki duruma değinirken, *"Arkadaşlar kalkıp bir kelime dahi konuşmadılar"* diyerek, beklentisini ve sürece denk olmayan yaklaşımları eleştirdi. Bu sorunun kendisinden daha fazla kadroların sorunu olduğunu ve parti militanlarının çözümü kendilerinde yaratmaları gerektiğini ifade etti. Bu süreçte de öyle köklü bir iç mücadele, bir kişilik mücadelesi, değişim, dönüşüm ve militanlaşma yaşanmadı. Partide gelişme olunca daha fazla o gelişmeye kayma, onun içinde yer alma ve partiden yana olma, ama partinin gereklerine göre olamama bir eğilim olarak kaldı.

Bunu böyle tanımlamak yanlış değildir. Sadece bir gelişme değil, kadro genelinde önemli bir yenilenme, bir bilinç yoğunlaşması, düşüncede sistematik kazanma ve ciddi bir kararlılık ortaya çıktı. Öyle ki, ortamı provoke edenler ve kargaşa yaratmak isteyenler bu kadro gerçeğine bakınca, *"Bunların beyni yıkanmış"* diyorlardı. Bunlar partinin ideolojik-politik çizgisinde birleşmeyi, kararlaşmayı, kadronun partiye bağlanması durumunu böyle değerlendirdiler. Amaçları farklı olunca, örgüt içinde ve kadroda aradıkları da farklı oldu; bunlar aradıklarını bulamayınca, düşüncelerini ellerinde olmadan böyle ifade ettiler. Semir'in değerlendirmesi böyleydi.

Sürecin sonu, ***Ağustos 1982***'de yapılan ***II. Kongre*** oldu. II. Kongre, bütün bu çalışmaların sonuçlarını değerlendiren bir kongre oldu. Konferans aslında toparlanmayı sağlamış, 12 Eylül rejiminin değerlendirmesini yapmış, stratejik çizgiyi netleştirmişti. II. Kongre, Konferans temelinde yapılan tüm bu çalışmaların arkasından gerçekleşti. Kongre'nin önemi, bütün bunları parti kararı haline getirmesi ve pratiğe geçirme kararı almasındaydı. Bu da stratejiyi hayata geçirmeyi karar altına almak demekti. Bunun anlamı, ülkeye dönüş ve pratik mücadeleye girmekti. II. Kongre açısından geriye kalan ve yapılması gereken buydu. Parti Önderliği hem partinin genelini bağlayıcı kararlara ulaşmak, hem de tüzük resmiyeti-

ni yerine getirmek açısından Kongre'nin daha yararlı olacağını, bunun daha bağlayıcı bir uygulama kararı ortaya çıkaracağını ifade etti. II. Kongre bu temelde gerçekleşti.

Bütün aydınlatıcı çalışmalarına rağmen, II. Kongre de VII. Kongre'dekine benzer tartışmalara sahne olan bir parti kongresiydi. Partide asıl büyük tartışma ise VI. Kongre'de oldu. Buna rağmen, VI. Kongre tartışmaları, gündemi doğru belirleyen ve bir anlam ifade eden tartışmalar olarak değerlendirilemez. VI. Kongre tartışmaları tümüyle gündem dışıydı. O anlamda içerik olarak birçok doğruyu ifade etse bile, parti siyaseti açısından parti dışıydı. Fakat VII. Kongre tartışmaları öyle değildi. Bunlar bir strateji tartışmasıydı.

II. Kongre, I. Konferansın değerlendirdiği ve Konferans sonrasındaki tarihi çalışmalarla yazılı izaha kavuşturulan partinin yeni çizgisini, siyasi, askeri ve örgütsel çizgisini karar altına aldı. Bu Kongre stratejik kararlar aldı. Kongre'de böyle bir stratejik karar alınmasını önlemek isteyen girişimler oldu. Dönem ve ortam hassastı. Parti Önderliği biraz tartışmayla, biraz da örgütsel hassasiyetle bu tür girişimleri etkisizleştirdi. Bu temelde partinin stratejik çizgisi karar haline getirildi.

Kuşkusuz Kongre örgüt sorununu, örgütün iç yapısında yaşanan sorunları çözmedi. Zaten bu konuda çözüm Kongre'de olamazdı. Kongreler böylesi sorunların çözüm sahaları değildir. Ancak II. Kongre parti çizgisini kararlaştırdı ve doğru parti stratejisini karar haline getirdi. Örgütsel sorunların çözümünü ise –VII. Kongre sürecinde olduğu gibi– daha sonraki sürece bıraktı. Böylece yurt dışı çalışmaları, II. Kongre ile birlikte çok kapsamlı düşünce açıklığını ortaya çıkardı, stratejik düzeyde bunu uygulamaya hazır, iyi eğitilmiş önemli bir kadro topluluğunu yarattı, yine Ortadoğu'da belli ilişkiler yakalamış, dünyaya ilk adımlarını atmış ve ilk açılımlarını yapmış bir parti gerçekliğini açığa çıkararak görevlerini tamamladı.

Tabii Lübnan'da da mücadele edildi. Filistin sahasının sadece imkanları kullanılmadı. O alanda diğer halklarla birlikte, gerici güçlere karşı doğrudan mücadele edilerek, oradaki askeri çalışma-

lara katılım sağlanarak, hatta şehit verilip kan akıtılarak bu çalışmalar yapıldı. Parti böyle güç oldu. Pratik olarak diğer halkların mücadelelerinden doğrudan yararlandı; ama bunu onlara güç vererek yaptı; emek vererek, kan vererek ve onlarla omuz omuza savaşma gücünü göstererek yaptı. Böyle bir ortamda istenen çalışmaları yapmak çok kolay değildi. Baskı büyük, zorluklar fazla, imkanlar kıttı ve gelişmeler bunlara rağmen sağlandı.

Bu konuda hala bir yanılgı devam ediyor. Önderlik de çokça belirttiği halde, henüz tam anlaşılmış değildir: O sahalarda imkanların daha fazla olduğu, dolayısıyla çalışmaların daha kolaylıkla yürütüldüğü sanılmaktadır. Ancak bu yanlıştır. Gerçekte imkanlar esas mücadele alanlarında ve halkın içinde daha fazladır. Temel mücadele alanlarında devrimci gelişme daha güçlü olur. Oradan uzaklaştıkça zorluklar artar, imkanlar azalır. Bu da daha zorlayıcı bir mücadeleyi gerektirir. Yani böylesi ortamlarda örgüt yaratmak, değer ortaya çıkarmak ve mücadele etmek çok daha zordur. Kuşkusuz bu tür alanlar örgütler açısından önemli denenme alanlarıdır.

Bu gelişmenin gerçekleşmesi epeyce zorlu oldu. Parti Önderliği, Ankara'da yaratmaya başladığı düşünce eğilimini, giderek Kürdistan'da gençlik kesimi içerisinde eylemliliğe taşırarak, bir ideolojik çizgi haline getirdi. Bu düşünceyi Kürdistan'ın bazı kentleri ve kasabalarında eyleme dönüştürerek bir siyasal parti çıkışı yaptı. Ardından Ulusal kurtuluş mücadelesi temelinde önemli coğrafi sahalarda küçük gruplardan başlamak üzere bunu gerillaya dönüştürmek, bunun taktik gelişimini yaratmak ve böylece askeri güce kavuşturma yönünde ilerletmek istedi. Ancak bu başarılamadı. Böyle bir adımın gerçekleştirilmesine güç getirilemedi. Mevcut insan gücü buna yetmedi. Kürdistan'dan çıkan insanın öncü gücü bu düzeyde bir ideolojik, siyasal ve askeri faaliyet yürütmeye yetmedi. Dolayısıyla bir manevra ile yurt dışı imkanlarını kullanarak, başka halkların siyasal ve askeri deneyimlerinden yararlanıp eğitimini sağlayarak kendisini bu düzeye getirmeyi başardı. Bu adımlar yavaş yavaş atılabildi. Parti bu biçimde ülkede yapamadığını yurt dışında yapmış oldu.

1982'de yapılan II. Kongre sürecine gelindiğinde, partimiz yurt dışı faaliyetleriyle bu biçimde Siverek'te ulaşamadığı düzeye ulaşmış oldu. Oradan taktik süreci geliştirme ve yürütmeyi sürdürdü. 12 Eylül faşist-askeri darbesine karşı bir *"Ulusal kurtuluş cephesi"* örgütlemek üzere çeşitli Kürt gruplarıyla siyasal ilişkiler kurmak istedi. Ama bu çabalar sonuç vermedi. ***Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi*** örgütlemek üzere Türkiye'nin sol örgütleriyle biraz olsun ilerleyen bir deneyim yaşandı. Fakat II. Kongre kararları bunun da sonunu getirdi. FKBDC bu süreçte, bir yanda stratejik çizgisi doğrultusunda mücadele sahasına yürüyen PKK, diğer yanda mücadele sahasından kaçıp yurt dışına mültecileşmeye giden örgütler arasında ayrıştı. Böylece PKK'nin Kürdistan'da doğrudan kendi öncülüğünde ve kendi özgücüne dayanarak savaşımı geliştirmekten başka çaresi kalmadı. Diğer çareleri geliştirmek için yürüttüğü çabalar ve attığı adımlar fazla sonuç vermedi. Dolayısıyla tıpkı 1975'lerde Türkiye'den Kürdistan'a gidişte olduğu gibi, bu sefer de Ortadoğu'da diğer güçlerden koparak tekrar Kürdistan'a, Kürdistan'ın stratejik dağlık alanlarına gitme gündeme geldi.

Lübnan veya yurt dışında eğitim sürecimiz 1979 yazı sonunda başladı. Eğitim için ilk grup oluşumu böyle oldu. Önderliğin yurt dışındaki eğitim için daha fazla kadro istemi olmuştu. Ancak istenilen miktarda kadro gönderilemedi. Bu istem doğru anlaşılmadı. Kadro o zaman bulunduğu yeri terk etmeye fazla hazır değildi. Öyle profesyonel bir örgüt yaratılamamıştı. 12 Eylül darbesi bizi biraz ona itti. Toplumsal hareketlilik bunu çok daha fazla hızlandırdı. Bir yandan ulusal demokratik gelişme, diğer yandan düşman baskısı, Kürt toplumunda belki de iki bin yılda yaşanan değişiklik kadar bir değişime yol açtı. Değer yargıları, yaşam tarzı, toplumsal hareketlilik bu düzeye geldi. Kürt toplumunu bir yana bırakın, Türkiye'de bile öyle bir durum yoktu. Geçmişte Türkiye'de de toplumun hareketliliği çok azdı. Son dönemde çok hızlı ve hareketli bir süreç yaşandı, mücadeleye katılımda bunun etkileri vardı. Örneğin örgüt en fazla aileye karşı mücadele ederek oluşmuştu. Mevcut durumda da aile bizi tersinden etkilemeye, örgütü zorlamaya ve dağıtmaya çalı-

şıyordu. Ulusal demokratik bilinç ve hareketlilik içerisinde önemli bir değişim yaşanmasına rağmen, hala bizi geriletmek istiyordu. Böyle bir çaba eskiden çok daha fazlaydı. Her bireyin siyasal ve örgütsel yaşama katılabilmesi için, adeta aileden kopma devrimini yaşaması gerekiyordu ve bu yaşandı.

İlk eğitimler askeri eğitimlerdi; ilk grup mayıs 1979 sonrasında ayrıldı, 1980 haziranında tekrar ülkeye giriş yaptı. 12 Eylül darbesinden sonra bazı arkadaşlar tutuklandı, bazıları şehit düştü, bazıları tekrar yurt dışına çıktı. Fakat yurt dışına çıkış 1980'de parça parça devam etti. 12 Eylül darbesiyle birlikte bu biraz daha arttı.

Varolan kadroyu eğitime almak gerekiyordu. Böylece ülkedeki her arkadaş yurt dışına çekildi. Dışarıya çekilen gruplar sadece askeri eğitim değil, aynı zamanda siyasi eğitim de görmeye başladılar. Çekilenler kendileriyle birlikte kitap götürdüler. Daha sonra burada biraz örgüt ilişkileri oldu, eğitimler yapılmaya başlandı, tartışmalar gelişti. Avrupa'ya gidiş gelişler oldu. Lübnan sahasındaki Kürt topluluğuyla ilişkiler kuruldu, kültürel etkinlikler yapıldı. Kürtlerin Beyrut'ta örgütleri vardı. Değişik örgütlerle siyasal ilişkiler kuruldu, bu da orada bir örgütlenmeyi yarattı. Eğitim çalışmasında bu durum biraz daha kapsamlı hale getirildi. İlk gruplara askeri eğitimleri Filistinli örgütler verdiler. Daha sonra askeri eğitimi arkadaşlarımız vermeye başladı.

12 Eylül darbesinden sonra çıkışlar yoğunlaştı, bütün gücü Lübnan sahasına aktardık. Güçlerimiz küçük gruplar halinde değişik örgütler içerisinde kamplara yerleştiler, askeri eğitim gördüler ve askeri düzen içinde kaldılar. Güçlerimiz, yer aldıkları örgütlerin düzeni içerisinde bütün Lübnan'a yayılmıştı. Bu çerçevede bir de grup çalışması yapmaya çekildiler. Siyasi eğitim yapıldı, daha çok kitap okuma ve tartışma oldu. Siyasi eğitim için fazla fırsat ve imkan yoktu, ayrı bir grup gibi hareket etmeye hemen hiç izin verilmiyordu. Biraz düzenleri bozuluyordu, biraz da öyle yapmamızı istemiyorlardı. Onların işlerini yapan bir konumda olmamızı ve gösterdikleri yerde bulunmamızı istiyorlardı. Bazı örgütler grup eğitimlerini yasakladı. Fakat biz ayrı örgüt olduğumuzu ve kendi-

mizi eğitmek için geldiğimizi söylüyorduk. Buna fırsat verilmesini ve biraz daha uygun davranış gösterilmesini istiyorduk. Bu biçimde bazen gönüllü, bazen de mücadeleli bir süreç yaşandı.

1981 baharında güç daha da yoğunlaştı. Eğitim ve yönlendirme içinde olundu. Ülkeden gelen bir yığın sorun vardı, bu sorunları çözme önemli bir çalışma haline geldi. Burada bir eğitim yönetimi oluşturuldu. Bu yönetim, kampları gezerek hem askeri eğitim hakkında bilgi veriyor, hem de ideolojik ve siyasal eğitimi düzenliyor, sloganlar oluşturuyor, sorunları çözmeye çalışıyordu. Bu çok zorlu geçen bir süreçti. Durum epeyce karışıktı, dedikodular vardı. Parti Önderliği bu durumu çok eleştiriyordu. Böyle devam etmeyeceği, toplantı yapılması gerektiği belirtildiğinde, *"Böyle bir örgütte neyin toplantısını yapacağız"* diyorlardı. Çünkü toplantıda kimin ne diyeceği belli değildi, herkes kendi derdine düşmüştü. Semir de bu çalışmalarda yer alıyordu. Biraz eğitim ve yönlendirme çalışması içerisindeydi. Kendisi tartışmacıydı, biraz ideolojik bilinci vardı. Yararlı olabilir diye bir grupta eğitimin düzenlenmesi ile görevlendirilmişti. Sonradan düzeltmek ve sorunları çözmek yerine, kışkırtıcılık yaptığı anlaşıldı. Süreç her türlü dedikodunun, çekiştirmenin ve didişmenin yaşandığı, oldukça umutsuzluk veren ve dışarıya kötü yansıyan bir süreçti. Fazla ciddi ve programlı bir çalışma olmamıştı. Aslında kitaplar da vardı, okunup tartışılıyordu. Bunlar genelde marksist klasiklerdi. Bizim de Manifesto ile bazı broşürlerimiz vardı. Bunlar üzerine eğitim görülüyordu. Askeri kitaplar okunup tartışılıyordu, ama ilgi yoktu. Aslında ondan öteye, böyle en çok kafa karışıklığı ve muğlaklığın varolduğu, 'ben ne olacağım' kaygısının çok yüksekte seyrettiği bir süreçti.

Bu süreç Konferans'a kadar devam etti. Konferans buna *"dur"* dedi. ***I. Konferans'a Sunulan Politik Rapor*** bu muğlaklığı, hedefsizliği, 'ne olacağım' kaygısını, hareketin ne olacağı konusundaki kafa karışıklığını, düşüncesizliği ve düşüncedeki netsizliği önemli oranda ortadan kaldırdı. Rapor bu anlamda dünyadaki durumu, Türkiye'deki gelişmeleri ve partinin Kürdistan'da yarattığı geliş-

meleri değerlendiren ve neyi nasıl yapmamız gerektiğini sistemli bir biçimde ortaya koyan stratejik bir rapordu. Daha sonra çıkan kitaplar Konferans Raporu'nun açılımı oldu. Orada stratejiye ilişkin kısım, Konferans'ta tartışılmak üzere boş bırakıldı. Önderlik, bu konunun toplantıda tartışılacağını söyledi. Değişik kamplarda olan ve farklı bölgelerden gelen gücün, üçte birine yakını Konferans'ta yer aldı. Konferans toplanmadan önce, bir hafta Politik Rapor temelinde eğitim yapıldı. Öyle çok hazırlıklı olmama gibi bir durum zaten yoktu. Konferans bir dönüm noktasıydı.

Düşman 12 Eylül darbesiyle birlikte değil, Siverek mücadelesinden itibaren mücadelenin üzerine geldi. Elazığ tutuklamaları Siverek'teki saldırılarla birleşti. 11 Kasım 1979'da partinin üzerine büyük operasyonlar başladı. Polisler otobüslerle Siverek ve Hilvan'a geliyor, caddeyi tutuyor, tutuklananları otobüslere doldurup Devegeçidi'ne götürüyorlardı. Günlerce, hatta haftalarca soruşturmadan sonra bir kısmını tutukluyorlar, bazılarını ise bırakıyorlardı. Biraz olsun mücadeleye bulaşmış olanları seçip cezaevine yolluyorlardı. Öyle oldu ki, binlerce insan Devegeçidi'ne gidip geldi. 12 Eylül darbesinden bir yıl önce bütün yönetim kadrosu zaten polisin elindeydi.

Parti yönetimi yer değişikliği yapmıştı, ama bu yetmedi. Bir de savaş konumuna çekilmeyip kent merkezlerinde ve kasabalarda bir isyan örgütü veya bireysel savaş örgütü gibi kalınca ve eylemler de yapılınca, polis için yakalamak çok kolay oldu. Tüm örgütlerde her gün bir tarafta yakalanma gelişti. Tutuklamalar çok önceden olmuştu. 12 Eylül darbesine gelinceye kadar bizde dağa çıkan çıkmıştı. Yani hiç olmasa şehirler terk edilmişti ve bu da gücü korudu. Çıkmayan ise zaten yakalanmıştı. Buradan gelen sorunlar vardı. Bunlar Konferans hazırlıkları içerisinde ve rapor çalışmaları sürecinde biraz değerlendirildi. Epey ağır bir durum oluşmuştu. Baskı vardı, bu baskının yarattığı psikolojik etkiler vardı. Bu etkilerin bir kısmı aşılabildi. Parti Konferans'a böyle bir hazırlıkla gitti.

Tutuklamalarla birlikte 1980'e gelindiğinde örgütün merkezi yönetimi kalmamıştı. 1980-84 arası dönemde bir yönetim varmış

gibi görünüyordu. Ancak bu kadar gelişmiş bir örgütü pratikte, stratejik ve taktik olarak yöneten bir yönetimi yoktu. Fakat çok güçlü bir katılım ve kitle hareketi vardı. O zaman örgüt ve mücadele yürüyordu. Herkes PKK mücadelesiyle oturup kalkıyordu. Ama ortada bir PKK yönetimi yoktu. Örneğin kadrolar oldukça daralmıştı, ama geniş bir katılım vardı. Herkes bir tarafta bir şey yapıyor, yapılan her şey PKK'ye kalıyordu.

Konferans'a kadar ki süreç örgütün gelişme süreci değil, dağılma ve pratikte erime süreciydi. Bu süreç Konferans'a kadar sürüp gitti. Konferans bu sürece *"dur"* dedi; nasıl örgüt olunacağını ve bu sürecin nasıl düzenleneceğini gösterdi. Süreç böyleydi diye her şeyin darmadağın olduğunu sanmak kuşkusuz yanlıştır. İçerdeki ilişkiler zayıf olsa da, dışarıda partinin bir yönetimi vardı; bir denetim, düzenleme ve yürütmesi vardı. Konferans'tan sonra bazı çalışmalar ve görevlendirmeler yapıldı, eğitim çalışmaları düzenlendi, ülkeye dönüşün hazırlıklarına girişildi. Konferans yerinde ilk büyük askeri eğitim devremiz başladı. Yüzden fazla arkadaş bu devreye katıldı. Siyasal tartışmalar geliştirildi. Bir de değişik konulara, kitle çalışmalarına ilişkin direktif denilebilecek belgeler hazırlandı. Bunlarla birlikte ülkeye dönüş olacaktı.

Buradaki eğitim belli bir düzey sağladı, ama diğer alanlardaki sorunlar tümüyle çözülemedi. Konferans yerinde olan güç belli bir düzene girdi, ama diğer kamplarda olanlar için aynı düzeyde bir eğitim uygulayamadık. Bunun imkanı da yoktu. Zaten sorunlar bir eğitim yapmakla çözülemiyordu. Öyle eğitimle birlikte, hemen neyin nasıl yapılacağına dair çözümler üretme ve planlar hazırlama olmadı. Dolayısıyla devre sonu gelince, ülkeye dönüşe hazır olamadık. Ne eğitim ve güç hazırlığı, ne de diğer çalışmalar hazır olabildi. 12 Eylül rejiminin gerçek karakteri henüz kavranmamıştı; faşist saldırılar hızından hiçbir şey yitirmeden devam ediyordu. Bir cephe oluşturma hazırlığımız vardı, diğer örgütlerle ilişkiler ve tartışmalar yapılıyordu, ama bir çözüm bulunamamıştı. Parti Önderliği bütün bunlara bakarak süreci biraz daha uzatmayı, çalışmaları ve eğitimi derinleştirmeyi yararlı gördü. Böylece süreci bir

yıl uzattı. Ondan sonra teorik çalışmalar oldu. Bir yandan Önderlik çalışmaları kapsamında siyasal ilişkiler, örgütlerle cephe ilişkileri yürütüldü. Diğer yandan bunların etkisi ile eğitimler devam etti. Arkadaşlarımız askeri eğitim görmüşlerdi ideolojik ve siyasal eğitime ağırlık verildi. Konferans belgeleri, teorik çalışmalarla ortaya çıkarılan belgeler eğitim materyalleri olarak kullanıldı. Kürdistan'da ***Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu, Faşizme Karşı Mücadelede Birleşik Cephe Üzerine, Kürdistan'da Zorun Rolü, Örgütlenme Üzerine*** adlı kitaplar dağıtıldı. Bunların okunması ve tartışılması biçiminde bir eğitim yapıldı. Gruplar halinde yapılan eğitim böyleydi.

1981-82 kışı boyunca ve bahar aylarında böyle yoğun bir eğitim ve özümseme çalışması oldu. Kitaplar da ortaya çıkınca, bilinç netliği ve derinleşmede önemli bir düzey kazanıldı. Sorun denen şeylerin bir kısmı çözüldü. Yeniden umut ve inanç gelişti. Kadrolar artık pratik yapmaya hazırdı, sistemli bir düşünceye ve kararlılığa ulaşma gelişti. Bu konuda arayışlar da çoğaldı, arkadaşlar araştırma ve inceleme yapmaya yöneldiler. Gruplar ve kişiler halinde kitapları yeniden okuma ve inceleme, buna dayanarak savaş başta olmak üzere mücadelenin çeşitli alanlarını inceleme, eğitim dokümanları hazırlama biçiminde çalışma süreci gelişti. Bu süreç İsrail'in Lübnan'a saldırısıyla bir ölçüde sekteye uğradı. Parti Lübnan'ı boşaltmak zorunda kaldı. Doğuda çok küçük bir grubumuz kaldı, onun dışındaki güç dağıtıldı. Bu güçler Suriye'de ve Küçük Güney'in değişik alanlarında çalışmalarını devam ettirdiler. Arkadaşlar gruplar halinde broşürler hazırladılar. Çıkan her broşür diğer arkadaşlara dağıtıldı, okunup incelenmesi sağlandı.

Kadrolaşma itibariyle yeterli hale gelmiş olan arkadaşlar, ilk grup olarak ülkeye dönüş yaptılar. Hazırlıkları az olanlar ise böyle bir süreçten geçtiler. Araştırma ve inceleme çalışmaları sürdü ve daha sonraki süreçte giderek bir eğitim sistemi haline geldi. Parti Önderliği bunu daha sonra da sürdürdü. Akademi kurulunca önemli bir kısmını Akademi'ye aldı. Daha sonraki süreçte de araştırma inceleme çalışmaları ve yoğunlaşma grupları biçiminde de-

ğişik yerlerde bir eğitim sistemi olarak sürdürüldü. Genel eğitim tartışmalarının arkasından, bireysel düzeyde veya grup olarak bir şeyler arayıp bulmaya, düşünerek ve tartışarak bazı düşünceler üretmeye dayalı bir eğitim sistemi, epeyce gelişme yaratan bir sistem oldu. Yeterli bir düşünsel gelişmeyi yakalayabilmek için böyle bir eğitim yapmak, böyle bir sistem izlemek gerekliydi ve olumlu rol oynadı.

Bugün de biraz bu yönlü bir eğitim yapmak istiyoruz. Fakat sistemimiz tam oluşmadı. İmkanlar ve koşullarınız bizi böyle bir sürece geçmekten alıkoydu. Siyasal mücadele çok hızlı ve yoğun gelişti. Bu açıdan da eğitim programlarımız bu süreçte sonuca gitmedi. Değişim sürecinin içeriğine uygun bir planlama, programlama ve tarz tutturmak da gerekiyordu. O konuda belli bir yönlendirme olsa da, yine zayıflıklar görüldü ve biraz da kendine göre oldu. Arkadaşlar da *"Nasıl olsa parti yapıyor"* diyerek, veya *"Ne oluyor"* kaygısıyla hareket ederek bireysel çalışmaya yönelmeyince, bu süreç uzadı. Bu açıdan iyi bir eğitim yaptığımız söylenemez. Genel bir düzey olmasına karşın içerik ve derinlik bakımından fazla sonuç verdiği söylenemez.

Tabii böyle bir hazırlıkla bir stratejik mücadeleyi yürütmek kolay değildir. Hiç kimse işi hafife ve basite almamalıdır. Yoğun görevler karşısında örgütlenememe durumunu yaşıyoruz. Çünkü yeterli hazırlığımız yoktur. Örgütlenme eğitim ve kadro hazırlığı ile olur, kadronun hazır hale getirilmesiyle olur. İnsanları sağa sola dağıtmak, örgütleme yapmak demek değildir. Her görevin başına bir insan koymak, doğru görevlendirme yapmış olmak anlamına gelmez. Şöyle bir çelişkiyi yaşıyoruz: *"Kendimizi görevlere göre mi örgütleyeceğiz, örgüt sistemini buna göre mi yaratacağız, mevcut çizgiyi esas alıp ona göre mi hazırlanacağız; yoksa kendi durumumuzu esas alarak çizgiyi kendi durumumuza mı uyarlayacağız, kendimize mi benzeştireceğiz?"* Böyle bir çelişki mevcut durumda hem partide hem de herkesin kendi içinde yaşanmaktadır. Kendini eğitim sürecine hazırlamak, yenilemek, yeni stratejik sürecin görevlerine göre iş yapar ve çalışır hale gelmek gerekiyor.

d- Büyük zindan direnişinin partileşmede oynadığı rol

Bu dönemde önemli bir mücadele de zindanlarda yaşandı. Zindan direnişçiliğinin özellikle partileşmede oynadığı rolü değerlendirmekte yarar vardır.

Zindan mücadelesi kuşkusuz şimdi de güncel olan bir mücadeledir. 1982'de olduğu gibi bugün de ölüm oruçları, kendini yakmalar ve değişik biçimlerdeki direnişler, yaygın bir şekilde yaşanmaktadır. Bu tür eylemler o dönemde Kürdistan'da yaşandı. Ve Kürdistan'da bu mücadeleyi yürüten güç, PKK oldu, PKK kadroları oldu. Mücadele Türkiye'den Kürdistan'a kaymıştı. PKK'nin Türkiye'den Kürdistan'a yönelmesi, örgüt haline gelmesi ve mücadele etmesi, salt bir Kürdistan mücadelesi geliştirme değildi, Türkiye'de sürdürülen mücadeleyi de doğru bir çizgide , uzun vadeli ve sürekli kılma ve başarı çizgisine sokma mücadelesiydi. Dolayısıyla mücadele Kürdistan'a, 12 Eylül darbesinden sonrada Kürdistan zindanlarına kaydı. 12 Eylül darbesine karşı büyük direnişler ilk defa zindanlarda ve Kürdistan'da gelişti.

Yeni dönemde ise mücadeleyi Türkiye'ye kaydırmaya çalışıyoruz. VII. Kongre stratejimiz temelinde Türkiye'yi mücadele sahası haline getirme, demokratik siyasal mücadeleyi Türkiye kentlerine ve Türk toplumu içerisine yayma bizim için stratejik bir yaklaşım durumundadır. Bugün de zindanlarda direnişin gelişmesi bu bakımdan oldukça anlamlıdır. Parti Kürdistan'da mücadeleyi yoğunlaştırmanın ve gerillayı Kürdistan dağlarına ulaştırmanın hayali içindeyken, bunun kapılarını zindan direnişi açmıştır. Şimdi de demokratik siyasal mücadeleyi Türkiye kentlerine ve Türk toplumuna yaymaya çalışırken, serhildanı Türkiye toplumu içerisinde geliştirmeyi hedefler ve buna yönelirken, bunun zindan direnişiyle birlikte gelişmesi anlamlıdır. Zindanlar yine ön açıcı ve yönlendirici bir rol oynamaktadır. Zindan direnişçiliğinin birde böyle anlaşılması gerekir.

Zindan direnişçiliğinin niteliğini daha iyi anlamak ve Ulusal demokratik mücadelenin gelişimindeki öncü karakteri üzerinde daha fazla durmak gerekir. Gerçek bir zindan direnişçiliğinden ancak bu

çerçevede bahsedilebilir. Çelişkiler daha çok ve daha erken zindanlarda yoğunlaşıp keskinleşmektedir. Baskı ve şiddet ile buna karşı çözüm arayışı en hızlı ve yoğun şekilde zindanlarda mücadeleye dönüşmektedir. Dolayısıyla zindan mücadelesinin daha erken geliştiği söylenebilir.

Halk savaşının gelişimi sürecinde bu böyle olmuştur. Bugün serhildanı geliştirmeye çalışırken de böyle önemli bir başlangıç yapılmıştır. Bunlara anlam verip, değer biçmek, mücadelenin gelişiminde zindan direnişçiliğinin öncü rolünü görmek, dolayısıyla partileşmedeki yönlendirici ve önder karakteri üzerinde durmak önemlidir. Zindan direnişçiliği daha farklı görülemez ve basit ele alınamaz.

12 Eylül sonrasındaki zindan direnişine ilişkin daha sonra epey değerlendirme yapıldı. Parti 1991'de oldukça anlamlı bir ***Zindan Direniş Konferansı*** gerçekleştirdi. Parti Önderliği zindan direniş sürecini kapsamlı bir biçimde değerlendirdi, hatalarını ve eksikliklerini bir yana koydu; buna karşılık doğru çizgiyi ortaya çıkarıp parti çizgisi olarak netleştirdi. O alanda çeşitli değerlendirmeler yapıldı. Zindan pratiği yeni bir pratikti, dolayısıyla hatalar olabilirdi. PKK'nin genel mücadeleyi geliştirmesinde de acemiliğin, hazırlıksızlığın ve eğitimsizliğin yol açtığı bir yığın hata, eksiklik ve zayıflık ortaya çıktı. Genel mücadele pratiğinde olduğu gibi, yeni başlayan ve köklü bir tarihsel mirasa dayanmayan bir mücadele sahası olarak, zindanlarda da zorlanmalar yaşandı. Zindan mücadelesi adeta dışarıdaki mücadelenin bir maketi gibi gelişti. Onun daha da yoğunlaşmış ve zindan koşullarında hızla gerçekleşen bir ön adımı gibi bir özellik arz etti. Kuşkusuz doğru anlayış, doğru militan tutum, doğru tarz, doğru örgüt konusunda zindan direnişinden öğrenilecek önemli dersler vardı. Parti bunu değerlendirdi, sonuçlarını ortaya çıkardı ve içine sindirdi, kendisine mal etti.

Zindan direnişçiliğinin esasları nelerdir, bu direnişçilik nasıl bir gelişim gösterdi? Anlaşılması büyük öneme sahiptir. Her şeyden önce bu direnişte birçok zayıflık vardır, sığ adımlar söz konusudur. Bu pratiğin değerlendirilmesinde de görüldü. Bu direnişin ön dene-

meleri bulunmaktadır. Baskıların ve 12 Eylül saldırılarının giderek gelişmesi karşısında daha farklı eylem biçimleriyle bu baskı sürecini durdurma arayışına girilmiştir. Başka bir deyişle zindan direnişi durup dururken, öyle birdenbire akla gelen, ortaya çıkan ve sonuca giden bir eylemlilik değildir. Bu direniş daha farklı biçimlerden başlamış, çok değişik yöntemler kullanmış, gelişen baskılara karşı birçok yol ve yöntem denemiştir. Baskıları durdurmak veya baskıların etkisini azaltmak için, bu baskıların insanın inancına, amacına ve kişiliğine yönelmesini engellemek için güçlü direniş biçimleri denenmiştir. Onlarla sonuç alınması halinde, direniş elbette bu düzeye gelmeyecektir. Fakat bunlarla sonuç alınamayınca, son çare olarak bu ölüm orucu eylemliliği ve büyük direnişler gündeme gelmiştir. Bunu iyi anlamak gerekir. Bu direnişçilik öyle birdenbire yapılan, çok düşünülmeyen ve başka yöntemler aramayan bir direnişçilik değildir. Tersine basitten karmaşığa, küçükten büyüğe doğru gelişen, son tahlilde her türlü eylem biçimini içinde taşıyan ve başarıyı esas alan bir eylem çizgisi vardır. Bu çizgi önemlidir. Bu eylem çizgisi partinin tarzıdır. Önderlik birçok kez kendi mücadele tarzının böyle olduğunu belirtmiştir.

1982 yılında zindanlardaki mücadelenin daha çok şiddetlendiği bilinmektedir. Örneğin **Mazlum DOĞAN** arkadaşın Newroz eylemliliği vardır. Arkasından Haki yoldaşın şehit düşmesinin yıldönümünde Hilvan direnişine yol açan eylemlilik gibi, **Ferhat KURTAY** ve üç yoldaşın eylemliliği vardır. Bu direniş daha değişik bir biçimde gelişmiştir. Daha sonra **M. Hayri DURMUŞ** ve **Kemal PİR** yoldaşların öncülük ettiği **14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi** vardır.

Bu büyük eylemler çizgiyi tutturan, 12 Eylül rejimini gerileten ve parti çizgisinin zaferini gösteren direnişlerdir.

Bu direnişler insanca yaşama, mücadele etme ve partiyi yaşatma koşullarının kalmadığı noktada gündemleşmiştir. Bunlar partiyi koruma, savunma ve yaşatma direnişleridir.

Bu direnişlerde, kendileri için daha iyi yaşam koşulları talep etme ve bazı haklar isteme durumu yoktur. Zindan direnişçileri, dire-

nişlerini siyasal kimliklerini, yani parti kimliklerini yaşatma, onu azgın saldırılar karşısında sahiplenme ve koruma temelinde geliştirmişlerdir. Bireysel bir tutum, kişisel bir istem yoktur. Onlar partiyi savunmayı esas almışlardır. Partiyi, halkı, ulusu savunmak, ulusun varlığını ve geleceğini savunmak bu direnişlerin temel amacı olmuştur.

Direnişçilerimiz bunu açıkça ifade etmişlerdir. Onlar kendi ideolojilerine bağlı olduklarını ve kendilerine partilerini savunma fırsatı tanınmadığını söylediler. İstekleri, partiyi savunma, mahkeme savunmalarını bu temelde yapma fırsatının kendilerine verilmesiydi. Kendilerine istendiği gibi ceza verilebilir, istendiği kadar baskı da uygulanabilirdi. Onlar faşist rejime "Neden bize baskı uyguluyorsunuz? Neden bize ceza veriyorsunuz? Biz ceza istemiyoruz" demediler. "Biz parti ideolojimize bağlıyız, onu savunmak istiyoruz; ondan koparılamayız, ondan koparılmış bir yaşama yaşam demiyoruz" dediler. Zindanlardaki eylemlilik bu temelde gelişti. Eylem çizgisi böyle oluştu.

Tabii bu, partileşmede önemli bir düzeydi. Gerçek parti çizgisinin, militanın partiyle bütünleşme ve partiyi savunma düzeyinin keskin bir biçimde ortaya konulmasıydı. Bu, öyle imkanların bol olduğu rahat koşullarda değil, en acımasız ortamlarda ve hiçbir imkanın olmadığı koşullarda, bir şeylere dayanarak değil, bütünüyle kendi varlığını ortaya koyma temelinde partiyi savunma ve sahiplenme çizgisinin oluşmasıydı. Bu, içinde bulunduğumuz süreçte partileşmeye büyük bir katkı sundu.

Zindan direnişçiliği, yurt dışı çalışmalarında ulaşılan düzeyin gerillaya ulaşıp, eyleme dönüşmesini, giderek gerillanın doğru ve etkili bir çizgi tutturmasını sağladı. Önderlik bu büyük direnişçiliği kapsamlı değerlendirmelere tabi tuttu. Mazlum yoldaşın direnişçiliğine ***Çağdaş Kawa Direnişçiliği*** adını verdi. Bu soylu direnişin, günümüzü halkın özgür yaşamına bağlayan yıkılmaz bir köprü olduğunu söyledi. Zindan direnişini, partinin ve mücadelenin geliştirilmesini zorlayan her türlü engelin kaldırılması biçiminde tanımladı.

Kürdistan koşullarında gerillanın geliştirilmesi ve mücadelenin daha ileriye götürülmesi büyük bir cesaret işiydi. Bu açıdan militanın mevcut fedakarlık ve parti çizgisini uygulama düzeyinin bir kat daha ileri gitmesi gerekiyordu. Bu öyle imkanların bolluğu ve bazı kurallarla olacak iş değildi. Başarılı bir eylem çizgisi, insanın kendisini çözüm gücü haline getirmesi ve mücadelenin en etkili geliştiricisi kılmasıyla mümkün olabilirdi. Zindan direnişçiliği bu çizgiyi ortaya çıkardı. Parti mücadelesinin gelişiminde militanın rolü belirleyiciydi. Bu direniş, mücadelenin başarısında insanın rolünü ortaya koydu. Ve parti pratik direniş çizgisini bu temelde belirledi.

Daha önceki süreçte de belli direniş adımları atılmış; birçok alanda belli bir mücadele de yürütülmüştü. Ama bu direnişin koşulları farklıydı. Zindanda bu biçimde bir direnişin yaratılmasının anlamı daha farklı oldu. PKK'nin 1980'e gelinceye kadar Kürdistan'ın değişik alanlarında sözle, çalışmayla, eylemle ulusal demokratik gelişme için mücadele yürütmesi ve örgüt oluşturmaya çalışması önemli bir adımdı. Parti bu dönemde ulusal kurtuluş için kan dökme ve silah sıkma gücünü ve cesaretini de gösterdi. Özellikle şehitlerin anısına sahip çıkma temelinde geliştirilen intikam eylemciliğiyle, yine her türlü mücadele yöntemini kullanarak kavgayı göze alma, kendi özüne, gerçekliliğine ve geleceğine sahip çıkma temelinde partinin bir direnmesi oldu. PKK'nin bunu yapması halk nezdinde bir denenme ve sınanma anlamına geldi ve halkta partiye güven geliştirdi. Halk bu temelde PKK'ye inandı, güvendi, destek verdi ve katılım sağladı.

Yurt dışı faaliyetlerinin yürütüldüğü saha da parti için bir denenme sahasıydı. Bu sahada da partiye karşı ciddi saldırılar ve tasfiyeci eğilimler vardı. Parti bu saldırıları boşa çıkarma temelinde kendini yaşatma gücünü gösterecek mi, göstermeyecek mi? Yurt dışı sahasında bu mücadeleye bağlı olarak yaşama ve değer üretme gücünde olacak mı, olmayacak mı? Bu çok önemliydi, çünkü bu alanda birçok örgüt başarılı olamamış ve dağılıp gitmişti. Bu yüzden yurt dışı sahası parti açısından önemli bir mücadele ve denenme sahası oldu.

Dünyada birçok devrim yurt dışından örgütlenerek gelişmiştir. Birçok büyük devrim bu temelde gerçekleşmiştir. Yurt dışında mücadeleyi geliştirebilen örgütler devrim yapmışlardır. Yurt dışında dayanabilen ve örgüt olabilen güçler, öncülük ettikleri devrimleri başarıya götürmüşlerdir. Bizim için de Filistin-Lübnan alanı önemli bir sınanma alanı olmuştur. Partimiz 1980-82 yılları arasında yurt dışında böyle bir sınanmayı yaşamıştır. Bütün zorluklara, engellere ve imkansızlıklara, yine provoke edici ve bozucu çabalara rağmen, 12 Eylül rejimine karşı mücadele etmek üzere kendisini iyi planlayan ve kararlaştıran bir güç haline getirmiştir.

Örgütler için zindanlar da önemli sınanma alanlarıdır. Örgütler ve kadrolar mücadelenin kızgın ateşi içerisinde denenerek, değişik mücadele alanlarında sınanarak gelişirler. Devrimci mücadelenin zorlukları içinde pişer ve yenilmez hale gelirler. Zorlu mücadele süreçlerini yaşamadan, kadrolaşma ve örgütleşme gelişmez. Örgütlerin halk kitleleri tarafından kabul görmesi ve benimsenmesi mücadelenin temel denek alanlarından geçmeleri ve buralarda ki sınavı başarıyla vermeleriyle mümkündür. Halk ancak bu sınavları başarıyla veren örgütlere güven duyar; onlara bağlanır, katılır ve destek verir.

PKK'nin tarihinde her gelişme süreci aslında böyle bir denenme ve sınanma süreci olmuştur. Zindanlarda yaşanan süreç de aslında böyle bir süreçtir. Yeni bir mücadele alanı olarak, zindan direnişi 12 Eylül darbesi sürecinde gündeme geldi. Bu yeni bir mücadeleydi. Burada sınanıp, başarı kazanmadan, ulusal kurtuluş mücadelesine öncülük etmek ve başarı kazanmak oldukça zordu; hatta mümkün değildi.

Nitekim bu direnişe katılamayanlar, bu zeminde iyi bir sınav veremeyenler, daha sonra ciddi adımlar atamamış ve gelişme yaratamamışlar; halkta umut ve güven oluşturamadıkları için desteğini kazanamamışlardır. Hem Türkiye'de, hem de Kürdistan'da birçok örgüt kadrosu ve sempatizanı zindana düşmüştür. Zindanlarda PKK'den daha fazla kadro ve sempatizanı olan Türkiyeli örgütler vardı. Şimdi direniyorlar, ama o zaman direnememişler-

dir. Örgütsel tavır anlamında ciddi bir direniş geliştirememişler, dışarıdaki yozlaşma ve dağılma ile zindandaki direnmeme birbirini tamamlamıştır.

PKK'nin ***1982 Zindan Direnişçiliği***, partimizin zindanda karşılaştığı sınavı da başarıyla vermesi demekti. PKK bu sınavı da en güçlü ve en görkemli bir biçimde verdi. Bu direniş halkı ve toplumu derinden etkiledi, halka büyük bir güç ve güven verdi. Kadroyu daha fazla mücadeleye, örgütü daha büyük eyleme çekti. Aynı şekilde halkı mücadeleye katılmaya ve destek vermeye yöneltti. Bu açıdan zindan direnişinin etkisi köklü oldu. Hilvan ve Siverek'teki mücadeleden Botan'da gelişen gerillaya geçişte ana halkayı zindan direnişçiliği oluşturdu. Bu direniş, iki mücadele süreci arasında bir köprü oldu. Parti yurt dışında manevra yapar ve kendini hazırlarken, mücadeleyi zindanlardaki devrimci tutsaklar omuzladı; zindan direnişçiliği bunu başarıyla ve hakkıyla yürüttü.

Bu direnişçiliğin nasıl geliştiğini derinliğine anlamakta büyük yarar vardır. Daha önce çeşitli deneme ve sınamalarla böyle bir direnişçiliğe ulaşıldığını belirttik. Tabii burada yüksek bir kavrayış, büyük bir bağlılık, kendini eğitme, adama ve arayış vardır. Zindan pratiğini yaşayanlar da ifade ediyor ve biliyorlar. Burada çok kapsamlı bir iç muhasebe, bir özeleştirisel yaklaşım söz konusudur. Yani zindan devrimciliği partide en erkenden köklü özeleştiri yapmayı, kendini eğitmeyi ve böylece sürece cevap verecek bir militan haline gelmeyi başardı. Hayri yoldaş bunu ***"Mezarıma borçlu yazılsın"*** biçiminde ifade etti. ***"Görevlerimizi dışarıda layıkıyla ve yeterince yapamadık. Bu nedenle parti arzulanan gelişmeleri yaratamadı"*** diyerek, gerçek devrimci militanın parti ve halkın kurtuluş davasına nasıl yaklaşması gerektiğini ortaya koydu. Yine mücadelede öncü olunması ve her türlü olumsuz ortamı yırtacak bir mücadeleciliğin ortaya çıkarılması anlayışıyla bu ifade edildi. Bunlar temelinde çok görkemli bir direnişçilik gelişti.

Zindan direnişinin çizgisi çağrı gücü oldu ve partinin temel çizgisini oluşturdu. Partileşme, militanın partisiyle bütünleşmesi, dolayısıyla Önderlikle bütünleşme ve Önderlik gerçeğinin geliştiril-

mesi, partinin bu temelde var edilmesi ve yaşatılması, her türlü oyun ve baskıya karşı partinin zaferinin garanti altına alınması bu direnişle gerçekleştirildi. Eğer daha sonraki süreçte başka örgütler ve güçlere rağmen PKK'de bir gelişme olduysa, büyük zorluk ve baskılara rağmen PKK yenilmeyen örgütlü bir mücadeleyi yarattıysa, bunda zindan direnişçiliğinin rolü ve yeri belirgindir. Bunun temel bir ayağı da zindan direnişçiliğidir.

Kuşkusuz her dönemin kendisine has mücadelesi ve bu mücadeleyi yürütme gerçeği vardır. Bu mücadeleyi yürüten öncülüğü, Önderliğin çabaları, kadro ve militanın büyük cesareti ve fedakarlığı vardır. Bunlar bir geçektir. Fakat her şey belli temeller üzerinde yükselir. *"Geçmişi olmayanın geleceği olmaz"* derler. Sağlam temel olmadan, sağlıklı yapı inşa edilemez. PKK'nin zindan direnişlerine kadar olan gelişim süreci aslında bir hazırlık ve partinin oluşum süreciydi; temellerin atılması, ruhun, düşüncenin, örgütün ve eylem çizgisinin yaratılması süreciydi. Bu sürecin en son halkası zindan direnişçiliği oldu ve bu temelleri çok sağlam bir biçimde attı.

Her halükarda böyle bir direnişçilik sergilenebilir miydi? Bu direnişler kendiliğinden mi gelişti, yine sadece o sürecin ortaya çıkardığı bir olay mıydı? Bunlar iyi anlaşılmalıdır. Daha önce de belirtildiği gibi, o zaman da birçok örgüt ve güç vardı ancak herkes direniş gösterememiştir, zorluklar karşısında düşenler olmuştur. Yine başından itibaren zindanda da bir ayrışma yaşanmıştır. Polis sorgusu karşısındaki tutum bir ölçüdür. Daha sonra 12 Eylül rejiminin geliştirdiği baskılar karşısındaki tutum ise daha farklı olmuş, burada da bir ayrışma yaşanmıştır. Bir yanda kendisini bu direnişlerde ifade eden Önderlik çizgisi ve militanlığı, diğer yanda kendisini ***Şahin-Yıldırım*** ekibinde ifade eden provokasyon, tasfiyecilik ve ihanet ortaya çıkmış, bu ayrışma dışarıdakinden hiç de geri kalmayan bir düzeyde gelişerek. Şahin-Yıldırım ekibinde somutlaşan provokasyon ve ihanet, zindandaki devrimcilere baskıyı ve ihaneti dayatmıştır.

Provokasyon dışarıda da değişik güçlerden destek alıyor ve biraz da parti içinde kadroyu etkilemeye çalışıyordu. Semir'den günümüze kadar böyle çaba harcayanlar oldu. İhanet çetesi zindanda

doğrudan parti militanları üzerinde uyguladığı baskıyla onları mücadeleden vazgeçirmek için çaba harcadı. Bütün hünerlerini kullandı, bütün bilgilerini ortaya koydu. İhaneti, parti kadroları içinde yaymak için her türlü çalışmayı yaptı ve daha sonra da partiyi dağıtmak için devlete akıl hocalığı yapmaya çalıştı. İstihbarat örgütü güçlerine akıl verme çabası içinde oldu.

Bu noktada ***Şahin Dönmez*** gerçeğini asla unutmamak zorundayız. Bu öyle basit bir olgu değildi. Bizde partiye ve Önderlik gerçeğine ilişkin olarak devleti bilgilendiren ve bu çerçevede Önderliğe yönelik saldırıları geliştiren iki kişilik oldu. Bunlardan birincisi, Şahin Dönmez, ikincisi ise ***Şemdin Sakık***'tır. Bunlar partiyi ve Önderlik gerçeğini gerçekten oldukça doğru tanımladılar. Şahin Dönmez, *"PKK'ye istendiği kadar darbe vurulsun, PKK'nin bütün kadroları yok olsa bile, Apo varoldukça her defasında yeni bir PKK yaratıp devreye koyar ve PKK hiçbir zaman yok edilmez"* diyordu. Daha sonra Şemdin Sakık da bunu böyle tanımladı ve düşmanı Önderlik üzerine yöneltti. Şahin Dönmez daha o zamandan partiye ve Önderliğe yöneltilen saldırıları bu biçimde yönlendirmek istedi.

Provokatörler partiyi iyi tanıyorlardı. Bunlar zindanlarda parti militanları ve öncü kadrolar üzerine böyle bir yönelimi geliştirmeye çalıştılar. Örgütler kurdular. Bazıları şimdi de örgüt kuruyorlar. Şahin-Yıldırım ikilisi, ***Genç Kemalistler Birliği*** adında bir örgüt kurmuştu. Bu ekip uygulanan ağır baskı ortamında bütün kadroları partiden çekip, partiye karşıt hale getirmek için yoğun çaba harcadı. Baskının boyutları genişletildi ve ihanetin bu biçimde kullanılmasına kadar vardırıldı. Direnişler sadece devletten gelen kaba baskı ve işkence uygulamalarına değil, aynı zamanda ihanetin bu biçimde kullanılmasına karşı da gelişti. Direnilen karşıt güçler cephesi bu kadar genişti.

Tabii arada kalmalar da çok oldu; bu karşıt uçlar arasında geniş bir kitle hep varoldu. Daha sonra direnişlerin başarısı zindan ortamına yansıdıkça, bunlar umut ve inanç kazandılar, güven duydular ve direnişlere katıldılar. Zindanda bulunan kişilerin büyük çoğun-

luğu direnişlere katıldı ve daha sonraki direnişler kitlesel oldu. Bu çerçevede yaygın direnişler gelişti. Bunların hepsine öncülük eden ve çizgi tutturan 1982 direnişçiliğiydi. Diğerleri çizgiyi bozdu. Ortada kalanların katılımıyla giderek, parti ve halkın kurtuluş davası için, onun siyasi gelişimi için eylem yapmak ve mücadele geliştirmek yerine, bazı kişisel haklar uğruna eylemlere girişildi. Kişisel hakların ön plana çıkarılması, cezaevleri koşullarının düzeltilmesi eylem gerekçesi yapıldı. Bu yanlıştı, ancak giderek yaygınlaştı. Zindan Direniş Konferansı bu yanlışı açığa çıkarıp mahkum etti ve düzeltti. Zindan direnişçiliği bu temelde bugüne kadar doğru bir çizgide gelişti.

Partimiz günümüzdeki direnişçiliğe de bu temelde yaklaşım göstermektedir. Kişiyi inançlarına ters düşürme ve ihanete sürükleme, düşünce ve inançlarına karşıt bir temelde yaşatma girişimlerine karşı geliştirilen direnişler, yine halkın demokratik siyasal eylemliliğine destek vermek üzere geliştirilen direniş eylemleri doğru direnişlerdir. Partimiz bu tür direnişlere büyük değer biçmekte, destek sağlamakta ve katılım göstermektedir. Fakat bireysel yaşam koşullarının düzeltilip geliştirilmesi amacıyla yapılan direnişleri militan açısından doğru ve değerli bulmamaktadır. Bir demokratik talep olsa bile, parti militanının talebi bu olamaz. Bir parti militanı kendisi için eyleme kalkamaz, kendi durumunu eylem gerekçesi yapamaz. Parti Önderliği bunu çok somut olarak ortaya koymuş: *"Ben kendi durumum için başkalarını eyleme çekemem"* demiştir. PKK'de bu çizgi bu döneme damgasını vuran zindan direnişçiliği sürecinde oluşmuştur. Doğru direniş çizgisinin ne olduğunu, doğru direniş gerekçelerinin ve doğru direnişin bağlandığı amaçların neler olduğunu, en iyi bir biçimde **14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu** direnişçiliği göstermiştir.

PKK daha o zaman temellerini sağlam atmış bir örgüt haline geldi. Böylece 12 Eylül faşizmi karşısında hem yurt dışında, hem de zindanda denenen, olumlu sınav veren ve mücadele temellerini iyi döşeyen bir örgüt olarak, 12 Eylül rejimine karşı dağ mücadelesine yöneldi. Gerilla mücadelesi bunların üzerinde gelişti. Bu te-

meller sağlam geliştiği için, NATO destekli Türk ordusunun bütün saldırılarına karşı ciddi hiçbir imkana dayanmayan bir gerilla hareketi yenilmez bir güç olarak varoldu ve gelişme gösterdi. Bütün zorlukları aşma, bütün engelleri ortadan kaldırma ve bütün imha saldırılarına karşı ayakta kalma gücünü gösterdi. Mücadelemizde görülen daha sonraki gelişmelerin dayanaklarını buralarda arayacağız, burada göreceğiz ve buna göre değerlendireceğiz. Parti ölçüsünü ve çizgisini de esas olarak burada göreceğiz.

Çizgi bakımından örgüte doğru katılmak, partiye doğru katılmak, parti ile doğru bütünleşmek, irade de bütünleşmek önemlidir. Zindan direnişçiliği bu bakımdan oldukça öğreticidir. Bütünleşmek demek, yalnızca söyleneni yapmak demek değildir. Bir parti kadrosunun partiye doğru katılımının ne demek olduğunu zindan direnişçiliği iyi göstermiştir. Parti çizgisinin gereklerini yerinde, zamanında ve başarıyla yerine getirmek ve partinin doğru militanı olmak bunu özümsemekle mümkündür. Bunun için emir ve talimat almaya gerek yoktur; bunun için herhangi bir kararın oluşmasına da gerek yoktur. Kaldı ki, çizginin kendisi zaten bir karardır ve uygulanmak üzere kararlaştırılmıştır. Çizgi, oluşturulmuş bir karar olmaktadır. Kadronun görevi bu kararı uygulamaktır. Zindan direnişçiliği, PKK'nin mücadele ve direniş çizgisini çok iyi uygulamıştır. Hiç karar oluşturmadan, herhangi bir emir ve talimat almadan, yerinde ve zamanında, partiyi korumak ve geliştirmek için ne yapılması gerektiğini hem kararlaştırmış ve hem de başarıyla pratikleştirmiştir. Partiye doğru katılan militanın gerçekliği böyledir.

Böyle bir militanlık bulunduğu her alanda parti çizgisine göre hareket etme ve onu başarıya götürme biçiminde gerçekleşmektedir. Parti kolektivizmine katılma ve parti iradesi ile bütünleşme böyle ortaya çıkmaktadır. Yoksa parti salt bir yönlendirme gücü değildir.

Burada anlatmak istediğimiz şey şudur: Yönetim, çizginin kendisidir; çizgi aslında parti yönetimidir. Çizgi bir kez oluştuğunda, kadronun kendisi ona göre yaşamasını ve savaşmasını bulmak durumundadır. Bunun ötesinde çok fazla yönetim aramak ve yönetilmeyi istemek parti ölçüsü ile çelişir, kadro ve parti olmakla çelişir.

Bizde buna çok fazla eğilim gösterilmekte; belli bir işbölümünü yaratma, çalışmanın bütünlüğünü ve eşgüdümünü oluşturma anlamında belli bir koordinasyon ve işleyişi ortaya çıkarma çok ileri düzeyde bürokratik bir yönetim olarak algılanmaktadır. Kadronun çizgi tarafından yönetilmesi ve çizgi karşısında sorumlu olma gerçeği adeta bir kenara bırakılarak, her şey yönetim gerçeğine bağlanmaya çalışılmaktadır. Elbette bu doğru bir yaklaşım değildir, tersine parti gerçeği ile çelişen bir yaklaşımdır. Yönetim esasta çizgidir. Parti Önderliği, *"Ben de PKK militanı olmaya çalışan kişiyim ve çizgi beni yönetiyor. Benim de yönetimim var; beni de yöneten bir gerçeklik var; onu iyi anlıyor ve onun tarafından iyi yönetiliyorum, kendimi iyi yönetiyorum"* diyor.

Bu herkes için geçerlidir. Bunun pratik örneğini veren bir alan, bu süreçte gelişen zindan direnişçiliği oldu. Zindanlardaki yoldaşlarımız ortak bir değerlendirme yapma imkanı bulmadan, parti ile herhangi bir irtibatları olmadan, hatta kendi içlerinde tartışma imkanı bile yakalamadan, hücrede yalnız başlarına iken, içinde bulundukları koşulları doğru değerlendirip yapılması gereken işler ve takınılması gereken tavır konusunda doğru kararlar almasını bildiler; bu kararları uygulama gücünü göstererek, militanın çizgiyi nasıl yaşaması gerektiğini, çizginin bir militanda nasıl yaşanması gerektiğini en iyi bir biçimde ortaya koydular.

Bundan çıkaracağımız önemli dersler vardır. Bunu kendimize ölçü almak durumundayız. Kuşkusuz PKK gerçeği ve doğru partileşmenin sırrı burada saklıdır. Partinin iç yapılanması ve yönetim gerçeği, militanın parti ile bütünleşme, partiye katılma ve partiyi doğru uygulama gerçeği burada saklıdır. Bunları doğru ele aldığı ölçüde militanlık gelişme yaratır. Parti bu ölçüler temelinde işledikçe, hiçbir güç partiyi yenemez. Nitekim daha sonraki süreçte kapsamlı bir komplo ile karşılaşmamızın nedeni, partinin bu özelliğinin zayıflamasıdır. Bu durum komplo ile yüz yüze gelmemize yol açmıştır.

Bu öyle basit bir durum değildir. "Bu tarzdaki bir militanlaşma olsa da olur, olmasa da olur; biz yine de bir parti olabiliriz ve hepi-

miz parti militanı olarak yaşarız" diyemeyiz. Bu biçimde bir yapılanma ve militanlaşma en zor süreçlerde partiyi yaşatmayı bilir, en ağır baskı koşullarını boşa çıkarmayı ve yenilgiye uğratmayı başarırken, böyle olmayan ve gittikçe bu özelliğini kaybeden bir yapılanma partiyi komplo ile yüz yüze getirdi; parti yönetimini ve Önderlik gerçeğini düşman saldırılarına açık bıraktı. Onu savunan ve koruyan bir güç olamadı. Dolayısıyla buna bağlı olarak provokasyonun Parti Önderliği'ne ilişkin değerlendirmeleri pratikte zarar verici sonuçlar yaratabildi. Öyle olmasaydı, zindanda ifadesini bulan parti militan ölçüleri partiye hakim olabilseydi ve parti bu ölçüler temelinde yapılansaydı, elbette partiyle, Önderlik yönetimi arasındaki mesafe bu biçimde açılmayacak, parti Önderlik'ten kopmayacak, bu biçimde bir uluslararası komplo ve Önderliğe saldırı gerçekleşemeyecekti.

Demek ki, bunlar yaşamsal önemde olgulardır. Bunlar partimizin büyük güç kaynağı, her türlü baskı karşısında partiyi ayakta tutan değerler ve içinde bulunduğumuz dünyada PKK'yi yenilmez kılan ölçülerdir. Bunlar esas alınmazsa, bu dünyada yaşama imkanı ve alanı daralır. Mevcut dünya koşullarında farklı ölçülerin, Kürt toplumunun özgür ve demokratik gelişimini ayakta tutmaya, ilerletmeye ve yaşatmaya yetmediği kesindir. Bu dünyanın onu ezip geçmesi kaçınılmazdır. Onu yaşatacak tek ölçü, bu temeldeki parti ölçüsüdür.

Bu o zaman da gündemleşen bir gerçeklikti. Dolayısıyla PKK, bu ölçülere göre şekillenmiş bir partidir. Onun için PKK'nin örgüt yapısı, örgüt ölçüsü, yaşam tarzı ve militanlığı diğer parti ve örgütlerden farklıdır. Bu süreç içerisinde ortaya çıkan PKK sosyalizmi farklıdır. O dönemin dünyasındaki sosyalizm Kürdistan'da parti kurmak için yetmezdi. PKK'yi daha ileri bir sosyalizme ilk defa yurt dışı mücadelesi ve zindandaki mücadele yöneltti. Bunlar dünyadaki sosyalizmden daha ayrı bir sosyalizmi, örgüt yapılanmasını ve militan şekillenmeyi gerekli kıldı. Zindanda direnişini geliştiren militanlık, bunun ilk örneği oldu. Bu, sonraki süreçte dışarıda da, daha geniş bir parti, kadro ve militan gerçeğini içine alacak şekilde

gelişti. Parti daha sonraları da örgüt içi sosyalizmde böyle derinleşme aşamaları yaşadı. Fakat önemli bir aşama olarak, her türlü ortama karşı kendisini cevap yapmayı bilen parti gerçeği, zindan direnişçiliği ile ortaya çıktı.

e- Gerillasal gelişim sürecinde provokasyona ve ortayolculuğa karşı mücadele

Bu süreç, PKK tarihinin en şiddetli mücadele sürecidir; parti olarak, öncü kadro olarak şiddetli bir mücadelenin yürütüldüğü süreçtir. Tarihsel gelişimi bilinen bu süreç yurt dışı çalışmalarının ardından ülkeye dönüşle birlikte başlar. Bazı engeller ve zorlanmalarla karşılaşsa ve bazı kayıplar yaşasa da, ülkeye dönüş faaliyetleri genelde bir iki yıl içerisinde başarıyla tamamlandı. Yeniden ülkeye dönüş hareketi, parti çekirdeklerinin silahlı propaganda temelinde ve silahlı propaganda esprisiyle örgütlendirilmesi ve silahlı mücadele stratejisine uygun olarak parti gelişiminin yaratılması çerçevesinde yürütüldü. Değişik alanlarda propaganda gruplarının örgütlendirilmesi, bunların adım adım ülkeye yayılması biçimindeki hazırlıklar bizi 15 Ağustos büyük atılımına götürdü. ***15 Ağustos Atılımı*** daha önce partimizin kendini stratejik olarak hazırladığı ve mücadele sürecini başlattığı büyük atılımına giriş oldu. Geç olsa ve zayıf da gelişse, 12 Eylül rejimine karşı gelişen zindan direnişlerinin ardından politik değeri olan, önemli hazırlıklara dayanan ve geleceği olan büyük bir devrimci hamle olarak gerçekleşti.

15 Ağustos Atılımı'nın önemi parti ve çeşitli çevreler tarafından değerlendirilmiştir. Bilim adamları bu atılıma ***"İlk Kurşun"*** adını verdiler. Kürdistan'da mücadele, önceden de mevcuttu. Silah kullanımı da vardı. Fakat 15 Ağustos Atılımı bütün bunlardan farklı oldu. Bu atılım, ideolojik-politik bir çizgiye bağlı olarak örgütlü, hazırlıklı ve planlı bir biçimde, dinamikleri ezilmiş ve uzun süre baskı altına alınmış bir toplum içinde, Kürdistan'ın kuzey parçasında, halkın ulusal kurtuluş için yeniden ayağa kalkması ve silahlı direnişe girişmesi oluyordu. Bu bakımdan diğer mücadelelerden,

silah kullanımından farklıydı. Hedefi ve amaçları vardı. Düşmanı görüyor ve tanımlıyordu. Vurmak istediği hedefleri vardı, bir de kendi durumunu değiştiriyordu. Artık köleliği, sömürgeciliği ve ulusal imhayı kabul etmediğini ve etmeyeceğini, buna karşı yeni bir direnişe girme güç ve cesaretinde olduğunu ortaya koyuyordu. Bu bakımdan büyük bir atılım, son derece önemli bir başlangıç, bilinçli, planlı ve örgütlü olmasıyla Kürt halkının direniş tarihinde yeni ve modern bir direniş oldu.

Bu atılımın bir de askeri yönü vardır. Kürt toplumunda modern askerliği ve savaş bilimini içermesiyle bir ilktir. Dolayısıyla toplum içerisindeki etkisi büyük olmuştur. 15 Ağustos Atılımı bütün dünyada büyük yankı yaratmış, toplumu derinden etkilemiştir. Herkesin içindeki özlemi yalın bir biçimde dile getirmesiyle insanların gönlünü fethetmiş, toplumda büyük bir coşku yaratmıştır.

Endişeli olanlar kendilerini devrimimizin ezileceğine epeyce inandırmışlardı. Dönemin darbeci TC yöneticileri de, *"Dışarıda bazı kılıç artıkları kalmıştır"* diyor ve *"Kılıç artıklarından"* çok fazla bir gelişme beklemiyorlardı. Ancak böyle değerlendirdikleri bir gücün bu biçimde bir çıkış yapması karşısında, ciddi bir etkilenme ve sarsılmayı yaşadılar. Rejimin *"Duruma hakim olduğu, devrimci hareketi ezmeyi başardığı, toplumu düze çıkardığı, huzuru getirdiği ve sorunları çözdüğü"* biçimindeki propagandasının gerçek olmadığı topluma gösterildi.

Atılım, uluslararası alanda da etkili oldu. Elbette birçok çevre, 12 Eylül rejimi karşısında durumun ne olacağını izliyordu. Dünya, Türkiye ile ilişkiliydi; kimi dost olarak, kimisi de karşıt olarak ilişkiliydi ve herkeste bu rejim karşısında ne olacağı beklentisi vardı. 15 Ağustos Atılımı, ilk kez gerçekleşen sistemli, örgütlü ve planlı bir mücadelenin başlangıcı olarak, bu beklentilere verilmiş ilk cevap oldu. Herkes bu durumu değerlendirmeye, anlamaya ve Türkiye'ye yönelik politikalarını artık böyle bir mücadele ile ele almaya yöneldi.

15 Ağustos Atılımı, Hilvan-Siverek pratiğinin ardından, zindan direniş çizgisinin daha güçlü bir biçimde pratiğe geçirilmesi, yeni bir mücadelenin başlaması ve partinin kendi taktik uygulamasına

etkili bir biçimde girmesi anlamına geldi. Partinin 12 Eylül rejimi karşısında bütün engelleri aşarak, böyle anlamlı bir pratik uygulama içine girmesi, önemli bir gelişmeyi ve yeni bir başlangıcı ifade ediyordu.

Kadronun ve örgütün gelişmesi, parti örgütlerinin bütün alanlara yayılması bu atılım temelinde sağlandı. Bu atılım Kürdistan'da gelişmenin nerede olduğunu, nasıl yaratılacağını ortaya koydu. Parti ve Önderlik çizgisinin pratikleşme gücünü ve doğruluğunu ispatladı. Böylece parti için önemli bir taktik uygulama süreci başlamış oldu. Bu temelde her alanda gerilla çabası başladı. Çeşitli zayıflıklar, geri çekilmeler ve yetersiz katılımlar olsa, karşı çıkışlar, kaçışlar ve süreci sabote etmeyi hedefleyen tutumlar görülse de, etkili bir gerilla yaratmak için bilinçli ve yoğun bir çabayla kan-ter içinde yürütülen bir mücadele ortaya çıktı

15 Ağustos Atılımı'yla yeni bir başlangıç, partide de yeni bir mücadele ve gelişme ortaya çıkarıldı. Bu gelişme 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra en kapsamlı değerlendirmesini parti ***III. Kongresi***'nde buldu. Ekim 1986'da gerçekleşen III. Kongre, 15 Ağustos Atılımı'nın yarattığı gelişmeleri, önündeki engelleri Kürdistan'daki gerillasal gelişmenin imkanlarını, araçlarını ve çizgisini değerlendirip ortaya koydu ve kararlaştırdı. Bu anlamda pratikte başlatmış olduğu mücadeleyi kesintisiz sürdürme ve geliştirmenin tedbirlerini ve kararlarını ortaya çıkardı. III. Kongre temelinde her alanda gerilla adımları atıldı, gerilla grupları büyüdü ve ülkeye yayıldı. Engeller oldu, ancak bunlarla mücadele edildi. 1990'a gelindiğinde, Kürdistan'ın her tarafına yayılmış, yerleşmiş ve belli bir düzey kazanmış bir gerilla hareketi ortaya çıktı.

Partinin yurt dışında yaptığı hazırlıklar temelinde başlattığı ve 15 Ağustos Atılımı'yla pratikleşen süreç, 1990'lara doğru her alanda kesintisiz süren bir gerilla mücadelesi halini aldı. Bu gelişme yoğun bir çabayla gerçekleşti. Özellikle III. Kongre'den sonra gerillanın süreklileşmesini ve gelişmesini yaratabilmek için büyük bir örgütsel ve eğitsel çaba sergilendi. Burada **Mahsum Korkmaz Akademisi** üzerinde durmak gerekir. Parti Önderliği bu Akademi'-

de sadece ideolojik, politik ve stratejik sorunlar üzerinde değil, pratik görevler üzerinde de yoğunlaştı. Gerilla mücadelesinin taktik, yöntem, örgüt, denetim ve komuta düzeyinde yaşadığı sorunları çözme ve gelişimini sağlamada doğrudan yürütücü güç oldu.

Gerillayı Kürdistan'a oturtan ve geliştiren Önderlik çizgisi, bütün bu gelişmelerin yaratıcısı oldu. Bu süreçte bu çizgiyi sürdüren, geliştiren ve uygulayan çok etkili bir militanlığın da geliştiğini belirtmek gerekir. Özellikle yurt dışı hazırlıkları burada etkisini gösterdi. Bu mücadele hiç kimsenin çok fazla ihtimal vermediği ve *"Bir şey yapılamaz"* dediği koşullarda yürütüldü. Böyle bir mücadeleye başlarken, hemen hiçbir imkan ve hazırlık yoktu. Herkes olduğu yere yabancıydı. Mücadele sahasını bilen ve tanıyan kadro yoktu. Hiçbir şeyin olmadığı koşullarda, sadece başarma azmi ve işin bu biçimde olacağına dair inançla mücadeleye girildi. Kadroların donanımı bu biçimdeydi. Bu bir ideolojik donanımdı. Kadrolar öyle çok politik deneyimden de geçmiş değillerdi. Askeri donanımları ise oldukça sınırlıydı.

Bu dönemde askeri hareketin gelişmesine sadece bölgesel koşullar biraz fırsat tanıyordu. Bölgedeki gelişmelerle birlikte, Kürdistan üzerindeki ulusal imhaya dayalı kuşatma bir ölçüde parçalanmıştı. Nasıl ki 1970'lerde kemalizmin ve ona temel teşkil eden sosyo-ekonomik yapının parçalanması ve yeni ideolojik-politik akımlarla birlikte bir mücadelenin ortaya çıkması PKK'nin doğuşuna imkan sunduysa, bölgedeki ilişki ve ittifakların '80'lerin başında ki parçalanmışlığı da, PKK'nin askeri çıkış yapması için benzer bir fırsat sundu.

İslam Devrimi'yle İran'da gerçekleşen yönetim değişikliğinin, yine İran-Irak Savaşı'nın Kürdistan ve bölge üzerinde önemli etkileri söz konusuydu ve parti de, Filistin direnişi içerisinde yurt dışı çalışmalarına hazırlanmıştı. Böylece Türkiye, İran ve Irak arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan kopukluk, parçalanmışlık ve çatışma durumu böyle bir çıkışa objektif olarak fırsat sundu. Kuşkusuz 1950'li ve 1960'lı yıllardaki gibi paktlara varan bir ittifak düzeni olsaydı, gerilla daha çok zorlanır ve bu biçimde gelişmeyebilirdi.

Barzani hareketi, geçmişte ancak Sovyetler Birliği'ne taşınarak kendisini imhadan kurtarabildi. Bu durum dikkate alındığında, bu çatışmalı ortamın, yine İran'da yaşanmış olan siyasal değişikliğin bu çıkıştaki önemi daha iyi görülebilir.

Bu objektif bir durumdur; devrimci güçlere biraz hareket alanı vermekte, siyaset alanında biraz nefes alma imkanı sunmakta ve pratik olarak hareket etme zemini yaratmaktadır. Hepsi bu kadardır, daha ötesi yoktur. Fiilen imkan sunmamaktadır. Değerlendirilebilir ve iyi kullanılabilirse, böyle bir imkan vardır. Gerillanın bundan öteye kullandığı bir imkan olmamıştır. Gerisi ideolojik donanımdır, bilinçtir, bu bilince dayanan başarma azmidir. Bu anlamda yurt dışı sürecinde yapılan eğitimin önemi ve mücadeledeki rolü ortaya çıkmıştır. 15 Ağustos sürecini yaratma, sürekliliğini sağlama ve geliştirme, Lübnan-Filistin sahasında eğitilen kadroda önemli bir gelişmenin olduğunu, eğitimle ciddi bir yenilenmenin ortaya çıkarıldığını göstermiş, 15 Ağustos Atılımı bunun pratikleşmesi olmuştur.

Burada partinin taktik çizgisini en etkili biçimde uygulamaya yönelen militanlığın temsilcisi olarak ***Mahsum Korkmaz (Agit)*** yoldaşı anmak gerekir. Mahsum yoldaş gerillasal gelişimin sembolüdür. Parti Önderliği O'nu, ***"Ulusal kurtuluşta partileşmenin sembolü"*** olarak tanımladı. O sadece muazzam güç dengesizliği koşullarında değil, kendisinden başka kimsenin olmadığı ortamlarda Türk ordusu ile savaşa girdi. Bu, NATO ile savaşa girmek anlamına geliyordu. Mahsum yoldaş sömürgeciliğe karşı eyleme kalktı; ulusal direnişi yaratan kahramanca bir çıkışı gerçekleştirdi. Parti Önderliği bu süreci ***"Ulusal Kahramanlık Süreci"*** olarak tanımladı. Bu, uluslaşmayı ve ulusal direnişi yaratan kahramanlıktı. Süreç, ulusal dirilişin ve ulusal kahramanlığın geliştiği bir süreçti. Tabii bunu yaratan kahramanlık da ulusal kahramanlık oldu. Önderlik bu dönemin şehitlerini, ***"Ulusun Kahramanlık Dönemi Şehitleri"*** olarak tanımladı. Önderlik çabası ve militanlarının kahramanca mücadelesi, biraz da siyasal birliğin parçalanmışlığından ve Ortadoğu'daki çatışmalı durumdan alınan objektif destekle bu gerilla gelişimini yarattı.

Sürecin gelişimine ilişkin Parti Önderliği tarafından süreç boyunca her zamankinden daha fazla değerlendirme yapıldı. Bu anlamda mücadelenin gelişimi için gerekli olan eğitimi pekiştirmede ve onun militanlığını yaratmada Parti Önderliği'nin ***"Kürdistan'da Kişilik Problemi, Parti Yaşamı ve Devrimci Militanın Özellikleri"*** ve ***"Gelişme Sorunları ve Görevlerimiz"*** adlı kitaplarıyla birlikte, küçük burjuvazinin devrimdeki rolü üzerine yaptığı değerlendirme büyük rol oynadı. Parti militanına doğru anlayışı vermede ve pratik sürece yürüme cesareti kazandırmada temel bir görevi yerine getirdi. Daha sonra 1985-86 sürecinde geliştirilen kapsamlı talimatlar, III. Kongre değerlendirmeleri, 1987'den sonra ise Akademi eğitimi çerçevesinde gerçekleştirilen çözümlemeler bu süreçte yaşanan sorunları, bunlara nasıl çözüm bulunduğunu, nasıl bir eğitim çabası, örgüt ve çizgi mücadelesi yürütüldüğünü ortaya koymaktadır. Ancak bütün bunların incelenmesiyle PKK gerçeği, bu süreçteki çizgi doğrultusu ve bu doğrultuyu pratikleştirmek için yürütülen çabalar anlaşılabilir. Bunları iyice incelemeden, araştırmadan ve değerlendirmeden Kürdistan'da gerillanın nasıl geliştiği konusunda tam bir bilince sahip olmak kolay olmayacaktır. Ortaya konulacak düşünceler çoğunlukla kendine göre düşünceler ve değerlendirmeler olacaktır. Kaldı ki, bazıları böyle yapıyorlar. Başkalarının böyle yapması anlaşılabilir, buna bir şey diyemeyiz. Fakat parti içinde öyle olmamalıdır, parti militanı olmak bu biçimde başarılamaz. Her şeyden önce çizgi militanı haline gelmek, Önderlik çizgisinin doğru ve başarılı bir yürütücüsü olmak, bu gelişme sürecini kapsamlı bir biçimde irdelemekten ve özümsemekten geçer. Parti Önderliğimiz bu hususa ilişkin şunu belirtmektedir;

"Partileşmeyi yalnız kendi yaşantınızla değil, yalnız kendi tecrübenizle değil, ilk adımlarından tutun, günümüze kadar bütün gelişme dönemlerini esas alarak yaşayacaksınız. Lenin partileşme konusunda, özellikle tasfiyecilik yıllarında, karşı devrimin bastırdığı yıllarda, parti tarihinin iyi bilinmemesinin tasfiyecilikle mücadelede başarısızlığın temel nedeni olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla parti tarihini çok iyi bilmek gerekmektedir"

Ülkeye dönüş, silahlı propaganda çekirdeklerinin Kürdistan'ın uygun alanlarına serpiştirilmesi ve giderek ülkenin stratejik alanlarına yayılması, 15 Ağustos Atılımı ve gerilla birliklerine geçiş, bu birliklerin ülkeye yayılması, imhaya karşı şiddetli bir direnişin ortaya çıkarılması ve gerillanın önemli bir kuvvet olarak Kuzey Kürdistan'ın tüm stratejik alanlarına oturması bu gelişme sürecini ifade etmektedir. Bu süreçte gerilla halkla buluşmuştur. Gerilla savaşının gelişmesiyle birlikte Kürt halkı büyük bir alt üst oluştan geçmiş, gerillanın yürüttüğü savaşın ağır etkisi altında kendini ölçüp, tartmış, yeniden yeniden değerlendirmeye tabi tutmuştur. Halkta yeni bir umut ve inanç filizlenmiş, Kürt halkının kendini ifade etme gücü artmıştır. Böylece Kürdistan'da yeni bir askeri ve siyasal kuvvet ortaya çıkmıştır. 1960'lardan sonra ortaya çıkan ekonomik, siyasal, ideolojik gelişme ve çatışma ortamında oluşan gediklerden, Kürt halkının ulusal demokratik çıkarlarını esas alan ve bölge halkları ile birlikte yaşamasını ifade eden yeni bir gücün doğuşu gerçekleşmiştir. Bu oldukça önemli bir gelişmedir. 12 Eylül rejiminin amaçlarının boşa çıkarılması ve 12 Eylül askeri darbesinin aşılmasıdır.

12 Eylül askeri-faşist darbesi, NATO ve ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarlarını gerçekleştirmek için geliştirilen bir askeri darbeydi, faşist bir yönetimdi ve Ortadoğu halklarını tehdit etti. Türkiye'deki askeri-faşist yönetim hep ABD çıkarları doğrultusunda hareket etti. Gerillanın bu yönetimi işlevsiz kılması, bölgeye yönelik tehdidi de önemli ölçüde ortadan kaldırdı. ABD'nin böyle bir yönetimle çıkarlarını yönlendirmesinin imkanları giderek zayıflatıldı. Türkiye'de ki oligarşik düzeni faşist temellerde örgütleyerek ayakta tutma ve yaşatma eğilimi kırıldı. En azından bunun Kürdistan'daki etkisi parçalandı. Ordunun gerilla ile birlikte yaşar hale gelmesi ve gerillayı imha etme gücünü gösterememesi, iktidarı paylaşmasına götürdü. Doğal olarak Türkiye'deki siyasal iktidarın etkisinin zayıflaması, 12 Eylül rejiminin aşılmasını beraberinde getirdi. Bu durum bölgeyi ve uluslararası siyaseti de belli ölçüde etkiler hale geldi. Birçok çevre ve uluslararası güç bu gelişmeye bakarak yeni politikalar oluşturmaya, bölgesel politikalarını ve

Türkiye ile ilişkilerini buna göre yürütmeye çalıştılar. Bu, politikada etkili olan çeşitli güçlerin politika oluşturmalarında yeri olan bir gelişme oldu. Kısacası bu süreçte, Kürt halk tarihinin tersine dönmesi, halkımıza dayatılan ulusal imha politikasının boşa çıkartılıp, ulusal diriliş ve gelişme sürecinin başlaması temelinde tarihsel bir dönemece girildi.

Bunun Kürt halkı için yeni bir başlangıç, tarihe yeniden doğuş ve diriliş anlamına geldiği açıktır. Bu mücadelenin imhayı durdurma ve ölümü yenme hareketi olarak öne çıkan yönleri üzerinde de durulabilir. Bunlar hep gerçekleşti, bu doğrudur. Ama nasıl gerçekleşti? Nelere karşı mücadele ederek gerçekleşti? Neleri engelledi ve bozdu, nelere karşıtlık oluşturdu? Bu soruların karşılığını vermek ve bunu anlamak önemlidir. Özellikle parti ve onun kadroları açısından işin bu yanının incelenmesi ve değerlendirilmesi daha büyük önem taşımaktadır. Çünkü bunlar öyle kolay olmadı, sadece dıştan gelen engeller veya imkansızlıklarla mücadele edilerek gelişmedi. Büyük bir çizgi savaşımı verildi. Bu gelişme içerisinde yıkıcı, bozucu, geri çekici ve engelleyici bin bir türlü tutum ve davranışa karşı çok bilinçli, kararlı, yöntemli ve dolayısıyla başarıyı yakalayan bir mücadele vardır. Bunu görmek, buradaki çizgi duruşunu, örgütsel çizgi mücadelesini, bunun kadro politikasını, yönetimde ve örgütsel ilişkilerdeki yönünü, yine taktik uygulamada ve taktiğin gelişmesindeki yerini iyi görüp ortaya koyabilmek gerekir. Bunlar anlaşılmadan, partinin anlaşılması mümkün değildir. Bunlar anlaşılmadan, partisel gelişme doğru kavranamaz; mücadeleyi geliştiren ve başarıya götüren Önderlik çizgisi anlaşılamaz ve özümsenemez. Bu da militan olmayı, çizgiyi doğru uygulayabilen ve başarıyla yürüten militan haline gelmeyi engeller.

Öncelikle bu pratiğe yürüyüşün büyük bir provokasyonla karşılaştığını ve böyle bir provokatif dayatmayı alt ederek ilk adımlarını attığını belirtmek gerekir. Parti buna ***"Semir provokasyonu"*** adını verdi. Bu sürecin ilk adımları atılırken, karşıt bir çizgi olarak bunu boşa çıkarmak ve sabote etmek üzere, provokasyonun kendisi de karşıt adım attı; bir karşı çıkış yapmak istedi.

1982 sonu ve 1983 başında parti yönünü ülkeye dönüp militanlarını dağa taşırken, provokasyon da sırtını yurt dışında emperyalist güçlere ve mücadele karşıtı bazı çevrelere dayayarak ülkeye yönelimi boşa çıkarma ve partiyi mülteciliğe çekme doğrultusunda bir çıkış yapma çabası içinde oldu. Provokasyon 1983 baharında erken doğum yapmak zorunda bırakıldı. Mücadelenin gelişmesi, partinin ülkeye yönelmesi ve bunun engellenememesi yine Önderliğin partiyi netleştirmek üzere geliştirdiği mücadele karşısında, kendisini erkenden açığa vurarak bu süreci sabote etmek istedi. Bu gerçekten önemli bir çıkıştı.

2000 yılının 19 Mayısı'nda kaçanlar *"Çıkış yaptık"* dediler. İlginçtir, Semir de bir çıkış yaptığını belirtiyordu. Partimiz de büyük hamleleri devrimci çıkışlar olarak tanımlamaktadır. Bunlar da kendilerini partiye ve parti yürüyüşüne karşı böyle bir çıkış olarak adlandırmaya çalıştılar. Kuşkusuz bu tersinden bir çıkıştır. Partiyi 90 derece tersine götürme, böylece partinin kendi stratejik ve taktik yürüyüşünü durdurma ve sabote etme çıkışıdır.

Partinin ülkeye yürüyüşüne dayatılan Semir provokasyonunun bu son halkasından önceki süreçleri de vardır. Bu açıdan provokasyon üç dönemle izah edilebilir: Birincisi; Lübnan-Filistin sahasında kadro eğitim sürecindeki tutumudur. Bu provokasyon oradaki eğitimin sabote edilmesinde mayalandı, eğitimi sabote etmek istedi. Kadronun 12 Eylül rejimine karşı partinin devrimci çizgisi temelinde kendisini yenileyip eğitmesini boşa çıkarmaya çalıştı. Parti, Önderliğin çabaları etrafında kadrolarını eğitmek üzere bütün gücünü ortaya koyar ve yoğunlaştırmaya çabalarken, provokasyon da insanları etkileyerek parti çizgisinden uzaklaştırmak, parti eğitimini boşa çıkarmak ve kadroyu eğitim sürecine sokmamak için elinden geleni yaptı.

İlginçtir, geçen bir-iki yıllık süreçte duyduğumuz birçok söz, o zaman da söylendi. Birçok tutum hiç eksiksiz o zaman da kendisini gösterdi. Bazıları köleleştirildiklerini ve haklarının yendiğini iddia ettiler. Bu temelde partiden bireysel yaşam hakkı isteminde bulundular. *"Sizin de haklarınız var; böyle olmazsa zaten iş yapamazsı-*

nız" dediler. Aynı şekilde bölgeciliği körüklediler. *"Filan kişiler partide etkili oluyor; falan yörelilerin hakkı yeniliyor, filan yöreden gelenler geriye itiliyor, falan yöreliler öne çıkarılıyor, parti bilmem kimlerin eline geçiyor"* diyerek, geriliği ve gericiliği parti içinde hortlatmaya çalıştılar. Parti içinde demokrasinin olup olmadığı tartışmasını geliştirdiler. Yani küçük-burjuva bireyciliğinin psikolojik ve ruhsal durumunu dikkate alarak, devrimci siyasal mücadeleyi yürütenleri amaçtan uzaklaştıracak ne tür anlayış, söz, davranış ve tutum varsa, hepsi gösterildi. İş neredeyse soytarılığa kadar vardırıldı. Önderlik bunları da anlatmıştı. Kişiyi düzene, geriye döndürecek, dolayısıyla partileşmesini, parti militanı haline gelmesini ve kendisini eğitmesini engelleyecek ne varsa yapıldı. Parti Önderliği bunları alt ederek kadroyu eğitmeyi başardı.

Bunda başarılı olamayınca, provokasyon ikinci önemli çabasını örgütsel düzeyde ortaya koydu. II. Kongre süreci bu açıdan çok önemliydi. VII. Kongre'de de partiyi ele geçirme mücadelesi verildi. Öyle ki, böyle bir çaba içine girenler, *"Partiyi ele geçirdi"* diyerek mevcut parti yönetimini itham etmek istediler. Oysa mevcut parti yönetimi Kongre'de seçilmişti. Kuşkusuz Kongre'de seçilen bir yönetimin partiyi ele geçirmesi söz konusu olamaz. Ancak seçilemeyenlerin partiyi ele geçirmelerinden söz edilebilir. 1999 ve 2000 yıllarında da öyle bir çalışma oldu. Benzer bir çalışma 1981-82 yıllarında da vardı. II. Kongre'de partiyi ele geçirmek için Avrupa'dan gelişler oldu. Önderliğin karşısına bilmem ne kadar delegeyi çıkararak partiyi ele geçireceğini söyleyenler ortaya çıktı. Militanlar *"Sizi parti yönetimi yapacağız"* denilerek, partiye ve Önderliğe karşı çıkartılmak istendi. Bazı olaylar örgütsel açıdan son derece öğreticidir. Bazıları Kongre öncesinde *"Bazı sorunlar var, bir toplantı yapıp çözelim"* dediler. Yüzeysel bakılınca, böyle bir istem oldukça masumane ve iyi niyetli bir tutum gibi görünebilir. Bunlar parti kongreye giderken ve kongre toplanıp gündemleşmiş sorunları çözmek isterken, kongreden önce kongre dışında ve kongrenin üstünde bir irade yaratmaya çalıştılar. Ulaşmak istedikleri şey aslında partiyle bir uzlaşmaya varmaktı. Bu, partiye karşı

bir tehditti. Çünkü burada kongre tartışmaları ve militanların katılımı bu sorunları çözmez gibi bir durum ortaya çıkıyordu. Dolayısıyla sorunlar bazı kişilerin pazarlığı ile çözülmeli ve parti bununla oluşmalıydı. Partiye dayatılmak istenen şey buydu. Provokasyonun partiye yaklaşımı ve örgüt çizgisi böyleydi.

Bazı kişilerin pazarlığı, anlaşması ve uzlaşmasıyla sorunlarını çözen ve kendini örgütleyen bir parti mi olacağız? Yoksa, eşit haklara sahip militanların tartışmaları ve kararlarıyla, düşünsel ve pratik katılımlarıyla sorunlarını çözen ve yürüyen bir parti mi olacağız? Burada önemli bir çizgi ayrımı vardır. Profesyonel çizgi üzerinde yürüyen bir parti mi olacağız? Yoksa, sıradan bir grup olarak mı kalacağız? Provokasyon partiyi bir ahbap çavuşlar topluluğu düzeyine çekmek ve bunu partiye dayatmak istedi. kongrede, kongrenin başarısını ve Halk Savaşı Stratejisi'nin parti tarafından kabulünü gölgelemeye çalıştı. Büyük bir güvensizliği, karamsarlığı ve çöküntüyü yaymak için çaba harcadı. 15 Şubat'tan sonra yaşanan durum da böyleydi. Partileşemeyen, provokasyona daha yakın düşünce ve ruh hali içinde olan kişilikler bu durumdan ciddi ölçüde etkilendiler.

O zaman Semir şurada burada *"Allah etmesin, bir de Abdullah arkadaş olmasa biz ne yaparız?"* diyor ve böylece ortada partinin herhangi bir gücü yokmuş gibi bir izlenim yaratmaya çalışıyordu. Sözüm ona Parti Önderliği'ni yüceltiyormuş gibi görünüyor, gerçekte ise büyük bir kaygı, korku ve kaçış psikolojisini yaymaya çalışıyordu. 15 Şubat'tan sonra da bunun değişik ruhsal, düşünsel ve pratik sonuçlarını yaşadık. Semir bunu aleni söyledi, buna karşılık birçok kimse böyle açık davranmamakta, gizliden sürdürmekte ve *"Kimse başaramaz"* diye düşünmektedir. Semir, II. Kongre'de *"Bu partide başaran bir tek militan yok, bir yönetim ortaya çıkmıyor. Başarılı bir yönetimin ortaya çıkmamasını kişilerin gerilikleriyle mi izah edeceğiz? Eğer böyle değilse, o zaman nedenlerini açıkça ortaya koyalım"* diyordu. Kongre'de partiyi bu biçimde tartışmaya açmak istedi. Böylece parti yönetiminin II. Kongre'ye kadar kadroyu eğitip geliştirmek ve yeniden yapılandırmak üzere

yaptığı bütün çalışmaları boşa çıkarmaya çalıştı. Bütün bunlar, *"Aslında öyle başaramamak diye bir şey yoktur. Fakat ortada insanlardan yapamayacağı şeyler isteyen bir parti ve çizgi vardır. Dolayısıyla insanları yapamayacakları şeylere zorlamak yerine, bu çizginin yapamayacağını görüp mahkum etmek daha iyi olur"* demeye geliyordu. Büyük önem arz eden bu husus eleştiri ve özeleştiride, eleştirilerin yapılıp-yapılmamasında, köklü bir özeleştiri temelinde partiyle bütünleşip-bütünleşmemede çokça yaşadığımız bir durumdur.

Kuşkusuz açık tartışmakta yarar vardır. Provokasyon o zaman açık tartışmak ve böylece parti çizgisini tartıştırarak reddetmek istedi. Büyük çalışmaların arkasından toplanan kongre yeni bir stratejiyi kararlaştırıyor ve uygulama kararı alıyordu. Buna karşılık partiyi ele geçirmek isteyen provokasyon bazı kişileri bir araya toplayıp grup oluşturarak, birçok militanı bu biçimde partiye karşı çıkarmaya çalıştı. Çeşitli manevralarla kongre öncesinde, kongre kararı alındığı halde ayrı organlar oluşturup toplantılar yapılmasını önerdi. Kongre dışında partinin ayrı güçleri varmış gibi partiyi oraya çekerek, bu da olmazsa çizgiyi tartışmaya açıp bu temelde kuşku ve endişe yaratarak, örgütün karar döneminde süreci sabote etmek istedi. Burada belli bir duyarlılık gösterildi, belli bir mücadele verildi. Bu eğitim sürecindeki mücadeleden çok daha yoğundu. Burada da başarı kazanamayınca, parti ülkeye taşınınca ve artık kongre stratejisini hayata geçirmek için pratiğe yönelince, bu sefer kaçtı ve dışarıdan kadrolara yönelik çağrılar geliştirdi. *"Ülkeye gitmeyin! Hakkari'de bir kişi 24 saat bile dayanamaz"* dedi ve partinin tüm kadroları ölüme gönderdiğini iddia etti. Halk savaşı stratejisiyle ülkeye yönelme ve mücadele temelinde yaşama yerine, bütün partiye kaçma ve mültecileşme çağrısı yaptı. Örgütün dağıtılmasını ve mücadeleden vazgeçilmesini talep etti. Partinin ülkeye yönelişine karşı, o da bir başka alana yönelişi dayattı.

Bu durum iki karşıt görüşün mücadelesi anlamına geliyordu ve partiyi oldukça etkiledi. Bütün bu çabalar 15 Ağustos Atılımı'nın ve sürecin gelişimi üzerinde çok fazla etkide bulundu. Parti o kadar

güçlü bir deneyime sahip değildi; yine kadrolar o kadar netleşmemişti. Partinin yirmi beş yılı aşkın deneyimine ve bu kadar mücadeleye rağmen, ipliği pazara çıkmış bazı kişiler, 2000 yılı pratiği içinde bir sürü arkadaşımızı kandırabildiler. Bazıları nasıl kandırıldıklarını bile henüz anlamış değildir. Bu kadar gerçekleşmiş bir partide bile kandırılmak ve kanmak bu kadar basit olabildiğine göre, o dönemin partisinde bu denli gözü kara bir karşı faaliyetin kadro üzerindeki etkisinin ne düzeyde olacağı daha iyi anlaşılabilir. Provokasyon muğlaklık yarattı. Kadroyu ve partiyi kendi çizgisinden döndüremedi, Önderlik çizgisinin yürüyüşünü engelleyemedi; ama kadroyu sakatladı ve gevşetti, kadrolar arasında ikircikliği yaydı, partide muğlaklık geliştirdi. Dolayısıyla kadronun eğitimini ve militanlaşmasını, doğru militanlığı ve pratiğe doğru yürüyüşü olumsuz etkiledi. Bu durum bir de kişisel zayıflıklar ve farklı sınıf etkileriyle birleşince, kadronun mücadeleye zayıf yürüyüşü ve pratiğin zayıf gelişimi ortaya çıktı.

Burada Önderlik çizgisi ile provokasyon çizgisi arasındaki mücadelede ara yerde kalan bir kadro gerçeği, önceki süreçten çok daha fazla bu dönemde ortaya çıktı. Parti Önderliği bunu ortayolculuk olarak tanımlayıp, çok derin ve kapsamlı değerlendirmelere tabi tuttu. 15 Ağustos sürecinin ertelenmesi, geç gelişmesi ve zayıf kalması, 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra gerilla savaşı sürecinin kendi çizgisinde etkili ve kapsamlı bir biçimde yürüyüp gelişmemesi, giderek bazı engeller, zorluklar ve sıkıntılarla karşılaşması, hatta geriye çekilme, duraksama, gelişmeme ve kesintiye uğrama gibi tehlikeleri yaşaması, bu ortayolcu diye tanımlanan kadronun eseri oldu. Bu durum böyle zayıflatılan kadronun zayıf yaklaşımının parti taktiğine, dolayısıyla pratik uygulamaya güçsüz, zayıf ve yetersiz yaklaşımının sonucu olarak karşımıza çıktı.

Provokasyon partiye karşıtlığı dayattı. Önderlik çizgisi ise pratiğe yönelmeyi ve gerillasal uygulamayı dayattı. Bu ikisi arasında kendisine yol çizemeyen ve ortada kalan kadro, biraz Önderliği biraz da provokasyonu yaşadı; biraz Önderliği, biraz da provokasyonu uyguladı. Önderlik bu durumu:

"Bir kulağı devrimde, bir kulağı karşı-devrimde, bir ayağı devrimde, bir ayağı karşı-devrimde, biraz devrimi yaşar, biraz karşı devrimi yaşar; biraz devrim için çalışır, biraz karşı devrimin zemini haline gelir"

Biçiminde tanımladı. Böyle bir duruma düşme yaşandı. Bu iki çizgi arasındaki şiddetli mücadele bireysel eğilimleri, arayışları, ruhsal zayıflıkları, tutuculuğu ve tepkiciliği geliştirdi. Giderek başarma kararlılığını ve azmini gölgeledi, ikircikliklik ve zayıflık yarattı. Daha önce amatörlük ve gelişen mücadele karşısında geri çekilme olarak ortaya çıkan, partinin yurt dışı faaliyetlerinde ve eğitim çalışmaları içerisinde aştırmaya çalıştığı eğilim, provokasyonun yoğun saldırılarından etkilendiği için, gerillasal gelişme karşısında, geriye çeken bir duruşun ve tutumun sahibi oldu.

Eğer bu tutum ve ruhsal duruş çözümlenmeseydi, partiye karşı bir eğilim olarak ortaya çıkabilirdi. Parti Önderliği III. Kongre'de bunu *"Potansiyel bir hizip duruşu, nereye gideceği belli olmayan ve her yöne savrulmaya açık, fakat aktifleşmemiş ve henüz kendini çözmemiş bir tutum"* olarak değerlendirdi. Bu tutumu ve parti kadrosunun bu durumunu III. Kongre çözümledi. III. Kongre değerlendirmeleri ve çözümlemeleri, esas olarak gerillasal gelişme karşısında daha iyi açığa çıkan orta sınıf etkileri, anlayışları ve ruhsal durumunun çözümlenmesi, değerlendirilmesi ve mahkum edilip aşılması çalışmasıdır. Önderlik bu Kongre'de kapsamlı çözümlemeler yaptı ve;

"Burada çözümlenen kişi değil toplum, an değil tarihtir" dedi.

Kürt tarihini, Kürt toplumsal yapısını ve farklı sınıf yapılarını zengin değerlendirmelere tabi tuttu. Değişik sınıfsal etkileri ve sınıf duruşlarını çözümledi. Kürdistan'da işlerin küçük-burjuvaca yürümediğini çok açık bir biçimde ortaya koydu.

"Dünyada işler belki küçük-burjuvaca yürüyebilir, ama Kürdistan koşulları böyle yürütmeye imkan vermiyor. İmkan verseydi sizleri çok zorlamazdık. Ama bunu aşmaya mecburuz" dedi.

Küçük-burjuva tutumları ve anlayışları mahkum edip aşmayı parti gündemine koydu.

Bu süreç partinin örgüt alanında küçük-burjuvalığı aşma ve devrimci-sosyalist gelişmeyi daha yoğunca yaşama süreci oldu. Bu nedenle III. Kongre'ye ***Örgütlenme Kongresi*** diyoruz. Kongre bütün sağa sola savrulmaları mahkum ederek parti militanını gerilla çizgisine, örgüt ve yönetim çizgisine çekti. Bütün bunlarda görülen zayıflıkları, yalpalamaları ve sağa sola savrulmaları ortaya çıkarıp eleştirdi ve giderdi. Parti çalışmalarına bir çizgi ve doğrultu kazandırdı. Daha önce yaşanan Siverek deneyimi henüz ilk adımda etkili bir savaş sürecine girememişti. Buna karşılık yurt dışı hazırlıkları hem bilinçlendirme yaratmış, hem de pratik gerilla düzeyini ortaya çıkarmıştı. Bu temelde gerçekleşen 15 Ağustos Atılımı daha ileri düzeyde gerillaya giriş, bir gerillasal adım atma, modern bir savaş ve askerlik düzenine ve bu temelde taktik uygulamaya adım atma anlamına geliyordu. Gerillanın geliştirilip uygulanması görevi karşısında, bunu yürütüp yürütmeme, buna kişilik, anlayış ve karar olarak katılıp katılmama durumu ortaya çıktı. Değerlendirilen ve eleştirilen şey işte budur.

Bireyin partileşme karşısındaki duruşu; hatalı anlayışları ve tutumları ortaya çıkardı. Ortayolculuk; çizgiye gelmemek, partiyle bütünleşmemek ve parti çizgisine partinin istediği gibi girmemek olmaktadır. Yani bu aslında partiden kopuş değil partiyle yürüme, ama çizginin aktif ve etkileyici bir uygulayıcısı olarak değil de bir müttefiki olarak yürümedir. Deyim yerindeyse bir ittifak gücü olarak partide yer alma demektir. "Biraz partinin istediğini yaparım, biraz da parti benim istediğimi yapsın; partiye biraz hizmet ederim, parti de benim hizmetimi olduğu gibi kabul etsin; ben kendime göre katılayım, parti de buna ses çıkarmasın; parti kendi istediği tarzda bir katılımı, iş yapmayı ve çalışmayı benden istemesin, bunu bana dayatmasın; ben kendi istediğim gibi yaparım, partinin istediği gibi yapamam." Ortayolcu çizgi işte budur. Birçok arkadaşımız *"yapamam"* diyerek, bunun için bin bir türlü gerekçe uydurmakta; "Partiye zarar vermek istemiyorum, başkaları bu işi daha iyi yapıyor, ben eğitim ve hazırlık olarak buna uygun değilim, hazırlıklarım yeterli değil; bu işten fazla anlamıyorum, başkaları katılıp des-

tek vermiyor" biçiminde bin bir türlü gerekçe sıralamaktadır. Bütün bunlar kişinin aslında parti ve Önderlik çizgisinde pratiğe yürüyemeyeceğine dair gerekçeler uydurarak yürümekten vazgeçmesi anlamına gelmekte, geri çekilmeyi ifade etmektedir. Bu bir geri çekilme ve çizgiden kaçış eylemidir.

Provokasyon partiye karşı çıkar; provokatör bir karşıt güç olarak partiden kaçar. Ortayolculuk ise, parti içinde durarak partinin çizgisinden kaçmaktır, parti içinde kendi çizgisiyle yürüme eğilimidir. Tabii ortayolcu bunu birçok gerekçeyle yapar. Böyle davranırken de kendini bazı şeylere inandırmaya çalışır. Kendini kandırma işte burada ortaya çıkmaktadır. Biz de kendini kandırma oldukça fazladır ve neredeyse bir sınırı yoktur. Parti gerçekleri karşısında şöyle veya böyle yapıp sözde kendimizi ikna ettiğimiz ve gerekçeler icat etmekte beceri sahibi olduğumuz söylenebilir. Neden gerekçe buluyoruz? Çünkü parti, partinin çizgisi ve yapılması gerekenler ortadadır. Üstlendiğimiz görevleri yapamayınca, *"yapmıyorum"* diyerek partinin karşısına çıkmak istemiyoruz. Neden yapamayacağımıza dair önce kendimizi inandırmamız ve kendimizi inandıracak gerekçeler yaratmamız, sonra da partiyi inandırmaya çalışmamız gerekiyor. Parti Önderliği, parti karşısında bu tür tutum, duruş ve yaklaşımları gördüğünde;

"Ne kendinizi ne de partiyi aldatın; ben aldatmam ve aldanmam" diyordu.

Bunlardan vazgeçilmesi için böyle söylüyordu.

Burada açığa çıkan şey, *"Olmaz, işler parti çizgisinin istediği biçimde yapılamaz"* anlayışının pratikleşmesidir. Provokasyon bunu çok açık bir biçimde ortaya koyup partiyi kendi çizgisinden uzaklaştırmaya çağırırken, ortayolculuk böyle bir çağrı yapmıyor. Ama ortayolcu da son tahlilde provokasyonun dediğinin doğru olabileceğini düşünüyor. Pratiği ve duruşu, provokasyonu doğrulama duruşu oluyor. Bu duruş, olmazı doğrulamak anlamına geliyor. Fakat bu şöyle ortaya çıkıyor: Ortayolcu çoğunlukla "Olmaz, ben yapamam, ama başkası yapabilir" diyor. Bu anlamda partinin gücünü görüyor, parti çizgisinin başarısını kabul ediyor. Partiden kopmu-

yor, bir müttefik gibi davranıyor. Partiyi destekler bir konumu tutturuyor. Hatta partinin hakkını da veriyor, gerekirse övüyor. Ama neyi yapmıyor? Kendisinde bunu gerçekleştirmiyor; partiyi kendisinde başarıya götürmek ve kendisini parti çizgisinde uygulama gücü haline getirmek istemiyor. Burada partiyi öldürüyor.

Önderlik çizgisi, PKK'nin örgüt çizgisi bunu kabul etmeyen bir çizgidir. Bu nokta önemlidir ve her zaman karşımıza çıkacak bir noktadır. "Ne olur yani, partide çizgi mücadelesi yürütmeden de hepimize yer ve yaşam olsa" diye düşünüp düşünmediğimizi kendimize sormak durumundayız. Bu soruya dürüstçe cevap verdiğimizde, böyle düşündüğümüzü görmekte zorlanmayacağız. Bunlar bir itiraf olarak da kabul edilebilir. "Düşünmüyoruz" sözünün fazla inandırıcı gelmediğini belirtmemiz gerekir. Çünkü parti içinde hepimiz bunu yaşıyoruz. Hepimiz bu mücadele içinde yer aldık. Bu partinin öyle bilinmeyen, açık ve aydınlık olmayan bir yanı yoktur. Böylesi bir ruh hali, anlayış ve tutumun parti içinde ortaya çıkan en büyük tehlike ve partiye dayatılan en yıkıcı mücadele olduğunu açıkça söylememiz gerekir. Bu çok nettir. Örneğin, "Başkası zarar verebilir, ama ben zarar vermeyeyim" diyenlerimiz hiç de az değildir. İşte bu çizgi ortayolculuğun en temel çizgisidir. "Ben zarar vermeyeyim" çizgisindeki duruş, partiye en fazla zarar veren duruştur.

Kuşkusuz parti içinde partiye zarar verenleri, provokasyonla ve parti dışında partiye karşı savaşanlarla kıyaslamıyoruz. Bunlar elbette ayrıdır. Birinciler oldukça iyi niyetlidir. Ama bu, ideolojik ve siyasal içeriği olmayan bir iyi niyettir. En son gelip dayandığı yer, "Parti başarıyla yürüsün, elimden gelen desteği veririm, ben partiye zarar vermek istemiyorum, ama bana da dokunulmasın" noktasıdır. Kuşkusuz hepimiz bunu yaşadık. Belirttiğimiz bu süreçte birçoğumuz bu düşünce ve ruh halini gerekçelendirerek ifade ettik; içte yaşayarak, dışarı vurarak ve hatta tartışarak yaptık. Hiç kimse "Böyle olmuyor, bunlar partide bilinmiyor" dememelidir. Bunlar açık olan gerçeklerdir.

Burada geri çekilme, çizgiye girmeme ve kendine göre bir parti isteme anlayışı vardır. Partinin taktiğini ne pahasına olursa olsun

parti ölçüleriyle yürütme değil de, bu taktiğin kendine göre olmasını isteme ve partide kendine göre yürüme, bu da olmazsa "Artık ben yapmam, kim yapıyorsa o yapsın" deme vardır. Peki, sen yapamıyorsan, başkasının yapacağı garantisi olabilir mi? Yapamıyorsan, o zaman parti ile birliğin nedir, daha neden partide duruyorsun?

Böyle bir duruş şu anlama gelir; "Partiye destek olayım; bir militanı olamam, ama biraz hizmet ederim; parti de ihtiyaçlarımı karşılar ve beni yaşatır!" Bu, partiye bir müttefik veya bir memur gibi katılmadır; bir militan olarak parti çizgisinin bütün gereklerini yerine getiren bir katılım değildir. Bunlar eleştirildi ve mahkum edildi. Bunlar gerillasal gelişim sürecini zorlayan hususlardır. Burada Kürdistan koşullarını da dikkate almak durumundayız. Kürdistan koşulları her ülkenin koşulları gibi değildir. Aynı şekilde Kürdistan gerillası da her ülkede ortaya çıkan gerillaya benzemez. Onun kendine has özellikleri vardır. İnsanda daha fazla yücelik ve derinlik ister; bilinç derinliği, cesaret, fedakarlık, daha büyük yetenek, iş yapma gücü ve girişkenlik ister. Daha önce de belirttiğimiz gibi, burada geçerli olan, fazla imkana sahip olmadan, kişinin sadece kendi gücüyle iş yapıp sonuç almasıdır. Dolayısıyla Kürdistan koşullarında ortaya çıkan gerçeklik ayrıdır. Dünyanın başka yerlerinde benzer ölçülere vurulduğunda, bizim parti çizgisi dışında kalma, ortayolculuk, yetersiz devrimcilik, dar pratikçilik, geri kalma ve parti dışı tutumlar içine girme diye tanımladığımız birçok şey iyi bir partililik olarak görülebilir. Oysa Kürdistan'da bunlar partiyi ve mücadeleyi en çok zorlayan yanlar olmuştur. Çünkü Kürdistan koşulları öyle sıradan veya başka ülkelerde varolan ölçülerle bir parti kurmaya ve ulusal kurtuluş mücadelesi geliştirmeye yetmemektedir. Bu bakımdan zemini ağırdır. Bu nedenle PKK ideolojide ve örgütte derinleşmiş, varolan sosyalizmin geliştirdiği düşünce ve örgüt anlayışını ileri götürmüş ve katkı sunmuştur. Böylece dünyadaki benzerlerinden ayrı bir parti olmuştur.

III. Kongre böylesi bir derinleşmenin en önemli duraklarından biridir. Bu bakımdan III. Kongre değerlendirmelerini ve örgüt çizgisini inceleyip özümsemek, gerçek bir çizgi militanı haline gele-

bilmek için şarttır. Böyle bir partileşme değerlendirmesi, III. Kongrede başlatılan gerilla sürecini kesintiye uğratmadan geliştirmenin güvencesi oldu. Önünü açtı, engellerini temizledi ve kararlılığını ortaya çıkardı. Kuşkusuz her şey bununla da sınırlı kalmadı. III. Kongre'nin çizgide yaptığı düzeltme gerillanın önünü açtı; gerillayı geliştirmede büyük bir kararlılık yarattı. Bununla birlikte önemli örgütsel açılımlar yaptı. Yine kitle çalışmalarında önemli gelişmeler sağlandı. Temel siyasal kitle örgütü olarak ulusal kurtuluş cephesi geliştirildi. Gerillanın etkisiyle oluşan kitlenin örgütlülüğe kazanılması için açılımlar yapıldı. Gençlik örgütlenmesi, kadın örgütlenmesi, yine çeşitli yurt dışı örgütlenmeleri kararlaştırıldı. Bu örgütlenmelerin geliştirilmesi, gerillanın daha kurallı gelişmesi ve önüne çıkabilecek engelleri aşması için büyük etkide bulundu.

Kongre ARGK'nin örgütsel çerçevesini oluşturdu. Önemli bir plan ve program ortaya çıkardı. ARGK'nin şiarı şuydu: ***Hedefi büyük olanın çabası da büyük olur!*** Önderlik bu şiarı ortaya attı ve ARGK oluşturulduğunda hayal gibi görülen çok kapsamlı bir hedefler programı ortaya koydu. III. Kongre'nin hedefler programına bakıldığında, bu gerçeği görmek zor olmayacaktır. Bu da bir parti ilkesiydi. Küçük ve dar hedeflerle büyük çaba harcanmaz, büyük çalışma ve dolayısıyla büyük başarı ortaya çıkmaz. Büyük çaba sahibi olmak, çok yönlü olabilmek ve büyük gelişmeler yaratabilmek için, her şeyden önce büyük hedeflere sahip olmak, büyük bir tasarı gücünü geliştirmek ve bunları programa dönüştürmek gerekir. III. Kongre sürecinde ortaya çıkan daralmayı gidermek için böyle bir şiarla hareket edildi. III. Kongre 15 Ağustos Atılımı'nı kesintisiz sürdürmek ve büyütmek üzere yeni ve büyük bir çalışma hamlesi başlatıp geliştirdi. Parti provokasyonu yenilgiye uğratmış ve mahkum etmişti. Yine ortayolculuğu ve her türlü çizgi dışı yaklaşımı eleştirerek, partiyi çizgiye çekmede, çizgi doğrultusunu yaratmada ve bunu sürdürecek kadroları hazırlamada önemli bir mesafe kat etmişti. Bunları uygulamak, kadronun bu yöndeki eğitimini derinleştirmek ve bu temelde gerilla pratiğini geliştirmek üzere parti güçleri büyük bir mücadeleye seferber oldu.

Böyle bir süreçte bu süreci sabote edecek anlayışlar da çıktı. Daha çok ortayolculuk ve taktik uygulamaya girmeme eğilimleri eleştirilip mahkum edilince, bu eğilimleri tersine çevirmek ve *"Biz gerillaya giriyoruz"* adı altında partinin gerilla çizgisini farklı yönde boşa çıkarmak ve sabote etmek isteyen eğilimler boy gösterdi. Kongre sonrasında partinin çizgi dışı anlayış ve yaklaşımları aşmak üzere yürüttüğü çabaya dayanan, bu ortamı fırsat bilip mücadeleyi ideolojik ve siyasal özünden boşaltmaya götüren eğilimler görüldü. Feodal komploculuk böyle bir eğilimdi. Bu eğilim ideolojik, siyasal ve örgütsel içerikten kopuk bir şiddeti gerillaya dayattı; eşkıyalığa yaklaşan bir pratiğin sahibi oldu. Bu, peşmergeciliğin ağır etkilerini taşıyan, egemen sınıfın işbirlikçi, aşiretçi-feodal özelliklerine ve düşmanın geliştirdiği dejenerasyona dayanan ve eşkıya tarzı yaşama yönelen bir eğilimdi. Orta köylülükten de taban ve zemin bularak parti üzerinde hakimiyet kurmak isteyen bu eğilim, partiyi ideolojik-politik özünden uzaklaşmaya ve giderek kopmaya götürdü. *"Köylüler partiyi ele geçirdi, aydınlar ezildi; Önderlik çizgisi zaten işlemiyor; geriye köylülüğün yarı eşkıya, yarı peşmerge niteliğindeki hareketi kalıyor; Kürdistan'da ancak bu yaşayabilir"* diyerek, partinin ideolojik-politik gerçekliğini yadsıyan bu eğilim, III. Kongre atılımını zorladı ve sabote etti. Süreci önemli ölçüde provoke etti. Kongre uygulamalarını zayıf bıraktı. Birçok eylem çizgisinde sapma yarattı.

Daha sonraki süreçte partiyi zorlayan birçok eylemsel girişim bu süreçte gelişti. Bu feodal komplocu eğilimi yurt dışından tamamlamak üzere partiye başka bir provokatif çizgi dayatılmak istendi. Fatma ve Hüseyin Yıldırım ikilisinin öncülük ettiği, bazı karanlık çevrelerin içinde yer aldığı, Avrupa devletlerine ve emperyalist sisteme dayanan ve doğrudan Önderliği hedefleyen bu provokatif çıkış, III. Kongre'deki gelişmeyi hazınedemeyen feodal-komplocu eğilimden de güç alan ve onunla ittifak halinde olan bir çıkıştı. Bu provokasyon eğilimi, partiyi bütün alanlarda kuşatmayı öngörüyordu.

1987-88 süreci, ilk defa partiye karşıt güçlerin uluslararası gericilikle ittifak halinde partiyi tasfiye etmek ve gerillasal gelişmeyi bo-

şa çıkarmak üzere harekete geçtiği bir süreçti. Partinin gerilla temelinde yaşadığı gelişmeler NATO çerçevesinde değerlendirildi. Daha sonra '92 Güney Savaşı oldu. Ardından uluslararası komplo gerçekleşti. 1987-88 saldırısı uluslararası düzeyde bunların hepsinin öncüsü oldu. Bu çerçevede Türkiye desteklendi ve gerillaya yönelik kapsamlı bir saldırı yürütüldü. İran-Irak Savaşı durdurularak, gerillanın Güney Kürdistan'da bu savaşın etkisinden ve yarattığı ortamdan yararlanma durumu ortadan kaldırıldı. Feodal-komploculukla içten sabote edilmeye çalışılan gerillayı ezme, yurt dışında partiye bağlı kadroları tutuklayarak provokatif eğilimi PKK diye ilan etme, Önderliği de etkisiz hale getirme ortak bir plan olarak ele alınıp uygulanmaya çalışıldı. Partiye karşı uluslararası saldırı ilk kez bu dönemde başlatıldı. Bu temelde gerillada feodal komplocu çizgi, yurt dışında kendini ayrı bir PKK grubu diye ilan eden Fatma-Avukat çıkışı ve Önderliğe yönelik etkisizleştirme girişimi bir bütün olarak, ortak bir imha planı biçiminde uygulamaya konulmak istendi. Parti o dönemde böyle bir saldırıyı yaşadı. Yurt dışındaki provokatif çıkış *"Parti biziz"* diyecek kadar iddialı bir çıkıştı. Böyle kapsamlı bir plana dayalı olduğu içindir ki, bunu diyebildi. Karşıt güçler gerillanın ezileceğinden umutluydular. Çünkü İran-Irak Savaşı'nın durduğu, feodal-komploculuğun ve giderek asi-avare çeteciliğin neredeyse gerillaya hakim olduğu bir süreç söz konusuydu.

1987'de geliştirilen olağanüstü hal düzeni bir özel savaş düzeniydi. Bu, gerillayı bu biçimde düzenlenen bir savaş sisteminin saldırısı ile ezme, yurt dışındaki örgütü de tutuklayarak partiyi tümden bir işbirlikçi-ajan grubun eline geçirme girişimiydi. Bu girişim Avrupa'da başarılı oldu. Gerilla ciddi biçimde zorlandı. Ancak Önderlik etkisizleştirilemedi ve bu planlı saldırı Önderlik mücadelesi ile bozuldu. Dolayısıyla Avrupa'da yapılan saldırılar fazla anlamlı olmadı. Gerillaya yönelik baskılar Önderliğin gerillayı geliştirme ve yedeklerini hazırlama biçimdeki çabalarıyla boşa çıkarıldı. Yoksa gerilla çok fazla kendi mücadelesi ile gelişmedi. Burada Önderlik çalışmalarını, bütün alanlardan gerillaya verilen desteği, gerillayı mutlaka geliştirmek ve Kürdistan'a oturtmak için Önderlik ve

halk tarafından gösterilen ısrarı görmek gerekir. Yoksa gerillanın gelişimi başka türlü anlaşılamaz.

Parti Önderliği gerilladaki bu çizgi sapmasını önce *"Feodal komploculuk"*, daha sonra *"Asi-avare çetecilik"* olarak tanımladı. En sonunda ise buna *"Dörtlü çete"* dedi. Gerçekte bu, işbirlikçi çete çizgisidir. Gerilla içinde 1987'den 1989'a kadar böyle bir çizgi mücadelesi çok yoğun yaşandı. Doğru çizgide savaş az olurken, çizgi dışı çete eylemciliği birçok alanda yaşandı. Zaten gerillanın merkezileşmesi çok fazla yoktu. Bu nedenle bu süreçteki pratik üzerinde fazla denetim olmadı. Dolayısıyla bazı kişilikler birbirleriyle anlaşarak, gerillayı özünden boşaltmak için bir yığın uygulamada bulundu. Halk üzerinde parti çizgisi dışında uygulamalar gelişti. Aynı şekilde parti içinde, partiye yeni katılanlar üzerinde böyle uygulamalar yaşandı. Mücadele ve savaş görevleri yeterince yerine getirilemedi. Bu, partiye karşı asi bir konumda olan, görevler karşısında avareliği ifade eden, halk ve militan karşısında çeteci yaklaşımlarla ortaya çıkan bir eğilimdi.

Önderlik gerçeği, genelde gerilla içerisinde etkinliği olan bu eğilime karşı yoğun bir mücadele verdi. Gerilla içerisinde ise buna karşı çok etkili bir mücadele verilemedi; etkisiz, 'bana ne'ci, yetersiz, dar pratiğe dayalı, ortayolcu ve bireyci duruş çok fazla etkili oldu. Çoğu alanlarda bu tür duruşlar çetecilik tarafından kullanıldı veya yönlendirildi. Savaş ortamında militanca ve çok dirençli bir mücadele içinde olundu, bundan geri durulmadı, ancak iyi bir çizgi savaşçılığı da yapılamadı. Kadro asi-avare çete pratiğini aşan etkili bir gerilla uygulamasını geliştirmede zayıf kaldı. Bunun için bu güçlere karşı düşünce düzeyinde mücadele etme ve yönetim düzeyinde bu güçleri etkisiz hale getirme tümüyle Önderlik mücadelesi ile oldu. Önderliğin yoğun eğitim ve yönlendirme çabaları ile bu yapıldıkça ve bir de özel savaş rejiminin 1988 planlaması bozulunca, gerillanın daha çok gelişmesi, yaşam gücü haline gelmesi ve kendini örgütlemesi gerçekleşti.

Bu, halkta güven yarattı. Gerillanın gerilemeyeceği, yaşayacağı, kendisini oturttuğu, ayakta durduğu inancı halkın daha fazla etkilen-

mesine, bu gelişmeye umut bağlamasına ve kendisini daha fazla katmasına yol açtı. Giderek gerillaya katılımlar arttı. Halkın mücadeleye sahip çıkma eğilimi yükseldi. Özellikle gerilla mücadelesinin ve şahadetlerin etkisi, yine Önderliğin kitle çalışmalarını geliştirmek için yürüttüğü çabaların sonuçları, özel savaş rejiminin halk üzerinde yürüttüğü baskıya karşı oluşan öfkeyle birleşince, bu durum 1990'-dan itibaren gelişen serhildan hareketini ortaya çıkardı. Mücadelenin yarattığı bilinç, inanç ve güven, özel savaş rejiminin dayatmaları karşısında duyulan öfke ve tepkiyle birleşince halkın serhildanı ortaya çıktı. Böylece toplum büyük bir devrimsel sürece girdi.

Bu dönem aslında gerillasal gelişim dönemi, öncü savaşı dönemidir. Daha çok partinin, parti öncülüğündeki gerilla çekirdeğinin savaş dönemidir. Bu savaş halkı eyleme çekmeyi başardı. 1990'a gelindiğinde, serhildanlar yüz binleri harekete geçirdi. Ortaya çıkan bu serhildan eylemiyle III. Kongre hedeflerinin hayali olmadığı, ısrarla mücadele edilmesi halinde Kürdistan'da gerçekleşebilir hedefler olduğu açıkça görüldü.

f- Devrimin yükseliş sürecinde ağırlaşan örgüt ve kadro sorunları

1990-93 süreci, Ulusal diriliş devrimimizde yaşanan en kapsamlı gelişme sürecidir; halkın ulusal bilinç ve demokratik yaşam yönünde devrimsel gelişmeler yaşadığı bir dönemdir. Kürt halkının ulusal dirilişi başardığı, ulusal devrimi geliştirdiği, herkesin kendi devrimini yaptığı, gerici anlayış ve ilişkilerin önemli ölçüde parçalandığı, demokratik yaşam ve ilişkilerin geliştiği, büyük bir devrim sürecidir.

Bu kendiliğinden ortaya çıkmamıştır. Bunun altında büyük bir mücadele gerçeği, büyük çaba, yine binlerce şehidin emeği ve kanı bulunmaktadır. Fakat bunların hepsine yön veren ve bu sonucu doğuran bir çizgi vardır. Çizgi olmazsa, harcanan emekler ve yürütülen çabaların sonuçları birleştirilemez, bir gelişmeye ve yaşama dönüştürülemez. Çizgi bunu sağlayan gerçeğin kendisidir. Bir çizgi

olmadan da emek ve çaba harcanabilir, kan da dökülebilir, imkan da yaratılabilir; ancak çizgi yoksa bunların hepsi paramparça olur, yok olup gider. Bunları birleştiren ve bir yaşama dönüştüren şey çizgidir. Bu açıdan parti, örgüt, öncülük ve çizgi olayı önemlidir. Hem bir işi yapma bilincini, cesaretini ve azmini yakalamada, hem o işi yapacak yolu ve yöntemi bulup imkanları yaratmada, hem de ortaya çıkan sonuçları birleştirip bir güce dönüştürmede çizgi ve örgüt belirleyicidir. Örgüt, parti, öncülük ve çizgi bu konuda belirleyici rol oynamaktadır. Bu olmazsa, bunda kesintiye uğranırsa, doğru yürütülmezse, parça parça mücadeleler sonuç itibariyle heba olur ve kalıcı bir güce dönüşmez. Bu açıdan bütün bu gelişmelerin altında çizgi mücadelesi vardır.

Bu dönemde Kürdistan'da büyük gelişmeler yaşanmıştır. 1988'de emperyalist dünyanın, NATO çerçevesinde planlayıp geliştirdiği yoğun saldırılara rağmen ezilmeyen ve ayakta kalan bir parti ve gerilla gerçeği vardır. Bu, Kürdistan için büyük olduğu kadar yeni bir gelişmedir. Daha sonra yaşanan, halkın başkaldırısı ve büyük devrimci yükseliş, Kuzey Kürdistan'da halkın köy köy, kasaba kasaba, şehir şehir kendi devrimini yapması bu gelişme üzerinde ortaya çıktı. Bunları belirtmemiz nedensiz değildir. O zaman bazıları, bunun kendiliğinden ortaya çıktığını, halkın birdenbire bilinçlendiğini, kendine geldiğini ve ne olduğunu anladığını söyleyerek, hiçbir emekleri ve çabaları olmadığı halde bu gelişmeye sahip çıkmak istediler. Elbette bu doğru değildi. Bu gelişme onların dediği gibi olmadı. Bütün bu gelişmeler, devrimin yükselişi ve halk kitlelerinin devrime akışı böyle bir parti ve gerilla öncülüğünün kahramanca savaşı ile oldu.

Bu büyük savaşın yeterince anlatıldığını söylemek mümkün değildir. Bu savaşa ilişkin değerlendirmeler sadece bazı belgelerde bulunmaktadır ve bir kısmı da dokümanter olarak vardır. Önderlik bu savaşa daha çok da siyasi çerçevede anlam vermeye çalışmıştır. Fakat bunun nasıl bir savaş olduğu ve toplumu nasıl etkilediği bütün yönleriyle henüz izaha kavuşturulamamıştır. Bu açıdan ortada bir hammadde olarak durmaktadır. Bu, mucizevi yanları olan ve gelişmesine ihtimal verilmeyen bir savaştı. Dolayısıyla hala redde-

dilen bir savaştır. On beş yıl boyunca bu kadar kapsamlı bir pratik yaşandığı, bu kadar kayıp verildiği ve bu kadar değişiklik yaratıldığı halde, bazıları hala onu yok sayıyor ve sonuçları itibariyle yok etmeye çalışıyorlar.

Bu basit bir savaş değildir. Yok sayılma ortamında geliştirilmiş bir varolma savaşıdır. Kürdistan'ı yepyeni bir Kürdistan haline getirmiştir. Kürt halkını dirilterek, örgütlemiş ve coşkuyla mücadele eden bir halk konumuna yükseltmiştir. Kürdistan'ı sadece Ortadoğu'da bir devrimci merkez haline getirmekle kalmamış, dünyayı, uluslararası sosyalist güçleri, demokratik çevreleri ve halkları etkileyen bir mücadeleyi yaratarak insanlığın coşku kaynaklarından birisini yaratmıştır.

Böyle bir sürecin Kürdistan dışında da kendine has özellikleri vardır. Bir defa dünya sistemi bir değişimi yaşamaktadır, Sovyet sistemi çöküşe doğru gitmektedir ve bu değişim sadece çöküşle de izah edilecek nitelikte değildir. Bu çöküş, Sovyetler Birliği-ABD ilişki ve çatışması içerisinde çıkmıştır ve Sovyetler Birliği-ABD çatışmasının ana noktası, *"Bölgesel sorunlar"* denilen değişik halkların ulusal kurtuluş sorunlarına çözüm bulma noktasıdır.

Dolayısıyla bu sorunların çözümü için yeni anlayış ve yaklaşımlar, yeni imkanlar gündeme geliyordu. Bu durum Sovyet sisteminin çözülüşü ile birlikte gelişiyor, birçok alanda yaşanan siyasal değişikliklerle birlikte, halkların ulusal yaşamı konusunda yeni gelişmeler ortaya çıkıyordu. Dünya bir değişim sürecindeydi. Ekim Devrimi'nin yarattığı sistem parçalanmıştı, I. Paylaşım Savaşı ile oluşan dünya sistemi dağılıyordu. Dolayısıyla siyasal coğrafyada değişiyor ve yeni bir dünya ortaya çıkıyordu.

Bunun etkileri her yerde olduğu gibi Kürdistan'da da kendini gösterdi. Kürdistan'daki devrimci yükseliş böyle bir değişim ortamından önemli ölçüde yararlandı. Fakat Kürdistan'ı egemenlik altında tutan sistemin çözülmeden kalması, Kürdistan'ın kendisi için çözüm üretmesinde zorluk yarattı. Bu gerçeği görmemiz gerekir. Kürdistan değişimden yararlandı, ama Kürdistan'ı egemenlik altında tutan sistemde değişim ve çözülme olmadı. Dolayısıyla devrim

gelişen değişim ortamının temel özelliklerinden yararlandıysa da, mücadele tüm çetinliğiyle sürdü. Karşıt güçler kendi sistemlerini korumak için çabalarını sürdürdüler.

Dünya çapındaki bu değişimin bölge üzerindeki etkisi büyük oldu. Sovyet sisteminin çöküşü Ortadoğu'da çatışmaya yol açtı ve Körfez Savaşı patlak verdi. Bu savaşın Ortadoğu'da ve Irak'ta olması, Kürdistan'ı çok yakından ve derinden etkiledi. Bölgeyi etkilemese de, Kürdistan'ı etkiledi. Birçok güç bu savaşa göre yeni politikalar oluşturdu. Bunun etkisi Kürdistan'a yansıdı. Irak sistemi bu savaşla daraltıldı. Güney Kürdistan yeni bir statüye kavuştu. Güney Kürdistan üzerindeki Irak egemenliği parçalandı; bunun etkisiyle Güney Kürdistan'da bir çeşit serhildan yaşandı ve ardından Irak egemenliğinin dağılmasıyla bir boşluk oluştu. Bunun Kuzey Kürdistan'daki devrimci yükseliş üzerinde büyük etkisi oldu; manevi, siyasal ve askeri açıdan ciddi etkilerde bulundu. Birçok imkan gelişti, gerillanın örgütlenme, üslenme ve savaşma imkanları eskisinden daha fazla gelişti. Kısacası dünyada yaşanan değişim, bunun bölge ve Kürdistan üzerindeki etkileri, Kürdistan'da yenilmeyen parti ve gerilla mücadelesi ile birleşince, Kuzey Kürdistan'da bir serhildan dalgasına yol açtı; büyük bir devrimci yükselişi ve halkın devrime akışını gündeme getirdi.

Parti bu süreci, ***IV. Kongre*** süreci olarak değerlendirdi. Kuşkusuz IV. Kongre bu gelişmeleri çok ayrıntılı bir biçimde planlayamadı. Ama bu hızlı gelişmeleri gördü, tanımlamaya çalıştı ve bunları karşılamak üzere parti faaliyetlerini geliştirme kararlılığına ulaştı. Parti Önderliği IV. Kongre'yi ***"Gerilla Kongresi"*** olarak tanımladı. IV. Kongre, gerilla çekirdeklerinin Kürdistan'ın her tarafına yerleştiği, uluslararası ve bölgesel koşullarla, Kürdistan'daki durumun büyük bir gerilla savaşımının gelişmesi için çok uygun hale geldiği bir süreçte, ***Gerilla Ordulaşması Kongresi*** oldu; ordulaşmayı ve dolayısıyla gerillanın zaferini yaratmayı öngören bir kongre olarak tarihe geçti.

IV. Kongre, daha önceki süreçte ortaya çıkan yanlış eğilimleri mahkum etti. Kendi iç netleşmesini çok iyi geliştiremese de, bir

eğilim olarak kendisini gerillasal gelişmeye dayatmak isteyen bozguncu ve provokatif tutumları biraz gördü ve tedbirlerini de aldı. Biraz da bu gelişimin yoğunluğu ve hızı nedeniyle bu süreci karşılamak üzere partiyi pratiğe yöneltti.

Bu değişim sürecine bir kongre ile girmek parti için büyük şanstı. Dünyada yaşanan değişim, Kürdistan'daki gelişmeler ve Güney Kürdistan'daki durumun Körfez Savaşı'yla birleşmesi, Kürdistan'da serhildan sürecini geliştirdi ve büyük bir kitle hareketini ortaya çıkardı. Serhildanla gerillanın birleşip iç içe geçmesi Kürdistan'da yepyeni bir durum yarattı. Kürdistan Devrimi'nde ve Kürdistan'daki gerilla savaşımında yeni bir sürece girildi. Her şeyden önce büyük bir halk mücadelesi ortaya çıktı. Diğer yandan gerillanın müthiş büyümesi ve gelişmesi için imkanlar oluştu. Üslenme ve araç gereç temin etme imkanından, ordulaşmak için yoğun katılımlara ve gerillanın büyümesine kadar birçok imkan oluştu. Bunlar giderek bir stratejik gelişme imkanına dönüştü.

Bu, stratejik savunmadan dengeye doğru geçmek, dünyadaki değişim ve sorunlara çözüm bulma sürecinde Kürt sorununa da çözüm bulmak için stratejik atılımlar yapma imkanlarının yakalandığı ve giderek olgunlaştığı bir süreçti. Parti ve Önderlik bu süreci adım adım değerlendirdi. Parti öncelikle gelişmeleri iyi ifade etti. Arkasından bölgesel olarak önüne politik hedefler koydu. *"Botan-Behdinan Savaş Hükümeti"* sloganını ortaya attı. Devrimci çalışmayı bir yerel yönetim düzeyine ulaşma hedefiyle birleştirdi. Arkasından 1992 yılına girerken Ayaklanma taktiğini gündeme getirdi; gidişatı savaşla birlikte bir ayaklanma süreci olarak tanımladı ve böylece bir stratejik sonuç almayı gündemleştirdi.

1982'deki II. Kongre'de kabul edilen stratejide, halk savaşı sonucunda dengeye ulaşma ve böyle bir süreçte gerillanın ayaklanmayla birleşmesi temelinde zafere gitme öngörülüyordu. Bu süreçte tümüyle aynı olmasa bile, öngörülene benzer özellikler arz eden bir gelişme süreci ortaya çıktı. Parti Önderliği bu gelişmeye bağlı olarak ayaklanma tezlerini geliştirdi. Yine buna göre örgütsel açılımlar yapmaya çalıştı. Stratejik bir alan olan Türkiye'deki geliş-

melerin zayıflığını gidermek için, Türkiye halkını mücadeleye çekme çalışmalarını geliştirmek üzere belli bir örgütsel açılım yaptı. Güney Kürdistan'da ortaya çıkan elverişli koşulları gerillanın güçlü dayanağı haline getirmek, Kürdistan Devrimi'nde stratejik sonuca gitmenin önemli bir güç kaynağı ve zemini yapmak üzere bu alana doğru açılımı hedefledi; yerel iktidar olmaktan ayaklanmayı gündemleştirerek genel iktidar sorununu çözmeye doğru yönlendirme biçiminde adımlar atmaya ve partiyi buna yöneltmeye çalıştı. Bunun düşünce ve çizgisini geliştirdi. Ancak bu çok kapsamlı bir planlamaya dönüşmedi, öyle fazla ayrıntılı bir eylem planı da oluşmadı. Ama Parti Önderliği sürecin temel taktik gelişimini, gerillanın ayaklanmayla birleşmesini, bunun örgütsel açılımını ortaya koydu. Süreci böyle tanımladı; fakat bu örgüte yansımadı, örgüt bu açılımlara sahip çıkıp geliştiremedi. Kendisini buna göre planlayamadı. Dolayısıyla mevcut gelişmeyi bir stratejik hamleye yöneltemedi, bir stratejik hamle düzeyine çıkaramadı.

Oligarşik rejim bu eksikliği iyi gördü ve bundan yararlanmak istedi. Böylece 1992 yılı sonunda bir stratejik saldırı geliştirdi. Parti Önderliği'nin çabalarıyla örgütlenmeye çalışılan, Kürdistan'da ve bölgede ortaya çıkan objektif zemini esas alarak stratejik hamle yapma imkanlarına kavuşan gelişme sürecini engellemeye, bunun bir stratejik hamleye dönüşmesini önlemeye ve boşa çıkarmaya çalıştı. Parti Önderliği, 1992'de yaşanan Güney Savaşı'nın stratejik bir savaş olduğunu ve bu savaşı yürüten gücün saldırılarının püskürtüldüğünü söyledi. Biz bu süreçte belki istediğimiz stratejik hamleyi yapamamış olabiliriz. Gerilla ve serhildanda böyle bir planımız, programımız ve bu düzeyde bir hamlemiz olmayabilir. Zaten örgüt bunu yapamadı. Ama süreç böyle bir süreçti ve gelişme bu düzeyde bir gelişmeydi. Partinin stratejisine doğru yaklaşım ve onu doğru taktiklerle yürütme, böyle bir stratejik hamleyi geliştirmenin yollarını arama ve ona yönelme olmalıydı. Bu noktada Önderlik çözümlemeleri ve açılımları partiye tam yansımadı ve tüm partiye mal edilemedi, parti buna sahip çıkamadı. Parti bu süreci böyle değerlendirip bir stratejik gelişmeye dönüştüremedi. Öncü-

lük görevi, stratejik savunma sürecinde yürütülen direnişte olduğu gibi, bu stratejik devrimci yükseliş sürecinde, sürecin özelliklerine uygun bir biçimde yerine getirilemedi. Öncü burada görevinin başında olamadı, görevlerine sahip çıkamadı. Parti, Önderlik açılımlarını planlayıp programlayan, buna göre gerillayı ve serhildanı birleştirip bir stratejik çözüm hamlesine yönelten bir yaklaşım ve yönetim düzeyi içinde olamadı; tersine onun çok gerisinde kaldı.

Bu gelişme sürecinin daha başında süreci sabote etmek isteyen girişimler ortaya çıktı. Bunların da iyi görülmesi gerekir.

IV. Kongre'nin arkasındaki sürece dayatılan provokasyonu, parti ***"Şener provokasyonu"*** olarak tanımladı. Şener provokasyonu, partinin dikkatini böyle stratejik bir çözüme yöneltmek yerine bundan alıkoyma, partiyi ve gerillayı geriye çekme, gerillayı suçlayıp mahkum etme, dolayısıyla çözüm imkanını yakalama noktasında gerillayı güçsüz düşürme ve gerillayı çözüm gücü olmaktan çıkarma çabasıydı. Bu provokasyonun anlamı buydu. Bu bakımdan önemli ve tehlikeli bir saldırıydı. Şener'in kendisi etkisiz kılındı; örgütü parçalaması veya istediği gibi yönlendirmesi, örgütle bu biçimde mücadele etmesi boşa çıkarıldı. Ama sınırlı da olsa provokasyonun anlayışı belli ölçüde hayat buldu. Partinin stratejik hamle yapmasını engelledi. Bunu partiyi uğraştırarak, bilinçleri çarpıtarak ve dikkatleri farklı yöne çekerek yaptı. Yani parti yönetimini ve kadrosunu etkiledi. Kadro ve savaşçıda yaşanan zayıflıklarla da birleşince, etkili oldu. Hiç kuşkusuz her şey provokasyonun kendini yürütmesi biçiminde olmadı, ancak bu süreci olumsuz etkiledi. Örneğin, Önderlik çalışmalarını etkiledi ve zorladı. Partinin yönetim çalışmalarını ve ilişkilerini etkiledi. Böyle önemli ve hamle yapılması gereken bir süreçte partiyi kendi içi ile uğraşır hale getirdi ve geriye çekti. Bir de partiyi müttefikleri ile çatışmalı hale getirdi. Bölgede ve Türkiye'de bunu yaptı. Parti üzerinde kuşku yarattı. Öncünün tarihsel görevler üstlenip büyük rol oynamakla yüz yüze olduğu bir süreçte, öncü hakkında kuşkular ortaya çıkardı. Bunların etkisi az değildi; hem parti yönelimini ve hem de desteklerini zayıflattı.

Böylesi önemli bir stratejik hamleye dayatılan Şener provokasyonunun anlamı budur. Kullandığı taktikler ve yöntemleri Semir provokasyonunda görülenlerle benzerdir. Oligarşik rejim biraz da benzer kişilikleri hazırlıyor. Semir provokasyonu alt edilip, 1988'-deki Fatma-Hüseyin Yıldırım girişimi de boşa çıkarılınca, Şener hazırlanıp devreye konuldu. Bu, zindan direnişçiliğini de arkasına alıp hareket etmeye çalışan parti karşıtı ve bozguncu bir çıkıştı; bu biçimde partinin savaş yönelimini, disiplinini ve örgütlemesini zayıflatmayı, böylece partinin önemli bir stratejik süreçte görevini yerine getirmesini boşa çıkarmayı hedefleyen bir çıkıştı. İlişkileri de ona göre oldu; Önderliğe, kadroya ve kitleye de öyle yaklaştı, bölücülük yaptı, kadroları değişik biçimlerde etkiledi. Parti bunu Kongre sürecinde tamamen açığa çıkaramadı; Kongre sonrasında Önderlik değerlendirdi, Önderlik yönlendirmesiyle adım adım etkisiz hale getirildi ve parti üzerindeki oyunları bozuldu. Buna karşılık bu provokasyonla mücadele eden parti, diğer pratik görevlerinden biraz geriye düştü.

Böyle bir süreçte genel kadro ve yönetim durumunun nasıl olduğuna bakmak ve değerlendirmek gerekir. Şu bir gerçek olarak ortaya konulmak durumundadır: Öncü böyle bir stratejik gelişme sürecinin görevlerine sahip çıkamadı, onu bilinçle çözmedi, Önderlik çözümlerini programlaştıramadı, onları eylem planına dönüştüremedi, kendisini buna yöneltemedi. Bu süreçte yaşanan hızlı gelişmeler bazılarının biraz başını döndürdü. Gerçekte bu büyük gelişmeye karşılık verecek bir öncü kadro duruşu, bir parti duruşu sergilenemedi. Parti dıştan gelen devrim selinin etkisi altında kaldı ve onun tarafından sürüklenen bir konumda oldu. Dolayısıyla stratejik çizgi yürüyüşünü sağlayamadı. Parti yönetimi ve kadrosu görevlerini stratejik hamle düzeyinde yerine getiremedi. Onun yönetimi olma, çalışmasını planlama, kadrosunu eğitme, ordusunu yaratma, taktik planını oluşturma ve eyleme yöneltme gücünü gösteremedi. Burada dar ve geri yaklaşımlar devrimci yükselişin büyük imkanlarıyla da birleşince, kendini kandırma, aldatma ve yanıltma çok daha ileri düzeyde yaşandı. Parti buna *"Erken iktidar*

hastalığı" adını verdi. Bu yaklaşım, sağlanan büyük gelişmeyi ve ortaya çıkan büyük imkanları bir stratejik hamlede kullanma ve ona dönüştürme yerine, kendisini büyük gelişmeler yaratan güç olarak görme ve başarılı saymada, dolayısıyla biraz da onunla tatmin olup üzerine oturmada kullandı. Gerilla ordulaşmasını stratejik düzeyde büyütme ve eyleme yöneltme görevleri tam olarak yerine getirilemedi.

Yine parti öncülüğü ve gerillanın serhildan karşısındaki görev ve sorumluluklarını yerine getirilemedi. Serhildana bilinç verme, ona sahip çıkma, onun parça parça gelişimini destekleme ve Önderliğin işaret ettiği ayaklanma sürecine sokma noktasında, öncünün belirgin görev ve sorumlulukları vardı. Ama bunlar yapılamadı, tersine parçalı kaldı, serhildan provoke edildi ve özel savaş güçleri tarafından ezilmek istendi. Parça parça gelişmesi, yine parça parça ezilmeye başlandı. Bunun karşısında parti ve gerilla onu korumak üzere halka sahip çıkamadı, serhildana kalkan kitleler korunamadı. serhildanı korumanın tek doğru yolu, onu doğru bir çizgide daha ileriye götürmek olabilirdi. Ancak öyle olmadı. Gerilla bazı önemli eylemleri geliştirdi, fakat bu eylemler stratejik bir hamleye dönüşemedi. Serhildanla biraz uğraşmak istedi, fakat serhildan öncüsü ve örgütü oluşturulamadı, serhildanı gerillayla bütünleştirip ayaklanmaya yöneltme yapılamadı. Sadece halka çağrılar düzeyinde kaldı.

O dönemde yayınlanan gerilla bildirilerinde, halka ayaklanma ve sömürgeci güçleri kovma çağrısı yapılmaktaydı. Halbuki, halk zaten sömürgeci güçleri kovmak üzere ayağa kalkmıştı. Ancak halkın örgütlendirilip yönlendirilmesi gerekiyordu, bir öncüye ihtiyaç vardı. Buna karşılık öncü kendi görevini halka havale etti. Gerilla halka, *"Sömürgeciliği ülke topraklarından kovmalısınız"* dedi. Halkın bunu kendiliğinden yapması mümkün değildi, halk sömürgeciliği örgütle kovabilirdi. Halkın eyleme kalktığı bir süreçte gerilla propaganda yapma gibi bir duruma düştü. Halk eylemdeydi, gerilla ise propaganda yapıyordu. Halbuki propaganda daha farklı bir dönemin tarzıydı, bu noktada öncü geride kaldı. Eylemlilik sü-

recinde ayağa kalkmış bir halka propaganda yapılamaz. Bu durumda halk örgütlendirilip birleştirilerek sonuç alıcı eyleme yönlendirilir. Biz öncülükte böyle bir düzeye gelemedik. Parti böyle bir planlama ve hazırlık yapamadı.

Bunun sonucunda partinin 1992'nin sonuna doğru geliştirmesi gereken büyük stratejik hamle geliştirilemedi. Tersine güneyden işbirlikçiler, kuzeyden TC uluslararası güçlerden aldıkları destek temelinde harekete geçtiler. 1988'de gördüğümüz uluslararası ittifakın daha ileri bir biçimini, daha sonra ortaya çıkan uluslararası komplonun ise ön biçimini yaratıp bu stratejik gelişme imkanlarını ve stratejik kabarışı ezmek istediler. ***Güney Savaşı*** önemli ölçüde ezilmeyi getirdi. Kuşkusuz bütün gücü ezemedi, parti ve gerillayı yenilgiye götüremedi; ama stratejik bir başarıya yönelmesinin önünü aldı. Parti öncülüğüne ve gerillaya darbe vurup daralttı.

Özel savaş rejiminin ise, serhildanları ezmek üzere geliştirdiği bir *"Topyekün Savaş"* planı vardı. Devletin bu topyekün savaş stratejisinde gerillaya ve serhildana karşı savaşın nasıl yürütüleceği planlanmıştı. Serhildana karşı, provokasyon temelinde halkın başkaldırısını parça parça ezmek üzere planlı bir bastırma hareketi uygulandı.

Bu, 1993'te de devam etti. Bütün serhildan odakları, gelişme alanları, potansiyelleri darbe yedi ve ezildi. Halk müthiş direndi, şehitler verdi, kendi öncülüğünü yaratmaya çalıştı; kendi eylemi içerisinde kendi öncüsünü yaratmanın çabası içinde oldu. Fakat parti ve gerillayla tam bütünleşemeyince, daha doğrusu bütünleşme objektif düzeyde olmanın ötesine geçemeyince, oligarşik rejimin oyunlarını bozamadı ve kendini ezilmekten kurtaramadı. Daha büyük eyleme yönelemeyince, serhildanın yapacağı başka bir şey olamazdı.

Parti Önderliği 1993'te örgüt çizgisi açısından bu durumu değerlendirdi. Bu değerlendirmelere bakıldığında, Önderliğin partideki durumu daha ileri bir düzeyde tanımladığı görülür. Önderlik, mevcut durumda PKK'nin tek bir parti olmaktan çıktığını ve ortada üç ayrı partinin bulunduğunu belirtiyor bunları; *"Gerçek PKK, Kon-*

tra parti ve Orta parti" biçiminde sıralıyordu. Parti içerisindeki ayrışma, bu devrimci yükseliş sürecinde daha da ileri bir düzeye ulaştı. Değişik anlayışlar daha ileri düzeyde açığa çıktı ve farklılıklar daha çok görünür hale geldi.

Kontra partisi, provokasyon ve tasfiyeciliğin partisidir, bozgunculuğu ve yıkıcılığı ifade eden bir partidir. Provokasyon ve tasfiyecilik başlangıçta Tekoşin olayında kendisini ortaya koydu. Semir, Fatma ve Şener provokasyonuyla giderek bir parti çizgisi oldu. Bu devrimci yükseliş döneminde de ülkenin birçok alanında çeşitli düzeylerde kontra uygulamaları yaşandı. Parti, gerilla ve serhildan gelişimini zafere yöneltemezken, kontracılık gerilla ve halktaki gelişmeleri ezmek için bir yığın provokasyon ve komplo tezgahladı. Ülkenin değişik eyaletlerinde böyle bir yığın olay yaşandı. Kuzey'in birçok alanında bunlar görüldü. Kontra parti, sömürgeci egemenliği partiye dayatma, partiyi parçalayıp tekrar düzene teslim etme hareketiydi; bunu en gözü kara yöntemler, saldırılar, bozguncu ve yıkıcı yönelimlerle yürüten bir güçtü. Bu giderek bir çizgi haline geldi.

Partinin önderliksel gelişimi bu dönemde de kendisini gösterdi ve büyük bir halk hareketi düzeyine ulaştı. Önderliksel gelişme kendisini halkla bütünleştirerek ve kitleleri başkaldırıya çekerek aslında zaferi yakaladı. Kendisini devrimin başarısında sınadı ve kanıtladı. Bütün bu gelişmelerin yaratıcısı olarak, böyle bir örgütsel çizgi ve mücadele gelişti.

Kuşkusuz biz burada daha çok çizgi savaşımı içerisinde partiye dayatılan kontracılık ve onun etkileri üzerinde duruyoruz. Fakat kontracılık bir düşman eğilimidir. Dolayısıyla yaptıkları anlaşılırdır. Bununla birlikte, esas olarak çizgi savaşımı açısından kontracılığı görmeyen, ona zemin olan ve onun partiyi zorlamasına hizmet eden orta sınıf eğilimleri üzerinde durmak gerekiyor. Bu eğilimi temsil eden kişilikler çizgi savaşımında partiyi zorluyor; parti çizgisini, taktik çizgiyi, örgüt çizgisini, siyaset çizgisini, kadro çizgisini, yönetim çizgisini zorluyor. Küçük-burjuvazinin genelde de orta sınıfların ağır ruhsal, düşünsel ve yaşamsal etkilerini taşıyor. Bunların

bir sınıfsal ve sosyal temeli bulunuyor. Bu eğilim kendine göre bir ruhsal durumu, düşünsel duruşu, yaşam tarzını, dolayısıyla eylem, örgüt ve yönetim çizgisini ifade ediyor. Partiye tam katılmıyor, parti çizgisiyle tam bütünleşmiyor. Böyle bir stratejik gelişme sürecinde, büyük stratejik hamle yapma imkanlarının ortaya çıkarıldığı bir süreçte, kadronun bu imkanları görmemesi, bunları doğru örgütlememesi ve geliştirilmesi gereken hamleye öncülük edememesi buradan ileri geliyor. Öncü konumuna gelmiyor, öncülüğü ifade eden parti çizgisini yaşamıyor ve dolayısıyla pratikleştiremiyor.

Bu nedenle bu stratejik gelişme süreci doğru değerlendirilememiş, başarılı bir öncülükle karşılanamamış, doğru taktik planlamalar ve yürütmeyle götürülememiştir. Mevcut öncülük kendisinin hamle yapması gereken noktada varolanla sınırlı kalmış, böylece kendini aldatmış, serhildana ve gerillaya katılımı yeterli görmüş, bununla başı adeta dönmüş, her şeyi elde ettiğini sanmış ve elde edilenle yetinmiş, ortaya çıkan değerleri eyleme, büyük başarıya ve iktidar sorununu çözmeye yöneltmek yerine, onunla kendisini yaşatmayı yeterli görmüştür. Erken iktidar hastalığı, gerçek iktidar olamama aslında buydu. Orta parti de bunun partisidir. Bu partinin devrimi stratejik olarak sonuca götürme, baskı ve sömürü düzenini yıkma, kendisini bütünüyle hakim hale getirme gibi bir amacı ve eylemi yoktur. Tersine PKK'nin biraz imkanlarımı gelişmiş, PKK önemli gelişmeler mi yaratmış; gözünü hemen bunlara diken, "bu kadarı benim için kafidir" deyip, onları yemek isteyen bir yetinme partisidir.

Ortayolculuk bunun ön biçimiydi. 15 Ağustos Atılımı'nın gerçekleşmesi, gerillanın biraz eylem yapması ve partinin biraz itibar kazanması bu eğilim sahipleri için "Kürdistan'da ancak bu kadar olur" anlamına geliyordu. Bu tutumlarıyla "Biz ancak bu kadar yapabiliriz, bununla yetinelim" demeye getiriyorlardı. Bu 1980'de de böyleydi. "Şerefli bir çıkış yaptık, gücümüz ancak buna yetiyor, burada duralım" denildi. Sözle böyle söylenmese de, pratik duruş bu anlama geliyordu. Bu eğilim kendisini çok çeşitli biçimlerde ortaya koydu. Geri çekilme döneminde içimizde *"İntihar eylemleri düzenleyelim"* diyenlerimiz vardı, *"Ben yapamıyorum, benden eli-*

nizi eteğinizi çekin" diyenlerimiz vardı. Küsüp tepkilerle kendisini bir kenara çekilenlerimiz vardı. Bütün bu tutum ve davranışlar "Bizden bu kadar, daha ötesi olamaz, biz işleri doğru bir çizgide sonuca götürecek bir mücadelenin yürütücüsü olamayız" anlamına geliyordu.

15 Ağustos Atılımı ve arkasından gelişen III. Kongre sürecinde de böyleydi. Bu süreçte kendisini dışa vuran ortayolcu eğilimin yaklaşımı da, *"Bu kadar adım atıldı, önemli bir mücadelede oldu, halk da bu mücadeleden etkilendi, Kürt gerillası ancak bu kadar olur, daha fazla olamaz; Kürdistan'da gerilla dünyadaki biçimlerde yürümüyor; bizden daha fazla yapmamızı beklemeyin"* anlamına geliyordu. Bu durumu değerlendiren Parti Önderliği;

"Bu kadar kamburu çıkmış bir halkın üzerine bu kadar ağır bir yükü yüklemek gerçekten haksızlık mı oluyor?" diye soruyor, ardından da *"Mevcut duruşlar biraz da bizim haksızlık yaptığımızı söyler türünden duruşlardır. Ama büyük işleri de aslında ihtiyacı olanlar ve zorda yaşayanlar yaparlar. Başkalarının yapmasına gerek yoktur. Öyle bir durumda bile olsa, bu halk yine de büyük çıkışları yapabilmelidir"* diyordu.

Devrimci yükseliş döneminde orta sınıf eğilimleri ve anlayışları böyle bir noktaya vardı. *"Erken iktidar hastalığı"* denilen durum, bunun en ileri ve en fazla açığa çıkmış biçimiydi. Bu döneme gelinceye kadar önemli gelişmeler olmuş, partinin ve gerillanın imkanları biraz daha artmış, Kuzey Kürdistan'daki halk serhildanında ve Güney'de belli imkanlar ortaya çıkmıştı. Buna bağlı olarak mücadele yerine hem de ölçüsüz bir biçimde uzlaşma arayışları uç vermeye başladı; kendini yaşatacak kadar bir gelişmenin ortaya çıkmasına rıza göstermenin daha doğru olacağı biçiminde bir eğilim şekillendi. Buna karşılık bu eğilim stratejik hamleyi düşünmedi. Uluslararası ve bölgesel düzeyde ortaya çıkan gelişmeleri, serhildan biçiminde ortaya çıkan büyük gelişmelerle birleştirip, bir eylem planına dönüştürerek stratejik bir hamle geliştirmeyi ve devrimin başarısını arama gibi bir yaklaşımı kendisi için sorun bile yapmadı. Önderliğin bu konuda gündemleştirmek istediği açılımla-

rı göremedi. Türkiye'ye yönelik açılım daha baştan yenilgi ile sonuçlandı. Buradaki açılım ve gelişme kısa sürede kendisini ezdirtti. Güney Kürdistan'a yönelik açılım burada büyük bir hamleye yöneleceği yerde, karşıt güçlerin ve işbirlikçiliğin örgütlenip saldırmasını bekledi ve saldırıyla karşılaşınca da ezildi. Kuzey Kürdistan'da serhildan etkili bir biçimde planlanıp, gerillayla birleştirilerek, Türkiye ve Güney'in de desteği alınıp daha ileri bir stratejik duruma yöneltilemedi. Bunlar sorun bile yapılmadı.

Burada kendi mevcut durumunda kalış ve daha ileri bir mücadeleye yönelmede isteksizlik vardır. Karşımıza çıkan durum şuydu: *"Biz daha ilerisini yapamayız; buraya kadar yaptık, bu kadarı bile fazla sayılır. Bizden daha fazla şey istenmemeli, daha çok zorlanmamalıyız. Bizden daha militanca duruş, daha çok örgüt, daha fazla gerilla, daha ileri düzeyde eylem istenmemelidir."* Davranışın diliyle anlatılmak istenen şey buydu, böyle demeye geldi. Bütün bunlar Önderlik değerlendirmelerinde çok kapsamlı bir biçimde vardır. Orta sınıf eğilimlerinin zamanında ve etkili bir biçimde giderilememesi, eritilememesi ve aştırılamaması, kadroda partileşmenin ileri düzeyde geliştirilememesi ve kadronun her alanda gerçekten çizgiyi uygulayan etkili bir militan güç haline getirilememesi durumu, düzenden gelen saldırıya karşı gelişen devrimci yükselişle birleşince, kadro bunun altında ezildi. Bir yandan devrimci görevler ve gelişmeler karşısında küçüldü, ezilip büzüldü; diğer yandan ise içten içe mevcut gelişmelerle kendisini aldattı, başı döndü. Kendisini oldukça büyük gelişmeler yaratmış, oldukça büyük eylemlerin sahibi olmuş, dolayısıyla artık daha büyük şeyleri hak etmiş gördü. Bu nedenle partinin eleştiri ve değerlendirmelerini hazmedemedi, kabul etmedi. Değerlendirme çizgisi partiye göre değil kendine göre olunca ve kendisi de ortaya çıkan gelişmeleri hiç de böyle akıl etmediği veya hayalinden bile geçirmediği gelişmeler olarak görüp, nihai hedef olarak algılayınca, kendini ona kapattı.

Durumun aslında böyle olmadığı, gelişmelerin daha farklı olması gerektiği, dolayısıyla görevlerin yerine getirilmediği yönündeki parti değerlendirmeleriyle karşılaşınca tepki daha fazla gelişti.

"Biz bu kadar direniyoruz, mücadele ediyoruz, ortada bu kadar gelişme de var; buna rağmen Parti Önderliği hala eleştiriyor, yaptıklarımızı beğenmiyor ve geri görüyor, bizden daha fazlasının yapılmasını istiyor. Ancak bu kadarını yapabildik, biraz da burada durabiliriz, parti durmamızı kabul etsin. Bu gücü ve ortaya çıkan mevcut gelişmeyi yeni bir mücadeleye dönüştürmek yerine, artık siyasetle değerlendirelim" yaklaşımı egemen oldu. Orta parti yaklaşımı bu biçimde kendisini ortaya koydu. Bunlar belki aynen böyle söylenmedi, ama içten içe yaşandı, düşünüldü, hissedildi. Yani içinde her şey vardır. Kuşkusuz bunların çok bilinçli, planlı ve programlı olduğu, programının yapıldığı, örgütünün kurulduğu ve bu temelde böyle yaşanmak istendiği söylenemez. Fakat olayın çerçevesi sadece kendisini dışa vuran çıkışlarla sınırlı değildi, daha genişti, hemen hemen biraz da geneldi. Kimisi hiç hissetmedi bile, duygularıyla yaşadı, bilinç olarak çok fazla ortaya koyamadı. Bazıları içten içe düşündüler, bazıları etrafıyla tartıştılar. Ama duygu, düşünce ve pratik duruş bu anlama geldi.

Bu durumda partiyi böyle bir gelişmeden alıkoyan şey neydi? Her şeyden önce çizgi açıklığı vardı. PKK'nin stratejisi oldukça netti. İmkanlar ve gelişmeler de ortaya çıkmıştı. Mücadeleye ileri düzeyde katılım sağlayan, devrime büyük destek veren bir halk gerçekliği söz konusuydu. Halkın mücadeleye katılımı az ya da küçümsenecek bir katılım değildi. Kürt halkı sağlam bir öncülük görünce her şeyini verdi. Bu halkın belki fazla imkanı olmayabilir, ama varolanı vermekten geri durmadı. Bunu provoke etmek isteyenler oldu, ama bunlar sınırlı sayıdaydı. Bunların etkisi olmadı denilemez, ama parti baştan itibaren bu provokatif eğilimleri öncelikle Önderliğin çok usta, öngörülü, sabırlı ve ikna edici politik yaklaşımları ile boşa çıkarıldı. Bu konuda da Önderlik provokasyona yaşama imkanı vermedi. Komplo ve provokasyonlar etkisiz kılındı. Bütün bunların sonucunda bu kadar gelişme imkanı varken, ters ve sabote edici girişimler alt edilmişken, ileri düzeyde başarı kazanma ve tam başarıya gitme, bu orta sınıf eğilimi nedeniyle engellendi. Bu eğilimin çizgiye girmeme durumu nedeniyle sabote edildi.

Öyle çizgiye girmeme deyip de geçmemek gerekir. Parti Önderliği bunu komplonun bir nedeni olarak değerlendirdi ve haklı olarak buna *"Yetersiz yoldaşlık"* adını verdi. Yetersiz yoldaşlığı partiden kopmayan ve vazgeçmeyen, ama çizgi gereklerini de yerine getirmeyen, çizgiyi uygulamasında yeterli olmayan kadro ve militan duruş olarak değerlendirdi. Çizgi uygulamasında yeterli olmamak demek, çizginin dışında olmak demektir. Bunun da farklı eğilimleri ifade ettiği ortadadır. Bu kendini partiye katmamayı, partiyi özümsememeyi, parti doğrularıyla tümüyle bütünleşmemeyi ve partide kendisini tam ikna etmemeyi içerir. Bu partiye zarar verdi ve partinin başarısını gölgeledi. Bazıları *"Parti neden bu tür durumlarla mücadele ediyor, neden bunlara karşı çıkıyor, neden bunları çok eleştiriyor"* diye soruyorlar. Çünkü bunlar partinin başarısını engelleyen en temel hususlardır.

Karşı-devrimin saldırıya geçtiği dönemde, partiye yöneltilen iç ve dış saldırıları değerlendiren Lenin, *"Tehlike, karşıtlarımızın, yani tasfiyecilerin güçlü olmasından gelmiyor; asıl büyük tehlike partiye sahip çıkmaları gereken ve sahip çıktıklarını söyleyen kimselerin zayıflıklarından ve doğru sahip çıkamamalarından ileri geliyor. Partiyi en çok tehdit eden şey bu oldu"* der. Bu, PKK açısından çok daha belirgindir. PKK'de başarıyı engelleyen aslında provokasyonlar olmamıştır. Provokasyonlar belli bir etkide bulundu, ancak başarıyı engelleyecek ölçüde etkili olmadı. Yine düşman saldırılarının güçlü olması da başarısızlıkta asıl rolü oynamadı.

Kuşkusuz bunların yanı sıra başarısızlıkta rol oynayan birçok stratejik etken vardır, Türkiye'deki gelişmeler vardır ve önemlidir, bunları da göz ardı etmemek gerekir. Böyle bir noktada stratejik hamleye yönelememede ve stratejik bir sonuca gidememede Türkiye'deki durumun önemli ve belirleyici yeri vardır; belirleyici etkenlerden birisi de odur. Çünkü Türkiye stratejik bir alandır. Türkiye'de de bir halk hareketi olsaydı, Kürdistan'daki kadro bundan olumlu etkilenebilirdi, parti kadroları görevlere daha etkili yürüyebilir ve bu kadar zorlanmayabilirdi. Türkiye'deki gelişmeler işlerin daha hızlı ve devrimden yana yürümesine katkı

sunabilirdi. Ama bu olmadı. Bu önemli bir nedendir. Her şeyi Kürdistan'a ve PKK'ye bağlamak doğru değildir.

Yine bazı olumsuzluklar dünyadaki gelişmelere bağlıydı. Dünyadaki gelişmeler Türkiye'deki kadar ters ve karşıt olmasa bile, çok da imkan sunan ve devrimin başarısının dış koşullarını hazırlayan noktada olmadı. Örneğin parti NATO sistemiyle mücadele etti, bunun dayandığı 20. yüzyılın dünya ve Avrupa sistemini değiştirmekle uğraştı. Sovyet sisteminin çözülmesiyle emperyalist Batı'nın kendisine güveni gelişti, dünya hakimiyetini biraz daha geliştirmek istedi. Bu açıdan sistemin etkisi biraz daha arttı; Sovyet sisteminin çözülüp dağılmasına karşılık kendisinin çözülmemesine bakıp, kendini sözüm ona doğrulanmış saydı. Dünyada ortaya çıkan bu değişim ortamı devrime hamle yaptırmak için fırsat sunuyordu, ama karşıt güçler hala ayaktaydı, Kürdistan'ı mevcut konumda tutan sistem ayakta duruyordu. Buna karşı olan, bunun karşısında duran sistem ise çözülmüştü. Bununla mücadele ettiği ve kendini sosyalist saydığı için, çözülen sistemin objektif olarak Kürdistan'da gelişen devrimci hareketin müttefiki ve temel dayanaklarından biri olması gerekiyordu. Ancak sosyalist sistem Kürdistan Devrimi'ne dayanak olmadı, böyle bir müttefik konumuna ulaşamadı, dolayısıyla parti buradan güç alamadı. Bu da bir stratejik hamleye yönelmesinde partiyi zayıf bıraktı.

Partinin böyle bir stratejik hamleyi yapamamasının önemli nedenlerinden biri de buydu. Belki Türkiye'deki kadar önde gelen bir stratejik neden değildi, ama stratejik nedenlerden biriydi. Orta sınıf etkileri ve eğilimlerinin partiyi zayıf bırakma, görevlerini başarmaktan alıkoyma durumunu stratejik düzeyde değerlendirirken; dünya durumunu da böyle görmek, reddetmemek, partideki durumu bunlarla birlikte ele alıp değerlendirmek gerekir. Başarısızlığı bunlardan kopuk olarak ele alıp yalnız başına içteki duruma bağlamak doğru olmaz.

Kuşkusuz bunların olumsuzluklarda önemli etkileri vardır, fakat bunları görüp partideki durumu görmemek yanlıştır. Eğer partide etkili bir gelişme olsaydı, bunları da zorlayabilirdi. Örneğin Türki-

ye ortamını değiştirebilirdi; Türkiye'ye yapılan müdahale çok daha etkili ve başarılı sonuçlar veren bir müdahale haline gelebilirdi. İşleri iyi yürüten, çizgiyi iyi uygulayan ve başaran bir militanlık hakim olsaydı bu mümkün olabilirdi. Öte yandan Kürdistan'da yaşanan gelişmeleri daha ileri bir düzeye çıkarırdı. Gerilla ve serhildanı birleştirerek tam bir stratejik çözümü ortaya çıkarmasa da, en azından sağlanan gelişmeden daha ileri bir gelişme ortaya çıkarabilirdi. Partinin içinde, partinin imkanını ve etkisini kullanan, kendini partili sayan, partinin görevlerini üstlenen, ama bunları parti çizgisinin gereklerine uygun olarak yerine getirmeyen, kendini partiye sahip çıkıyor gibi gösteren, ama çizgiyi yerinde zamanında başarıyla uygulayamayan tutumlar bu gelişmeleri zayıf bıraktı; partiyi böyle bir stratejik gelişmeden alıkoydu.

Böylesi tutumlar daha önceki süreçlerde de önemli hamlelerin zayıf kalmasında belirleyici oldular. Zayıflık burada ortaya çıktı. Bu, genelde orta sınıfın zayıflığına, yine baskı altına alınmış, geriletilmiş ve içten düşürülmüş insanın durumuna bağlanabilir. Objektif olarak böyle değerlendirebilir. Parti Önderliği;

"Tamam, suçlu siz değilsiniz, sizi bu duruma düşürenler suçludur. Düşman bunu yaptı, bunu da biliyoruz; ama parti de bunun tersini yaratmaya çalışıyor, insana güç veriyor ve güçlenmenin yolunu gösteriyor. O zaman güçlenmesini bilmek, güçlenmeyi sağlayacak gelişmeleri ve değişimi yaratmak gerekir. Kendini eğitme, militanlaşma, partileşme, çizgiye girme ve çizgi militanı haline gelme işte burada önem taşıyor. Ancak bu etkilere çok fazla sığınma söz konusu; düzenin yarattığı geriliğe, geriliğin ve gericiliğin etkilerine sığınma gerekçe oluyor; oraya dayanarak kendini yaşatmak, yaşamak ve onları parti çizgisine dayatmak oluyor. Bu durum parti çizgisini uygulamak değil, parti çizgisinin yarattığı imkanlar içinde düzenin etkilerini, özelliklerini, düzeni ifade eden özellikleri yaşatma girişimi oluyor ve tehlikelidir" diyor.

Kuşkusuz PKK gibi devrim yapma iddiasıyla ortaya çıkan bir örgüte, devrim alanında geriliği ve gericiliği dayatmak ve bunları yaşatmaya çalışmak tehlikelidir. Onun için Parti Önderliği her za-

man; *"Benden her şeyi isteyin, ama geriliklere, köleliğe ve zayıf kalmaya özgürlük istemeyin, bunların hak arayıcılığını yapmayın, bunları parti ortamına dayatmayın"* diyordu.

Partinin dışında belki böyle olunabilir, ama parti içine gelinip, parti imkanları ve yetkileri ile partinin görev sahalarına bunu dayatmak, partiye farklı bir çizgi dayatmak demektir. Burada parti içi çizgi savaşımı büyük öneme sahiptir. Partide militanlaşma, militanın eğitimi, kişilik mücadelesinde başarı kazanma ve çizgi militanı haline gelme, kendini değiştirip dönüştürerek partilileşme büyük anlam ifade etmektedir. Bu yapılmazsa, düzenin yarattığı kişilik özellikleriyle devrimci olmak, devrimi yürütmek ve devrimi yaşamak mümkün değildir. Bu özelliklerden kurtulmak da kolay değildir, bunları aşmak ciddi bir mücadeleyi gerektirir. PKK'nin bir yanı da budur, PKK'nin ortaya çıkardığı bir gerçek de budur. PKK ortamında yaşayan insan böyle bir mücadele içinde olmak ve bu mücadeleyi kendi içinde sürekli yaşamak zorundadır. *"Ben mücadele ettim, bu özellikleri attım, artık tam bir partili haline geldim, parti militanı oldum"* demek, kendini kandırmaktır. Bizde birçok yanılgı burada ortaya çıktı. Kimi zaman böyle olduğunu sananlarımız veya kendini böyle ifade edenlerimiz oldu. Bu da en büyük yanılgı olarak ortaya çıktı. "Ben en iyi militan oldum" denildiği yerde, görevlerin ve militan duruşun oldukça uzağına düşüldüğü, partiden kopuşun yaşandığı, ancak bundan bihaber olunduğu anlaşıldı. Belli ki, böyle olmuyor.

Şimdi buradan yola çıkarak "PKK'li olunmuyor" veya "PKK'nin istediği düzeye gelinmiyor" demek de doğru değildir. PKK şu veya bu şekilde olumluluklardan hiç söz etmedi; ilerlemek ve gelişmek için ısrarla mücadele etmek gerektiği üzerinde durdu. İnsan kendini geliştirmeli, yetkinleştirip ilerletmelidir. PKK'nin kişiye kazandırmak istediği anlayış ve yaklaşım budur. Fakat PKK, "Bunun için gerekli ölçüler şunlardır ve buraya ulaştın mı başarmış olursun" demiyor. "Ben istenilene ulaştım, devrimci oldum, burada durayım" demek ortayolculuğun ta kendisidir. Böyle bir yaklaşım içinde olan insan, zayıf ve zavallı insanın kendisi oluyor. Bu biraz

da fazla siyasallaşamamış, yaşam gerçeğini anlayamamış ve dar sınırlar içerisinde kendisini yaşatan bir duruşu ifade ediyor. Buna köylü felsefesi de diyebiliriz. Köylü toplumu olduğumuz için, bizde bunlar çokça ortaya çıkıyor. Köylü bir tekrarı yaşar, bazı şeyleri bazı dönemlerde üretir, bazı dönemlerde de oturup tüketir. Bizde de böyle bir beklenti çok olmuştur. "Devrimi biraz geliştirdik, bazı mevzilere ulaştık, belli bir kazanım ortaya çıkardık, şimdi oturup biraz da bunları tüketelim; biraz çaba harcadık, belli bir çalışma dönemimiz oldu, biraz da oturup dinlenme durumumuz olsun, ortaya çıkan imkanları kullanma dönemimiz olsun" biçiminde ifade edilebilecek duruş, anlayış ve istemler ortaya çıkmaktadır. Böyle bir şey siyasal mücadele açısından mümkün değildir. Bu durum aslında siyasallaşamamayı, uygar toplumların ulaştığı insan yaşamına ve bu yaşamın özelliklerine ulaşamamayı da ifade ediyor.

Sosyalizm, ileri düzeyde bir ideolojik-politik bilinç düzeyine tekabül eder. Sosyalizm mücadelesi böyle bir toplumsal ve insani gelişim noktasında ortaya çıkar. Onun için Kürdistan'da bunu yaratmak, feodalizmden ve köylü toplumundan çok daha ileri düzeyde ideolojik-politik bilinci ve eylemi yaşayan insana ulaşmak zor oluyor. Parti bu zorluğu biliyor ve bu temelde mücadele ediyor. Bu eksikliği bilinç, eğitim ve mücadele ile yenmek istiyor. Toplumlarda yaşanan ekonomik ve sosyal gelişme uzun bir süreçte bunu yaratmıştır, ama Kürdistan'da öyle bir ekonomik ve sosyal gelişme düzeyi yoktur. Mevcut Kürdistan koşulları böyle bir gelişmeye imkan vermiyor. Dünya, Kürdistan'ı kendisi için değerlendirmek ve sömürmek üzere en geri bir egemenlik altında tutuyor. Bu açıdan ondan böyle bir gelişme beklenemez. Mevcut durumda Kürdistan'ın bu tarzda bir gelişme şansı yoktur. Dolayısıyla bu temelde insanın ve toplumun her bakımdan gelişmesini hesaplamak ve umut etmek doğru değildir.

O zaman geriye bu mücadele kalıyor. Bu mücadeleyi yadsımamak ve ters anlamamak gerekir. Öyle insanın zorlandığı, PKK'nin insanı zorladığı biçimindeki anlayışlar doğru değildir. Gelişmek için insanlar elbette zorlanır. İnsanın geride ve gerilikler içinde kal-

masını istemek demek, insanın köle statüsünde kalmasını ve başkalarının hamalı gibi çalışmasını istemek demektir. O bu insanların iyiliğini istemek anlamına gelmiyor. Zorlanma olsa ve zorluklarla da yürünse, gelişmenin, ilerlemenin yolu budur. Bunu kabul etmek, buna katılmak, bunun süreklilik arz eden bir mücadele olduğunu bilerek, görerek ve anlayarak bu mücadeleyi yaşamak, yaşatmak ve sonuca götürmek gerekir.

Bu dönemdeki gelişmeler böyle bir iç mücadeleyi daha fazla gündeme getirmiştir. Kişilik çözümlemeleri ve eğitim bu dönemde daha fazla gelişmiştir. Bu gerçeği Önderlik çözümlemelerinde de görmek mümkündür. Bu süreçte Önderlik çözümlemelerinin bu yönde derinleşmesi bundandır. Bu nedenle anlamsız olmadığı gibi tesadüfî de değildir, tamamen bizdeki gelişmenin ortaya çıkardığı sorunları gidermek içindir. Orta sınıf eğilimlerinin öne çıktığı ve zorlayıcı olduğu bir ortamda bunları aştırmak ve partileşmeyi güçlendirmek için eğitimi derinleştirme özelliğini taşıyor. Nitekim daha sonraki süreçte parti mücadelesi ve partinin iç çalışmaları bu temelde gelişmiştir. '93'ten sonraki süreç, biraz daha böyle bir mücadele sürecidir.

g- Stratejik değişim ihtiyacı ve işbirlikçi çete eğilimine karşı mücadele

1992'deki Güney Savaşı'nın ardından gündeme gelen süreç, Kürdistan'ın durumunu, dünyadaki durumu ve bizdeki gelişmelerin değerlendirilmesi temelinde ortaya çıkan ve '93 baharındaki ateşkesle başlatılan süreç oldu. Bu süreçte ateşkesin gündemleştirilmesi bir tesadüf değil, yaşanan gelişmeler temelinde ortaya çıkan yeni bir arayıştı. 1991-92 döneminde gerillayı geliştirme, yerel hükümet arayışına girme, halk ayaklanmasını gündemleştirme ve bunlarla çözüm aramanın ardından, bu süreçte yapılan denemelerle böyle bir çözüm gelişmeyince, ortaya çıkan gelişmeler üzerinde yeni çözüm arayışı olarak ateşkes gündeme geldi. Ateşkes ilanı, silahlı savaşımı ve ayaklanmayı tırmandırarak sorunda çözüm yarat-

ma yerine, mümkünse diyalog yöntemiyle demokratik çözüm sürecini ortaya çıkarma ve yürütülen savaşın sonuçlarını bu biçimde siyasete dökme işiydi. Kürdistan'da ortaya çıkan değişiklikler, dünyadaki gelişmeler ve partideki durumun değerlendirilmesinden çıkarılan sonuçların bunda etkileri vardır. Ateşkese gidilmesinin temelinde bunlar yer aldı. Bu temelde ortaya çıkan mücadele değerleri üzerinde yeni bir yaklaşım ve farklı bir yöntemle soruna çözüm bulmaya çalışıldı. Bu olmayınca arkasından savaş şiddetlendi.

Parti Önderliği bir biçimde soruna çözüm bulmak için arayışlar içerisinde oldu. Önderlik ***1995'teki İkinci Güney Savaşı*** ile tekrar yeni bir stratejik duruşu ve çözüm imkanını yaratmaya çalıştı. Çözüm üretecek sonuç bununla da ortaya çıkmayınca, 1997 direnişi ile bir kez daha çözüm yaratacak yeni bir stratejik konumu yakalamak istedi. Parti Önderliği bu nedenle 1997 yılına ***"Final yılı"*** demişti. Bu yılın direnişiyle sonuç alınamayınca, ***"1 Eylül süreci"*** dediğimiz süreç gündeme girdi. Parti Önderliği kesin bir kararla 1 Eylül 1998'de yeni süreci başlattı.

Bu yeni süreç bir değişim ve yeniden yapılanma süreci; partide stratejik değişim adımlarının atılması süreci oldu. Bu süreç, yani 1993-98 süreci çok iyi anlaşılması gereken, üzerinde düşündüğümüz, tartıştığımız ve yine çoğumuzun yaşadığı bir süreçtir. Bu süreçte yürütülen mücadele ve gelişmeler bilinmektedir. Bunları anlatmaya fazla gerek yoktur. Fakat bu bir arayış sürecidir. Bu, stratejik değişiklik arayışı süreci, ortaya çıkan gelişmeler üzerinde çözüm arayışı sürecidir. Parti ve Parti Önderliği bunu çok çeşitli biçimlerde yürütmüştür. Pratik mücadele sürecine bakıldığında bu gerçeği görmek mümkündür. Bu, soruna yeni bir çözüm yolu bulmak üzere yeni yöntemlerin geliştirildiği, değişik taktiklerin denendiği, değişik çaba ve arayışlar içine girildiği bir süreçtir. O güne dek izlenen yöntemler bu hedefi gerçekleştiremedi, çözüm yolu bulmada başarılı olunamadı, atılan adımlar tam başarıya gidemedi. Çözümü yakalamak için büyük bir direniş içinde olundu. Ancak bu yönde atılan adımlar içten ve dıştan geliştirilen baskılar ve saldırılarla boşa çıkarıldı ve başarıya götürülemedi. En sonunda 1 Eylül

1998 ateşkesiyle ***"Yeniden yapılanma süreci"*** başlatıldı ve bu temelde kesin değişiklik yapma gündeme girdi. Parti bununla değişimi sağlamaya çalıştı.

Böyle bir arayış sürecinde girişilen bu denemeler ve atılan adımlar, amaçlanan sonuçları ortaya çıkarıp yeterli başarıyı getirmeyince, 1992 sürecinde savaşla ulaşılmayan stratejik duruma ulaşma arayışları olunca, bir tekrar ortaya çıktı. Şimdi bunun üzerinde tartışmalar yapılmakta, neden tekrara düştüğümüz sorgulanmakta, içimizde ve dışımızda bu mücadele sürecinin niçin yaşandığını, ne kazanıldığını sorup eleştirenler ortaya çıkmakta, kuşkulara düşülmektedir.

Kuşkusuz partinin geçmiş mücadele süreçlerinde aldığı sonuçlara benzer sonuçlar bu süreçte alınamadı. Bu sürecin mücadelesinde, değişiklik arayışlarında ve adımlarında istenilen sonuca gidilemedi, bunlar boşa çıkartıldı. Ama gelişme yaratmak, yalnız başına sonuç almaya indirgenemez. Değişim yaratma ve çözüm yolu bulma arayışında sonuca gitmek sadece partinin elinde olan bir iş değildir. Bu, karşılıklı bir süreçtir. Böyle bir dönemde çözüm yolu ve yönteminin bulunamaması karşı dayatma sonucunda oldu. Partinin çözüm yolu olarak attığı adımlar boşa çıkarıldı. Neden boşa çıkarıldı? Çünkü, partinin geliştirmek istediği çözüm kabul edilmedi, buna karşı imha dayatıldı. Bu dönemin mücadelesi bir yandan çözüm arayışı mücadelesi olurken, bir yandan da imhayı boşa çıkarma, yenilgiyi ve ezilmeyi önlemeye çalışma mücadelesi oldu. Bu mücadele yenilmezliği, ortaya çıkan değerler temelinde çözüm yolu bulmayı gerçekleştirmek için yürütülen bir direnme mücadelesi oldu.

"Bu mücadele bize neler kazandırdı?" biçimindeki sorulardan olumsuz sonuç çıkarmak, bu mücadele gereksizmiş gibi bir noktaya varmak yanlıştır. Bu kesinlikle inkarcı bir yaklaşım olur ve doğru değildir. Böyle bir direniş gösterilmeseydi ya partinin teslim olması yada imha olması gerçekleşirdi. Bunun dışında partiye yaşama yolu bırakılmıyordu. Yaşama yolu, çözüm yoludur. Çözüm yoluna girilmediği ve çözüm arayışları kabul edilmediğine göre, partiye imha dayatılmış demektir. Partinin yaşama arayışı da kabul

edilmemiştir. Çünkü bu yaşamı bu direniş yarattı. Bu çok amansız bir direniş oldu. Bu süreçte Kuzey ve Güney Kürdistan'da büyük kapsamda ve tüm şiddetiyle savaş diyebileceğimiz bir olay yaşandı. Askerlik, ordulaşma ve taktik yapma anlamında yoğun bir mücadeleyi yaşadık. 1994'ten 1998'e kadar geçen her yılda binlerce şehit verdik. Düşman saldırılarını mücadeleyle kırdık ve boşa çıkardık. Parti ancak bu kadar ağır bedeli olan bir direnişle kendisini yaşatabildi, imhayı önleyebildi ve ulusal demokratik değerleri ayakta tutabildi. Bu sürece büyük bir imha hareketi dayatıldı, süreç bir imha süreci haline getirilmek istendi. Çetecilik bu dönemde ulusal imha sürecini ilerletip sonuca götürmeyi dayattı, ulusal dirilişi ve gelişmeyi yok etme temelinde başarı sağlamak istedi. Bu saldırıları boşa çıkarmak için direniş içinde olundu ve saldırılar boşa çıkarıldı. Burada önemli bir sonuç alındı. Hem Türkiye'de hem de dünyada herkes Kürdistan'da PKK'yi ve gerillayı ezmenin öyle kolay olmadığını gördü.

Kürdistan'da çözüm kısa sürede olacak bir iş değildi. Bu nedenle hem uluslararası alanda hem de Türkiye ölçeğinde farklı eğilimler ve arayışlar ortaya çıktı. O zaman çözüm çok fazla gelişmediyse de, sivil-asker çeşitli kesimlerde tartışmalar yaşandı, çeşitli düşünceler öne sürüldü. En üst komuta kademesinde bile *"Bu iş böyle yürümez"* diyenler vardı. Bu kanaati bu dönemde yaşanan mücadele ortaya çıkardı. Bu durum büyük bir direnişle yaratıldı; çok kararlı, görkemli, yenilmezliği ve ezilmezliği kesinleştiren bir direnişle bu ortaya konuldu ve gösterildi. Bu mücadelenin sonucu budur ve bu da küçük bir savaş değildir. Böyle bir mücadele olmasaydı, buna ihtiyaç duymadan sonuçlar ortaya çıkarılsa ve çözüm gelişseydi, kuşkusuz daha iyi ve daha çözümleyici olurdu, ödenen bedel daha az olabilirdi. Bu, hem Kürt halkı, hem Türk halkı, hem de bölge halkları için iyi bir gelişme olurdu. Parti Önderliği ve parti bunun için çok yoğun çaba harcadı. Ama partinin buna gücü yetmedi, bunu geliştirmeye güç getiremedi ve başarılı olamadı.

Bir kere düşünce düzeyinde süreci daha derinlikli kavramaya ve derinleştirmeye güç getiremedi. Bugün parti bunun özeleştirisini

veriyor. Parti Önderliği sürecin değiştiğini ortaya koydu. Dünya durumuna ilişkin kapsamlı değerlendirmeler geliştirdi. Reel sosyalizmin ve Sovyet sisteminin çözülüşü üzerinde ortaya çıkan dünya durumuna ilişkin birçok çevrenin yararlandığı değerlendirmelerde bulundu. Ama bütün bunlar örgüte iyi özümsetilemedi. Örgüt ve mücadele planı pratik uygulama düzeyinde içeriğine uygun olarak içselleştirilemedi, örgütte bir stratejik ve taktik değişiklik haline dönüştürülemedi, buna güç getirilemedi. Eksiklik burada ortaya çıktı. Parti Önderliği savunmasında, dünyada ve bölgede ortaya çıkan değişimi gördüğünü, değerlendirmeye tabi tuttuğunu, ama bunu partiye yediremediğini, partiyi bunun gereklerine göre yeniden düzenleyemediğini belirtmektedir. Yeniden düzenlemeye ilişkin adımlar atılmadı mı? Atıldı, örneğin ***V. Kongre***'de bu yönde adımlar atıldı. Parti Önderliği V. Kongre'yi, ***Reform Kongresi*** olarak değerlendirdi. Bu kongre daha köklü bir değişim kongresi haline getirilebilirdi. Ama değişim sınırlı oldu; stratejik düzeyde işin özünü ifade eden bir değişiklikten çok, biçimde kalan reformlarla sınırlı kaldı. Bu süreç ancak o kadar yedirilebildi.

Aslında bazı değişiklikler yapıldı, programda da değişiklikler yapıldı, yeni bir program ortaya çıktı; ama stratejik değişiklik olmadı. Yeni sosyalizm anlayışı netleşti. Parti dünyadaki gelişmeleri ve değişimin gereğini gördü. İdeolojik planda değişiklik yaşadı. Parti Önderliği sosyalizmin olgunluk döneminden söz etti ve bunu eski dönemden ayırdı; PKK'nin giderek olgunluk dönemi sosyalizmini esas alan bir parti olduğunu ve demokratik süreci geliştirdiğini belirtti ve bunun ideolojik bağını da ortaya koydu. Öyle olmasaydı, değişiklik yapamazdık; Türkiye'deki sol gibi, Nuh diyen peygamber demeyen bir tutum içinde olur, eskiye sarılıp kalır, ezberlediğimizi tekrarlayıp dururduk. Örgütün fazla sağa sola savrulmaması biraz da buradan kaynaklanıyor. Aslında biraz düşünce hazırlığı vardı, fakat örgüt ve mücadele için bu yetmiyordu, stratejik değişiklik gerekiyordu. Parti Önderliği stratejiyi değiştirmek yerine, taktik açılımlar ve değişikliklerle, taktik etkinlikle belli bir konum tutturmayı, oradan giderek stratejik

değişimi yaratmayı hedefledi. Hep onun arayışı içinde oldu. Bu bizi komployа götürdü, başaramadık, taktikle öyle adımlar atamadık, taktik üzerinde tutunamadık.

İkinci olarak, içerden ve dışarıdan gelen süreci sabote edici girişimler engellenemedi. Belki her şeye gücümüz yetmeyebilirdi, ama bir siyasal süreci yönlendirme iddiasında olan ve kendini öncü olarak ortaya koyan bir parti için, içine güç getirebilmek sorun olmamalı, güç getirilebilmeliydi. "Başkaları beni boşa çıkardı, onun için iş yapamadım" diyemeyiz. Böylesi bir yaklaşım misyonumuza ters düşer, partinin öncülük gerçeği bu yaklaşımı reddeder. O açıdan parti içten gelişen sabotajı boşa çıkarabilmeliydi. Süreci kim sabote etti? İşbirlikçi-çete eğilimi süreci sabote etti. Ateşkes süreci kararlılıkla sürdürülemedi, bunun için yeterli tedbirler geliştirilemedi. Aslında karşı taraftan, devlet tarafından ateşkesin açıkça reddedilmesi gibi bir durum da yoktu. Fakat kısmi sabote edici girişimleri boşa çıkartacak ve engelleyecek bir yaklaşım içinde olunamadı, bunun tedbiri alınamadı. Bu tür girişimleri aşacak bir irade ve direnç gösterilemedi. Yani süreci sabırla götürmede ve sabote edici girişimleri önlemede yeterli ısrar içinde olunamadı. Böyle bir süreçte ısrar, hem içteki bozguncu eğilimi hem de dıştan sabote edici girişimleri ortadan kaldırmak için çok gerekliydi. Bu öyle kolay olabilecek bir iş değildi. Çünkü savaş küçük bir savaş değildi. O zaman bu savaşın büyüklüğüne denk düşen büyük bir ısrar, kararlılık ve düşünce derinliği gerekiyordu. Ama bu gösterilemedi.

Bu dönemde başarı için imkan sunan bazı durumlar da vardı. Yani mücadelenin gelişimi açısından partinin öyle fazla daralması gibi bir durum yoktu. Örneğin bölgedeki durum elverişliydi, Güney Kürdistan'daki gelişmeler olumluydu, dünya bir değişim sürecindeydi, mücadele ettiğimiz sistem her ne kadar ayakta duruyor olsa da, dünyadaki değişim süreci mücadele etmek için imkanlar sunuyordu. Parti bütün bunlara bakarak, özellikle Güney Kürdistan'daki duruma ve bölgesel etkenlere dayanarak mücadele etme ve silahlı mücadele yürütme gücünü buldu. Mücadele için gerekli güç ve imkan vardı. Karşıdan ve içten süreci bozmak isteyen bozguncu çete

eğilimleri gelişiyordu. Bunlara karşı direnmek ve mücadele etmek için bu gücü ve imkanı kullanmak, savaş içinde bulunan bir örgütün doğal olarak içine girebileceği bir durumdu. Ancak süreç olağan bir süreçmiş gibi algılandı. Kadro değişimin gereğini anlamadı. Tam tersine bu sabote edici ve bastırıcı girişimler karşısında duyulan tepki ve öfkeyle daha fazla savaş yapma ve bunların üzerine şiddetle gitme yanlısı oldu. Mevcut koşulların sunduğu imkanlar da buna elverince, kadro gücü bu işi ortaya çıkan gelişmeler temelinde daha rahat yürütebildi. Çözüm sürecinin veya stratejik değişim arayışlarının sabote edilmesi önlenemedi. Ateşkes boşa çıkarıldı.

Ateşkesin bu biçimde boşa çıkarılmasında ve değişimin önlenmesinde, çeteci yaklaşımların devlet içindeki egemenliğini ve partideki etkisini görmek gerekir. Çete eğilimi Türkiye'de devlet yönetiminde neredeyse en etkili dönemini yaşadı. Çetecilik devlet yönetimini büyük ölçüde ele geçirmişti. Hem orduda, hem de sivil yönetimde böyleydi. Bu durum birkaç yıl sürdü. Bu eğilim, gerillayı ezmek için ***Topyekün Savaş*** çerçevesinde bütün ordu gücünü kullandı. Bu süreç 1991'den itibaren geliştirilen bir süreçti. 1994'te çok genel bir askeri harekatla bütün alanlarda ve tüm eyaletlerde gerillanın üzerine geldi, gerillayı zayıflatmak ve ezmek için büyük bir savaş verdi. 1994 savaşı bu anlamda son derece önemlidir. 1992'de Güney Savaşı'yla geliştirilen gerillanın stratejik hamlesini önleme saldırısı, 1994'te gerillayı daraltma, sınırlandırma ve iradesini kırma saldırısına dönüştü ve Kuzey Kürdistan'ın tümünü içine aldı. Bu temelde bütün eyaletlerde büyük bir savaş verildi. Parti içerisinde de bu ateşkes süreci yürütülemedi, bu süreç kadro tarafından çok fazla anlaşılamadı. Kadro özellikle devlet tarafından eşit düzeyde bir karşılık görmeyince, hiçbir şey olmamış gibi kabul etti. Mevcut parti ve gerilla gücüne duyduğu güvenle *"savaşsa, savaş"* biçiminde bir yaklaşım içerisinde oldu. Bu da sürecin ısrarla yürütülmesinde tedbirli olmayı önledi.

Tabii bir de bu işlere hiç girmeyen, bunun sorumluluğunu duymayan, biraz da içten kışkırtıcılığı içeren bozguncu tutumlar oldu. Çeteci yaklaşımlar epeyce etkiliydi ve süreci sabote etti. Parti ön-

ceki süreçte çizgiyi pratikleştirmek için büyük bir hamle planı geliştiremediği gibi, parti üzerinde tedbirli olmasını sağlayacak bir denetimi de yürütemedi. Çetecilik sonuçta ateşkesi bozdu. Böyle bir süreç 1994'te çok şiddetli bir çatışmaya dönüştü.

Bu çatışmanın arkasından V. Kongre'ye gidildi. V. Kongre'nin köklü bir değerlendirme yapıp gerekli değişikliği yaratamamasında, 1994'te yaşanan çatışmaların etkisini görmek gerekir. Kongre bu ateşkes sürecinin hemen arkasından gerçekleşmiş olsaydı, kuşkusuz o zaman değerlendirmeler ve çözüm arayışları çok daha farklı olabilirdi. Fakat ateşkesin boşa çıkartılması sonrasında, 1993-94'te yaşanan çok şiddetli savaşın arkasından kongreye gidilince, bu savaşın yaratığı ruh hali, psikoloji ve düşünce düzeyi büyük ölçüde kongreye yansıdı. Her ne kadar değerlendirmelerde yaşanan değişiklikler Parti Önderliği tarafından ortaya konulmuş olsa da, Kürdistan'da yaşanan bu mücadele bir bütün olarak tüm parti değerlendirmelerine ve partinin pratik duruşuna yön verdi. Aslında ateşkesle birlikte, ateşkesin stratejik anlamı görülerek kongre düzeyinde bir değerlendirmeye gidilebilseydi, çok farklı bir kongre olurdu. Ama bir buçuk yıllık bir savaştan sonra, hem de 1993-94 savaşı gibi bir savaştan sonra kongreye gidilince, V. Kongre savaş durumunu ve savaşta ortaya çıkan sonuçları değerlendiren, savaşla sonuç almayı gündemleştiren, onun yol ve yöntemlerini araştıran ve tartışan bir kongre oldu. Savaş ortamı içerisinde gerçekleşen bir kongre olarak, böyle bir doğrultuya girmesi adeta bir zorunluluk oldu.

Kongre'de İdeolojik-politik sorunlar ve gelişmeler de değerlendirildi. Parti Önderliği'nin V. Kongre'ye sunduğu Politik Rapor değişim sürecine ışık tutacak bir belgedir. Arkadaşlarımız bugün bile değişime ilişkin birçok veriyi orada arayıp bulabilmektedir. Ancak bunlar sözünü ettiğimiz nedenlerle bir stratejik değişim düzeyine götürülemedi. Dolayısıyla partinin stratejisi ve taktiklerinde değişim yapılamadı. Çünkü 1994 savaşı böyle bir değerlendirme yapmaya elvermedi. 1993 ateşkesi sürseydi, kuşkusuz böyle bir değerlendirme yapılabilirdi. Ama içine girilen savaş durumu ve çeteciliğin geliştirdiği saldırı, partiyi böyle bir değerlendirme

yapmaktan alıkoydu. Çetecilik partiye böyle bir değişiklik yapma imkanı vermedi. Bir yandan kadronun yetersizliği, erken iktidar hastalığı ve yarattığı etkiler, diğer yandan saldırılar karşısında mevcut imkanlara dayanarak çok fazla savaş yanlısı olma ve savaş yapma istemi, Önderliğin arayışlarını zayıflattı ve kendisine destek vermedi. Dolayısıyla Önderlik değerlendirmelerle ortaya koyduğu görüşleri stratejiye ve örgüte dönüştürmede fazla ileri gidemedi. Örgüt yapısı kendisine güç ve güven vermedi, süreci o biçimde geliştirmesini zorladı. V. Kongre gerçeğini böyle değerlendirmek gerekir.

Buradan çıkan sonuç şu oldu: Tümüyle savaş yöntemiyle sonuca gidilmese bile, Güney Kürdistan'a dayanarak özel savaş rejimini çözüme yöneltecek bir stratejik durum yaratmak, bizi çözüm yolunda ilerletebilir. Önderliğin yaklaşımı buydu. Önderliğinizin geliştirdiği taktik bu oldu. V. Kongre sürecine bunu dayattı, daha sonraki süreçlerde de aradığı taktik bu oldu. Bir defa değişiklik arayışı sabote edilmişti. Bunu yeniden gündemleştirebilmek için bir duruş, bir ortam yaratmak gerekiyordu. Bunu reddedip sabote eden, dolayısıyla partiyi ve gerillayı imha edeceğine inanan kesimlere karşı bunun böyle olmayacağını gösterecek bir askeri çıkış gerekliydi. Parti Önderliği buna dayanarak bir gelişmeyi, çözüm yolu bulma adımını gerçekleştirmeyi öngördü. 1995 sürecine dayatılan mücadele bu oldu.

V. Kongre'de ideolojik, politik ve örgütsel değerlendirmeler, değişimin birçok özelliğini içinde taşırken, askeri mücadelenin değiştirilmemesi bu temelde oldu. Dolayısıyla 1995'te dayatılan Güney Savaşı da bu çerçevede gelişti. Bu, bir çözüm yolu bulmak için imkan yaratma ve ortam yaratma arayışıydı. Bu gerçekleşmeyince, Önderlik yeniden güç toparlama ve kendini hazırlama temelinde 1997'de son bir kez böyle bir taktik süreci geliştirmek istedi.

1995'te böyle bir çözüm gelişebilir veya böyle bir durum ortaya çıkabilir miydi? Bu değerlendirilebilir. Bu dönemde yaşanan Güney Savaşı'nda önemli adımlar atıldı. Fakat yine işbirlikçi çeteciliğin olumsuz etkisi oldu. Kendini planlamayan, hazırlamayan, sa-

vaş görevlerini yürütemeyen kadronun zayıflıkları gelişmeler üzerinde olumsuz etkide bulundu. Bu nedenle aslında ulaşılması imkan dahilinde olan başarı düzeyine ulaşılamadı.

Yoksa Güney Savaşı'nda böyle bir deneyim yakalanabilirdi. 'Bu ne kadar kolay olurdu, özel savaş cephesi buna ne kadar izin verirdi, gelişmeler nereye giderdi?' Bu ayrı bir meseledir. Fakat daha ileri askeri sonuçlar ortaya çıkarabilirdi. Aynı şey 1997 için de geçerlidir. Mevcut zayıflıklara rağmen, 1997 süreci de askeri ilerleme elde etmek için elverişli bir süreçti. Siyasal ortam elverişliydi, Güney Kürdistan'daki durum fırsat veriyordu, yine Botan ve Zagros'daki durum fırsat tanıyordu. Parti belli bir hazırlık süreci yaşamıştı. Buna dayanarak belli bir hakimiyet alanı yaratma ve bunu geniş tutma gücünü yakalayabilirdi. Bu ne kadar kalıcı olurdu ayrı bir şey, ama önemli bir güç gösterisi ortaya çıkabilirdi. Askeri güç gösterisi olabilir, buna dayanarak daha etkili siyasal adımlar atılabilirdi. Bu temelde önemli gelişmeler de oldu. Koşulların buna elverdiği açıkça görüldü. Fakat pratik tutumlar bunun gerçekleştirilmesini önledi.

Öyle bir askeri hakimiyet gelişseydi, Parti Önderliği buna dayanarak politikada bir değişimi gündeme getirebilirdi. Onun için bu durumu son bir hamle fırsatı olarak gördü, 1997 yılına *"Final Yılı"* dedi, askerlikle ulaşılabilecek en ileri düzeye ulaşmayı gündemleştirdi. Fakat sonuçta yeni politikalar izleyebilmek için gereken askeri zemini yaratamadı. Sonuçlar biraz ortada kaldı. Düşman saldırdı, buna karşılık bizim etkinliğimiz de biraz gelişti. 1998'de de biraz böyle yapıldı. Ortada artık pata olan ve tekrarlanan bir durum vardı. Gerilla da ilerleyemiyor ve devleti geriletemiyordu, aynı şekilde devlet de ilerleyemiyor ve gerillayı daha geri plana düşüremiyordu. Karşılıklı saldırılar ve birbirine darbe vurmalar kendini tekrarlayarak sürüp gidiyordu. Ortaya çıkan durum buydu.

Neden stratejik değişikliği yapamadık veya ateşkes sürecini ilerletmeyi sağlayamadık? Neden 1995-97 hamleleri askeri bakımdan çözüm yolu bulmada bir zemin haline getirilemedi?

Bunda sürece dayatılan çete eğiliminin rolünü birinci planda görmek gerekir. Bütün yetersizliklere rağmen, süreci yenilgiyi ön-

leyen bir direnişle karşılayan, son derece görkemli ve bizi 1 Eylül sürecine götüren bir mücadele var. Bir Önderlik mücadelesi, çok yoğun bir taktik mücadele var. Parti Önderliği bu dönemde birçok taktik denemeyi gündemleştirdi. Bu temelde gelişen büyük direnişler oldu. Halk bütün gücünü mücadeleye verdi. Başka araçlar da gündeme getirildi. Parti Önderliği, saldırıları boşa çıkarabilmek için, halkı daha fazla değerlendirmek istedi. Serhildanlar üzerine saldırı ortamında, kitle çalışmalarını farklı araçlarla yürütmeyi esas aldı. Televizyon, gazete vb. araçları öne çıkardı. Propaganda ve ajitasyon faaliyetlerini etkin bir tarzda yürüterek, halk üzerindeki baskıları ve örgüt çalışmasının doğurabileceği baskıları önledi. Bu çalışmalarla halkın birliğini, örgütlülüğünü ve mücadeleye desteğini yarattı.

Parti Önderliği örgüt içerisinde de direnci geliştirecek açılımlar yaptı. Gerilla eğitimini yoğunlaştırdı. Yine mücadelenin ideolojik çerçevesini derinleştirdi. Özgürlük çerçevesini geliştirdi; özellikle ***Özgür Kadın Hareketi***'nin gelişiminde özgürlük düzeyini ve ideolojik derinliği öne çıkarıp geliştirdi. Bu da direnme, dayanma ve örgütün mücadele gücünü arttırdı. Her türlü saldırı karşısında kendini çok güçlü bir ideolojik derinliğe, politik hakimiyete ve örgütsel yönlendirmeye ulaştırarak, parti ve gerillanın dayanmasını sağlattı. Bu dönemin ideolojik, politik ve örgütsel çalışmalarının başarısı için en küçük bir fırsatı bile değerlendirmeye çalıştı.

Parti Önderliği hep çözüm arayışı içinde oldu. Uluslararası alana ve Türkiye ortamına sürekli çözüm mesajları verdi. Aydınlarla, bazı siyasal çevrelerle, basın-yayın çevreleriyle ileri düzeyde ilişkili oldu. Çözüm yolu bulmak için onları değerlendirmeye çalıştı. Bu anlamda siyasal propaganda yapma, siyasal ilişkiyle fırsat arama ve imkan yaratma çalışmalarını çok yoğun bir biçimde sürdürdü. Bunların hepsi bu dönemde oligarşik rejimin gerilla güçlerine yönelttiği saldırılar karşısında gerillaya güç veren, ayakta tutan, yenilmezliğini sağlayan temel çalışmalar oldu. Gerilla çok etkili taktikler uygulama içinde olamadı, çok usta bir komuta tarzını yaratamadı; tam tersine bu tür çabalar ve sağlanan gelişmeler gerilla-

ya müthiş destek verdi. Gerilla sürekli parti ve Önderlik tarafından beslendiği için, saldırılar karşısında ayakta durmayı ve direnmeyi başardı.

Dıştan gelen saldırıların iç uzantısı olan ve süreci sabote eden bir provokatif dayatma bu dönemde de vardır. Bu, ateşkes süreciyle başladı ve bu sürecin sonuna kadar da devam etti. Parti aslında bir saldırıyla yüz yüze geldi. Ancak bu saldırıyı alt ederek ve kendisini bu saldırıdan kurtararak köklü değişiklikler yapma kararına ulaşabildi. Parti Önderliği'nin 1998'de bu kadar kararlı bir adım atması başka türlü değerlendirilemez. 1998'e kadar bu adımı atamadı. Örgüt yapısı, örgüte içten dayatılan eğilimler böyle adımlar atmasına fırsat vermedi. İçteki durum Önderliğe güven vermedi ve tehdit edici oldu. Parti bu dönemde aslında bu biçimde içten tehdit edilmekteydi. Bu çok ağır bir iç dayatmaydı. Belki de parti tarihinin en etkili iç mücadelesi bu dönemde yaşandı. 1995'te yapılan V. Kongre'den sonra, bu süreç Güney sahasında giderek daha da ağırlaştı. 1995 Güney Savaşı'nın boşa çıkarılmasında da bu eğilimin etkisi epeyce güçlüydü. Bazıları *"Bu savaşı kim başlattıysa, gelsin kendisi başarıya götürsün"* dediler. Bu çizgi dayatılarak, Güney'deki temel savaş cephelerimiz büyük ölçüde çökertildi. Örneğin batıdaki cephemiz işlemez kılındı. Bu anlayış savaşın sonucuna, hatta Güney Savaşı'nın sonuçlarının değerlendirilmesine de dayatıldı. Ve bu giderek bir karargah haline geldi; daha sonra *"Karargah Pratiği"* olarak soruşturuldu, tartışıldı, eleştirildi ve mahkum edildi. Fakat dayatılan şey aslında bütün parti tarihi boyunca provokasyonların özelliklerini anlayış, hedef ve yöntem olarak kendinde birleştirip örgütü bir çözülme sürecine çekme, örgütü kendisiyle uğraştıran, dedikoduyla didiştiren, disiplinden, örgütlülükten ve güçten düşüren bir noktaya çekmeydi.

"Partinin örgütlenme gerçeğine ve çizgimizin gereklerine göre soruna yaklaşmak şurada kalsın, kendini bundan dışlama ve çizgi üstü görme, ona bambaşka tutkuları ve etkileri dayatma nedeniyle bir çok olanak bizzat bu atananlar tarafından tasfiyeye uğratılmış; bu partinin sürekli tehdit altında kalmasına kadar götürülebilmiş-

tir. Bu olumsuzluk hemen hemen PKK'nin bütün acımasız tarihsel gelişimi boyunca devam etmiştir. Zindan da, dağ da, yurt dışında, kısacası her alanda ve her dönemde bu durum yaşanmıştır. Parti tarihimiz bu konuda engin tecrübe ve derslerle doludur. Köleyi mi tanımak istiyorsunuz? Bu konuda örgütsel gelişme tarihimize göz atmanız gerekir. Küçük burjuva kariyerizmini , feodal ve küçük burjuva çıkar düşkünlüğünü mü görmek istiyorsunuz? Yine örgütsel gelişme tarihimizi inceleyin" (Parti Önderliği)

İşbirlikçi çete çizgisinin de en temel özelliği buydu. Çetecilik, politik-örgütsel gelişme ve mücadele üzerinde yoğunlaşmak yerine, kadroyu başka alanlara yöneltti; dikkatleri, ilgileri ve arayışları başka yöne kaydırdı, iç didişmeyi geliştirdi. Bunlar en üst yönetimden, alt kadroya kadar yansıdı. Parti içinde *"Bölgecilik, ayrımcılık, adamcılık"* en fazla bu süreçte uç verdi. Bu tür anlayışların esas olarak ağır baskı dönemlerinde ortaya çıktığı iyi biliniyor. Örneğin bunlar 12 Eylül darbesinden sonra yurt dışında da görüldü. Semir provokasyonu bunları kışkırtı, bunlara dayanmak istedi; o zaman *"filan bölgeden, falan alandan olanlar, bilmem filanın adamları!"* gibi şeyler bazıları tarafından söylendi. Ama kadro yoğun bir örgütsel çalışmayla bu konuda yanlış anlayışlardan kurtarıldı ve partiye kazandırıldı.

1990'lar süreci, 1980'lerin başı gibi parti açısından daralmış bir süreç değildi. Tabii askeri baskı yine vardı, ama öyle çok ağır baskı koşulları altına girmiş bir parti gerçeği ve o düzeyde kadroyu zorlayıcı bir ortam yoktu. Fakat buna rağmen, parti bilinçli bir çabayla güçten düşürülmeye çalışıldı. Böylece 1996 süreci neredeyse tümüyle boşa gitti. Parti 1997'de bunu alt ederek hazırlanmaya çalıştı, ama bu eğilim en temel bir sorun olarak yine partinin gündeminde kaldı. Bu eğilim neredeyse partiyi ele geçirmişti. Durumu değerlendiren Parti Önderliği, *"Benim dışımda neredeyse tüm parti gitmişti"* diyordu. 1996 yazından itibaren yeniden yoğun biçimde başlayan ve 1998 ortalarına kadar iki yıl boyunca yürütülen mücadeleyle parti bu eğilimin etkilerini aşmaya, yeniden denetimi, disiplini ve hakimiyeti kurmaya çalıştı. Ve bir düzeyi yakaladı.

Bu gerçekten kıyasıya bir mücadeleydi. Parti tarihinde bu biçimde parti içi mücadeleler çok fazla yoktur. Parti üzerinde böyle bir mücadeleye giriş yapan Şahin Dönmez oldu. Önderlik çizgisi karşısında bir duruş sahibi oldu, fakat bunu çok fazla ilerletemeden 1978-79 sürecine girerken tutuklandı, durumu ortaya çıktı ve etkisiz hale geldi. Öyle olmasaydı, belki parti için daha yoğun bir iç mücadele gücü olabilirdi. Parti ve parti yönetimi içerisinde öyle bir rahatsızlık etkeniydi, kendine göre bir duruşu ve işi yürütme tarzı vardı. Fakat partiyi zorlayan bir konuma gelemedi. Semir hakeza daha böyle parçalı kaldı. Semir, Parti Önderliğine karşı böyle bir mücadele yürütemedi. Semirin yaptığı şey, biraz uzakta ve fazla etkinliği olmayan bir durumda partinin bazı kesimlerini partiden koparmak ve bazı şeyleri bozmaktı. Giderek II. Kongre'de kendisini içte bir etki gücü haline getirmek istedi. Ama kendisinin böyle bir pozisyonu yoktu, çok fazla ortam da bulamadı, biraz bulsa bile o düzeyi yakalayamadı.

Parti içerisinde parti üzerinde etkinlik mücadelesini doğrudan ve en üstten Fatma, Fatma'dan sonra da Şemdin Sakık yürüttü. Bunlar Şahin eğilimiyle Semir provokasyonunun özelliklerini içinde taşıyordu. Ancak bu konuda Fatma bir düzey yakalamıştı, onu da aşan bir düzeyi Zeki yakaladı. Zeki neredeyse tüm parti üzerinde etkili oluyordu. Partinin ve Parti Önderliği'nin içinde bulunduğu konum ve mücadele durumunun gereği olarak, temel mücadele sahasında bütünüyle etkinlik kurmaya gidiyordu. Parti Önderliği, Zeki'nin durumunu değerlendirirken;

"Biz bir düşünce gücü veriyoruz. Etkimiz ne olabilir? Adam yukardan parti yönetimine ve ordu düzenine girmiş, bir yönetici ve komutan olarak gerillayı tümden denetimine almak, partiyi daha ileri düzeyde ele geçirmek ve parti üzerinde daha ileri bir etki sahibi haline gelmek istiyor" diyordu. Zeki işte böyle bir durumu yarattı.

Bunu şunun için belirtiyoruz: Bu çete başının içteki bozucu, provoke edici ve dağıtıcı etkisinin az veya sınırlı olduğu söylenebilir. *"Etkisi çok fazla değildi, Önderlik vardı, herkes Önderliğe bağlıydı, Önderlik ne deseydi o olurdu"* denilebilir. Örgütte belli bir dal-

galanma, bulanıklık, muğlaklık, didişme ve mücadeleden kopma yaratmış olsa da, örgüt için tehlike oluşturamayacak bir durumda olduğu belirtilebilir; onun için *"abartılıyor, aslında öyle bir gücü yoktu"* denilebilir. Bu çerçeveden bakıldığında böyle değerlendirilebilir. Ama esas burası değildir, esas olan örgüt içinde yarattığı dalgalanma değildir. Kaldı ki yarattığı dalgalanma da öyle küçümsenecek boyutlarda değildi. Parti yıllarca onun etkisini temizlemekle uğraştı. Kadrolar içinde bu düzeyde bozguncu bir etkiyi bir Semir yaratmıştı, bir de Zeki yarattı. Parti içinde bu düzeyde bir bozguncu etki aynı yaklaşımlarla; bireysellik kışkırtılarak, bireyler düzen yaşamına çekilerek ve bunlar allanıp pullanıp kadroya sunularak yaratıldı.

Zeki'nin yarattığı tehdit burada değildi. Zeki'nin yarattığı tehdit en üstten örgütü ve yönetimi ele geçirmek, denetimini eline almak, bu temelde Önderliğin örgütü yönetme gücünü kendine bağlamak istemesinden kaynaklanıyordu. Fatma da Önderliğe karşı böyle bir savaş yürüttü. Fatma'nın öyle örgütle çok fazla ilişkisi ve örgüt çalışması yapma durumu yoktu; ama içinde bulunduğu konuma ve aile ilişkisine dayanarak en üstten parti yönetimini ele geçirme mücadelesini müthiş yürüttü. Öyle bir noktaya geldi ki, III. Kongre'de yönetim kim olacak sorusunu gündeme getirdi. Partinin talimat gücünün kim olacağı, partinin hangi çizgiye göre kendisini düzenleyeceği sorularını gündemleştirdi. Özeleştiri vermesi ciddi bir sorun oldu. Örneğin, Önderlik bir çizgi belirleyip herkesi çizgiye çekmeyi ister ve ona göre eleştiri-özeleştiri sürecini başlatırken, Fatma, *"Sen bana özeleştiri ver, ben neden özeleştiri vereyim"* dedi. Partiyi ve Önderliği kendi çizgisine çekmek istedi. Kavga bu düzeyde yürüdü. Zeki'nin dayattığı şey de buydu. Bu, örgütün içinde böyle açıkça görülmez, ama bir partide böyle bir dayatma varsa, o parti iç birliğinin ve karar düzeyinin gelişmesinde ve ciddi kararlar almada zorlanıyor demektir. Fatma'nın partiye dayatmalarda bulunduğu süreçte, parti karar geliştirmede oldukça zorlandı. Parti ancak bunu aşarak sağlam çizgi kararlılığına ulaştı. III. Kongre çizgisi böyle bir çizgi oldu.

Zeki'yi aşmak yıllarca devam eden bir mücadeleyi aldı ve öyle kolay olmadı. Bu eğilim aşıldıktan sonra, Parti Önderliği daha kesin bir karara, değişim kararına ulaştı. 1 Eylül süreci kararlılığı partiyi, Önderlik yönetimini ve karar düzeyini bu boyutta zorlayan bir etken ortadan kaldırılarak gerçekleşti. Ancak bu biçimde partide bir karar düzeyi gelişebildi.

Böyle bir süreçte parti yönetimi, parti kadrosu, binlerce militan kadro gücü neyi yaşadı? Anlamak önem taşıyor.

Kadroların birçoğu mücadele etti, birçoğu böylesi durumlardan fazla bir şey anlamadı, böyle bir mücadele içerisine girmedi. Yani örgütün yaşadığı durumu anlayıp ona göre olmak yerine, kendini pratiğe verdi, pratikte bir şeyler yürütmeye çalıştı. Zeki böyle bir düzeyi ne ile kazandı? Yönetimin içinde bulunduğu etkisiz duruma dayanarak bu düzeyi kazandı. Bir defa 1994'te gerillanın üzerindeki bastırma hareketini bir veri olarak aldı; onun yarattığı psikolojik, düşünsel ve ruhsal durumu kendine dayanak yaptı. Gerillayı artık böyle şiddetli mücadele etmekten düşmüş olarak gördü. Onun yerine mücadele dışı yollara çekilebileceğine inandı ve bunu kendine zemin yapmak istedi. Diğer yandan güçlü ve üretici bir merkezi yönetimin olmaması, yönetimin ideolojik, politik ve pratik olarak çizgiyi yürütememe durumunu kendisine veri aldı. Oradan yola çıkarak yönetimi etkisizleştirdi. Böyle bir sonucu resmen ve fiilen ortaya çıkardı. Öyle çok ciddi bir yönetim gerçeği yokken yönetimi aşırı zorladı, örgüt içinde gerginlik yarattı; biraz da yapıdaki geri çekilme durumunu kendine dayanak yaparak, kısa zamanda Önderlik karşısında böyle bir karşı duruşu yaratabilen ve örgütün karar almasını zorlayan konuma ulaştı. Bu dönemin yönetimiyle oluşan örgüt ve kadro gerçeği böyledir. Bu yönetim ve kadro ateşkes sürecini doğru bir biçimde anlayamadı. Esasen komplonun etkileriyle sürecin boşa çıkartılmasına karşı durmadığı gibi, onun zemini oldu. Arkasından 1995-97 süreçlerinde yürüttüğü savaşta Önderliğin kazandırmak istediği askeri duruşu başaramadı. Askerliği yeterince anlayamadı. Taktik yapmayı, doğru yönetim olmayı ve bir yönetim iradesi ortaya çıkarmayı başaramadı. Örneğin bir karargahımız

oluşmadı. Aslında böyle merkezi bir mücadeleyi ancak bir karargah yürütebilirdi, ama böyle bir karargahımız oluşamadı. Bir yandan çeteciliğin etkisine giren, ideolojik-politik çizgiden ve dolayısıyla partiden kopuk komutanlık, diğer yandan örgütleşmeyen, kolektifleşmeyen ve taktiği yürütmekte hakimiyet kazanmayan bireysel kadro duruşları yönetimi işletmedi, yönetimi yönetim haline getiremedi. O zaman bu konuda daha çok yönetim düzeyi ile komuta tarzı ve düzeyi eleştirildi

Aslında imkanlar o kadar az değildi. 1995-97'de imkanların azlığından söz edilemezdi. Belki kalıcı olmayabilirdi, ancak daha ileri düzeyde sonuçlar almak mümkündü. Bunun gerçekleşmemesi bu yönetim yaklaşımı ile komuta ve kadronun durumuna bağlıdır. İşbirlikçi-çete çizgisinin partide yaratmak istediği sonuçlar bir ölçüde yönetimde ve kadroda yaşandı. İşbirlikçi çete çizgisi her türlü bireyciliği yaşamaya fırsat verdi. Bu çizgiyle mücadele etmek, onu aşmak için örgütlenmek, birlik olmak, çizgiyi anlamak ve doğru pratiği geliştirip hakim hale getirmek yerine kenara çekilme, kendisini etkisizleştirme, küsme, bireycileşme, çalışmayı kendi alanı ile daraltma gibi eğilimler yönetim ve kadromuzun yaşadığı temel eğilimler oldu. Biraz da çekiştirme yaşandı, bazı gelişmeler olunca bu gelişmelerin sahibi kim olacak mücadelesine girildi. Örneğin 1997'deki gelişmelerin daha ileriye götürülmemesinde ve kalıcı kılınamamasında böylesi çekişmelerin de etkisi vardı. Bencillik, parti kolektivizmine girememe, parti çizgisine girememe, partinin sosyalist çizgisini tam özümseyememe, ayrı ve bireysel bir güç olarak kalma, ortaya çıkan sonuçların korunmasını bile zorlaştırdı. *"Senin mi yoksa benim mi olacak"* kaygısıyla hareket edilirken, özel savaş güçleri vurdu ve hiç kimsenin olmadı.

1997'nin sonu gelip iş hesap alışverişine döküldüğünde, herkes kendisinde hiçbir şey olmadığını gördü ve *"Ben bu işin içinde yoktum"* demeye kalktı. O dönemde ciddi bir özeleştiri geliştirilemedi, neyin özeleştirisinin yapılacağı tam ortaya konulamadı. Bireysel hesapların hiçbiri tutmadı, tutması da mümkün değildi. Fakat bunlar esas eğilimlerdi. Biraz partisel gelişmemizin içinde vardır; parti

kime imkan ve fırsat verdiyse, iyi partileştirilmemiş olan kadro, giderek kendisini böyle bir bireysel noktaya götürmüş, çeşitli biçimlerde bireysel etkinlik noktası da diyebileceğimiz bir bireycilik ortaya çıkmıştır. Bu, partide böyle etkin oldu.

Bu durumun vardığı sonuç VI. Kongre oldu. VI. Kongre, böylesi bireyciliklerin kendisini en derin bir biçimde ortaya koyup konuşturduğu ve esas gündeme hiç giremeyen bir gaflet topluluğunun ortaya çıktığını gösterdi. Parti Önderliği biraz da ortaya çıkan bu tabloya bakarak,

"Ben artık bu partide yokum, bu parti benim çizgime göre değil, bu partiden istifa ediyorum" dedi.

Başka bir deyişle orta parti eğilimi, Parti Önderliği'ni partiden istifa noktasına kadar getirdi. Önderliğin çizgi eleştirileri bu düzeye kadar vardı. Bu bizim parti gerçeğimizdi. Böylesi bir süreç yaşandı. İşbirlikçi çete eğilimi esas olarak tasfiye edilince, bu anlamda partide belli bir hakimiyet sağlanınca, yine 1995-97'de atılan taktik adımlarla istenen sonuçlara ulaşılamayınca, bütün bunlar Önderliği 1 Eylül sürecine götürdü. 1 Eylül öyle sıradan bir süreç değildi. 1 Eylül 1998 süreci, artık bir stratejik sürecin sonu ve yeni bir stratejik sürecin başlangıcıydı.

PKK doğuşundan 1980'e gelinceye kadar bir stratejik duruşla mücadele etti. İkincisi, 1980-90 arasındaki süreçtir; Önderliğin Ortadoğu'da mevzilendiği ve bu temelde gerilla savaşıyla geliştirdiği bir stratejik süreçtir. Bu süreç 1 Eylül 1998 tarihinde ilan edilen ateşkes kararıyla sona erdi. Önderlik, 1998 yılının 13 Ağustosu'nda yaptığı bir değerlendirmede, partiyi bir bütün olarak yeniden yapılandıracağını, örgüt sistemi ile Önderlik sistemini ve mevzilenmesini değiştireceğini, bunun da bütün partiyi değişikliğe uğratacağını, herkesin buna göre kendisini değiştirmekle yükümlü olduğunu, kendisini değiştirdiği ölçüde kendi sistemini ve mevzilenmesini değiştiren Önderlik çalışmalarıyla birlikte olabileceğini, değiştirmezse kopacağını ilan etti. Kadroyu, bütün partiyi bu konuda bilgilendirdi, uyardı, süreci doğru anlamaya ve kendini bu biçimde değiştirmeye çağırdı. Bu önemli bir çağrıydı. 1 Eylül süreci bu

kararla başladı. Bu köklü bir süreçti. Böylece partinin yeniden yapılanma süreci başladı. Dolaylı gelişse, farklı saldırılarla yüz yüze gelse ve Önderliğin planladığı gibi yürümese de, stratejik değişim ve yeniden yapılanma resmen ve daha çok da fiilen Eylül 1998 ile başlamış oldu. Bu süreç partinin durumunu daha iyi açığa çıkardı.

Parti Önderliği'nin VI. Kongre'ye giderken partiyi değiştirmek üzere *"Partiden istifa ediyorum, yeniden örgütleneceğim"* demesi biraz da bu anlama gelmektedir. Yani yukarda yapılan değerlendirmeyi öyle tek yanlı olarak ele almamak gerekir. Önderliğin değerlendirmesi *"Bu parti bizim partimiz değil, ben bu partiden ayrılıyorum"* anlamında değildi. Bu değerlendirme yürüttüğü stratejik çizgiyi artık sonuca götüremeyen ve değişmesi gereken partiden vazgeçeceğimiz ve yeni bir parti olacağımız anlamına geliyor ve böyle bir sürecin başlatıldığını ilan ediyordu. Önderlik herkese geliştirilen bu yeni süreci anlama ve ona katılma çağrısı yapıyordu. Tam anlaşılmasa da, o zaman gerekleri yerine getirilememiş de olsa, Önderliğin tutumundan ve değerlendirmelerinden çıkaracağımız sonuç budur. Değerlendirmelerin doğru yorumu budur ve bu biçimde anlaşılmalıdır.

Parti içinde doğru partileşmeyen ve partiyi zorlayan eğilim bu süreçte kendisini en açık biçimde ortaya koydu. Bunun ne anlama geldiği, etkisinin ne olduğu, hangi sonuçları yaratacağı VI. Kongre sürecinde ve uluslararası komplo karşısında iyice açığa çıktı. Yani bu öyle basit bir durum değildi. Önderlik bu durumu değerlendirdi,

"Gaflet ihanetten daha tehlikelidir, partiye ve devrime daha çok zarar verir" dedi.

Parti yapısının içerden ve dışarıdan gelişen komplo ve provokasyonlar karşısındaki durumunu gaflet olarak değerlendirdi; duyarsızlık, yaşadığını görememe, yaşamdan hiçbir şey anlamama, apayrı hayaller ve gündemlerde kalma olarak tanımladı. Biz de bu gafletten böyle bir anlam çıkarmak durumundayız. Bu tehlikeli ve olumsuz bir durumdur. Bunun partiye ne kadar zarar verdiği daha sonraki süreçte daha iyi ortaya çıkmıştır. Daha sonra bu durumun zarar vericiliğinin iyice ortaya çıktığı süreç, hiç olmazsa uluslara-

rası komplo karşısında gerçekten değişimin olup olmayacağı, yeni bir parti olunup olunmayacağı, hayatta kalınıp kalınamayacağı sınavının yaşandığı bir süreçtir. Biz bütün bu süreci artık ***"Yeniden yapılanma süreci"*** olarak ele alıyoruz. Bu 1 Eylül süreci ile başlayan, daha sonra komplo ortamında devam eden, yine 1999 1 Eylül süreci haline getirilen, ***VII. Kongre*** tarafından resmen stratejik olarak kararlaştıran yeni bir süreçtir. Partinin yeni bir stratejiyi benimsediği ve ona göre hareket ettiği, yeni bir örgütsel sistemi olan, eski yönetim sisteminin yukarıdan aşağıya dağıldığı, artık yeni bir sistem arayışının sürdüğü bir süreçtir. Bunda belli bir noktaya geldik ve daha ileriye gitmeye çalışıyoruz.

II. Bölüm

PARTİNİN YENİDEN ÖRGÜTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

a- Stratejik değişim süreci ve uluslararası komploya karşı mücadele

Partimizin yeniden yapılandırılması, örgütlendirilmesi ve geliştirilmesi hususuna geçmeden önce, bu stratejik değişim sürecini ve buna dayatılan komploya karşı mücadele pratiğini bazı boyutlarıyla değerlendirmek yararlı olacaktır.

Oldukça çetin geçen bu süreç, 1998'den günümüze kadar devam eden süreçtir. Parti bu süreci ***1 Eylül Süreci*** olarak adlandırmıştır. Bilindiği gibi partimizin stratejik değişim arayışları 1993 ateşkesi ile başlar. Başlangıcı bu döneme kadar uzanan bu arayışlar örgüt çalışmalarımızı da etkilemiş ve yönlendirmiştir. Çünkü örgüt herhangi bir görevi, herhangi bir mücadeleyi yönetmek üzere oluşturulan bir sistemi, düzenlemeyi ve şekillenmeyi ifade eder. Bu açıdan ***1993 Ateşkesi*** gündeme girince, mücadele stratejisi ve taktiklerinde de farklı arayışları gündeme getirmiştir. Bu elbette örgüt yapımızı da etkilemiştir. Mücadele stratejisinde değişiklik olacaksa, örgüt yapısının ve örgüt sisteminin de bu stratejiye göre şekillenmesi ve değişmesi gerekir. Yine taktikler değiştiğinde, elbette örgütler de politikaları ve taktikleri gerçekleştirmek üzere değişirler. Bu nedenle stratejik değişiklik arayışlarını, bu çerçevede örgütsel düzenleme arayışlarını ateşkese kadar uzatmak gerekir.

Bu arayış dünyada, bölgede ve Kürdistan'daki gelişmelerin değerlendirmeye tabi tutulması temelinde gündeme gelmiştir. Ortaya çıkan dünya, bölge, Türkiye ve Kürdistan gerçeğinde mücadeleyi ileriye götürebilmek, ulusal demokratik gelişmeyi ilerletebilmek ve sorunları çözebilmek için artık yeni bir süreç gündeme giriyordu. Böyle bir değişiklik ihtiyacı 1990'la birlikte kendisini hissettirmeye başlamıştı. Çözüm sürecini geliştirebilmek için yeni bir yol ve yöntem arayışı gerekti. 1990'ların ilk yıllarında savaşı geliştirerek, yine serhildanı devreye sokup gündemleştirerek gerilla ve serhildan temelinde çözüm arama, 1992 sonunda şiddetli bir çatışmayla bazı gerçekleri açığa çıkarmıştı. Parti Önderliği dünyadaki değişimi ve Kürdistan'daki gelişmeleri, bu çerçevede de çözüm sürecinin yol yöntemini bulup geliştirme konusunu sürekli değerlendiriyordu. 1993'e girerken, gerilla ve serhildan deneyimlerinin ortaya çıkardığı sonuçların değerlendirilmesi temelinde bir çözüm yöntemi olarak **Demokratik diyalog yöntemi** ve **Siyasal çözüm yöntemi** denilen arayışlar gündeme girdi.

Kuşkusuz bu çok köklü bir değerlendirme olmadı, yine örgüt açısından çok kapsamlı kararlara dayanmadı, başlangıçta bir taktik açılım olarak gündeme geldi. Fakat bir çözüm yöntemi olarak partinin mevcut stratejik duruşundan farklılıklar arz ediyordu. O açıdan bir taktik açılım olarak gösterilse bile, bunun ilerletilmesi ve pratikleştirilmesi, yeni bir stratejik durumu ve bir stratejik değişikliği gündeme getirecekti. Bilindiği gibi, daha ilk adımların atıldığı bir süreçte bu sabote edilerek, boşa çıkartıldı, ilerletilemedi. Çetecilik, içte ve dışta böyle bir gelişmenin önünü aldı. Bu gelişmelerin örgüte yansıtılması veya bunların örgüt çerçevesinde en geniş şekilde değerlendirilmesi V. Kongre sürecinde oldu.

V. Kongre'de örgüt yapısı ve örgüt anlayışında değişiklikler yapılmaya çalışıldı. Fakat bu da sınırlı bazı biçimsel değişiklikler düzeyinde kaldı. Örgütte köklü bir yeniden yapılandırma ortaya çıkartılamadı. Bu çerçevede Reform Kongresi denildi, ancak V. Kongre bir yeniden yapılandırma kongresi olamadı. 1993 ateşkes süreci gelişse ve çözüm yönteminde derinleşme olsaydı, Kongre'-

nin örgüt sisteminde yarattığı değişiklikler köklü bir yeniden yapılanmayı geliştirilebilecekti. Fakat ateşkes sürecinin sabote edilmesi V. Kongre'nin örgüt yapısında değişim yaratmada çok yüzeysel ve sınırlı kalmasına yol açtı. Bu durum Kongre'nin bazı reformlarla yetinmesine neden oldu. Bu temelde eski sistemin korunduğu, ağır şiddet içeren, bir mücadele dönemi yaşandı. Parti taktik açılımlarla yeni bir stratejik duruş kazanmaya çalıştı. Üzerine gelen imhacı saldırıları direnerek boşa çıkartmaya ve etkisiz kılmaya, bu çerçevede karşı devrimin imha saldırılarını boşa çıkartmaya, yenilmeyeceğini ve ezilmeyeceğini ispatlamaya çalıştı ve bunu da gösterdi.

Bu durum 1998'e kadar sürdü. Örgütsel çalışmamız daha çok silahla örgütlenmeye gitti. Yani eski sistem değişmediği ve yeniden yapılanma olmadığı gibi, parti silahlı mücadele stratejisine uygun olarak askerleşme ve ordulaşmayı esas aldı. Bu süreçte mücadele yönteminde doğal olarak değişiklik gereği ortaya çıktı. Mücadele biçimi olarak tam serhildanı öne çıkarma, silahlı mücadeleyi ve gerillayı geri çekme temelinde bir değişim olacakken, sürecin sabote edilmesi ve değişim arayışlarının boşa çıkartılması tersine yol açtı. Serhildanı geri çekmek, savaşı daha fazla öne çıkarmak, çok derinlikli bir şiddeti geliştirmek yaşanan gerçeklik oldu. Kuşkusuz örgüt çalışmaları da buna bağlı olarak biçimlendi. Serhildan geriye çekilerek en alt sınırına indirilince ve onun yerine daha şiddetli bir silahlı direnişe geçilince, örgütlenmede de kitle örgütlenmesi, partinin kitle çalışmaları geriye çekildi. Daha fazla askeri örgütlenme ve gerillalaşma öne çıktı. Partinin kentlerdeki örgütlü yapısı dağa çekildi ve örgütsel yaşamın çalışma alanı dağ oldu.

Örgütün bu daha önceden gelen sistemi şekillendi ve biraz da katılaştı. Sürekli tekrar içerisinde, bu sanki mutlak bir sistemmiş gibi bir düzey yakalandı. Buna paralel olarak yasal siyasette de bir gerileme ortaya çıktı. Daha çok 1990'ların başında serhildanın gelişimiyle birlikte, yasal partilileşme ve yasal demokratik siyaset belli ölçüde devreye girmeye başlamıştı. Ateşkes sürecinde bu biraz daha da öne çıktı. Bu aslında genel mücadeledeki gelişmeye uygundu; yeni bir mücadele alanı ve örgütsel biçim olarak gelişiyordu. Daha

sonra bu süreç sabote edilip işlemeyince, değişim süreci yerine yeniden bir direniş ve örgütün buna göre şekillenmesi süreci gelişince, yasal siyaset de dağıldı, geri çekildi ve etkisizleşti. Belli oranda varlığını korusa da örgütlenmesi gelişemedi, mücadelede etkinlik kazanamadı. Doğal olarak her şey dağdaki savaşla belirlenir hale geldi. Böylece örgütsel alanda bir deneyim, ama fazla gelişmeyen ve rutin düzeyde seyreden bir yapılanma olarak kaldı. Yıllarca tekrarın yaşandığı bu durum 1998'e gelindiğinde artık tıkandı. Her şey dağ ve savaşa kilitlenmiş oldu. Savaştaki durum da deyim yerindeyse pata durumuydu. Bütün çabalara rağmen, biz de 1995-97 pratiğinde süreci istediğimiz gibi yönlendirebileceğimiz bir stratejik durum yaratamadık. Bütün imhacı saldırılarına rağmen, biraz daraltmış ve darbe vurmuş olsa bile, devlet de gerillayı dağıtma ve karşısında siyasal güç olmaktan çıkarma hedefine ulaşamadı.

Önderlik, bu süreci değerlendirirken, *"Tam başarıyı yakalayamadık, ama yenilmemiz ve kaybetmemiz de söz konusu değil, ortada kaldık"* diyordu. 1998'deki durum, ortada kalma durumuydu. Bu bir tıkanmayı ve çözümsüzlüğü ifade ediyordu. Elbette daha fazla böyle kalmak ve çözümsüzlüğü bu biçimde sürdürmek anlamlı değildi ve gelişme de yaratamazdı; tersine çözümsüzlüğün daha fazla ağırlaşmasına, sorunların çoğalmasına ve ulusal demokratik gelişmenin daha çok zarar görmesine yol açabilirdi. Bu açıdan artık bu durumu değiştirmek ve daha cesur bir yaklaşımla, köklü değişim adımları atmak gerekiyordu. 1998 süreci, aslında böyle değerlendirilme sürecidir. Yeniden yapılanma sürecinin temel özelliklerini ve içeriğini Parti Önderliği'nin 1998 çözümlemelerinde bulmak mümkündür. 1998 bir değişimin koşullarını hazırlamak üzere yoğunlaşma, tartışma ve mevcut durumu çözümleme sürecidir. Örgütü toparlama, denetimi geliştirme, değerlendirmeleri ve çözümlemeleri derinleştirme, böylece düşünce derinliği yakalamış ve örgütsel denetimi güçlendirmiş olarak yeni bir değişiklik yapmaya adım atma imkanı verdi. Partinin bu çerçevede birçok değerlendirmesi vardır. 15 Ağustos 1998 tarihli değerlendirme, bu konuda çok kapsamlı ve derinlikli bir karar düzeyini ifade eder, bu-

na bir değişim bildirgesi demek mümkündür. Bu değerlendirme stratejik değişimin bildirgesi olarak ele alınabilir. Parti Önderliği bu temelde yaşanan tekrarı önleyip, tıkanmanın önünü açmak ve çözüm sürecini geliştirmek üzere yeni bir karar düzeyine ulaştı ve bu temelde yeni adımları gündeme getirdi.

1 Eylül 1998 Ateşkesi ve bu temelde sağlanan açılım daha yeni, daha kapsamlı ve 1993'teki adımı oldukça aşan bir adımdı. Çözüm sürecini geliştirmek üzere atılmış yeni bir stratejik adımdı. 1 Eylül ateşkesi 1993 ve 1995 Ateşkeslerinden farklı olarak, arkasından daha kapsamlı değişimleri gündeme getirmeyi hedefleyen, onun kararını içeren bir ateşkesti. Bu anlamda önceki ateşkeslerin tekrarı olarak değerlendirilemez. Sadece bir ateşkes ve diyalog arama girişimi değil, doğrudan Parti Önderliği'nin pratik adımlarla örgütte sistem değişikliğini ön görmesi, bunu kendi çabasıyla yaratma ve gerçekleştirme girişimiydi. Bu temelde Öderlik en üstten, yönetim merkezinden başlamak üzere değişimi gündeme getirdi. 1 Eylül Ateşkesi'yle Parti Önderliği'nin Avrupa yürüyüşü birbirine bağlıdır. Birbirini tamamlayan bir yaklaşımı, bir kararı hayata geçirmeyi içeren adımlardır.

Ateşkes ilan edilip, değişim değerlendirmeleri yapıldıktan sonra örgüt yapısını ve mevzilenmesini en üstten başlamak üzere değiştirmeyi hedefleyen adımlar atıldı. Önderliğin Avrupa yürüyüşü kuşkusuz her şeyin değişimi anlamına geliyordu. Avrupa'da, Ortadoğu'da olduğu gibi mevzilenme ve mücadele yürütme durumu olamazdı. Zaten Avrupa'ya gidince Parti Önderliği *"Yeni Program"* diyebileceğimiz, çözüm sürecinin temel ilkelerini veren bildirgeler ortaya koydu. Avrupa'ya çıkışının amaçlarını, içinde bulunulan süreci demokratik siyasi yöntemlerle ilerletmek, çözümsüzlüğe çözüm olmak üzere partinin yeni yaklaşımlarını açıkladı. Yeni bir programı ortaya koydu. Bu, aslında eski sistemimizin ortadan kaldırılmasıydı. Örgüt sistemimizin değiştirilmesi, sistemimizde en üstten köklü bir değişikliğin başlatılmasıydı. Yenisinin kurulması için yöntem arayışı, yer arayışı çabaları sürdü. Bu adıma karşı dayatılan, bunu boşa çıkartmayı hedefleyen saldırıya ***uluslararası komplo*** diyoruz. Ön-

derliğin değişimi gerçekleştirmek üzere başlattığı yürüyüşü uluslararası gericilik komployla karşılayarak, boşa çıkartmak istedi. Daha ilk anda Önderliğin yürüyüşünü başarısız ve etkisiz kılmak için saldırı dayatıldı.

9 Ekim süreci Önderliğin çalışma sisteminde ve örgütsel mevzilenmedeki değişimi başlatma sürecidir. Aynı zamanda uluslararası komplonun da partiyi imha etmek ve dağıtmak üzere saldırısını başlatma sürecidir. Bu 9 Ekim'den, 15 Şubat'a kadar büyük bir mücadele olarak sürmüştür. Parti Önderliği bu mevzilenme değişikliğiyle örgütte, sistemde ve mücadele stratejisinde bir değişikliğe ulaşmayı hedefledi. Türkiye'deki yönetim ve uluslararası gericilikte bu değişiklik arayışında Parti Önderliği'ni başarısız kılmayı, etkisizleştirmeyi dolayısıyla partinin değişim sürecini boşa çıkartıp, tasfiye etmeyi hedefledi. Bu süreç bu iki hedef doğrultusunda yaşanan çok yoğun bir mücadele süreci oldu. Parti Önderliği saldırıları boşa çıkartmak için bazı adımlar attı. Rusya, Avrupa adımları oldu. Yine amacını daha iyi ortaya koyabilmek için yeni programlar açıkladı. Uluslararası gericilikte henüz bir örgütsel değişime ulaşmadan, kendini örgütlemeden, yeniden mevzilendirip sistem kazanmadan zayıf konumdayken Önderliği etkisizleştirmeyi, dolayısıyla tasfiyeyi gerçekleştirmeyi hedefledi.

Uluslararası komplo gerçeğini yine partinin stratejik değişim ve yeniden yapılanma gerçeğini iyi anlamak gerekiyor. *"Böyle bir değişim gündeme getirilmeseydi, uluslararası komplo olur muydu? Süreç daha mı iyi işlerdi?"* Bu husus tartışılıyor? Gizli tartışılıyor, açık tartışılıyor, ama tartışılıyor. Fakat yaşanan bir çözümsüzlük ve tıkanmaydı. Bu nedenle 1998'de değişime karar vermek, değişim aramak kesinlikle doğru bir karardı, hatta geç kalmış bir karardı. Bunu böyle tespit etmemiz gerekir. Erken değil, yanlış değil, doğru hatta geç kalmış bir karardı. Onun işletilişi, yöntemi, tarzı değerlendirilebilir. 1998 Ateşkesi ile böyle bir değişikliğe yönelirken izlenmesi gereken yol-yöntemin iyi değerlendirilmesi, iyi seçilmesi gerekiyordu. Bu noktada bir biçim gelişti. Önderliğin işleri doğrudan kendi eliyle yürütmesi yaşandı. Gelişmeler bizi 15 Şubat'a gö-

türdü. Tabii bazı güvenceler, yine örgüt çalışmamızın bazı alanlardaki gelişimi sanki buna gerçekleşme imkanı verecekmiş gibi bir hava yansıttı. Tabii pratik gösterdi ki, durumlar böyle değil. Ne örgüt çalışmamızın o alandaki düzeyi böyle bir hamleyi kaldırabilecek güce sahip, ne de dünya gerçeği öyle sandığımız gibi. Avrupa gerçeği ve uluslararası sistemin Kürt sorununa yaklaşımı bırakalım çözümleyici olmayı, çözüme açık değil. Bunu gördük. Burada tabii Önderlik tarzı var. Önderlik pratikte her zaman ön açıcılığı yaratarak bunu gerçekleştirerek yürüdü. Bu mücadele böyle gelişti. Avrupa yürüyüşünde 1975'lerin başındaki çıkış gibi, yine 1970'lerin sonundaki yurt dışı çıkışı gibi üçüncü büyük bir çıkışla bir çözüm süreci geliştirmek istedi. Fakat zemin bunu kaldırmadı. Demek ki, bu çıkışın zemini yeterince hazırlanmamıştı, iyi ayarlanmamıştı. Çıkışın bu tarzda yürütülmesi için gerekli hazırlıklar yapılmamıştı. Bunu böyle değerlendirmemiz gerekiyor. Şu anlayış bizde hakim yaklaşım oldu; *"Kendimizi işleri çok köklü ele almadan, adım adım değiştirelim, süreci bütünüyle kendi inisiyatifimizle götürelim. Süreci ilerletecek mevzilenmeyi, değişimi ve yeniden yapılanmayı taktik adımlarla ve değişikliklerle yakalayalım"* Fakat koşullar bunu ne kadar kaldırabilir? Buna ne kadar gücümüz var? Yeterince hesaplayamadık. Pratik gösterdi ki, bunun ciddi biçimde hazırlanması, buna uygun adımların zamanında atılması, değişikliklerin zamanında yapılması gerekiyor. Öyle yapılmazsa parti değişim sürecinde zayıf düşebilir. Zaten öyle bir durum yaşandı. Komplo güçleri eski örgüt sisteminin parçalandığı, dağıtıldığı, yeni sisteminde oluşturulamadığı bu ara sürecin örgütsel bakımından zayıf bir durumu ifade edeceğini değerlendirerek buradan imha ve tasfiyeyi dayattılar. Kendileri için sonuç almanın, başarılı olmanın en önemli yolu olarak burayı gördüler.

Daha sonra mevcut durumun ve uluslararası komplo gerçeğinin değerlendirilmesi partiyi ve Parti Önderliği'ni stratejik değişimi mutlaka gündemleştirmeye götürdü. Bu 15 Şubat koşullarında, esaret koşullarında oldu, fakat orada başlamadı. Orada biz artık zorunlu bir yöntem değişikliğine ulaştık. Bir yöntem değişikliği gündeme

geldi. Biz çok inisiyatifli, taktik adımlarla çözüm sürecini geliştirecek bir yeniden yapılanmaya ulaşmayı hedeflerken, uluslararası komplonun saldırıları ve 15 Şubat gerçeği bize bunun bu biçimde gerçekleşmeyeceğini, komployu boşa çıkartmak için değişimi öyle sürece yaymadan, zayıf ele almadan, stratejik düzeyde, çok köklü ve keskin bir biçimde yapma gereğini gösterdi. Aslında mahkeme sürecinde yapılan budur. Parti Önderliği'nin savunmalarının anlamı bu oluyor. Önderliğin hazırlığı az mıydı? Değildi, hazırlık düzeyi fazlasıyla vardı. Fakat bir türlü böyle bir değişiklik yapmak, stratejik düzeyde, keskin bir değişiklik yapmak biz de kabul görmedi, içimize sindiremedik. Çok derinlikli bakamadık, gelinen noktada işin tehlikelerini iyi gören bir konuma ulaşamadık. Burada eksikliklerimiz oldu, bu eksiklikler bizi değişiklik yapmada sürece yaymaya, ertelemeye; hazırlıklarını yapsak da, zamanında ve kesin adımlar atmamaya götürdü. Bir çok alternatifi birlikte yürütmek, her şeyi çok fazla kendi irademizle yönlendirmek ve kendi inisiyatifimizle götürmek istedik. Oysa ki, inisiyatifli olmak gerekli, iradeyi kullanmak gerekli, fakat siyasette karşıtlar mücadelesini bu mücadelenin yasalarını da dikkate almak gerekli. Buradan çıkan güç dengesini, güçler ilişkisini iyi görmek, gerçekçi bir tahlile tabi tutmak gerekir. İşleri kendi inisiyatifiyle götürme istemi iyi bir istem olabilir, fakat yalnız başına inisiyatifle işler gerçekleşmeyebilir. İnsanı zorlukla karşı karşıya bırakabilir. Nitekim bizde yaşanan bu oldu.

Uluslararası komplo gerçeği değerlendirildi. Parti Önderliği 9 Ekim'den sonra değerlendirdi. 15 Şubat'tan sonra da ***Savunma*** ve ***Görüşme Notları***'nda belli ipuçları verdi. Belli temel çözümleri ortaya koydu. Uluslararası komplo süreci Ulusal demokratik devrim mücadelemizde yeni bir süreçtir. Nasıl ki 12 Eylül, partinin ideolojik, politik bir çizgi olarak doğması, halkla bütünleşerek toplum için, yeni bir yaşam ve gelişme yönü çizen bir siyaset olmasına karşı devletin kendini bu gelişmeyi imha etmek üzere yeniden örgütlemesi ve yeni bir sistem kazanması ise; uluslararası komplo da, bu gelişmenin gerilla ile ilerletilerek halkın ulusal bilince, örgütlülüğe ve serhildana çekildiği, artık bütünüyle Kürdistan üzerindeki

uluslararası egemenlik sistemini parçalayacak duruma geldiği bir noktada bu adımı attırmamak, çözümü engellemek üzere uluslararası egemenlik sisteminin kendisini bu gelişmeye karşı örgütlemesi ve partiye karşı bir imha saldırısı geliştirmesi olayıdır. Uluslararası komployu böyle anlamamız lazım. Bu anlamda komplo aslında gerillanın Kürdistan'a yerleşip, etkili bir siyaset yapma düzeyi kazandığı dönemde, 1988'de başlamıştır. 1988'de ***Olağanüstü Hal***'in yürürlüğe konması ve NATO'nun bu konuyu gündeme alması, gerillasal gelişme karşısında böyle bir sistemin oluşturulması idi. Bu sistem, ***1992 Güney Savaşı***'yla daha açık, daha ortak yürütülen bir özelliğe büründü. Karşı devrimci saldırı sistemi böyle bir düzeye ulaştı. Çünkü, gerillanın yanında serhildan da gündeme girmiş, gerilla sadece kendi gücüyle siyaset yapan, kendini yaşatan bir güç olarak kalmamış, halkı bilinçlendirmeyi, örgütlemeyi ve eyleme çekmeyi de başarmıştır. 1992'de bütün bu gelişmeleri tasfiye etmek, bütün bunlarla mücadele etmek üzere bir uluslararası gerici sistem örgütlenmiştir.

Ondan sonraki mücadele aslında bir yanıyla bu uluslararası gerici sistemle yürütülen bir mücadeledir. Sadece Türk devletiyle ve Kürdistan'daki işbirlikçileri ile yürütülen bir mücadele değil. Kürdistan'ı egemenlik altında tutan uluslararası gerici sistemle yürütülen bir mücadeledir. 1993'ten sonraki direniş, bu düzeyde geçen bir direnişti. Giderek bu bütün dünyayı içine alan bir mücadele halini gelmiştir. Önderlik, mücadelenin emperyalistleri de içine çektiğini belirtiyordu. İçinde veya dışında, partinin yanında veya karşısında, ama dünyada bununla ilgili olmayan, ilişkili hale gelmeyen, mücadelenin etkisi altına çekilmeyen hiçbir güç kalmadı. 1993'ten itibaren mücadele bu düzeyde seyretti, giderek daha bir uluslararasılaştı. Dünya düzeyinde boyut kazandı. Bu çerçevede de Önderlik, parti ve halk ile uluslararası gericilik arasındaki bir mücadele haline geldi. Zaten bu süreçte Önderliğe karşı saldırıyı sadece Türkiye devleti yürütmedi. 1996 Mayısı'ndaki saldırıyı Türk devleti örgütleyip yürüttü. Kontr-gerillanın örgütlediği bir saldırıydı, ama biz şunu da biliyoruz ki; Önderlik 1993'ten itibaren İngiliz istihbaratı

tarafından çok yakın takibe alındı. Ve bu 15 Şubat'a kadar sürdü. Bunu şimdi kendileri de açıklıyorlar. Herhalde korumak veya gizlemek, ya da ne yaptığını öğrenmek için izlemediler. Tersine 1996 Mayısı'ndaki saldırılar gibi, saldırılar düzenlemek, Önderliği bir fırsatını bulup etkisiz hale getirmek için izlediler. Onun yol, yöntemini bulmaya çalıştılar. 1998'de Önderlik değişimi gündeme getirince, hem de sistemin merkezi olan alana yürüyerek onların gerçek durumunu açığa çıkartmak ve bu sistemi dağıtmak üzere bir değişimi dayatınca, uluslararası gerici sistem de komplo düzeyindeki bu saldırıyı başlattı. Değişim sürecine saldırıyı bu biçimde dayattı. Bu anı zayıf bir an olarak değerlendirerek bundan sonuç almayı gündemleştirdi. Bu anlamda uluslararası komplo aslında Kürt sorununun çözümüne karşı dayatılan, onun çözümünü engellemeyi hedefleyen, çözümsüzlüğü amaçlayan bir saldırıdır. Kürtlerin imhasını ve inkarını esas alan, Kürdistan'ın bölünüp paylaşılması üzerinde çelişki ve çatışmayı geliştirerek çıkar sağlayan, politika yapan kendini bunun üzerinden yaşatmayı esas alan uluslararası gerici sistemin bir saldırısıdır. Bu bir siyasal sistemdir, Birinci Paylaşım Savaşı sonrasında oluşturulan bir sistemdir. Komplo, PKK'nin bunu bozmak için yürüttüğü mücadelenin giderek çözümü dayattığı bir noktada sistemin kendini açık hale getirmesi oluyor. Bu uluslararası gerici sistem partinin adım adım geliştirdiği çözümü önleyebilmek için, 1992'de Güney savaşını, 1993'te ateşkesi sabote ederek boşa çıkartmayı, 1996'da Önderliği ve partinin belli gücünü imha etmeyi hedefleyen suikastı, 1998'de de 1 Eylül sürecini ve Avrupa yürüyüşünü etkisiz hale getirmeyi hedefleyen komployu yürüttü, stratejisi bu biçimdedir.

Şunu iyi gördüler, Kürdistan da mevcut durumu değiştirmeyi ve çözümü geliştirmeyi hedefleyen PKK'dir. PKK sorunu açığa çıkardı. Sorunu yaratan güçlerin iç yüzünü ortaya koydu ve çözümü dayatan güç haline geldi, imha ve tasfiye edilemedi. Esas olan bu oluyor. Bunun için 1992'den beri hiçbir güç PKK ile çözüm arayışına girmiyor. Çözüme girmeyen sadece Türkiye devleti değildir; Avrupa da girmedi, ABD de girmedi. Kürdistan'ın diğer partileri KDP ve

YNK de girmiyor, çünkü hepsi bir sistemdir. Onlara göre PKK, lanetlenmesi gereken, kesinlikle bu dünyada yaşatılmaması gereken bir güçtür. Çünkü PKK kendilerine yabancı, sistemlerinin dışında, bu sistemi reddeden ve değiştirmeyi öngören bir güçtür. Onun için hiç birisi çözüme girmedi. Partinin, Parti Önderliği'nin o kadar çözümleyici yaklaşımına, süreci geliştirmek için son derece makul yöntemler ortaya koymasına rağmen hepsi reddedildi, çözüme yaklaşılmadı. Parti Önderliği, Roma'da 8 maddelik ***Çözüm Deklarasyonu***'nu ortaya koyduğunda Kemal Burkay ve bazıları, *"Aslında bu liderlik çok geriye düştü, biz çok daha fazlasını istiyoruz. Ama gene de gerçekleştirilsin biz karşı değiliz"* diyorlardı, hepsi şaşırdı. Onlara göre; kendileri çok daha fazla istiyorlardı, isteyince gerçekleşir zannediyorlar. Oysaki istediklerini kimse ciddiye almıyor. En alt düzeyde, en sınırlı ulusal demokratik haklar çerçevesinde sorunu çözme istemine rağmen, gene de partinin ve Önderliğin bu istemi kabul edilmedi. Çünkü kabul etmeleri sistemde köklü bir değişimi gerektiriyor. Sadece Türkiye'de değil, Avrupa sisteminde de değişimi gerektiriyor. Birinci Paylaşım Savaşı'ndan sonra oluşturulan uluslararası sistemin kendisini değiştirmesi gerekiyor. Şimdi Avrupa, ***Ermeni Soykırımı***'na ilişkin karar alıyor. *"Osmanlılar savaş içerisinde Ermeni soykırımını yaptı, arkasında Almanya vardı"* diyorlar. Peki Kürt sorunu karşısında ne diyecekler? Esas soykırım nerededir? Yüzyıldır uygulanıyor. Kürt soykırımı ne zaman yapıldı? Onun arkasında kim vardı? Hangi sisteme dayanarak yapıldı? Şimdi bu açığa çıkıyor. Ve bu kendilerine dokundu, yüzleri açığa çıkmaya başladı. Bunun için sorun çözümsüz kılınmak istenildi. Avrupa bu yüzden çözümü geliştirmek yerine çözümsüzlük politikasının arkasında oldu. Böylece PKK reddedildi. Reddetmek, tasfiye etmeyi gerektiriyor. PKK'yi tasfiye etmek üzere uluslararası gericilik ve Türkiye devleti yıllarca tartışma yaptı. 1980'den bu yana tartışıldı. Ve çeşitli yöntemlerle tasfiye denendi. Şahin Dönmez bir çizgi ortaya koydu. Yıldırım Merkit bir yaklaşım ortaya koydu. En son Şemdin Sakık'la birlikte bir yaklaşım daha ortaya çıktı. Şahin Dönmez-Şemdin Sakık yaklaşımları Önderliği hedefleyen, partinin üzerine

bu biçimde gelinmesini öngören, yaklaşımlardır. Bu temelde bir planlama geliştirildi. *"PKK tasfiye edilecekse bu Önderliğin tasfiyesiyle olur"* Şahin Dönmez şöyle diyordu; *"Apo yok edilmezse yüz tane PKK gene yaratır. PKK'yi yok etmek imkansızdır"* Bu, tabii Şemdin Sakık'ın da görüşüdür. Türkiye yönetiminin de, uluslararası gericiliğin de bu temelde bilgilendiği kesindir. Böylece uluslararası komplonun mücadele stratejisi oluştu; Kürt sorununu çözümsüz kılmak için PKK'yi tasfiye etmek gerekli. PKK'yi tasfiye etmek için de Parti Önderliği'ni etkisiz hale getirmek gerekli. *"Her şey bu Önderliğin başı altından çıkıyor, her şeyi Önderlik yönlendiriyor, aslında bir örgüt değiller. Bu topluluk örgüt olamaz, partileşemez, Önderlik etrafında toplanmış bir yığındır. Önderliğin ortadan kaldırılmasıyla PKK dağılır, kendini yenilemesi, örgütlendirmesi, bir arada kalması mümkün olmaz."*

Bu değerlendirme temelinde bir mücadele stratejisi oluşturuldu. Ve Önderliğin sistemi yeniden yapılandırmak için, partinin önünü açma temelinde başlattığı yürüyüş sürecini de fırsat bilerek, Önderliği etkisiz kılınayı esas aldılar. Tabii bir yandan da böyle bir süreci kendi istedikleri gibi yaratmaya ve yönlendirmeye çalıştılar. Demek ki, imhayı hedefleyen uluslararası komplo, Kürt sorunu üzerindeki inkar ve imha siyasetini sürdürmeyi amaçlayan bir olay. Bu çerçevede karşıttır. Bu sistem bölge halkları içindeki parçalanmışlığı sürdürmeyi, bu parçalanmışlık temelinde çelişki ve çatışmayı sürdürerek politika yapmayı hedefleyen bir sistemdir.

Bunu gerçekleştirmek için PKK'nin imhası öngörüldü. PKK'yi imha etmek üzere Önderlikten başlatılan saldırı, 9 Ekim'den itibaren aktifleştirilerek gündeme konuldu. Partinin süreci ilerletmek, çözümsüzlüğün önünü açmak, çözümü geliştirmek üzere başlattığı değişime karşı, partiyi imha ederek sorunu tümden tasfiye etmeyi amaçlayan bir komplo dayatması gerçekleşti. Komplonun amaçlarını böyle özetleyebiliriz. Daha sonraki süreçte komplo hangi adımları attı? Buna karşı nasıl bir mücadele verildi? günümüzde bu mücadele hangi noktaya geldi? Anlaşılması gereken temel konuları oluşturuyor.

Komplonun temel amacı partiyi yok etmekti. Bunun için Önderlikten başlayan bir saldırı stratejisi izledi. Amacı yok etmek olan komplocuların bunda izledikleri iki çizgi, esas aldıkları iki yöntem vardır. Bir kanat imha ederek yok etmek istedi, bir kanat da denetleyerek, dağıtarak, yok etmek istedi. Komplonun uygulanmasında böyle iki yöntem var. Yok etmede ittifak halindeler, müttefiktirler. Fakat yöntemde, uygulamada böyle bir ayrılık vardır. Bu anlamda komploya katılan güçler kendi çıkarlarına göre, kendi çıkarlarını hakim kılacak yöntemleri esas alıp uygulamışlardır.

Bu boyut önemlidir. Çünkü, farklı yöntemleri sanki amaç farklılığı varmış gibi, sanki komplocu bazı güçler yok etme amacı gütmüyorlarmış gibi değerlendiren bir anlayış ortaya çıktı. Bu yanlıştır. Bir de komploya karşı mücadelemizde bu yöntem farklılıkları önemli oldu. Bize onlardan yararlanma, onları kendi mücadelemizde değerlendirme imkanı verdi. Komplocu cephe içerisindeki bu ayrılık komploya karşı mücadelenin geliştirilmesinde bizim avantajımıza oldu.

PKK mücadelesinin gelişiminde düşman cephesindeki ayrılıklardan yararlanmak önemli bir olgudur. Bir Önderlik tarzıdır. Karşıt cephedeki çatlaklardan yararlanarak gelişmek, ondan yararlanmayı bilmek PKK'nin doğuşundan günümüze kadar süren önemli bir özelliğidir. Bunu görmeyen PKK'nin nasıl geliştiğini anlayamaz. Parti Önderliği bu tür çatlaklardan, ayrılıklardan yararlanarak mücadele geliştirmeyi, taktik yapmayı önemli bir Önderlik tarzı olarak tanımladı. Yine boşluğa düşürmek, yanıltmak, karşıtına hata yaptırarak gelişme sağlamak, bu da PKK'nin gelişmesinde yeri olan önemli bir Önderliksel tarzdır. Bu bakımdan komplo içinde çok basitmiş gibi görünen yöntem ayrılığı bile, ona karşı mücadele de Parti Önderliğine ve partiye avantaj sunmuştur ve bu değerlendirilmiştir. Demek ki, stratejik değişim süreci komployla karşılaşmış, komploya karşı mücadele içinde gelişen bir süreç olmuştur.

Stratejik değişim demek, komploya karşı mücadele eder konuma gelmek demektir. Stratejik değişimi bu temelde ele alıyoruz. Bizim açımızdan stratejik değişim böyle bir ideolojik, örgütsel an-

lam ifade ediyor. Stratejik değişiklik komployla iç içe geçen bir mücadeleyle gerçekleştiyse, değişik dönem ve aşamalarda komplo tasfiyeyi gerçekleştirmek için ne tür saldırı yöntemleri izledi, onu boşa çıkartacak doğru taktikler ve politikalar nelerdi, ne kadar etkili bir uygulama yapıldı? Parti, stratejik değişim sürecinde nasıl bir görünüm arz etti? Bunu değerlendirmeye çalışıyoruz. Partinin yaşadığı durumu, parti içinde çıkan yaklaşımların anlamını, partileşme düzeyini değerlendirmeye çalışıyoruz. Bu da uluslararası komplo gerçekliği ile bir mücadele oluyor. O açıdan komployu anlamak gerekiyor. Bu dönemin bütün değerlendirmelerini, doğru-yanlışının ayrıştırılmasını, uluslararası komplo ile mücadele gerçeği içerisinde ele almak gerekir.

Komplodan kopuk, onu dikkate almayan, hesaba katmayan yaklaşımlar, değerlendirmeler hiçbir zaman doğru ve gerçekçi olmaz, doğru bir sonuca götürmez. Çünkü partiyi, mücadeleyi ve dolayısıyla halkın ulusal demokratik varlığını yok etmeye yönelmiş bir saldırı gerçeği var. Bunu görmeden, bununla mücadele etmeyi esas almadan, çizgiyi buraya oturtmadan, ölçüleri burada tutturmadan hiçbir zaman doğru bir çözümleme, ayrıştırma, doğru-yanlış ayrımı yapamayız. Olaylara Önderlik ve parti çizgisinde bakamayız. Önderlik gerçeği ve parti olarak komploya karşı çok şiddetli ve yoğun bir savaş yürütülmüştür. Hem de tarihin ender rastlanan mücadelelerinden bir tanesidir. En şiddetlisi, en zorlusu, en adaletsiz ve eşit olmayan koşullarda yürütülen bir mücadeledir. Stratejik değişim, yeniden partileşme, PKK'nin varlığını savunması ve geliştirmesi tümüyle böyle bir mücadele ile olmuştur. Belki önceki yıllardaki gibi büyük askeri çatışmalara girilmedi, ama ideolojik, örgütsel, siyasi bakımdan şiddeti, askeri çatışmalardan çok çok ileri düzeyde, ve yoğun oldu. Bunu da görmeden değişim yaşayan PKK'yi anlamak mümkün olmaz. Bu bakımdan komplo gerçeğini, yine komplo ile birlikte stratejik değişim gerçeğini iç içe ve doğru bir bakış açısıyla ele almayı bileceğiz.

Bu bakımdan gelişen sürecin taktik adımları nelerdir? Stratejik değişim hangi taktik adımlarla gelişti? Anlamak gerekiyor. Kesin

değişime karar verildiği süreç 1998 sürecidir. 1 Eylül Ateşkesi'yle birlikte partiyi yeniden yapılandırmak üzere değişiklik adımları atıldı. Önderliğin geliştirdiği ateşkes sürecinde bütün parti değişime uğratılmak isteniyordu. Önderliğin bu çıkışına karşı, Önderliği imha etmeyi amaçlayan 9 Ekim komplosu dayatıldı. Önderliğin bunu boşa çıkarmak için Avrupa'ya yürüyüşü gelişti. ***Roma Yürüyüşü*** esas olarak bu imhayı boşa çıkarma yürüyüşüdür ve imhayı önemli ölçüde boşa çıkarmıştır. Roma sürecinde imhanın bu şekilde boşa çıkarılmasına karşı uluslararası komplo güçleri 15 Şubat saldırısını geliştirdi ve bu giderek Önderliğin esir alınmasına kadar götürüldü. Saldırı Önderliğin esir alınması boyutunda boşa çıkarılamadı tabi, fakat komplo güçleri bu süreçte 15 Şubat esareti de dahil bir bütün olarak partiyi yok etmek üzere çeşitli yöntemlerle şiddetli bir saldırı yürüttüler.

Ateşkes ile birlikte Önderlik bir değişime yöneldi, ama oligarşik rejim buna imha amaçlı uluslararası komployu dayattı. Önderliğin bu adımı üzerine komplo ile geldi. Kuşkusuz bu saldırıyı boşa çıkartacak adımlar atmak, tutumlar içinde olmak gerekiyordu. Böyle bir süreçte genel parti durumu ne olmuştur? Önderlik genel bir mücadeleyi yürüttü, bir defa 9 Ekim imhasını Roma yürüyüşü ile boşa çıkardı. Komployu önemli ölçüde teşhir etti, bu önemli bir durumdu. Komplo güçleri buna vardırmadan, hiç açığa çıkmadan, teşhire uğramadan sonuç almak istiyordu; fakat başarısız kaldı. Yine 15 Şubat'a girerken imha amacı vardı. Önderlik o imhayı da önledi. İmhayı dayatan kesimler az değildi ve sonuç almak için de her çabayı harcadılar. Sonuç alamadılarsa bunda Önderlik yaklaşımı belirleyici oldu. Çünkü onları boşa çıkardı. Fakat 15 Şubat esaretini boşa çıkartamadı, onu aşamadı. Bu süreçte Önderliğin direncine, komployu boşa çıkarma mücadelesine genel katılım nasıl oldu? Parti ve halk nasıl yaklaşım gösterdi, nasıl bir sınav verdi?

Bu dönem partinin ve halkın en şiddetli mücadele örneklerinin yaşandığı bir dönem oldu. Halk Önderliğe yönelen saldırıyı göğüslemek üzere büyük bir direnç gösterdi. Kürdistan'da, yurt dışında büyük gösterilerle ve en kahramanca eylemlerle direndi. Kendini

yakmaya kadar varan büyük kahramanlık eylemleri oldu. Fedai eylemliliği gelişti. Partide de belirli eylemlilikler, partinin belirli sahalarında böyle bir fedai eylemliliğini, yine halk eylemliliğini geliştiren çabalar görüldü. Ancak partinin gövdesi mücadele sürecine katılamadı. Ondan da ziyade komplo sürecini, komplo gerçeğini anlamadı, anlamaya yaklaşmadı. Parti bu süreçte VI. Kongre gerçeğini yaşadı. Aslında VI. Kongre süreci yapacağı doğru değerlendirmeler, alacağı doğru kararlar, yapacağı siyasi açılım ve pratik mücadeleyle halkı yönlendirerek, komployu boşa çıkarmada, ona karşı büyük bir mücadeleyi yürütmede etkili olabilirdi. VI. Kongre komployu yenilgiye uğratan bir mücadele sürecini geliştirebilirdi. Ancak pratik bunun tersi oldu. Aslında parti gövdesi komplo gerçeğini görmek ve anlamak istemedi, *"Önderlik her şeyi yapar, biz kendimizi ona göre ayarlarız"* yaklaşımı içerisinde oldu. Her şeyi Önderliğe yükledi, bütün mücadeleyi Önderlik üzerine yıktı, kendisini onun dışında tuttu.

Ateşkes bir değişim süreciydi. Anlamak için yoğunlaşmak gerekiyordu. Kongre de bu avantajı sağlıyordu. Kongre parti için bir avantajdı ve ortaya çok açık imhacı bir saldırı çıkmıştı. Bunu görerek kendi konumunu, durumunu değiştirebilirdi. Kendisini hızla büyük bir mücadele konumuna koyabilirdi. Değişim sürecini anlayıp ona göre pratik, askeri mücadeleyi geliştirebilirdi. Fakat Kongre'de doğru bir gündem oluşturulamamış Önderliğin yaşadığı mücadelenin dışında kalınmıştır. Parti gündem dışına düşmüştür, taktiğin dışına düşmüştür, partinin içinde bulunduğu mücadelenin dışına düşmüştür. Bu nasıl oldu? Her şeyi Önderliğe yükledik, bu Önderliğe bir bağlılık türü, "çok bağlıyız" diyoruz, ama bu iyi bir bağlılık değildir. Yükü Önderliğe yüklemedir, Önderliğin sırtına bindirmedir. Böyle olmuştur. Müthiş bir uzaklık, sürecin dışına düşme, gaflet durumunu yaşama gerçekleşmiştir. Kongre bu durumda, sanki değişim gerçekleşmiş, yeni bir Önderlik mevzilenmesi ortaya çıkmış gibi, ona göre kendini yeni bir sisteme kavuşturmayı gündemleştirdi bunu tartıştı. Halbuki ortada değişime karşı dayatılmış bir komplo gerçeği, partiyi tasfiye etmek isteyen, Ön-

derliğin imhasını amaçlayan bir saldırı vardı. O saldırıyı görmedik, anlamadık ya da yeterince anlamadık, anlamak istemedik. Dolayısıyla kendini onunla mücadele içerisine koymayan bir parti gerçeği ortaya çıktı. Önderliğin komployu aştığını ve yeni mevzilenmesini yarattığını var sayarak buna göre kendisini nasıl sisteme kavuşturacak, kendisine nasıl bir şekil verecek, onu aramaya koyuldu. Önderliğin Avrupa'ya gidişini bir sonuç saydı, çözüm olarak gördü. Bu gerçekleşmemiş bir şeye göre kendini düzenlemek oluyordu. Halbuki Önderlik, *"Komplo var"* diyordu. Önderliğin her gün, *"Komplo var, tehlikeli, herkesi bununla mücadeleye ve duyarlı olmaya çağırıyorum"*diye çağrı yaptığı bir süreçti. Halk bu sürece büyük bir duyarlılıkla yaklaştı. Bu saldırıya karşı durma gücünü de gösterdi. Ama parti böyle bir yaklaşımı esas almadı. Bu anlamda taktiğin içine tam girmeyen, mücadeleyi kıyısından köşesinden tutarak yürüten, Önderliğin yürüttüğü mücadele etrafında kendini yürüten parti gerçeği burada açığa vurdu.

Önderlik *"Bu partiden istifa ediyorum"* dedi. Bu partiyi şiddetle eleştiriye aldı, *"Bu parti bizim çizgimize göre örgütlenmiş parti değil"* dedi. Bu iki şeyi ifade ediyordu. Bir yanıyla parti gerçeğinin, çizginin dışına düşmüş, onu özümsememiş, ona göre şekillenememiş durumunu ifade ediyordu. Tabii böyle bir partiyi aşma, doğru çizgi temellerinde yeniden partileşmeyi geliştirme yaklaşımı vardı burada. Diğeri değişimi ifade ediyordu. Stratejik değişim, partinin yeniden yapılandırılması süreci, partiyi değiştirmek ve aşmak üzere reddi ortaya çıkarıyordu. Yani bu parti böyle olmayacak, artık aşılacak. Bu parti yeni bir sürece yönelmiş, eski mevzilenmesini değiştirmiş olan Önderlik gerçeğine göre bir parti değil. Değişen Önderlik sistemine göre kendisini değiştirmesi gereken bir parti. Bu anlamda Önderlik zaten partinin sisteminden çıkmıştı. Mevcut parti ateşkesle birlikte eski sistem içinde dururken, eski sistem içinden kendini çıkaran güç Önderlik gücüydü. Zaten o sistemden çıkma fiili istifa olmuştu. Ama yeni bir sistem oluşturma da gerçekleşmemişti. Bunu önlemek, burada imhayı ve tasfiyeyi gerçekleştirmek üzere, uluslararası komplonun büyük bir saldırısı vardı.

Parti böyle bir saldırıyı değerlendiremedi, anlamadı. Değişimin dışında ve eski sisteme göre de taktiği etkili uygulama gücü gösteremeyince, bu uluslararası komplo gerçeğini görüp, onu boşa çıkartacak bir mücadele konumuna giremedi.

Şimdi 15 Şubat bütün bu gelişmelerde bir dönemeç oldu. Bütün süreci çok köklü bir biçimde etkileyen ve yönlendiren gerçekleri yalın kat açığa çıkaran, herkesi yeniden değerlendirmeye, doğru düşünmeye, gafleti aşmaya, yetersizlikleri, darlığı, hayalciliği ortadan kaldırmaya yönelten önemli bir olay, bir dönemeç oldu. Buna parti tarihimizde bir milat denildi.

Mücadele sürecimizin köklü değişimini içeren en önemli olayı 15 Şubat karşısında değişimi gerçekleştirmek, komployu boşa çıkarmak, süreci ilerletmek için tutum ne olabilirdi? Önderlik diyor;

"Bir saat, iki saat reddettim. Ondan sonra süreci ilerletmek üzere devreye girmem, yani bir yaklaşım geliştirmem gerektiği sonucuna vardım ve bu temelde yeni bir tutum geliştirdim"

Bunu notlarda açıkladı. Bu bir taktik yaklaşım, köklü yaklaşım değişikliğini içeren bir tutum oluyor. Buna karşı parti, VI. Kongre de durumu değerlendirdi. Burada komployu biraz anlamaya veya içinde bulunduğu gafletten biraz kurtulmaya yöneldi. 15 Şubat arkasından saldırıyı ve amaçlarını değerlendirmekte zayıf kalmadı. En azından içinde bulunduğu gaflet durumunu aştı, çok derinlikli olmadı belki, ama nasıl bir imha saldırısı ile karşı karşıya olunduğunu, onun güç ve dayanaklarını, amaçlarının neler olduğunu, buna karşı nasıl bir mücadele yürütülmesi gerektiğini temel çizgileriyle tespit etti. VI. Kongre öyle bir değerlendirme ile kendisini tamamladı. Kongre'nin işlev kazanan, pratikleşen tek değerlendirmesi 15 Şubat üzerine yaptığı değerlendirme ve aldığı karar oldu. Burada Önderlik gerçeğini, onunla birlikte parti ve halk gerçeğine saldırıları boşa çıkarıp kırmayı esas alan bir taktiği, sürecin izlenmesi gereken taktiği olarak belirledi ve kararlaştırdı. Belli veriler daha fazla açığa çıktı, Önderliğe yönelik saldırının amaçlarını, değişim için atılan adımların ne ile karşılaştığını, partiyi gaflet durumuna sokan belirsizliğin ne olduğunu bütün parti gövdesine daha

iyi gösterdi. Partiye altı aylık bir ömür biçilmişti, veriler de bunu gösteriyordu. Altı aylık mücadele süreci 15 Şubat'la ortaya çıkan durum karşısında partinin geleceğinin belirleneceği bir süreç olarak tanımlandı. Bu doğruya yakın bir tanımlamaydı. Böyle bir taktik yaklaşım doğru bir yaklaşımdı. Parti de Önderliğin değiştirdiği tutuma göre kendisini taktik olarak değiştirmeye yöneldi. Aslında 15 Şubat'a karşı ***Direniş Taktiği*** rol oynadı. Önderlik, direnişi ve süreci güvenceye almak, komployu ve partiyi imha ile yok etme saldırısını boşa çıkarmak üzere tutum değiştirmeyi, değişiklik yapmayı benimsedi.

Partide topyekün direnişle halkı direnişe çekerek, Önderliğin imhayı önleme yaklaşımına güç ve destek verdi. Onunla bütünleşti, belki çok etkili bir gerilla eylemliliği olmadı, ama müthiş bir halk mücadelesi ortaya çıktı. Ülkede, yurt dışında, değişik alanlarda her kesimden insan, genç, ihtiyar, çocuk, kadın, erkek, hem kitlesel eylemlerle, hem en kahramanca direnişlerle Önderliğe düşünce ve pratikte sahip çıktığını, imhayı kabul etmediğini, imhaya karşı çok etkili bir direniş geliştireceğini ortaya koydu. Bu imhayı önleme açısından önemlidir. İmhacı güçlerin boşa çıkarılmasında Önderliğe güç ve destek verdi. Komplo sürecini etkisiz kılmayı, boşa çıkarmayı başardı. Bu mücadeleyi, bu çizgiyi iyi anlamak gerekiyor.

Bu konuda *"Aslında bu mücadeleler çok fazla anlam ifade etmedi, her şey yukarıdan planlanmış olduğu gibi yürüdü, bizim yaptığımız kendimize göredir. Dolayısıyla hiçbir etkisi yoktur. Mevcut durum zaten en üstten planlandığı gibi işliyor. Bir elden yürüten güçler var, artık ne yaparlarsa kadere razı olmak gerek, bunu izlemek gerek"* biçiminde yaklaşımlar ortaya çıktı, bunlar doğru değildir. Durumu böyle değerlendirerek mücadele etmeme yaklaşımı yanlıştır. Gerekçesi ne olursa olsun bu süreçte topyekün direnişe katılmamak, direnişi geliştirmek için çalışmamak, kesinlikle yanlış ve çizgi dışıdır. Böyle bir süreçte mücadeleye katılmayan herkes partinin dışına düşmüştür. Bazı arkadaşlar hala katılmadıkları halde, *"En iyi Önderlik izleyicisi de biziz"* diyorlar, içimizde o iddiayı sürdürmek isteyenler var. Ama şimdi adalet gerek, vicdan gerek,

parti ve halk ölüm-kalım sınavından geçtiği yerde yoksun, bu bir yana zorlayıcı bir konumdasın. Şimdi senin doğruluğun, işi iyi götürmen nerede? Senin varlığın bile başkalarının yürüttüğü mücadele üzerinden olmuştur, sen kendi varlığını bile onun üzerine yıkmışsın. Böyle bir şey olmaz, burada kesin bir çizgi mücadelesi gerekli. Parti içinde burası biraz bulandırılmaya çalışılıyor. Şöyle ki; devrimci yurtsever partiler, kadrolar önemli mücadele anlarında sınanırlar, denenirler, bir sınavdan geçerler. Bu işi ne kadar yürütüp-yürütemedikleri, çizgi gerçeğine ne kadar bağlı olup-olmadıkları bu kritik sınav anlarında gösterdikleri tutumla belli olur. Halklar, Önderlikleri, partileri, kadroları böyle anlarda gösterdikleri tutumla ölçerler ve buna göre değer biçerler. Reddederler veya doğru görüp, katılırlar.

Şimdi 15 Şubat öncesi ve sonrası süreç bizim için bütün parti ve halk için, *"PKK'liyim"* diyen, Kürdistan'da *"yurtseverim"* diyen herkes için en temel sınav demektir. Kim yurtsever, kim demokrat, kim devrimci, kim gerçekten Kürt ve Türk insanını seviyor, kim sevmiyor 15 Şubat öncesi ve sonrası tutumuna bakılarak en doğru karar verilebilir. 15 Şubat öncesi ve sonrasında ne yapmıştır? Bu en önemli ölçüdür. Bunun dışında herhangi bir ölçü alamayız. *"O zaman ayrıydı, ben başka şey yaptım, fakat yine iyi benim, doğru benim"* denilemez. Şimdi parti gövdesi 15 Şubat öncesinde bu sınavı veremedi, gaflet içindeydi. Önderlik, *"Gaflet ihanetten daha tehlikelidir"* dedi. Partinin içinde bulunduğu gafleti bu düzeyde tanımladı. Fakat 15 Şubat sonrası bu gafletten uyanma, gafleti aşma, 15 Şubat'a karşı yanıt olma sürecine girildi. Bu da direniş sürecidir, 15 Şubat saldırısına karşı durma gerçeğidir. Parti ilk defa Önderliğin fiili yürütmesinin olmadığı bir durumda, Önderliğe destek vermek, Önderlik çizgisine ulaşmak, Önderlikle bütünleşmek üzere bir mücadeleye girdi. Bu uluslararası komploya karşı mücadeledir ve halen devam ediyor. Bu anlamda 15 Şubat ***Milat*** oldu. Bütün parti için yeni bir durumun başlangıcıydı ve kadro bunu hisseti. Bu süreçte doğru anlayamayanlar oldu, mücadeleye katılamayanlarda oldu. Eksiklik gösteren değil, ağır hatalar yapan arkadaşlarımız da

oldu. Ağır hatalar yaptıkları için, şimdi süreci değerlendirmede zorlanıyorlar. Özellikle bu gerçek biraz bulandırılmaya çalışılıyor. *"İşte şu hata yapıldı, bu hata yapıldı, direnilmeli miydi? Direnilmemeli miydi?"* biçiminde bu dönemin en temel mücadelesi biraz bulanıklaştırılmak, muğlaklaştırılmak isteniyor, bu da yanlış. Eğer partiye katılınacaksa çok dürüst bir yaklaşımla, yanlışa yanlış deyip, özeleştiri yaparak kendini düzeltmek gerekir. Böyle olmazsa yapılan bir kandırma olur, bu yine bir yerde partiden kopmaya götürür, özlü bir katılım olmaz. Bunu bu biçimde tanımlayıp, böyle anlayacağız. Öyle çekiştirmenin, sağa sola götürmenin bir değeri yoktur. Sürecin Önderlik duruşuyla çelişkisi yoktur, uyumludur, bütünlüklüdür ve bir sonuç almıştır. İmhayı önlemede etkili olmuştur. 9 Ekim'de imhayı önleyen Parti Önderliği, 15 Şubat'taki tutumu, duruşu ve dışarıdan kendisini destekleyen mücadele ile komployu bir daha boşa çıkararak, imhayı önlemiş, komploya karşı mücadele sürecini geliştirmiştir. Bu önemlidir, mücadele düzeyi kazanmak demek; komployu adım adım geriletmeyi getirir, komplo ise imha etmeyi dayatıyordu.

Bunun arkasından Önderliğin yeni tutumu, stratejik değişimi gerçekleştirme tutumu geldi. Bu mahkeme sürecidir. Savunmalar, bu anlamda stratejik değişimin manifestosudur. Bu nedenle adına, **Demokratik Çözüm Manifestosu** denildi. Çözüm sürecinin stratejisini veren temel stratejik belge oldu. Önderliğin mahkemedeki duruşu ve açıklamaları, süreci geliştirme tutumu gelişti ve parti de bu tutumla birleşti. Böylece parti için yeni bir süreç; değişimi stratejik düzeyde ele alma, 15 Şubat koşullarında bile olsa uluslararası komployu boşa çıkarma, ona karşı mücadele etme ve yenilgiye uğratmanın çizgisi olarak yeni stratejiyi geliştirme süreci başladı. Parti tarafından o zamana kadar değişim aslında gerçekleştirilmesi gereken bir olgu olarak ele alınmıştır. Bu yaklaşım bizi uluslararası komploya kadar götürdü. Böyle adımlarla komployu önlemek mümkün olmadı.

Aslında parti, 1998 1 Eylül sürecindeki kararlılığı, 1993'te gösterseydi, daha önemli siyasi sonuçlara varabilirdi. Yine Önderlik

mahkeme sürecinde geliştirdiği stratejik çözümü 1998 1 Eylül sürecinde geliştirse, o kadar derinlikli kılsa ve bunu partiye mal etseydi, komployu boşa çıkarma mücadelesinde partinin durumu daha değişik olurdu. Fakat bunlar hep taktik adımlar olarak atılıp, bununla bir değişime varılmak istendi, o da bu biçimde komplo ile karşılaştı. Komplo ile mücadele ederek ve komplo gerçeği çözümlenerek komploya karşı mücadele ve yenme çizgisi, partinin yeni stratejisi; ***Demokratik siyasal mücadele stratejisi*** ortaya çıkartıldı. Önderlik gerçeği yeni bir stratejik adım attı. Parti içinde kendini buna göre değerlendirme, yeni stratejik süreci hem formüle etme, hem de kendini buna göre kararlaştırma, planlama ve yeniden yapılandırma gerçeği ortaya çıktı. Bu ***VII. Kongre süreci*** oldu. Partinin bu yeni stratejik değişimi doğal olarak yeni bir kongreyi gerektirdi. Yine böyle bir değişiklik doğal olarak 1 Eylül sürecinin daha derinleştirilmesini, sadece bir ateşkesle kalmayıp, silahlı mücadeleyi durdurma kararına kadar vardırılmasını getirdi. Bunlar 1999'un yazında gerçekleştirildi. Parti yönetimimizin Önderlik mahkemesi temelinde bu durumları değerlendirerek, Parti Önderliği'nin silahlı mücadeleyi durdurma çağrısına katılıp, partiyi bu temelde VII. Kongre'ye çağırması, silahlı mücadeleyi durdurma kararına göre yeni bir mevzilenme içerisine alması ve stratejik değişikliği yapacak kongre hazırlıklarına yönelmesi ortaya çıktı ki, bu artık parti için yeni bir değişim sürecinin başlangıcı oldu. Komplocu güçler böyle bir stratejik değişimi yapmadan, partinin imha edileceğini umut ediyorlardı, hesap öyleydi. Çok farklı sonuçlar alınmış olsa da, genelde 1999 yazına kadar PKK'nin tasfiyeyi yaşayacağı herkesin birleştiği temel bir kanıydı. Bazıları diyordu; *"Önderlik imha olacak, parti böylece çatışmaya girecek ve imhaya gidecek"*, bazıları diyordu; *"Önderlik yönetimi olmazsa zaten parti olamayacak, örgütsel bütünlük gösterilemeyecek, 6 ay içinde sorunlar ortaya çıkacak, dağılacak."* Yani her halükarda yeni bir strateji oluşturamadan PKK tasfiye olacak. Mahkeme süreci ve onunla birlikte 1 Eylül kararlılığı gösterdi ki, parti imha da olmadı, tasfiyede olmadı. Önderlik yeni bir stratejik süreci başlatmayı bildi. Parti bütünlük

içinde bu sürece katılım gösterdi. Örgütsel bütünlüğünü korudu, dağılmayı, tasfiye olmayı yaşamadı. Bu komplocu güçlerin ilk planlarının, umutlarının belli ölçüde kırılmasında ilk adımdı veya bu birinci aşama idi. Uluslararası komplo güçleri, partinin Kongre sürecinde değişim yapamayarak, değişimi düşüncede formüle edemeyerek dağılacağı umudunu besledi. Onun için Kongre sürecini etkilemeye çalıştı. İdeolojik olarak dağılmayı, yeni stratejiyi formüle edememe sonucunu yaratmak istedi. Önderliğin Kongre'yi etkilemesi bu yüzden engellendi. Yine çeşitli etkilemelerle iç karışıklık yaratılmaya çalışıldı. Bir ideolojik saptırma yaratılmak istendi. Bu olmayınca, Kongre başarı ile gerçekleşip, yeni stratejik süreci kapsamlı olarak değerlendirme ve planlama gücünü gösterince, 2000'in yazında örgütü içten dağıtmayı ifade eden provokasyon dayatıldı. O da boşa çıkınca, uluslararası komplo tarafından 2000 yılının son dört ayında YNK eli ile sürdürülen silahlı saldırı dayatıldı. Parti komplonun bütün bu saldırılarına karşı direnerek, mücadele ederek kendisini yeniden örgütledi.

Bu süreçteki parti gelişimini, partileşme çizgisini görmek gerekir. 15 Şubat'tan sonra parti büyük bir örgütsel sarsıntıyı yaşadı. Grupçu, dogmatik, tutucu, duygusal eğilim 15 Şubat ve komploya karşı mücadele gerçeğini, yine parti olma gerçeğini kavrayamadı. Onu reddetti. Partiyi topyekün direniş sürecinde de, daha sonraki stratejik değişim sürecinde de örgütsel olarak dağınık tuttu, zayıflattı. Özellikle ***Özgür Kadın Hareketimizin*** üzerinde yönetim düzeyinde böyle bir anlayış hakim oldu. Burada aslında özgürleşme, irade olma değil de, zayıflık ortaya çıktı. *"Ne olacağım"* kaygısıyla, oradan kalkan bir anlayış dayatıldı. *"Bu niye oldu, olmasaydı"* ya da, *"Biz artık varolamayız"* çizgisi partiye dayatılmak istendi. Mevcut durumu kabul etmeme, anlayamama, onun politik yükü altında girememe bir eğilim olarak ortaya çıktı. Arkadaşlarımız kaygıyla partiyi ret konumuna düştüler. *"Bu gerçeklikten reddetmekle kurtulunamaz"* deyince; *"O zaman biz fedai olmak istiyoruz"* dediler. Ama hiçbir zaman *"Komploya karşı Önderlik çizgisinde mücadele edip, komployu boşa çıkartırız"* diyemediler. *"Biz de komplo-*

ya karşı mücadele gücü olabiliriz. Bizim de ona gücümüz var" diyemediler. Kendilerini öyle bir çizgiye getiremediler. Dahası, bununla da kalmadılar, partiyi çok ciddi bir biçimde tehdit ettiler. Uluslararası komploya karşı mücadelede örgütsel yapıyı zayıflatarak, gevşeterek, parti birliğini tehlikeye sokarak partiyi zayıf düşürdüler ve oldukça zorladılar. Uluslararası komploya karşı mücadelede PKK'yi en çok zorlayan bu oldu. Komploya karşı mücadele eden parti yönetimi en çok bunda zorlandı. Çok zayıf anlarda geçirildi, fakat kolektif bir yaklaşımla bu dayatmaları da, komployu da daha fazla anlama, daha derinlikli kavrama temelinde, düşünce ve pratikte bir karşı koyma gücü oluşturdu, bunu esas aldı. Bunda sebat ettikçe, direnç gösterdikçe belli bir gelişme yaşandı. Mücadele görevleri üzerine düşünce yöntemler konusunda örgüt içi politikalar karşısında daha fazla yoğunlaşma oldu. Uygulamada bir sürü hata ve eksiklik olsa da, partiyi tehdit eden, dıştan gelen saldırılara karşı koymadan alıkoyan, hatta onların amaçlarını gerçekleştirmeyi içeren, içteki zayıflatıcı durumu uygun politika ve taktik yaklaşımla aşmayı esas aldı. Anlayışları ortaya koyup eleştirme, mücadeleyi sürece yayma politik gerçeği kavratarak, bu durumda kadroyu adım adım aştırma yaklaşımı doğru bir taktik oldu. Hemen işin bitirilmesini isteyenler de vardı, içimizde *"Parti artık yok oldu, bu partiden sonuç çıkmaz"* diyenler oldu. Bu anlayışların doğru olmadığı, öyle bu tür sorunlarla karşılaşınca hemen her şeyin bitmediği, ideolojik örgütsel sorunların kılıçla keser gibi çözüme götürülemeyeceği, bu tür sorunlara kendi çerçevesinde çözüm aranması, yani ideolojik-örgütsel yaklaşım gösterilmesi gerektiği ortaya çıktı. Bu yaklaşım pratikte kendisini doğruladı. Parti bu temelde hem Önderlik'le bütünleşmeyi, hem de kendi iç bütünlüğünü korumayı sağladı ve VII. Kongre sürecine ulaştı.

VII. Kongre süreci Parti Önderliği'nin mahkeme koşullarında geliştirdiği stratejik değişim sürecinin partiye mal edilmesi, parti kararı haline getirilmesi sürecidir. Yeni bir strateji oluşturma sürecidir. VII. Kongre bu anlamda yeni bir durum değerlendirmesi yaptı. Buna göre dünyayı, bölgeyi, Türkiye'yi, Kürdistan'ı, partinin

durumunu değerlendirdi. İçinde bulunulan ortamda, ulusal demokratik sorunların nasıl çözümlenebileceğini değerlendirdi. Süreci ***Demokratik kurtuluş süreci*** olarak tanımladı. Bu süreci başarıya götürmenin temel yöntemi olarak ***Demokratik siyasal mücadele stratejisini*** oluşturdu. Böylece Parti I. Konferansı'nın değerlendirdiği, II. Kongre'nin de karar haline getirdiği parti stratejisini değiştirdi. Ulusal kurtuluş mücadelesi ve halk savaşı stratejisi yerine, ***Demokratik kurtuluş mücadelesini*** ve ***Demokratik siyasal mücadele stratejisini*** partinin yeni stratejik çizgisi haline getirdi. Sürecin bu biçimde hem teorik çerçevesini, yani programını, hem de bu programı hayata geçirecek örgütün yeni yapılanmasını ortaya çıkardı. Temelde yeni bir stratejik değişim öngören parti planlandı, kararlaştırıldı. Stratejik değişim ve yeniden yapılanma karar haline getirildi. Önderliğin savunmada koyduğu temel çizgi, partinin temel stratejik çizgisi olarak kararlaştırıldı. Bu II. Kongre'deki gibi başarıldı. Fakat VII. Kongre, II. Kongre'yi çok aşan bir mücadeleye de sahne oldu. VII. Kongre mücadelesini anlamak lazım. Öncesinden gelen, sonrasında provokasyon olarak ortaya çıkan, gidip düşmanla birleşen ve bize karşı savaşan bir çizgi çıktı. II. Kongre'de de partiye karşı savaşan bir provokasyon çizgisi çıktı. Buna Semir çizgisi, Semir-Süleyman provokasyonu diyoruz. VII. Kongre süreci bir provokasyonun mayalandığı, hazırlandığı, bunun parti ortamını provoke etmeye çalıştığı, partinin yeni stratejik yapılanmasını sabote etmek istediği, onun için çaba harcadığı bir süreçtir. Bu anlamda VII. Kongre yoğun ideolojik mücadelenin yaşandığı bir süreçtir. Temel bir eğilim buydu. Bunun yanında, bu çizginin de tahrik ettiği, süreci doğru kavramayan, stratejik değişimi benimsemeyen, partinin 15 Şubat'la birlikte içine girdiği sürece katılmayan eğilimler vardı. Katılmak istemeyen eğilimler vardı. Kendinde buna katılma gücü gösteremeyen bunu yapıyordu. Yine 15 Şubat'tan sonra gelişen partiye katılma değil, kendi partisini oluşturma girişimleri, anlayışları ve ruh halleri görüldü. Bu nedenle kendine göre değerlendirmeler epeyce oldu. Karamsarlık, umutsuzluk, komployu doğru değerlendirmeme, komploya karşı mücadeleyi küçümse-

me, görmeme gibi eğilimler kongre ortamını bulandırmak istedi. Hatta Kongre'nin bir karar almasını önleme, Kongre'yi doğru bir stratejik değişim yönünde değil de, stratejik değişimi boşa çıkartacak yönde kararlar almaya yöneltme çabaları oldu. Kongre'de ortaya çıkan anlayışları, tutumları böyle değerlendirmek gerekir. Bu anlam da Kongre'yi ele geçirme görüşmeleri, girişimleri koalisyonları yaşandı.

Stratejik değişimi, parti örgütünün tasfiye edilmesi, dağıtılması olarak algılamalar oldu. Partiyi dağıtıp, tasfiye edecek düşünceler ileri sürülerek bunun parti kongresi tarafından karar altına alınması çabaları oldu. *"Biz bir şey yapamayız bir değişiklik partinin kendini dağıtmasıdır"* biçiminde algılamalar oldu. Şöyle bir yaklaşım hala da vardır; *"Biz değişmeyiz, ya her şey alıştığımız gibi sürüp gider, ya da dağıtırız parti yok olur. Yani eğer değişiklik diyorsanız biz bunu örgütü dağıtma olarak anlarız. Dağıtmaya varız, bir de eskiyi sürdürmeye varız"* Daha çok provokasyon tarafından tahrik edilen, kendinde politik mücadele gücü görmeyen apolitik yaklaşımlar böyle bulandırıcı, sürecin değişim gerçeğini ters yüz eden düşünceler ileri sürmeye çalıştılar. Bu temelde bazı tartışmalar gelişti. Öyle ki, gruplaşmalar vardı. Hatta II. Kongre'deki gibi yönetim gerçeği, parti yönetimi olma gerçeği, program, tüzük ve hemen her şey tartışılmak istendi. II. Kongre de *"Allah etmesin arkadaşa bir şey olursa biz ne yaparız"* diyerek, *"Geleceğimiz yok"* kaygısını yaratmaya ve partiyi neden varoldu noktasında tartışmaya götürme eğilimi, VII. Kongre'de de; *"Komploya karşı direniş, yeniden örgütlenme, çelişme de ne? Bu çok tehlikeli bir durum ne edip edip mutlaka aşılması gerekir"* biçiminde, yenilenen, yeniden örgütlenmeye çalışan partiye karşı bir saldırı olarak ortaya çıkmaya çalıştı. Kongre'yi bu biçimde etkilemeye çalıştı. Yine N. arkadaşın yaklaşımı –belki hala anlamamıştır– çok karamsar, umutsuz, apolitik; komployu doğru anlamayan, komployu bizi başarıya ve kurtuluşa götürecek yol gibi göstermeye ve komploya teslim olmaya götüren bir yaklaşımdı. Diyor ki; *"Böyle değildi, kesinlikle böyle şey etmiyorum"* bu daha ciddi bir durumdur, daha tehlikelidir. O zaman du-

rum böyle gösterilmek, varolan parti örgütlenmesi ezilip, kendisi için güç kazanmak isteniliyor. O zaman partiyi örgütleme değil, partiden grup örgütlemek isteniliyor, o direncin, o duruşun, o tarzda görüşler üretmenin başka hiçbir anlamı olamaz.

15 Şubat'tan sonra partiden kopuşu yaşayan bayan arkadaşlarsa Kongre'yi gerçekten yönlendirmeye çalıştılar. Sorun, kadın sorunu filan değildi, kendilerine göre yeni bir parti yaratma çabası idi. O gerçekleşmeyince görevden çekildiler.

II. Kongre'nin ertesinde bir merkez toplantısı yapıldı, –nicelik olarak– küçük bir Merkez Komitemiz vardı, bir iki-günlük tartışma oldu. Kongre yapmışız, seçimle çıkmış, yeni bir yönetim görevlendirilmiş. Yönetim, acaba yönetim olacak mı? Kongre kararını yürütecek mi, yürütmeyecek mi? Bu yönetimde tartışma konusu oldu, onunla da yetinilmedi, Fatma ile Süleyman kavgaya tutuştu. Fatma bir kapıdan, Süleyman bir kapıdan çıktı, *"ya o ya ben"* Kongre'den yeni çıkmış, parti yönetimi dağılmakla yüz yüze geldi. Önderlik bütün bunları tartıştı, değerlendirdi, yurt dışında parti mücadelesini yürütmek tehlikeli, yurt içindeki gibi olmaz, ayağın sağlam zeminde değil, çok esnek olmayı gerektiriyor. Bu değerlendirmeler arkasından Merkez kendi görevini askıya alma kararı çıkardı. Kendisi için önüne bir yılık deneme süreci koydu. *"Bir yıl sonunda kim sınavdan geçerse merkez olur, sınavdan geçmeyen düşer"* kararına varıldı. Böylece Parti Merkezi lağvoldu. Ve II. Kongre'den sonra büyük bir yönetimle ülkeye dönüş oldu. İlk ülkeye gönderilenlerden Süleyman da (Baki Karer) Doğu'ya gitti. Bir hafta sonra kendisinden *"istifa ediyorum, görevi bıraktım gelip göreve sahip çıksınlar"* diye bir not geldi. Kongre ve kongre sonrası merkez toplantısında olmayınca istifa etti ve daha sonrada çalışmalara katılmadı.

Bayan arkadaşlarımızda böyle yaptılar. O yönetimlerdeki arkadaşların, istifa eden arkadaşların tutumu aynen öyleydi. Onlar kongre sonrasında bir yere gitmeyi de beklemeden, Kongre içinde istifa ettiler. *"Bu kongre pratikleşemez"* demek istediler. Tutumları, *"Burada dağılmalı, madem ki karar alınmaya çalışılıyor, bu kararları bu kapıdan çıkartmayız"* anlamına geldi. Süleyman (Baki Ka-

rer)'de, *"Ülkeye girdirmeyiz"* diyordu. *"O kararlarla ülkeye dönüş olmaz"* diyordu. Tabii daha önceden Semir'le de ilişkiliydi, Semir'in bütün çıkışları Süleyman'ın Avrupa'daki tutumuna dayanıyordu. II. Kongre öncesi Avrupa sorumlusu Süleyman'dı. Semir onun parti karşısındaki duruşundan güç alarak II. Kongre'de partiyi ele geçirme, Avrupa'ya götürme planı yaptı.

2000'in yazında düşmana kaçan grupta, aslında 1998-99'da, hatta kaçana kadar istifa eğilimini, partiye bu biçimde katılma eğilimini kendisine zemin yaptı. Semir'in gücü kendinden değil de, zemin yaptıklarından geliyordu. Dr. Süleyman'ın gücüde kendilerinden değil, zemin yaptıklarından geldi. Objektif, hatta sübjektif bir ilişki zemini daha sonraki soruşturmada sübjektif bir irtibat ortaya çıktı. Böyle bir dayatma Kongre'yi sabote etmeye çalıştı. Bütün bunlar sağ duyulu politik yaklaşımla aşılmaya çalışıldı. VII. Kongre zorlukla kurtarıldı aslında. Önderlik yönlendirmesi, Önderlik savunmasının ortaya koyduğu düşünce gücü, yeni süreci tahlil etme durumu olmasaydı, besbelli ki bu zorlayıcı şeyler partiyi parça parça bir hale getirebileceklerdi. Öyle partiyle kalmayacaklardı. Bu anlamda VII. Kongre stratejiyi kararlaştırdı. Ama büyük bir ideolojik mücadeleyle ayrışmaya da sahne oldu. Bu mücadele ile oldu. Yeni strateji bir iç mücadeleyle kararlaşıp, gerçekleşti. Buna karşıt eğilimler oldu, bu eğilimler daha sonraki süreci etkiledi ve halende etkiliyor. Sürece ters, şu veya bu tutum, şu veya bu yaklaşım bu eğilimlerle bağlantılıdır. Objektif olarak, içerik olarak bağlantılıdır, aşılması gerekiyor. Partinin kongreyi yapması, yine en azından bir yıl kendisini yürütmüş olması, Uluslararası komployu yürüten güçler üzerinde etkili oldu. Bir yandan parti Kongre'de kendisini yenilerken, karşıt güçlerde diğer yandan Önderliğe karşı yaklaşımlarını yeniden formüle ettiler. Bu 12 Ocak kararı oldu. İdamı, ***Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararına*** bağlama kararı ortaya çıktı. Bunu kendileri farklı da değerlendiriyorlar. Şu noktaya geldi; parti saldırıyla imha edilemedi, imha saldırıları boşa çıktı, Önderliği imha gerçekleşmedi, Önderliği imha sürecine alarak, partiyi dağıtmak, tasfiye etmek taktiği bir yönden boşa çıktı.

Bunun yerine bu sefer Uluslararası komplo daha önce tasfiye etme, dağıtma, partiyi bu biçimde yok etme yöntemini geliştirdi. Bu öne çıkarıldı. Önderlik hakkında alınan karar bu anlama geliyor. İmha etmek yerine, imha tehdidi altında tutarak politik olarak etkisizleştirmek, diğer yandan partinin destekleyen gövdesini dağılma ve tasfiye sürecine tabi tutarak Önderliği siyasi, ideolojik çizgi olarak, varlık olarak tasfiye etmek. Böyle bir süreci geliştirdiler. Şimdi halen geçerli olan süreç bu süreçtir. Parti Önderliği işleyen bu sürece karşı *"Yanlış yapılmamalı, aldanılmamalı"* diye parti ve halkı uyarıyor. Şimdi Önderliği çizgi olarak tasfiye etme sürecinin gereği olarak, saldırılar bu sefer partinin kadro gövdesini, gerillayı ve VII. Kongre'de ortaya çıkan parti örgütlenmesini hedefledi. Düşman kongrede ideolojik olarak sapacağını, dağılacağını beklerken, bunun tersi olarak parti kendini yenileyerek Kongre'den başarıyla çıkınca, bu sefer örgütsel olarak partiyi dağıtmak üzere yeni bir baskı, saldırı konsepti partinin kadro ve gerilla yapısı üzerine yöneltildi. Bunda askeri güç ve operasyonlarda kullanıldı, siyasi baskı kullanıldı, diplomatik çerçeve kullanıldı, işbirlikçi güçler kullanıldı. Bu YNK'ye kadar vardırıldı. YNK'ye büyük rol biçildi. Temel güçlerin, parti gövdesinin Soran alanına çekilmesi durumunda İran'a da rol biçilmeye çalışıldı. İran-YNK işbirliği temelinde partinin gerilla gücü, kadro gücü etkisizleştirilmek istendi. Kongre sonrası 2000 yılının baharından itibaren partiye karşı büyük bir kuşatma gelişti. Dıştan gelen kuşatma tabii içi etkilemeyi, Kongre'de belirginlik kazanmış, ideolojik mücadeleye yol açmış grupların partiden kopuşunu, böylece partinin dağılmasını, parçalanmasını gerçekleştirmeyi hedefledi. Bu provokasyon dayatıldı. Bu provokasyon böyle bir kuşatmanın, örgütsel saldırının temel iç gücü olarak ortaya çıktı. Değişik eğilimleri de kendisine zemin yaparak, parti ve örgütün reddedilmesini, dağıtılıp, tasfiye edilmesini hedefledi. Orta yolculuğu zemin yapan, tasfiyeciliği kendisine müttefik alan provokasyon, bir komplo, bir darbe biçiminde parti örgütünü dağıtmayı hedefledi. Aslında kendini örgütleyerek darbeyle partiye el koyma çizgisini de izledi. Daha sonraki bilgiler bunu daha iyi

açığa çıkardı, hatta askeri darbe ile partinin tümüne el koymayı, kendi planı olarak işletmek istedi. Fakat buna karşı yürütülen eğitim ve örgüt mücadelesi, özellikle Parti Konseyi tarafından partinin örgüt olmasını, merkezileşmesini engelleyen, partinin yönetimini, yönetim olmaktan çıkaran anlayışlara karşı örgütsel mücadele geliştirilince bu eğilim darbe yapacak güce ulaşamadı.

Semir gibi erken doğumla partiden fırlamak zorunda kaldı, çıkış biraz böyle bir çıkıştır. Biraz da aslında FKÖ'nün 1982'de Beyrut'tan çıkışında Ebu Musa diye birisi çıkmıştı. Onun çıkışına benziyor. Suriye destekli Ebu Musa, Doğu Lübnan'a mevzilendi ve FKÖ ile savaştı, FKÖ'nün savaş gücünü o tasfiye etti aslında. Bu da YNK ile İran'ın koltuğuna girerek, Doğu hattına mevzilenip, partiye karşı savaşmayı hedefledi. Biz önce çekip gideceğini sandık, bir de baktık ki hemen yanımızda savaşmak üzere mevzileniyor. Böyle olunca üzerine gittik, belki bazıları şaşkınlıkla karşıladı *"Nasıl üzerimize geliniyor"* diye. Üzerlerine gidilince gidip düşmana sığınmak zorunda kaldılar. YNK'ye sığınma böyle gerçekleşti. Çok tehlikeli bir girişimdi. Eğer başarabilselerdi, YNK'nin yaptığını bunlar yapacaktı, Celal Talabani öyle düzenliyordu. Bunu boşa çıkardık, o çok tehlikeli bir oyundu. Küçük Zeki bu konuda tehlikeli bir kişilikti. Çok büyük bir ihtimalle Semir gibi ajan olma durumu güçlüydü. Önceden Erzurum'daki her şeyi tasfiye etti. Partinin büyük kuşkuları vardı. Edindiğimiz bilgiler bu hareketi daha çok onun yönlendirdiği yönündedir ki, bu doğrudur.

Bu güç atıldı. Tasfiyeci eğilimler üzerine gidildi. Yoğun bir örgüt mücadelesi ve eğitim geliştirildi. En çok partiyi güçlendirmesi gereken, ama en çok zorlayıp, zayıf bırakan Kadın Hareketi'nde yeni bir toparlanma ve III. Kongre gerçekleşti. III. Kongre önemlidir. Genel mücadelemiz açısından büyük anlamı vardır. Partiyi reddeden, partiden kopan, düşmana zemin olan bir çizginin aşılmasıdır. Çok tasarrufçu, grupçu, işbirlikçi hem de küçük burjuva, erkek işbirlikçisi eğilim hareketten atıldı, tasfiye edildi. Önemli bir yoğunlaşma ve çözümleme düzeyi gelişti. ***Ortadoğu Konferansı***'nı yaptık ve ***Parti Meclisimizin II. Toplantısı***'nda bütün bu sonuçlar birleşti.

Şu ortaya çıktı; dıştan kuşatma ile içi etkileyip, içten partiyi dağıtarak yok etme saldırısı boşa çıkartılmış oldu, başarısızlığa uğratıldı. Böylece komplonun kongreden sonra, partiyi ve gerillayı tasfiye ederek, Önderliği tasfiyeye götürme stratejisi doğrultusunda geliştirilen, örgütü parçalama saldırısı boşa çıkartılmış oldu. Parti gövdesinin, gerillanın VII. Kongre çizgisi ile birleştiği, kadronun VII. Kongre'de karşılaştırılan Önderlik çizgisine kazandırıldığı görülünce, kadro daha bu çizgiyi özümsemeden, onu hayata geçirecek yeni bir örgütsel sistem kazanmadan ezmek üzere YNK'nin askeri saldırısı gelişti.

YNK, İran desteğinde, TC'nin, İngiltere'nin, ABD'nin yönlendirdiği bu saldırıyla imha etmeyi, dağıtmayı hedefledi. Teslim almayı, iradesizleştirmeyi hedefledi. Bazı güçler tarafından şu dayatıldı: *"Ya Türkiye ile savaşacaksınız, bu savaştan biz kazanç sağlayacağız, VII. Kongre stratejiniz, dolayısıyla Önderlik gerçeği tasfiye olacak, ya da teslim olacaksınız ortada PKK kadrosu veya gerillası diye bir şey kalmayacak"* Parti olmazsa, gerilla olmazsa, Önderlik nasıl, neye dayanarak mücadele edebilir? Bu saldırı ile bize aslında bir kuşatma dayatıldı. İki hamle biçiminde çatışmaya girdik, birisinde biraz gerilettik, biraz oyunu bozmayı hedefledik. Bunu tersine çevirmek, bizi kuşatarak teslim olmaya zorlamak amacıyla üzerimize saldırı geliştirildi, o saldırıyı kırmak için de büyük bir savunma direnişi gösterdik. Şu ortaya çıktı; ideolojik olarak sapmayan, ideolojik-politik çizgiyi doğru belirleyip, kabul eden, içten parçalanmayıp, örgütsel bütünlüğünü koruyan partiye, askeri yolla dayatılan imha da böyle bir savunma direnişi ile boşa çıkarılmıştır. Meşru savunma yapılmış, silahlı savunma çizgisi hayata geçirilmiş, böylece gerillayı bir biçimde tasfiye etmeyi amaçlayan bu ilk saldırı başarısızlığa uğratılmıştır. Böylece parti, askeri yolla imha saldırısını da boşa çıkarmış oldu. Şimdi geldiğimiz nokta böyle bir noktadır. Dönüp, komploya karşı mücadele sürecine bakarsak 1998 değişime karar verme süreci, başlatma süreci tekrar 1999 yılı komplonun saldırılarına karşı büyük savunma yılı, Önderliği savunma, dolayısıyla partiyi saldırılar karşısında imha ol-

maktan kurtararak savunmaya alma yılı. Bu ne ile gerçekleşti? Bir; imha tehditlerini ve saldırıları boşa çıkartarak. İki; stratejik değişimi gerçekleştirerek, Önderlik savunmasında ortaya konulan bir çizgiyi ortaya çıkararak. 2000 yılı ise, komplonun kadro ve gerillayı tasfiye edip bu yolla Önderliği tasfiye etmeyi hedefleyen planını boşa çıkarma yılıdır. Bu anlamda hem komplonun gerillaya ve parti kadrosuna yönelmiş saldırıları boşa çıkarıldı, hem de komploya karşı parti gövdesinin, kadrosunun, gerillasının mücadele etme süreci başladı.

Başlangıçta, parti olarak değişimi başlatma, komplonun saldırılarına karşı ilk direnme döneminde partinin gövdesi büyük bir gafleti yaşadı, hiç varlık gösteremedi. 1999'da Önderliği savunma döneminde parti gövdesi önemli bir sınavdan geçti. Birliğini koruyarak, gerekli taktik değişikliği yaparak, silahlı mücadeleyi durdurma kararına kadar değişik kararları alma gücünü göstererek ve bunu bütünlük içinde yaparak kadro Önderliği ve partiyi savunma mücadelesini başlattı. Bu konuda gafleti aşma yönünde önemli bir mesafe kat etti. Buna katılmayanlar da oldu.

Parti direnişi ile bütünleşilememiştir, ama parti yapısı olarak ana gövde, birlik, bütünlük içerisinde bu savunma sürecine girebilmiş, stratejik değişim kongre ile birlikte parti kararı haline getirilmiştir. Komplonun 2000 yılında partiye ve gerillaya yöneldiği süreçte ise parti gövdesi yine önemli bir sınavdan geçti. Buna komploya karşı mücadele etmeye hazırlık dönemi de denilebilir. Partiyi VII. Kongre stratejisi temelinde komploya karşı daha etkili mücadele etmek üzere hazırlama süreci. Böyle bir savaşta parti gövdesi neyi yaşadı? İçten provokasyon dayatıldı, bölgeci, bozguncu, yıkıcı eğilimler dayatıldı. Dıştan askeri saldırılar dayatıldı. Bunlara karşı birlik-bütünlük içerisinde olma, parti olmaya yönelme iradesi gösterilmiştir. Giderek daha fazla VII. Kongre stratejisi ile bütünleşme, partiyi savunma direnişine geçme gerçekleşmiştir.

Gelinen noktada örgüt tümü ile kendisini örgütlememiş, mevcut stratejiye göre yapılanması tamamlanmamıştır. Değişim süreci, örgütlenme, yeniden yapılanma ve gelişme süreci devam ediyor. Fa-

kat böyle bir süreçte, süreci tanımlama, bunu kongre ile karar haline getirme, partiyi dağıtmak için yönelen saldırıları boşa çıkarma biçiminde önemli adımlar atılmış, bu biçimde gelişmelerde yaşanmıştır. Bu ana doğrultu ile gelinen noktada bunun içinde bir yalpalanma var, zayıflıklar oldu. Kendini yenilememe, yeni stratejiyi özümsememe, VII. Kongre görevlerini yerine getirmek için kendini hazır kılamama, zayıflık içinde kalma, zayıflığı bir meziyet sanma biraz da kendini orta yerde, vasat konumda, çok sıradan bir çalışma içinde tutma eğilimi oldukça fazla görüldü. Bu hala da etkisini yoğun olarak sürdürüyor. Tarafsız kalma, seyirci kalma, parti ile birlikte provokasyonu da dinleme, bir kulağı ile onu bir kulağı ile diğerini dinleme, partinin içinde olup, ona bir şeyler yaparken, diğer yandan parti karşıtı eğilimlere güç ve destek verme görülmüştür. Süreci çok etkili bir biçimde anlayıp, her türlü bozguncu, provokatif, tasfiyeci girişime karşı etkili durma, mücadele etme yeterince olmamıştır. Bu konuda tabii zorluklar, sancılar oldu. Değişik eğilim ve anlayışlar çeşitli biçimlerde parti yapısı içinde görüldü. Değişime karşıt olan bu anlayış ve eğilimler VII. Kongre'de değerlendirildi.

Yine ***II. Parti Meclis Toplantısı***'nda bu anlayışlar değerlendirilip mahkum edilmiştir. Parti, II. Meclis Toplantısı'nda stratejik değişimi yaşayan ve yeniden yapılanan partiye, kendini yenileyerek katılma seferberliği başlattı. Bu anlamda yanlışlar kadar, süreci karşılamayan, yetersiz, hatalı anlayış ve tutumlara karşı bir mücadele var. Onları aşma yönünde de bir gelişme var. Fakat tümüyle VII. Kongre stratejisinin özümsendiği, partinin bu stratejiye göre kendisini yeniden yapılandırdığı, örgütlendirdiği, bu temelde komploya karşı her yönüyle yoğun bir siyasi ve örgütsel mücadelenin geliştiği, böyle bir düzeye ulaşıldığı söylenemez. Bu süreç yaşanıyor. Bu henüz gerçekleşmemiştir. Uluslararası komplo güçleri partiyi böyle bir düzeye ulaşmadan imha etmek için saldırılarını sürdürüyorlar. Partiyi geriye itmek, değişimi önlemek için saldırıyorlar.

Partinin de bu gerçeği görerek, stratejik değişimden asla vazgeçmeden, duraksamadan, sağa sola yalpalamadan yeniden yapılan-

mayı, partinin yeniden örgütlendirilmesini başarması gerekiyor. Bu konuda çok kararlı, çok iddialı, çok bilinçli bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Mevcut durumda bu kadar mücadele yürütülmüş olsa da, henüz bu mücadelenin anlamı bile tam özümsenmiş değildir, özümseme düzeyimiz zayıftır. Stratejik değişimin önemini kavrama çok zayıftır. Bu anlamda kadro henüz kendini yenileme, eğitme, VII. Kongre stratejisini hayata geçirecek bir formasyona ulaştırma düzeyine gelmedi. Dolayısıyla partide VII. Kongre stratejisi temelinde mücadele eden bir örgüt yapısına kavuşmayı başaramadı. Şimdi büyük bir mücadele sürüyor. Uluslararası gericilik, Türkiye devleti onun özellikle rantçı-çete kesimleri parti böyle bir örgütlenmeyi gerçekleştirmeden, bunu önleyerek tasfiye etmek istiyor. Çok çeşitli biçimlerde darbeleyerek, yanlışa sürükleyerek, kuşatmaya alarak, değişimin gerçekleşmesine izin vermeyerek, hatta eskiye döndürerek, süreci uzatarak, örgütsüz, işlemez, gelişme yaratamaz duruma getirerek partiyi tasfiye etmek istiyor. Bizim bu gerçekleri görmemiz, örgüt çalışmalarımızı, devrimci çalışmalarımızı, mücadeleyi geliştirme çalışmalarımızı buna göre ele almamız gerek.

Bu nasıl olacak, parti bu dayatmaları nasıl aşacak, geldiği noktadan ileriye nasıl gidecek? Uluslararası komployu gerileten başarısız kılan, yenilgiye götüren bir mücadeleyi nasıl geliştirecek? Bunu sağlayacak, parti nasıl olacak? Bunun bilinci, ideolojisi nasıl olmalı? Politikası nasıl olmalı? Örgütü, eylem çizgisi, kadrosu nasıl olmalı? Bu parti nasıl çalışmalı? İşleri nasıl yürütmeli? Şimdi bizim en temel sorunlarımız bunlardır. Bunlara doğru cevap bulduğumuz ve bu cevapları pratikte hayata geçirdiğimiz ölçüde parti ilerleyecek, başarıyla yürüyecektir. Yoksa gelişemez, yürütemez, ilerletemez. Bugünkü durum; komploya karşı mücadelenin ve onu boşa çıkarmanın yolu görülmüş, parti böyle bir yolun eşiğine getirilmiştir. Şimdi bu yolda yürüyecek parti nasıl olacak, parti çalışmaları nasıl olacak, bunların ortaya konması, planlanması, bunun kadro ve örgütünün yaratılması, parti örgütlenmesinin buna göre örgütlendirilmesi ve bu çalışmaların yapılması gerekiyor ki, bu yolda

yürünebilsin. Parti kararlaştırdığı yolda yürüyerek başarı kazansın, komployu başarısızlığa uğratsın. Bu açıdan yeniden örgütlenme, yeni mücadele sürecini geliştirme çalışmaları nasıl olmalı? Yeni dönemde parti hangi çalışmaları yürütecek? Yeni dönem görevleri ve çalışma esasları neler olacak? Bunlar üzerinde durulması gereken sorular oluyor.

b- Teorik çalışma ve propagandanın önemi

Teorik çalışma ve propaganda faaliyetlerinin, yeniden yapılanan PKK'nin en öne çıkan çalışmalarından olması gerekiyor. VII. Kongre kararlarımızda bu böyle belirlenmiş, bu çerçevede önemli bir görev programlaması da yapılmıştı. Daha kapsamlı bir çalışma programı ortaya çıkarmak, bunu örgütlemek ve geliştirmek, Kongre sonrasında yapılması gereken en temel çalışmalardan biri idi. Bu ne kadar yapıldı, ne kadar yapılamadı? Bu biçimde bir faaliyeti ne kadar geliştirdik, dolayısıyla gerçekten değişimin neresindeyiz? Bu konuları değerlendirmek gerekiyor. Hiç değerlendirmeye tabi tutmadan varolana yeter diyerek geçemeyiz.

Böyle bir çalışma neden daha çok öne çıkmalıydı. Çünkü, temel mücadele yönteminde değişiklik yaptık. Eskiden silahlı mücadele, savaş temel mücadele biçimimizdi. Her şeyi ona bağlamıştık, propaganda faaliyetlerimizin çok büyük bir bölümünü, toplumun beynini, yüreğini çok derin bir biçimde, çok etkili bir tarzda etkileme görevini bu mücadele yerine getiriyordu. Yine teorik çalışmalar ve araştırma-inceleme faaliyetleri, ona bağlı olarak, onun ihtiyaç duyduğu kadar yapılıyordu ve bu yüzden çok fazla bir çalışmaya ihtiyaç duyulmuyordu. Zaten parti ideolojik, politik doğuş sürecinde önemli bir inceleme, araştırma çalışması yürütmüştü. Kürdistan gerçeğine ilişkin, tarihsel olarak, toplumsal olarak, siyasal olarak önemli tezleri ortaya çıkarmıştı. Bu temelde silahlı mücadele sürecine hazırlanırken de mücadelenin ihtiyaç duyduğu bir araştırma, incelemeyi yapmış, düşünce derinliği yaratmıştı. Geriye bunu ifadeye kavuşturma, sözcülüğünü yapma, ihtiyaç duyduğu bilgileri

ortaya çıkarma kalıyordu. Daha çokta bu mücadeleyi yürütecek kadroyu, savaşçıyı, komutanı ortaya çıkarma, özellikleri, görevleri, örgütlenmesi ve yaşamı üzerinde durmak yetiyordu. Bunları yapmak savaşı yürütmek için yetiyordu. Yalnız başına Parti Önderliği hem savaşları ifadeye kavuşturma, hem savaşların ihtiyaç duyduğu düşünce üretimini ortaya çıkarma hem de kadronun, savaşçının, komutanın ihtiyaç duyduğu ruhsal, düşünsel birikimi yaratmada gerekli çalışmaları fazlasıyla yapıyordu. O nedenle partinin bu yönlü çalışmalarına çok fazla ihtiyaç olmadı. Temel ideolojik mücadeleyi yürüten, gerillanın sorunlarını çözen, gelişimini ifade eden dergi çalışması yetiyordu. Özellikle '90'dan sonraki süreçte, devreye giren serhildan ilerletilmeyip de geri çekilince, o zaman kitleyi ayakta tutmak için propaganda faaliyetleri öne çıktı. Sadece gerilla yetmedi. Parti bu sefer yayıncılığı biraz geliştirmek durumunda kaldı. Gazete, televizyon ve radyo yayıncılığı zaman zaman devreye girdi. Bu çalışmalarımız bununla sınırlı kaldı. Şimdi stratejik değişiklikle biz hem böyle bir mücadele yürütmüyoruz, hem de bu mücadelenin yaptığı propaganda çalışmaları artık yapılamıyor. Yani salt böyle bir mücadele çerçevesinde oluşmuş bir düşünsel çerçevemiz olamaz. Yine gerilla gibi, savaş gibi çok etkili bir propaganda aracımız eskisi gibi yok. Var da az, sınırlara çekilmiş. Eskiden olduğu gibi, o düzeyde bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti yürütmüyor. Oysa süreç şimdi kitleleri örgütleme, mücadeleye çekme, kitle mücadelesi ile süreci yürütme görevini önümüze koymuş ki, bunları yapabilmek için propaganda faaliyetleri gerekli. Gerilladan çok daha fazla, kitlelerin eğitimi, örgütlenmesi için propaganda ve ajitasyona ihtiyaç var. Böyle bir propaganda ve ajitasyon sağlayabilmek için, düşünceye, teorik çalışmaya, araştırma-incelemeye ihtiyaç var. Yine araç ve gerece ihtiyaç var.

Ortaya çıkarılan düşünceyi, kitlelere ulaştırabilmek için hem de çok yaygın ulaştırabilmek için, geniş propaganda araçlarına ihtiyaç vardır. Bu olmazsa kendimizi önemli ölçüde daraltmış oluruz. Propaganda faaliyetlerimiz daralır, ezilir ki; propagandası daralan yeni strateji, siyasal mücadele gelişmez. Kitleleri harekete geçir-

meyen, eğitmeyen, örgütlemeyen, eyleme sevk etmeyen, siyasal mücadele varolamaz. O açıdan teorik çalışma, propaganda-ajitasyon faaliyetleri şimdi çok daha fazla öne çıkmıştır. Yeni stratejik süreçte temel parti faaliyetlerinden birisi haline gelmiştir. Ancak bu olursa hem mücadelenin ihtiyaç duyduğu propaganda ve ajitasyonu ortaya çıkarabiliriz, hem de gerillanın ikinci plana düşürülmesiyle ortaya çıkan propaganda eksikliğini telafi edebiliriz. Onun yerini doldurabiliriz. Bu yeri başka ne ile doldurabiliriz? VII. Kongre stratejisinin bu konuda değişiklik gerektirdiğini görmek buna inanmak bu değişikliği pratikte çalışarak yapmak gerekiyor. Bizde bu düzeyde gelişme olmadı. Öncelikle bunu görmemiz gerekiyor. Henüz böyle kapsamlı bir çalışma programımız da olmadı. Bunun örgütlenmesi de olmadı. Bunun olmaması da bizi şimdi mücadelede en çok zorlayan bir etken haline de geldi. Görevleri etkili yürütemiyoruz. Bu nedenle karşıtlarımız bizi buradan daraltarak, sınırlandırarak, tasfiye etmeye çalışıyor. Gerilla üzerinde yürütülen kuşatma kadar bir kuşatmada bu alan üzerine yürütülüyor. Hem de iflasa sürüklenerek sağa-sola saptırılarak parti pes ettirilmek isteniyor. Yani artık bu işleri yapamaz duruma getirilmek isteniyor. Propaganda ve ajitasyon gücünü kaybeden parti, örgüt olarak dağılır, kimseyi etkileyemez. İnsanları örgütleyebilmek, eyleme çekebilmek için onları etkilemek gerekir. Etkileme propaganda ve ajitasyonla olur. Bilincini etkileyeceksin, ikna edeceksin, inandıracaksın, yüreğini etkileyeceksin heyecan, coşku yaratacaksın, önüne hedefler koyacaksın ki, onun uğrunda bir araya gelsinler ve iş yapsınlar, onlarda eylem ve örgütlenme istemi oluşsun. Bunlar olmadan örgüt çalışması olmaz.

Dolayısıyla partinin yeniden yapılanması, örgüt olarak kendisini geliştirebilmesi için böyle bir propaganda faaliyetini geliştirmesi, en geniş kitlelere ulaşan ve onları çok derinden etkileyen bir propaganda çalışmasını yürütmesi zorunludur. Bu noktada bir gerilik var. Hala propagandanın eskisi gibi sürebileceğini, eski düzeyde kalabileceğimizi sanma var. Biraz da zorlanma olunca, bu alanda Kongre'yle birlikte atılmak istenen adımlardan geriye düşmeler yaşan-

dı. Gerillanın geriletilmesinden fazla bu alanda geriletme var ki, bu daha tehlikelidir. Bu alan çalışmalarımız yeniden programlanmalı, bütünüyle kapsamına uygun olarak örgütlendirilmelidir.

Dönemin gereklerini karşılayacak bir içeriğe, araç ve gerece, uygun etkinliğe kavuşturulamadı. Değiştirme-genişletme yönünde sınırlı bazı adımlar atılabilmiş, bu adımlarda oturmamış durumdadır. Bir ret ve geriye çekilme var. Çünkü çok örgütlenmiş bir teorik çalışma düzeyimiz yoktur. Böyle bir kurumumuzda yok. Aslında elimizde programımızda yok. Yani sadece dergi çıkarma, radyo-televizyon propagandacılığı yapma, eğitim yapma düzeyinde bir çalışmamız var, ondan öteye çok kapsamlı, tarihi sorunları çözümleyen, aydınlatan bir teorik çalışma yapma, araştırma inceleme içinde olma, bunun çabasını yürütme durumumuz yok. Bu yönlü çok cılız bir adım atılmış durumda, o da henüz başlangıç halinde, inancı umudu tam gelişmiş değildir.

Diğer yandan propaganda örgütlenmemizde yeni araçlar geliştiremedik. Eskisini biraz düzeltmeye çalıştık, onlarda yeni süreci kavramış, onun dilini, üslubunu tutturmuş VII. Kongre çizgisini yayın politikasına ustaca dönüştüren, bununla politika yapan bir çizgiye kavuşmuş değil. Eklektik, kopuk, günü kurtaran, durumu idare eden bir düzeydedir. Mevcut düzeyimiz böyle sürüyor, bunları yürütmek üzere bir ***Basın Konseyi*** örgütlememiz oldu, son saldırılar diğer örgütlerimizden önce Basın Konseyi'ni işlevsiz hale getirdi. Yani saldırılarından en önce etkilenen çalışma bu oldu. Daha doğrusu şöyle demek gerekiyor; demek ki gereksiz görülen çalışma bu oldu, en önce bundan vazgeçildi. Bu aslında yeni stratejiyi özümsemedeki yetersiz durumumuzu gösteriyor. Değiştirmedeki yetersizlik ve işlevsizliğimizi, halen eskiye çok bağlı, eskiye çok fazla saplanmış halde kaldığımızı gösteriyor, tutucu konumumuzu gösteriyor. Savaş sürecinin propaganda etkisi durduruldu, ama savaş sürecini aşan bir yayıncılık geliştirilmiş değildir, hatta onun daha gerisinde olma durumu vardır. O zaman Önderlik çalışmaları bu alanı yürütüyor, dolduruyordu. Şimdi Önderlik çalışmalarının sınırlılığı da boşluk yaratıyor ki, onun yeri doldurulamamıştır. Bu

anlamda açık oluşmuştur. Daha ileriye gitmesi gereken bir çalışma iken, şu anda daha geri bir duruma düşmüştür. Propaganda faaliyetlerimiz, teorik çalışmalarımız bütün basın yayın alanlarımız, tüm partiyi kucaklayacak şekilde bir merkeze, bir örgütlenmeye kavuşturulmuş değil. Bu yönlü bazı adımlar atılıyor, geri çekiliyor; biraz etkinlik oluyor, geri çekiliyor. Daha doğru ve sağlam bir görev alma düzeyine gelmemiş kişilerin insafına bırakılmıştır. Kişisel çaba ve etkinliğe bırakılmıştır. Her şeyden önce bu durumun aşılması lazım. Bunu aşmayan parti her şeyden önce VII. Kongre stratejisine ulaşamaz, kendisini değiştiremez, yenileyemez, yeniden yapılandıramaz. VII. Kongre stratejisi temelinde partinin yeniden örgütlenmesinin birinci ayağı bu alandaki örgütlenmesidir.

Bu alana dönük genel parti çalışmasında da ciddi gerilik var, onu da görmek gerekli. Parti yönetimi ve örgütleri bu çalışmayı böyle ele alıp, ilerletmeyince, değişen stratejiye göre yeniden örgütleme gücü gösteremeyince; kadronun da buna katılımı, bu alandaki görevlerini yerine getirmesi, mümkün olmuyor, hem de kadroyu çekmiyor. Kadro, "Mevcut yönetim, parti bu biçimdedir" diye, bu işin tümü ile uzağında, hiç izlemez, gözlemez, katkı sunmaz, çalışmaz bir konumda duruyor ki, partili olmanın temel bir işlevini bir tarafa bırakmış oluyor. Burada bir ret var tabii. Parti görevinin bir tarafına sahip çıkınama var. Oysa ki her parti kadrosunun propaganda görevi vardır. Parti düşüncesini üretme, üretimine katılma, parti düşüncesini propaganda etme sorumluluğu vardır. Bunun için illa özel görevli olmak gerekmiyor. Özel görevlinin görev kapsamı sürekli olabilir, ama her parti kadrosunun da bu konuda görev ve sorumluluğu vardır. Şu veya bu düzeyde mutlaka böyle bir çalışmayı yapması gerekir. Mevcut durumda yapıp, yapmamak bir yana, böyle bir görevinin olduğundan bile habersizdir, mevcut parti kadrosu bu konuda eğitilmemiştir, ikna edilmemiştir. Aslında habersiz, ters bir konumu yaşıyor. Dolayısıyla duygu ve düşünce derinliği yakalayamıyor. Duygu ve düşüncesi bir değer ifade etmiyor. Kendisinden başka yere gitmiyor, aktifleşmiyor, halka ulaşmıyor, kendi içinde ölüyor, kaybolup gidiyor. Bu da kadro değil, ken-

dini yaşayan bir kişilik anlamına geliyor. Halk önderi, halk militanı olan, beynini, yüreğini halka veren bir kişi değil, her şeyden kopmuş, kendi kabuğuna hapsolmuş, kendi içinde kendini yaşayan ve böylece kendini mezara götürmeye yönelen bir durumu ifade ediyor ki, bu çok kötü bir durumdur. Kesinlikle bunu reddetmemiz, mutlaka aşmamız gerekiyor. Bu durumda olmak, siyasetçi olmaya, partili olmaya, yurtsever olmaya terstir. Öyle olmanın gereği çevreyi etkilemek, çevreye bir şeyler yansıtmaktan geçer. Sen hiçbir şeyini yansıtmıyor, her şeyini içine atıyorsan, o inzivaya çekilmiş, çaresiz, bir yerde kendisini ölüme terk etmiş bir kişinin durumuna düşmek oluyor. Bu da tabii parti kadrosu, parti militanı olmaz. Toplumdan kopmuş birey haline gelmek anlamını taşır. Bu durumdan kurtulmak gerekir.

Yine arkadaşlar bunu ifadeye kavuşturma çalışmalarında da partiyi beslemiyorlar. Duygularını, düşüncelerini sözlü aktarmada isteksizdirler. Yine yazıya dönüştürmede de oldukça dar ve isteksiz davranıyorlar. Bunu yapanlarda kendine yapıyor, cebine koyuyor, altına saklıyor. Başka yere veriyor, partiye vermiyor. Bireycidir. Parti için çalışmıyor. Her halde bir yere gidince kullanmak için çalışıyor ki, o da partiye katılıp, katılmadığını anlamamak anlamına geliyor. Bu kadar geri durumlar da var.

Parti kadrosu ve militanı olmanın gerekleri karşısında ona ters düşen tutumlar var. Sanki partiden başka bir dayanağı, amacı, hedefi varmış, partinin görev ve çalışmaları yokmuş, bunu yapmakla da kendisi yükümlü değilmiş gibi duruluyor. "Başkası yaparsa yapsın benim ki banadır" deniliyor. Tabii bu partiden ayrılmak demektir. Ayrı bir parti olarak durmaktır. Parti yaşamına katılmamak, partide ayrı bir birey gibi kalmak, bencillik, bireyciliktir. Bunun bu alandaki görüntüsü de böyledir ve çok yaygın bir biçimde yaşanıyor. Bu durum meşru hale gelmiş. Bu anlamda parti görevlerini yerine getirmeme, temel parti görevlerinden uzaklık, partiden kopukluk meziyet sayılıyor. Bütün bunların hepsi yanlıştır. Bu tutumlar partili olmayı, kadro olmayı reddeder. Parti militanın, kadrosunun bunun tam tersi pozisyonda olması gerekir. Bu konuda herkes ken-

disini görevli, sorumlu görmek zorundadır. Bu çalışmalara katkı sunmak için çaba harcamak, kendi gücünü katmak zorundadır. Kimse başkasından bekleyemez ve bütün bu alanlarda yaptığı çalışmaları da partiye vermek, partide birleştirmek durumundadır. Partiye verilirse halka ulaşır. Başka nasıl ulaşır? Başka neyimiz var? Partiden başka hangi kuvvetimiz, gücümüz var? Bu partililik yanlış partililiktir. Bu ayrı parti olarak çalışmaktır. O zaman bir şeyler alıp götürmek için gelinmiştir, o da yanlıştır ve tabii öyle kabul edemeyiz. O açıdan bu konuda ters bir durum var.

Tabii örgüt yapısı yönetimden başlamak üzere doğru bir planlamayı, işbölümünü ve çalışmayı ciddiyetle ele alıp geliştirmezse bu durum sürer, gelişir ve bu anlayışlar meşrulaşır. İkisi birbirini besliyor, denk düşüyor. Bu da önemli bir gücün heder olması, temel bir parti çalışmasının yapılmaması anlamına geliyor. Yönetim ve örgüt yapısı olarak bu duruma bir son vermemiz gerekiyor. Değişikliği tam da burada yaşamak zorunludur.

PKK'nin doğuşu, kuruluşu böyle değildi. Herkes partinin ortak hazinesine, ifade, duygu, düşünce hazinesine bir şeyler katabilmek için yarışırdı. Görev verme, işbölümü yapma ile değil, işi ne olursa olsun, hangi görevin başında olursa olsun, bunu asli görevlerinden birisi olarak görür ve bu çalışma içinde olurdu. Üretiminin önemli kısmını burada yapar ve partiyi beslerdi. Bu konudaki yanlış yaklaşımlar sonradan, mücadelenin gelişimi içerisinde, silahlı mücadelenin uzadığı, tekrarı yaşadığı, tıkanmaya gittiği bir süreçte ortaya çıkmıştır. Bu parti gerçekliğimizi ifade etmeyen bir yaklaşımdır.

"Biz ordunun böyle olmasını istemiyoruz. Biz orduyuz, bu durumda ayrıyız. Partiye katılmadık" denilebilir. Ama PKK ve parti gerçeği böyle değildir. Partileşmek, parti militanı olmak için bu yönlü çaba harcamak gerekir. "Partili, PKK'li olmak istiyorum, militan olmak istiyorum" diyenler için böyle bir konuma gelmek zorunluluktur. Bu olmadan partili olmak mümkün değildir. Belki bir savaşçı olunabilir, –gerçi savaşçılığı da partileşmeye bağlı ele alıyoruz– ama kesinlikle parti militanlığı bunun gereklerinin yerine getirilmesinden geçer. Değişimi öncelikle buradan başlatmak, par-

tinin bu çalışma alanını örgütlemek, genişletmek önem taşıyor. Yine bütün kadroların böyle bir çalışma içine çekilmesi, duygu ve düşüncelerini burada üretime dönüştürerek halka ulaştırmaya çalışması kesinlikle gereklidir. Partinin bu alanda büyük bir hamle yapması kesinlikle gereklidir. Parti içinde doğru kadro duruşu da böyle olur. Bunu yapmayan kadro partiye doğru katılmamıştır. Doğru katılması için sürekli böyle bir yoğunlaşma ve çaba içinde olması ve partiye güç vermesi gerekir. Düzenli olarak partiye yaptığı katkı ölçütünü bir yönüyle partileşme ölçütü olarak göreceğiz.

Bu çerçevede yapılması gereken çalışmalar kongre kararlarında vardır. Bu kararları daha kapsamlı hale getirmek gerekiyordu, fakat çalışmaya tam bir ağırlık verilemediği için başarılamadı. Toplantılar geriye çekildi. Yine de belli adımlar atıldı fakat bunlar dar ve stratejinin gereklerine uygun değildir.

İkincisi ise, tespit edilen çalışmaların uygulama düzeyi çok geridir ve zaten bir çoğu da uygulanamamıştır. Oysa teorik çalışma alanını, programını çok geniş tutmamız gerekiyor. Parti Önderliği tarih çalışmasının, tarihi incelemesinin üzerinde duruyor. En fazla mitolojiden söz ediyor ve tarihin düzeltilmesi gerektiğini belirtiyor. Tarihi düzeltmek, tarih yorumumuzu geliştirmek içinse çok kapsamlı araştırma-inceleme yapmamız gerekir. Bu anlamda parti, Kürdistan ve Kürt halk tarihine ilişkin bir tarih tezi verilmiştir, ama bu şimdiki süreç açısından çok dardır. Partiyi ortaya çıkarmak, silahlı mücadeleyi yaratmak için yeterliydi. Ama şimdi çözüm sürecini ilerletmek, halkın ulusal demokratik bilincini, örgütlülüğünü ve yaşamını derinleştirip, sağlam kılabilmek için bunun çok ötesinde bir tarih araştırmasına ve çözümlemesine ihtiyaç vardır.

Yine parti savaşa başlarken bir toplumsal yapı incelemesi yaptı. Bu, bazı siyasi tezleri ortaya koymak için yeterliydi. Ondan öte Kürt toplumunun kapsamlı bir sosyolojik araştırması yapılmadı. Parti militanı şahsında ortaya çıkan durumların değerlendirilmesi temelindeki Önderlik çözümlemelerinden öte, toplum yapısını teorik çerçevede, ideolojik, politik ve sosyolojik yönleriyle açıklayan, değişik toplumsal özellikleri ortaya koyan bir gelişme düzeyi yok-

tur. Bu konuda yapılan kimi çalışmalarda gerçeği ifade etmiyor, diyalektik bir yaklaşım vermiyor. İlkel milliyetçi, reformist anlayışları yansıtıyor. Yanlış tarih ve toplum bilinci veriyor. Dolayısıyla toplum bilincini çarpıtıyor bunların da düzeltilmesi gerekir.

Siyasi mücadele gerçeği açısından yeni stratejimizin çok kapsamlı bir açılımı gereklidir. VII. Kongre temel tezleri belirlemiştir. Önderlik Savunmaları, VII. Kongre Kararları, Manifesto, Program bir çekirdektir. Bu stratejinin bütün yönleriyle açılımı gerekir ki, parti kadrosu özümseyebilsin. Yine halka ulaştırmak gerekiyor ki, halk stratejiyi öğrensin kendini ve buna göre örgütleyip mücadeleye seferber etsin. Yoksa neyle mücadele edecek. Bunların hızla yapılması gerekiyor.

Bunun dışında, Türkiye'nin ulusal tarihi, demokrasi tarihi, günümüzdeki toplumsal çelişki ve ilişkileri incelenip aydınlatılması gereken konulardır. Türkiye'de bazı çevreler bunu yapmıştır, ama Kürt gerçekliği ile ilişkilendirilmediği, Kürdistan'da yürütülen egemenliğe dayandırılmadığı için, hepsi çarpık ve eksiktir. Türk insanına doğru bilinç kazandırmıyor aksine bilincini çarpıtıyor. Bunun da düzeltilmesi gerekir

Yine bölgedeki durum, Kürdistan ve Türkiye'deki durum kadar önemlidir. Ortadoğu tarihi açısından da bunların yapılması gerekir. Ortadoğu tarihi, Ortadoğu toplumlarının özellikleri, Ortadoğu'daki uygarlık gerçeği çok yönlü araştırılıp ortaya konularak, Ortadoğu'nun insanlık tarihindeki yerinin iyi açığa çıkartılması gereklidir. Eğer stratejimiz bir Ortadoğu mücadelesi öngörüyorsa, bu mücadelenin teorik temellerinin, tarihi gerçeklerinin açığa çıkartılması zorunludur.

Parti Önderliği 1990-2000 yılları arasında dünyadaki duruma ilişkin önemli değerlendirmeler geliştirdi. Fakat dünyadaki durum çok hızla değişiyor. 21. yüzyıla giren dünya gerçeğinin çözümlenmesi, değişik alanlardaki politik güçlerin durumu, dünya politikasında nasıl yer edindikleri, kapsamlı değerlendirmeleri gerektiriyor.

Yine sosyalizm gerçeğinin tarihi ve güncel yanlarıyla değerlendirilerek, yeniden yol gösterici, temel bir yaşam ve mücadele kıla-

vuzu haline getirilmesi gerekiyor. Dünya siyaseti, insanlık tarihi ve toplumsal gelişmeyi ilgilendiren daha farklı bir çok konu aydınlatılmayı, yeniden yorumlanmayı gerektiriyor ve yapılması gereken görevler olarak ortada duruyor.

Diğer yandan yürüttüğümüz 25-30 yıllık mücadele var. Bu konuda kapsamlı Önderlik çözümlemeleri oldu, ama çözümleme düzeyindedir. Ondan öteye de henüz bir şey söylenmiş değildir. Bu mücadele nasıl bir mücadeleydi? Parti gerçeğimiz, silahlı mücadele tarihimiz nedir, ne değildir? Belgeleri ile birlikte kapsamlı bir incelemeye tabi tutulup halka mal edilmesi gereken konulardır. Bu kadar mücadele yürütüldü, ortada on bin şehit var. Çalışmış, emek harcamış, can ve kan vermişler. Ne yapmışlar? Nerede yapmışlar? Kapsamlı biçimde belgelenip halka mal edilmesi gerekiyor. Kürt tarihinin en önemli konusu, Kürtlüğün kendisi budur. Bundan öncesi yok değildir, fakat dardır, geridir ve ulusal düzeyi ifade etmez. İdeolojik, politik, kültürel olarak ulusal düzey bu süreçte yaratılmıştır.

Ulusal düzey, günümüz insanının ulaştığı en ileri düzeydir. İnsanlık şimdi uluslararasılaşmaya gidiyor. Kürtlerin de uluslararasılaşmaya katılabilmesi için ulusal düzeyi çok iyi bir ifadeye kavuşturması zorunludur. Eğer yok oluşu önleyeceksek, ulusal düzeyin bütün yönleriyle açığa çıkartılması temelinde katılım şarttır. Bu olmadan doğru katılım sağlanamaz. *"Mücadele şiddet düzeyinde kaldı"* ifadesi yetmez. Şimdiye kadar bu güç kendisini halka savaşarak yansıttı ve halkı böyle etkiledi. Şimdi ortaya çıkarılan mücadele değerlerini duygusal, düşünsel üretime kavuşturarak halka götürmek daha fazla propaganda etkisi yapacak, daha fazla etkileyecektir. Halk ulusal demokratik yaşam ve mücadele içerisine bununla çekilecektir. Bu anlamda insanlık için en büyük hazinelerden biri olarak 25 yıllık Kürt devriminin hazinesi, işlenmemiş, hammadde halinde ortada durmaktadır. Bunun sadece teorik çalışma kapsamında değil, sanatsal, kültürel, edebi, felsefi boyutlarda işlenmesi gerekiyor. Günümüzde en büyük birikime sahip olan toplumlardan biri Kürt toplumudur ve bu zenginlik bizim elimizdedir.

Bunu PKK yaratmıştır. Fakat hiçbirisi işlenmemiş ve ortada durmaktadır. Bu işlenmezse yürütülen savaş sonuca gitmiş sayılmaz. Savaşın sonuca gitmesinin göstergesi iktidarı ele geçirip geçirmeme değil, bunları ifadeye kavuşturup kavuşturmamadır. Başarı burada ortaya çıkacaktır. Halkın ve insanlığın gelişimi için bu birikimin sanatsal, kültürel, edebi, felsefi ifadeye kavuşturulması ve topluma mal edilmesi en büyük, en devrimci çalışmadır. Şu an partinin yapması gereken en önemli işlerden birisidir. Toplumu etkileme, örgütleme ve eyleme çekmede en temel çalışmalardan biri budur. Fakat bu konuda henüz ciddi bir adım atılmış değildir. Endişeler, kuşkular var, tutuculuk, verimsizlik, işin zorluğu karşısında kaçınma, kendini çalışmaya vermeme yaşanıyor. Kısaca bu görevleri ortada bırakma var ve bunun mutlaka aşılması gerekiyor. Çok yoğun bir edebiyat hamlesini bu dönemin en temel çalışması olarak ele alıp geliştirmek kesinlikle gereklidir.

Bu çalışmaları bizim bir çok dilden yapmamız bu yüzden de çeviri düzeyimizin gelişmesi gerekiyor. Bütün Kürt toplumunu etkileyip geliştirmek kadar, stratejimizi Ortadoğu toplumlarına götürüp benimsetebilmek için de böyle bir çalışma gereklidir. Bu anlamda propaganda faaliyetlerimizi çok yönlü olarak geliştirmemiz, dönemin gereklerine cevap verecek hale getirmemiz zorunludur.

Sözlü propaganda her zaman Kürdistan'da geçerli olan bir propaganda tarzıdır. PKK sözlü propaganda temelinde doğmuş, PKK kadrosu *"Ayaklı gazete"* olarak tanımlanmıştır. Bugün de kim böyle ise PKK'nin kadrosudur, bu durumda olmayana kadro diyemeyiz, ölçü budur. PKK tarihine ve resmi belgelerine bakıldığında görülecektir ki, böyle tanımlanıyor. Bu duruma gelmek ve sözlü propagandayı işletmek son derece gereklidir.

Parti içinde eğitim, halk içinde propaganda ve ajitasyon faaliyetlerimizi geliştirmemiz gerekir. Elbette sözlü propaganda yetmez. Yazılı, görsel propagandayı çok ileri düzeye çıkarmamız bu alan çalışmalarımızı, Kürdistan'da, Ortadoğu'da, dünyanın değişik yerlerinde çok güçlü bir kol halinde örgütlememiz, hem mümkün hem gereklidir. Bu konuda kimi siyasi engelleri uygun yayın çizgisi ile

aşmak mümkündür. Maddi engelleri ise etkili bir çalışma yürüterek finanse etmek imkan dahilindedir. PKK tarzı oturtulduğunda büyük bir kazanç alanı olduğu görülecektir. Ama biz zorlanıyorsak burada yanlışlıklar var demektir.

Yanlışlık iki yönlüdür. Bir; etki düzeyi az, örgütlenmesi zayıftır. İkincisi; PKK tarzı hakim değildir. Başka bir tarz hakimdir ve örgütleyip, çalıştırmıyor, yemeyi esas alıyor. Bunu da örgütsel tedbirle aşmak gerekiyor. Yine Kürtçe basın-yayın faaliyetlerimizi hem Kırmanci hem Sorani olarak geliştirme ve bunda ısrarlı olmak gerekiyor.

Yeni stratejimiz bölgeyi ve Türkiye'yi mücadele içine çekmeyi ve demokratik değişimi hedefliyor. Bu yüzden demokrasinin sesi olan bir basın-yayın faaliyetini geliştirmemiz, demokratik çerçevede eğiten, örgütleyen ve mücadeleye çeken bir propagandayı yürütmemiz lazım. Benzer çalışmaları Arapça, Farsça ve diğer dillerden yapmamız Demokratik dönüşüm çizgisini ve Kürt sorununun demokratik barışçıl çözüm çizgisini tarihi, toplumsal gerçekler ışığında ideolojik, siyasal çizgi çerçevesinde Ortadoğu halklarına benimsetmek için çok yoğun bir çalışma yürütmemiz esastır.

Stratejimizi hayata geçirmek, onun örgüt ve eylemini yaratabilmek, insanları buna çekebilmek için etkili bir basın çalışması gereklidir. Bu olmadan mücadele alanına akmak, gelişme yaratmak mümkün olmaz. Önündeki engeller ve zorluklar ne olursa olsun bunları aşarak bu çalışmaya gereken önemi verip bu faaliyetleri hızlandırmamız bir zorunluluktur.

c- Siyasal çalışmanın kapsamı ve içeriği

"Siyaset dört bilinmeyenli bir denklem değildir. Adamdan yönelim ister, kararlılık ister ve bunu kaldıracak mantığın hiçbirinizde olmadığını kabul etmiyorum. Hepinizin omuzları üzerinde bir baş vardır. Bu baş bunların hepsini düşünür. Kaldı ki siyasette güçlü düşüncenin sahibi olmak , siyasal doğrultuya özlü girilmesine bağlıdır. Doğrultuya özlü giren kafasını müthiş çalıştırır" (P.Ö)

Bir stratejik değişiklik gerçekleştirdik, dolayısıyla temel mücadele biçiminde de bir değişim yaşadık. Partinin etkin siyaset yapabilir, bu temelde gelişme yaratıp sorunları çözebilir hale getirilmesi, en temel görevimizdir. Bu yapıldığı ölçüde parti siyasal bir güç haline gelecektir.

Bir parti kitle içinde örgütlendiği, mücadeleye çekebildiği ölçü de etkinliğinden, gücünden ve varlığından söz edilebilir. Partinin günlük yaşama etkide bulunan, yönlendiren bir güç olması gerekir. Günlük yaşam üzerinde yönlendirici etkide bulunup, pratik güç haline geldikçe düşünce yaşamsallaşır, parti ortaya çıkar.

İdeolojik çalışma, günlük yaşamı örgütleme, yönlendirme ve geliştirme ile birleştiğinde, yani politik mücadele ile birleştiğinde görevlerini yerine getiren bir örgütlülüğe kavuştuğunda toplumsal yaşamda yeri olan bir güç ortaya çıkar. Bu açıdan siyasal çalışma en temel çalışmamızdır.

Siyaset yapmak, toplumu düşüncelerimiz doğrultusunda etkileyip, gelişmesini sağlamak üzere parti olduk. PKK'nin 1978'lerden bu yana Türkiye ve Kürdistan'da bir siyasal etkinliği gelişti. Bu giderek Ortadoğu ve dünyada bir etkinlik haline geldi. PKK, 25 yıldır siyasal mücadele yürüten bir parti durumundadır. Yeni başlamıyoruz, yeni bir parti kurmuyoruz. Bir mücadele geçmişimiz var ve bu temelde önemli bir gelişme ortaya çıkarmış durumdayız. Etkinliğimiz daha doğuşundan bu yana Türkiye'deki siyaseti yönlendiren bir pozisyon kazanmıştır. Türkiye'deki siyaseti yönlendirmek demek, Ortadoğu'yu ve dünyayı etkilemek demektir. Ortadoğu'da yer alan Türkiye NATO sistemi içinde yer alan ve coğrafi olarak da uluslararası siyasette stratejik konuma sahip bulunan bir alandır. Buna bir de uluslararası statüye sahip olan Kürdistan'daki durum eklenince uluslararası siyaseti etkileme düzeyi yükselmektedir. Kürdistan'daki durumu bazı bilim adamları *"devletlerarası sömürgecilik"* olarak tanımladılar. *"Uluslararası egemenlik sistemi"* olarak değerlendirdiler ki, bu bir gerçektir. Böyle bir sistemle uğraşan, buna karşı mücadele yürüten bir gücün, siyasal etkinliğini geliştirdikçe bunun dünyayı ilgilendireceği, dünya çapında etkinlik kaza-

nan bir güç haline geleceği açıktır. Partimizin 1990'dan bu yana böyle bir düzey kazanması söz konusudur.

Bu çerçevede gelişen mücadele uluslararası komplo düzeyine ulaşmıştır. Partinin siyasal mücadelesi Kürdistan'daki inkarcı-imhacı siyaseti ayakta tutmak isteyen uluslararası gericilikle, Kürt halkı arasındaki mücadele boyutuna ulaşmış ve bu şiddetli bir biçimde sürmektedir. Partinin böyle bir siyasal etkinlik konumu yakalayabilmek için yaptığı önemli örgütsel çalışmalar ve sağladığı gelişmeler vardır. Bir kere bu siyaset halkın gücüyle sürüyor. Kürt halkı büyük ölçüde bu siyasal mücadele içine çekilmiştir. Halk bu mücadele ile uyarılmış, bilinçlendirilmiş, belli bir örgütlülük ve eylemlilik içine de çekilmiştir. Niteliği, içeriği tartışılabilir fakat bir ulusal bilince, ulusal örgütlenmeye, ulusal demokratik yaşamı geliştirmek üzere örgütlü bir mücadeleye çekilmiş durumdadır.

Bu savaş temelinde, gerilla ile oldu. Kitlelerin böyle siyasete çekilmesini, örgütlenmesini, bu mücadele biçimi yarattı. Bu çerçevede bir gerilla ordulaşması yaratılmış, siyasal mücadele yürüten etkin bir güç haline gelmiş ve böyle bir görevi yerine getirmiş durumdadır. Bu etkinlik günümüzde de sürüyor. Parti şimdiye kadar örgütlenmesini, siyasal mücadelesini büyük ölçüde böyle bir silahlı güce ve onun eylemine dayandırmıştır. Gerillayı, kendi örgütlenmesinin de, halkın örgütlenmesinin de öncü gücü yapmış, kitlelerin ulusal bilincini ve eylemini böyle bir örgütlülüğe ve mücadeleye bağlamıştır. Bunu beslemek üzere değişik biçimlerde propaganda ve kültürel faaliyetler yürütmüş, halkı bunlarla eğitmeye çalışmıştır. Yine imkan oldukça, yasal ortam el verdikçe demokratik yasal siyasete etkide bulunmaya, yön vererek bu alanı da siyasal mücadelede değerlendirmeye çalışmıştır.

Kendisini bütünüyle örgütlemiş olmasa bile –ki zaten o imkanı da yok, o konuda engeller var– bunun önünü açmaya çalışıyor. Parti bütün düşüncelerin özgürce savunulduğu, siyasal örgütlenmenin özgürce yapıldığı demokratik bir sistem yaratmayı esas alıyor. Böyle bir ortam bulunmadığı için bu mücadeleyi başka biçimlerde yürütüyor. Mücadele ile ortam açıldıkça demokratik yasal siyasete

etkide bulunacak, onu esas alacaktır. Kendini bu mücadeleyi yürütür hale getirmeye, bunun örgütlenmesini geliştirmeye de çalışmaktadır. Mevcut durumda Kuzey'deki Kürt toplumu açısından belli bir düzey yakalanmış, siyasal etkinliği Kürdistan'ın diğer parçalarını etkileyecek bir düzeye ulaşmıştır.

Küçük Güney'de genel mücadeleye bağlı olarak gelişen önemli bir örgütleme durumu vardır ki, bu hem genel ulusal demokratik mücadeleye önemli bir katkı sunmakta, hem de Suriye'deki siyaset bakımından önemli bir güç oluşturmaktadır. Özellikle son birkaç yıldır Doğu Kürdistan halkı üzerindeki etkisi oldukça gelişmiş, yaygınlaşmış durumdadır. Doğu Kürdistan alanında daha önce kitleleri etkileme, kendi siyasetine kazanma yönünde belli çabalar ve sağladığı gelişmeler olmuş, bu 1990'lardan sonra daha gelişip, yaygınlaşmış, uluslararası komplo sürecinde ise Ulusal Önderliği sahiplenme ve komploya karşı çıkma mücadelesinde etkili bir serhildan gücü olarak ortaya çıkmıştır. Bu anlamda bilinçlenme, ulusal etkinlik ve örgütlülük kazanma boyutunda geniş bir kitle parti siyasetine kazanılmıştır.

Parti bir savaş alanı olan Büyük Güney'de önemli bir savaş gücü olarak örgütlü ve siyasi mücadelede önemli bir yere sahip durumdadır. 1980'lerden beri etkilediği bu alanda, 1990'lardan sonra belli örgütsel çalışmalar da yürütmüş, 1992'den bu yana da işbirlikçi siyasetle dört kez silahlı çatışma yaşamıştır. Hem kitle çalışması ile hem askeri gücüyle kitleler üzerinde bir siyasal etkinliği vardır. Mevcut durumda bu alan üzerinde önemli bir askeri mevzilenme ile siyaset yapar konumdadır.

Kısaca Kürdistan'ı egemenlik altında tutan ülkelerdeki Kürt kitleleri içinde önemli bir örgütlülüğümüz vardır. Arap ve Fars kitleleri önemli ölçüde partiyi tanıyor, bölgede ABD'ye ve emperyalist devletlere karşı bölgesel Kürt siyasetini geliştiren, Kürt ulusal mücadelesini yürüten güç olarak sempati duyuyorlar. Bu anlamda bu alanlardaki siyasi güçler, değişik çevreler ve halk kitleleri içinde, önemli bir etkisi vardır. Türkiye'de ise son yirmi yılda halk kitlelerinin PKK mücadelesinden etkilenmesi –içeriği ne olursa olsun– en

üst düzeydedir. PKK mücadelesi bu biçimiyle Türkiye halkında bir devrimsel gelişmeye yol açmıştır. Kürt sorununu gündemleştirme, ortamı uyarma ve yönlendirme açısından PKK, Türkiye'nin siyasi ortamını da, kitlelerini de en çok meşgul eden güç konumundadır.

Partimiz; Avrupa, Kafkasya ve diğer yurt dışı sahalarının tümünde, Kürt halkının dağıtıldığı her yerde şu veya bu oranda bir örgütlülüğe ve siyasi etkiye sahiptir. Parti yaşanan savaşta uygulanan taktiklerin bir gereği olarak, yine çeşitli ekonomik yaşam imkanları nedeniyle Avrupa'ya göçertilen Kürt kitlesini örgütleme ve ulusal demokratik mücadeleye çekme yönünde yoğun bir çalışma yürütmüş ve önemli bir örgütlülük düzeyi yaratmıştır. Parti gelişmesinde Avrupa'daki siyasal gelişmeler –özellikle 12 Eylül darbesinden bu yana– önemli bir rol oynamıştır ve bu günümüzde de sürmektedir. Bu alanda siyasi baskılar nedeniyle yapılamayan çalışmaları bu alan özelliklerini dikkate alan, gelişmeyi ve eksikliği gören, gelişmeyi temel almakla birlikte, eksikliği gidermeyi esas alan bir çalışma tarzıyla geliştirme gereği vardır.

Partimiz sağladığı örgütlülük düzeyi ile ulusal dirilişi başarmış, Ulusal demokratik devrimi geliştirmiş, büyük bir demokratik açılımı sağlamıştır. Bulunduğu düzey itibariyle ulusal sorunun çözümünü ve demokratik dönüşümü Türkiye ve uluslararası sisteme dayatmıştır. Mevcut gelişmeler bunları yapmaya yetmiştir, ama ulusal sorunun demokratik çözümünü gerçekleştirmek, demokratik devrimi derinleştirip, toplumun özgürlükçü yaşamını ilerletmek için bu gelişme düzeyi yetmez. Bu derecede bir çözümleme gücüne sahip değildir. Daha ileri düzeye götürülmesi gerekir.

Partinin siyasi görevlerini yerine getirebilmesi için böyle bir gelişme yaratması zorunludur. Burada karşımıza şöyle bir yanlış anlayış çıkmaktadır; "Bu kadar gelişme açığa çıkartılmış, halk çözüm istiyor, o zaman bu işi çözmesi gerekenler çözsün. Biz de çözmelerini isteyelim, çözmelerini dayatalım. Çözmezlerse de niye çözmüyorlar der ve eleştiririz." Bu düşünce yanlıştır. Bunun sonu umutsuzluğa ve inançsızlığa kadar gider. Parti siyasi çalışmalarını, örgütlenmesini ve mücadelesini bu düzeye getirmişse, bunu kendi

çalışması, örgütlenmesi ve eylemiyle yaratmıştır. Bu düzeyi nasıl yarattıysa buradan öteye de öyle götürecektir. Bunu kendisini örgütleyerek, halkı örgütleyerek, halkın mücadelesini ve eylemini geliştirerek, en önemlisi de demokratik yaşamı geliştirip, güçlendirerek yapacaktır. Sorunların çözümünü böyle bir yaklaşım ve mücadele ile kendisi sağlayacaktır. Bu nedenle siyasal çalışmaların geliştirilmesi bir zorunluluktur.

Stratejik değişiklik gündeme geldiğinde, "Artık mücadeleyi durduruyoruz, biz mücadeleyi durduracağız, karşı tarafta istediğimiz çözümleri yerine getirecek" gibi bir anlayış gelişti. Bu yanlıştır, stratejik değişiklik o anlama gelmiyor. Temel mücadele biçiminde değişiklik anlamına geliyor. Mücadelenin durması, zayıflatılması değil, yöntemin değiştirilerek sürdürülmesi daha da geliştirilmesini içeriyor. Bu açıdan mücadelesizliği öngören, gelişmelere göre doğru mücadele yöntemlerini bulmayan, mevcut değişikliği, mücadeleyi zayıflatmak ve durdurmak olarak algılayan, çözümü başkalarından bekleyen anlayış reformist bir anlayıştır, sağ sapmadır. Giderek partiyi gereksiz olmaya, dağılmaya ve tasfiyeye götürür. Bu anlayışın mutlaka eleştirilmesi, aşılması, bu dönem için doğru bir mücadele anlayışına ulaşılması gerekiyor. Doğru anlayış, siyasi mücadelenin şimdiye kadar olduğundan daha ileriye götürülmesidir. Mevcut düzeyimiz sorunu çözmek için yetmez. Buraya kadar getirmiştir, ama çözüm siyasal, örgütsel düzeyimizi daha ileriye götürmektedir. Onun için de çok hayati, acil, mutlaka başarıyla yerine getirilmesi gereken siyasi görevlerimiz vardır. PKK eğer bundan ileri gidecek, çözümleyici bir güç olacaksa, bu görevlerine sahip çıkması ve başarı ile yerine getirmesi şarttır. Ulusal, demokratik gelişmeyi ilerletip, çözümü ortaya çıkarması ancak böyle mümkün olabilir.

Bu çerçevede daha ileriye gidebilmek için siyasal çalışma yöntemlerimizde değişiklik yapmayı öngördük. Stratejik değişim buydu. Silahlı mücadele temelindeki siyasi örgütlenme ve gelişme bu kadar oldu. Bu küçümsenemez, ama Kürdistan, Türkiye ve uluslararası alandaki gelişmeler gösterdi ki, artık bu yöntemle daha ileri-

ye gitmek zordur. Bizi ileriye götüren, çözümü geliştiren bir yöntem olmuyor. Büyük saldırılarla karşı karşıya geliyor. Uluslararası komplo bu saldırıların en kapsamlısı oldu. Bize imhayı dayattı. O zaman partiyi daha etkili bir güç haline getirmek için, mücadele stratejimizde, yöntem ve biçimlerimizde değişiklik yapma kararına ulaştık.

Stratejik değişimi, yani temel mücadele biçimindeki değişimi iki amaçla yapıyoruz. Bir; partinin savunulması, korunması, imha saldırılarını boşa çıkartarak ayakta kalabilmesi. İki; daha büyük bir örgüte, daha etkin bir siyasi mücadeleye , daha büyük bir siyasi güce ulaşarak çözümü geliştirebilmesi. Bunlar için stratejik değişikliğe gittik. Yoksa partiyi durdurmak, geriletmek, gelişmeyi çok görüp bundan vazgeçmek için değil. Yine mevcut ortamı iş yapılamaz, mücadele edilemez olarak görüp, mücadeleden vazgeçtiğimiz için değil. Tersine daha etkili siyasi mücadele yürütüp daha büyük bir siyasi gücü ortaya çıkartacak yöntemler farklılaştığı için stratejik değişikliğe gittik. Yaşanan gelişme düzeyinde partinin siyasi örgütlenmesinin ve etkinliğinin ancak farklı yöntemlerle geliştirilmesi mümkün olduğu için stratejik değişiklik yaptık. Yani stratejik değişiklik daha fazla siyasi çalışma görevi çıkarttı. Önümüze daha fazla örgüt ve eylem görevi koydu, azaltmadı. Bu anlamda görev çerçevemizi daraltmadı, tersine daha da genişletip büyüttü. Bu açıdan görevlerimiz büyümüştür. Yine görevlerin yerine getirilmesini acil hale getirdi ve yeni görev alanları açtı. Geçmişte yürütülen çalışmaların ulaşmadığı alanları bu dönemde önümüze koydu. Geçmişte yürütmediğimiz, sınırlı yürüttüğümüz, geriye çekildiğimiz siyasi mücadele görevlerini çok yaygın ve kapsamlı bir biçimde yürütmek üzere önümüze getirdi. Bu bakımdan açılım sağladı. Stratejik değişiklik demek, yeni dönemin siyasal çalışması demek, örgütlenmede ve eylemde yeni alanlara açılmak, yeni kitlelere açılmak, yeni eylem biçimlerine açılmak demektir.

Bu dönem bir açılım dönemi oluyor. Partinin alan olarak, kesim olarak, eylem ve örgüt biçimi olarak yenilikler yaratmasını, büyük bir açılım yapmasını gerektiriyor. Bu açıdan daha önemli, daha ge-

niş, daha yeni ve kapsamlı görevlerimiz var. Demek ki, bir; ortaya çıkan gelişmeyi görüp bunu temel alacağız. İki; bundan öteye gidebilmek için daha yoğun bir mücadele ve çalışmanın gerektiğini kabul edeceğiz. Üç; bunun yeni alanlarda daha yeni kitlelerle, daha değişik örgüt ve mücadele biçimleriyle, kapsamlı açılım programlarıyla yürütülebileceğini göreceğiz ve bunları kapsamlı olarak programlayıp, kendimizi buna göre örgütleyerek, bu çalışmaları yürüteceğiz. Temel mücadele biçiminde değişiklik yapıyoruz. Partiyi yeniden örgütlemek istiyoruz. Bunu sağlayabilmek için değişimin hangi alanda olduğunu iyi göreceğiz. Kendimizi değiştirebilmek için girişken ve cesaretli olacağız, tutuculuğa karşı mücadele edeceğiz ve tutuculuğu aşacağız. Yeniliklerden, yeni mücadele biçimleri içine girmekten çekinip, ürkmeyeceğiz, tereddütlü olmayacağız. Bu konularda yeni açılımlar sağlayabilmek, partiyi çözüm sürecini geliştirmede daha etkin kılabilmek için görevlerimizi büyük tutacağız. Önümüze koyduğumuz hedefler programını büyük tutup, kapsamlı ele alacağız. Parti Önderliği, *"Hedefi büyük olanın çabası da büyük olur."* diyordu. Çabamızın gelişmesi, büyük olması ve mücadele de etkili olabilmemiz için hedeflerimizi büyük tutacağız, kapsamlı ve derinlikli ele alacağız. Siyasal çalışma görevleri konusunda kendimizi dar bir çerçevede tutmayacağız.

Bu, değişim sürecinde dar yaklaşım, ilkel milliyetçi eğilim olarak ortaya çıktı. *"Yeni siyasi çalışma alanlarını geliştirelim, örgütsel çalışmada yeni alanlara, yeni kitlelere açılalım"* dediğimiz de bir çok çevre *"Olmaz, yenisi olmaz, eskisine sarılın. Oradan bir milim öbür tarafa geçmeyin"* diye önümüzde baraj oluşturmaya çalıştı. Bir sürü aydın çevresi bu konuda kötümserliği, umutsuzluğu yaydı. *"Olmaz"* dedi. *"Yapılamaz"* dedi. Bunlar doğru değildir. Devrimci bir anlayışla ele alınarak aşılması gereken, tutucu, alışkanlıklara mahkum olmuş, mevcut gelişmelere sığınan, yeni gelişmeler yaratmaktan ürken anlayışlardır. Bu eğilim ve anlayışlar sadece dışımızda değil içimizde de var. Bunu da ortaya koymamız gerekiyor. En fazla da alışkanlıklar üzerinde durmamız gerekiyor. Bir siyasi çalışma kapsamına, bunun içerisinde bir örgütsel yaşama ve ilişki düze-

nine alışmışız. Biraz onu öğrenmiş ve yapar hale gelmişiz, değiştirmekten ürküyoruz. Kadro ve örgüt olarak çekiniyoruz. Bu açıdan değişim yavaş ilerliyor. Kadroda yenileme, örgütün yeniden yapılanması, yeni alanlara açılım zayıf ilerliyor. Deyim yerindeyse bir adım atıp biraz engelle karşılaşınca, tereddüt içerisinde *"acaba düşecek miyiz"* diye iki adım geriye sıçrama eğilimi gösteriyoruz. Bu yanlıştır. Tabii bir adım ileri atarken, adımımızı nereye attığımızı ve nasıl basacağımızı iyi hesaplamalıyız. İyi ölçüp biçmeliyiz. Öyle rasgele, gözü kara, hesaba kitaba vurmadan adım atmak düşürebilir. Öyle bir tehlike vardır. Böyle bir tehlikeyi bertaraf etmek gerekir, ama tehlikeyi bertaraf etmenin yolu adım atmamak değildir. Adımı sağlam atmasını bilmek, nereye basacağını, nasıl basacağını iyi tespit etmektir. Bunu tespit ederek kararlılıkla adım atmak gerekiyor. Bir de gerileme eğilimleri var, ileriye adım atmaktan çekinme eğilimleri var. Yeni bir şey yapılmak istendiğinde ortaya çıkan en genel eğilim tereddüttür. Arkadaşlar, *"Biz bu konuda tereddüt ediyoruz"* diyorlar. Herhangi bir konuda tereddüt edilebilir. Ama tereddüt etmek iş yapmamaya götürüyorsa bu çok tehlikelidir. Tereddüt işin nasıl yapılacağı konusunda bizi yoğunlaştırıyorsa, doğru yöntemler bulmamıza yol açıyorsa bu tereddüt iyidir. O biçimde hep tereddütlü olalım, ama geriye çark edecek tereddütlere girmemek gerekiyor. Bu anlamda hazırlıksızlığımız, alışkanlıklarımız bizi tutuyor, geriye çekiyor. Girişkenlik zayıflığı, hazırlıksızlık, tam özümseyememe, kendini etkin, çok yönlü iş yapar duruma getirememe, bu açılım sürecinde geri çekilmeyi doğuruyor.

Bu hususlar şimdi tespit edilmiyor. VII. Kongre Kararları'nda siyasi çalışma kapsamımız belirlenmiştir. Yeni çalışma görevleri öz itibariyle ve bütün genişliği içerisinde ortaya konulmuştur. Ondan bu yana hangi adımlar atıldı, ulaşılan düzey nedir? Değerlendirmek gerekir. Değişik biçimlerde bazı adımlar atılmakla birlikte henüz tam değişimi ifade eden, yeni stratejik anlayışa göre siyasi çalışma görevlerini ortaya çıkarıp, onlar üzerinde yürüyen bir örgüt haline gelmekten uzağız. Eskiyi biraz eleştirmiş, bazı yönleriyle değiştirmeye yönelmişiz, fakat aşamamışız. VII. Kongre Stratejisi'ne göre

yeni bir siyasi çalışma programı ve buna göre bir örgütlenme ortaya çıkmış olmaktan uzaktır. Bu noktadaki değişiklik henüz görüntü düzeyindedir, düşünce ve kabul düzeyindedir. Öze inmiş, pratikleşmiş değildir. Bu yüzden örgütün en temel çalışması olan yeniden yapılanma pratikte henüz gerçekleşmemiştir. Bu geriye çekilme ve etkisiz kalma tehlikesini doğuruyor. Özellikle karşı güçlerin dayatmaları ile karşılaşınca eski sisteme dönme eğilimi, *"durumlar değişmiştir, ancak eskisi gibi yapabiliriz"* anlayışı gelişiyor. VII. Kongre stratejisinin öngördüğü çalışmaları geliştirme çabasında zayıflama yaşanıyor. Bu bakımdan ciddi bir eksikliktir ve mutlaka aşmamız gerekiyor. Hafife alınacak, geçiştirilebilecek bir durum değildir. Pratikte ortaya çıkan bir eksikliğin eleştirilmesine benzemez. Çünkü partinin ve mücadelenin geleceğini tümüyle belirleyecek bir olgudur. Parti, VII. Kongre çizgisi temelinde değişirse, uluslararası komploya karşı mücadele eden, kendisini geliştiren ve ulusal demokratik çözümü gerçekleştiren parti olacak. Yoksa istediği kadar yiğit davransın, kahraman olsun uluslararası komplo karşısında ezilmekten kurtulamayacaktır. Bu kadar ciddi ve önemlidir. Dolayısıyla basit, ürkek, çekingen yaklaşacak bir durum değildir. Bu konuda çok kararlı, cesur, girişken, ama aynı ölçüde de tedbirli hareket etmek gerekir. Henüz böyle bir düzeye ulaşma durumumuz yoktur. Geçiştirmeden bu durumu düzeltmemiz gerekiyor. Kendimizi yenilemeyi, örgütü yeniden yapılandırmayı, gerekli siyasi açılımları yapmayı becermemiz kesinlikle zorunludur.

Kürdistan'ın bütün parçalarında halkın daha ileri düzeyde bir örgütlenmeye ulaştırılması gerekiyor. Ulusal demokratik bilincin ve yaşamın ilerletilebilmesi için ulusal demokratik örgütlenmenin geliştirilmesi gerekiyor. Ulusal sorunun demokratik çözümü ve demokratik devrimin geliştirilmesi için halkın mücadeleye çekilmesi zorunludur. Bu yüzden bütün kesimler içinde daha ileri düzeyde bir çalışma yapmaya ihtiyaç vardır. Bir emekçi partisi olarak İşçi ve emekçiler içerisinde çok yoğun ve ileri düzeyde bir siyasal ve örgütsel çalışma yapma görevimiz vardır. Bu kesimleri daha etkili bir siyasi mücadele yürütür hale getirmemiz gerekir. Mevcut durumda

ulusal ve demokratik bilinçle uyarılmış, genel planda partiye bağlanmış olsalar da örgütlenmiş olmaktan uzaktırlar. Çok gevşek bir örgütlülük içindedirler. 1990-93 serhildanında geriye çekildik ve örgütlenmeyi ilerletemedik. Şimdi çok genel bir propaganda ve bilinç düzeyinde partiye bağlıdırlar. Yoksa örgütlenmiş olmaktan uzaklar. Ortada örgütsüz bir kitle biçiminde duruyorlar. Halbuki belli bir bilinç almışlar, biraz tecrübe kazanmışlardır. Buna dayanılarak çok yönlü, çok gelişkin bir örgütlülük içine çekilebilir ve çok ileri düzeyde bir eylem gücü haline getirilebilirler. Ve bu, çözüm sürecinin mücadelesini ortaya çıkarır. İşçiler, memurlar ve bütün emekçi kesimler içerisinde böyle bir çalışma yapmak en temel görevdir. Yine köylülük içerisinde, savaştan etkilenme durumunu da dikkate alarak, konumuna uygun önemli bir siyasal, örgütsel faaliyetin yürütülmesi gerekiyor. Köylülük içerisinde karşıt saflara alınan kesimlerin karşıt konumlarından çıkartılıp etkisizleştirilmesi veya halk saflarına çekilmesi önem taşıyor.

Temel bir mücadele gücü olarak gençlik kitlesinin örgütlendirilmesi, örgütlü ve mücadeleci bir gençlik gücünün ortaya çıkarılması, içinde bulunduğumuz sürecin mücadelesinde motor görevi gören, adeta gerillanın oynadığı rolü oynayan bir gençlik örgütlenmesinin yaratılması son derece büyük önem taşıyor. Gençlik buna fazlasıyla açıktır. Gerillaya bu kadar katılabilen, katlanabilen, bu kadar ağır koşullarda gerillayı ayakta tutabilen bir gençlik en ileri düzeyde bir örgütlülüğü ve değişik eylem biçimlerini rahatlıkla ortaya çıkarabilir. Bunu serhildanlar sürecinde de göstermiştir. Mevcut durumda da bütün yetersizliklerimize ve devletin bütün baskılarına rağmen eylemden geri kalmıyor. Çok öncülük edilmediği koşullarda bile adım adım serhildan geliştiriyor. Parça parça ve zayıf da olsa önemli bir eylem gücü olarak ortaya çıkıyor.

Demokratik açılım döneminin en önemli bir diğer mücadelesini, kadın özgürlüğü mücadelesi oluşturuyor. Kadın kitlesi ulusal sorunun demokratik çözümünü gerçekleştirmede, toplumdaki demokratik dönüşümü ve demokratik yaşamı derinleştirmede en temel güçtür. Kadın bunu yapacak bilinci almıştır. Kürt kadını bü-

yük serhildan pratiklerinden geçti, belli bir tecrübesi oluştu. İdeolojik olarak Önderlik açılımına sahip ki, bu büyük yol gösteriyor, güç kaynağı oluyor, moral veriyor, inanç, umut oluşturuyor. Yine örgütlenmeyi ve güç olmayı öğrenmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelemiz kadına kendi gücünü göstermiş, mücadele edebileceği inancını vermiştir. Bu süreçte bunlara dayanarak Özgür Kadın Partisi (PJA) temelinde ele alıp hem çok yaygın ve genişliğine bir örgütlenme, hem de ideolojik, örgütsel düzeyi geliştirme temelinde derinliğine bir örgütlenmeyle, çok büyük bir mücadele gücü ortaya çıkarmak mümkündür. Bu konularda henüz başlangıç düzeyindeyiz. Daha doğrusu düşünce ile kitle birleşebilmiş değildir. İdeolojik düzey ve onun örgüt yapılanması ile kitlesel mücadele ve onun ortaya çıkardığı örgütsel düzey birbirinden çok uzaktır. Kitle çalışmasından uzak olma, onu tam yapamama, onun ara halkalarını ortaya çıkarıp, pratikte gerçekleştirememe yaşanıyor ve bunu mutlaka gidermemiz gerekiyor.

Yine küçük burjuva, büyük burjuva, feodal-aşiretçi özellikleri olan, fakat ulusal çerçevede yer alan, ulusal bilince sahip, ulusal sorunun çözümünü isteyen, bu anlamda ulusal cepheye katılma durumunda olan geniş kesimler vardır. Aydınlar, esnaflar, serbest meslek sahipleri var. Kürdistan'da çok değişik kesimler yaşanan mücadeleden oldukça etkilendiler, umutlandılar, güven kazandılar. Örgütlendikleri ölçüde etkili bir mücadeleyi yürütebilirler.

Kuzey parçasında çok yoğun bir mücadelenin yükünü taşımış, serhildan dönemlerinden geçmiş, düşünce düzeyinde ulusal demokratik harekete katılım göstermiş, ama bu mücadeleyi başarıya götürmek üzere gerekli örgüt ve eylem çizgisine çekilmemiş, bu anlamda örgütsüzlüğü ve en gevşek bağlılığı yaşayan bir halk konumu vardır. Bu konum gerillaya destek vermek açısından yeterli bir konumdu. Ama böyle bir halk desteği ve gerilla mücadelesi ile biz işi bu noktaya kadar getirdik. Bundan daha öteye gidilemedi. Ulusal sorunun çözümü ve demokratik dönüşümün gerçekleştirilmesi için bu düzeyde bir bağlılık ve destek yetmez. Halkın daha ileri bir örgüt ve eylem çizgisi içerisine çekilmesi gerekiyor. Halkın

eyleminin ve örgütlülüğünün çok daha ileri düzeyde geliştirilmesi gerekiyor. O açıdan bu alanda çok ileri düzeyde örgütsel çalışma görevi vardır. Bu yapılmadan, özellikle Kuzey parçasındaki halk böyle bir örgütle eylem gücü haline getirilmeden sorunun çözümünü yakalamak mümkün değildir. Yine diğer alanlardaki kitleleri örgütleme ve eyleme çekmemiz zordur. Çok fazla gelişme sağlayamayız. Hepsinin merkezinde yer alan Kuzey parçasında halkın mevcut durumunu çok aşan bir örgüt ve eylem çizgisi içine çekilmesidir. Bununla birlikte Türkiye'deki kitlelerin örgütlenmesini de aynı şekilde ele almamız gerekiyor. Türkiye'ye taşınmış Kürt kitlelerinin örgütlenmesiyle sınırlı kalmayıp, Türkiye halkının demokratik güçleri ve emekçilerinin örgütlenmesi için çalışmak kendimizi, Kürt halk çalışmasıyla sınırlamaktan çıkartarak Türkiye'de de siyasi çalışma yürüten bir güç haline getirmek zorunluluktur.

Geçmişte çözüme ulaşamayışımızda Türkiye'de gelişme yaratılamamasının büyük etkisi oldu. Şimdi çözümü geliştireceksek en başta gelen çalışmalardan biri, Türkiye'de demokratik örgütlenmenin ve mücadelenin geliştirilmesidir. Bu olmadan ne ulusal sorunun çözümü, ne de demokratik dönüşüm olur. Demokratik sisteme ulaşmak, Demokratik cumhuriyet hedefini gerçekleştirmek bunsuz olmaz. Başka türlü imkansızdır. Şimdiye kadar biz Kürdistan'da ve Kürt halkı içinde çalışmayı esas aldık. *"Başkaları bu işi yapsın"* dedik. Fakat gördük ki yapılmadı. Başkalarının yapmaması bizi etkiliyor. Başarımızı engelliyor. O zaman bu görevleri bizzat üstlenmemiz gerekir.

"PKK'nin Türkiyelileştirilmesi", Türkiye düzeyinde siyasi, örgütsel çalışmanın yürütülmesi anlamına geliyor. Bunu gerçekleştirecek bir çalışmayı planlayıp yürütmemiz gerekir. Türkiye'de örgütlenme çalışması yürütmeli, siyasi mücadeleyi geliştirmeliyiz. Türkiye emekçilerinin içinde, aydınların, memurların içinde, halkın içinde çalışma yapmalı, bu işi yapanlara destek vermeliyiz. Öyle ki Türkiye halkının demokratik örgütlülüğünü geliştirmesi için elinden gelen her tür çabayı harcayan, desteği veren bir konumda olmalıyız. Stratejik değişimle en çok açılım sağlamamız gereken,

dikkatle ele alıp yürütmemiz gereken çalışma, Türkiye çalışmalarıdır. Kürdistan'da halkın zayıf da olsa, ulusal bir örgütlülüğü ve mücadelesi vardır. Sorun, Türkiye'de demokratik örgütlülük ve mücadelenin olmamasındadır. Çözüm burada engellenmekte, oligarşik sistem etkinliğini, varlığını, egemenliğini, buna dayanarak sürdürmektedir. Oligarşik sistemi parçalayacak, aşacak mücadele Türkiye'de yaratılacaktır.

Türkiye çalışmalarını böyle ele almamız, doğrudan kendimiz yürütmeyi hedeflerken, en geniş güçleri demokratik eylem içine çeken güç ve eylem birlikleri ortaya çıkartmak, bu sürecin başarıyla geliştirilebilmesi açısından zorunludur.

Küçük Güney'deki durum farklı özellikler taşısa da Kuzey'deki gibi eski mücadele stratejimizin ortaya çıkardığı bir durumdur. Değişen stratejimiz temelinde bu alandaki durumda da belli değişikliklerin yaşanması gerekiyor. Kitlemizin daha etkin bir siyasal güç haline gelebilmesi için kitle örgütlenmemizin geliştirilmesi, değişik kesim ve güçlerin daha ileri bir örgütlülük içine alınarak, hem Kürdistan'ın genelindeki, hem de Suriye'deki gelişmelere uygun düşecek demokratik-siyasi bir eylemlilik içine çekilmesi gerekiyor. Geçmişte savaşa destekleyici güç olarak büyük destek verdi. Siyasi durum bunu gerektirdi, ama şimdi durum değişmiştir, salt destekçi olarak kalamaz. Daha farklı yöntemlerle mücadele eden bir güç haline gelmesi gerekir. Bunu sağlayacak örgütlülüğü ve eylem çizgisini ortaya çıkarıp, geliştirmemiz lazım.

Doğu Kürdistan'da rejim sınırlı bir kültürel açılımı yaptı. Bu siyasete de yansıdı. İran yönetimi Kürt siyaseti ile daha yakından ilgileniyor. Bu açılımları değerlendirmek, yine oluşan ulusal potansiyeli İran'daki gelişmelerle de uyumlu, fakat ulusal demokratik hareketin gelişimine katılım sağlayacak, destek verecek, onun bir parçası olacak şekilde daha bir örgütlü kılmak büyük önem taşıyor. PKK dışı örgütlenmeler yanlış yaptı ve aşıldılar. Yeni bir çizgi olarak PKK çizgisinin Doğu Kürdistan ve İran koşullarına uyarlanıp, örgütlenmesi ve mücadeleye çekmesi gereklidir. Bu çerçevede tabii İran halkının demokratik yurtsever güçleriyle ilişkide olmak onlar

içerisinde de çalışma yapmak gerekir. Türkiye'dekine benzer bir biçimde İran'daki gelişmeler içerisinde de yeni bir konum yakalamamız gerekiyor.

Büyük Güney önemli bir çatışma alanı ve bu giderek yaygınlaşıp, gelişiyor. Irak'taki durum ise belirsizdir ve her an değişiklikler olabilir. Bu Büyük Güney'i de etkileyecektir. Büyük Güney'deki duruşumuzu buna göre düzenleyip, geliştirmemiz kesinlikle zorunludur. Bu alanda siyaset gücü esas olarak askerliktir. Onu iyi mevzilendirerek, gelişmeleri iyi değerlendiren, fırsatları ve boşlukları iyi kullanan bir çizgide hareket etmeyi, siyasi gelişme yaratmayı bilmeliyiz. Yani bütün göstergelerin çatışma düzeyinin yükseleceğini gösterdiği bu alanda gerillayı önemli bir siyasal mücadele gücü olarak kullanabilmeliyiz.

Diğer yandan engel de olunsa, her alanda kitle çalışmaları yapabilmeliyiz. Mevcut gerilla mevzilenmemize ve mücadelemize dayalı olarak kitleleri örgütlemeye çalışmak mümkün ve gereklidir. Son gelişmeler ve yürüttüğümüz savaş buradaki kitleleri belli ölçüde etkilemiştir, olumlu bir havanın olduğu rahatlıkla söylenebilir. Buna dayalı olarak uygun yöntemlerle kitle çalışmalarımızı geliştirebiliriz. Soran alanındaki son çatışma durumu bizden fazla YNK'ye etki etmiş, daraltmıştır. Bize karşı çatışma gereği halk bastırılsa da, bize çok karşı değil, kazanamasak bile savaş yanlısı olmadığı kesindir. Bu kesimler içerisinde de uygun yöntemlerle çalışma yürütmek, siyasi eylem geliştirmek imkanı vardır. Büyük Güney, kitle eylemi ve askeri çatışma açısından büyük bir tecrübeye sahiptir. Bu bakımdan örgütsüz, istikrarsız olsa da, hareketli ve her tür eyleme girmeye açık bir alandır. Yönlendirilirse önemli gelişmeler yaratabilir. Bunları dikkate alan bir yaklaşım içinde bulunmamız gerekiyor.

Güney'de –Irak'ta– değişik çözüm birleşimleri ve ittifakları vardır. Bunların hepsini dikkatle izleyip, incelemeli, hepsi ile de şu veya bu biçimde ilişkili olmalıyız. Gelişmeleri bu çerçevede izleyerek ortaya çıkan etkinlik durumuna göre kendimizi harekete geçirmek en doğru yaklaşım olacaktır. Kendimizi önceden bir tarafa angaje etmek, diğer gelişme yönlerine ve siyasi odaklaşmalara

ilgisiz kalmak doğru olmaz. Bu bakımdan en hızlı gelişme potansiyeli taşıyan bir saha olarak Güney ve Irak'ta etkili bir siyasi sonuç alma, bununla Kürdistan genelini etkileme ve Kürt sorununun çözümü için imkanlar yaratma, hiç olmazsa engel olan, çözümsüzlüğü derinleştiren, hakim güçlere umut veren konumundan çıkarma önem taşıyor.

Sorunun çözümünü geliştirebilmek açısından dış çalışmalarımızı da yeniden ele almalıyız. Kitle çalışmaları bakımından dünyanın her tarafından yürüttüğümüz çalışmalar vardır. Bu dönemde kitle çalışmalarımızı daha fazla geliştirmemiz lazım. Kürt kitlesi dünyanın her tarafına yayılmıştır ve hemen her ülkede vardır. Hepsinde de *"zordur, imkanı yoktur"* demeden hepsine ulaşmaya çalışmak ve bu kitleleri bir örgütlülük içerisine almak en doğru tutumdur. Avrupa çalışmalarımız başta olmak üzere yurt dışı çalışmalarımızı bu temelde geliştirmemiz gerekir.

Yürüttüğümüz kitle çalışmalarına dayalı olarak önemli bir ilişki, ittifak faaliyetini böyle bir dönemde yürütebiliriz. Kürdistan'ın kendi iç ittifakı konusunda Ulusal Barış ve Demokrasi Planı hazırladık. Bu temelde değişik siyasi güçler arasında demokratik ittifakı oluşturmak, bunun gerektirdiği bir siyasal ilişki faaliyeti yürütmek önem taşıyor. Kürdistan Ulusal Kongresi bunun temel aracı ve önemli bir mevzidir. Buna dayalı olarak demokratik ilkeler çerçevesinde ulusal barış ve birliği yaratmak, bunun için çalışmak, çözümü bu temelde aramak önemlidir.

Bu dönemde Türkiye'de de böyle bir çalışma önem taşıyor. Demokratik güçlerle ilişkilenmek, ittifak içerisinde olmak, bir stratejik ittifak geliştirmek, en geniş demokrasi güçleriyle bunu sağlayacak bir siyasi çalışma yürütmek gereklidir. Demokratik Ortadoğu Birliği stratejisi temelinde tüm demokrasi güçleriyle, ilerici demokratik çevreler, örgütler, devletler ve her düzeydeki siyasi güçle, her düzeyde ilişki içinde olmak, ittifaklar aramak, bunun gerektirdiği diplomatik faaliyeti yürütme gereği vardır. Bu, Irak'ta yapılabilir. Arabistan'da önemli ölçüde geliştirilebilir. Bu konuda eskiden durumumuz biraz daha ilericiydi, oldukça ilgi de duyuldu. Arap si-

yasi çevrelerinden biz uzak durduk. Onu geliştirmek mümkündür. Yine İran'la, bölgesel gelişmelere dayalı, Kürt sorununun durumunu dikkate alan, hassas, duyarlı bir ilişki çalışması içerisinde olmamız önem taşıyor. Öyle bir yaklaşımı tutturup yürütebiliriz. Bu dönemde daha hassas, daha dikkatli davranmak, hem güç olmak hem tedbir bakımından gereklidir. Diplomasimizin uluslararası alanda AB çerçevesinde gelişmesi gerekir. Türkiye AB'ye girerken bizim de AB'ye Kürt toplumunun nasıl gireceği konusunda bir Ulusal Program sunmaya, neleri yerine getireceğimizi, neleri istediğimizi belirtmeye ve bunu sağlamak için de yoğun bir diplomasi faaliyeti yürütmeye ihtiyacımız vardır. Bunun imkanları vardır, giderek belli bir ilgi de gelişmektedir. Kürt sorununa çözüm bulmak için Avrupa sisteminin değiştirilmesi gerekiyor. Değiştirmek için de belirttiğimiz çerçevede bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Öyle anlaşılıyor ki, Avrupa'dan bir çözüm geliştirilmeden Türkiye bir çözüme giremeyecektir. O yüzden diplomatik-siyasi ilişki temelinde Avrupa da çözümü geliştiren bir mücadelenin geliştirilmesi, Avrupa'daki Kürt toplumunun bu çerçevede harekete geçirilmesi gereklidir. AB karşısında böyle bir siyaset izleyebiliriz.

Amerika'nın bölgeye yönelik siyasetinde Kürdistan önemli bir yer tutuyor. ABD bizi geriye itip, komployu geliştirmiştir. Komployu boşa çıkaracak gelişme, ABD'deki politika değişikliği olacaktır. Fırsat oldukça onu diplomatik çalışmalarla etkilemek uygun olacaktır.

Doğuda Rusya ile siyasi ilişkiler geliştirmek, Kürt sorununun çözümünü bu alanlarda da gündemde tutmak, yine bu alanlardaki kitlelerin desteğini alabilmek için belli bir ilişki içinde olma gereği vardır. Bu süreçte bunun ortamı ve koşulları daha fazla oluşmaktadır. Etkinlik geliştirmeye yönelen Rusya, bu süreçte Kürtlerle daha ilgili ve ilişkili olabilir, bu değerlendirilebilir.

Böyle bir siyasi çalışma kapsamımız vardır. Bütün bunlar birleşti mi ortaya kapsamlı bir siyasi eylemin çıkması gerekiyor. Bütün bu kitle çalışmalarını toparladığımız ve harekete geçirdiğimizde önemli bir serhildan hareketi çıkacaktır. Kitle çalışmalarını mücadele etmek için yapıyoruz. Çözüm döneminin temel mücadele biçimi ola-

rak serhildanı bu biçimde örgütleyip, harekete geçirerek, Kuzey'de, Türkiye'de, diğer parçalarda, bütün Ortadoğu'da yine dünyada büyük bir halk eylemliliğini en ileri düzeyde geliştirebiliriz. Kürt halkının böyle bir eylem gücü vardır. Bunun bilincini almıştır. Örgüt ve eylem tecrübesi kazanmıştır. Rahatlıkla kendisini çok daha ileri düzeyde bir eylem gücü haline getirebilir. Bunu yapmak mümkündür. Geçmişte bunun koşulları yoktu. Halk böyle bir bilinç ve örgüt düzeyine ulaşmamıştı. Devlet egemenliği bu düzeyde parçalanmamıştı. Kürdistan bölünmüş-parçalanmış, kapalı kutu haline getirilmişti. Kuzey Kürdistan'dan hiç kimsenin haberi olmuyordu. Artık Kürdistan'ı bölen sınırlar parçalanmış, Kürdistan üzerindeki kuşatma ortadan kaldırılmış, Kürt sorunu, dünyada tartışılan bir sorun haline getirilmiştir. Şimdi herkes bu sorunun çözümü ile bir biçimde ilgilidir. Önemli bir örgütsel güç de ortaya çıkarılmıştır. Bunlara dayalı olarak siyasi mücadeleyi, serhildanı geliştirmek mümkündür. Geçmişte bu koşullar yoktu. O nedenle siyasi mücadele geliştirilemedi, serhildanla işe başlanamadı. Fakat silahlı mücadele her gelişme adımını attıkça serhildana yol açtı. Önemli silahlı mücadeleler, halk eylemleri, halk mücadeleleri doğurdu. 1979-80 böyle oldu. 1990 böyle oldu, 1990'ların sonu böyle oldu. Şimdi varolan güç üzerinde bu kitle örgütlülüğümüzü geliştirdikçe, Filistin İntifadası'nı çok çok aşan, çok geniş alanlara yayılan, çok daha değişik eylem biçimlerini içeren büyük bir serhildan hareketini ortaya çıkartmak ve bununla çözüm sürecini geliştirmek ulusal sorunun demokratik çözümünü, yine Kürdistan, Türkiye ve bölgede demokratik değişimi ortaya çıkartmak mümkündür.

Böyle bir eylem çizgisi, hem böyle bir örgütlülüğü geliştirmenin aracı, hem bunun bilincini yaratmanın aracı, hem de ulusal demokratik çözümü geliştirmenin temel gücü olur. Oligarşik sistemi, gerici, feodal egemenliği parçalamada, halkın demokratik yaşamını geliştirmede yönlendirici ve şekillendirici rol oynar. Silahlı mücadele şimdiye kadar ortaya çıkardığı gelişmelerle siyasi mücadelenin önünü açtı, güçlü bir temel oluşturdu. Siyasal mücadele bu temel üzerinde ortaya çıkıyor. Kitle mücadelesinde temel, gerilladır,

onun yarattığı gelişmelerdir. Şimdi yürütülecek mücadele açısından, silahlı savunmanın, gerillanın önemli rolleri vardır. Bir; temel oluşturuyor. İki; yürütülecek mücadelenin savunma ve koruma gücüdür. Üç; zorlandığı ve engellediği yerde ön açma, engelleri kaldırma gücüdür. Güney'de yaşadık, siyasal mücadelenin önünü almak istediler. Silahlı savunma hareketi ile ortaya çıkan engelleri aşarak, siyasal mücadeleye yön vermeyi, ona işlerlik kazandırmayı gerçekleştiriyoruz. Silahlı mücadele böyle bir rolü, bundan sonra da oynayacak. Silahlı savunma güçlerimiz serhildanın üzerinde yükseldiği temel savunma gücü olarak, hem serhildana yön verip, güç katacak, hem de önünü açacaktır. Onunla birleşen serhildan başarıya gidecektir. Gerillanın gelişimi ile serhildan hareketi 1990'da çok kapsamlı gündeme geldi. Gerilla ve serhildan stratejik sonuç alma hareketiydi. Fakat bunu birleştiremedik. Daha sonra yapacağımız değişiklik, gerillayı geriye çekmek, siyasi serhildanı öne çıkarmak olacaktı, fakat bu değişimi geliştiremedik, değişiklik sabote edildi. Zorunlu olarak serhildanı geriye çekip, silahlı mücadeleyi yeniden öne çıkardık ve bu uzun süre devam etti. Şimdi değişikliği burada yapıyoruz. Gerillayı geriye çekiyoruz. Siyasi serhildanı, birinci mücadele biçimi olarak öne çıkarıyoruz. Ama bu gerillayı yadsımıyor, gerillanın rolünü eski durumdan çıkartıyor, ama azaltmıyor, mevcut gelişmede temel olma, savunma gücü olma rolünü azaltmıyor. Şunu hemen belirlemek gerekir: Gerillasız serhildan olmaz. Gerilla olmadığı, ayakta kalmadığı, temel oluşturmadığı zaman Kürdistan'da serhildan koşulları ezilebilir. Serhildanı savunacak, ayakta tutacak güç gerilladır. Öyle bir güç kalmayabilir. O açıdan serhildanı gerilla ile, gerillayı serhildan ile birlikte düşünmek, ele almak, birlikte yürütmek, ama içinde bulunduğumuz mücadele sürecinde gerillayı gittikçe geriye çekip bir savunma çizgisine oturtmayı, yerine eylem gücü olarak serhildanı öne çıkartıp, devreye koymayı, örgütleyip-yürütmeyi bilmemiz lazım. Zaten yaptığımız değişiklik de budur ve bunu, gerillaya dayalı olarak gerçekleştirmek mümkündür. Gerilla kendisini korur, temel oluşturursa serhildanın gelişimine yol açacaktır. Açması da gerekir.

Bunlarla birlikte demokratik yasal siyaset de önemlidir. Bu çalışmalar serhildanın geriye çekilip, şiddetin tırmandığı süreçte daralmıştı. Yeni stratejimizin gereği olarak gerillayı geriye çeker, siyasi mücadeleyi esas alırken, bunun bir parçası olan demokratik yasal siyasetin öne çıkması, etkinlik kazanması hem gereklidir, hem de mümkündür. Ortam bunun için uygun hale gelmekte, belli bir tecrübe oluşmuş durumdadır. Çok geniş kesimleri içine alma perspektifiyle, kitleleri yasal çerçevede örgütleyip harekete geçirmek, serhildana bu biçimde destek vermek hem mümkün, hem gereklidir. Bu alan daha geniş bir biçimde gelişmesini hedeflediğimiz bir alan oluyor. Gerilla ön açmıştır, Serhildan mevcut engelleri temizleyerek çözümü yaratma gücü olacaktır. Demokratik yasal siyaset ise bütün bunların sonuçlarını derleyip, toparlayarak toplumun yeni örgütlülüğü ve yaşamı olarak sonuç gücü olacak. Yani biz bütün bunlardan demokratik yasal bir siyaset çıkartacağız. Yasal ortamı, özgür demokratik siyaset yapıldığı bir ortam haline getireceğiz. Ulaşmak istediğimiz hedef budur. Bugün mücadele yürütürken bunun önünü açık tutmak, her mücadele adımında sonuçları demokratik siyasetle derlemek gerekir.

Önünde engel ve zorluklar vardır. Tabii ki o zorlukları göğüslemekte çok usta olmak, militan bir çalışmayla engelleri aşmayı bilmek gerekiyor. Demokratik yasal siyaset on yılı aşkın bir tecrübeye sahiptir ve ortamı açılmıştır, bunu kimse inkar edemiyor, yadsıyamıyor. Bundan sonra da yadsımaları çok zordur. Yadsınmak, daraltılmak yerine daha fazla gelişme imkanı olan bu mücadele alanını geliştirmemiz, bunun içinde çok değişik yasal çalışmaları yürütmemiz gerekir. Bunlar içinde kültürel çalışmalar, ekonomik çalışmalar, çok değişik demokratik çalışmalar vardır. Demokratik kesimlerin örgütlenmesi, eyleme çekilmesi açısından bütün bu alanları işletebilmemiz gerekir.

Görüldüğü gibi geniş bir siyasi çalışma kapsamımız vardır. Aslında görev çoktur ve bu görevlerin önemli bir kesimi de yapılamaz durumdadır. Bazıları hiç yapılmazken, bazıları sınırlı yapılmakta, bazıları eski biçimiyle yapılmaktadır. Bu bakımdan değerlendirdiğimizde

mevcut görev kapsamımızın yüzde onu üzerinde hareket ediyoruz. Daha uzun süre yüzde doksan işlemezlik konumunda kalamayız. Kalırsak bir değişim ve yenilenmeden ve bir parti etkinliğinden söz edemeyiz. PKK bunları yapmaz, bu temelde çalışan bir örgüt haline gelmezse gücünü kaybeder. Gerilla ile gücü korumak bu dönemde mümkün değildir. *"Tekrar gerillaya döneriz, gerilla eskisi gibi rol oynar"* diye düşünülüyorsa, bu yanlıştır. Gerilla bu dönemde rol oynar, ama eskisi gibi rol oynamaz, o rolü artık bitmiştir. Bunda ısrar ediyorsak o zaman gelişmeden bir şey anlamıyor, değişimi hiç görmüyoruz demektir. Kısacası *"Gerilla var, bir şey olursa gerilla ile iş yaparız"* diyerek bu çalışmalara zayıf yaklaşmak, gerekli değeri biçmemek, gerekli yoğunlaşmayı göstermemek yanlıştır.

Bir diğer husus, kitle çalışmalarımızda çizgi sorunudur. Kitleler içinde çalışacağız, ama bir çizgi temelinde çalışacağız. Kitle çalışmasının kendisine has özellikleri vardır. Partimizin de bir sınıf çizgisi vardır. Esas aldığımız değer ve ölçüler vardır, reddettiğimiz, karşı çıktığımız, yıkmak istediğimiz ölçüler vardır. Bunu dikkate alacağız. Her kesimle istediğimiz gibi çalışamayız. Geçmişte kitle çalışmalarında bu çizgiyi uygulama gücü gösterilemedi. Partinin kitle çizgisi pratik çalışmaya tam aktarılamadı. Ya etkisiz kalındı veya orta kesimlerin yoğun olarak etkisi ve yönlendirmesi altına girildi. Dolayısıyla "Parti hangi amacı savunuyor? Hangi çıkarları esas alıyor?" fazla belli olmadı. Böyle bir siyasal mücadele döneminde çizgiye dikkat etmemiz gerekiyor. Üst ve orta sınıflar öngördüğümüz mücadele biçimlerine, siyasi şiddet uygulayan mücadeleye yönelmezler. Bunu böyle bir mücadelede en fazla çıkarı olan kesimler yapar, emekçiler yapar. Kaybedecek, elinde fazla bir değeri olmayan kesimler yapar. Bu nedenle doğru bir çizgi tutturmazsak çalışmalarımız, mücadele ve örgüt doğurmaz. Öngördüğümüz mücadele ve örgütü, dolayısıyla çözümü yaratan bir gelişmeyi ancak doğru bir kitle çizgisinde mücadele ederek yaratabiliriz. Bu hususa dikkat etmemiz gerekiyor.

Kitle çalışması bizim için yeni olmamakla birlikte, bu yoğunlukta ilk defa gündeme gelmiştir. Eskisi gibi göremeyiz. Önemli bir

diğer husus da budur. Hala partimizde böyle bir yaklaşım vardır. Partimizin önemli bir kesimi bu mücadeleyi küçümsemektedir. Hala değişimi özümsemiş, içine sindirmiş değildir. Kitle mücadelesini, serhildanı temel mücadele biçimi olarak benimsemiş değildir. *"Her şey, her zaman gerilla ve silahla olur"* düşüncesinde olan, içten içe bunu yaşayan epey bir kesim vardır. Bu kesinlikle yanlış ve tehlikeli bir yaklaşımdır. Bu nedenle duruluyor, yeni çalışmaya yönelinmiyor, katkı sunulmuyor, bekleniliyor. Adeta kitle çalışması gelişmez, bir de savaş dayatılırsa dönüp, *"Biz demedik mi bu böyle olmaz diye. Olacağı buydu işte"* denilecek. Kendi yenilgisinin kendisinin doğrulanması olacağını sanan yanlış ve tehlikeli bir duruştur ve bunu mutlaka aşmamız gerekir.

Çalışma alanlarımızdan değişimi görmeyip, işleri eskisi gibi yürütmek isteme, eskisi gibi yürümeyince, imkanlar olmayınca da geri çekilme, istifa etme biçiminde bir hava yansıyor. Bir çok alanda bir yığın huzursuzluk, daralma ortaya çıkıyor bu da yanlıştır. Geçmişte gerilla halkı örgütlüyordu. Gerillanın etkisiyle coşkuyla harekete geçen kitleler her şeyini veriyordu. Çalışma yürüten güçlerimizin yaptığı ufak bir koordinasyondu. İmkanları, ortaya çıkan sonuçları toplamaydı. Çoğu bir şey yapmadığı gibi, sonuçları toplamaktan bile acizdi. Bir propaganda çalışması yapmıyor, örgüt için kafa yormuyor, eylem yapma gibi bir sorumluluk hissetmiyordu, her şeyi hazır alıyordu. Gerillanın etkisi kitleyi eyleme geçiriyordu. Şimdi bunların hiçbiri yoktur. Hepsini yukarda çerçevesini koyduğumuz çalışmayla yaratmak gerekiyor. Mevcut kitle çalışmamızı bunları ortaya çıkartacak biçimde yeniden ele almak gerekiyor.

Bu noktada değişimi görmeme yaşanıyor. Diğer yandan hala eskisi gibi yaklaşma, yürütülen çalışmaları *"Destekti"* diye, gerillaya destek olarak değerlendirme söz konusu. Esas gerilla bu çalışmaları desteklemiştir. Şimdiye kadar bu alan hiç eleştirilmedi. *"Ne kadar destek verirsen o kadar iyidir"* yaklaşımıyla desteklenerek hesap sorulmadı. Şimdi hesap istenince *"Bu da nereden çıktı"* deniliyor, *"Böyle değildi, biz böyle bir çalışma istemiyoruz"*deniliyor. Parti çalışması değil, adeta partinin çok gerisinde ölçülerle yü-

rüyen bir çalışma sürdürülmek isteniyor. Bu da yanlış ve aşılması gerekiyor. Artık öyle bir destek çalışması değil, temel çalışma yürütüyoruz. O yüzden parti ölçülerinin en hakim olması gereken, partinin çalışmasına günlük olarak katkı sunması gereken bir çalışma oluyor. Bu çalışmaların ona göre ele alınıp yürütülmesi gerekiyor. Bu çalışmaya eskisi gibi *"Olursa olur, olmazsa da fazla zarar etmez"* biçiminde yaklaşamayız. Olmazsa zarar eder, *"olmaz"*da ısrar edersek felaket de getirir. O açıdan bu yaklaşımların da düzeltilmesi gerekir.

Yanlış yaklaşımlar, hatalı yaklaşımlar içimizde bu biçimde sürüyor. Bunların yeniden gözden geçirilip, yanlış olanların düzeltilmesi, eksik olanların aşılması zorunludur. Böyle olduğu zaman; biz bir yenilenmeden, doğru tarz ve çizgi tutturmadan, etkili bir mücadele ortaya çıkarmadan ve partinin yeniden yapılanmasından söz edebiliriz. Ne zaman ki parti yeni strateji temelinde yeni bir güç haline gelir, yeni mücadele biçimlerini ortaya koyar, kendisini, halkı mücadeleye seferber eder, işte o zaman yeni bir mücadele süreci, çözümü gerçekleştiren bir mücadele süreci gündeme gelir. Biz böyle bir mücadeleyi geliştirdikçe gerilla üzerindeki baskı azalacaktır. Bu mücadele giderek gerillayı savunacak, gerillanın rolü biraz daha azalacak, gerilla daha fazla geriye çekilecektir. Dolayısıyla demokratik çözüm kendisini daha çok dayatacaktır. Bu durumda sorunun bir kısmı kendiliğinden çözülecek, diğer kısmını ise çözmekten başka çareleri kalmayacak, egemenlik kendisini bir çözüme götürecektir.

Çözüme götürmezse ne olacak? Bu mücadele vurup çözecektir. Geniş bir halk örgütlülüğünü yaratan, ulusal demokratik yaşamı ilerleten, kendisini oligarşinin saldırıları karşısında ayakta tutmasını bilen ve oligarşik yapıyı iyice zayıflatan bir mücadele, kendisini ayakta tutmakta ısrar eden oligarşiyi vurup dağıtmayı da bilecektir. Nitekim bir çok ülkede gerçekleşen budur. Şu çıkacak: bir yandan böyle bir çalışmayla kendi mücadelesini örgütleyen halkın ulusal demokratik yaşamı gelişecek, diğer yandan ise rejim ya kendini reforme edip değiştirecek veya daha çok daraltacak, ya da bu müca-

dele karşısında parçalanarak dağılacaktır. Yerine yeni demokratik bir sistem gelişecektir. Avrupa'ya girme süreci olarak adlandırıp böyle bir gelişme için on yıl biçtiler. Biz de VII. Kongre'de on-on beş yıllık bir mücadele süreci olarak tanımlamıştık. Şimdi Avrupa da, Türkiye'yi yönetenler de, önlerine on yıllık bir süre koyuyorlar. Demek ki içinde bulunduğumuz on yıl bu biçimde mücadele ile geçecek bir on yıldır. Arkasından çözümün gerçekleşeceği yıllar gelecektir. Daha yoğun, daha etkili bir mücadele bu süreci kısaltır. Sonucu belirleyecek bir diğer önemli husus, mücadele eden güçlerin durumu olacaktır. Yanılgıya düşmemek gerekir, *"her halükarda böyle olacak"* diyemeyiz. Bu bir mücadeledir, kim etkili mücadele ederse, sonucu o belirleyecektir. On yıla uzatmak isteyen oligarkların hedefi, bu süreci ve demokrasiyi tasfiye etmektir. Yoksa *"Biz değişiklik yapacağız, kendimizi hazırlamamız için bize zaman tanıyın"* demiyorlar. *"Biz, ezeceğiz, onun için bize zaman verin"* diyorlar. Bu açıdan oligarşi ile halk demokrasisi arasında şiddetli bir mücadele dönemi olduğu, bu dönemin nasıl sonuçlanacağını yürütülecek mücadelenin belirleyeceği çok açıktır. Oligarşinin aşılması, demokratik dönüşümün gerçekleşmesi ancak doğru bir stratejik anlayış, günlük doğru politika ve taktiklerin etkili uygulanması temelinde sağlanacak. Başarı, sonuç alma ancak çok yoğun bir devrimci çaba ile olacaktır.

d- Örgütsel çalışmanın karakteri

Örgütsel çalışmalarımızın karakteri nasıl olacak? Bu önemli bir husustur. Yeniden yapılanabilmek, yeniden parti olabilmek açısından doğru bir örgüt çizgisi tutturmak belirleyici önemdedir. Oldukça karmaşık bir konudur. Eskisi gibi düz bir çizgiye de dayanmıyor artık. Bir de eski sistemimiz var. Uzun sürede oluşmuştur ve bu sisteme dayalı olarak ortaya çıkmış köklü alışkanlıklarımız var. Dolayısıyla farklı örgütleri görebilmek, düşünebilmek, onlara adım atabilmek ürkütücü geliyor, tehlikeli görülüyor. Düşman partide değişimi engellemek için, saldırı ve baskısını çok yoğun olarak

sürdürüyor. Bir yandan da onun oluşturduğu baskı, diğer yandan alışkanlıklar ikisi birleşince eski sistemi değiştirmek, aşıp yenilerini geliştirmek kolay olmuyor.

Önderlik bu konuda büyük bir çıkış yapmak istedi, oldukça cesaretli bir çıkış girişimiydi 15 Şubatla karşılaştı. Bunun yarattığı ürküntüde eklenince, örgütsel değişim, sistem değişikliği yoğun bir mücadele içinde geçiyor. Uluslararası komployla mücadelede her değişim adımı zayıflık yaratıyor. O zayıflıktan yararlanarak karşıtlarımız partiyi tasfiye etmek istiyor. Bu bizi varolan sistemden çıkmamaya, ona sıkı sıkı sarılmaya, değişiklik adımlarını geri almaya, sağlam atamamaya götürüyor. Tutuculuk ortaya çıkıyor. Bununla eski sistemde daralma, kemikleşme yaratılarak, parti bu biçimde işlevsiz hale getirilmek, etkisiz kılınmak, tasfiye edilmek isteniyor. Partiye karşı yürütülen siyasi saldırının temel içeriği budur.

Siyaset yapamayan, örgütlenemeyen, daralan ve kendi içine kapanan bir güç ayakta kalamaz ve bir başarı sağlayamaz. Tam tersine varolan etkisini de kaybederek etkisiz, siyasi olarak kaybetmiş, yenilmiş bir güç haline gelir. En büyük tehlike budur. Bu nedenle karşıtlarımız içinde bulunduğumuz süreçte örgütsel değişimin yapılmasını engellemeye ve boşa çıkartmaya çalışıyorlar.

Üzerimizdeki oyunun bu yanını gören, yine değişim dönemlerinin yarattığı zayıflığı dikkate alan, bunu mümkün olduğu kadar azaltan, oyunlara gelmeyecek kadar sağlam bir bilinç açıklığı ve kararlılıkla, uygun bir planlama dahilinde ve belli bir süre içinde yenilenmeyi gerçekleştiren bir yönelim içinde olmamız gerekir. Değişimden vazgeçmekte, ölçüsüz, plansız değişmek de doğru değildir. Her ikisi de zayıflık yaratıp imhayla karşı karşıya getirir. Bu gerçekleri tüm boyutlarıyla görerek hareket etmemiz gerekiyor. Mevcut durumda bu gerçeklerin hep bir yanı öne çıkıyor. Bazen bir yanını, bazen diğer yanını görüyoruz. Bazılarımız bir yanını, bazılarımız diğer yanını görüyoruz. Bu da hemen gördüğü boyutu esas almaya, tek yanlı dar değerlendirmelere ve ona göre hareket etmeye yol açıyor. Bu bizi dengesiz kılıyor, sağlam, planlı, istikrarlı adım atmaktan uzaklaştırıyor. Bazen diyoruz *"Tedbir,"* bazen diyo-

ruz *"Değişim"* bazen *"İmha tehlikesi var"* bazen *"Daralma tehlikesi var"* Halbuki her zaman hepsi vardır. Hepsini birlikte görebilmek, değerlendirebilmek, stratejik çerçeveyi ve değişimin özelliklerini iyi özümseyerek, onun çok kararlı, planlı yürütülmesini gerçekleştirmek gerekiyor.

Teorik, politik, pratik alandaki görevleri; örgütsel yapılanmamız nasıl olmalı? Örgütsel yeniden yapılanmayı nasıl geliştirmeliyiz? Sorularına cevap olsun diye tanımlamaya çalıştık. Burada şu ortaya çıkıyor; Biz yeniden yapılanmayı neye göre yapacağız? Bu görevlere göre mi, kendimize göre mi? Bu konuda da bir yanlış var ve düzeltmemiz gerekiyor.

Çoğunlukla bizde yapılması gereken, mücadelenin olmazsa olmaz koşullarından olan, görevlerin yerine getirilmesi temelinde bir örgütleme yerine, kendine göre bir örgüt yaratmayı, bu çerçevede de görevler programını ortaya çıkarmayı esas alan bir yaklaşım görülüyor. Bir defa bu yanlışı düzeltmemiz gerekiyor. Örgütün yapılanması, partinin oluşumu görevlere göre olmak zorundadır. Örgüt görevlere göre oluşur. Bir bütün olarak da parti, genel devrim görevlerine göre şekillenir. Yeni örgütlenen partilerde bu daha çok böyle oluyor, ama belli bir mücadele yürütmüş, örgütsel yapı oluşturmuş, gelişme yaratmış bir partide, daha ileriye gitmek için yeni görevler, dolayısıyla yeni bir yapılanma gündeme gelince zorlanılıyor. Örgütü ortaya çıkan görevlere göre yeniden yapılandırma yerine, kendi durumuna göre düzenleme, yeni görevleri kendine uydurma yaklaşımı ortaya çıkıyor. Örgütsel yeniden yapılanma ve değişim gerçekleşemiyor. Dolayısıyla görevlerin üzerine giden bir örgüt ortaya çıkmıyor. Görevler bir yanda, örgüt bir yanda kalıyor ve örgüt çöküyor. Sovyet sistemi böyle çöktü. Sovyetler Birliği Komünist Partisi böyle dağıldı. *"Değişim"* dedi, *"Yeniden yapılanma"* dedi, yeni görevler ortaya koydu. Fakat partiyi ve devleti ona göre değiştiremedi, örgütleyemedi, eski sistemi aşamadı, yeni sistemler oluşturamadı. Dolayısıyla eski sistem olduğu gibi çöktü.

Neden değişemedi? Karşı sistem değişmesine izin vermek istemedi. ABD değişim sürecini örgütsel sistem bakımından zayıflık

dönemi olarak değerlendirdi ve değişimi engellemek için saldırdı. Kendileri ise değişimi gerçekleştirme gücünü, kararlılığını gösteremediler. Zamanında ve gecikmeden yapılması gereken değişiklikleri adım adım bir planlamaya kavuşturarak gerçekleştiremediler. Attıkları her adım bir tehlikeyi veya karşı saldırıyı getirdi. Orada tutuculuk ve geriye çekilme çıktı. Dolayısıyla süreç uzadı. Değişim gündeme girdi, ama parti ve devlet buna göre değişmedi, yenilenmedi. Değişiklikleri yapamadı, gittikçe hepsini birden yapma gereği gündeme geldi. Ondan ders çıkaran bir yaklaşım içinde olmamız gerek. O açıdan eski sistemi korumayı esas alan, bunu bizi ayakta tutuyormuş gibi gören, sürekli değişimin içerdiği tehlikeleri öne çıkaran, bu biçimde değişim adımlarında geriye giden, değişimi uzatan ve kendimize göre, varolana göre bir örgütlülük ve parti kurmayı, değişimi de buna uyarlamayı esas alan yaklaşım yanlış yaklaşımdır. Hiç gecikmeden bu yaklaşımı tespit etmemiz, eleştirmemiz, düşüncede ve pratikte aşmamız gerekiyor. Bu bizi bir süre yaşatıyor gibi görülebilir, ruhsal olarak rahat tutup, düşünsel olarak doğru gibi de gösterebilir, hatta pratik olarak biraz ayakta kalmamıza da yol açabilir, ama bu yaklaşımın yarını yoktur, geleceği çöküştür. Bu açıdan bu anlayış ciddi bir tehlikedir.

Bir yıllık süreci bu açıdan değerlendirdiğimizde şu ortaya çıkıyor: Değişiklik için bir adım atmaya yöneliyoruz, daha adım atmadan, karşıdan gelen baskı karşısında zayıf görününce, hemen iki adım geriye atma oluyor. Şimdi diyoruz ki, bir toparlanmayı, düzenlenmeyi yaşadık. Bu aslında eskiye dönüş oldu. Bu değişme, partiyi VII. Kongre'ye göre örgütleme düzenlemesi değildir. O yönlü çok fazla adım atamadık. Fakat kendimizi yeniden sıkı bir gerilla düzeni içerisine almaya yöneldik. Çünkü saldırılar geldi ve bu bizi biraz savundu, onu görmemiz lazım. Ama iyi bir düzenleme yaptık mı, değişimi gerçekleştirdik mi? Hayır. Peki değişim programını bu düzene göre mi ölçüp biçeceğiz? Değişim programını bu duruşumuza göre mi oluşturacağız? Hayır. O zaman değişimi reddetmiş oluruz. Bir reform bile olmaz V. Kongre'nin bile gerisine düşeriz. Bu açık bir gerçektir.

O açıdan varolana göre, mevcut sisteme göre örgütleme yapmayı, partiyi düzenlemeyi, değişimi buna göre algılamayı, değişim programını buna göre oluşturmayı aşacağız. Bu yanlış bir örgüt anlayışıdır. Kendimizi değişim programına göre yeniden örgütleyeceğiz, örgütsel yeniden yapılanmayı ve düzenlemeyi buna göre ele alacağız. İzah etmeye çalıştığımız teorik çalışma görevleri, politik-pratik mücadele görevleri bu dönemin devrimci görevlerini oluşturuyor. Partimizin, örgütlenmemizin en genel itibariyle bu görevleri yapacak konumda olması gerekiyor. Bu görevleri yapan bir örgüt haline gelirse, o zaman kendini yeniden örgütleyip yapılandırdığından bahsedebiliriz. Böyle olmaz, bu görevleri yapamazsa örgütümüzün varlığından ve sağlamlığından söz edemeyiz. Geleceğinden, sorunları çözeceğinden, gelişme yaratacağından söz edemeyiz. Gelişmeyi neyle yaratacağız? Gelişmeyi ifade eden görevler yerde dururken, yapılmazken biz gelişmeyi nerede yaşayacağız? Böyle bir durumu gelişme diye değerlendirmek hatalı olur.

e- Partinin yeniden örgütlenme çizgisi

Bu görevleri nasıl bir örgütlenmeyle yerine getirebiliriz? Bazı yerlere dernekler kursak, birlikler oluştursak, kurumlar geliştirsek yeter mi? Bu görevleri yapabilir mi? Yapamaz, bunlar çok ekonomik düzeyde kalır. Siyasal görevler ortada kalır. Kendimizi bir yasal parti kılsak, *"HADEP eşittir PKK"* desek ve ona göre çalışsak, acaba belirttiğimiz teorik, siyasal çalışmalar yapılabilir mi? Yapılamayacağı açık. HADEP'e çok dar bir sınır çizilmiş, yapabileceği işler bellidir. Bizim belirlediğimize göre de değil, yasalara göre belirleniyor bunlar. Yasalar bunların yüzde beşine ancak izin veriyor. Fazlasına izin vermiyor. Eğer verseydi kendimizi bir yasal parti olarak örgütlemeyi esas alabilirdik. Fakat vermiyor ve zaten biz onu yaratmak istiyoruz. O açıdan sadece onunla da yürütemeyiz. Peki kendimizi tekrardan gerillaya çeksek, eskisi gibi bir gerilla partisi olsak, teorik, politik, pratik olarak önümüze koyduğumuz görevleri başarabilir miyiz? Hayır. Gerillayla bu görevlerin yürü-

tülmesi imkansız hale geldi artık. Gerilla bu görevleri yapabileceği kadar yapmış bir noktaya kadar getirmiş, daha öteye götürememiştir. Aslında gerilla 1993'de rolünü tamamlamıştır. Temel rolü sekiz senedir fazladan sırtlamış, bu anlamda da zorlanmıştır. Giderek partiyi, devrimin genelini ve halkı zorlayan bir konuma gelmiş, komplo ile karşı karşıya kalmıştır. O açıdan yalnız başına bir gerilla partisi ile bu çalışmaları yürütmek mümkün değildir. Dar kalmayan, bir alanda sınırlanmayan ve bütün bunları aşan bir partileşmeye ihtiyacımız vardır. Bütün bu çalışmaları yapabilecek bir parti örgütlenmesi yaratmamız gerekiyor.

"Böyle bir parti gerekli mi gereksiz mi?" sorusu, *"Artık böyle bir partiye gerek yok, kendimizi fes edelim"* biçiminde VII. Kongre'ye de yansıdı. Kongre'de PKK'nin feshedilmesi önerisi verildi. Kongre bunu bir çizgi olarak değerlendirdi ve reddetti. Bu tartışılmadı değil, akıllara geldi, stratejik değişiklik öyle algılanmak istendi ve hala da düşünenler olabilir.

Şimdi belirlediğimiz bu kadar görev öncü bir parti olmadan yerine getirilebilir mi? Bu kadar önemli siyasi çalışmalar başka bir örgütlenmeyle yapılabilir mi? Dolayısıyla ***demokratik dönüşüm*** gibi, ***Kürt sorununun demokratik çözümü*** gibi temel sorunlar çözümlenebilir mi? Buna çok net bir biçimde *"Hayır"* cevabını verebilmemiz gerekiyor.

Gördük ki bu görevler sadece bir ordu ile yapılamıyor. Bir yasal parti ile yapılamıyor. Çeşitli yerlerdeki derneklerle, kurum-kuruluşlarla yapılamıyor. Bunların hepsi gerekli, fakat hepsini oluşturan, yönlendiren, yürüttükleri çalışmaları birleştiren koordine eden bir örgüte ihtiyaç vardır. Bu açıdan partiye ihtiyaç vardır. Bu dönemde de, çözüm döneminde de çalışmaları yürütecek, tüm mücadeleyi örgütleyip yönlendirecek, sonuçlarını birleştirecek, ortaya çıkan gelişmeleri koordine edip, birbirine aktaracak bir çekirdeğe, bir parti öncülüğüne ihtiyaç vardır. Örgüt çalışmalarımızı böyle bir çalışma olarak ele almamız, öncü parti örgütlenmesini, yaklaşımını bütün bu çalışmaları örgütleyip yürütmek üzere öngörmemiz ve örgütlememiz zorunludur.

Dönüşümün başarısı bütün bu görevlerin başarıyla yerine getirilmesine bağlıdır. Daha gelişmiş, sorunlarını çözmüş bir toplumsal yaşama ulaşmamız ancak böyle bir öncü parti örgütlenmesiyle mümkün olur. Kürdistan'da egemen olan güçler ve karşıtlarımız böyle bir partinin ortadan kalkması için ellerinden gelen çabayı harcıyorlar. Uluslararası komplo partiyi ortadan kaldırma hareketidir. Çünkü Kürt halkının ulusal demokratik çıkarları ve ulusal varlığı ancak böyle ortadan kaldırılabilir. İnkar ve imhayı engelleyen, halkı buna karşı diken partidir. Ulusal düzeyde bütün çalışma ve gelişmeleri kendinde birleştiren, somutlaştıran, merkezileştiren güç partidir. Bu gelişmelerin tümünü ortadan kaldırmak için öncelikle parti ortadan kaldırılmak isteniyor. Partiyi ortadan kaldırmak için de Önderliği tasfiye etmeyi başa koydular. Ulusal Önderlik, ulusal parti arkasından ulusal varlığımızın tasfiyesi biçiminde bir çizgi izleniyor. Bu olgular sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. ***Ulusal Önderlik, ulusal parti ve ulusal varlık*** birbirine bağlı olarak ortaya çıkan olgulardır.

Uluslaşma böyle gelişir. Bunun yok edilmesi için de parti ve Önderliğin tasfiyesi öngörülüyor. O zaman bizim de tersine, uygun yöntemlerle, isabetli politikalarla, ısrarlı ve direngen bir duruş geliştirmemiz gerekir. Önderliği ve partiyi yenilemek, yeniden yapılandırma temelinde geliştirmek, ayakta tutmak ve bütün çalışmaları bu biçimde yönlendirmek komployu boşa çıkarıp, ulusal demokratik gelişmeyi zafere götürmek için zorunlu bir koşuldur. Partiyi böyle öngörmeyen, partiye bu biçimde yaklaşmayan, öncü örgütü böyle ele almayan, örgütlenmeye buna göre yaklaşmayan eğilim ve yaklaşımlar tasfiyecidir. Kesinlikle eleştirilip aşılması ya da atılması gerekir. Bu örgütün bu gerçekliğini iyi görmemiz, karakterini, niteliğini iyi ortaya çıkarmamız ve öncüyü böyle ele almamız kesinlikle gereklidir. Her şey en başta böyle bir örgütlenmenin, programımız doğrultusunda ortaya koyduğumuz görevler temelinde örgütlenip işlevsel hale gelmesine bağlıdır. Partinin varlığı ancak mevcut program ekseninde belirlenmiş görevlere göre örgütlenmiş olmasına bağlıdır. Öyle olmadan bir parti varlığından

söz edemeyiz. O açıdan birincil planda partiyi böyle ele alacağız. Örgütleme sorumuzu böyle ortaya koyacağız ve buna bu biçimde cevap vereceğiz.

Yenilenme temelinde, belli programlar oluşturduk, düşüncemiz değişti, örgütlerimizin adı değişti, biraz da çalışmalarını değiştirmek için çaba harcadık fakat örgütsel yapılanmamız tümden değişti denilemez. Belirli değişiklikler oldu, devam etmesi gerekiyor. Tamamlanmamıştır. ERNK, ARGK, PJKK değişimi tamamlamadı, belli bir düzey tutturdular o kadar. Yeni stratejik görevler ekseninde yapılanmaları, görevlerini yerine getiren örgütler haline gelmeleri tam gerçekleşmiş değildir. Yeni örgütlenmeler de gerçekleştiremedik.

Siyasi çalışmayı geliştirmek üzere propaganda ve serhildan örgütlenmesi konusunda bazı adımlar atmaya çalıştık. Fakat çok fazla pratiğe dönüşmedi. Çok cılız adımlardır. Bazı adımlar atmaya çalıştık, tereddütlüyüz, geriye doğru gidişler de oluyor. Yeni stratejiye göre yeni örgütsel açılımlar da yapmış değiliz. Görevler ortada duruyor. Çok girişken, yaratıcı ve çok usta bir çalışmaya ihtiyaç varken, onu göstermekten de uzağız. Örgütlenme birden bire ortaya çıkmaz, ama gecikmeden, adım adım, doğru ve ustaca yöntemlerle geliştirmemiz gerekir.

Bu adımları atmamız lazım. Buna göre partinin yeni dönemdeki şekillenmesi eskisinden farklı olacaktır. Bu konu Kongre'de de karar haline getirildi, etkili yürütülmesi gerekir. Ordunun profesyonel gelişimini hep tartışıyoruz. Tartışma düzeyinde girişimler, denemeler olmuş, ama ileriye gidilmemiş, hep değiştirilmiştir. Netleşmemiş, tam bir sisteme oturmamış, merkezi bir yapı da kazanamamıştır. Kesinlikle bunun aşılması gerekiyor.

Kürt Demokratik Halk Birliği örgütlenmesiyle yurt dışında başlamak üzere bir adım atıldı. Kitle mücadelesi ve çalışmasını eski düzeyde yürütüyor. Yeni bir serhildan örgütüne dönüşemedi.

PJKK kendini yeniden düzenledi. PJA örgütlenmesi doğrultusunda bazı tartışma ve planlamalar oldu. Ama gerçekten kitle partisi olmada, kitleleri yönlendiren bir parti haline gelmede daha ciddi pratik adımlar atılabilmiş değildir. Bu örgütlenmenin yukarıdan

aşağıya gelişmesi sadece bir ideolojik akım değil, sadece dar bir kadro hareketi değil, sadece bir gerilla gücü değil, bunlarla birlikte, bunları tamamlamak üzere geniş bir kitle partisi haline gelmesi, kendisini bu dönemde böyle bir çalışmaya yöneltmesi gerekir. Yenilenme, bir siyasal güç haline gelme, siyasal mücadelenin bir örgütü haline gelme ancak bununla mümkün olur.

Bir propaganda örgütümüzün olması gerekiyor. Teorik çalışmayı, ideolojik mücadeleyi ve propaganda faaliyetlerini yönlendiren bütün basın-yayın çalışmalarımıza yön veren bir örgütlenme şarttır. Propaganda-ajitasyon çalışmalarımızın partinin önemli bir faaliyeti olarak örgütlendirilip geliştirilmesi gerekir.

Açılımın bir yanı burasıdır. Fakat önümüze koyduğumuz programın önemli bir yanı, kitle çalışması ve kitle mücadelesidir. Partinin yeniden örgütlenmesi gereken alan burası oluyor. Bir serhildan partisinin örgütlenmesi gerekiyor. Koşullar ne olursa olsun, her alanda mevcut koşullar ne ise onları dikkate almak üzere serhildanı yürüten, geliştiren bir serhildan örgütünü yapılandırmamız gerekiyor. Kürdistan'ın bütün parçalarında, yine Kürdistan'la ilişkili olan ülkelerde örgütlenip harekete geçirilmesi, partinin örgüt gövdesinin bir bütün olarak buraya oturtulması, politik çalışmaların, pratik-eylemsel faaliyetin önemli bir alanının böyle bir örgütlenmeyle yürütülmesi kesin gereklidir. Bu olmazsa partinin VII. Kongre stratejisi temelinde örgütlendiğinden, kendini yeniden yapılandırdığından söz etmek mümkün olmaz.

Şimdi parti deyince, *"Ya gerilla olacağız, ya yasal parti"* yani *"Ya ordu oluruz ya da HADEP"* biçiminde kimi anlayışlar görülüyor. Belki açık söylenmiyor, ama tartışmalarda çıkıyor. Bu görülüyor. Parti Önderliği bu eğilimi hissettiği için çok açık ve sert uyardı. *"HADEP, PKK değildir hiçbir zaman olamaz da."* HADEP ne ideolojik yaklaşımı, ne örgütsel yapılanması ne çalışma tarzı, ne de bileşimi ve dayandığı sınıf temeliyle, PKK olamaz. PKK eğer HADEP olursa, o zaman PKK olmaktan çıkmış demektir. PKK ile HADEP'in ancak bir ittifakından söz edilebilir. HADEP, PKK'nin yürüttüğü mücadelenin bir parçası veya ona çeşitli biçimlerde katı-

lan, ittifak yapan bir güç olarak görülebilir. Bileşimi de, ideolojik çerçevesi de öyledir. PKK'yi, HADEP durumuna getirdik mi tasfiye etmişiz demektir. PKK'nin, HADEP durumuna gelmesi için tam 30 yıldır mücadele eden güçler vardır. Önderlik gerçekleşmesi buna karşı mücadeleyle ortaya çıkmıştır. Bu tür eğilimlere karşı mücadele edip onları bertaraf ederek PKK'yi yaratmıştır. Biz şimdi kendi elimizle bunu yapabilir miyiz? Değişimi böyle anlamak, parti örgütünü böyle görmek doğru değildir. PKK böyle doğmadı, bu biçimde mücadele de yürütmedi. Fakat savaş stratejisi temelinde gelişen mücadelenin uzaması böyle bir sistem yarattı. Bu bizde bir anlayış oluşturdu. Parti deyince bir ARGK'yi gördük, bir de Avrupa'daki kitleleri gördük, Türkiye'de de HADEP'i, onun ötesinde bir parti görmedik. Son zamanlarda parti denildi mi bunlar olabilir sanılıyor. *"Değişeceksek o zaman HADEP gibi olmalıyız, o olmuyor; kabul edilmiyorsa, o zaman ARGK'li olmalıyız"* deniliyor. Bu ikilem içerisinde kalmak, partiyi bunlar olarak görmek yanlıştır. Bunun dışında bunları aşan bir parti olması gerekiyor. Bu parti belirttiğimiz kollardan oluşuyor. Bir propaganda partisi, ideolojik kol veya ideolojik merkez olması PKK'nin önemli bir gerçeğidir. HADEP öyle olamaz veya olsa da HADEP'in ideolojisiyle bizimki farklıdır. Mevcut durumda birleşemeyiz. Onları kabul etmeyiz, onlar bizi kabul ederse, gelsin katılsınlar, ona açığız. Ama bu zorla da olmaz ayrı ideolojiler söz konusu, bunu kabul edeceğiz.

Politik çalışmaları, kitle mücadelesi yürüten bir parti olması PKK'nin bir diğer gerçeğidir. Bunu HADEP'le sınırlı kılamayız, bazı yasal biçimlerle ele alamayız. Eskisi gibi sadece bir Avrupa çalışması olarak da göremeyiz. ERNK gibi genel bir cephe düzeyinde de ele almalıyız. Onun için ERNK'yi değiştiriyoruz. ERNK neydi? Partiye destek veren kitlelerdi. Şimdi kitle mücadelesini yürüten parti böyle olmayacaktır. Partiye destek veren kitleler değil de, etrafında kitlelerin örgütlendiği bir parti örgütlenmesini yaratmamız gerekir. ERNK öyle değildi. ERNK bir sempatizan örgütüydü, bir cepheydi, destek verenler gücüydü. İçinde bir-iki parti kadrosu ya oluyordu ya olmuyordu, çoğu zaman kadrolar hiç

yürütmediler. Önderlik orayı hiç kadrolar alanı olarak görmedi, destek alanı olarak gördü. Bunu değiştirme kararı aldık. Şimdi ERNK değişecekse bu temelde değişecek ve böylece partinin esas gövdesinin oturduğu bir örgütlenme olarak, kitleler içerisinde, kitleleri örgütleyen, serhildanı örgütleyip geliştiren, yürüten, yöneten bir parti örgütü olacak. Bunlara bağlı olarak diplomasi, ekonomi, kültür gibi faaliyetleri örgütleyen parti kolları da olabilir. Partinin bunları da yürütebilecek bir örgütlülüğe ulaşması gerekir. Böyle bir yapılanmayı, yeniden yapılanmanın, partinin yeniden örgütlenmesinin esası olarak görmek gerekir.

Tabii bir de değişik alanlarda bunun oturtulması önemli. Kuzey'de bir biçimde, Türkiye'de bir biçimde, Kürdistan'ın diğer parçalarında, o parçaların özelliklerini dikkate alan, bu yeni partileşmenin temellerini de gören bir PKK örgütlenmesini yaratabilmeliyiz. Böyle örgütlenmezsek Kürt halkının gücünü mücadeleye sevk edemeyiz. Eskiden mücadele bir öncü mücadelesiydi, parti, bir militanlar topluluğu, gerilla da öncü savaşçılar topluluğuydu. Mücadelenin ana gövdesi, esası bunlar üzerinde yükseldi, gerisi halkın desteğiydi. Öncüler topluluğu merkez olunca, her yerden buna çok gevşek katılımlar oldu. Parti örgütlenmesine ihtiyaç kalmadan istediği gibi mücadeleye destek verme, katılma yaşandı. Şimdi öyle yürüyemez. Yeni stratejimizle mücadeleyi sadece öncünün mücadelesi olmaktan çıkarıp halkın mücadelesi düzeyine getirdiğimize göre, o zaman her alandaki kitlelerin örgütlenmesini böyle bir mücadeleyi yürütecek düzeye ulaştırmamız gerekir. Bu şunun için önemlidir, eskiden bir çok alan gerillayı destekleme temelinde bir mücadele yürütüyordu ve örgütlenmesi de buna göreydi. Örneğin, Küçük Güney'deki örgütlenme, eskiden gerillaya destek verme biçiminde bir işleve sahipti, ama şimdi öyle olamaz. Birbirine destek sunma yine olacaktır, diyelim ki Amed'de bir serhildan gerçekleşiyor buna destek vermek gerekir, ama yetmez. Her alan kendiside halkı eyleme geçirecek, serhildana kaldıracak bir düzeye gelmek durumundadır. Her alan kendisini mücadeleyi üstlenen, yürüten bir konuma getirmek zorundadır. Bunu yapabilmesi için de örgütlenmesi gerekir. Buna göre

tüm parçalarda, oraların koşullarını dikkate alan parti örgütlülüğünün geliştirilmesini VII. Kongremiz karar altına aldı. Dolayısıyla kendimizi buna göre yapılandırmamız, örgütlenmemizi buna göre geliştirmemiz gerekiyor.

Bu parti yapılanmasının devamı olarak, alt örgütlenmeler boyutundaki çeşitli örgütlenmeleri ve çalışmaları yeniden ele almak gerekir. Bu temelde Ulusal Kongre'yi ulusal ilişkilerin ve ulusal birliğin demokratik temellerde düzenlenmesi örgütü olarak ele alıp geliştirmek gerekiyor. Demokratik ilkeler temelinde Kürt ulusal birliğini, ilişkilerini düzeltme örgütü yapmak, sorunları orada tartışmak, çözüme kavuşturmak ve işlerlik kazandırmak önemlidir. Bir de örgütlenmemizi bütün alanlara genişliğine yayabilmek önemlidir.

Türkiye'de örgütlenmeyi geliştirmek, yine parçalardaki örgütlenmeleri devletlerin sınırları dahilinde düşünmek, parti örgütlenmesini buna göre ele almak gerekiyor. Kesinlikle bu da olmadan biz yine stratejik olarak eski duruma düşeriz. Mücadeleyi yine sadece Kürtlere ve Kürdistan'a yükleriz ki, öyle oldu mu, çözüm yaratamadığını, daralttığını biliyoruz. Biraz da ilkel milliyetçilik öyle örgütleniyor. Öyle bir örgütlenmenin arkasından devletten bekleme yaklaşımı, *"ben zorlarım sen de çözeceksin"* anlayışı çıkıyor. Oysa ki biz, Türkiye'de demokratik değişim ve dönüşümü esas alıyoruz. *"Mevcut olanı değiştirerek çözeceğiz"* diyoruz. Mesela Türkiye'de demokratik dönüşümü sağlayacak çalışmayı ve mücadeleyi yürütecek bir örgütlenme yaratmalıyız. Böyle bir siyasi örgütlenmeyi geliştirmeliyiz. Türkiye'deki güçler bunu yapamadıklarına göre bizim yapmamız lazım. Bunlar geçmişte de eleştirildi fakat şimdiye kadar eleştirilerden bir sonuç çıkmadı. Türkiye'deki sol, sosyalist akım siyaset yapmıyor, PKK'yi de *"niye siyaset yapıyorsun"* diye her gün, her biçimde suçluyor, neredeyse küfür ediyor. Bir sapmadır o ve öyle de devam edeceğe benziyor. Bunları ideolojik çerçevede eleştirmek yerindedir, fakat Türkiye'de halkın siyasetini yapan parti örgütlenmesini geliştirmek gerekir. Onları tabii ki ittifak güç haline getirmek, o anlayışlardan kurtarmak, değiştirmek için

çalışmak gerekir, ama *"niye yapmıyorlar"* demek, sadece eleştirmek yetmez. *"Yapsınlar, ben eleştirdim"* diye beklemek geçmişte yetmedi, yine öyle yaparsak eskiyi tekrarlamış oluruz. Bu konuda sadece yasal siyaset alanıyla da sınırlı kalmamalıyız. Yasal siyaset Türkiye'de daha fazla gelişebilir, ama sınırları dardır. Demokratik değişim ve dönüşümü gerçekleştirmeye yetmez, mücadele imkanları sınırlıdır. Mücadele edecek, kitle mücadelesi yürütecek bir örgütlenme yaratmamız gerekir.

Türkiye'de solun örgüt ve çalışma anlayışı iki biçimdedir, ya yasal parti kuracaksın, öyle olmuyorsa bireysel terör uygulayacaksın, şiddet uygulayacaksın. İkisi arasında gidip geliyor. Bir ideolojik çalışma gücü olarak kalıyorlar. Bu ikisi de sapmadır. Bu açıdan serhildan, kitle eylemliliği alanı aslında Türkiye'de de denenmemiş bir alandır. Türkiye halkı böyle bir mücadeleye çekilmeye çalışılmamıştır. Esas alınan bir; bireysel şiddet uygulaması, onunla parti olunmak istenmiş olamamışlardır, iki; ideolojik faaliyet, ideolojik eleştiri. Onunla her sorunu çözeceklerini sanıyorlar o da sorunları çözmeye yetmez. O açıdan bunların yanlışlığı ispatlanmıştır.

Kitle eylemliliği (serhildan) ise denenmemiş bir mücadele alanıdır. Türkiye'de bu geliştirilebilir ve bunu geliştirmemiz gerekiyor. Böyle bir parti örgütlenmesini tabanda en geniş alanlara yaymak, alanların koşullarına göre çok değişik biçimlerde ortaya çıkarmak, iç içe geçirmek gerekir. Bunda bin bir biçim kullanılıp, çok yaratıcı olunmalı. Yasal siyaseti bunun bir parçası olarak düşünmek lazım. Her yerde böyle bir partileşme gelişebilir ve bu mücadeleyi yürütür. Bununla birlikte dernek örgütlenmeleri ve çeşitli kurumlaşmalara gidilebilir. Parti Önderliği bu konuda bir yığın öneride bulundu, dil, tarih, basın kurumu dedi, kültür merkezlerinden söz etti. Biz henüz hiç birisini gerçekleştirmiş değiliz. Sadece bunlar nasıl pratikleştirilebilir yönünde bazı arayışlarımız oldu. Oysa ki bu çabalarımızı çok yönlü kılmalıyız, demokrasi platformlarını geliştirebiliriz, barış ve demokrasi komitelerini örgütleyebiliriz. Yasal olunabilen yerlerde yasal kurumlar yasal olmayan yerlerde yarı yasal, illegal –siyasal demokratik çerçevede şiddete başvurmayan, tümüyle siyasal müca-

deleyi esas alan– mücadele temelinde örgütlenmeler, serhildan grupları, serhildan birlikleri her alanda serhildan platformları örgütleyebiliriz. Parti örgütlenmemizin etrafında demokratik dönüşüm platformları biçiminde bir örgütlülük geliştirebiliriz.

Yine Demokratik Halk Birlikleri (YDK) biçiminde bir genel örgütlenmeyi de serhildan partileşmesinin ana örgütü olarak ele alıp örgütleyebiliriz. Bunları o çalışma alanlarında değerlendirmemiz, böyle bir örgütlenmeyi geliştirmemiz gerekiyor. Bunu altta sendikalar, dernekler, çeşitli yasal kuruluşlarla yani yasal demokratik siyasetle iç içe geçirmekte yapmamız gereken bir diğer çalışmadır. Kuzey'de, Türkiye'de bu yapılabilir.

Yine Ortadoğu'nun değişik alanlarında yapılabilir. Parti Önderliği bir *"Ortadoğu Araştırma Merkezi örgütlenebilir"* diyordu. Bir yayın temelinde Demokratik Ortadoğu Birliği çizgisini işlemek üzere çalışabilir. Mesela böyle bir birlik örgütlenmesi geliştirebiliriz. Kısaca altta örgütlenmeyi çok geniş tutmalıyız. Demokratik siyasal mücadeleye hizmet eden, katkı sunan her türlü mücadele ve örgüt biçimini hayata geçirmek, varolanları buna yöneltmek, bu adımlara destek vermek parti örgütlenmemizi bu tür örgütlenmelerle kitleler içinde geliştirmek esas olmalıdır. Parti Önderliği *"99 biçimi"* diyordu. Tabanda örgütlenmemizin bin bir biçimi olmalı, alta doğru genişlemeli. Ekonomik çalışmalara göre, kültür, dil faaliyetlerine göre, kitle eylemliliğine göre, açık-gizli bir sürü örgütlenme, gençliğin, kadının, köylünün, işçinin yasal, yasal olmayan biçimlerde örgütlenmesi, kitleleri eyleme kaldıran, onları demokratik yaşam içine çeken, bir çalışma nerede ve hangi biçimde olursa onu örgütleyip hayata geçirmek bizim kitle içindeki parti çalışmamızın çizgisi olmalıdır. Kendimizi bir biçimle sınırlı tutmamalı, daraltmamalıyız. Üstte kendisini belirlediğimiz görevler temelinde örgütleyen, işbölümüne uğratan, dar kadro çekirdeğinden oluşan bir öncü örgüt, parti; altta, tabanda ise, kitleler içerisinde en geniş açılımı sağlamış, çok değişik biçimler almış bir örgütlenme, örgüt çalışmamızın çerçevesini oluşturmalı. Örgütlenmemizin karakteri açısından bunu söyleyebiliriz.

Bir gerilla örgütlülüğümüz, bir kitle sempatizan gücümüz var. Yurt dışında silahlı mücadeleye destek veren örgütsel ağlarımız var. Kuzey'de belirttiğimiz kitle mücadelesini yürütecek bir örgütlenmeye sahip değiliz. Türkiye de örgütsüzüz. Diğer alanlardaki kitlelerimiz de örgütlü fakat mevcut örgütlenmemiz, eski tarz örgütlenmedir. Silahlı mücadeleye destek verme örgütleridir, siyasal mücadeleyi yürütme örgütleri değildir. Bunu değiştirmemiz gerekiyor. Siyasal mücadele yürüten örgütlere dönüştürmemiz lazım.

Partinin kadro gövdesi gerilla olarak duruyor. Bir de gerillaya destek veren kitle örgütlerimiz içinde kollar biçiminde duruyor, öteye geçemedik. Öteye geçmek için attığımız sınırlı bazı adımlarda tam gerçekleşmedi. Bu durumu uygun bir planlama ile aşmamız, ***yeniden yapılanma*** planına uygun olarak parti çekirdeğini örgütlememiz gerekiyor.

Bir kol olarak gerilla profesyonel ordu biçiminde örgütlenmeli. Kadın bir kol olarak örgütlenebilmeli. Propaganda, ideolojik-politik çalışmalar bir kol olarak örgütlenebilmeli. Siyasi çalışma kolu da örgütlenmeli. Parti bu temelde kadrosunu bir örgütlülüğe tabi tutup, kendisini bu bakımdan da geliştirmeli.

Yeni dönemin partisini yaratırken gerilla etrafında yeni dönemin partisini örebilir miyiz, gerilla yeni dönemin örgütünün iskeleti olabilir mi? Olamaz. Gerilla iskelet olursa o zaman Halk Savaşı Stratejisi'ni yürütmemiz gerekir, Demokratik Siyasal Mücadele Stratejisi'ni yürütemeyiz. Birde biz mevcut gelişme koşullarında Halk Savaşı Stratejisi'ni yürütmenin hem mümkün, hem de gerekli olmadığı sonucuna vardık. Mümkün değildir. Çünkü durum değişmiştir, Kürdistan, dünya önemli bir değişimi yaşamıştır. Bu koşullarda silahlı mücadele ile örgüt yaratmak, temel siyasal görevleri yerine getirmek ne mümkündür, ne de gereklidir. Çünkü eskiden propaganda-ajitasyon çalışması yapmak, örgütlenmeyi geliştirmek için silahlı mücadeleye ihtiyacımız vardı. Kürdistan'da silahlı mücadele dışında çalışmak da mümkün değildi. Ama şimdi mümkündür. Bu konuda önemli gelişmeler yaşanmış, önemli bir düzey tutturulmuştur. Bu nedenle propagan-

da ve örgütlenmeyi silahlı mücadele ile yapmak gerekli değildir. Silahlı mücadele dışındaki çalışma biçimleri ile bunları yapma imkanı varsa silahlı mücadeleyi değil, onları öne almalıyız. Silahlı mücadele son çareydi, başka biçimlerde işlerin yürütülememesi nedeniyle başvurulan bir mücadele biçimiydi, silahlı mücadele bu biçimde çıktı.

Belli bir basın-yayın faaliyetimiz var. Gazete, televizyon çalışmalarımız bir propaganda işlevi görüyor, kitleleri de etkiliyor. Ama siyasal mücadelemizi bunlara dayalı olarak örgütleyemeyiz. Televizyon, gazete bizim öngördüğümüz mücadeleyi, serhildanı yürütemez. Ona hazırlık yapabilir, onun propagandasını yapabilir, ama bu mücadeleyi yürüten örgüt olamaz. Çünkü basın örgütü buna el vermez. Basınla yürütülen propaganda da insanları böyle bir örgütlenmeye çekmez. Sadece bilinç veren, propaganda yapan, eğiten bir kolu olarak kalır. Basın çalışmalarını esas alarak siyasal görevleri yerine getiren bir parti kuramayız.

Yasal parti bu görevi yapabilir mi? Yapsaydı zaten, belirttiğimiz görevleri önümüze görev olarak koymamız gerekmezdi. Yasal partinin bu imkanı yoktur, bu konuda yasalar son derece dardır. Yasal siyaset belli ölçüde yapılabilse bile bir halkın çıkarlarını temsil etme gücünden uzaktır. Diğer alanlarda yürütülen mücadeleye dayalı olarak ortaya çıkmış durumdadır ve bir güvencesi yoktur. Demokratik yasal siyasetin hakim olduğu bir hukuksal düzenleme, bir toplumsal örgütlenme hakim değildir, bunu yaratmak istiyoruz. Görev olarak önümüze koyduğumuz programın özü budur. Bu açıdan yalnız basınla, yasal siyasetle de biz yetinemeyiz. Türkiye'de siyasi partiler yasası ortadadır. Diğerleri arasında en ileri olan Türkiye'de bizim amaçladığımız şeyler henüz demokratik değişim ölçüleri olarak bile kabul edilmiyor. Bir yığın düşünce suçlusu var. Kürt sorununda henüz kimliğin adı bile konulmuş değil, o tartışılıyor ama kabul görmüş değil. Dolayısıyla biz yasal partiye indik mi, bütün amaçlarımızdan feragat etmiş, kendimizi oligarşik düzenin bir partisi duruma indirgemiş oluruz. Onunla da oligarşi aşılamaz, demokratik mücadele ve demokrasi geliştirilemez.

Türkiye'nin demokratik dönüşümünü, Kürt sorununun demokratik çözümünü ancak serhildanla, bir serhildan örgütlenmesiyle sağlayabiliriz. Bu dönemde örgütlenmeyi en fazla geliştirecek olan, yine ajitasyon-propagandayı geliştirecek ve her tür demokrasi dışı ilişkiyi parçalayacak olan temel mücadele, serhildandır. Ancak bir serhildan örgütlenmesi ile temel bir parti örgütleyebiliriz. Bir serhildan partisi haline gelirsek, bu silahlı savunmaya da bir anlam verir, basın-yayın yoluyla yürütülecek propagandayı da kendi içinde toplar demokratik siyasetinde çerçevesini açar. Ancak böyle bir örgütlenme ve mücadele kitleleri örgütler, eyleme seferber eder, gücünü ortaya çıkarır ve onları demokratik yaşama kavuşturur. Bunu başka türlü bir örgütlenme şeyiyle yapamayız. O açıdan yeniden yapılanmanın birincil halkasını, en temel örgütlenmesini, partinin VII. Kongre'de belirlediği siyasal strateji temelinde yeniden örgütlenmesini bir serhildan mücadelesine bağlı olarak yürütmek durumundayız. Bir serhildan partisi örgütlemek durumundayız. Bu birincil planda oldu mu, bir tarafında gerilla, bir tarafında demokratik yasal siyaset, bir tarafında propaganda-ajitasyon faaliyetleri ile bütün toplumu içine çeken, en geniş teorik, siyasal, pratik görevleri yürüten bir parti ortaya çıkar. Parti, bütün bunları yürüten bir düzeye ulaşır. Bu mücadele antidemokratik bütün ilişkileri parçalayıp dağıtan, demokratik dönüşümü, ulusal sorunun demokratik çözümünü hem pratikte adım adım geliştiren, hem de buna karşıt olan güçleri adım adım gerileterek sağlayan mücadele olur.

O açıdan biz, bu dönemin temel mücadelesini görmek durumundayız. Gerillamızı örgütleyeceğiz, propaganda faaliyetlerimizi örgütleyeceğiz, ama bunun yanında mevcut kadromuzun önemli bir bölümünü hazırlayarak serhildan çekirdekleri biçiminde, değişik alanlara yerleştirmeliyiz. Bunda ısrarlı olmak, değişik kitle kesimleri içine girmek ve partiyi kitleler içinde örgütlenen bir güç haline getirmek gerekiyor. Mevcut durumda bizim örgütümüz yoktur. Mesela Kuzey Kürdistan'da örgütümüz yoktur. Kitlemiz vardır, ama parti örgütümüz yoktur. Türkiye'de parti örgütümüz yoktur. Belli bir kitle gücümüz vardır, örgütü yoktur. Partimiz bu anlamda

örgütsüzdür, olanı da eski stratejiye göre bir örgütlülük konumundadır. Bir toparlanma oldu, ama yeni stratejik çizgimize göre bir örgütlenmeyi yaratamadık.

Parti, 1 Eylül 1998'den sonra durumu değiştirdi, yeni bir değişimi ve yenilenmeyi önüne koydu. Buna komplo dayatıldı. 15 Şubattan sonra süreç daha farklı gelişti, 1999 1 Eylül süreciyle silahlı mücadele durduruldu, parti kendisini yeni mücadele stratejisine göre örgütlemek üzere geriye çekti, toparladı, kongre yaptı. Yeni stratejik planlamasını ortaya çıkarttı. Bu temelde kendisini belli bir toparlamaya, kadro gücünü belli bir eğitimden geçirmeye çalıştı. Çok planlı olmasa ve istenilen düzey tutturulmasa da, son iki yıldır böyle bir geriye çekilme, toparlanma, eğitim ve yeni stratejiye göre hazırlanma dönemi yaşadık. Bu dönem hala devam ediyor. VII. Kongre ve ardından parti toplantıları yaptık. Bu dönemi aşmaya çalışıyoruz, ama aşmak istiyoruz demek ayrı, pratikte gerçekleştirmek ayrıdır. Bunun pratikleşmesi hala gerçekleşmiş değil. Kadro hazırlığı belli bir düzey tuttursa da, kadro gücümüz henüz böyle bir örgütlenmeye hazır değil. Gerilla kadrosu, gerilla gücü durumundadır. Yine öyle kalacak ve işlev görecektir. Dolayısıyla yeni kadro çalışması geliştirmek gerekiyor. Parti Önderliği, *"binlerce insanı eğitin"* diyordu. Yeni örgütlenme için bunu belirtiyordu. Yine eski kadrodan böyle çalışma yapabilecek gücü ayrıştırmak, eğitmek, hazırlamak gerekiyordu. Bu konuda da sınırlı bazı çalışmalar oldu. Mevcut düzeyimiz böyledir. Bu durumu birdenbire ve çok yaygın değil, ama çok fazla da zamana yaymadan adımlar atarak değiştirmemiz, yeni bir örgütsel pratik süreci geliştirmemiz gerekiyor. Bu konuda zorlukları yenmeli, engelleri aşmalıyız.

Böyle bir çalışma eskisi gibi gerillanın yer aldığı ortamı kullanan bir çalışma olmayacaktır. Bizzat kendi emeği, yöntemi ve tarzıyla örgüt yaratan, kitleleri mücadeleye çekmeyi, yönetmeyi öz gücüyle gerçekleştiren bir çalışma olacaktır. Militan bir çalışma gerekir. Böyle bir örgütlenmeye ve çalışmaya göre şekillenmiş yeni parti militanlığına ihtiyaç vardır. Eskiden bu çalışmaları yapan kadro böyle özelliklere sahip değildi, eksiklikleri vardır.

Onun da değiştirilmesi gerekiyor. Zaten çok sınırlı bir güçtür. Biz 1995'ten sonra bu gücümüzü en aza indirdik, geriye sempatizan ve taraftar kesimler kaldı. Parti örgütümüz kalmadı. Oysa böyle bir mücadele sempatizan kesimlerle yürütülemez, ancak parti militanı ile yürütülebilir.

Bu mücadele ancak bir militanlar örgütü yaratılarak yürütülür. Bunun militanını yaratmamız gerekiyor. Bir militan çalışma olarak ele almamız, parti ölçülerine göre şekillenmiş militanlar temelinde bir çekirdek parti örgütlenmesini geliştirerek onun etrafında kitle örgütlenmesini ve mücadelesini ortaya çıkarmamız gerekiyor. Yeni serhildanın böyle bir örgütsel temelde gelişmesi hem mümkündür, hem de gerekli. Mümkündür; çünkü örgütsel hazırlıkları vardır. Gerekli; çünkü yeni dönemin görevlerini ancak böyle bir örgüt yerine getirebilir. Yine devletin, polisin saldırıları karşısında ancak böyle bir örgütlenme ayakta kalabilir. Çok gevşek, taraftarlara ve sempatizanlara dayanmış bir örgütlenme baskılara dayanamaz, ezilip, pasifize olur. Ancak militan bir parti öncülüğü, parti çekirdeklerinin öncülüğü polisin baskılarını aşıp, saldırılarını bertaraf edebilir. O açıdan serhildan faaliyetini çok yeni bir yaklaşımla ele almamız gerekiyor. Çok militan bir çalışma olarak ele almamız gerekiyor. En az gerilla kadar militan bir çalışma olarak görmemiz, serhildan militanını en az gerilla komutanlığı kadar yetkin bir biçimde ele almamız lazım.

Elbette düzey ve sağlamlık bakımından serhildan militanı bir gerilla komutanından çok farklı özelliklere sahip olacaktır. Gerilla komutanı nihayetinde savaş faaliyeti gibi tek yanlı bir çalışmada ve birde gerilla örgütü içerisindedir. Çok fazla ideolojik derinlik, politik ustalık istemez. Yine bir örgütlülük içinde olduğundan, birlik düzeninde başka yönetim ve komutanlar tarafından yönlendirilebilir. Oysa ki serhildan militanının yalnız başına iş yapması gerekiyor. Başka örgütlerden destek alacak durumu yoktur. Bu açıdan, çok yönlü, ideolojik derinliğe ve siyasal değerlendirme gücüne yine pratik-yönetimsel ustalığa, girişkenliğe ve sağlamlılığa sahip olması gerekir ki bu görevleri yapabilsin. Mevcut parti kadrolarımız

buna göre hazırlanmış ve eğitilmiş değildir. Bu bakımdan böyle bir çalışma denildi mi herkes ürküyor. Doğal bir durum, yadırgamamak gerek, ama buna çakılıp kalamayız. Değişecekleri değiştirmeyi bilmemiz, serhildan mücadelesini yürütebilecek kadroyu eğiterek, yenileyerek, pratikte tecrübe kazandırarak yeniden şekillendirmemiz gerekir. Diğer yandan da yeni kadroyu esas olarak böyle bir çalışmaya seferber etmek gerekir. Partinin buna gücü fazlasıyla vardır. Aslında değişim sürecine girerken, 15 Şubat karşısında gençliğin partiye müthiş bir katılımı oldu. Bu büyük bir avantajdır, ama değişimin gereklerine göre değerlendirdiğimiz söylenemez. Bu konuda da daha ciddi ve derinlikli yaklaşabilmeliyiz.

Gerillayı sağlam tutmak ve büyütmekle birlikte serhildan alanını partinin temel bir örgütlenme alanı olarak görüp, ona göre uygun kadroyu ayırmak, hazırlamak, adım adım uygun bir planlama temelinde görevlendirmeler yaparak partinin yeniden örgütlenmesini sağlamak gerekir. Yenilenen PKK, böyle örgütlenen PKK olacaktır. Yoksa biraz iyi savaş yapar hale gelmekle, askeri taktiği iyi öğrenmekle, olmaz. Kaldı ki yenilenen partide askeri komutanın da öyle bir duruma gelmesi gerekiyor. Onun çalışmasını da yürütmeliyiz. Profesyonel bir fedai ordusuna dayanmadan da bir serhildan mücadelesi yürütülemez. Ama partinin yeni örgütlenmesi serhildan partileşmesi temelinde olacaktır.

PKK'nin yeniden yapılanarak, kendisini geliştirmesi, yine önüne koyduğu demokratik dönüşüm ve Kürt sorununun demokratik çözümü gibi temel görevleri yerine getirmesi ancak böyle bir örgütlenme ile gerçekleştirilebilir. Öncü serhildan partisi, gerillaya dayanan, gerilla tarafından savunulan, gerillayı da koruyan bir parti olacaktır. Diğer yandan yasal siyaseti harekete geçiren, onun alanlarını her gün genişleten, yoğun bir ideolojik, teorik faaliyetle beslenen, propaganda eğitim faaliyeti ile desteklenen bir serhildan giderek en geniş kitleleri içine alacak. Kitle eylemliliğini çok illeri biçimde ortaya çıkaracaktır. Bu da hem halkın ulusal demokratik gelişimini sağlayacak, hem de gericiliği ve oligarşik yapılanmayı adım adım parçalayacaktır. Bu örgütlenip geliştikçe mücadele yeni

bir mecraya akacak, demokratik dönüşüm ve çözüm sürecinin, iç-dış desteği artacak, uluslararası ve bölgesel ittifakı büyüyecek, bu da kesin çözüm sürecini gündeme getirecektir. Bu reforme etme biçiminde olabilir. Olmazsa gelişen mücadelenin gericiliği siyasal şiddetle parçalaması biçiminde de olabilir. Serhildan mücadelesini, onun öncü partisini ve kitle örgütünü öyle düşünmeliyiz ki, gerektiğinde gericiliği ve antidemokratik tüm yapılanmaları siyasi şiddetle parçalama gücünde olsun. Bunu daha başından esas alsın, içeriğinde var etsin. Baştan bunu esas alır ve yeni çalışmaları bu temelde geliştirirsek yeni bir parti ortaya çıkar. Parti çok yönlü hale gelir, gericiliği adım adım geriletir, Kürdistan düzeyinde de, bölge düzeyinde de demokratik devrimsel değişimleri çok illeri düzeyde gerçekleştirir. Bu da bizi Ortadoğu düzeyinde yeni bir ilişkiye, demokratik birliğe götürür. Elbette oligarşi, rantçı çevreler ve çete güçleri bunu önlemek için her türlü çabayı harcayacaklardır. Bizde bu saldırıları boşa çıkartan, kendimizi yeniden örgütleyip mücadeleyi geliştirdikçe oligarşik yapılamayı, gerici ilişkileri parçalayan dolayısıyla demokratik dönüşümü ve demokratik çözümü başarıya götüren bir mücadeleyi yürütmeyi esas alacağız. İki gücün mücadelesi böyle sürecek. Sonucu bu mücadeleyi yürüten güçlerin ustalıkları, stratejiye hakim olmaları, uygun politikalar ve taktikler geliştirmeleri, kendilerini iyi örgütlemeleri belirleyecek. O açıdan bu işleri başarıyla yürüten örgütü ortaya çıkarmak, onun kadrosunu yaratmak hayati önemdedir.

Bütün bunları kadro yürütecek, demek ki yeni dönemin kadrosu bütün bu mücadeleleri yürütecek düzeye sahip olacak. Eski özelliklere sahip kadrolarla bu görevleri yerine getirmek mümkün değildir. O açıdan kadro hazırlama sorunu, kadro eğitim ve örgütleme sorunu, bizim en temel, üzerinde en fazla durmamız gereken sorunumuzdur.

III. Bölüm

PARTİYE DOĞRU KATILIM VE YENİ DÖNEM MİLİTANININ ÖZELLİKLERİ

a- Uluslararası komplo ve stratejik değişim sürecinde açığa çıkan kadro gerçeği

Kadro yapımız stratejik değişim karşısında reddedici bir konumda olmadı. Çünkü birincisi; kadronun süreci çok bilinçli bir biçimde götürmesi durumu söz konusu değildi. İkincisi; Parti Önderliği, partiyi ve kadroyu düşünce düzeyinde sürece hazırlıyordu. Daha 1993'ten beri geliştirilen değerlendirmeler, bir yandan kadroyu o dönemin görevlerine hazırlarken, diğer yandan dünyada, bölgede ve Kürdistan'da ortaya çıkan gelişme ve değişime yönelik yoğunlaştırıyordu. Bu önemli bir avantajdı. Bu görülmedi. Bazı çevreler partinin ve kadronun böyle bir değişikliği yapamayacağını sandılar. Hatta PKK Önderliği'nin böyle bir tutumu gösteremeyeceğini, gösterse bile kadronun bunu benimsemeyeceğini hesap ettiler. Ancak pratik, gerçeğin böyle olmadığını gösterdi. Kadronun genel eğilim olarak çok reddedici bir konumda olmaması belli bir düzeyde hazırlanmış olduğunu gösterdi. Fakat kadro süreci derinlikli özümseme, kendini buna göre hazırlama ve onun gelişimi karşısında görevlerini yerine getirme durumunda olmadı. Eleştirilmesi gereken en önemli husus budur. Önderlik değişim sürecini geliştirir, emperyalist ve gerici güçler buna uluslararası komployu dayatır ve uluslararası gericilikle Parti Önderliği arasında yoğun

bir mücadele yaşanırken; parti kadrosu bunun içine tam giremedi, bu mücadeleyi tam özümseyemedi ve mücadelede etkili bir yer alamadı. Buna karşılık kadronun bu komployu hiç görmediği, hiç mesele yapmadığı ve böyle bir mücadele içine girmediği elbette söylenemez. Kuşkusuz kadronun mücadeleye girme ve anlama çabası oldu; fakat bu yetersiz ve yüzeysel kaldı, örgüte mal olup, örgütsel tutum haline gelmedi. Bu yönlü adımlar boşa çıkartıldı, bu yönlü gelişme süreçleri provoke edildi. Örneğin VI. Kongre süreci tümüyle böyle oldu.

15 Şubat'ı bu noktada bir milat olarak aldık ve kadro üzerindeki etkilerini değerlendirmeye çalıştık. 15 Şubat'ın parti yapımız üzerinde hala etkileri vardır. 15 Şubat'ı hala yeterince çözdüğümüz söylenemez. Bu nedenle biz bunu sürekli değerlendireceğiz, her gelişme adımında yeniden değerlendirmeye tabi tutacağız ve anlamaya çalışacağız; onu bütün yönleriyle irdeleyip 15 Şubat gerçeğini ortadan kaldırana ve yenilgiye uğratana kadar düşünce düzeyimizi ve pratiğimizi bu temelde derinleştirip, geliştireceğiz. Burada bize bir saldırı olmuştur. Bu saldırıyı ne kadar anladığımızı, bu saldırının bizim üzerimizde nasıl etkide bulunduğunu sürekli değerlendiriyoruz. Bu etkiyi, şoke olduğumuz, anlamaz hale geldiğimiz, daraldığımız, duygusal yaklaştığımız vb. biçimlerde ifade ediyoruz. Bunlar yaşadığımız gerçekler olabilir, ama kadronun yaşaması gereken bunlar değildir. Durumu böyle kolay izah edip, bu etkilere sığınarak geçiştiremeyiz. Bu tür etkilenmeleri değil de, tam tersine bize yönelik saldırıyı ne kadar kavradığımızı, kendi durumumuzu ne kadar bilince çıkardığımızı, ne kadar tutum takındığımızı, kendimizde ne kadar değişiklik yarattığımızı ortaya koymalıyız. Doğru tutum budur.

Böyle ele aldığımızda fazla etkili tutumlar geliştirdiğimizi, çok derinlikli bir hale geldiğimizi söyleyemiyoruz. Tabi kadronun *"şok"* dediği şey bir tür tedavi işlevi gördü. Biraz daha sağduyulu ve sorumlu yaklaşım, biraz daha fazla kendi ayağı üzerinde yürüme eğilimi, biraz daha gerçekleri görüp, kendini ona göre çözüm gücü haline getirme yaklaşımı ortaya çıktı. Böyle olmasa parti da-

ğılıp giderdi. Zorluklar da olsa, tam istendiği gibi olmasa da, bir gelişmenin yaşandığı, bütün partinin 15 Şubat olayında kendi sorumluluğunu görme temelinde, pratikte özeleştiri verme ve kendini düzeltme sürecine girdiği söylenebilir. Parti genelini böyle değerlendirmek gerekir. Partinin gidişi, çok bilinçli olmasa da genel planda böyle oldu.

Elbette bu yürüyüşte bir yığın hata ve eksiklik oldu. Bazı arkadaşlar bu hataları ve eksiklikleri eleştirmek istediler ve eleştiriyorlar. Daha doğruya ulaşmak için eleştirmek gerekiyordu. Fakat eleştirilerde biraz anlayışlı olmak gerekir. Çünkü yanlış bulunabilir, yanlışın ne olduğu söylenebilir *"doğru şöyle geliştirilebilirdi"* denilebilir; ama bu yanlışların nasıl bir ortamda meydana geldiğini de görmek gerekir. 15 Şubat gibi bir darbeye maruz kalmış bir partiden, hatasız ve eksiksiz yürüyüş beklemek, kendini 15 Şubat'a götürmüş bir kadronun işleri doğru yürüteceğini düşünmek, daha baştan gerçekleri görmemek demektir. Aslında 15 Şubat'a ulaştıktan sonra bu kadronun artık hiçbir şey yapamayacağı hesap ediliyordu. Ancak gelişmeler kadronun bir şeyler yapabileceğini gösterdi ve bu hesapları boşa çıkardı. Ama kadro hatalar yaptı. Kadronun hata yapmaması mümkün müydü? Kadro eğer hata yapmayacak durumda olsaydı zaten 15 Şubat olmazdı, böyle bir durumda 15 Şubat'a izin vermezdi.

Parti Önderliği, *"Yetersiz yoldaşlık"* ile *"Sahte dostluk"* tan söz etti. Yetersiz yoldaşlıkla kastedilen, görevini sahiplenip yerine getirmemiş kadroydu; partiye yönelik saldırıların başarı kazanmasına izin vermemesi ve sonuç almasının önüne geçmesi gereken parti kadrosuydu. Yetersiz yoldaşlığı, görevini yerine getirmemiş kadro topluluğu olarak tanımlamamız gerekir. Bu topluluk, 15 Şubat'a izin verecek düzeyde görevini yerine getirmemişti. Bu nedenle daha sonraki sürecin eksiksiz ve hatasız gelişmesini beklemek hayaldi; bu durumda çok doğru ve başarılı bir yürüyüşün gerçekleşmesi imkansızdı. Sonuç çok daha olumsuz da olabilirdi ve zaten genel yorum buydu. Fakat aşırı bir sarsılma ile kendine gelme, yaşam sorumluluğunu kendi üzerine alma, başkasına yüklediği yaşam so-

rumluluğunu üzerine alarak, kendini yaşatacak yol ve yöntemleri aramaya yönelme, partiye hakim olan ve yönlendiren eğilim oldu.

Yaşam sorumluluğunu üzerine alamayan, bu sorumluluğu başkalarına yüklemiş olur. Bu yükü yüklenemeyen tutumlar oldu mu? Evet, fazlasıyla oldu. Yoğun bir kafa karışıklığı, umutsuzluk ve inançsızlık gelişti. Parti içinde dalgalanmalar oldu. Partiden kaçıp gidenler oldu. Umutsuzluk partinin her kademesinde yaşandı. Kendini taş gibi partiye dayatan ve adeta partinin ilerlememesi için çaba harcayanlar oldu. Bütün bunlar bir eğilim olarak ortaya çıktı. Onlar yaşam sorumluluğunu yüklenemeyen, ortaya çıkan gerçeği anlayamayan, kabullenemeyen, kendinde ona göre bir çözüm yaratma gücünü gösteremeyen kişilerdi. Dolayısıyla bunlar kaygı ve endişe ile farklı tavırlar, ters, partiyi zorlayıcı, bir yığın tutum gösterdiler. Bu özellikle bazı bayan arkadaşlarımızda çok daha yoğun yaşandı. Öyle ki, çocuk gibi *"Öyle olmasını kabul etmiyoruz"* demeye getirdiler. Biz de kabul etmiyorduk, ama oldu. Bu durum karşısında oturup ağlasa mıydık veya *"Bundan öteye gidemeyiz"* deyip kendimizi mi bitirseydik? Bize ağlamak dayatıldı. Ağlamakla çare olacağımız sanıldı veya vazgeçme ve iş yapmaktan uzak durma dayatıldı. Bu da olmazsa intihar eylemine hazır olunduğu belirtildi. Ama *"Biz bundan belli sonuçlar çıkarmış bulunuyoruz; buna cevap olacağız, doğru çizgiyi geliştireceğiz, partiyle mücadeleyi yeşerteceğiz ve düşünce ile eylemi geliştireceğiz"* denilmedi. Bu güç gösterilmedi, buna girilemedi. Başta türlü tutum ve davranışlar sergilendi.

Sergilenen bu yaklaşım küçük-burjuva yaklaşımı oluyordu. Partimizde bu tür eğilimler 12 Eylül karşısında da epeyce ortaya çıktı. Parti Önderliği'nin çözümlemelerinde bu rahatlıkla görülebilir. Benzer eğilimler, Önderliğin mahkeme sürecinde, partinin stratejik değişimi formüle edip, ilk pratik adımını, savaşı durdurma adımını atması sürecinde de kendisini gösterdi. Bu eğilimler parti karşısında biraz daha aktifleştiler. Sürece katılmayarak, tersine farklı eğilimler göstererek biraz da süreci sabote etmek istediler. Zaten çok ağır bir tehdit ve tehlike vardı. Böyle bir ortamda bu gelişmeleri görmeyen, anlamayan, anlamak istemeyen, kendini buna cevap ha-

line getirmeyen grupçu, dar, duygusal ve dogmatik yaklaşımlar kendisini daha fazla dayatır oldu. Komploya cevap olmak ve komplo karşısında duracak gücü yaratmak için atılan adımları boşa çıkarma yönelimleri görüldü. Tabii 15 Şubat'tan sonra sürece katılmamak, Yeni partiye katılmamanın bir biçimiydi ve *"ben uluslararası komploya karşı mücadeleye katılmıyorum"* demekti. Çünkü bazıları mücadele olmayacağına, bu işin yürümeyeceğine, bir şey yapılamayacağına inanıyorlardı. Bazıları da hiçbir şeyin değişmediğini, eskisi gibi yürüyebileceğimizi söylüyor; *"ya istediklerimiz bize verilir ya da biz hiçbir şey yapamayız, hiçbir şeye katılmayız"* diyorlardı. Partiye dayatılan buydu.

Parti stratejik değişimini ve komplo karşısında duruşunu daha sağlam bir hale getirmeye yönelince, tersinden adımlar açığa çıkmaya başladı. Zindanda provokasyon diyebileceğimiz reddedici tutumlar oldu ve böylesi tutumlar dağda da görüldü. Savaşı durdurup geri çekilme ve toparlanma sürecini başlatınca buna katılmayan, karşı çıkan tutumlar partiyi ve değişim sürecini oldukça zorladı. Değişimi reddeden, buna katılmayan eğilimler çıktı. Bu kayıplara yol açtı. Geri çekilişin zorluklar ve kayıplarla yürümesi biraz da bu nedenlerle oldu. Gerillayı ortada bırakıp imhaya götürenler, daha sonra kaçıp gittiler. Bununla da yetinmediler; gerillanın gerekli önlemler alınarak çekilemediğini ve bu yüzden bu kadar kaybın verildiğini iddia ettiler. Utanmazlık bu düzeye çıktı. Oysa çekilişi kendileri öyle düzenlediler. Örneğin Yılmaz denilen kişi Erzurum eyaletini bitirdi. Daha sonra döndüğünde yönetimin yaşanan bu kadar kayıp nedeniyle hesap vermesini istiyordu. Halbuki hesabı kendisi verecekti, ama hesap vermemek için kaçıp gitti. Gerçeğin böyle olduğu herkesçe biliniyor. Yine de parti kendisine müsamaha gösterdi, olgun davrandı. Bu kadar utanmazlık olamaz. Hiçbir şeyin bilinmediği ve anlaşılmadığı sanılıyor. Bu parti kadrosuna karşı yapılmış ileri düzeyde bir saldırganlık oluyor.

Kadro genel eğilime yöneldi. Böyle bir süreçteki genel tutum, sürüklenme oldu. *"Acaba parti ne yaptı? Ne anlama geliyor."* Bunu kendine sorun yapma, sorma, anlamaya çalışma, ona göre tutum

geliştirme yerine, *"Önderlik böyle bir çağrıda bulunmuş, doğrusu budur, anlamadık, ama devam edelim"* yaklaşımı gelişti. Bu bir sürüklenmeyi geliştirdi. Onun için bir çok gevşek tutum, kayıplara fırsat verme böyle ortaya çıktı. Arkasından bir yığın kafa karışıklığı, parti karşıtı tutumlar karşısında tavırsızlık görüldü. Yanımızda parti için her şey söylendi, hatta Önderlik bile çekiştirildi. Çoğu zaman arkadaşlar sessiz kaldılar, duymazlıktan, görmezlikten geldiler. *"Bana ne"* dediler. *"Ben de bunalımlıyım, anlamıyorum"* dediler. Parti kadrosu, Önderlik kadrosu, Önderlik militanı böyle mi olur? Parti Önderliği: *"Ben bir şeye elimi kaldırdım mı, sizin yumruğunuz inmeli, militan böyle olur; böyle olana militan denilir"* diyor ve ekliyordu; *"oysa ben yumruk vuruyorum, siz sadece seyrediyor, 'Nasıl da güzel savaşıyor bizim Önderimiz' diye alkış çalıyorsunuz"* diyordu. Kadro böyle bir süreçte Önderlik ve parti çekiştirilince dinler oldu. *"Acaba neler oldu? Neler deniliyor? Doğru olabilir mi?"* Bunlar içimizde epeyce yaşandı. Bu zayıf bir yaklaşımdır. Partiye doğru katılamama, partiyi doğru anlayamama, partilileşememedir. Parti ile düşman arasında gidip gelme, ortada bir yerde kalma çok yaşandı. Onun için zindanda da, dağda da parti karşıtı tutum ve söylemlere cüret edildi. Bunları VII. Kongremiz iyi değerlendirmiştir. VII. Kongre raporunda sürece yaklaşımlardaki, hatalar, genel ortayol tutumu, *"Hayır hah"* tutumu, kendini çözümsüz kılarak partinin ortasına bırakma tutumu eleştirilmiştir. Bunlar değerlendirilerek gelinen VII. Kongre sürecinde de büyük bir beklenti vardı. VII. Kongre çok bilinçli, aydınlanmış bir düşünce ile karşılanmadı. III. Kongre sürecinde Parti Önderliği, *"çoğu Kongre'ye nasıl geldiğini bile bilmiyor. Kongre'ye gelişinden bile habersiz"* diyordu. VII. Kongre süreci de biraz böyleydi aslında. Neyle karşılaşılacağı, ne olacağı konusunda bir kafa karışıklığı, netsizlik, endişe, kaygı, gibi bireysel tutumlar çok fazlaydı. Her yöne kaymaya açık, dalgalanma yaşayan bir parti gövdesi vardı. Buna içten-dıştan müdahale edilmek istendi. Dıştan komployu temsil eden güçler, parti yıkıcıları, provokatif, tasfiyeci eğilimler bu dalgalanmaya müdahale etmek istediler. Mevcut durumu kendileri

için iyi bir zemin olarak gördüler. Çünkü; zemin her türlü provokasyona ve dağılmaya açıktı. Umutsuzluk ve inançsızlık içinde çözülme gelişebilirdi. Bunu kışkırtmak, ortamı bozmak, bozgunculuğu geliştirmek için çabalayanlar da oldu. VII. Kongre aslında böyle bir ortamda yoğun bir mücadeleye sahne oldu. Bunlar değerlendirilmiştir. Kongre değerlendirme ve kararları ile bir netleşmeyi ortaya çıkardı. Tabii kadro da böyle bir karar düzeyini izledi. VII. Kongremiz bir çok şeyi tartışarak, oylayarak kararlaştırdı. Neyin nasıl olacağında oy düzeyi önemliydi. Fakat temel bazı kararlar yarı bilinçli, yarı duygusallıkla alındı. Çok bilinçli, çok iyi kavramış, kendinde değişim yapmış, yeni stratejiyi özümsemiş olarak karar verme durumu zayıftı. Bunu da görmemiz gerekli. Tabii kadro gerçeği esas, kongreden sonra görüldü. VII. Kongre'den sonraki süreç parti içerisinde örgütsel mücadelenin en çok yaşandığı, daha önce yaşanan dalgalanmaların yoğun bir örgütsel mücadeleye yol açtığı bir süreç oldu.

Farklı eğilimler kongreden sonuç alamayınca, kongrede kararlaşmış partinin pratiğini engellemek üzere ortaya çıktılar. Partinin pratikleşmesini ve yeniden yapılanmasını engellemek için provokasyon çok ileri düzeyde dayatıldı. Bir çok tasfiyeci, provokatif eğilim, objektif-sübjektif olarak iç içe geçip, birbirine destek vererek VII. Kongre'nin pratikleşmesini sabote etmek, partiyi dağıtıp parçalamak istedi. Dıştan parti kuşatmaya alınarak bu durum desteklendi. Yoğun bir örgütsel mücadeleye girildi. Böyle bir dönemde, kadro değişim döneminde yaşadığı dalgalanmayı iliklerine kadar hissetti. Ortada kalmayı en ileri düzeyde yaşadı aslında. Tarafsızlık ve seyircilik durumu genel eğilimdi. VII. Kongre kararları oluşmuş, kongre ile parti bir sistem yaratmış, ama kadronun bu sisteme girip giremeyeceği belli değildi. Kadro kongreyi özümseyip, sisteme girmeden, örgüte katılma kararını verip benimser hale gelmeden, daha böyle bir süreci de yaşamadan süreç provoke edilmek, kafa karışıklığı ve bozgunculukla parti dağıtılmak istendi. Tehlike burada büyüktü aslında, fakat tehlikenin büyüklüğü parti karşıtlarının çok güçlü olmasından gelmiyordu. Partiyi savunması gereken kadronun neyi yaşa-

dığından habersiz olmasından geliyordu. Görevlerine ve partiye sahip çıkmamasından, tarafsız olarak orta yerde durmasından, neye karar verip neyin peşinden gidecek bunun belli olmamasından kaynaklanıyordu. Bu dönemde yapılanlar ve söylenenler daha tam açığa çıkmış değildir. Bir çok şeyi ifade etmekten çekiniyoruz. Hala bir çok arkadaşımız bu dönemde duyduklarının, söylediklerinin, yaptıklarının ağır yükü altındadır, bunun psikolojik baskısını yaşıyor. Çünkü; *"biz bir partiyiz, yarın bir hesap alıp-verme durumu çıkabilir; biraz sabırlı ve temkinli olalım"* diye bile düşünülmedi. Bu kadarını bile dikkate alamayacak kadar kendini kaptırma, koy verme durumu ortaya çıktı. Her türlü ölçüsüzlük serbest oldu, *"her şeyi düşünebilirsin, her şeyi söyleyebilirsin, hatta her şeyi yapabilirsin, hakkındır, bazıları bu haklarını vermek zorunda, sen yap yapabildiğin kadar"* anlayışı gelişti. Bu yanlıştı. Bunda o kadar ileriye gidildi ki, temel değer yargılarımız ve ölçülerimizle oynandı, parti rencide edildi, partileşme duyguları köreltilip, zedelendi. Hemen herkes parti karşısında bir zayıflık ve suçluluk içine sokulmak, parti karşıtlığına ortak edilerek, partiye sahip çıkamaz hale getirilmek istendi. Şimdi bunun ağırlığı ve baskısı yaşanıyor. *"Vay ben ne yapmışım"* diye kendimize büyük öfke duyuyoruz, daha da fazla duymalıyız. Öfkeden çekinmemeliyiz. Bu konuda daha açık ve mücadeleci olmalı, kendimizle mücadele edebilmeliyiz. Büyük bir öfke geliştirmeliyiz, çünkü çok tehlikeliydi ve bu öfkeyi hakketti. Bir de devrimci gelişme ancak büyük öfkeyle olur. Bunun etkisinden kurtulmak istiyorsak bunu ancak kendimizde geliştireceğimiz büyük öfke ile sağlarız. Bunu yaptığımız oranda kendimizi eğitmemiz, devrimcileştirmemiz, partiye yeniden katmamız mümkün olur. Böyle yapmadan yine, *"üstünü kapatalım, örtbas edelim"* dersek, biz yine partiye doğru katılmamış oluruz. Biz hala kendimize de, partiye de zarar verir konumda oluruz. O yüzden çekinmeden iç mücadeleyi ve sorgulamayı geliştirmeli, geçmişin olumsuzluklarıyla hesaplaşmada tereddütsüz ve derin olmalıyız. Devrimcileşme böyle ortaya çıkar. Dönüşüm böyle ortaya çıkar. Bu konuda uzlaşma tehlikelidir, gelişmeyi köreltir. Bu açıdan işler biraz da kıl payı

kurtarıldı. Neredeyse parti dağılma noktasına gelmişti. Bir çok yerde denetim kaybedilmişti. En önemlisi de parti, örgüt mücadelesi yürütebilir konumda değildi. Yukarıdan aşağıya, örgüt çizgisinde mücadele edecek konumda değildi. Bu giderek örgütün en üstünden başlamak üzere sürekli geliştirildi. Bir yerde bu durumun tehlikesi görülerek düzeltmek için mücadele başlatıldı.

Konsey'den başlamak üzere tartışma, doğru örgüt çizgisine girme, örgüt yönetimini görevlerine sahip hale getirme herkesi doğru bir örgüt çizgisine çekme mücadelesi başladı. Bu ağustosta provokasyonun tümüyle yenilgiye götürülmesi, tasfiyeci eğilimlerin mahkum edilip, etkisiz hale getirilmesi, böylece parti kadro gövdesinin parti çizgisine inancının, güveninin ve katılımının gelişmeye yönelmesi sağlandı. Partide bir düzen, disiplin ve biraz birlik yakalandı. Ağustostaki ***II. Merkez Toplantımız*** buna bakarak partileşme kararı aldı ve ***Partileşme Seferberliği*** başlattı. Bütün kadrolardan da partiye yeniden katılacak düzeyde bir özeleştirel değerlendirme yapması istendi.

Bir defa şuna kesinlikle inanmak lazım; *"Biz gerçekten değişiyoruz."* Bunu herkes böyle bilmeli, inanmalı ve böyle de katılmalı. Böyle yapmayan kaybeder. Bizim değişmeyeceğimizi, tekrar eskiye döneceğimizi, eskisi gibi olacağımızı bekleyen yanlış içindedir. Zamanını boşa geçirir, kendini yanlış çizgide tutar ve kaybeder. Çok ısrar ederse partiye de zarar verir, görevini yerine getirmezse partinin kaybetmesine de yol açar. O açıdan bu değişim sürecine ciddi ve derinlikli yaklaşmak, onu anlayarak özümseyerek yaklaşmak, onu bir gerçek olarak almak gerekiyor. Uluslararası komplo nasıl bir gerçek ise, partinin değişimi de öyle gerçektir. Ona bağlı mı değişti parti? Hayır. Bunlar değişim sürecinde ortaya çıkan, gözümüzle çok açık görebileceğimiz olaylardır. Çünkü değişiklik dediğimiz şeyi göremiyoruz. Oysa görmemiz, anlamamız ve doğru ele almamız gerekiyor.

Yenilenmenin çeşitli yönleri, nedenleri ve gerekçeleri vardır. Mesela eskiden de sağlam partilileşmeme durumu vardı. Bireycilik, özerklik, ortayolculuk yaygındı. Küçük burjuva yaklaşımları

çok fazlaydı. Artık bunları kesinlikle gidermek gerekiyor. Bu tutumlar parti mücadelesine büyük zarar verdi. Zararı geçmişte Önderlik telafi ettiği için görülmüyordu, şimdi görülüyor ve zorluyor. Bu konuda bir yığın eğilim ve anlayış var. Kendine görelik, kendini esas alma, kendini parti gibi görme, herkesin kendi partisini yaşatması, Önderliğin belirttiği gibi *"Potansiyel hizip konumunda durması"* çok fazla. Kendine göre katılım, kendi anladığına göre partiyi öğrenme, özümseme ve ona göre kendini katma yaklaşımı da bir hayli fazla. *"Parti ne olursa olsun, benim anladığım budur, ben partiyi böyle istiyorum"* diyen çoktur. PKK'nin nasıl olduğu üzerinde hiç yoğunlaşmadan, hiç öğrenip, anlamadan böyle yaklaşanlar çoktur. Böyle olmaz. Komuta ve savaşçı gücümüzde savaş sürecinde ortaya çıkan parti dışılıklar var. Bunları da gidermemiz gerekir. Elbette bu süreçte partide yapılması gereken yenilenme ve değişimi bununla sınırlı görmek yetersizdir. Bu eskiden yapmak istediklerimizi şimdi yapma istemidir, onunla sınırlı kalmadır. Bu gereklidir, ama yetersizdir.

b- VII. Kongre temelinde kadronun yaşaması gereken değişim ve yenilenme

Partinin yaşadığı stratejik değişim temelinde kadronun kendisini yenilemesi, değiştirmesi, eğitip yeniden örgütlenmesi gerekli. Bu anlamda da stratejik değişimin ne olduğunu iyi özümsemesi lazım. Parti neyi değiştirdi, neyi değiştirmedi? Çoğunlukla partinin değiştirdikleri görülmüyor, değiştiremedikleri değişmiş gibi görünüyor, ona sahip çıkılıyor. Ters bir partileşme, ters bir duruş var. Değişim de ters anlaşılıyor. Tersinden anlayan kendine hakta veriyor. *"İyi anladım"* diyor. Neyi iyi anladığına bakıldığında görüyoruz ki, partinin karşısında durmayı anlamış. Bazıları, *"değişiklik oldu, parti tam da benim çizgime geldi"* diyor. Büyük yanılgı. Yine değişimi geçici görme, *"biraz arada idare edeceğiz, tekrar eskiye döneceğiz"* biçiminde beklentili bir durum var. Bunu da aşmak gerekiyor. Bu yüzden değişim durdu. Partinin stratejik değişimde

gündemine gelen, kadronun kendini yenileme, değiştirme görevi oldu. Mücadele yöntemi değiştiriyoruz. Şimdiye kadar bütün gücümüz savaş üzerinde yoğunlaşıyordu, kadro düşüncesini, eylemini savaşa yoğunlaştırıyordu. Parti bunu istiyordu ve bu hem doğruydu, hem de gerekliydi. Savaş böyle yürütüldü. Böyle olmasaydı savaşı ayakta tutamaz, yenilmez hale getiremezdik.

Savaşa göre yoğunlaşmak, savaşa göre şekillenmiş olmak belli bir gelişmeyi ifade eder, ama insanı değişik mücadele yöntemlerini yürütmeye hazır hale getirmez. Örneğin ideolojik mücadele, teorik çalışma, propaganda faaliyetleri mevcut kadro yapımızda neredeyse sıfır noktasına gelmiştir. PKK kadrosu, *"Ayaklı gazete"* olarak tanımlanırken, şimdi kimsenin ağzını bıçak açmıyor. Önderlik en çok bunu eleştirdi. Eğitmeyen, propaganda etmeyen, yanındakine öğretmeyen kadro ve komutanlık genel eğilimdir. Böyle komutan olunamaz. Eskiden parti eğitiyordu, ordunun başında duruluyordu. Ama şimdi durulamaz. Ordunun başında olunur belki, ama partinin diğer çalışmaları yürütülemez. O zaman kadro askeri çalışmalar dışına çıkamaz. Kendisini yenilemezse başka görev yerine getiremez. Dolayısıyla partinin diğer görevleri kalır. Görevler ortada duruyor ve sahipsizdir. *"Göreve hazırım"* diyen, kendini düşüncede çözümlemiş, pratikte örgütlemiş, oldukça iyi donatmış, girişken, her tür görevi yapmaya hazır kaç kadro var, kim adaydır böyle görev almaya. Bunu bütün parti yapımıza sormak gerekir. Hazır olduğunu söyleyen azdır, hemen hemen yoktur, böyle yaklaşımda fazla yaygın değildir. Böyle olmaz, bu tarz bir yaklaşımla bu görevler yerine getirilemez. Stratejik değişim bir gerçektir ve temel mücadele biçiminde değişiklik yapmak, birçok mücadele yöntemini devreye koymak çok yönlü kadro olmayı gerektirir.

Şöyle diyemeyiz *"Ben şunu yaparım, parti bana ordu da yer versin, öbürü de başka iş yapsın, partiyi bölüşelim."* Hayır, bu partide bölüşmek yok. Parti Önderliği, *"Öyle kurumlaşmaya bile karşıyım"* diyor. Önderlik çizgisi bunu kabul etmiyor. Çünkü bu bürokrasi doğurur. "Ben bunu yaparım bunu alayım, sen onu yaparsan onu al, bölüşelim, uzlaşalım, anlaşalım, kimse de kimse-

nin yaptığına fazla bir şey demesin ne yaparsan yap" yaklaşımı partinin canına okumaktır. Bu, PKK çizgisinin, Önderlik çizgisinin reddidir. Böyle bir parti durumuna geldik mi, biteriz. Böyle bir parti olmayacağız. Herkes her yerde mücadele edecek. Dolayısıyla her şeyi bilecek, bir de doğru yapılıp yapılmadığının hesabını verip, hesabını soracak. Mücadele edeceğiz, parti içi mücadele olacak. Görevlerin sosyalist yarışla yürütülmesi olacak. Parti bazı kadrolara muhtaç, mahkum hale gelmeyecek. Öyle oldu mu parti bir olgu değil, kadro bir olgu olur. Kadroya muhtaç bir parti olur ve o giderek bürokratikleşmeye, yozlaşma ve dağılmaya götürür. Örgütlerin canlılıklarını kaybetmesi, dağılmayı yaşamaları böyle gelişiyor. Önderlik çizgisi bunu reddediyor. O zaman bunu reddeden bir kadro durumunda olacağız.

Temel bir olgu olarak, tek yanlı, savaş içerisinde şekillenmiş, onu da doğru anlayamamış, Önderlik ve parti çizgisinde doğru askerileşememiş, komutalaşamamış, biraz askerlikte partiye katılmış, ama o da çizginin gereklerine göre olmamış kadro gerçeğini de aşmamız, Önderliğin eleştirileri doğrultusunda hem bu eksiklerini aştırmamız, hem de değişimin gerektirdiği yenilenmeyi gerçekleştirmemiz gerekiyor.

Önderlik değerlendiriyordu. *"Savaş örgütü ve onun militanları savaşta, Ulusal kurtuluşta partileşmeli"* diyordu. Ulusal kurtuluşta partileşmenin militanları olarak Agit ve Zilan militanlığını örnek gösteriyordu. *"Çizgi o çizgi, partinin diğer dönemlerinde de partiyi temsil eden militanlar var"* diyor. Zindan direnişçiliğini tanımlıyordu, daha öncesini tanımlıyordu. Bunlar partinin çok yönlü mücadelesi içerisinde ortaya çıkmış parti gerçekleridir. PKK'nin militan kadro gerçeği böyle. Mevcut kadronun buna göre çok yönlü hale gelmesi, sadece savaşa göre şekillenmiş olmaktan çıkarak partiye bütünüyle katılım sağlaması gerekir. Bunu belirtince bazı arkadaşlarımız *"o zaman savaşı bırakıyoruz, savaşçılıktan vazgeçiyoruz"* sanıyorlar. Tereddüt ediyor, endişeleniyorlar. *"Partiyi savaştan uzaklaştırmak istiyor; kadroyu savaş dışına çekmek istiyor"* diye eleştiriyorlar. Böyle anlaşılmamalı çünkü bu yanlıştır ve bize zarar veriyor.

Kadronun yeni stratejiye göre şekillenmesi, siyaset öğrenmesi, propagandacı olması, çok yönlü hale gelmesi, savaşçılıktan vazgeçmesini getirmez ki. İyi komutan olsun, iyi asker olsun, ama iyi politikacı da olsun. Böyle olursak bu dönemin görevlerini yürütebiliriz. Kadrolar bütünü ile bu hale gelirse, PKK uluslararası komploya karşı mücadele eden örgüt haline gelebilir. Kadro, bu hale gelmezse eski kadro ile uluslararası komploya karşı mücadele edilemez. Çünkü, o kadro komploya engelleyemedi. O kadro şekillenmesi komploya çarptı. Komploya çarpmış ve engelleyememiş bir güçle komploya karşı mücadele edebilir miyiz? Hayır. Onun için değişim zorunludur, gelişmek ve yenilenmek gerekiyor.

Değişmek birini bırakıp da diğerine gitmek değildir. Bir çoğunun anladığı gibi politikayı öğrenmek askerlikten vazgeçmek, askerliği bırakmak değildir. Bir çok arkadaşımız başka bir görev aldığında veya *"şu alanda şu işi yap"* denildiğinde bakıyorsun öbürünü bırakıyor. Siyasi görevlere, kitle çalışmalarına gönderildiğinde, silahı, askerliği, her şeyi bir yana atıyor, askerlik karşıtı oluyor. Bunlar yanlış, yetersiz yaklaşımlardır. Bundan dolayı da dönüyor, *"aman bırakmayalım"* diyoruz. Çünkü askerliği bırakmak gerçekten tehlikeli. Kürdistan'da gerilla olmazsa hiçbir şey olmaz. Hayat olmaz, özgürlük olmaz, ekmek, su olmaz. Bu hala böyle geçerlidir. Hiç kimse bu konuda yanılmamalı. Fakat her şey gerillayla da olmaz. Gerillanın olması gerekir, gerillanın yanında başkalarının da olması gerekir. Gerilla çalışmasını da, gerillanın yanında başka çalışmaları da yapmamız lazım. Eğer militansak, partiliysek, parti gövdesiysek işi böyle ele almamız, böyle yürütmemiz gerekir. Böyle ele alıp yürütmezsek sürece cevap veren parti ve kadro gerçeğine ulaşamayız.

Bu tür endişeleri dar, yetersiz, iddiasız yaklaşımlar doğuruyor. Bu yenilenmemeyi getiriyor. Partinin yenilenme sürecini zorluyor, sabote ediyor. Bizi ciddi zorlanmalarla, engellerle yüz yüze getiriyor. Buna izin vermememiz gerekiyor. Burada çözüm çok yönlü olmaktan vazgeçip kendimizi bir biçime boğmak, dondurmak değil, yanlışları aşmaktır. Kadro olmanın, militan olmanın gereklerini tü-

müyle yerine getirecek bir formasyona kendimizi kavuşturmamızdır. Mevcut durumda değişim, yenilenme, partileşme bir gerçek, bir zorunluluk. VII. Kongre, en temel çalışma olarak kadronun yenilenmesini, eğitimini belirlemiştir. Yeni bir örgütlenme, yeniden yapılanma, yeni pratik süreci geliştirebilme açısından bunu gerekli görmüştür. Bu hala gündemdedir ve partimizin en önemli çalışması hala budur. Kongrenin ikinci yılına girerken bir yıllık bir eğitim süreci yaşadık. Kuşkusuz belli bir düzey oluştu, ama yetersizdir. Çizgi tam özümsenmiş değil. Dolayısıyla kadro kendisini eğitmiş, VII. Kongre çizgisini hayata geçirmeye hazır hale getirmiş değil. Özümseme zayıflığı var. İddia zayıflığı, kendini geriye çekme, kendini esas alma yaşanıyor. Partileşme değil, bireycileşme, partinin kendini olduğu gibi kabul etmesini isteme var. Parti görevlerini yürütmeye hazır olamama var. Bunlar olmaz. En amiyane tutum şu: *"Ben iş yaparım, ama parti istediği gibi değil, benim istediğim gibi veriyorsa hazırım. Yoksa benden de yok"* Şimdi bu partiye katılma, parti militanı olma değil, parti ile açık mukavele yapmaktır, ittifak kurmaktır. Partiye katılıp, parti çizgisinin militanı haline gelmek değil de kendini uygulamak için partiden imkan istemektir. Parti imkanlarını ele geçirip kendini uygulamaya yönelmektir. Böyle partilik olur mu? Böyle parti militanlığı olur mu? Bu biçimde bir diretme var. Bu anlamda değişimi doğru anlamama, değişimden ürkme, değişime ve yenilenmeye doğru katılmama, değişimi reddetme, kendini olduğu gibi tutma eğilimleri var. Bunlar aşılması gereken, kadrolarımızı zayıflatan, dolayısıyla partimizin büyük, kapsamlı, tarihi görevlerini yerine getirmeye hazır olmaktan uzaklaştıran yaklaşımlardır. Demek ki görev belirlemek iyi, Parti Önderliği her zaman hedefin büyük tutulmasını istedi. Hedeflerimizi büyük tutmak da iyi, ama görev belirlemek, büyük hedefler koymak, büyük çaba sahibi haline gelmeyi, büyük işler yapma karar, iddia ve sorumluluğunda olmayı gerektirir. İnsanın kendisini bu düzeye getirmesini gerektirir. Böyle olursa büyük hedefler bir değer ifade eder. Böyle olmazsa boş sözler olarak ortada kalırlar ki, bu da tehlikelidir. Kadro için de, parti için de tehlikelidir. Tarih ve

halk karşısında mahcup oluruz, suçlanır, mahkum ediliriz. Mahcup olmayacak, suçlanmayacak, mahkum edilmeyeceksek, eğer bir iddiamız varsa ve bunu ortaya koyuyorsak, o zaman kendimizi bunun gereklerini yerine getirecek düzeye de getirmemiz lazım. Kendimizi buna göre yetkinleştirmemiz, bunun kadrosunu yaratmayı, örgütünü yürütmeyi de bilmemiz gerekir. Bu çerçevede kesinlikle bir değişim, yenilenme ve gelişme ihtiyacı vardır.

c- Ortayolculuğa karşı mücadele ve partiye doğru katılım

"Katılım nasıl olacaktır? Katılım başlangıçta kesinlikle çaba ve bilinçle, daha sonra ardı arkası kesilmeyen amansız direnmelerle, oluşan örgütlenmeyle, kurallar ve geleneklere saygı duymak ve onlara uymakla olacaktır. Katılım lafta PKK'yi kavradığını söylemekle olamaz. PKK'nin sorumluluğunu kaldırmak için bu kadar insan direndi, bu kadar acı çekildi. Hepsi kesinlikle, 'Yaşasın Partimiz; Yaşasın Partimizin Önderliği!' demektedir. Bunlar şehitler ve direnişçilerin sözleri ise, Onların bize bıraktıkları en değerli mirastır. O zaman bunun gereklerine uymak ne demektir? Bu olay nasılsa öyledir. Resmen böyle, fiilen böyledir. O halde sözle oynamamak gerekir. Biz iddia ediyoruz ki, örgütümüz en doğru düşünen ve bunu devrim adına yapandır. Karşıtını iddia eden varsa söylesin, kendini örtbas etmesin. Tartışma özgürlüğü vardır. Eğer her şeyin iyi ve güzel olduğunu ve canı gönülden katıldığını söylüyorsan o zaman partinin disiplinine tamamen katılacaksın. Bütün düşünceni ve ruhunu bu partiyi yaşamak ve büyütmek için yoğunlaştıracaksın. Örgüt sana basit bir propaganda görevi, isterse gerilla önderliğini versin, hepsinin başının üstünde yeri olduğunu söyleyerek benimseyecek ve öyle yerine getireceksin. Büyük küçük ayrımı yapmayacaksın. Zaten PKK'nin kendisi büyüktür. Dolayısıyla kendi koşulları içinde başka büyüklüğe ihtiyacı yoktur. Kişilik anlayışına PKK'yi yaşamak ve PKK'li olmak en değerli büyüklüktür" (P.Ö)

Hataları, eksiklikleri eleştiriyoruz. Doğru olmayan, partiye ters düşen anlayış ve tutumları ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Bunu bu tür anlayışlardan kendimizi kurtarmak, bunları gidermek, bu tür tutumları aşmak için yapıyoruz. Yoksa, sadece öğrenmek ya da meşrulaştırmak için değil. Yani "bunlar da oluyor, bu özelliklerle, bu anlayış ve tutumlarla da parti içinde yaşanabilir, öyle de, böyle de parti olunabilir" sonucunu çıkarmak için değil. Parti Önderliği partide bazı sözlerin söylenmemesi, bazı tutumların gösterilmemesi gerektiğini belirtiyordu. Üzerinde durduğumuz bir çok konu bu çerçevededir. Bir çok anlayış, tutum ve davranış bunu içeriyor. Fakat partide öyle bir durum çıktı ki söylemek durumunda kalıyoruz. Söylemeyi, mücadele etmeye, yanlış anlayış ve tutumları gidermeye dönüştüremezsek, o zaman daha tehlikeli bir konuma düşmüş oluruz. İş neye döner? Parti dışılıkların teorisini yapmaya döner. Parti dışılıkları katlanılabilir, kabul edilebilir göstermeye döner. Bu da ortayolculuğun bir biçimidir. Kendini değiştirmeyen, yenilemeyen, geliştirmeyen, eskide çakılıp kalan veya çok zayıf, eklektik bir kişiliğin yaşadığı sonuçtur. Bu da kesinlikle doğru değildir, oportünist bir tutumdur. Böyle tanımlayıp kesin bir biçimde mahkum ederek aşmak gerekir.

Ortayolculuk bir sınıf eğilimidir. Sınıfsal, sosyal temeli orta kesimlere dayanır. Küçük burjuvazinin çeşitli tabakalarının felsefesi, anlayışı, ruh hali, psikolojisi, düşünce ve davranışını içerir. Bu çok çeşitli biçimlerde olabilir. Köylü olur, kentli olur, esnaf olur, memur olur, aydın olur hangi kesimden olursa olsun, orta kesimin ruh hali, anlayışı, davranışı son tahlilde ideolojik, siyasal, örgütsel mücadelede de aynı kapıya çıkar. Bazen bu kesimler arasında tartışmalar oluyor veya bu tür anlayışlar birbirlerini mahkum etmeye çalışıyorlar. Halbuki aynıdırlar. Çıkış yerleri veya ifade tarzları farklı olsa da, parti açısından içerdikleri sonuçlar aynıdır. Bunların arasında ciddi bir mücadele varmış gibi yaklaşmak da doğru değildir. Mücadele var, ama parti mücadelesi karşısında, ulusal demokratik mücadele karşısında çok tali planda kalan, toplumsal devinimde çok fazla etkisi olmayan bir mücadeledir. Partinin toplumsal geliş-

meyi, ilerletmeyi yaratan mücadelesi karşısında aynı anlayışı, felsefeyi ifade ediyorlar. Aynı tutuma yol açıyorlar. Bunu böyle görüp, tanımlamak gerekir. O açıdan, sınıfsal temeli ile, felsefi bakış açısı ile, ideolojik tutumuyla, çeşitli olaylar ve gelişmeler karşısında sergilediği ruh haliyle, örgüt çalışması ve politikadaki duruşuyla değerlendirmek, çözümlemek, anlamak zorunludur. Özellikle böylesi süreçlerde bu çok daha gereklidir.

Devrimin yükselme ve gelişme dönemleri, büyük imkanlar yarattığı dönemler, toplumun bütün kesimlerinin devrime katıldığı dönemlerdir. Böyle dönemlerde en fazla küçük burjuvazi katılır. Toplumsal dalga onu sürükler, galeyana gelir, kendini kaybeder, en önde gitmek ister. Dalga içerisinde iyi hareket eder, çok büyük eylemlere de girebilir. Bu dönemlerde küçük burjuvalık çok fazla belli olmaz. Bazı riskli girişimlere yol açabilir, ama anlaşılmaz, mücadeleye katılım sağlar. Fakat devrimci yükselmenin olmadığı, devrimin duraksadığı, geri çekildiği, ağır baskı koşulları ve zorlukların ortaya çıktığı dönemlerde bu sınıf gerilemeyi, her türlü kafa karışıklığını, kötümserliği, yalpalanmayı, geri çekilmeyi, kaypaklığı ve kaçışı yaşar. Dedikodunun, kargaşanın, düzensizlik ve sistemsizliğin kaynağı olur. Bu tür eğilimlerin hepsi böyle dönemlerde ortaya çıkar. Ve bu eğilimler, bu tür ruh halleri, davranışlar, düşünceler küçük burjuva eğilimlerdir. Orta sınıfın, ortayolcu eğilimleridir. O açıdan ortayolculuk aslında tasfiyeciliğin kendisidir. Ağır baskı ve zorluk dönemlerinde partiye her türlü karamsarlığı, dalgalanmayı, didişmeyi, bozulmayı yaşatmayı ifade eder.

İçinden geçtiğimiz süreç açısından ortaya çıkan durumları bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Ortayolcu tutum ve davranışlar, parti dışı ruh halleri ve anlayışların böyle bir sınıf temeliyle ilişkisi vardır. Ağır baskı koşullarında ortaya çıkması, partiyi zorlaması, kendi karamsarlığını, kötümserliğini, zayıflığını, kaçışını, dağılıp, çürümesini partide de yaşatmak istemesindendir. Bu durumu değerlendirmek, anlamak ve aşmak gerekiyor. Partiye, devrimci mücadeleye genel itibariyle toplumun bütün kesimleri katılır. Parti mücadelesi katılmak isteyen herkese açıktır. Yükselme dönemle-

rinde parti içi geniş katılımlarla dolar. Toplumun çeşitli kesimlerden değişik anlayış ve tutumlarla partiye katılım olur. Böyle katılmak suç da değildir, yanlış da değildir. Fakat bu eğilim, anlayış ve davranışların partiye katıldıktan sonra değiştirilmesi gerekir. Partiye böyle katılınabilir, mücadeleye böyle girilir, ama parti ve mücadele içinde böyle yaşanamaz. Yaşanmaması için de partililiği öğrenmek, anlamak, partiye göre kendini eğitip, değiştirmek gerekir. Bu parti nedir, ne değildir? Parti anlayışı, yaşamı, özellikleri nasıldır? Bu partiye nasıl doğru katılım yapılır? Nasıl parti militanı haline gelinir, özellikleri neler? Bunları sorgulamak, araştırıp öğrenerek, kendinde somutlamak esastır. Partiye ters olan yanlarla mücadele edip aşarak, kendini bu biçimde yenileyip, değiştirerek partiye katılım yapılmalıdır. Ciddiye alınır, doğru yaklaşılır ve iyi çalışılırsa bu mümkündür. Parti tarihi de, bütün devrimci hareketlerin tarihi de bunun böyle olduğunu gösteriyor. Fakat böyle yaklaşılmaz bu kendine mesele yapılmazsa, parti ile ters olunduğu hiç görülmeyerek, doğru partinin kendi olduğu sanılırsa, parti ile çelişki, çatışma içerisine girme ortaya çıkar. Partiye gelip parti içerisinde böyle mücadele etmek tehlikeli ve çok zarar verici bir durumdur. Parti içinde olup partiye küçük bir zarar vermek, dışardan yapılan büyük bir saldırıdan daha fazla tahribat yaratır. Onun için içteki durum dışarıyla kıyaslamamalıyız. *"Eksiklerimiz hatalarımız fazla zarar vermiyor"* dememeliyiz. Tersine daha fazla zarar verdiğini, daha çok zorladığını görmemiz lazım.

Parti içi sınıf mücadelesi bu yüzden ortaya çıkıyor ve gerekiyor. Bunun doğru bir anlayışla ve kurallarıyla ele alınıp yürütülmesi gerekir. Parti Önderliği; *"parti içinde böyle bir mücadele vardır. PKK içinde çizgi mücadelesi böyle olur"* diyordu. Çizgi savaşçılığını en temel özelliği olarak tanımladı. Önderlik gerçekleşmesi olarak gördü. Çizgi savaşçılığını anlamak, parti içinde sınıf mücadelesini Önderlik çizgisi temelinde yürütmeyi bilmek gerekli. Bunun ilk koşulu da bunu önce kendinde yapmaktır. Kendinde sınıf mücadelesini yürütemeyen, çizgi dışı, ruh hali, anlayış, tutum ve davranışlarıyla mücadele edip, onları aşamayan kendi dışında da doğru bir sınıf

mücadelesi yürütemez. Parti içindeki çizgi mücadelesine doğru katılım sağlayamaz. Doğru yol ve yöntem bulup uygulayamaz, dolayısıyla başarılı da olamaz.

İç mücadeleyi Parti Önderliği İslamiyet'te kullanılan *"Nefs mücadelesi"* kavramı ile tanımlıyordu. Parti Merkez Okulu'nda, *"içimizdeki düşmana karşı mücadele"* diye tanımlanmıştı. Yani bünyemizdeki, içimizdeki sınıf dışı, parti dışı, ruh hali, anlayış, davranış ve diğer özelliklere karşı mücadele. Bu temelde ortaya çıkıyor. Bunun ölçüsünü nereden alıyoruz? Partiden alıyoruz. Mücadele etmemiz, aşmamız gereken anlayış ve tutumları nereden çıkarıyoruz? Partiden çıkarıyoruz. Böyle olması gerekli. Böyle bir nefs mücadelesi yürütmeden PKK'lileşmek, bunu sürekli kılmadan da PKK çizgisinde başarıyla yürümek mümkün değildir. Bu mücadelenin verilmesi zorunludur. Hangi sınıfa mensup olursa olsun, hangi kesimden gelirse gelsin her kişi için bu mücadele gereklidir. İki; bu mücadelenin bazen yapılıp da sonuca götürülmesi yoktur. Mücadele boyunca, yaşam boyunca sürdürülmesi gereken bir mücadele oluyor. Bu yaşamın diyalektiğinden kaynaklanıyor. Birey bir dönem mücadele edip, kendini doğruya yaklaştırıp, partinin doğru bir yürütücüsü olduğunda, *"ben her şeye ulaştım evliya oldum"* sanırsa yanılır. Partimizde bu durum çokça ortaya çıkıyor. Böyle yaklaşan birey bir süre sonra bir düşüşü yaşıyor. Düşüş olunca, parti *"Düşüş"* diyor. Bu sefer *"bu ne biçim iş? Dün böyleydi, bugün niye böyle oldu? Acaba o mu yanlış, bu mu yanlış?"* deniliyor. O da doğrudur, o da doğrudur. Birbiriyle çelişkili değildir. Şöyle bir kayıt yoktur, *"bu kişi her zaman doğru yapar. Bu kişi her zaman yanlış yapar; buna hep doğru diyeceğiz, buna da hep yanlış diyeceğiz."* Böyle bir ölçü yoktur. İnsanları *"İyi kişiler-kötü kişiler"* diye ayıramayız. İnsan partileşmeyi hazmeder, karar kılar, iç mücadele ile birlikte parti mücadelesini ele alırsa başarılı çalışmalar yapar. Birey bundan uzak durursa veya kendini kaybederek *"Ben her şeyi doğru yapıyorum"* sanır da, iç mücadeleyi durdurursa, yaptığından da geriye düşer. Bir zaman *"doğru"* diye yaptığını bu sefer yanlış yapar. Çoğu zaman bildiklerini bile uygulayamaz hale gelir. Bizde

çok yaygın yaşanan, *"bilgiyi pratiğe geçirememe"* durumu bundan kaynaklanıyor. Çizgi mücadelesinde sıra kendimize geldi mi, onu es geçiyoruz. *"Başkaları için böyle olabilir, ama benim gerekçem şudur"* diyor, geçiştiriyoruz, böyle olmaz. Bu mücadele süreklilik arz ediyor. Süreklilik gerektiriyor.

Orta yolculuk üzerine Parti Önderliği'nin çok kapsamlı değerlendirmeleri vardır. Ortayolculuğu sosyal temeliyle, siyasal, ideolojik, örgütsel görünümleriyle çok derinlikli tahlil etmiş, çok iyi tanımlamış ve buna karşı mücadele yürüterek parti içinde ortayolculuğu geriletmiştir. Gerillanın gelişimi böyle bir mücadeleye çok yakından bağlıdır. Tabii ortayolculuğa karşı mücadeleyi, feodal komploculuğa, avare-asi çeteciliğe ve diğer eğilimlere karşı mücadele ile de birleştirmiştir. Ortayolculuğu çözümleyip, aştırdıktan sonradır ki, gerillasal gelişmeyi köklü ve kalıcı kılmak mümkün olmuştur. Bu değerlendirmeler güncelliğini koruyor. Arkadaşlar ortayolculuğun ne olduğunu görmek istiyorlarsa, onlara bakabilirler. Göreceklerdir ki doğru sandıkları bir çok duruş, anlayış ve tutum parti dışı, orta sınıf tutumudur, bunu orada rahatlıkla görebilirler. Önderliği çok incelemiyoruz, incelerken de kendi üzerimize almıyoruz oradaki değerlendirmeler ışığında kendimizi irdelemiyoruz. Onun için de doğru sonuçlar çıkaramıyoruz. Halbuki Önderlik değerlendirmeleri temelinde kendimizi eğitiyoruz, öyle yapabilmemiz lazım. Bu değerlendirmeler ışığında kendimizi ameliyata yatırırsak, o zaman bir çok yanlışımızı, eksiğimizi, parti ve Önderlikle ters yanlarımızı giderebiliriz. Biraz iddialı, hırslı, cesaretli ve fedakar olursak onları ayırmayı, kendi şahsımızda yok etmeyi, dolayısıyla onların yerine parti anlayışını ve tutumunu geçirmeyi sağlarız. Bu partileşmek için gereklidir. Parti çizgisinde ilerlemek, Önderlik militanı olmaya doğru yönelmek ve ilerlemek başka türlü mümkün değildir.

Şimdi ortayolculuğun görüntüleri oldukça yaygındır. Eğitime isteksiz yaklaşımlar bunlardan biridir. Ortayolcu bir küçük burjuva yaklaşımıdır. Çünkü bu yaklaşım kendini yeterli görmeyi içerir. Kendini eğitip, parti çizgisinde değiştirmek yerine kendini be-

ğenme, kendini doğru görme ve olduğu gibi partiye dayatmayı içerir. Bu, *"parti bana göre değişsin, ben partiye göre niye değişeyim"* anlamına gelir. Süreci anlamamak ortayolculuktur. İşte çoğu zaman *"ben anlamadım, ikna olmadım, şu sorunum var, şu eksiğim var, hazır değilim"* deniliyor. Bunlar süreç karşısında ortayolcu bir duruşu ifade ediyor. *"Netleşmedim, kafam karışık, tam kavrayamadım"*, bunların hepsi aslında farklı anlayışları ifade ediyor. Kişi kavrayamadıysa, yüklenir ve derhal kavrama düzeyini geliştirir. Bunu yapmıyorsa eğer, kendisinde farklı anlayışlar hakim olduğundandır. Anlayamadığından, kavrayamadığından değil, kendine ters geldiğinden kendini esas aldığı ve kendini aşmak istemediğindendir.

Bu çerçevede ortada kalma eğilimleri çok fazla oldu. Önderlik ortayolculuk için;

"Bir kulağı devrimi, bir kulağı karşı devrimi dinlemektir. Bir ayağı partide, bir ayağı düşman da olmaktadır. Bir eliyle partiyi, bir eliyle düşmanı tutmaktır. Biraz partiye çalışmak, biraz parti dışı yaşamaktır. Partiye 'biraz ben sana hizmet edeyim, biraz da sen benim dediğimi kabul et' demektir" diyor.

Giderek bu çok değişik biçimlerde ortaya çıkıyor. *"Ben yapamam, biz bu işleri yapamayız, ben kendimi bunları yapacak hale getiremem, kendimi geliştiremiyorum, aslında bunları iyi yapıyorum"* yaklaşımları hep ortayolcu yaklaşımlar oluyor. Şuna inanmak gerekir; *"ben bunu yapamam, ben bu işleri yapamıyorum"* veya *"anlamıyorum"* demenin altında *"ben daha iyisini biliyorum"* anlayışı saklıdır. Bu konuda net olacağız, kendimizi yanıltmayacağız, burada kendini beğenme, kendini esas alma vardır. Kişinin yapamadığı, partinin istediği gibi olanı yapmadır, yoksa kendi istediği gibi yapmaya hazırdır. Bu nedenle çoğumuz *"boşa çıktık, bir iş yapamadık"* diyoruz. Niye yapamadık? Çünkü partinin istediğini yapmaya girmedik. Parti de bizim istediğimiz gibi yapmamıza izin vermedi. Bunu böyle ifade etmemiz lazım: Geçen dönem pratiğimize baktığımızda, çoğunlukla *"atıl kaldık, iş yapamadık"* diye yakınıyoruz ve gerçekten yapamadık, kendimi-

zi işletemedik. Bundandır, Önderlik şöyle diyordu: *"Kendi başlarına bıraksan öyle böyle bir şey yapıyorlar, bireyci olarak ama. Parti içine gir, parti ile birlikte yap dedin mi, orada hepsi bitiyor. Herkes bir taraftan tutuyor, ortak çalışma diye bir şey kalmıyor"* Bu, ortayolcu bir tutumdur. Ortayolculuk bireyciliktir, bencillik, kendini esas alma, kendini çok beğenme, kendini merkeze koyma, her şeyin kendisine göre olmasını istemedir. Bir yanı budur. Diğer yanıyla çocukça, güçsüz, kendini zavallı durumuna sokma, acındırma, muhtaç kılma tutumlarıdır. Hepsi bu sürece zarar verdi. Bu dönemde çeşitli felsefeler geliştirmeye yönelenler, değişik düşünce ve yaşam arayışları içinde olanlar oldu. Bireycileşme çok ileri düzeyde gelişti. Partiyi esas alma, partiye katılma, parti ile bütünleşme yerine kendini esas alma, kendiyle partiyi bir uzlaşmaya çekme, *"biraz parti, biraz biz olsa olmaz mı?"* deme eğilimleri görüldü. Bir ara arkadaşlar; *"insan biraz da kendisi için yaşamamalı mı? Çalışmamalı mı? Tümüyle bundan alıkonulabilir mi? İnsanın biraz da kendi özel durumları olmamalı mı?"* sorularını tartıştılar. Bunların hepsi aslında bireycileşme eğilimleriydi. Ortayolcu tutumlar daha bir çok yönüyle değerlendirilip, eleştirilebilir. Fakat tümü de örgütleşme ve partileşmeden uzaklaşmayı, partiden kopuşa doğru yönelmeyi ifade eden anlayış ve tutumlardır.

d- Doğru örgüt anlayışı ve parti yaşamı

"Kapsamlı örgüt bağlarına yönelen kişi, kesinlikle doğru yoldadır ve güçlü bir devrimcidir. Bizde bir devrimcinin en güçlü özelliğinden söz edeceksek, güçlü örgütsel özelliklere sahip olan kişiden bahsedeceğiz. Hiçbir özellik, örgütsel özellik kadar bir devrimcinin ölçüsünü belirleyemez. Bir kişinin çeşitli etkilerin altında, dolayısıyla parti çizgisinin karşısında bulunup bulunmadığını ve bir uygulama gücüne sahip olup olmadığını görmek istiyorsak, o kişinin örgütsel ilişkilerine bakmamız gerekir. Kişi örgütsel ilişkilerle hangi düzeyde ilgileniyor? İlişkileri koruyor mu, donduruyor mu, dağı-

tıyor mu, ilerletiyor mu, geriletiyor mu? İşte bir devrimcinin anlaşılmasında en önemli ölçü, kuşkusuz örgütsel ilişkiyi geliştirmek, ideolojik ve siyasal ilişkiyi geliştirmektir, bunların yoğun eğitim çabası içinde olmaktır" (P.Ö)

Yönetim ve yapı düzeyinde bir sürü anlayış var. Biraz imkan olursa hemen onu kendine göre yontma, biraz zorluk olursa *"ben bu çalışmada yokum"* deme, adeta görevi bir mukavele haline getirip, *"şöyle kabul edilirse ben yaparım, yoksa yokum"* deme, ortak çalışma içine girmeme eğilimleri sıkça görülüyor. Bunların tümü küçük burjuva, parti dışı eğilimler oluyor. Partiye doğru katılma, doğru partileşme açısından bunlara karşı mücadele zorunludur. Böyle mücadele yürütmeden partileşme olmaz. Parti militanı haline gelinemez. Bir defa bunu doğru tespit etmemiz gerekir.

Bütün bu eğilim, anlayış ve tutumlara karşı sürekli bir mücadele yürütmek kesinlikle zorunludur. Böyle bir mücadele yürütebilmek için bunların doğru anlaşılması ve doğru çözümlenmesi gerekir. Parti dışılıkları anlayabilmek için de partiyi öğrenmek, özümsemek gerekiyor. Yoksa kendi ölçülerimize vurarak yanlışları ortaya koyup aşamayız, bunları parti çizgisine çekemeyiz. Partiyi özümseyeceksin, parti dışılığı aşmak gerektiğine inanacak, karar verecek, derinlikli değerlendirme yapacaksın ki, parti dışılıkların hepsini açığa çıkarabilesin, kendinde mücadele gücü yaratabilesin. Bu tür eğilim ve anlayışları ortada kaldırmak, aşmak ve düzeltmek için çok yoğun bir mücadele gerekir. Kesinlikle öyle kolay bir mücadele değildir.

İnsanın en zor mücadelesi kendisi ile kendi yanlışlarıyla mücadelesidir. Diğer yandan insanı en çok geliştiren, güçlendiren mücadele de kendi içinde yanlışlarına, eksikliklerine karşı yürüttüğü mücadeledir. Gelişme bu mücadele temelinde sağlanır. Kendisi ile mücadele edemeyen, iç mücadele yürütemeyen, kendi hata ve eksiklikleriyle mücadele halinde olmayan kişilikler gelişemezler, girişken ve atak olamazlar, cesaretli yönelimlerin içine giremezler. Bireyci, dar, kendini beğenmiş, kendi kabuğuna çekilmiş, kendini yaşayan bir konumda kalırlar. Dolayısıyla devrimci olamazlar, top-

luma hizmet eden, toplumun sorunlarıyla uğraşan, o sorunları çözme sorumluluğunu kendisinde gören ve bunun çabası içine giren bir konuma gelemezler. Bu husus hayati önemdedir, işin sırrı buradadır, kesinlikle başka yerde aramamak gerekir.

"İşleri böyle yürütmenin sırrı nerededir?" sorusuna Parti Önderliğinin verdiği yanıt; *"bin bir biçimde yürütüyoruz"* olmuştur. İşin sırrı kesinlikle böyle bir yaklaşımı kabul etmede, yaşama bu biçimde yaklaşmadadır. Parti Önderliği'nin çözümlemelerini her zaman için esas alacağız. Bu konuya ilişkin bir değerlendirmesinde; *"İş başında bir defa yaklaşımlarımız farklı, yaşama bakış açımız ters, anlama durumumuz ayrı. Benim bir çalışmaya yaklaşımım, dolayısıyla partiye, devrime katılımımla sizinki ayrı, ben bir işe girdim mi hakkını veririm, sonuna kadar üzerinde dururum, takip ederim, izlerim ta ki sonuç alana kadar. Sonuç ortaya çıkarsa orada bırakır, kullanıma devreder, başka yerde, daha yeni, daha farklı, daha yararlı, daha büyük işler yapmaya yönelirim. Yaşamım hep böyle oldu. Köyde böyle çalıştım, okulda böyle okudum. Bir noktaya geldim, okulda öğreneceğimi öğrendim, 'Bu kadardır, yeterlidir' dedim. Ondan sonra siyasete girdim, parti mücadelesine girdim. Yani bir gelişme yaratmak üzere parti çalışmalarını ele aldım. Yani girdiğim bir çok başka işi başardıktan sonra, onlarda sonuca ulaştıktan sonra, yeni bir iş olarak parti işini ele aldım. Burada da sonuca ulaşmak, yaratılacak sonuca varmak üzere, üzerinde duruyor, çaba harcıyorum. Sizinki çoğunlukla böyle değildir. Siz, mücadeleye böyle gelmediniz, böyle katılmadınız, diğer işleri tamamlamış olarak, yeni bir işe katılmak üzere devrime gelmediniz. Tam tersine çoğu zaman iş bulamama ortamında, hatta PKK'yi ters anlama ortamında işsiz ve çalışmasız, kendini yaşatma arayışı içinde partiye geldiniz, parti içerisine girdiniz. Bir iddianız yok, bir tarzınız yok, bir amacınız yok. Tam tersine kendinizi partinin ortasına atıyorsunuz 'Parti bizi yaşatsın' diyorsunuz. Bir mücadele yürütmek, bir sonuç yaratmak için değil, kendinizi yaşatmak için partiye gelmişsiniz. Zayıflıklarınızı, yaşam zorluklarınızı gidermek için kendinizi partiye atmışsınız. Çok farklı bir katılım"* diyor.

Şimdi burada kendimizi çözmemiz lazım. Partiye doğru katılım nasıl olacak? Doğruyu nasıl ele alacağız? Partili olmayı, partiye katılmayı, partileşmeyi, doğru partileşmeyi nasıl ele alacağız? Katılım önemli bir husustur, birinci planda o geliyor. İşin doğru ve başarıyla yürütülebilmesi için, bir amaç, bir şeyler yaratmak için bu esastır. Partiye katılmakla kendini kurtarmalık bir biçimde partinin üzerine atmak ayrıdır. Kendini partinin üzerine atmak, gelip partinin içerisine oturup *"Ben de katıldım demek"* partiye katılmak değildir. Partiye, partinin tüm amaçlarına, parti mücadelesini başarıya götürme amacıyla ve tutkusuyla katılmak, onun tarzını, temposunu öğrenerek başarıyı yaratmak için katılmak gerekir. Doğru katılım budur. Başka türlü doğru katılım olmaz. Partileşme olmaz, Parti içerisinde de öyle yaşanamaz. Yani *"ben geldim, şu tarihte girdim"* demekle partiye katılmak olmaz. O gerillaya katılmaktır. Arkadaşların *"katılım tarihi"* diye yazdıkları tarih, gerillaya katılımdır. Partiye katılmanın tarihi yoktur. Gerilla başlamadan önce kimse, partiye ne zaman katılmış bilmezdi. Gerillaya katılmanın tarihi vardır, ama gerillaya katılmayı, partiye katılmak olarak algılamak yanlıştır.

İkincisi; partiye kendine göre katılma olmaz, partinin ölçülerine göre katılım yapılabilir. Partiye katılmayı, parti ölçüleri düzeyinde anlamak esastır, *"ben öyle yapmam, kendime göre anlarım, kendime göre anlayış oluştururum, 'Benim gücüm buna yetiyor' derim ve böyle katılırım"* böyle olmaz, bu biçimde katılamayız. Bu da yanlış bir katılım tarzı ve çok fazla yaşanıyor. Duygusalca, kendini bazen çocukluğa vurarak, bazen acındıracak, bazen kendini büyük görerek, *"parti beni böyle kabul etsin"* anlamına gelen yaklaşımlarla kendini gösteren bir katılım tarzı. Bununda kesinlikle aşılması lazım.

Üçüncüsü; partiye katılmak partinin her şeyine katılmaktır. *"Ben partinin bazı işlerine katılırım, bazılarına katılmam, bazı görüşlerini kabul ederim, bazılarını etmem, bazı çalışmalarına katılırım, bazılarına katılmam, bazı işleri yaparım, bazılarını yapmam, parti benim istediğimi verirse ben de biraz hizmet ederim, vermezse hizmet etmem, protesto ederim, otururum 'Hazır değ-*

lim' derim, çok sıkışırsam 'Eğitim istiyorum' derim" böyle olmaz, böyle partiye katılınmaz. Parti bütünlüklü bir olaydır. İdeolojik, politik, örgütsel pratik bir bütünlüğü ifade eder. Partiye katıldığında ideolojinin tümüne katılacaksın. Politik olarak bütün programına ve çalışmalarına katılıp benimseyeceksin. Örgütüne katılacaksın, pratiğine katılacaksın. Günlük olarak tüzüğümüz ne diyor? *"Partinin bütün görevleri üzerinde çalışmak ve iradesini parti iradesiyle bütünleştirmek için çaba harcamak"* bir bütün olarak partiyle bütünleşme çabasını öngörüyor. Bu noktada doğru olmayan tutumlar vardır. Arkadaşlar eskiden *"yarım katılım, çeyrek katılım partinin bazı şeylerini kabul etmek, bir çoğunu etmemek"* diyorlardı. Böyle bir katılım olmaz. Partinin ya ideolojisine katılım, ya taktiğine katılım, ya bazı politikalarına katılım, ama diğer yerlerini benimsememe; bu taraftarlıktır aslında, militanlık değildir. Militan, partinin her şeyine katılan ve partiyi her halükarda yürütüp, geliştirmeyi esas alandır.

Dördüncüsü; birey partiye yüksek amaçlar ve arayışlar temelinde, kendini hazırlamış olarak gelmeyebilir, toplumsal yaşamın, zorlukların içerisinden sürüklenerek de gelebilir. Devrim zaten ihtiyaç olduğu zaman ortaya çıkıp, gelişir. Devrimci örgütler devrime ihtiyacı olduğu, toplumsal sorunların ağır olduğu, yaşamın zorluklarla geçtiği, çelişkilerin çok keskin olduğu ortamlarda bunları çözümlemek için doğarlar. Onun için bir çok kesimin çok farklı amaç ve hedefler gözeterek devrime gelmesi, partiye katılması mümkündür. Doğru bir geliş, amaçlı bir geliş değildir bu, ama böyle gelmiş olmak da suç değildir. Devrimci gelişmenin doğal bir sonucudur. Birey kendini eğitip, parti ölçülerine göre düzelterek doğru katılıma ulaşır. Bunun yolu da kendi yanlışlarını, eksikliklerini, hatalarını görmek, parti doğrularının karşısında kendini eğiterek geliştirerek, düzeltmektir. Partiye doğru katınayı bilmektir. Böyle yapmamak, nasıl geldiğinden bile habersiz olarak getirip kendini parti içerisine atmak doğru değildir.

"Bizde partiye katılan birisinin katılım derecesi belli değildir, partiye nasıl katıldığı belli değildir. Bu kendisinin bile farkında ol-

madığı bir katılımdır ve büyük eksikliklerle doludur. Her şeyden önce eğitimsizdir, bilinçsizdir, partililiğin ne demek olduğunu, hatta bir partinin ne demek olduğu bilmez. Partinin işleyiş kuralları nedir, kendisinden beklenen görevler nelerdir? Bu konularda hayli yanılgılı ve yetersizdir. Dolayısıyla üyelik koşulları yerine getirilmeden, 'Biz PKK'liyiz' denilmektedir. Bunu aşmak ve sağlam üyelik koşullarına ulaşmak gerekmektedir" (P.Ö)

"Kendini doğal PKK'li sanma", "Duygusal katılım" biçiminde tanımladığımız katılım biçimleri de yanlıştır. Bunlar partinin amaçlarını gerçekleştirmek, onun amaçlarına katılmak yerine, kendini partinin üzerine yüklemek anlamına geliyor. Böyle partiye katılınmaz. Partinin üzerine kendini yüklemek oluyor bu. Bu tür militanlık olmaz.

Bunlar geçen süreç için olduğu kadar içinde yaşadığımız süreç açısından da önemli hususlardır. Yeniden partileşiyoruz. Partinin yenilenmesine, değişim-dönüşüm gerçeğine katılmak, VII. Kongre gerçeğine, stratejik olarak değişen partiye katılmak, kendini bu temelde yenileyebilmek önemlidir. *"Ben böyle öğrendim, parti böyleydi, hep böyle olacak, değişmem, ben partide dümdüz durum, doğrusu budur"* demekle olmaz. Yine; *"ben partide Önderliği bilirim, Önderliğe katıldım, katılırım. Partinin başka organlarını tanımam, katılmam, partinin diğer organlarına hiç değer vermem."* anlayışıyla da olmaz. Bu, Önderliği yanlış anlamadır ve böyle katılım yapılamaz. Önderlik, partiyle ve mücadeleyle vardır. Önderliğin gerçekleştiricisi; birinci planda parti, ikinci planda mücadele, halk ve devrimin ortaya çıkardığı değerlerdir. Eksik olur, yanlış olur hataları olur, tam temsil edemeyebilir, ama Önderlik budur, bunun dışında bir Önderlik yoktur. Bunların hepsini çiğneyerek, bir tarafa atıp *"Ben Önderliği seviyorum, katılıyorum"* denilemez. Şemdin Sakık böyle yapıyordu. Önderlik ona; *"sen beni uzaya çıkarıyorsun, sözde adamı tanrı yerine koyarak alttan yaşamı kendi eline alıyorsun, bu çok tehlikeli bir kurnazlık"* dedi. Aslında bu katılmak değil, Önderliği hiçleştirmek oluyor. Önderliği yaşam dışına atmak, dolayısıyla çizgiye ve Önderlik gerçeğine ka-

tılmamaktır. Önderliğin gücünü ve imkanlarını ele geçirmek, gasp etmek, onu alıp kendin için kullanmaktır.

Öncelikle bir düzeltme yapmak gerekir: Parti, güven üzerinde kurulmuş bir örgüt değildir. Güven üzerine kurulan ilişki parti ilişkisi değil, grup ilişkisidir. Güven, ahbap çavuşluk demektir. Arkadaşlarımız bu tür ilişkiler kuruyorlar, birbirlerine çok güveniyorlar. Bunun parti ilişkileri ile bir alakası yoktur. Parti örgütlenmesi, çizginin gereklerinin ideolojik, siyasal ve örgütsel olarak yerine getirilip getirilmemesine dayanır. Parti Önderliği, *"Bu gerekler yerine getirilmezse, göz bebeğim bile olsa söküp atarım. Eğer kişi çizginin gereklerini yerine getiriyorsa, dünyanın en kötü insanı da olsa, gelir benim en değerli arkadaşım olur"* diyordu. Onun için bu *"İyi insandır, kötü insandır, güvenilirdir, güvenilir değildir"* deyip insanları birbirinden ayırmak siyaset ve örgüt dışı bir yaklaşımdır. Parti Önderliği; *"bana da güvenmeyin, benim ne yapacağım belli olmaz, bana değil çizgiye bağlanın; ben de Apocu olmak için çabalayan bir kişiyim, sonra ne olurum belli olmaz"* diyordu.

Ortada bir Önderlik çizgisi, bir Önderlik gerçekleşmesi vardır; ona bağlanmak ve onun gereklerini yerine getirmek en doğrusudur.

Aynı şekilde partide *"ben Önderliğe güvenirim, başkasına güvenmem"* biçiminde de bir ölçü söz konusu olamaz. Böyle söyleyenler, acaba Önderliğe güvenin ölçütünün ne olduğunu ortaya koyabilirler mi? *"Ben Önderliğe çok güveniyorum"* demek, kendi başına ele alındığında, içi boş bir laf kümesidir. Bu bir ölçü olarak geçmişte partide çok fazla görüldü. Fakat şimdi artık ölçü olmaktan çıktı ve çıkması da gerekir. Bu açıdan rotayı doğru belirlemek, çizgiyi doğru tutturmak büyük önem taşır.

Bir şeyi tartışırken ve anlamaya çalışırken doğru anlamak şarttır. Parti Önderliği I. Kongre'de; *"artık birbirimize bağlı olmaktan çıkıyoruz, artık birbirimizden hesap alacağız ve birbirimize hesap vereceğiz, işbölümü yapacağız, herkes hangi işi yaparsa o çerçevede yapıp hesap verecek; kişiye dayalı yönetim olmaktan, dolayısıyla kişiye güvene dayalı çalışmadan program ve tüzüğe dayalı çalışmaya geçiyoruz"* dedi.

Bu esas da alındı ve geliştirilmeye çalışıldı. Bu husus partide bu biçimde geliştirilememiş veya eksiklikleri olmuş olabilir, bu ayrıdır, fakat işin doğru yanı budur. Bu biçimde partiye bağlanan doğru bağlanır. Sonuna kadar böyle bağlanmayan ve *"ben böyle bağlıyım"* diyen birinin ne yapacağı belli olmaz. Buna çok fazla güvenmemek gerekir.

Önderliğe gerçekten bağlı olan biri kendi yoldaşına da bağlanır. Peki, biz nasıl birbirimize bağlanıyoruz? Bizim bağlılığımız hiç de öyle sağlıklı bir bağlılık değildir. Bu nedenle zorluklarla karşılaşınca nasıl ihanet edeceğimiz belli olmaz. Onun için Parti Önderliği bu tür bağlılığa *"kara sevda bağlılık"* diyordu. Küçük burjuva devrimciliğinin bir yüzü kara sevda misali bağlılık, diğer yüzü ihanettir. Lenin, bu tür bağlılığı böyle tanımlar. Kara sevda tarzı bağlılıkla en alçakça ihanet arasında gidip gelme, küçükburjuva aydınında dışa vuran ruh halidir. Küçük-burjuva aydını rahat koşullarda müthiş bağlılık gösterilerinde bulunur, ama ağır baskı döneminde en kötü ihanete savrulur. Bu durum nihilist aydının ruh halini ifade eder. Bu tip bazen yalpalar, bazen de çok bağlı gibi görünür; bir de bakarsınız, eşi görülmemiş bir hain olup çıkmıştır.

Bizim partimizde de böylesi tipler ortaya çıkmadı mı? En alçakça ihaneti seçen ve en ağır ihaneti yaşayan tipler bir zamanlar sözde Önderliği en çok övenler değil miydi veya öyle görünmediler mi? Semir; "Allah etmesin, *Abdullah arkadaşa bir şey olursa biz ne yaparız, bu partinin hali ne olur?"* diyordu. Zeki; *"Tanrı seni nereden bize gönderdi"* diye övgüler yağdırıyordu. Bunların daha sonra ne yaptıkları ortadadır. Böyle davranan başka kişileri saymaya gerek yoktur. Bunlar sadece Önderlik kendilerini çalıştırdığı ve kendilerine imkan sunduğu ölçüde böyle yaptılar. Övgüleri Önderlik çizgisine değil, Önderliğin verdiği imkana ve yetkiyeydi. Aslında kendileri için söylüyorlardı. Dolayısıyla bu tür bağlılık gösterilerine hiç inanmamak gerekir. Bu nedenle bağlılık ölçülerini doğru tutturmalı, bağlılık olgularını doğru ele almalıyız. Parti Tüzüğümüz, parti çizgisi ve iradesi ile bütünleşmenin gereğinden

söz eder. Benimseme böyle oldu mu, kişi serini verir, ne olursa olsun asla vazgeçmez ve her koşulda onun gereklerini yerine getirmeye çalışır. Bağlılığı böyle anlamalıyız

Bu dönemde arkadaşlar parti olup olamama endişesindedirler. 15 Şubat sonrasında bir parti olarak, ulusal demokratik hareketin öncü gücü olarak kendimizi yürütüp yürütememede endişeler vardır. Bu bakımdan katılımları zedelendi. Bu da doğru değildir, bu da partiyi benimsememek oluyor. Aslında güçsüz bir tutumla partiyi bir noktada reddetmeyi içeriyor.

Doğru partileşme, partiye doğru katılım, partinin amaçlarını hayata geçirmek için, her türlü parti dışılığa ve gericiliğe karşı, parti içinde, parti dışında, kendinde ödünsüz, çıkarsız çok kararlı, ilkeli, cesaretli, fedakar bir mücadele içerisinde olunmalıdır. Bu anlamda katılımlarımızı düzeltmemiz ve yenilememiz gerekiyor.

Yeniden katılım herkes için gereklidir. Yenilenen, kendini stratejik olarak yeniden yapılandıran partiye bir bütün olarak herkesin yeniden katılması, katılımını yenilemesi lazım. 15 Şubat olayı böyle bir katılımı yeniden ortaya çıkarmıştır. İsa çarmıha gerilmeden önce bir öğrencisine; *"yarın sabah ilk horoz ötene kadar beni üç kere inkar edeceksin"* diyordu, 15 Şubat'ı bu çerçevede değerlendireceğiz. İnkar ettik, etmedik, her ne ise, ama buradan şu sonucu çıkaracağız: Partiye katılımımızı iman tazeler gibi tazeleyeceğiz. 15 Şubat partinin yenilenmesini, stratejik değişimini, yeniden yapılanmasını gündeme getirmiştir. Bu yenilenen, yeniden yapılanan partiye katılacağız. Nasıl katılacağız? Tereddütsüz, kayıtsız, şartsız, gerekçesiz katılacağız. *"Şöyle olursa katılırım, şu engelim var, şu zayıflığım var"* demeyeceğiz. Bunların hepsini bir yana atacak, *"bu partinin her şeyinin militanıyım"* diyerek katılacağız. *"Yanlışlarının da militanıyım, eksiklerinin de militanıyım, doğrularının da militanıyım, partiyi başarıya götürmek için her şeyi kabul ediyorum, her şeyine katılıyorum"* diyerek katılacağız. Yoksa *"parti benim istediğim gibi olursa, doğru bulursam katılırım, benim istediğim gibi olmazsa katılmam, benim düşündüğüm gibi olmazsa başka düşünceye katılmam, benim istediğim ve yaptığım gibi ol-*

mazsa ben o yapılanmaya katılmam" demek partiye katılmak değil, kendi istediklerini yapmaktır. Kendi istediklerini yapmak için partiden güç almak, partiyi kendisi için kullanmaktır. Bu katılmak değil, çalmaktır, ittifak yapmaktır, militan katılım böyle olmaz. Parti karşısında böyle duruşun militanlıkla hiçbir alakası yoktur. Bunlar militan dışı duruşlardır. Militan duruş, parti ile tümüyle bütünleşmedir, militanın örgüt ilkesi budur.

"Örgütsel yaşamda kararlı olanlar ve örgütsel yaşamı her şeye dayatanlar, büyük direniş abideleridir. Bütün umutlarını ve hayallerini örgüt potasında yoğunlaştıranlar; eşe dosta, akrabalarına ve hatta düşmana yönelimine bile örgüt ilişkilerine neler kazandırıp neler kaybettireceği açısından yaklaşanlar kaya gibi sağlam kişilerdir" (P.Ö)

Örgütü kendine göre yönlendirmek değil, örgütün yürüyüşüne göre hazır olmak, örgütün bütün kural, kaide ve görevlerine her an hazır olmak, örgütün emir düzeni içinde yaşamak, temel örgüt ilkesidir. Önderlik, *"yanındakiler sana göre olmuyorsa, sen onlara göre ol"* diyordu. Partiyi kendine göre yapmak değil de, kendini partiye göre düzenlemek, doğru katılım, bu biçimde katılımdır. Bu kişinin iradesizleşmesi midir? Özgürlüğünü kaybetmesi midir? Hayır. Tam tersine özgürleşmesi, irade sahibi haline gelmesidir. Bunun dışında bir özgürlük yoktur. Parti militanlığı dışında bir irade yoktur. Varsa çıksın, kimdir görelim ne kadar özgür, ne kadar irade sahibi, kime karşı ne yapmış? Kürt halkı için, insanlık için neyi geliştirmiş. Yoktur. Bunun dışında kölelik vardır, bitiş ve uşaklık vardır. En kötü tükeniş vardır.

Bütün iradeyi, özgürlüğü, halkın, insanın kendine gelişini PKK yaratmadı mı? Bu en fazla PKK ile varolmadı mı ve, en önde PKK ile temsil edilmiyor mu? Dolayısıyla bunları yaşamak PKK'lileşmekten geçmiyor mu? Bunların en iyi yaşandığı yer PKK, en güçlü yaşayan PKK militanı değil mi? Önderlik bütün bunları kendisinde toplayan, özgürlüğü, iradeyi her bakımdan temsil eden güç değil mi? Eğer böyle ise o zaman kendimize ölçü olarak bunu alacağız. Doğru olarak bunu kabul edeceğiz. Bunun dışında, bununla çelişen

hiçbir şeyi kabul etmemeliyiz. Şöyle dememeliyiz: *"Önderlik öyle olabilir, Önderliğe göre olabilir, biz yapamayız, bize göre de böyle olsun."* O da kendi bireyciliğine yer açmaktır. Kendine ayrı bir yer tutmak, parti ile bütünleşmeyi reddetmektir. Bütün bunlara hiç düşmeden, partiye Önderlik gerçeğini çok iyi görme ve çözme temelinde amaçlarıyla, örgütleriyle, mücadelesiyle, her şeyiyle ödünsüz, büyük bir iddia ve tutkuyla katılmak esastır. Her militanın tutumu bu olmalıdır. Doğru katılım budur. Bu da kendisini en çok parti yaşamında ortaya koyar. Kendisini parti yaşamında cisimleştirir. Özgürlüğü ve iradeyi temsil eden ortak yaşam bu biçimde ortaya çıkar.

e- Yeni dönem militanının özellikleri

"Örgütsel alanda yürütülen büyük savaş nasıl devrimleri başaran militanları yaratmışsa, bizde de örgüt sorununda yürütülecek savaşım ve sağlanacak sonuçlar devrimde zaferin esasını oluşturacaktır" (P.Ö)

Parti canlı bir organizma gibidir. Öncelikleri, anlık, günlük olarak yaptığı pratikle yaşama gerçeği söz konusudur. Bu organizma nasıl yaşıyor? Nasıl işliyor, nasıl ayakta kalıyor? Onu canlı, güçlü kılan özellikler neler? PKK gerçekten gücünü nereden alıyor? Çalışırken, savaşırken neye dayanıyor? Biz bu işe nasıl ve ne kadar katılıyoruz? PKK'ye nasıl güç veriliyor? Bu organizma canlı yaşamı ne kadar güçlendiriyor, ne kadar zayıflatıyor? Hangi tutum ve davranışlar güçlendiriyor? Hangileri onu zayıflatıyor, incitiyor? Günlük olarak davranışlarımız nelere yol açıyor? Bu sorular kuşkusuz bizim için hayati ve önemli sorulardır. Partinin varolması, görevlerini yerine getirmesi ve başarması açısından belirleyici öneme sahip hususlardır. Doğru anlaşılması, doğru yanıt verilmesi gerekir. Bunlar dikkate alındığında ortaya çıkan sonuç; partiyi incitme ve zayıflatma değil, onunla ters olma, ona bir çok açıdan zarar veren bir pozisyonda durma gerçeği ortaya çıktı, bu çokça görüldü. Oysa böyle olmaması gerekiyordu. Partiye ters olma, karşıt olma, parti dışılıklar

içinde yaşamayı bırakalım, partiyi incitici, ahengini bozucu, parti ortamını çok küçük zerrecikler biçiminde bile olsa zayıflatıcı konumlarda olmamak gerekirdi. Parti militanı olmak sadece bazı ana doğrularla parti içinde olmak, bunlara dikkat etmek değildir. Partinin iç yaşamına çok etkili bir biçimde katılmak, asla zarar vermemek kadar, çok iyi gözetmek ve zarar verdirmemektir. Ölçüleri böyle almalıyız. Bu anlamda partinin bir yaşamı vardır ve kutsaldır.

Parti Önderliği; *"parti işlerine yönelirken, parti içinde yaşarken kutsal mabette yaşar gibi yaşamak gerekir"* diyordu. Bir ibadet yerine, bir tapınağa girerken bile kırk defa hazırlık yapılıyor, dua ediliyor. Partiye girerken de sıradan bir mekana yaklaşır gibi yaklaşmayalım. Parti içi ilişkiler deyip geçmeyelim, yine yoldaşlık ilişkileri deyip geçmeyelim. Basite alınacak şeyler değildir. Canlı varlık olma, iç yaşamını özenle düzenleme yaklaşımından ve gayretinden gelir.

PKK'nin gücü ideolojisi en ileri düzeyde ve en genel çerçevede parti içinde, parti yaşamında somutlaşır. Bu açıdan ideolojiyi sadece soyut kavramlar olarak ele almak değil, partide somutlaşma durumuna bakarak ele almak, anlamak, görmek ve buna göre değerlendirmek gerekir. Kişinin bile düşünce durumu, anlayışları gerçekte onun yaşamından belli olur, oradan çıkarılabilir. Sözle söylenenler bir niyettir, fazla gerçeği, sonucu ifade etmez, bu parti için de böyledir. Partinin ideolojisi kendini soyut söylemlerde değil, iç ilişkilerinde gösterir.

Önderlik, bütün bunların somutlaşma alanıdır. Partinin iç durumudur, iç yaşamıdır. Bu ne kadar doğru gerçekleşme düzeyi yakalıyorsa, o kadar güç ortaya çıkarıyor, değer ifade ediyor. Bu anlamda partinin iç yaşamı ile, parti yaşamı ile çok ilgili, ilişkili olmayı, değerlendiriyor, tartışıyoruz. Bu canlılık ve güç kaynağımızı sürekli geliştirmek, diri ve güçlü tutmak için her gün değerlendiriyor, düşünüyor, üzerinde duruyoruz. Tekmil alıyor, tartışıyor, bir ölçü tutturuyoruz. Burada bazı şeylerin zedelenmemesi için dikkat gösteriyoruz. Az-çok, yeterli-yetersiz, ama böyle bir durum vardır. Çünkü bizim canlılık ve güç kaynağımız burasıdır. Ne kadar güçlü

bir iç ilişki ve iç yaşama sahip olursak partimiz o kadar örgütlü olur, dışarıya o kadar etkili bir biçimde yansır. Görevlerini başarır, kendisini ilerletir. Tabii iç durumu ne kadar zayıf, bozuk, parçalı, dalgalı ve bütünlüksüz olursa o kadar güçsüz kalır. Dışarıya yansıma düzeyi sınırlı olur, görev yapamaz, hatta giderek dağıla da bilir.

"Kaleyi içten fethetmek" diye bir deyim vardır. Siyasi ve askeri mücadelede kullanılır. Partiler de siyaset örgütleri olduklarına göre, içten bozulma partiler ve ideolojik, siyasal örgütler için en büyük tehlikedir. Belki de onları en fazla gerileten, dağılmasına yol açan etkendir. Dış saldırılar, siyasi örgüt ve partileri bazı yanları ile zayıflatır. Bir kolunu kırar, bir tarafını ezer, biraz darbe vurur, ama temel özelliklerini, üzerinde yürüdüğü ve yaşadığı temeli ortadan kaldıramaz, darbeler, ama üzerinde yükseldiği zemin sağlam kalır. Fakat içten geliştirilen bir darbe yaşam olanaklarını işlemez hale getirebilir. İç yaşam zedelenip, darbelendiğinde işleyiş kalmaz. O zaman partinin üzerinde yaşayacağı, ona hayat veren temel zedelenir. Bu da giderek çürümeyi, yozlaşmayı ve dağılmayı getirir.

Bu tür gelişmelere örgütler içinde *"Yozlaşma, aşınma, çürüme"* deniliyor. Bizde çokça görüldü. Parti yaşamında aşınma var. Aşınma tehlike olarak görülür. Mutlaka önlenmesi, giderilmesi gereken bir tutum olarak telafi edilir. Çünkü bir taraftan darbe yememiz bizim için o kadar zorlayıcı değildir, ama aşınma, ilişkilerimizin, yaşamımızın zayıflaması bizi güçsüz kılıyor. Eylem gücümüzü daraltıyor, zayıflatıyor. Aşınma pratik yapma gücümüzü azaltıyor, gücümüz kırılıyor, moralimiz bozuluyor, coşku ortadan kalkıyor. Onun için tehlikelidir. Zarar verici görüyoruz ve gerçekten de partimiz için en büyük tehdit buradan geliyor.

Bu tabii bize bağlıdır. Bir kez daha kadro konusuna geliyoruz. Kuşkusuz dıştan gelen baskı ve saldırılar parti içi yaşamı, iç düzenlemesini zorlar. Ama, *"dıştan zorlama ve baskı oluyor"* diye kendi yaşam özelliklerimizi darbeleyemeyiz, çiğneyemeyiz. Dıştan gelen baskılara karşı göğüs germek, onları boşa çıkarmak, parti yaşamını daha güçlü kılmakla mümkündür. Çünkü onları boşa çıkarmanın en etkili yolu, parti içini düzenleyip, güçlü kılmaktan geçer.

Bu dönemde bu husus üzerinde daha fazla durmamız, daha iyi yoğunlaşarak, çaba harcamamız gerekirdi. Hala böyle bir sorunumuz vardır. Yeniden partileşmede, yenilenme ve değişimde en çok güç aldığımız, bizi ayakta tutan kaynak burasıdır. Önümüze koyduğumuz görevleri yerine getirebilmek için, parti yaşamına, parti içi düzenlemeye sahip olmamız gerekiyor. Eğer parti yaşamını güçlü ve canlı tutamazsak, bu temel güç kaynağımız zedelenirse, kendimizi bu yenilenme sürecinde, sürecin tehlikeleri ve saldırıları karşısında ezilmeye, darbelenmeye açık bırakmış oluruz. Yine partinin iç düzenlenmesini ciddi bir biçimde ele almazsak, önümüze koyduğumuz programlar, kapsamlı faaliyet planları bir söz olarak, güzel dilek ve istekler olarak kalır. Çünkü onları hayata geçirecek parti olmazsa, pratikleşmez. Onları pratikleştirecek parti ne kadar varolursa, o programların anlam bulması, yaşamsallaşması da o kadar gerçekleşir. Çok istemek, dilekte bulunmak, fakat onları yapacak kadroyu, partiyi, iç düzenlenişi ortaya çıkarmamak; güven vermeyen, gerçekçi olmayan, sözü ile eylemi birbiriyle çelişen durumda olmaktır. Bu da bir küçük burjuva yaklaşımıdır. Böyle olan partiler, parti olamıyorlar. Bu tür hareketler hep kaybettiler. PKK neden ve neye dayanarak gelişti? PKK'nin gücü nereden geldi? Bu noktadaki tutarlılığından geldi. Söylediğini ne pahasına olursa olsun yapmak için çalışmasından, yaptığı kadar söz söyleme durumundan geldi. Önderlik gerçeğinin bu konudaki tutarlılığıyla geldi. Öyle boş, gerçekleşmeyecek vaatlerle ortaya çıkan bir konumu yok. Yapabileceği kadar konuşmasından, eğer bir şeyin yapılması gerektiğini görüyorsa onu yapmak için bir insandan ne bitiyorsa, bir insan neyi yapabiliyorsa, kendisini nasıl şekillendirip çalıştırabiliyorsa çalıştırmasından gelir. PKK'nin güç kaynağı buradan gelir. Önderliğin en güçlü yanı, Önderliksel gelişmenin temel yönü burasıdır. PKK bu yönüyle tutarlı olmaya çalıştı. Diğer örgütlerden veya Kürdistan'da ortaya çıkmak isteyen bazı örgütlenmelerden bu yönüyle ayrıldı. Bu PKK'yi güçlendiren, geliştiren, güven duyulan bir güç haline getiren, PKK'ye, insanların inançla, umutla, güvenle destek vermesini sağlayan en temel etkendir. Böyle olmasaydı, hiç kimse bu kadar değer vermezdi.

"Dolayısıyla biz partileşmeyi buradan yürütüyoruz. Bu tehlikeye karşı korunmak için iç disiplinimizi sürekli geliştiriyoruz. Bu konuda kendi kendimizi terbiye etmeye büyük önem veriyoruz. Bu hususta sınırlı bir başarı sağlayamamamız halinde ülkeye adım bile attırılmayacağını çok iyi biliyoruz. İşte PKK'nin önemli bir diğer özelliği de budur. Bilindiği gibi diğer güçler bunu yapamadılar bunu yapamadıkları içinde dağılmaktan kurtulamadılar. Yurt dışında tek bir komite olayını bile gerçekleştiremediler. Biz büyük uğraşılar sonucunda disiplinimizi biraz geliştirebildik. İçinde bulunduğumuz ortamı biraz daha uygun tuttuk. Bu da kısmi ve sınırlı bir gelişme sağladı. Ülkeye yönelmek ancak bu temelde mümkün olabildi. Bunun böyle bilinmesi gerekir" (P.Ö)

Ne olacağı, ne yapacağı belli olmayan, hatta bir şeyler yapma tutarlılığında olmayan bir güce kim yaşamını verir? PKK'nin söz ve yaşam tutarlılığı o kadar ilerledi ki, Kemal Pir, Önderlik gerçeğini, *"zaferin görünmesi olarak"* değerlendirdi. Bu harekette, Önderlikte zaferi görme ne anlama geliyordu? Bir; ileri düzeyde bir aydınlatıcılık. İki; onları yerine getirme ve gerçekleştirme gücü. Onları gerçekleştirme çabasındaki yaşam tutarlılığı, yaşam tarzıyla, çalışma tarzıyla, disipliniyle bunları gerçekleştirme tutarlılığına sahip olma. Parti yaşamı bununla oluştu. PKK'nin iç duruşu, şekillenmesi böyledir. Militan şekillenmesi, kadro şekillenmesi, iç örgütsel şekillenmesi buna göre oluyor. Bu tutarlılığı görmek, anlamak bütün militanlarda şekillendirmek bizim için çok önemlidir. Parti içi düzeni, yaşamı buna göre kurmak, partiyi bir militan tutarlılığı içinde sanki canlı bir organizmaymış gibi oluşturmak ve öyle yürütmek, öyle yaşatmak gerekir. Buna dikkat etmemiz gerekiyor. Parti böyle ele alıyor kendisini. PKK iç yapılanma olarak kendisini böyle ayarlıyor, böyle şekillendiriyor. Hepimizin bunu böyle bilmesi, buna göre partiye katılması gerekir. Parti ahlakını, parti yaşamını, parti disiplinini en üst düzeyde temsil etmeyi bilmesi gerekir. Partiye doğru katılmak nedir? Parti ahlakının en temel yanı çalışmaktır. Partiyi yüceltmek, geliştirmek, parti içi ilişkileri güçlendirmek için çalışmaktır. Öyle olursak işler düzenli yürür.

Kişilerin durumuna göre ayarlayarak partiyi yürütemeyiz. Ayakta bile tutamayız. Mücadelenin gereklerine göre, partinin işlerine göre işleri düzenlediğimiz ölçüde bu olur. Partinin içinde en aykırı duruş *"bana göre olsun, ben böyle zorlanıyorum, şöyle olmadı. Bana şu uygun düşmedi."* Partiye göre uygunluk nedir? Parti de bir canlı varlık, canlı organizmadır. Bu partide işler nasıl yürüyor? Parti de zorlanıyor mu, zorlanmıyor mu? Parti ne kadar zorlanıyor diye tartışılmıyor, ama kendilerinin ne kadar zorlandığı, kendilerine göre işlerin nasıl düzenlenmesi gerektiği konusunda ısrarlı bir duruş var, mücadele ve dayatma var. Bireyin parti içindeki duruşu, parti içi ilişkilere katılması, kendinin durumuna göre değil de partiye göre olmak durumundadır. Eğer bireyin yaşamı değil de, partinin yaşamı esas alınacaksa bu böyle olmalıdır. Parti yaşamı bununla varolur. Biz kendi bireysel durumumuza göre partiyi belirlemeye kalktık mı, orada bir yaşam, bir bütünlük, bir örgüt kalmaz. Bunu dikkate alacağız. Parti bizim için birinci planda gelen varlık olmalı. Partinin yaşamını esas almamız, canlı ve diri tutmamız esas olmalı. Eğer partiye katılacaksak, parti militanı olacaksak, bunu yaptığımız ölçüde olacağız. İç ilişkiler, iç yaşam, yoldaşlar arasındaki ilişkiler, parti içindeki söz, davranış ve duruşumuzun buna göre olması gerekir.

Önderlik *"ben bu durumumla halkın karşısına veya bir kişinin karşısına çıkmadan önce saatlerce düşünüyor. Kendimi ayarlıyorum. Acaba nasıl durmalıyım, ne söylemeliyim?"* diyor. Öyle bir süreç yaşadık ki, şimdi bizim parti içinde palyaço gibi duruluyor. Herkes kendini hak sahibi görüyor. "Bu partinin içindeyim, partide her şey benim hakkımdır. Ona göre davranış gösteririm" deniliyor. Bu yanlış bir durum. Sevgi, saygı, düzen, disiplin, ölçü kalmamış, dikkat duyarlılık yok, hassasiyet çok azaltılmış; ondan sonra da bu durum yiğitlik, özgürlük, iradelilik, gelişme olarak ortaya konulmak isteniliyor. Bütün bunlar yozlaşmadır. Gelişme, partileşme değil, partiye doğru katılma değil, partiden kopmaktır. Bu açıdan çoğumuzun marifet sandığı, iyi sandığı, yiğitlik sandığı şeyler aslında parti karşıtlığıdır. PKK'yi bu bakımdan herkesin iyi değerlendir-

mesi gerekiyor. Hiç kimse kendine göre bir PKK değerlendirmesi yapamaz. Hepimiz PKK'yi anlayıp, kendimizi PKK'ye göre düzenlemek zorundayız. Bu noktada, "parti ne söylerse söylesin, ne derse desin, benim bildiğim bildik, çaldığım düdük. Parti söyler geçer, ben de bildiğimi yaparım, en iyisi benimkidir" dercesine bir tutum çok ileri düzeye çıkmış, değiştirmekte zorlanıyoruz. Kendini beğenmek midir, koy vermek midir, çok amaçsız, iddiasız olmak mıdır? Nedeni her ne ise kötü bir durumdur. Parti içi düzen böyle zedelenir. Parti en fazla bundan kaybetti. Partiyi yıkmak isteyenler en çok buraya saldırıyorlar. Şimdi oligarşik rejim Önderliğin yaşamına saldırıyor, duruşuna saldırıyor. Önderlik *"özgür bir birey olarak kalmayı hala onur verici buluyorum"* diyordu. Durup dururken niye söyledi bunu? Topluma, partiye mesaj veriyordu. Büyük bir saldırı var kendisine, buna karşı tutum belirledi, bunun üzerine saldırıya geçtiler. Provokasyoncu unsurlar, dıştan gelen saldırıların içimizdeki uzantıları neyi bozmak istediler? Neye saldırıyorlar? Bizim parti ahlakımızı bozmak istediler, disiplinimizi bozmak istediler, yaşam özelliklerimize saldırdılar. Partinin iç düzenlenişine, iç ilişkilerine saldırdılar. Parti içindeki disipline, saygıya, düzene saldırdılar. Yoldaşların örgüt ahlakına, disipline uyma, ona tabi olma, onunla bütünleşme gücüne saldırdılar. *"Köleleşmiş"* dediler, *"İradesizleşmiş"* dediler. *"Her yöne götürülür hale gelmiş, güçsüzleştirilmiş"* dediler. Disiplini böyle görmek istediler. Oysa ki bunlar olmazsa ortada örgüt kalmaz.

Bir Fransız vardı. Açıklama yapmıştı, *"Ne yapılırsa yapılsın, PKK'den kaçanları bir araya getirmek mümkün değil"* diyordu. Adam yıllarca PKK karşısında örgüt kurmaya çalışmış, fakat başaramamış, en son o sonuca varmış. Neden? Çünkü, birbirini dinlemiyorlar, birbirleriyle ortak iş yapamıyorlar ve adam pes ediyor. Birbirini dinlemeyen bir konuma geldin mi, örgüt diye bir şey kalmaz. Ortak eylem gücü kalmaz. Bu noktada bizde aşınma, kendine göre yaklaşımlar var. Geçmişte tehlike nerede oluştu? Deşifre olmuş birkaç lümpenin varolmasından gelmedi. YNK'nin çok askeri gücünün olmasından da gelmedi. Tehlike parti yaşamındaki zede-

lenmeden geldi. YNK gibi bir güç neye dayanarak bize askeri saldırıda bulunmaya cesaret etti? İçimizdeki duruma dayanarak. *"Bunlar savaşma, mücadele etme iradesini gösteremez"* dedi. *"Birlik, bütünlük içerisinde olmazlar"* dedi. Hatta çatışma olduğunda Celal Talabani *"PKK bunu yapamaz, yapmaya gücü yok"* demiş. En son durumu değerlendirirken *"biraz erken mi davrandık acaba? İçeriyi biraz daha bozma temelinde olsaydı dağılma gelişebilirdi. Karşı toparlanma gelişti, dejenerasyonu yeterince geliştirmeden mi girdik?"* diye hayıflanıyor, oradan değerlendiriyordu. Bu durumu dikkate almamız, anlamamız gerekiyor. Bu dejenerasyonu oluşturan; kendine görelik, kendini en mükemmel sanına durumlarıdır. *"Benimki doğru, başkasının doğrusu yok"* biçiminde kendini esas alma var. Arkadaşlar *"Eleştirileri içimize sindiremiyoruz"* diyorlar. Partiden çekinmeme var. Bazı yerlerden rapor geliyor; *"eskiden partiden korkuyorlardı, düzenli oluyorlardı, şimdi herkes har vurup harman savuruyor, yiyor içiyorlar"* diyor. *"Gerilla varken korkuyorlarmış da, şimdi korkmuyorlarmış."* Partiye bir saygı yok. Parti gerçekleri bu kadar ortadayken kendi durumunu düşünmek ve dayatmak; ya kendini hiç anlamamak, ya ayakları havada olmaktır. Çok pervasız bir saldırı oluyor. Partiyi dikkate alma, partiyi kutsal bir güç olarak görme ve ona göre yaklaşma düşüncesi zayıflamış. *"Ben partiye göre olmalıyım"* düşüncesi neredeyse hiç yok, *"parti bana göre olsun, benim ihtiyacıma göre olsun"* anlayışı esas. Böyle parti yaşamı olmaz, partiden böyle istenmez, partinin istediklerine göre partiye katılınır. Parti Önderliği, *"ben kendimi ancak yüzde beş uygulayabiliyorum"* dedi. Doğru bir ilişki düzeni ve bir bütünlük yaratabilmek, bu temelde etkileyebilmek için, *"başkaları size uymuyorsa siz onlara uyun"* dedi. Diğer türlü insanları etkileme, inandırma, doğruya çekme imkanı yok. O açıdan bunları söyledi. Bunlar bizim için önemli.

Mevcut durumda bir örgütüz. O kadar uzaklaşmış, dağılmış da değiliz. Fakat temel birkaç özellikten uzaklaşma durumu var, aşınma var. Bazı ölçülerimiz var, eleştiri-özeleştiri yapıyoruz, sorgulama var, ama bunlar sınırlı şeyler. Sorun bunlar değil, sorun bir par-

ti atmosferinin olması. Çok yüce değerlerle donanmış bir parti ortamının oluşması. Parti ortamının böyle bir yaşama göre şekillenmesi önemli. Öyle ki söze gerek duyulmadan, başka türlü eleştiriye gerek duyulmadan insanların kendilerini eğiteceği, düzen vereceği, yeni özellikler kazanacağı, bir ortamın olması gerekir, bu çok önemli. Parti içi ilişkileri buna göre ayarlamalıyız. Bunu yaratmak için çalışmalıyız ve bundan herkes sorumludur. Herkesin bunu yapma, buna katılma sorumluluğu vardır. Genel bir katılım olursa böyle bir ortam, böyle bir atmosfer oluşur. Bu ne kadar güçlü olursa biz o kadar güç oluruz, dışa karşı etkili mücadele ederiz. *"PKK bunu yapamaz"* demişler, niye? *"PKK karar alamaz, bir kişiye bile silah sıktıramazlar. PKK'nin silah sıkacak gücü kalmamıştır"* demişler, neden? PKK'de iç aşınma, iç yozlaşma ortaya çıkarılmış olarak görüldü de onun için. Bizim de bunu tersine döndüren, tersini geliştiren bir yaklaşımımızın olması gerekir. Partinin iç ilişkilerine, yaşamına böyle bir yaklaşım göstermemiz lazım. Basite almayalım, hepimizi var eden, yaşatan, geleceğimizi belirleyen, güvenceye alan tek güç kaynağı burasıdır. Öyle hafif görülmesin, başka hiçbir şeyle yaşanmaz. Bu konuda çok aşınma var ve buna karşı mücadele de yetersiz. Uzlaşma var. Kendini idare etme, parti dışılıkları dayatarak, sermaye gibi kullanarak kendine yer etme, güç kazanma, ahbap çavuşluk, grupçuluk var. Birey partiyi uygulamıyor, çalışmaları yürütmüyor, ahbap çavuştur, dedikodu yapıyor. Her türlü dejenerasyona izin veriyor. Yanında her şeyi yapabilirsin. Hiçbir şeyden rahatsızlık duymuyor. Her tür kir, pas içinde yaşamaya razı. *"İyidir"* deniliyor. İyilik bunun neresinde? Bunlar iyilik olmuş içimizde, ölçü olmuş. Hem de iyi ölçüler. Buna dayalı birbirini idare eden, kollayan tutumlar var. Grupçuklar, ahbap çavuşluklar var. Bu ilişkiler parti ilişkileri değil, yoldaşlık ilişkileri değil. Giderek birey birey, grup grup, alan alan, bölge bölge ayrışmalar oldu. Bir ara bir arkadaşımız eleştiri alıyor, alınıyor. Hatasının farkına varmıyor. *"Ben yanlış yaptım"* demiyor. *"Ben falan yerliyim, onun için bana haksızlık yapılıyor; ben filan eyaletten geldim, filanın adamıyım onun için böyle davranılıyor"*

diyor. Böyle ölçü mü olur? Sen partiyi uygulamıyorsun, yerle bir ediyorsun. Ondan sonra da arkana filan grubu, filan alanı alıyorsun. Bu tehlikeli bir yaklaşımdır. Parti içinde böyle ilişki olmaz, ölçü böyle olmaz. Bu partide böyle düşünceler ortaya çıkıyor, böyle duygular varoluyor, hatta dillendiriliyorsa, epeyce aşınma oluşmuş demektir.

PKK bunlara yabancıdır, karşıttır, bunlar PKK içinde yoktur. Bunlar sonradan oluştu. Bireyler kendilerine göre yüksek politika yaptıklarını sanıyorlar. Bireysel davranış, alıbap çavuş, grupçuluk, bölgecilik, parçacılık, eyaletçilik, hatta geçen süreç öyle oldu ki, Konsey'in her birisini bir grup yapmak için alttan alta tazyik geldi. Dinleseydi, parti kırk parçaya bölünürdü. Güya kendine yer açmak için partiyi çekiştirme vb. yaklaşımlar gelişti. Bölücü, parçalayıcı tutumlar çıktı. Sevgi, saygı ilişkileri kalmadı. Parti terbiyesi bile bozuldu, terbiyesizlik gelişti. İşler küfretmeye kadar gitti.

Mesela 15 Şubat sonrası, kadın hareketine dayatılan anlayış biliniyor. Bu bizi en çok nerede zorladı? Çok mu güçlüydüler? Müthiş bir ordu muydu? Değildi. Zorlanılan nokta, partinin bozulmasıydı. Parti yaşamını bozdu, parti birliğini, bütünlüğünü bozdu. Bunun sonu kongreye, divana küfretmeye kadar gitti. Bazı bayan arkadaşlar yüzümüze baka baka divana küfür ettiler. Biz, *"eyvallah"* dedik. Sabır gösterdik. İyilik, güzellik bu muydu? Gerçekten özgürlük bu muydu? Hayır, bu bir düşman oyunuydu. Objektif olarak düşman özeliklerinin getirdiği bir savrulmaydı. Sabır gösterilmeseydi, politik yaklaşım gösterilmeseydi, bin defa darmadağın olunurdu. Bunlar bizi en çok zorlayan, en çok zayıflatan hususlardır.

YNK buna dayanarak bize saldırı gücünü gösterdi. Buna dayanarak *"Bir şey yapamazlar, bir kurşun bile sıkamazlar"* diyordu. Neden? Çünkü *"İçi bozulmuştur, örgütsel yapısı bozulmuştur, disiplini, anlayışı bozulmuştur onun için bir şey yapamazlar"* noktasına gittiler, saldırıyı geliştirdiler. Şimdi bile tehdit ediyorlarsa, bu nedenle ediyorlar. *"Zayıftırlar, vururuz, yıkarız"* umudu taşıyorlar. Bu tür özellikler, duruşlar düşmana umut veriyor, güven veriyor, saldırı gücü veriyor. Düşmanı geriletmiyor, düşmanın iç uzantısı,

ajanlığı anlamına geliyor. İşler böyle olsaydı baştan beri PKK olmazdı. Yıllardır dünyanın her tarafından bu kadar insan toplandı, bir arada yaşadı. Neye dayanarak yaşıyor? Parti ölçüleri olmasa bu kadar çekici, toparlayıcı olabilir miydi? Olamazdı.

Demek ki PKK ayrı bir varlık, PKK'nin özellikleri ayrı, bunu göreceğiz. O zaman, "Bana ne, PKK'nin ölçüleri kendine, ben kendi bildiğimi yaparım" diyemeyiz. PKK'nin ölçülerini esas alacağız, zarar vermeyeceğiz. En büyük zarar burada ortaya çıkıyor. Şurada şu eylemi yapmış, başarısız olmuş, şu siyaseti yürütürken şu kadar yapamamış. Bunlar çok önemli değil. Orada yapamamışsa döneriz öbür taraftan yaparız. Çok zor değil, ama parti içinde zedelenme, parti içinde bozulma, gevşeme olursa onu tamir etmek çok zordur. İşbirlikçi çete eğiliminin partiye verdiği en büyük zarar iç düzeni, işleyiş düzenini bozmaktı. İç anlayışı ve ahlakı bozmaktı. Partinin yaşamını bozmaktı. En büyük zararı burada verdi. Bir yığın yanlış anlayış koydu. Çekişme, didişme, ayrışmayı oturttu parti içerisinde. Partiyi eylem yapacak yüksek bir eylem gücü olmaktan çıkardı. Parti bununla yıllarca uğraştı. Tehlike buradan geldi. Parti değişim sürecine girmekte onun için o kadar zorlandı. Öyle bir parti ile değişime gidilemezdi. Disiplin ve denetimi olmayan bir parti, bir de sistemini yıkıp, onu zayıflık içinde bıraktın mı, düşman saldırılarına karşı nasıl ayakta duracak, duramazdı. Önderlik en çok zorlanmayı burada yaşadı. Eğer bir çok değerlendirme düşünce düzeyinde kalıp zamanında pratikleştirilemediyse, örgütün içinde bu tür tutumların ve anlayışların varlığından dolayıdır. Bunları görüp aşmasını bileceğiz. Bu noktalardan yola çıkarak kendimizi düzelteceğiz. PKK böyle bir örgüt. PKK militanı da örgüte böyle katılan bir militan.

"Ne kadar sağlam partileşilirse, parti çizgisine egemenlik ve onu uygulama gücü de o oranda artacaktır. Yaşamınızı bunun için adamışsınız. Sağlam bir partili olamayanların yaşamı boştur ve her an kullanılmaya elverişlidir" (P.Ö)

Lenin, devrim sonrası, iç savaş sürecinde Kızıl Ordu'yu kurarken Stalin'e; *"filan göreve git"* demiş, Stalin de; *"Troçki gitsin"*

demiş. Lenin bir kitapta bunu Stalin'in zayıflığı, küçük burjuvalığı olarak değerlendiriyor, *"partinin temel ölçüsünü ihlal etti"* diyordu. Gerçekten de önemli. Bizde; parti yaşamı, çalışmaları ve görevleri karşısındaki duruşumuza bakalım. Öyle *"filan gitsin"* demek değil, kırk defa istifa ediyoruz, protesto ediyoruz. Resmiyet bir yana fiiliyatta işi bırakıp, kendi bildiğine gitmek diz boyu. Görev karşısında *"ben şu görevi yerine getireyim, mutlaka yerine getirmem gerekir. Ben şu göreve talibim, bunu alayım ve yapayım"* yaklaşımı yok. *"Başkası yapsın"* yaklaşımı hakim. Görev, bizde yetki elde etmek olmuş. Bunun PKK ile hiçbir alakası yok. Birey *"görev istiyorum"* diyor, bir çalışma gösterince, *"öyle olur mu?"* diyor. Araştırma-inceleme konuları belirledik, yazı yazıyoruz. Bir sürüsü *"Görev istiyoruz"* diyor, aylardır başımızın etini yiyordu. *"Buyur görev yoldaş"* dedik, kaçtılar. Görev değil kendini yaşatacak yer isteniliyor.

İşe göre kendini ayarlama yok. *"İşi daha fazla ben yapayım, yoldaşlar zorlanmasın, zorlanan ben olayım"* anlayışı yok. Partiyi bölmek istediklerinde zindanlardaki yoldaşlarımız; *"Biz Önderliğin yanlışlarının da militanıyız"* dediler. Şimdi ise bir arkadaş bir işi yapmadığında biz çıkıyoruz içinden. Öbürü yapmadıysa bu bize bir üstünlük vermiyor. Acı duymamız gereken bir durum. Yapmadıysa senin elin ulaşabiliyorsa sen yapacaksın, ama çoğu zaman bu yapılmıyor. Niye? Çünkü; *"O yapsaydı, onun göreviydi, o yapacaktı"* deniliyor. Bu olmaz işte. Böyle militanlık, böyle yaklaşım olmaz. Partinin yaşamını düzenleyen ölçüler, partinin ahlakı böyle değil. PKK'nin ahlakından kimse kuşku duymasın. Bu ahlak göreve ve çalışmaya yaklaşımdan geliyor. Onun çalışmaya yaklaşımı kendini partiye katma düzeyinden ileri geliyor. Yani fedakarlığından. Bunu görmemiz ve anlamamız gerekir. Partiyi bunun üzerinde inşa edersek bu doğru bir parti inşası olur, diğer türlü olmaz.

Düzeltilmesi gereken bir çok yan var, bir yığın ihlal var, iç disiplin çok bozulmuş. Birey çok geri, geriliğini ileri sayıyor. Görev karşısındaki durum yine böyle. Göreve yaklaşımı adeta *"Ver karışma hesap da sorma, yetkiyi ver istediğim gibi kullanayım"* biçi-

minde. Partinin en değerli hazinelerini ver, hiç umurunda değil. Rahatlıkla hak talep edilebiliyor, az bulup küsüyor, *"Fazlası verilmelidir"* diyor. Olumsuzluk ortaya çıktığında, biraz eleştirdin mi *"bu da ne? karışılmamalı, ben istediğim gibi insanları tüketmeliyim"* deniliyor.

Bir yönetim çekişmesi var, hele ordumuzdan insan ürküyor. Eskiden de öyleydi, şimdi de öyle. İnsanlara gözünü kırpmadan ölüm emrini verebiliyor. Bu insanlardan ürküyoruz. Ne cesaret. Bu nereden geliyor? Böyle vicdan olur mu? Vicdanı olmayan PKK'li olmaz; PKK, eşkıyalık hareketi filan değil. Parti Önderliği *"dörtlü çete çizgisi, Şemdin anlayışı"* dedi. İşbirlikçi çete çizgisi, eğilimi basit bir olgu değildir, bir gerçekliktir. Çok fazla kişiyi suçlamak için yapılmış bir eleştiri değil. Hatta az bile yapılmış. Ne söylendi? En çok onlar söylediler. Zeki, parti içinde söylemediğini bıraktı mı, yapmadığını bıraktı mı? O kadar insanı katletti, onun hesabını verdi mi? Vermedi. PKK, bu kadar sahipsiz bir güç müdür; kendine sahip çıkmayacak mı? Çıkacak elbette. Bu bakımdan her şeyi derli toplu değerlendirmemiz lazım.

Bir eğilim de, bürokratik eğilimdir. Çoğunlukla kendini konuşturmak için bürokratik istem var. Bu yaklaşım parti tarzıyla çelişiyor. Bu eleştiri-özeleştiriyi ortadan kaldıran, değişimi ortadan kaldıran, adeta bölünmeyi ifade eden bir yaklaşım. *"Görevlerimiz belli olsun, yetkilerimiz belli olsun, herkesin yeri belli olsun, böyle olmazsa örgüt olmaz."* Böyle bir eğilim, bir dayatma var. Bu bir paylaşım yaklaşımıdır. İşbölümü, görev bölümü gerekli. Ama bürokrasi parti için zararlıdır. Bir dönem partide yönetim olmak sanki ağa olmak gibi terakki edildi. Yani her türlü görevden, çalışmadan uzak durmak, artık her türlü imkana sahip olmak gibi algılandı, bu yanlıştır. Parti içinde öyle bir yönetim-yapı ayrışması, öyle bir yöneten, yönetilen yoktur. Parti eşit hak ve özelliklere sahip üyeler topluluğudur. Yukarıdan aşağıya hiçbir ayrım olamaz. Diğeri işbölümüdür. Biraz bilinci fazlaysa, bilincini paylaşmalı, parti ahlakı bunu gerektiriyor. *"Diğeri bu kadar yaptı. Ben de bu kadar yaparım"* anlayışı küçük burjuva anlayışıdır. Bunu düşünmek bile kü-

çük burjuvalıktır. İtiraf edelim, her gün kaç defa böyle düşünüyoruz? Ufak bir işi yaparken, *"O yaptı mı, ben yapmadım mı?"* diye ne kadar düşüyoruz. *"Ben de bir şey yok, hiçbir şey olmuyor. Ben çok iyi durumdayım"* diyen en büyük yalancıdır ve PKK'nin içinde kimse inanmaz. Diğer türlü olmak da çok kötü değil. Kötü olan o durumda olmayı kabul edip de kendini düzeltmek için mücadele etmemektir. Günlük olarak kendisi ile mücadele halinde olmamaktır. Önderlik gerçeği günlük olarak mücadele ve gelişme gerçeğidir. Bu böyle tanımlandı. Parti içindeki ilişkileri doğru anlayacağız. Eleştiri-özeleştiri yapmayı doğru anlayacağız. Kendimize göre yapmayacağız, parti ölçülerine göre yapacağız. Parti ihtiyacına göre yapacağız. Partiyi savunmayı bileceğiz, kendimizi değil. Çoğu zaman parti bir tarafta kalıyor, biz kendimizi savunuyoruz. Bireyin parti karşısında kendini savunması mümkün mü? Doğru da olabilirsin, hakkın da olabilir, ama hiçbir değer ifade etmez. Parti karşısında savunmalık duruma düşmek bir çok şeyi kaybetmektir. O açıdan o bürokrasiyi kıracağız. Yönetim çekişmeleri, yetki kavgaları, istem yaklaşımları buradan ileri geliyor.

"Ben de filanım, benim de hakkım var, bana verilsin" deniliyor. "Şu benim hakkım, ben de ona sahip olayım" deniliyor. Böyle talepler çıkıyor. Bunların hiç birisi doğru değil. Böyle bir parti olmamalıyız. Parti Önderliği şimdiye kadar partinin o duruma gelmesine izin vermedi. Bundan sonra da izin vermemeliyiz. Dolayısıyla iç ilişkiler, iç düzenleme, parti içi yaşamımız, parti ahengi nasıl olmalı? Bunu partiyi en güçlü kılan, en çok geliştiren yönlerde aramak lazım. Parti örgütlülüğünü hangi anlayış ve tutumlar en ileri düzeye çıkarıyorsa, hani yaklaşımlar iradeli, etkili, bütünlüklü, kararlı ve örgütlü kılıyorsa onlar doğrudur, onları esas almalıyız. Bu anlamda da parti yaşamı sürekli gelişen bir yaşam. Bazı temel ölçüleri de var elbette. Ama gelişimine göre, ilerlemeye göre sürekli kendisini geliştiren, yürüyen bir yaşam, öyle olması gerekiyor. Kendi iç yaklaşımımızı, iç ilişki düzenimizi buna göre kurmamız, geliştirmemiz, kendimizi buna göre yetkinleştirmemiz önemlidir. Kendi eğitimimizi buna göre geliştirmemiz gerekli. Öyle olmalı ki, partiyi

inciten bir tutum olmamalı. Ölçülü, içten, bir amacı başarmak üzere bir araya gelmiş bir güçte olmalıyız. Öyle bir katılımımız, yaklaşımımız olmalı.

Uzun süre içerisinde giderek çok fazla birbirini tanıma, resmi ilişkileri kaybetme gibi durumlar ortaya çıkabiliyor. Tehlikelidir. Buna karşı da mücadele etmeliyiz. İlişkiler siyaset dışı, resmiyet dışı arkadaşlığa dönüşmemeli. Bu ideolojik, siyasi mücadeleyi ortadan kaldırır. Hep bazı ölçüler ve sınırlar içinde hareket edilebilmeli, parti içi ilişkiler ve yaşam buna göre düzenlenebilmeli. İlişkilerin siyasal, ideolojik çizgi çerçevesinde, örgütsel ölçüler çerçevesinde bir düzeni, sınırı, resmiyeti olmalı. İlişkilerimiz çok bürokratik bir resmiyete düşmemeli, ama örgüt resmiyetini de içermeli. Belli sınırlar dahilinde hareket edilmeli. Çok ahbap çavuşluğa gitmemeli, ama kuru bir resmiyete de dönüşmemeli. Bürokratik bir aygıt haline gelmemek ilişkilerin biraz böyle düzenlenmesine bağlıdır. Şimdiki durumda biraz da olsa böyle bir tehlike var. Geçen süreçte biraz daha vardı. Şimdi parti mevcut çalışmalarla biraz aşıyor, fakat biraz daha üzerinde durabilmeliyiz. Daha iyi ölçüler tutturabilmeliyiz. Bunun ölçüleri nelerdir? Parti tarihini incelemeliyiz, araştırmalıyız. Tüzüğümüz var, tüzüğün belirlediği kurallar, yaşam ölçüleri var. Militanın şekillenmesine dair belirlediği ölçüler var. Onları dikkate alabilmeliyiz. Onlar çerçevesinde kendimizi eğitip geliştirirsek, parti içi yaşamı yetkinleştiririz, ilerletiriz. Parti içi yaşam ne kadar güçlü olursa, partinin moral gücü, iç düzenlenişi, disiplini, ahengi ne kadar ileri düzeyde olursa, parti örgütlülüğü o kadar fazla olur. Örgütlü parti de o kadar iş yapar. Militanın bunları yaratma sorumluluğu vardır.

Yeni dönemde militan bütün görevlerle birlikte böyle bir parti örgütleme, parti yaşamını yaratmakla da sorumludur. Sıradan partinin militanı olunmuyor, PKK militanıdır. PKK'nin uluslararası komploya karşı mücadele eden sürecinin militanı, bunun özelliklerine göre şekillenecek, kendini bu özelliklere göre yapılandıracak. Bu özellikler parti tüzüğünde var. Onlar temel özelliklerdir. Onlar da incelenmeli. Yine, devrimci militanın özellikleri'nde bunlar

açımlanmış. Bir de dönemsel olarak içinde bulunduğumuz sürecin parti görevlerini başarıyla yerine getirecek militan nasıl olmalı? Dönemsel özellikler var. Değişim döneminin, yenilenme döneminin özellikleri, yine yeni stratejiye göre militanın sahip olması gereken özellikler, bir de geçmiş süreçte mücadele içerisinde ortaya çıkmış yanlar var. Şimdi mücadele değişiyor, eski stratejiye göre militan şekillenmeden, yeni stratejiye göre militan şekillenmeye geçmek gerekiyor.

Eski stratejide de parti militanı bir bütün olarak temel parti özelliklerini, ölçülerini şahsında temsil eden konumda olmalıydı. Ama öyle bir partileşmeyi yaşayamadık, biliniyor. Militanlaşmamız zayıf kaldı. Eksiklikler oldu. Hep eleştiriler oldu bu konuda. Savaş bizi zorladı. Zorladıkça bazı özellikler öne çıktı, tek yönlü olundu. O durumla geçmiş süreç olduğu gibi götürüldüyse de, şimdi yeni stratejiyi bu özeliklerle götürmek mümkün değildir. Artık eskisi gibi işlerin yürütülemeyeceği açık. O zaman yeni stratejiye göre özellikler neler olmalı? Mutlaka edinilmesi gereken ölçüler var. Onları bulmalıyız.

f- Eğitim ve kadro gerçeği

"Başından beri PKK'de esas gelişmeye yol açan öncü militanların baş uğraşları eğitim olmuştur. Haki yoldaştan, Agit yoldaşa kadar, özellikle Mazlum yoldaşın çalışmalarının temel yönü eğitimcilikti. İşte onların bu özelliklerine bağlı kalacaksınız" (P.Ö)

Sürecin geliştirilmesine ilişkin kadronun yeterliliği, yetersizliği, kendini eğitme ve yenileme zorunluluğu bir çok kez ortaya konuldu. Parti Önderliği'nin genelde kişilik eğitimine, kadro eğitimine, halkın eğitimine ilişkin parti tarihi boyunca yaptığı kapsamlı değerlendirmeler var. Eğitimi gerekli kılan hususlar, eğitim yöntemi, eğitimle kazanmamız gereken hususlar noktasında partinin aydınlatıcı çabaları yoğundur. Esas olarak çözümlemeler bunları içeriyor. Bir çoğu da özel olarak bu konuları değerlendirip, çözümlemektedir. Parti Önderliği'nin başka da kapsamlı değerlendirmeleri

olmuştur. 12 Eylül sonrasında pratik mücadeleye yönelirken ***Kişilik Problemi ve Devrimci Militanın Özellikleri*** çalışmalarında bir militanın nasıl olması, hangi özelliklerinin bulunması gerektiği, bununla birlikte böyle bir militan olmada engelleyici hususların neler olduğu, düzenin yarattığı kişilik özelliklerinin neler olduğu konularına kapsamlı açıklamalar getiren değerlendirmeler yapmış, Kürt toplum yapısını, sömürgecilik altında yetişen, şekillenen insan özelliklerini ayrıntılı olarak çözümlemiştir. Sömürgeciliğin yarattığı kişiliği, şekillendirdiği aşiretçi-feodal toplum yapısını, burjuva-feodal sınıf özelliklerinin insanda ortaya çıkardığı şekillenmeyi, bunun yaşam karşısında taşıdığı zayıflıkları, Kürt toplumunun sömürgeleşmesiyle, bu kişiliğin ilişkisini, sömürgeci egemenliğin yaşamasında böyle bir kişilik yaratmanın taşıdığı anlamı ortaya koydu ve çözümledi. Bunun hepsini *"Kişilik Problemi"* olarak, devrimimizin en temel yanlarından birisi biçiminde ortaya koydu. PKK devriminin önemli bir yanı burasıdır.

Kuşkusuz devrimin diğer yanları da vardır. Toplumun genel değişimi, siyasi gelişmeler, ulusal gelişmeler vardır. Fakat hepsinin çekirdeğinde kişilik sorunu yer aldı. Çünkü Kürt toplumunun geri kalmışlığı, sömürgeleşmesi, köleleşmesi, dünyada ortadan kaldırılan siyasi ilişkilerin Kürt toplumunun üzerinde sürmesi, bunun kabul edilmesi bu kişiliğe dayanarak oldu. Çağdışı gerilikler-gericilikler kendini buna dayayarak yaşatıyor. Siyasi, ekonomik, kültürel, askeri, toplumsal diğer tüm alanlarda bir değişim olacaksa, bir devrim yaşanacaksa; öncelikle bu gerilikleri kabul eden, onu yaşayan, yaşatan insanın değişime uğratılması, bunları kabul etmeyen, geri ve gericilik olduğunu açıkça gören, reddeden ve bunlardan kendini kurtararak yeni bir yaşamı oluşturan yeni insanı, kişiliği yaratmak olduğu ortaya konuldu. Bu PKK devriminin en temel yanlarından biridir.

Şimdiye kadar bu doğrultuda yoğun bir mücadele sürdü. Diğer alanlarda gelişmeler ne olursa olsun –ki hepsi biraz da buradaki gelişmeye bağlı olarak ortaya çıktı– esas olarak burada bir değişimi yaratmayı başardı. Kürt toplumunu dolayısıyla, Kürt insanını de-

ğiştirmeyi geliştirdi, gündemleştirdi. En azından toplumu ve bireyi böyle bir sürece soktu. Bu bir gerçektir. Eğer diğer alanlarda bazı gelişmeler olmuşsa, bunlar insanda ortaya çıkarılan değişime bağlıdır. Bu gelişmeler istenen düzeye ulaşmamışsa, bu da yine insanda yaratılan değişim sınırlılığı ile bağlıdır. Değişimin yeterli olmamasından kaynaklanmıştır. Yeterince değişemeyen insan mücadele sürecini tam kaldıramamış, başka toplumların ortaya çıkardığı gelişmeleri onların yöntemleri ile tam gerçekleştirememiştir. Bunu da görmek gerekiyor. Önderlik çözümlemelerinde bu hususları çok somut olarak ortaya koymuştur.

Bunları tekrarlamak değil, hepsini geçerli sayarak, kendimize veri alarak, mevcut durumumuzun ne olduğu ve somut durumumuza nasıl uyarlayacağımız noktası üzerinde durmak istiyoruz. Kürdistan'da kişilik problemi, düzenin yarattığı kişilik özellikleri, ondan kurtulma gerekliliği, bu kişiliği yıkacak militan özellikleri her dönem için geçerli olan, genel doğrulardır. Bizim için şimdi de geçerlidir. Onları oradan ele almalı, incelemeli, tartışmalı, kendimiz için gerekli sonuçları çıkarmalıyız. Bunlar 25 yıllık mücadele içerisinde sürekli değerlendirilmiş, tartışılmış, ortaya çıkarılmış parti gerçekleridir. Onları geçerli sayıyor bir yana bırakmıyoruz. Fakat onlarla birlikte şimdiki durumumuz nedir? Somut olarak gelişme yaratacak hususlar neler? Onlar üzerinde durmak daha doğru, daha gerçekçi. Bu anlamda bir defa bu dönemin özellikleri neler? Genel militan özellikleri geçerli olmakla birlikte bu dönem açısından bir militanın olmazsa olmaz kabilinden sahip olması gereken özellikler neler? Döneme ilişkin özgün hususlar neler? Gerçekten militan olmak gerekli mi? Bu dönem gereği bu soruyu sormak hatalı değil, anormal karşılanabilir, ama bu tartışılır noktaya gelmiştir. Yeni bir strateji temelinde, yeni bir pratik mücadele sürecine girerken bu soruyu sorma, üzerinde ciddi biçimde durma ve yanıt verme gereği vardır. Militan, şöyle, şöyle olabilir de, militan olmaya gerek var mı? Acaba militan olmadan da yaşanabilir mi? Başka bir yaşam olabilir mi? Bu konuda sanki *"olabilirmiş"* gibi tutumlar var. Sözde söylenmese de –kaldı ki sözde de partinin içinde az söylenmi-

yor– pratik tutumlarda kendini gösteriyor. O zaman kadrolaşmaya, parti kadrosu olmaya, siyaset yapmaya, dönemin militanı olmaya gerek var mı? Yoksa bundan vazgeçilebilir mi? Bu konuda da net olmak gerekiyor. Böyle bir ikna gerekli. Militan olacaksak, nasıl olacak? Dönemin kadrodan istediği olmazsa olmaz kabilinden bazı özellikler varsa, biz bu özelliklerin neresindeyiz? Ne kadar bu özelliklere sahibiz? Ne kadar değiliz? Değilsek nasıl kazanacağız? Kendimizi nasıl eğiteceğiz? Nasıl yenileyip, şekillendireceğiz. Bu da bizim için önemli bir konu. Genel doğrularımızı da, geçmiş pratikten çıkartacağımız ders ve tecrübeleri de böyle bir somutluk üzerinde ele alıp değerlendirmeyi daha yararlı buluyoruz. Bizi biraz ilerletecek olanda budur.

Bu anlamda genel bir tabloyu ortaya koymak, mevcut durumumuzun iyi bir resmini çekmek önemlidir. Bu konuda Önderlik gerçekçi ve somut olmaya davet ediyor. Şimdi çok daha fazla öyle olma ihtiyacımız vardır. Gerçekçi olmak, kendimizi somut gerçeklik ışığında, içinde bulunduğumuz koşulları dikkate alarak, köklü bir değerlendirmeye tabi tutmak ve ne olmamız gerektiğine karar vermek önemli. Böyle bir karar düzeyi gerekiyor. Önderlik değerlendirmeleri ile çok somut gösterilmiş genel kişilik problemlerinin, bunun toplumsal analizinin, mücadele süreci ile iyi açığa çıkmış bize dayalı yönlerinin yanında, başka etkenler bunu kesinlikle yapmamızı gerektiriyor.

Önderlikte ortaya koydu, geçmiş dönem açısından mücadeleyi kaldıramayan, ona tam yanıt olamayan, onun ihtiyaçlarını karşılayamayan, görevlerini başarıyla yerine getiremeyen bir yapımız var. Eğitimimiz, örgütlülüğümüz, kendimizi mücadeleye hazır tutma düzeyimiz mücadeleye gerekli yanıtı vermiyor. Onun içinde mücadeleyi iyi yürütmüyor, görevler ortada kalıyor. Parti Önderliği, *"ben tedbir alıyorum. Benim tedbirlerimle birazda ayakta kalınıyor"* diyordu. Başarısı sınırlıdır, bu düzeyde kalınıyor. Bunun toplumsal, tarihsel nedenleri var, düşmanla bağlantısı var. Kürdistan üzerindeki uygulamalarla bağlantıları var, bunlar tahlil edilmiştir. Bunlar şimdi de geçerli. Bu dönem açısından da mevcut özellikle-

rin –ki, Önderlik çok somut koydu– bir çoğu fazlasıyla yaşanıyor. Daha farklı biçimlerde, daha somut olarak da açığa çıkıyor. Bundan da öteye bu dönem açısından, militanın kendini yenileyebilmesi için, böyle bir sorgulamaya, kendini yeniden gözden geçirmeye ihtiyaç vardır. Genel toplumsal yapılanmadan gelen özelliklerle, mücadele içinde açığa çıkmış, mücadelenin ihtiyaçlarına yeterince yanıt vermeyen özelliklerle birlikte bu dönemin ortaya çıkardığı özellikler var. Bir değişim, yenilenme, yeniden yapılanma, yeniden kararlaşma dönemi. Stratejik değişim yaşıyoruz ve bu strateji yeni görevleri ortaya çıkarıyor. Bu da militandan yeni özellikler istiyor. Eskiye yetmeyen, kendini eskiye göre yeterli hale getirme görevi olan kadronun, bir de yeni ortaya çıkan görevlere göre kendini yeterli hale getirmesi gerekiyor. Bu açıdan, bu dönemin yenilenmesi, militan şekillenmesi çok daha köklü derinlikli olmak zorunda. Kendi durumumuzu daha derinden değerlendirmeliyiz.

Burada engeller, aksaklıklar veya problemi ortaya çıkaran etkenlere de yeni hususlar eklenmiş oluyor. İşte tarihsel toplumsal nedenler, düşman egemenliğinin yaratığı sonuçlar bunun mücadele ile açığa çıkartılması gerçekliği var. Bunlar problemin kaynakları, problemleri ortaya çıkaran kişilik problemini, yeterli militan olunamamanın nedenlerini yaratan kaynaklar. Bu dönem açısından bundan daha öteye nedenlerde var tabii. Bunlarla birlikte, uzun bir mücadele dönemi yaşanmış bunun arkasından bir değişim dönemi yaşıyoruz. Mevcut arkadaş yapımızın –kadro yapısının– büyük bir kesiminin ilk defa böyle bir değişimi yaşama gerçekliği var. Farklı bir stratejik duruma giriliyor. Bu açıdan yeni bir stratejik değişimi ortaya çıkaracak bir taktik süreç, bir değişim süreci, genel gelişme dışında onunla ters özelliklere sahip bir pratik süreç yaşadık. Buradan yeni bir mücadele sürecine de yöneliyoruz. Kadro ilk defa böyle bir süreçle karşılaşıyor. Böyle bir değişim için deneyimi yok, tecrübesi yok, hazırlığı yok. Bu da zorlayıcı bir etken, kendini kökten gözden geçirmeyi gerekli kılan bir husus.

Diğer bir yandan çizgide uzun bir pratik yapılmış, o mücadele sürecinin yarattığı alışkanlıklar var, ortaya çıkardığı özellikler var.

Bunlarda epeyce köklü. PKK'lilik adına, devrimcilik adına, Ulusal kurtuluş mücadelesi adına edinilmiş özellikler ve alışkanlıklar var. Şimdi dönem gereği hepsi bu süreçte bizim için yararlı, bizi ilerletecek, dönem karşısında güçlü tutacak özellikler değil. Bir çoğu engel oluşturuyor. Bu sürece ters bunların da değiştirilmesi gerekir. Bu açıdan da kadronun kendini bir biçimde yenilemesi, devrimci mücadele içerisinde edindiği alışkanlıkları, yine edindiği özellikleri hepsini bir sorgulamadan geçirerek dönemle uyumlu olanları alırken, ona uyumlu olmayanları atması gerekiyor. Bu bakımdan da bir yenilenmeye ihtiyaç var, değişime ihtiyaç var. Bu hususlar da tıpkı toplumsal yapının olumsuzlukları gibi zorluyor, kişilikler üzerinde olumsuz anlamda etkide bulunuyor. Bu alışkanlıklar sürece ters özellikler kendimizi yenilemeyi, değiştirmeyi veya bu dönemin gerektirdiği militan olmayı engelliyor. Onun özellikleri ile donanma önünde engel oluşturuyor.

Bu nedenlerden dolayı kendimizi yenileme olayını geçen yıllarda yapılan değerlendirmelerden, eleştirilerden çok daha fazla, çok daha köklü derinlikli olarak ele almamız gerekiyor.

Dönem bizden bunu istedi. Biz bunları ne kadar yapabildik? Sürecin gelişimi karşısında partinin örgüt yapısı, kadro yapısı nasıl bir durumu yaşadı? Bunları çeşitli biçimlerde parça parça tartışıyor, değerlendiriyoruz. Şimdi de daha köklü, daha derli toplu değerlendirmeliyiz. Dönemin istediği militan özellikler ne kadar gerçekleşmiş, ne kadar gerçekleşmemiş bunu görmemiz gerekir. Bir defa dönemin istediği militan özellikler neler? Onları netleştirmek gerek. Gerçekten bu dönemde parti görevlerini yerine getirecek bir militan nasıl olmalı? Bazı özellikler öne çıkıyor, bazıları arkaya düşüyor, bazı yeni özellikler mutlaka gerekiyor. Çünkü biz Halk savaşı stratejisi temelinde bir çalışma yürüttük, parti bunun üzerinde şekillendi, ama işimiz askerlik ve savaş oldu ve hep bunun üzerinde yoğunlaştık. Ne kadar asker olduk? Ne kadar komutan olduk? Ne kadar doğru bir savaş teorisine ve taktiğine sahip olduk? Ne kadar etkili bir savaş pratiği yürüttük? Bunlar değerlendirilmiştir. Yarattığı önemli gelişmeler, yaşadığı ciddi yetersizlikler, bunla-

rın nedenleri, daha çokta bunların yürütücülerinden kaynaklanan nedenleri Parti Önderliği tarafından çok kapsamlı açıklanmıştır. Önemli bir husus olarak; partinin ortaya koyduğu militan özelliklere ulaşamama oldu. Şimdi ise başka mücadele biçimlerini ve yöntemlerini gündemimize getiriyoruz. Savaş gündemimizde mi? Öyledir düşmemiştir, devam ediyor. Fakat tek bir savaşla uğraşmaktan çıkıyor, çok değişik görevlerle uğraşma, onları yerine getirme ile karşı karşıya geliyoruz.

Çok çeşitli biçimlerde propaganda faaliyetleri, yazılı, sözlü örgütsel çalışmalar, partinin, kadronun, kitlenin örgütlenmesi, çok değişik alanlarda kitle mücadelesi gündemimizdedir. Her düzeyde, çok zengin yöntemlerle, çok değişik araçlarla, basit bir protestodan tutalım, siyasi ayaklanmaya kadar çok değişik alanlarda, değişik halk kesimleri arasında, kitle içinde dışında, şu parçada bu parçada, yurt içinde yurt dışında bu mücadelenin örgütlenmesi, yürütülmesi gerekiyor. Ekonomik çalışmalar, günümüzde siyasi mücadelenin önemli bir parçası olarak kültürel mücadele ve benzeri bir çok mücadele biçimi geçmiştekinden farklı olarak gündemimize girdi.

Geçmişte bunları savaş yaptı. Savaşı yürüten güç, gerilla, propaganda yapıyordu, örgütlenme yapıyordu. Kitleleri örgütlüyor bir araya getiriyordu, eyleme çekiyordu. Çok amatör biçimde, hiç öncüsü olmadan kitle ayağa kalkıyordu. Örneğin ekonomi yaratıyordu, milyonlarca mark, dolar gelir getiriyordu. Gerillaya destek dendi mi, her yerde güçlü bir gelir düzeyi ortaya çıkıyordu. Ruhu geliştiriyordu, kültürü geliştiriyordu, herkese biraz duygu veriyordu. Buna dayalı işler yapılabiliyordu. Şimdi bunları savaşın genel etkisiyle yapmaktan çıkararak kendi bilinçli, örgütlü faaliyetlerimizle yapmamız gerek. Kendimizi bunları yapan kadro gücü haline getirmemiz gerek. Eskisi gibi bir tek çizgide yürüyen, tek işle uğraşan, tek yönlü bir kadro olarak bu dönem karşılanamaz. Geçmişte de öyle olması iyi değildi. Parti de öyle istemedi, partinin kadrosu tek yanlı bir kadro değildi. Parti onu doğru bulmuyordu. Ama stratejik yaklaşım öyle bir kadro durumunu kabul ediyordu. Pratiğe yöneltince kadro kendini daha çok bu temel iş üzerinde yoğunlaştı-

rıp, yürütüyordu. Şimdi onunla olmaz, yürütemez, bu haliyle devrim mücadelesini yürütme kapsamı yok. Belirttiğimiz görevleri savaş da yerine getiremiyor, getiremez. O açıdan savaşta da değişiklikler var. Eski savaşı bile gerektiği gibi yürütememiş kadronun, savaştaki bu değişikliklere göre de kendisini değiştirmesi gerekiyor. Birde bütün bu görevleri yerine getirecek, bu görevlerin üzerinde çalışacak bir kapasiteye ulaşması lazım. Yani bu dönemin kadrosunun çok yönlü olması gerek. Şimdi toplumun yarattığı insan özellikleri ve şekillenmesi çok yönlü olmaya izin vermiyor. Bir de bunun üstüne geçen mücadele sürecimizin kazandırdığı alışkanlıklar var. Mevcut kadronun stratejik değişiklik karşısında ciddi biçimde bocalama, uygun olamama durumu var. Yani hazır değil. Bunlar ciddi ele alınmayı gerektiriyor. Başka yerler hazır olabilir. Mesela halk başlangıçta biraz zorlanır, serhildan görevlerini tümden yürütemeye bilir, süreklilik sağlamada bir zorlanmayı yaşayabilir, fakat yine de belli bir düzeyi kazanmıştır. Mücadeleyi yürütür, çeşitli biçimlerde eyleme kalkar, protesto, miting, gösteri çeşitli eylem biçimlerini ortaya çıkarabilir. Fakat kadro o durumda değildir. Kadronun görevleri halkın görevleriyle sınırlı değil. Kadro bu işin hepsini yapmakla yükümlü. Öncü, hepsine güç getirmekle yükümlüdür. *"Ben bilmiyorum, hazır değilim, bunu yapamam, başkası yapsın"* diyemez. *"Başkası gelsin bana öncülük etsin"* diyemez. Kendisinin görev ve sorumluluğudur o açıdan da bu değişim döneminde en çok değişmesi gereken, kendisini yeni dönemin görevlerini yerine getirecek bir yapıya, donanıma ulaştırması gereken güç kadro oluyor. Şimdi kadro bu gerçeği ne kadar ele aldı? Sorgulayacağız. Gerçekten yaklaşımı ne olmuştur? Ne kadar ciddi ele almış, ne kadar çaba harcamıştır? Dolayısıyla da ne kadar gelişme yaşanmıştır?

Bunları ortaya koymamız gerekir, yoksa mevcut biçimde yürümüyor. Ortaya kötümserlik koymak istemeyiz, ama bu işin böyle yürümediğini açıkça söyleyebiliriz. *"Böyle yaklaşırız, işler böyle de idare eder"* dersek, Önderliğin en fazla üzerinde durduğu kendini kandırmanın en derinine düşmüş oluruz ki, bu başımıza felaket

getirir. Küçümsemek, hafife almak kesinlikle doğru olmaz. Bu açıdan çok yönlü bir kadro gerçekliği gerekiyor. Çok yönlü özelliklerle donanmış, bir çok işi bir arada yapabilen kadro düzeyinin oluşması gerekiyor. Yeni olan bu, bu dönem açısından olmazsa olmaz bir özellik. Geçen süreçlerde oluyordu, çok yönlü olunsaydı iyi idi. Ama savaş içerisinde biraz savaş düşüncesini ve pratiğini kavrama konumuna gelindi mi, yetiyordu, en azından insanı yürütüyordu. En temel parti görevi üzerinde olduğu için partinin dışına da düşülmüyordu. Geriye düşülmüyordu, insan az çok yürüyebiliyordu. Parti de kabul ediyordu. Kendisi de kendini biraz iş yapmış olarak görüyor, durumu benimsiyor ve işi öyle yürütüyordu. Fakat şimdi öyle olamaz, bu durumda artık böyle yürünemez. Ne böyle savaşçı olabiliriz, ne komutan olabiliriz, ne de partinin diğer işlerini yürütebiliriz. Kendimizi her bakımdan bunları yapabilecek özelliklere, bütün bu görevleri yürütebilir konuma getirmemiz gerek. Tüzükte geçen militan özellikler *vardır. "Yurtsever olmak, demokrat olmak, halktan biri gibi yaşamak, dürüst olmak, disiplinli olmak, atak olmak, girişken olmak, fedakar olmak"* gibi. Biz fedakarlık düzeyini bu dönem için fedai olmak noktasına getirdik. Her zaman da öyle idi. Benzer birçok özellik sayıyoruz. Ama şimdi tabii bunlara ekleme yapmamız gerekiyor. Siyasetçi olmamız gerekiyor, siyasi bilinç sahibi olmamız gerekiyor, ideolojik derinliğe sahip olmamız gerekiyor. Örgütçü olmak, yönetici olmak gerekiyor. Kadro olacaksın, örgüt kuracaksın, insanları yöneteceksin. Çok yönlü olmak yaratıcı olmak gibi bir çok özellik sayabiliriz. Bunlar bu dönem için olmazsa olmaz özellikler. Bir gerilla halktan uzak durduğunda Önderlik, *"İlişki ustası"* olmaktan bahsediyordu, kitlelerle ilişki ustası olmayı anlatıyordu. Mesela Rusya'da bir kişinin devrimciliğini, halktan ne kadar insanla ilişkili olduğuyla ölçüyorlar. Bizse şimdiye kadar *"Kitleden ne kadar uzaktan duruyorsa o kadar disiplinli duruyor"* dedik. Dolayısıyla bu bir alışkanlık oluşturdu bizde. Özellikler edindik, yanlış mıydı? Hayır, o sürecin, stratejinin gerekliliklerydi onlar. Ona göre iş yapmak için, başarılı olabilmek için öyle davrandık. Şimdi yanlış mı yapıyoruz? Hayır, fakat, "eskiden böyleydi,

şimdi niye böyle olmuyor?" dersek, o zaman partinin ne yaptığını hiç anlamamış oluyoruz. Zaten biraz da en az anlamaya çalışan, içten içe böyle zayıf yaklaşan, protesto eden kadrolardır.

Bu değişim sürecinde herkeste biraz bunu bekledi. *"Bu kadro bu değişime yönelebilir mi? Gerçekten stratejik değişikliği kabul edebilir mi? Benimser mi? Yoksa ret mi eder?"* Bir çok çevre kesinlikle bu parti yapısının bunu kabul etmeyeceğini hesap ediyordu. Bazıları, 'kabul ederse gerçekten yeni bir çizgi tutabilir mi? Yoksa dağılıp gider mi?' noktasında hesap yaptı. Bu konuda bir çok hesap, dağılıp gidileceği, yeni bir stratejik çizgi tutturulamayacağı yönündeydi. Üzerimizde hesaplar yapıldı. En çok değişim nedir? Biz ne değiştirdik? Konusunu sorgulamalıyız. Öyle ezbere *"değişiklik"* dememeliyiz. Yeni mücadele yöntemlerini esas almayı ortaya çıkardı. Bunu tartıştık, yöntemlerini, mücadele alanlarını belirledik, bu dönemde uygulamayı karar altına aldık. Peki değişiklik bu kadar mıdır? Hayır. Değişenin kadro olması gerekir. Değişiklik kadronun kendisini yeniden yaratması, yenilemesidir. Kendini yenileyip bu görevlere yeterli hale gelmesi, kendini bütün bunları yürütecek düzeye getirmesidir. Şimdi böyle bir duruma gelindi mi? Böyle bir değişikliğin neresindeyiz? Partinin yeni stratejisini ne kadar özümsedik? Bu stratejiyi hayata geçirmeye ne kadar hazırız? Bu stratejiye dair görevleri üstlenme, yerine getirme, bu temelde de partinin stratejik görevlerine hazırlanma noktasında durumumuz ne? Bunu ölçmemiz gerekiyor. Bunu ölçtüğümüz zaman görüyoruz ki, terslik var. Böyle ciddi bir sorgulama, süreci çok köklü ve ciddi ele alma zayıf genel durumumuz bu. Böyle köklü ele alma, sorgulama, kendini buna göre değiştirme olmayınca, bu defa sağa-sola yalpalanma, değişik yönden sorgulama ortaya çıkıyor. Adeta, *"parti olabilir miyiz, olamaz mıyız?"* tartışmaları ortaya çıkıyor. *"Kadro olmalı mıyız, Olmamalı mıyız?"* tartışmaları ortaya çıkıyor. Gerçekten militan olmaya ihtiyaç var mı? Militanlık gerekli mi? Militan özelliklere sahip olmak gerekli mi? Militan özellik ne kadar değerli? Ne kadar değil? Bunları sorgulama ortaya çıkıyor ve çıkmıştır da. Buradan kalkarak neredeyse çok kutsallık derecesinde

sahip çıkılan temel değerlerden uzaklaşma, onlara gevşek yaklaşma, hatta onları tartışma, onlarsız da yaşayacağını sanma gibi eğilimler, ruh halleri, düşünceler ortaya çıkmıştır.

Bunlar pratikte açıkça gösteriliyor. Yazılı hale getirilmese de, açıktan ortaya konulmasa da, bir bütün olarak bunlar pratiğimizde açıkça görülen durumlardır. Demek ki, esas değişmesi gereken, yenilenmesi gereken kadro yapısının kendisidir. Partinin yeni bir strateji ile kendini yeniden yapılandırarak etkili hale gelmesinin önündeki engel, kadronun bir biçimde kendini yenileyememesi, ciddiye almaması oluyor. Hatta buna bu biçimde yaklaşmamak, zamanında değişimi görerek kendini değiştirip yeni dönemin temel özelliklerine göre kendini şekillendirmemek gelişmeler karşısında bir umutsuzluk yaratıyor. Gevşekliğe yol açıyor. İnanç zayıflıklarını ortaya çıkartıyor, temel şeyleri tartışmaya götürüyor. Hatta farklı örgüt anlayışları, farklı militan ve kadro anlayışları, kadro ölçüleri ortaya çıkarıyor. Temel ölçüler kayıp oluyor. Dolayısıyla, kendimizi neye göre şekillendireceğiz? Ölçü ne? Ne olmak istiyoruz? Bu dönemin işleri nasıl yürür? Bu konularda bulanıklık ortaya çıkıyor. *"Ya olduğumuz gibi kabul edilelim, ya biz bu işi yapamayız"* anlayışı çok daha fazla gelişiyor. Partinin yaptıklarına ilişkin kaygı ve güvensizlik oluşuyor. Bunlar da bizi zayıf bırakıyor.

Geçen süreçte arkadaşlarda endişe ve kaygılar oluştu. *"Ne olacağız, ne edeceğiz"* kaygıları yersiz miydi? Değildi, değişimin gereği idi. Peki kaygıları giderecek yenilenmeyi eğitimi gerçekleştirdik mi? Hayır. Böyle bir eğitimde yapmadık, öyle çok köklü yenilenmeyi de gerçekleştiremedik. Hala gündemdedir. Eğitim geçen süreçte bizim için çok önemliydi. Fakat karşıtlarımızda bizim kendimizi yeni sürece göre hazırlamamamız için elinden geleni yaptılar. Zaten o boşa çıkarılmaya çalışılıyor. Düşmanın üzerimize bu kadar gelişi, kendimizi yeni sürece göre eğitmemizi engellemek, kadrolaşmamızın önüne geçmek, dolayısıyla yeni dönemin partisini ortaya çıkarmamızı engellemek için yapılıyor. Süreci karşılayacak kadro ortaya çıkmazsa tabii gericiliğe ve düşmana karşı mücadele eden bir parti de varolamaz. Parti adına geride kalan top-

lulukların, üzerine gitmek, geriletmek, dağıtmak, böylece partiyi başarısızlığa uğratmak, tasfiye etmek daha kolay olur. Kendini iyi eğitmiş, dönemin görevlerine hazır, bunda sonuna kadar kararlılığa ulaşmış, oldukça yaratıcı, iyi örgütlenmiş bir partiye karşı tabii bu düzen mücadele edemez.

Zaten biz öyle bir parti haline gelsek, mevcut durumda hem Kürdistan'da, hem Türkiye ve Ortadoğu'nun diğer alanlarında çok köklü değişiklikleri gündeme getiririz. Süreci derinden etkileriz, değişikliği geliştirir, değişimi yönlendiririz. Hala işlerin zayıf kalması, kadronun işleri yürütme gücüne ulaşamaması, dolayısıyla örgütün buna göre gelişememesinden kaynaklanıyor. Bu açıdan şimdi militan özellik deyip geçmeyeceğiz. Bu dönemin kadrosu nasıl olmalı, militanı nasıl olmalı, temel görevlere göre kendisini nasıl hazırlamalı bunu olmazsa olmaz kabilinden göreceğiz ve kendimize mesele yapacağız. Bu işlerin hepsini yapabilir hale gelmek için kendimizi eğiteceğiz, çaba harcayacağız. Değişiklik olması gerekiyor, bir defa buna inanacağız. Endişeye gerek yok. Ama eskiyi olduğu gibi dayatmaya da gerek yok.

Şöyle bir durum var; fiilen bazı engellemeler, karşı duruşlar ortaya çıksa da, bu çok ileriye gidemedi. Süreci bizzat Önderlik yönlendirince kadro anlamasa da böyle bir sürece girdi. Fakat sürecin gerekliliklerini anlamış değil. Ona göre kendini yenilemiş, benimsemiş, görevlerini yapmış değil, kendini bu görevleri yapmaya hazır duruma getirmiş değil. Ondan ürküyor, ona girmiyor, bakıyor ki çok çalışması gerekiyor, kendini çok iş yapar hale getirmesi gerekiyor, bundan kaçıyor. Burada bir zayıf duruş var, iddiasızlık, güvensizlik, amaçsızlık ortaya çıkıyor, çalışma azmi zayıflıyor. Bunlar güncel durumda çok yaşanan hususlar. Tabii şimdi bu durumu gidereceğiz. Neyle gidereceğiz? Demek ki yeni dönem değişimini kesinlikle gerekli göreceğiz. Bizim için çok önemli bir süreç. PKK gerçekten çok yönlü bir parti. Kendi çizgisine uygun bir parti kadrosuna bu değişimle ulaşacak. Yoksa mevcut kadro topluma öncülük edemiyor. Neredeyse toplumun dışına düşecek. Bu açıdan süreç önemli. Süreç devrimi ilerletmek, partiyi ilerletmek, toplumda

değişimi, demokratik-özgürlükçü gelişmeyi ilerletmek için hayati önemde. Böyle basit ele alınacak, zoraki içine girdiğimiz bir süreç de değil. Bu süreci partinin kendisi geliştirdi. Buna komplo dayatılmıştır, tasfiyecilik dayatılmıştır.

Komplonun dayatmalarını etkisiz kılmamız, boşa çıkartmamız gerekiyor. Süreci başarıyla götürmek nedir? Kadronun çok yönlü görev yapabilir hale gelmesi, partinin kendisini çok yönlü örgütleyebilmesidir. Bunu bizzat Önderlik başlattı. O zaman inanacağız, değişim bizim için çok gerekli bir durumdu. Değişimin gereklerine göre kendimizi değiştireceğiz. Değiştirmek için eğiteceğiz. Kendimizi bu dönemin bir çok görevini başarıyla yapabilir hale getireceğiz. Bu konuda varsa eksikliklerimiz onları gidermeye çalışacağız. Harıl harıl çaba harcayacağız. Bu konuda öyle durmak, yapılacak işleri ağır görüp ondan geri çekilmek olmaz. Yakınmak, üzülmek, daralmak olmaz. Onlar çare değil, kurtuluş değil. Zor olabilir, ama kesinlikle bu sürecin işlerini böyle yapabileceğimizi bilerek, kendimizi bu değişime ve yenilenmeye uğratmamız gerekiyor. Kadronun, dönem kadrosunun temel özelliklerini edinmesi, bu özellikleri edinecek bir eğitimden kendisini geçirmesi gerekiyor. Bu özellikler olmazsa olmaz özelliklerdir. Eskisi gibi biz tıkatırız gelişmelerin önünü. Öncülük edemeyiz. İstediğimiz kadar iyi niyetli olalım, istediğimiz kadar özveride bulunalım bunlar fayda etmez. İş yapamadıktan, öncülük edemedikten sonra özveride, iyi niyette bulunulmuş, çaba harcanmış fazla bir faydası olmaz. Onun için bir defa bu özellikleri edineceğiz. Kendimizi yeni özelliklerle donatacağız, yeni özelliklerle donatmak için eğiteceğiz. Esas değişim, köklü değişim burada. Parti böyle bir yenilenme oldukça değişecek. Dolayısıyla da VII. Kongre stratejisini pratikleştirebilir hale gelecek.

Bu zorluklar kendini eğitme ve değiştirmenin zorluklarıdır. Bu konuda tereddüt yaratıyor. Karşımızdaki güçler de dayatma ile eğitimimize fırsat vermek istemiyor. Sabote etmek istiyor, etti de. Bir sürü çalışmamız bundan dolayı pratikleşemedi. Tereddüt gelişti. Dolayısıyla yeni özellikler denilince sanki sağlam parti ve militan özellikleri değil de, başka şeylermiş gibi dejenerasyona doğru kay-

ma oldu. Farklı anlayışlar ortaya çıktı. Partinin temel, her dönem için geçerli olan militan özelliklerinin bir kenara bırakılması, onlardan kopuş, onlara sıkı sıkıya sarılmama, onları ölçü almama ortaya çıktı. Bunlar yanlıştır, bunlar partiyi reddetmektir. Kürdistan koşullarında partinin 30 yıllık çabasıyla, Önderliğin 30 yıllık deneyimle ortaya çıkardığı insan gerçeğinden kopmak oluyor. Militan gerçekliğinden kopmak oluyor. O duruma düştükten sonra geriye ne kalır? Hiçbir şey kalmaz. Bu, düzene doğru savrulmadır. Var mı böyle savrulmalar? Var. Gerillada çıktı, zindanda çıktı, bir çok alanda çıktı. Doğrudan savrulma oldu, ama esas olan bir de içten içe savrulma var. Eğer kendimizi çok sıkı biçimde eğitime almadıksa, kendimizi dönemin gereklerine göre hazırlamak için zamanla yarışırcasına eğitmedikse bunun altında bu gerçek yatıyor. Genel durum nedir? Bu konuda şu denilebilir; kaçılmamış, ama, *"eğitime ihtiyacımız var. Parti bizi bu dönemin gerekliliklerini yerine getirecek kadro haline getirsin, eğitim istiyoruz"* deyip, ortada durmak var. Yani biz de onu isteriz de, kim verecek ki eğitim? Sen kendini eğiteceksin. Eğitmek için çaban ne? O yok. İhtiyaç görülmüş sadece. Adeta şu deniliyor; *"madem parti değişim diyor, yeni strateji temelinde kendimizi değiştirmemizi istiyor, o zaman alsın değiştirsin bizi "* Böyle bir yaklaşım var. Böyle olmaz. En iyi niyetli, dürüst olanı bu biçimdedir. Bu biçimde olmaz. Böyle eğitim de olmaz, değişme de olmaz. Bu da sakıncalı, savrulmaya açık bir durumdur. Kendini ortada bırakma yaşanıyor. Böyle oldu mu gelişme, güçlenme, yenilenme olmaz. Zamanı uygun değerlendirme, yoğun çaba harcama, kendinde yeni özelikler geliştirme olmaz.

Şunu da söylemek gerekir; dışarıdan parti ne kadar zorlarsa zorlasın insan kendinde ihtiyaç duymaz ve kendini o ihtiyaçlara göre yeniden yaratmazsa partinin verdiklerini de almaz. Parti çok veriyor aslında. Yeni yön çizdi, mücadele stratejimizi koydu, yeni görevleri belirledi, hedefleri tespit etti. Bu vermedir. Sen eğer görevlerin sahibi olacaksan, kendine bakacaksın, *"Ben bu görevleri yerine getirmeye ne kadar hazırım, ne kadar değilim? Bu görevleri yerine getirme özelliklerine ne kadar sahibim, ne kadar değilim?"*

Sahip değilsen kendini sahip hale getireceksin, bunun için çalışacaksın. Eğer dönemin militanı olacaksan, partili olacak, partiye katılacaksan, bu dönemde de verimli iş yapacaksan böyle olacak. Böyle ele almazsan, o zaman sen partinin içinde dursan bile o duruş, partiye karşı mücadele duruşudur. Partiye hizmet eden, partiyi ilerleten bir duruş değil, partiyi yürütmemek üzere partinin karşısında duruş olur. Mevcut durumda fiili olarak genel kadro durumumuz böyle bir rol oynuyor. Parti kadrosu, partinin öncü uygulayıcısı, parti görevlerinin yerine getiricisi olması gerekirken, aslında partinin yeni dönem görevlerini pratikleştirmesi önünde durma, engel oluşturma, geriye çekme gibi bir durumu yaşıyor. Bırak öncülük yapmayı; değişimi engelleme, eskiye çekme, değişimi zayıf bırakma gibi bir durum arz ediyor. Bu, bilinçli bir çaba mıdır? Hayır, bunu görevlerini yerine getirmeyerek, partinin örgütlenmesine hazır olmayarak, örgütsel gelişimi işletmeyerek yapıyor. Kendini fiilen eski konumda tutarak değişimi önlüyor, durduruyor. Bunlardan kurtulabilmek, aşmak gerekli.

Somut durumumuzun bir resmini çizmek önemlidir. Fakat bunu iyi bir biçimde, gerçekçi bir biçimde yapabilmeliyiz. Soyut, gerçeklikten kaçış, kendini kandırmacı tutumu aşabilmeliyiz. Belki zor ve acı olabilir, fakat somut durumun tespiti çözüm açısından önemlidir. Zor da gelse kendi gerçeklerimiz üzerinde iyi durmamız ve çözüm aramamız ileri götürür, gelişme yaratır.

Önderlik süreci biraz hazırladı. 1993'ten itibaren bu gelişti. 1998'de artık bir zorunluluk haline geldiğini açık ilan etmişti. Bu yönelimin nedenleri ve hedeflerini biliyoruz. Ortaya çıkan gelişmeler sonucunda artık daha ileriye gidebilmek için yeni bir yönelim arama, gittikçe tıkanma durumuna gelen süreci çözme arayışıydı. Bu karşı tarafın saldırılarıyla karşılaştı, uluslararası komplo gelişti. Buna karşı çok yoğun bir mücadelemiz oldu. Şimdiye kadar bu süreç böyle devam ediyor. Bu sürecin kadro tarafından anlaşılma, kavranma durumu sorgulanmalı. Süreç ne kadar anlaşıldı? Ne kadar kavrandı? Ne kadar Önderlik yönelimine uygun tutum ve davranış gösterildi. En başta bizim burada sorgulama yapmamız

gerekiyor. Çünkü süreç tıkanmaya gitti. Tıkanma komployu doğurdu. Komplo bu kadar ağır bir durumla yüz yüze getirdi bizi. Deyim yerindeyse parti ve mücadele tasfiye olacaktı. Hala da tehlike aşılabilmiş değil. Karşıt güçler bu durumumuzdan yararlanarak uzun bir mücadeleyle ortaya çıkarılan birikimleri yok etmek için elinden gelen çabayı harcıyorlar. Bundan vazgeçmiş de değiller. Bu kadar önemli bir duruma neden ve nasıl yol açıldı? Neden bunlar önceden görülemedi? Neye dayalı olarak gelişti? Bunun bizden kaynaklanan yanları nelerdir? Bizim sorgulamamız gereken en önemli bir yan burası oluyor. O açıdan Önderlik bir ipucu verdi. Bu sonucun diğer nedenlerle birlikte *"Yetersiz yoldaşlıktan"* yani, partileşememekten kaynaklandığını söyledi. Zaten o süreçte partiyi çok ağır bir eleştiriye de almıştı. Giderek ciddi bir tıkanmanın, çözümsüzlüğün geldiğini görünce, onu giderip, aşabilmek için 1998'de bilinen 1 Eylül sürecini geliştirdi. Bu dönemde aslında tıkanmaya götüren süreç kadro tarafından anlaşılamadığı gibi, onu aşmak için geliştirilen 1 Eylül süreci de kavranılamadı. Önderliğin her şeyin köklü değişime uğrayacağı, toplu bir sistem değişikliğinin gündeme getirildiği biçiminde ifade ettiği süreç kavranılamadı. Çok sığ, dar, gelişmeleri değerlendiremeyen, ona göre de kendini hazırlayamayan, örgütü hazırlıklı kılamayan bir tutum gösterildi.

Genel yaklaşım buydu. Onun için bu sürece uluslararası komployu dayatılınca parti bocaladı, zorlandı, bütün kadro zorlandı. Halk az-çok yine de buna karşı çeşitli biçimlerde eyleme girerken, kadro sadece bir bireysel eylemlilik türünü, fedai eylemliliği geliştirebildi. Ama sürecin politik çözümlenmesi, ona göre örgütsel duruş, onu karşılayacak bir eylemsel duruş içine giremedi. Mesela gerilla oldukça etkisiz kaldı. Örgüt bu sürecin gelişimi karşısında süreci değerlendiren, yönlendiren, geliştiren bir konumda olmadı. Bu en bariz örneğini, VI. Kongre sürecinde gösterdi. Büyük ölçüde, tartışma, belirsizlik ve bir kargaşa süreciydi. Ve bu kendisini 15 Şubat'la noktaladı. 15 Şubat bu gelişme içerisinde aymazlığa karşı, vurdumduymazlığa, gaflete karşı bir darbeydi. Süreci göremeyen, anlayamayan, çok hafif yaklaşan tutum, anlayış ve yaklaşım-

lar 15 Şubat'la karşılaşınca *"Şoke oldu."* 15 Şubat, bu yaklaşımlar üzerinde şok edici etki yaptı. Hiç beklenmeyen, onun içinde anlaşılmayan, dolayısıyla da hazırlıklı olunmayan bir süreçti. Böyle bir sürece karşı doğru, etkili bir yaklaşım, kuşkusuz kapsamlı, doğru, derinlikli bir düşünceden doğardı. 15 Şubat'a kadar ki vurdumduymazlığı biraz aşmaya çalışarak biraz sürüklenme, biraz da sürecin karşısında tutunma biçiminde bir gelişme yaşandı. Bütün o siyasi, örgütsel duyarsızlık içerisindeki tutum, yapı, anlayış kendini çok ileri düzeyde duygusallığa vurdu. Süreci derinlikli, mantıklı, siyasi kavrayıp ona yanıt olma yerine, gelişen saldırılara, topyekün saldırıyla yanıt verme biçiminde bir karşılama tutumu egemen tutum oldu. Aslında kadro 15 Şubat'ta bir bakıma o zamana kadar ki tutumunu gördü. Bu kesindir. Şok o anlama geliyor. Buradan ne çıktı? Şimdi onu tartışıp değerlendirmemiz gerekiyor, iyi anlamamız gerekiyor.

Bu tutumun bir sonu yok biraz görüldü de, bundan ne çıkardık? Nasıl karşıladık? Bu sondan yeni bir başlangıç nasıl oldu? Ne kadar oldu? Bu başlangıcın geldiği düzey nedir? Yaşadığı sorunlar nedir? Onu görmek lazım. Bir defa 15 Şubat'tan sonraki duygu ve düşünceler içerisinde her şey vardı. Kadro siyasi olarak duyarsızdı, çoğu görev ve sorumluluklarına sahip çıkmaz durumdaydı. Genel espri, Önderliğin yürüttüğü parti içerisinde kendini bırakıp, yürütmeydi. Hiç ölçüye, hesaba girmeden onun gerekleri nedir? Çok fazla düşünmeden her şeyi Önderliğe yükleyerek parti içinde kendini yaşatmaydı. Bunun için de farklı yönler var. Yaşatmanın çeşitli biçimleri var, yürütmenin çeşitli biçimleri var. Sıradan bir mücadele vermekten tutalım da partiyi bir sığınak olarak görmeye, partinin gücüne sığınmaya kadar bir yığın farklı eğilimler de vardı.

15 Şubat olayı ile bu eğilimlerde genel tutum *"şoke olma"* oldu. Onun yarattığı duygusal tutum içerisinde de bir yığın eğilim gelişti. En genel eğilim ise **Topyekün Direniş** oldu. Yani kadro 15 Şubat'ta kendisinin durumunu iyi gördü aslında. Fedailik de gelişti, umutsuzluk, her türlü daralma, büzülme, tepki, bireysellik, kendini kurtarma arayışı da gelişti. Bütün bunlar 15 Şubat'ın ortaya çıkardığı

gerçeklikti. Ve hepsi de biraz o zamana kadar ki partiye katılım tarzının bitişinin ortaya çıkardığı sonuçlardı. Umutla umutsuzluk, belli bir çıkış arayışıyla artık o sona razı olma ve ona göre kendini yürütme iç içe gelişti. Umut ve çıkış arayışı, direnişe ve sorumluluğa yönelirken, diğer eğilimler de bitişi çeşitli biçimlerde noktalamaya yöneldiler. Topyekün direniş içerisinde eylemle sona gitmek, kendine yaşam yeri aramak, umutsuzluğa kapılıp, kendini mücadeleden koparmak gibi eğilimler içten içe gelişti. Genel durum buydu. Topyekün direnişle, 15 Şubat saldırısına karşı durma, hiç olmazsa bir insani görevi yerine getirme noktasında, genel anlayış olarak belirginleşti. Yani direniş gösterme bir taktik anlayış olarak geliştirilince genelde kabul gördü. Ne kadar kendi içinde kargaşası, farklılıkları olsa da genel bir kabul gördü. Ve ona bağlanma, ona yatkınlık yaşandı. Tabii pürüzleri oldu. Bunun içinde çok değişik, tümüyle süreci reddeden tutumlar da görüldü. Her yerde de ortaya çıktı. Fakat genel eğilim biraz da bu biçimde, en azından son görevini yerine getirme gibi bir yaklaşım ortaya çıkardı. Duygusallık politikada böyle bir yaklaşıma yol açtı. Bir süreci böyle götürdü. Kadro belli biçimde parti içerisinde kaldı.

Arkasından mahkeme süreci, yeni strateji oluşturma, çok keskin bir biçimde stratejik değişimi yapma, silahlı mücadeleyi durdurma kararı geldi. Bu kesin başlatılmış olan sürecin 15 Şubat'ta tasfiye edilmesine karşı bir direniş geliştirme, yeniden başlangıcı açığa çıkarma girişimiydi. Bu yaklaşım nasıl karşılandı, böyle bir değişim kadroda nasıl bir etki yaptı?

Kuşkusuz, böyle bir süreci doğrudan Önderliğin geliştirmesi, bizim için bir şanstı. Genel durum üzerinde etkili oldu. Örgüt ve parti olarak böyle değişiklikler yapmak, o koşullar dikkate alınırsa çok zordu. Birlikte böyle bir şeye yürümek gerçekten zordu. Fakat doğrudan Önderlik yönlendirince, *"Önderlik talimatıdır, uyulmalıdır"* dendi. Ama pratikte onu anlama ve uygulama noktasında çok duyarsız, bundan uzak, kendine göre değerlendiren, stratejik değişimin mantığını, içeriğini, karşı güçlerle mücadele gerçeğini görmeyen bir yaklaşım hakim oldu. Onun için geri çe-

kiliş düzenli olmadı, örgütlenemedi. Onun için çok sistemli bir tartışma yürütülemedi. Bunun sonuçları biraz da kongreye doğru ortaya çıktı. Böylece umutlar kongreye bağlandı. *"Belirginleşme, netleşme kongrede oluşacak"* diye kongreye gelindi. Süreci götüren kongreydi.

Dağınıklık, hazırlıksızlık, kendine göre yorumlama, farklı anlama, farklı eğilimler oluşturma, gelişmeleri ve Önderlik yaklaşımlarını kendine göre yorumlama epeyce yaşandı. Bu kongrede epeyce tartışmalara yol açtı. Aslında VII. Kongre'den beklenti sadece dışımızdaki güçlerde değil en az o kadar kadroda da vardı. Kadro da bir beklenti içerisindeydi. Ne olacağı konusunda çok fazla bir öngörüsü, derinlikli bir değerlendirmesi yoktu. Varolanlar da bir çok yönlüydü. Böyle işi karıştıran, savrulmayı, sağa-sola sapmayı geliştirmeye çalışan tutumlar da vardı. İster anlama biçiminde olsun, ister böylesi anlayışların etkisiyle olsun genel durum; *"Bekle-gör"* biçimindeydi. 15 Şubat olgusu, uluslararası komplo ne anlama geliyor? Bu çok derinlikli kavranmadı, özümsenmedi. Kavramaya ve özümsenmeye yaklaşılmadı. Bunun üzerinde tartışmalar yapıldı. Biraz anlamaya da çalıştık ama özümseme azdır. Hala bir çok tutum ve davranışa baktığımızda, *"acaba nerede yaşıyor bu insanlar"* diye hayret ediyoruz. Hala korkuluyor. Önderlik, *"Korkmayın, cesaretli olun. Kaçmakla kurtuluş olmaz, kaçarak çözüm bulamazsınız, kaçmayın. Bizzat kendiniz ne kadar zorlanırsanız zorlanın kendinizi zorlayarak çözüm arayın"* diyor.

Bu önemli, korkma ve kaçma genel eğilimdir.

Uluslararası komplo çok ciddi bir olay. Bir çok ağır görev ve sorumluluklar yükleyen bir olay. Korku, bunun altına girmeme korkusudur, yükünü ağır görme, yükünü yüklenmemeden ileri geliyor. Kaçış da bundandır. Bu durum kendisini en iyi kongrede ortaya koydu. Uluslararası komplo gerçeğini iyi çözümlemeyen, görmeyen, anlamayan, kendine göre onu yorumlamaya kalkan anlayışlar parti için farklı farklı yönler çizmeye çalıştılar. Kongre bu çerçevede önemli tartışmalara sahne oldu. Genel arkadaş yapısı ise komployu öyle görmediği, komplo üzerine derinleşmediği ve bir de o

tartışmaları gördüğü için, belli bir endişe ile, *"bekle-gör"* tutumu içerisine girdi. Aslında Kongre bunu raporunda genel eğilim *"budur"* diye, iyi tanımlamıştı. Kongre'deki mücadeleyi bu biçimde, bu gelişme içerisinde daha iyi anlamak lazım.

İdeolojik mücadele çok önemliydi. Her an bir sapmaya da gidebilirdik. Parti Merkezimizin içinde, *"Uluslararası komplo değil, Kürdistan'a çözüm getiriliyor, biz buna dört dörtlük yatalım"* diyen eğilimler vardı. Onun için *"Örgüt olmamıza, teori üretmemize bile gerek yok, hepsi zaten çözüme gidiyor. Böylece çözüm gelişecek, biz daha niye işin üzerinde durup kafa yoralım ki?"* diyenler çoktu. Öyle bazı şeylerle üstü kapatılmış olsa bile, bu anlayışın gittiği nokta orasıydı. Örneğin yönetim konusu üzerinde, *"partiyi pratikte kim yönetecek?"* sorusu üzerinde tartışma yaptık. Parti olmak burada önemliydi. Ruslar, *"parti üyesi kim olacak?"* sorusu üzerine tartıştılar ve Leninist parti öyle ortaya çıktı. Bizim de *"parti nasıl yönetilecek?"* konusu üzerindeki tartışmamız çok önemliydi. Daha sonraki süreçte o tartışmanın ne anlama geldiğini ve nihayet çeşitli görüşlerin neyi ifade ettiğini iyi gördük.

Başka bir şey yapamayanlar partiden bir şeyler almış, önemli bir ideolojik-politik bilince sahip kadroları başka türlü değişik yöne götüremeyenler, örgütü yönetimsiz bırakarak, istedikleri sonuca varmaya çalıştılar. Bu, çok önemliydi. *"Yönetime gerek olmadığı, yönetimin tüzükte netleşmesine gerek olmadığı"* tutumunun arkasından, partinin nasıl bir şekilsizliğe, örgütsüzlüğe ve giderek komplo karşısında dağılmaya uğrayacağı açıktı. Bu da 2000 yılı içerisinde pratikte yaşadığımız mücadeleleri, kongre düşünce düzeyinde yaşadı. İdeolojik-politik çizgi, örgüt çizgisi tartışıldı ve kararlar bunlar üzerinde alındı. Bir de *"mücadele çizgisi, şiddet, şiddetin durumu, siyasi mücadele, serhildan, bunun anlamı"* gibi konular üzerinde tartışmalar yürütüldü. Kongre bir strateji değişimi kararı alarak sonuçlandı. Böyle bir karara, mücadeleyle ulaşıldı. Çok derinlikli olmasa da, partiyi yeniden örgütleyecek bir teorik formülasyon da ortaya çıkartıldı. Kongrenin sonuçları kadroya taşırıldı. Beklenti içerisinde olan kadronun kongre sonuçlarını çok

köklü ve derinlikli özümsemesi gerekiyordu. Çünkü strateji oluşturma kongresi, öyle dar pratik çalışmaları, taktik uygulamaları değerlendiren bir kongre değildi. Yeni bir strateji çizme kongresidir. Stratejiyi özümseyecek şekilde kadroya taşırılması gerekiyordu.

Kongrenin sonuçları, beklenti içerisinde olunan, düşüncede ve duyguda karışıklıklar yaşanan bir ortamda kısa sürede özümsenip, kavranamazdı. Bir stratejik kavrayış gerçekleşemezdi. Nitekim zaten öyle de olmadı. Böyle bir özümseme de gelişmedi. Uzun süre düşünce ve yaşama yön veren bir stratejik mücadele biçimi değiştirilmiş yerine yeni bir mücadele biçimi öngörülmüştü. Silahlı mücadele durdurulup, stratejinin değişimi gündemleştirilince kadronun düşünce düzeyinde ciddi bir boşalma oldu. Strateji değiştirme kararı alınca stratejide ısrar eden çok az oldu bizde. Genel eğilim, *"Önderliğin yönlendirdiği bir değişiklik, bunu kabul etmek gerekir"* diye, bu genel yaklaşıma uydu. Fakat *"peki eskiyi kaldırdık, beynimizi de boşalttık, bu biçimde yerine yeni ne koyacağız?"* hususu, ciddi ve zorlayıcı bir husus oldu. Kongre, buna belli bir çözüm getirdiyse de, kongrenin tartışmalı geçmesi, kongreye tasfiyeciliğin ve provokasyonun dayatılması –ki o örgüt tasfiyesiydi– kongre sonuçlarının özümsenmesini, kongrenin etkili taşırılmasını zorladı, zayıf bıraktı. Kadro bu konuda uzun süre bir iç tartışmayı yaşadı. Bir yığın düşünce karmaşası içinde kaldı. Esasında Önderlik çizgisiyle, uluslararası komplo arasındaki mücadelede, örgütün içine sokulmak istenen, örgütü tasfiye edecek bir yığın eğilimi kendi içinde tartışması, onun kargaşası, karmaşası içinde yaşadı. Partinin geleceği karşısında, yürüyüşü karşısında kararsız, taraf-sız, mücadelesiz kaldı. Şimdi bu durumdan sonuç almak için giderek, bildiğimiz çok daha ileri düzeye gelmiş komplocu tutumlar dayatılmak istendi ki, buna karşı kongreyi taşırma mücadelesi, daha etkili hale geldi. Biz bu mücadele içerisinde ağustos sonuna ulaştık. Şu çıktı ortaya; provokasyona karşı mücadelede, stratejik değişimin doğru anlaşılmasında, VII. Kongre stratejisinin örgüte doğru aktarılmasında ve kadronun bu çizgiye kazanılmasında bir düzey yakalanmış.

Eğilimlerin pratikte ne anlama geldikleri daha somut açığa çıkınca örgüt çizgisini benimseme, kabul etme noktasına gelindi. Burada biz bir birlik oluşturabildik. Çünkü, kendilerine göre partiye yön vermek isteyen diğer eğilim ve düşüncelerin nasıl tasfiyecilik ve düşmanın uzantısı olduğu, Önderlik karşıtı olduğu pratikte ortaya çıktı. Şunu göreceğiz; mevcut kadro düşüncede, teoride özümseyerek çizgiye gelmedi. Çizgi karşıtlarının açık parti düşmanlığı, Önderlik düşmanlığı yaptıklarını gördükten sonra, *"Biz de çizgiye katılabiliriz"* dendi. Büyük ölçüde katılım bu şekildedir. Ondan sonra biraz anlamaya çalışma, öğrenmeye çalışma ortaya çıktı.

Karşıt güçler bu sürece savaşı dayattılar. Daha çizgi özümsenmeden, kadro çizginin iyi bir militanı haline gelmeden, şiddet dayatarak kadroyu düşünce karmaşası içinde vurma, çeşitli biçimde imha etme, dağıtma hedeflendi. Ona karşı da kendini örgütleme ve savunma tutumu ortaya çıkıp, gelişti.

Geriye dönüp baktığımızda süreci iyi değerlendirmemiz lazım. Daha baştan değişim sürecine ciddi yaklaşmama, anlamama var. Arkasından uluslararası komployа karşı bir duygusal tutum ve düşüncede derinlikli olarak bir politik kavrayışa ulaşmama var. Arkasından stratejik değişim karşısında kendisini ciddi biçimde eğitmeye, anlamaya vererek, değişimi ideolojik-politik olarak çözümleme dolayısıyla değişim düşüncesini kavrama yerine, çok kendine göre, yüzeysel, genel parti yönlendirmesi içinde yaklaşma veya sağa-sola yalpalayan değişik eğilimler var. Herkes aynı durumu yaşamadı. Çoğu farklı yaklaşımlar oldu. Daha sonra bunun ciddi bir tehlike oluşturduğu görüldü. Parti içinde ciddi bir mücadelenin yürüdüğü, partide içten bir yıkıcılığın, bozgunculuğun, parti düşmanlığının varolduğu görülünce, partiden yana geçildi, parti kabul edildi. Tarafsızlıktan, parti taraftarlığına geçildi, o kadar. Parti tarafına geçildi, ama 'parti çizgisi neyi öngörüyor? Ne anlama geliyor? Yeni strateji nedir? Bizden ne ister? Biz bunu nasıl uygulayacağız? Bunu uygulamaya ne kadar hazırız?' bunların kavrayışı gelişmedi, hala özümseme eksiktir. Böylece tarafsızlıktan parti tarafında oturulmaya geçilmiştir. Bu süreç içerisindeki genel yaklaşım buydu.

Tabii kendine göre bir çok kaba-saba yaklaşım da var. Düşmanın doğrudan uzantısı olan bir çok provokatif-tasfiyeci tutum gördük, yaşadık. Bunlar düşmanla birleştiler ve kendilerini düşmanın bir kolu olarak bize saldırır hale getirdiler. Diğer yandan çok tutucu, çok dogmatik, anlaşılması çok güç olan bunun sonucunda sürece doğru katılamayan, adeta şok çizgisini aşamayan veya böyle 15 Şubat'ın ortaya çıkardığı sonuç karşısında umutlarını büyük ölçüde kaybederek, parti ve süreç karşısında donan, yerinde kalan tutum-davranışlar gördük. Bu da epeyce var. Yani olduğu yerde çakılıp kalmıştır. *"15 Şubat"* dedi, durdu orada, öteye geçemeyenler var. Orada duruyorlar ve de yaşadıklarını sanıyorlar, hatta en doğrunun kendi olduklarını sanıyorlar, *"herkes durmalı"* diyorlar. Diğer yandan olumsuz tutum ve anlayışlardan, tasfiyecilikten, provokasyondan şu veya bu biçimde etkilenenler, onu dinleyenler dolayısıyla yalpalayanlar, sendeleyenler, partinin yürüyüşünden bu biçimiyle kopanlar, partiye ulaşamayanlar, arkasından sürüklenip gelenler var. Genel gövde demin belirttiğimiz gibi taraf tutmuştur. Komplo ile Önderlik arasında tarafsızdı, ortadaydı, iki tarafı da dinliyordu, endişeliydi. Tarafsız olmaktan taraf olmaya geçmiş; fakat partinin de ne olduğunu, ne yürüttüğünü, bu süreçte partiye doğru katılımın, doğru partileşmenin, militanlaşmanın nasıl olduğunu özümsememiş, ona tümden kendini vermeyen bir yapı var. Genel kadro yapımız böyle.

Bir de bunun önüne geçen, değişik yerlerde işin başında olan, ağır-aksak, çok etkili ve başarılı olmasa da yine de partiyi bu süreçte pratikte yürütmeye çalışan biraz da süreci götüren bir kadro gücü var. Bu azdır, fazla değil, küçük bir grup. Çok fazla görevlerimiz yok. Hali hazırda parti gövdesi olarak göreve çok hazır gücümüz de yok. Bazen eski bildiği gibi biraz yeni stratejik yaklaşıma göre kendini yenilemiş olarak işleri yürütmeye çalışan, işlerin başında olup, ilerletmeye çalışan bir gücümüz de var. Mevcut kadro yapımızı veya bu gelişim süreci içerisinde kadrodaki ayrışmayı böyle değerlendirebiliriz.

İşlerin başında olup da iyi yürütemeyenlerin kendi pratiklerini tahlil etmeleri, değerlendirmeleri, iyi bir analiz yapmaları bizim

için çok önemli. Çünkü kadronun bu süreçte nasıl olması, militanın sürece nasıl yaklaşması gerektiğini, böyle bir yaklaşım çerçevesinde zorlukların, eksikliklerin, engellerin neler olduğunu, nasıl ortaya çıktığını, nasıl aşılması gerektiğini onların pratiği ele verir. Pratik alandaki tecrübelerin ortaya çıkarılması, iş başında olan arkadaşların kendi deneyimlerini tahlil etmeleri, kadro gövdesinin kendini eğitmesi açısından çok önemli. Fakat şimdiye kadar çok yapılabilmiş değil.

Diğer yandan ise ana gövdeyi, partiden yana taraf olmuş, ama partiyi özümsememiş olan, dolayısıyla kendisini sürece göre hazırlamamış olan tutumu eleştirmek gerekiyor. Orada çözüm üretmek gerekiyor. Böyle durmaya razı olmamak lazım. Neredeyse böyle durulabilir sanılıyor, mevcut durumda böyle bir anlayış var. *"İyi bir noktaya geldik, parti daha ne istiyor? Partiden taraf olduk, düşmana gitmedik, provokasyonların peşine takılmadık, partiyi kabul ettik, parti de bunu yeterli görsün ve bizi böyle kabul etsin"* diyen, partiye katılımı bu noktada tutmak isteyen eğilim ve anlayışlar var. Bu ciddi bir yanlış, kesinlikle kabul edilmemesi gereken bir tutum. Partiye katılma ölçümüz, militanlaşma ölçümüz böyle olamaz. Bu durumu yıkmamız gerek. Böyle bir katılımı yeterli görmekten dolayı, süreç karşısında ciddi zorlanmalar ortaya çıkıyor. Bugün bir yığın eksiklik, eleştiri, tartışma, hata varsa, ortaya çıkıyorsa bunlar bu tutumdan, bunu kendine ölçü almaktan çıkıyor. Çünkü süreç, parti bunu kabul etmiyor. Partinin bu süreçte iyi yürüyebilmesi için doğru katılan, faaliyetini iyi yürüten militan gerekiyor. Parti böyle militan istiyor, militan ise ayrı parti istiyor. Parti çizgisinin istediği militanla, mevcut kadro çoğunluğunun istediği parti arasında çelişki var. Bu çelişkiyi partiden yana çözmek lazım.

Partinin istediği militan ölçüleri, görmek ve kabul etmek gerekiyor. Arkadaşların kendilerine göre parti ölçüsü geliştirmekten *"parti böyle olsun, benim anladığım parti böyledir, parti böyle olsa daha iyidir"* demekten vazgeçmeleri gerekiyor. Çoğu parti eğilimini bırakıyor. Parti üzerine bu kadar değerlendirme yapılmıştır, dönüp bakmıyor bile. Hiç incelemeden diyor, *"doğrusu budur."* Ken-

dine, kendi durumuna göre uyarlanmış bir parti, *"PKK eşittir böyledir"* diyor, *"ben böyle anlıyorum, bunun gibi olmalı. Böyle parti isterim, böyle partide de yaşarım"* bunu talep ediyor. Bu kesinlikle olmaz. Bu böyle oldu mu, bu herkese göre bir parti, darmadağın olmuş bir parti, binbir türlü parti, kişilerin niyetlerine, isteklerine ve özelliklerine göre bir parti olur ki, o artık PKK değildir.

Bir defa doğru bir anlayışa ve çözümlemeye ulaşmak gerekli. Öyle olmaz. O partiye katılmak değildir, partiyi kendine katmak oluyor. *"Ben düşmana gitmedim"* anlayışından hareketle partiyle mukavele yapmak, anlaşma yapmak istemektir. Çünkü geçen süreçte düşman ile ortada kalındı, Kemal Burkay bile çağrı yaptı, bir yığın sicilli Önderlik düşmanı, PKK düşmanı güç, kadroya çağrı yaptı. PKK kadrosu ile birlikte yaşayacağını ilan etti. Bu önemli, görmezden gelemeyiz. Ortada kalınmıştır. Bu böyle olmayabilirdi. Ama bu böyle oldu diye de dünya yıkılmadı, çok kötü de değil, süreç biraz bunu gerektirdi. Böyle bir gelişme oldu, bu noktada ortada kalma durumundan parti tarafına geçiş oldu. Fakat şimdi *"ben bir adım attım, parti düşmanlarına katılmadım, partinin karşısına geçmedim, parti de bir adım atsın, kendisini geliştirsin, benim istediğim noktaya gelsin, uzlaşalım, bir noktada birleşelim"* deniliyor. Bu olmaz. Bu bir dayatmadır. Mevcut kadro kendini sürece ve partinin değişimine karşı dayatıyor ve parti ciddi bir dayatma ile yüz yüze.

Öyle partiyi özümsemiş, çizgiyi özümsemiş, partiye kendini iyi katmış, parti görevlerine dört elle sahip çıkıp, onları yürüten bir kadromuz yok ki. Parti görevleri el yordamı ile ilerletildi. Mevcut durumda iş başında olan kadronun çoğu günde on kez görevi bırakıyor, tekrar geliyor. Yani adeta partiyle savaş halinde, *"parti benim istediğim noktaya gelirse ancak ben bu partide olurum"* diyor. Partinin karşısında müthiş bir mücadele yaşıyor. Bu var, genelde bu eğilim rağbette görüyor. Biraz göreve yürüyen, iş başına geçen, parti işleri ile yüz yüze gelende hemen böyle bir eğilim kendisini gösteriyor. Yoksa partiyi anlama, doğru katılma, partinin yeni militan ölçülerine ulaşma yönünde bir gelişme olmuyor.

Bir diğer yanda mevcut konumu ile kadro işlevsizdir. Çünkü partinin stratejik çizgisini özümsememiş. Dolayısıyla kendisini çizginin gereklerini yerine getirecek hale getirmemiş. O nedenle de görev üslenemiyor, yürütemiyor, üretimsiz kalıyor. Diyelim, önemli bir kesimi silahlı mücadele çizgisine çekilmiş, orada tutulmuş, çok fazla silahlı mücadele çizgisi nedir? Bilmiyor. *"Benim diğer çalışma alanlarında yerim yok, silahlı güçler içinde varolurum, artık bu çerçevede ne denilirse onu yaparım,"*diye kendisini silahlı mücadele güçleri içerisinde bir sıradanlığa çekiyor. Sıradanlığa çekmeyince, görev üzerine yönelince o konuda partiyi zorluyor. Çünkü eski çizgiye çekmeye çalışıyor bizi. Böyle bir mücadele var. Büyük çoğunlukla sıradanlaştırıyor. *"İşte ben böyle kalırım burada, parti ne derse yaparım, hizmette olur."* Partinin daha fazla istememesi için kendini bu şekilde katma var. Ancak onun dışında, parti strateji değiştirmiş, birçok yeni görev ortaya çıkmış, bu görevleri yerine getirecek hazırlığı yok. Mevcut kadroda böyle bir yenilenme gerçekleşmiş değil. Yeterince de yeni kadro yok.

Burada Parti VII. Kongre stratejisini hayata geçirmede, pratikleştirmede ciddi biçimde zorlanıyoruz, pratik gelişimimiz zorlukla oluyor. Birçok alanda örgütlenemiyoruz, görevlerimizi yerine getiremiyoruz. Şöyle sanılıyor; *"bu kadar kadro var, kadro işlevsiz, değerlendirilmiyor, görev verilmiyor"* arkadaşlar içten içe böyle tartışıyorlar. Oysa ki tersidir, partinin görevleri ortada, her tarafta işi duruyor, görev alacak bir tane kadro yok, görev başına gidemiyor. Kadrolar kendilerini göreve hazır hale getiremiyorlar. *"Görev benim istediğim gibi olsun. Bana göre, benim istediğim gibi iş bulunsun, bulunursa o işe giderim, bulunmazsa gitmem"* diyorlar . İşler ortada duruyor ve PKK yüzde beş kapasite ile çalışmıyor. Yüzde doksan beş çizgiyi işleyemeyecek durumdadır. Birçok alanda işleyeni yok. Bu kadronun partiyi kendine göre uyarlama yaklaşımının bir sonucudur. Bu partiye karşıt bir konum, parti ile mücadele konumu, kesinlikle doğru değil.

Şimdi ister silahlı mücadele gücünün içerisinde olsun, isterse öyle olmasın, parti stratejisini değiştirmiş, birçok görev önüne koy-

muş, bu görevi bu parti kadrosunun yerine getirmesi lazım. Görevler yerine getirilmiyor. Bir avarelik var ortada. Ne olacağı konusunda kendisini belirsizlik içinde tutma gibi bir durum var. Silahlı mücadele içerisine, bazı çatışmalara giriyorsa o bir işlev görme oluyor, onun dışında işlevsizdir. Genel parti görevlerinin birçoğunun yapılması konusunda da yine işlevsiz, dolayısıyla üretimsiz. Parti görevlerinin üzerinde çalışmaya gidemiyor. Eskisi gibi mücadele tümü ile silahlı mücadelenin üzerinde olmadığı için ortada kalıyor, boş kalıyor. Üretici duruma geçemiyoruz. Neden? Çünkü kadro partiyi doğru kavrayamamış ve doğru katılamamıştır. Çizgimiz özümsenmemiş, gereklerini yerine getirecek bir düzeye gelinmemiştir. Böylece üretimsiz kalma yaşanıyor. Mevcut durumda sorumsuzluk var. Kadro yapısında hala şöyle bir hava yaşanıyor; "Parti işlerini başkaları yapsın, kim yaparsa, yapsın. Bana sorun olmasın, yük benden uzak gitsin, kim yaparsa yapsın." Bu hava genel arkadaş yapımızda var. Kendini süreçten sorumlu görme, parti işlerinden sorumlu görme az. Partinin içinde bulunduğu tehlikeli durumu görüp, ona cevap olmak üzere kendisini işleten, iş yapan, partiye sahip çıkan haline getirme zayıf. Adeta başkasına bırakma var. Çizgiyi bütünü ile özümsememek burada kendisini gösteriyor. Genel yapımızda bir uyuşukluk var.

Belki de süreç çok ağır. Bu ağır yük altına girememe, o gücü gösterememe olabilir. Fakat ciddi bir biçimde duyarsız kalma var. Çok basite alma, "ha yaşamışız, ha ölmüşüz ne fark eder" biçiminde, sıradan bir canlının gösterdiği kadar yaşam duyarlılığı gösterememe çok yaygın bir biçimde yaşanıyor. Partinin başlattığı stratejik değişimle birlikte kendini yenileme, yeniden mücadele sürecine katma, çizgisine girme çok zayıf. O anlaşılmamış veya iyi özümsenmemiş veya benimsenmiyor. Çok fazla inanılıp, güvenilmiyor. İnanıldığı söyleniliyor, ama o laftır. Aslında, "iş bitmiştir, kendimizi fazla yormaya gerek yok, artık çok fazla yaşamın anlamı da, değeri de yok" psikolojisi hakim. Bu anlamda basitleşme, sığlaşma, yüzeyselleşme, yaşamdan, canlılıktan kopuş, durgunlaşma çok fazla yaşanıyor.

Parti ve parti yaşamı sevilmiyor. Onu geliştirmek, güçlendirmek, ilerletmek için bir çaba içerisinde bulunulmuyor. Önderlik bir çözümlemesinde belirtiyor. Feodal uyuşukluk ortamında, sömürgecilik altında gelişen kapitalizm biraz değmiş ve ayartmış bizi. Sağa sola yönelmişiz. Kendimize göre hayaller ve umutlar edinmişiz. Karşımıza PKK çıkmış, "PKK'de hayallerimizi gerçekleştirelim" diye koşmuşuz. Şimdi gerçekler ortaya çıkıyor ki bizim hayallerimizi PKK'de gerçekleştirmek mümkün değil. Bunlar gerçekleşecek hususlar değil, PKK'nin yaşam gerçeği o değil. O bir karşıt gelişmenin, düşman gelişmenin bizdeki ayartması. Bu noktada yapılması gereken ne? Kendini geliştirme, partiye doğru katılma, parti çizgisinde yaşamı bulma. Bu da yapılmayınca kendisini öyle bir değişikliğe uğratmayınca da hayali, umudu kırılmış olarak yaşam ile ölüm arasında bir yerde sürünüp, gitme ortaya çıkıyor. Tabii bu kötü, ama epeyce var, yaygın olarak var. Böyle çok duyarsız, kendini koyuvermiş gitmiş olmaya savaş sürecinde "ölüm çizgisi" diyorduk. Şimdi sadece savaşta değil, bütün yaşamda ortaya çıkıyor. Böyle parti kadrosu olmaz. Kaybolan, hayal olan, gerçekleşmeyecek olan düşmanın bize verdiği yanılgılardır. Onlara sarılıp, gerçekleşmeyince, niye umutlarımızı kırıyoruz. Gerçeğe gelelim, doğruyu anlayalım, halk yaşamına, parti yaşamına doğru anlam vermeye çalışalım, doğru katalım kendimizi. O zaman göreceğiz ki işler nasıl iyi gelişiyor, kendimizi güçlendiriyoruz. Bütün bunların sonucunda zayıflığa sığınma kendini yaşatacak bir yerler arama, bir yerlere kendini atma, yıkma eğilimi gelişiyor. Her türlü eksiklik burada ortaya çıkıyor. Yani geriliklere zayıflıklara dayanarak, sığınarak onları kendisi için bir yaşam gerekçesi haline getirme çok yaygın. Geçen süreçten beri hala devam ediyor. Hasta oluyor arkadaşlar. "Vay şuna gücüm yetmiyor, şunu yapamıyorum, vay hasta oldum" çok yaygın. Şimdi arkadaşlar söylüyorlar, "birçok arkadaşın bilmem bu kadar bilinci var pratik iş yapma gücü var", "buyurun iş yapın" diyoruz, daha işe başlamadan diyor; "yapamam". "Niçin yapamazsın?" çünkü çalışmak gerekiyor, kafa yormak gerekiyor, ter dökmesi lazım, bir de Oblomovluk var, tembel, çalışmak

istemiyor. Çünkü yaşam istemiyor. Onun için bir yaşam gerçeği kalmamış, hayalleri kırılmış. Düşmanın verdiği hayalleri düşman yeniden kırmış. Partiyi de benimsemiyor, ortada kalmış. Şimdi böyle olunca işe başlamadan "yapamam" diyor. Dolayısıyla en geri yaşama razı olmak, ama çalışmadan uzak durmak ortaya çıkıyor. Çalışarak daha iyi yaşam yaratmaya yönelmeme yaşanıyor. Böyle olmaz ki, kabul edemeyiz. Bu kadar geriliklere, gericiliğe, zayıflıklara sığınanın PKK militanı olması, parti içinde kalması mümkün mü?

Şimdi o kadar zorlandık ki bazı şeyleri izah etmek gerekiyor. Arkadaşlar, "Hastayız, sakatız" diyorlar. "Tamam hastasınız, sakatsınız, sakatsan gereğini yerine getir, gereği sen sakatsın ve mücadele edeceksin" dediğimizde, cevap; "Bu benim elimde bedava yaşayacağım bir araç olmalı" oluyor. Bu zayıflıktır, köleliğin bir sonucudur. Kendini acındırarak, oradan, buradan yardım toplayarak yaşayan, yardıma muhtaç insan haline geliyor. Şimdi hiç PKK içinde yardıma muhtaç haline gelinerek yaşanır mı, bunun PKK'lilikle ne alakası var, militanlıkla ne alakası var? Hasta olmak kimseye kendine ucuz bir yaşam yaratma hakkını vermiyor. Öyle arkadaşlar tanıyoruz ki, davul gibi şişmiş vücutlarıyla herkesten önce silaha sarılıp düşmanın üzerine gittiler. Böyle, "yatağa düşmeyelim, en fazla fedakarlığı biz yapalım" diye sağlam arkadaşlardan daha uzun süre mücadele ettiler. PKK içinde bu böyleydi, ama şimdi tersine çevriliyor, bir eğilimdir. "Kendini ne kadar kötürüm yaparsan çevreden o kadar yardım görürsün. O biçimde yaşamak da sana yeter, çevre seni yaşatır" sanılıyor ve buna değer biçen arkadaşlar var, tabii yanlış yapıyorlar. Genelde parti değer biçmeyince bu seferde partiye karşı tepkileri, öfkeleri uyanıyor. Doğru değil. Böylelerini ne yapacağız? Parti Önderliği'nin dediği gibi *"Köleyi ben ne yapacağım."* Zavallıyı PKK ne yapacak. Gitsin kendini nasıl yaşatıyorsa yaşatsın. PKK yiğit insanın, militanın savaş mevzisidir. Sen PKK'de ne yapmak istiyorsun? Ne yapmaya gücün var? Ancak o kadar konuşabilirsin. O kadar PKK karşısına çıkabilirsin. Yoksa, "benim şu eksiğim, şu

ihtiyacım var" diye değil. PKK bir hayır kurumu değil ki, hastane de değil. Halkın, toplumun ulusal, toplumsal, özgürlüksel sorunlarını çözme yeridir.

Bu tür durumlara neden düşülüyor? Çünkü mücadelecilikte zayıfız. Mücadeleden korkma, çekinme var, mücadele etmekten kaçış var. Mücadele etmek zor geliyor. Onun için de kendimizi onun bunun yardımına ihtiyaç kılıyoruz, "aman bize bir şey söylenmesin." Bu kendi içinde mücadele yürütmekten, kendini geliştirmekten kaçmanın arayışı. "Öyle oldun mu kimse bir şey demez. Böylece de kendimizi kurtarırız" diyoruz. Mücadele kişiliği zayıf. Kör kavga yapabilir insanlar, birbirleriyle kavga ederler; ama siyasi, ideolojik, örgütsel mücadele, kişilikte bunu yapma kişilik mücadelesi içine girme çok zayıf.

Mücadele kişiliği fazla gelişmemiş. Durgun, sorumsuz, mücadelesiz yaşamak hoşumuza gidiyor. Şöyle bir insan modeli var; "sorun olmasın mücadele olmasın, ses çıkmasın, bizden fazla bir şey istenmesin, en azından oturup yaşayalım." Böyle çok sıradan bir yaşama razı oluyor. Bu da köylü toplumu olmanın bir sonucu oluyor. En azla yetinen ve yaşayan insan toplumunun, köylülüğün mücadele saflarına yansıması böyle bir sonuca yol açıyor. Üretimde de en azla yetinme yaşanıyor. Mesela savaşla ne oldu? sopayı bıraktık, silahı aldık, hizaya girdik, bu bizde biraz gelişme yarattı. Ondan sonra tekrar tekrar aynı şey, üretim yapıyorsak bir tekrar da yapıyoruz. Ondan daha öteye bir üretim yok. Düşünce üretimi, duygu üretimi çok geri. Bir çok şeyin bu noktada gelişmesi gerek. Oysa burada kupkuru olma var. Yani sorumsuzluk, kendini sürece göre eğitmeme, kendini partiye doğru katmama, partiyi bu süreçte başarıyla götürme sorumluluğunu üstlenmeme, kendini bir birey olarak tutma, giderek düşüncesizliği, duygusuzluğu, ruhsuzluğu doğuruyor. Böyle çürümüş, kendinden geçmiş, yaşamdan bezmiş bir insan durumu ortaya çıkıyor. Duygu olmadan, düşünce olmadan davranış gelişmez, o da örgütü, mücadeleyi geliştirmez. Ne ile geliştireceğiz? Bütün bunlar duygu ve düşünceden geçiyor. Yani olup biteni anlama, ona anlam verme, onun karşısında tutum alma, ona

karşı kendini bir çözüm gücü olarak ortaya koymadan geçiyor. Sen öyle yapmazsan, yapamazsan daha ne üretebilirsin. Böyle çok ciddi eleştiriye almamız gereken geri tutumlar var.

Mevcut durumun doğru görülmesi, biraz da böyle bir gericilik var. Bütün bunlar içerisinde yine de bir şeyler yapabilirse kendine yapma, kendini esas alma, bunları örgütlü bir çerçevede yapmama, onun içine girmeme epeyce yaşanan diğer bir tutum. Bu sorumsuzlukla da birleşince birey kendi kendine kalıyor. Bazı arkadaşlarımız da bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Ama kendinedir, partiye güvenmiyor veya ortak parti çalışmasını bilmiyor, ona katılmıyor. Belki de ilerisi için kendine hazırlık yapıyor. Biraz kendine olursa bir şeyler yapıyor, fakat kendine olmadı mı "yok" denildi mi, "orada durmam, ben partiye çalışmam, daha fazlasını yapmam" deme yaklaşımı var. Bu küçük burjuva bencilliğidir, sahiplenme istemidir. Adeta mülk edinme istemi var. Yani bir militan olarak kendisini partiyle ifade etme değil de, parti içinde ısrarla kendini ayrı ifade etmeye çalışma tutumları var.

Mesela hiçbir şey geliştiremedik. Hepimiz *"parti kadrosuyuz"*, diyoruz. Önderlik, *"Her gün yatarken günlük ne yaptığınızı sorun kendinize"* diyordu. Böyle bir sorgulamamız var mı? Yoktur. Acaba bugün yediklerimizi ve yattığımız battaniyeyi hak ettik mi? Onu hak ettiren bir çalışmamız var mı, yok mu? Bunun sorgulaması yoktur. Aksine şu var; "niye parti iyi vermemiş." Varolana da razı olmama, bu temelde partiyi zorlama, çekiştirme var. "Acaba ben bunu hak edecek bir çalışma bugün yaptım mı, yapmadım mı" sorgulamasını bırakalım, varolanı beğenmeme var. Oysa ki vicdanlı olmak gerekir. Önderlik, *"vicdanınıza sorun yediğiniz ekmeği hak ediyor musunuz, etmiyor musunuz? Ettiyseniz bravo size helal olsun. Ama hep yiyorsanız kendi kendinize çare bulun"* diyordu. Şimdi partinin işleri yürüyor mu, yürümüyor mu? Bu kadar kadro gücü var, ama çok fazla kendine soran yoktur. Partinin propaganda çalışmaları yürüyor mu? Partinin örgüt çalışmaları yürüyor mu? Partinin eylem çizgisi gerçekten gelişiyor mu? Günlük olarak parti politik duruma hakim mi, değil mi? Bunlar hakkında her hangi bir

hesap yapma, kendine soru sorma yoktur. Buna göre kendini cevap haline getirme arayışı ve çabası yoktur. Günlük boş durarak PKK'li olunacağı sanılıyor. Böyle değildir.

PKK eskiden kesinlikle böyle değildi. PKK'deki kadronun boş durduğunu göremezdiniz, yoktu. Mesela, hiç mi bir şey yok? Oturur sistemli eğitim yapardı. Eğitim PKK'de bir iştir. Başta dedim ki, PKK devriminin en önemli yönü kişiyi değiştirmesidir. Kişiyi değiştirmenin önemli bir yanı da eğitimdir. Sadece eğitim değil, ama eğitim kişiyi değiştirmede önemli bir araçtır. O zaman devrime çalışacaksın. Başka bir işin kalmazsa kendini eğiteceksin. Gece gündüz demeden, yorulmaz bir çabayla kendini eğitip yenileyeceksin. Yeni bir kişi haline getireceksin. Onun dışında iş yapacaksın. Böyle boş durmak zamanı boşa geçirmeyi istemek olmaz. Şimdi arkadaşları toplu tartışmaya, eğitime zorla alıyoruz. "Biz serbest çalışalım, zaman olsun" diyorlar, "buyur serbest çalış" deyip, daha sonra sonucunu görmek istediğimizde, "ne ürettin? Hani bir sonucunu görelim" dediğimizde, hiçbir şey çıkmıyor. "Peki sen ne çalışıyorsun? Niye çalışıyorsun? Demek ki, yiyor, içiyor, yatıyorsun." O zaman parti niye yedirsin, içirsin, kovar, gönderir. Böyle olmaz. İşçiler, memurlar, karınlarını doyurmak için sekiz saat çırpınıyorlar. Biz sorumlu insanlarız, toplumu özgürleştirme sorumluluğunu taşıyoruz. İddiamız bu değil mi? Peki sözümüz gerçekse, iddiamıza bağlıysak onu yerine nasıl getiriyoruz? Getiriyor muyuz, getirmiyor muyuz? Bu nasıl yerine getirilir? Bu konularda hiçbir sorgulama yok, bu yapılmıyor. Mesela parti çalışmalarına katılınmıyor, destek verilmiyor. Partinin bir çok görevi var, *"Ben de bu partinin kadrosuyum ve bütün bu görevlerden sorumluyum. Yazılı, sözlü propaganda yapacağım, yanımdakini etkileyeceğim. Halkı etkilemek için üretim yapacağım, örgüt ve ilişki kuracağım, kendimi her türlü mücadeleye hazır kılacağım, bir çok riski üstlenecek, zorlukları yaşamaya hazır olacağım"* deme yoktur. Binlerce kadromuz var, gazete çıkarmak için yazar tutuyoruz, bu çok tuhaftır. PKK herkese ideolojik yön verdiğini iddia ediyordu. Şimdi bizim kitlemize, bizim yayın organlarımızdan başkaları hitap ediyor. Hiçbir

arkadaş kendini sorumlu görmüyor. Halbuki PKK'ye ilk gelen siyasi, ideolojik eğitim görür ve düşünce üretip, partinin düşünce çalışmasına katkı yapar. İşi ne olursa olsun, asker olur, diplomat olur, kitle mücadelesi yürütür, her hangi bir yerde ekonomik çalışma yürütür, ama onun yanında propaganda faaliyeti herkesin görevidir. Her kadro propaganda faaliyetine katılmak zorundadır. Her kadro halkla ilişkilenip örgüt kurmak zorundadır. Bunu yapamıyorsa asgari kadro görevlerini yerine getirir.

Geçen yıldan beri arkadaşlar düşünce üretimine katkı sunsunlar diye üç-dört talimat çıkardık, hiçbir şey yoktur. Bazıları da yapıyor, kendi çantasına koyuyor, taş dibine koyuyor, düşmana veriyor, partiye vermiyor. Yerin dibinde çürütüyor yine partiye vermiyor, çünkü güvenmiyor. Partiyle çalışmıyor kendini partide ifade etmek istemiyor. Partiye gelmiş, yiyor, içiyor, bir yığın tecrübe alıyor, bir yığın bilgi topluyor, yazıyor-çiziyor, partiye vermediğine, kendisini bugün işletmediğine göre, yarın kaçar, onları satar, para kazanabilir. Çok büyük bir sermaye. Önderlik diyordu; *"Mezara mı götüreceksin?"* Mezara götürmeyeceksek, o zaman kaçmaya hazırlanıyoruz demektir. Biraz partiden bir şeyler toplamak için gelmişiz, onu topladığımız zaman eyvallah diyeceğiz, gideceğiz demektir. Böyle bir durum söz konusu. Bu alanlarda en geniş kadro gücüne sahip olduğu bir dönemde parti en az üretimi yapıyor. Partinin bu süreçteki mevcut durumu, en az üretim durumudur. Bunun yüzde bir büyüklükteki kadro gücüyle partinin bu alanlarda çok daha fazla üretim yaptığını, bunun yanında örgüt çalışması yaptığını, savaş yaptığını biliyoruz. Buna denilmesin ki, *"biz savaşıyoruz, biz savaştığımız için böyle."* Hayır. Savaşta zaten bu nedenle içinden çıkılmaz bir hale geldi. Bizi komployla yüz yüze getirdi. Önderlik o kadar düzeltmeye çalıştı, hala da doğru-dürüst bir çizgi kazandırmaya çalışıyoruz. Bu durumlar öyle iyi savaşıldığı için ortaya çıkmış değil. Başka iş yapmaya zamanımız olmadığından da değil. Tam tersine iyi savaşılsaydı, bütün bu alanlarda iyi çalışılırdı.

Dünyanın en büyük komutanları, en iyi şairleridir de, yazarları ve siyasetçileridir de. Dünyayı askerler yönetti. En etkili siyaset as-

kerliktir. Başka yöntemlerle çözülemeyen bütün siyasi sorunlar savaşla çözülmüştür. Askerlik bunu çözen yöntem oluyor. Biz de hani? Öyle değil, büyük bir üretimsizlik yaşanıyor. Bu bakımdan bir güvensizlik, bir sorumsuzluk ve bencilik var. Partiden ayrı durma, kendini parti üretimine katmama yaşanıyor. Eskiden her militan ufak bir şey üretti mi, onu partiye mal etmek için canla, başla çalışırdı. Varını, yoğunu, her şeyini partiye verirdi. Onun partiden başka kalıcı hiçbir şeyi yoktu. Arkadaşlar sonradan bu durumu değiştirdiler. Partinin hiçbir şeyi kalmadı, bireyler kendini partiden ayrı tutmaya, partiye çalışmamaya başladılar. Dolayısıyla da parti kendilerine bir şey yaptırmadı, izin vermedi. Sonuç yer altında çürümeden, düşmanın eline geçmeye kadar her türlü heder olma yaşandı, ama parti işleri gelişmedi. Gelişmiyor, çağrılar var. Bu kadar istem oldu, ama o yönlü ciddi bir adım oluşmadı. Her hangi bir geliştirici çaba yok, üretkenlik az. Duygu ve düşünce üretimi azdır. Duygular biraz körelmiş. Körelmemiş olanda bu biçimde partiye gelmiyor. Geriye ne kaldı? Partiye katılmamış, parti saflarında kendisini yaşatmaya çalışan, kendini korumaya almış, ölüm de olsa ona razı olmuş bir topluluk kalıyor. Bunun da bir parti topluluğu olmayacağı çok açık. Böyle olmaz böyle ne ordu olabiliriz, ne de parti. Bu biçimde tüzüğüyle, yönetmenliğiyle bir alakası yok. Önderliğin parti, örgüt anlayışı, örgüt gerçekliğiyle de bu durumun bir alakası yok. Ortadaki duruş böyle bir duruş. Ana duruş, temel duruş böyle. Bunlar kadronun eleştirilmesi ve aşılması gereken yanları. Bunun dışında çok daha olumsuz ve geride olanlar var. Onları fazla mesele yapmıyoruz. Kimse de kendine ölçü almamalı. Önderlik *"niye beni ölçü almıyorsunuz?"* diyordu. Ölçü olarak en imkansız ortamda bile siyaset üretmeye çalışan Önderliği esas alacağız, partiyi, öncü militanların ölçülerini alacağız. Hiç olmazsa, Önderlik çabasına katkımız ne? Sorgulayacağız. Arkadaşlar sorgulayarak kendini eğitecekler. Düşünceleri, davranışları bununla gelişecek. İş yapma kabiliyetleri, iş yapma kapasiteleri bununla oluşacak. Bu sorgulama olmalı. Yoksa anlamsızdır. *"Biz Önderliğe çok bağlıyız, partiye çok iyi katılmışız"* demekle bağlılık da, katılım da olmaz.

Bağlılığının ölçüsü ne? Katılımının ölçüsü ne? Ölçüyü göster? Sonuçlarını göster? Gerçekten katılmışsan, neye katılmışsın? Partinin içinde kendini yaşatmaya mı almışsın, güvenceye mi almışsın? Yoksa gerçekten parti için çaba harcar konumda mısın? Parti militanı mısın? Parti görevlerini yerine getiriyor musun? Partinin ne durumda olduğunu, bu dönemin görevlerinin neler olduğunu, bu görevleri yerine getirmen için neler yapmak gerektiğini sorguluyor musun? Yapılması gereken budur. Birey bunu yaparak kendini katarsa o zaman sürecin militan katılımı olur. Doğru bir partileşme ortaya çıkar. Şimdi böyle bir katılım, partileşme, nasıl gelişmeli? Bu ortayolculuk, avare, ortada duruş çizgisinden nasıl kendimizi kurtaracağız? Gerçekten kendimizi çok daha etkili, sürecin görevlerini omuzlayan, başarıyla sürece katılan konuma nasıl getireceğiz? Bunun yol-yöntemi ne olmalı?

Çıkış önemli. Bir tablo çıkartmaya çalıştık. Bunlar bazı satır başları. Üzerinde çok durulması gereken yanlar var. Hepsini ne söyleyebiliriz, ne de gerekli. Arkadaşlar üzerinde duracaklar, tartışacağız. Çünkü, işler ortada, insanlarda ortada, birbiriyle uyuşmuyor, ayrı duruyorlar, *"İş bize göre olsun"* yaklaşımı var. Tabi işi kişilere göre yapamayız, devrimin işi kendine göredir. Toplumun gelişme yasalarına göredir, kişilerin işe göre olması lazım. Bu yapılabilir mi? Yapılabilir. İnsanlar eğitilebilir. Kendini işe vererek, o işi yapma amacına bağlanarak işini yapabilir. Kendisini iş yapar hale getirebilir, PKK'de bunu esas aldı. Kürt toplumu gelişmeden uzak bir toplumdu. Böyle bir toplumda devrim geliştirirken, devrim işlerine yatkın insan bulmak mümkün değildi. Halkın işleri bir yerde, halkın kendisi başka bir yerdeydi. Başta da böyleydi. Şimdiki durum çok anormal değil. Önderlik bunu çok defa izah etti;

"Kimsenin sahip çıkmadığı bir iş üzerime kaldı. Çok istekli olduğum, çok hazırlıklı olduğum için de ben bu işe girmedim, kimse sahip çıkmadığı için üzerime kaldı. Başkaları gibi sorumsuz davranıp çıkmadım. Halkın işidir, sahip çıkalım dedim" diyordu.

O zaman çizgi ne oldu? PKK'nin örgüt çizgisi, çalışma tarzı, insanları halkın işlerine sahip çıkar, sorumluluk duyar, o işleri yürütme

gücü kazanır hala getirme düzeyi nedir? Bunu yaptığı ölçüde, "parti işleri gelişti. Parti, parti oldu. Kadro ortaya çıktı" diyebiliriz. Bunun yöntemi eğitimdir. İnsanları işe uygun hale getirmek, çalışmaya hazırlamak, çalışır hale getirmek, üretken kılmak, eğitimle olur. En temel yöntemi ve aracı eğitimdir. Bu nedenle de PKK hareketi hep eğitim hareketi oldu. Bir adım atmadan, ufak bir iş yapmadan önce onu yapacak insanı hazırlamayı esas aldı. İlk işi eğitim oldu. *"Kendini eğitmek, hazır hale getirmek, iş yapmak daha fazla eğitmek"* partinin ciddiyetle ele aldığı bir çizgidir. PKK'yi PKK yapan, geliştiren, diğerlerinden ayıran bir gerçeklikte budur. Kendini eğitmeyen, kendi durumunu beğenen, kendini abartan kişilikler devrim yoluna giremediler. Siyasette olmayan, bir çok örgüt ve kişilik var. Yirmi, otuz yıldır ortada dolaşıyorlar, halk deyimiyle bir kazmaya sap olamadılar. Herhangi bir gelişme ortaya çıkaramadılar. Çünkü o kişiliklerle bir iş yapılamazdı. Halk için iş yapar hale gelebilmek için, her bakımdan kendini yenilemek, düzeltmek, kişiliği değiştirmek, beyni, yüreği açığa çıkarmak gerekiyordu. PKK bunu ciddiyetle esas aldı. Önderliğin kendini eğitimi, Önderliksel gelişmenin eğitimle bağlantısı bu bakımdan önemli, üzerinde durulmaya ve anlaşılmaya değer bir konudur. Çünkü PKK Önderliği orada burada eğitilmiş, mücadeleler içerisinden geçmiş bir gelişme değildir. Doğrudan doğruya Kürdistan içinden çıkan, sorumlu bir adımla, kendini eğiterek gelişmelere yanıt olan ve gelişme yaratan bir olgudur. Bu da eğitimle oluyor, sorgulamayla oluyor, kendini hazırlamayla oluyor. Durup dururken olmuyor, başkalarınca verilmiyor.

"Ben kendimi sözle eğittim ve yetiştirdim. Uyarılardan çok şiddetli bir biçimde etkilendim ve sonuç çıkardım. Sizler ise ne doğru sözün çekiciliğini kavrıyorsunuz, ne de uyarılardan sonuç çıkarıyorsunuz. Bir dostunuzun ve yoldaşınızın uyarısını düşmanın en sert uygulamalarından daha ders alıcı ve öğretici olarak belleyeceksiniz. Düşman size bir çok şeyi dayattıktan sonra bazı şeyleri kavramaya çalışmanız, en kötü eğitim ve en kötü kavrayıştır." (P.Ö)

Bu anlamda Önderlik kendi kendini eğitiyor, önderliksel eğitim kendi kendini eğitmeyi esas alıyor. Bu bir çizgi olarak da uygulan-

dı. Bir bütün olarak partinin böyle bir eğitim gücü olması esastır. Yapacak başka bir iş yoksa, eğitim yapmak, kendini daha da güçlendirmek PKK'de bir yaşam çizgisidir. Halk ve parti adına önemli işler yapabilir hale gelmek için de uzun bir eğitime ihtiyaç vardır. Bunun için PKK'ye gelen herkesi, PKK eğiterek içine aldı. Kişisel eğitimlerden, grup eğitimlerine, uzun bir süre eğitim esas oldu. Planlı, kapsamlı eğitimden geçmeden de PKK kimseye iş vermedi. PKK'ye gelip katılan herkes önce PKK düşüncesini, PKK'nin yaşam disiplinini öğrenmek ve edinmek durumunda kaldı. Kişiler çalışma içine böyle alındılar. Kendini eğitmeyenler, böyle bir sürece girmeyenler dışlandılar, PKK'nin içine giremediler. Hiç kimse kendi bildiğine göre bu partinin içinde yaşayamaz. Parti eğitiminden geçmeden, kendini partileştirmeden de partide kalınmaz.

PKK'nin bu eğitim çizgisi mücadeleye yol açtı. 1980'e kadar bireysel eğitim çalışmaları dışında grup çalışmaları en temel eğitim sistemiydi. Arkasından kamp çalışmaları ve askeri eğitim yürütüldü, 15 Ağustos'tan sonra da Mahsum Korkmaz Akademisi gelişti. Akademi eğitimi, askeri teori ve taktikle, ideolojik, siyasi çizgiyi birlikte veren, ikisinin birlikte görüldüğü bir okul düzeni oldu. Daha sonraki süreçte bu ülkeye de taştı. Akademi örnekleri ülkenin değişik alanlarında, eyaletlerinde bazen uzun süreli bazen kısa süreli örgütlenip, yürütüldü. 1990'dan sonra bu daha da yaygınlık kazandı. Her yerde değişik düzeyde eğitimler yapıldı. Bu çerçevede okul düzenlerimiz biraz daha gelişip, yaygınlaştı, ama etkinliği düştü. Giderek çok yoğunlaşmış savaşın ihtiyaçlarına cevap vermek üzere, savaşa hazırlamayla sınırlı bir eğitim oldu. Daha çok moral-psikolojik eğitim, biraz siyasi süreci kavratma ve savaş pratiğine hazırlamayla sınırlı kaldı. Bu anlamda eğitimimizin ideolojik derinliği azaldı. Buna fırsatımız da olmadı, savaş bizden diğer eğitimi istedi. Bir de mevcut gelişme düzeyimiz, örgüt ve çalışma sistemimiz içinde bunu yaratamadık. Bu konuda hatalı yaklaşımlar oldu, imkanlar iyi değerlendirilemedi.

15 Şubat'a geldiğimizde birçok alanda eğitimler yapıyorduk, bir eğitim tecrübemiz, geleneğimiz ve sistemimiz vardı. Belirttiğimiz

çerçevede özetlenebilecek bir eğitim sistemi yaygınlaşmıştı. Bütün parti genelde böyle bir sistem içine çekiliyor, gerillaya hazırlanıyordu, ama bu derinlikli bir parti eğitimi, bir ideolojik eğitim olmadı. 15 Şubat'tan sonra durumlar daha da değişti. Özellikle stratejik değişim kapsamlı bir tartışmayı ve teorik anlayışı gerekli kıldı. Bu çerçevede bir tartışma düzeyimiz gelişti. Düşünce üretimi daha çok Parti Önderliğine bırakılmıştı. Birde 15 Şubat'tan sonra çok etkili bir Önderlik yönlendirmesi ve yönetimi olmayınca, kendine göre değerlendirmeler, düşünceler ve partinin düşünce üretiminde sığlaşma ortaya çıktı. Böyle bir tartışma düzeyi bizi kongreye kadar götürdü. Bir okul düzenimiz de vardı. Karargah olarak özellikle değişim konularını tartışıp anlamaya çalıştık. Bu tartışmaların yeni stratejik çizgiyi oluşturmada önemli bir faydası oldu. Neyi değiştirmeliyiz? Neyi değiştirmemeliyiz? Stratejik değişimden ne anlamalıyız? Süreç nedir, ne değildir? Bunları belli bir tartışma düzeyi vardı. Bu bizde belli bir düşünce yoğunlaşması oluşturdu. Sonuçları VII. Kongre'ye yansıdı. Öyle bir yoğunlaşmamızda oluşmasaydı, hazırlıksızlık bizi daha olumsuz, dağılma, parçalanma durumlarıyla yüz yüze getirebilirdi. Kongremiz biraz şeyleri ortaya çıkardı. Temel stratejik değişimin çerçevesini veren belgeler bizim için büyük bir kazançtı. Süreç açısından gerekli de gördük. Öyle olmasa sonuçlarını taşırmak mümkün olmayacaktı. Program, rapor, manifesto benzeri belgeler temelinde kongrenin çizgi haline getirdiği yeni stratejiyi özümsetmek üzere genelde bir kongre sonuçlarını taşırma kampanyası geliştirmek istedik. Bu belli ölçüde planlandı, parti yönetimimiz bu hususları tartıştı, planlı bir biçimde böyle bir çalışma yapmayı gerekli gördü. Bir çok alan bunu yansıtmaya çalıştı, ama kongre sonuçları nasıl tartışıldı?

Bu konuda çok ters tutumlar oldu, kongreyi ret ile karşılaştık. Bazı alanlar çok geliştirdi, bazı alanlar çok sığ yaklaştı. Bazı alanlarda ortalama bir tartışma oldu, bazıları da tuhaf, ama yetiştiremediler bile. Aylar geçti çok ilerleyemedi, iyi yönlendirilemedi. Kısaca o süreçte sağlam bir denetleme olmadı. Böyle bir çalışmayı zayıflatmak için alttan alta karşıt faaliyet gelişti. Fakat belli bir noktaya ge-

lindiğinde gene de kongreden herkes haberdar olmuş, en azından kongre çizgisine göre kendini yerleştirir hale gelmişti. Çünkü içimizde çantasını hazırlayıp gitmek isteyenlerde vardı. Değişimi böyle anlayanlar da vardı. Bu kadar kaba, ters yaklaşımlar giderilmişti. Tabii kongre çizgisini daha fazla özümsemek, kongre kararlarını hayata geçirecek partiyi, kadroyu ortaya çıkarmak için bu süreci değerlendirdik. Eğitimin biraz daha derinleştirilmesi, insanı mevcut stratejiyi uygulamaya daha iyi hazırlayacak yol, yönteme kavuşturulması gerektiği sonucuna vardık, Mayıstaki bir değerlendirmemizde eğitim çalışmalarına ilişkin bir sonuç ortaya çıktı. Bir çok eksikliği olsa da ön bir taşırma olmuştu. Daha ileriye gidebilmek için eğitim sistemimizi derinleştirmemiz, yöntemlerimizi zenginleştirmemiz, biraz özgünleştirmemiz gerektiği sonucuna vardık. Buna göre kongre sonuçlarını aktarma eğitiminden çıkararak değişik okullar düzeyinde bir eğitim sisteminin geliştirilmesini gerekli gördük. Bu çerçevede bazı ayrıştırmalar geliştirdik. Kitle çalışmaları için daha özgün bir yoğunlaştırma, propaganda faaliyetleri için uygun kadro hazırlama, propaganda çalışmalarımızı eğitilmiş, parti ideolojisini iyi bilen kadrolarla yürütme, yine askeri faaliyetlerimiz için gerilla gücümüzü yeniden örgütleyecek, ona uygun bir kadro düzeyi ortaya çıkartma, bir çok alanda teorik çalışma yapma, VII. Kongre stratejisinin değişik alanlar için açılımını ortaya çıkararak, kadronun bilincini daha derinlikli ve sistemli kılacak materyaller ortaya çıkarmak istedik. Edebiyat, kültür ve basın çalışmasını gündemleştirdik. Kitle faaliyetleri, konferanslar, kadın hareketimiz içerisindeki sorunları çözmek üzere kendi özgünlüğü içerisinde kadın çalışmalarını yoğunlaştırdık. Böyle bir yaklaşımla VII. Kongre stratejisini başarıyla uygulayacak kadroyu ortaya çıkarmak üzere eğitimi bir aşama daha derinleştirmek istedik.

Bunu boşa çıkartmak için provokasyon dayatıldı. Gelişmeleri engellemeye, biz bu adımları atmadan kendimizi böyle ayrışmış, yoğunlaşmış, derinleşmiş kılmadan kadronun bilinci, hazırlık düzeyi gelişmeden dağıtılmak istendik. Buna karşıda duruldu, geri adım atılmadı. Provokasyonun bizi dağıtmak istediği, dağılmayı

önlemenin kendimizi daha derinlikli eğitmekten geçeceği bilinciyle ısrarlı olduk. Bu alanlarda belli çalışmalar yapıldı. Sorunları, sonuçları ayrı. Bu ayrıca tartışılabilir, ama biraz derinleşme, VII. Kongre kararlarını hayata geçirerek, çok yönlü kadroyu ortaya çıkarma arayışı denilebilir. Görüldü ki bunda ısrar var. Böyle provokasyon dayatmakla örgüt dağılmadı. Kadro kendisini derinleştiriyor, çizgiyi özümsüyor. Ağustos toplantılarının da ortaya koyduğu sonuçlar itibariyle, örgüt ve kadro önemli bir düzey kazandı. Bu sefer, bu süreci boşa çıkarmak üzere savaş dayatıldı. Provokasyon bu tür adımlar atmamızı önleyemedi, yürüdüğümüz yoldan döndüremedi, çalışmalarımızı yapmaktan alıkoyamadı. Bunun üzerine savaş dayatılarak, savaşla bu çalışmalarımız sabote edilmek istendi. Bir adım, iki adım şimdi bu güne geldik. Sonuç ne oldu? Bir sürü çalışmamız tasfiye oldu. Önceki süreçte gösterdiğimiz ısrarı bu süreçte gösteremedik. Savaş bizi zorladı, bu bir gerçek. Bu anlamda kendi güvenliğimiz, partinin korunması ciddi bir sorun haline geldi. Bunu sağlamamız gerekti. Buna karşın, "savaş zorladı da bu sonuç ortaya çıktı" dememek lazım. Yanlışlarımız oldu, hatalarımız var, onlar da buna yol açtı. Mesela; silahlı güçlerimiz partiyi çok fazla savaş çizgisine çekmeye yöneldi. Öyle ki bir eskiye gidiş var, partiyi salt bir gerilla gücüne dönüştürme veya öyle görme yaklaşımı var. Bu yanlış, bu VII. Kongre'nin reddidir. Oraya gittik mi, tam da komplonun istediği yöne gitmiş oluruz. Böyle bir dayatma var. *"Partinin gücü savaş dışı tutuluyor"* diye çok ağır eleştiriler geliyor, tartışıyoruz. Bunlar sonuçlar. Henüz bir çözüme de varamamışız. Diğer yandan bu çalışmaları yaparken içinde bulunduğumuz koşullara uygun olmayan davranışlar da çıktı. Kendisi savunma gücü olmaktan uzaklaştı, tam tersine korunması gereken güç oldu. Yani bu tür çalışmalar yapma, sistemimiz içinde bulunduğumuz koşullara tam denk olmadı. Okullarımız gerektiğinde savaşa destek veren, en azından savaş ortamında rahatlıkla kendini ayakta tutan bir performans göstermediler. Zayıflıklar çıktı. Bunda sistem ve yaklaşım eksikliği etkili oldu. O düzenimiz sakınca yarattı, endişe yarattı. Bunlar çalışmalarımızın daraltılmasına yol açtı.

Geriye ne kaldı? Bir; eğitim olarak okulumuzu yürütüyoruz. Bazı çalışmalar, değişik yerlerde toplantılar, tartışmalar olsa da genelde askeri bir düzenin gelişimi, eğitsel bir çok çalışmanın durdurulması söz konusu. Kitle çalışması için belli bir grubu eğitmekte ısrarlıyız. O da epeyce daraldı, ama gene de sürdürülüyor. Bir de zaman buldukça toplantılar yapıyoruz. İlerisi için, kadroyu yenileme anlamında yapmak istediğimiz eğitimin hepsi bu. Eğitimde birkaç hazırlık yaptık, fakat savaş dağılmayı getirdi bizi alıkoydu. Bu çalışmayı yürütmede bu düzeye düştük. Bu bir gelişme mi? Biraz geri düzenimiz gelişti. Bizi imha etmek isteyen saldırılara karşı durduk, onlar boşa çıkartıldı. Ama diğer yandan da bir sürü çalışmayı tasfiye etti. Çünkü çok ciddi hazırlıklarımız yoktu. VII. Kongre stratejisi temelinde partiyi örgütlemek üzere, parti görevlerini yürütmek üzere kadro hazırlama noktasında geri plana düştük. Bu ciddi bir durum, bu durum derinleşirse, bunu yenemezsek, buna razı olursak VII. Kongre'yi pratikleştirmeyiz. VII. Kongre temelinde partinin yeniden yapılanmasını gerçekleştiremeyiz. Sınırlı kalırız, zayıf kalırız, bazı yönlerini yapabiliriz, bazı yönlerini yapamayız. O zaman da saldırılar karşısında gelişmeleri ilerletemeyiz. Komplonun saldırıları karşısında da ayakta kalamayız. Parti değişimi tam başarıya götüremez. Bu ciddi bir durumdur ve buna çözüm bulmamız gerekiyor. Eğitim anlamında bu durum bizim önümüzde çözümlenmesi gereken bir sorun ve mutlaka bir çözüm bulmamız gerekiyor. Böyle basit bir yaklaşımla *"olursa olur, olmazsa olmaz,"* yaklaşımıyla ele alamayız. Dediğimiz gibi görevler bir yerde, kadro bir yerde duruyor. Bu kadronun görevlere hazır hale getirilmesi, parti görevlerini yürütüyor olması, Halk Savunma Güçleri'nde olacaksa silahlı direniş çizgisini iyi uygular düzeyde olması, yine bir savunma anlayışıyla işleri yürütür düzeye gelmesi, partinin diğer çalışmalarının örgütlenip, yürütülmesi, böylece partinin büyümesinin, gelişmesinin yeniden bir mücadele yükselişini ortaya çıkarması ve önünün açılması için bu olmazsa olmaz bir gerekliliktir.

Mevcut durumuyla *"insanlar var nasıl olsa istediğimiz gibi örgütleriz"* diyemiyoruz. İş yapmaya hazır insan yoktur. Mevcut ar-

kadaş yapımız ancak silahlı direniş çizgisi içerisinde kalabilecek konumdadır. Sağlam bir biçimde kalabilmesi için orada da yenilenmesi gerekiyor. Doğru bir anlayış edinmez, kendini yenilemezse psikolojik olarak düşüyor. Çoğu da zaten ya eskiye dönüyor, ya da partiden kopuyor. Diğer yandan tabii yeni görevlere uygun kadroyu eğitmek gerekir. Öyle her insan yürütemiyor. Çok yönlü eğitim lazım. Çok formasyon gerekiyor. Bir çok özelliğin uygun olması gerekiyor. Bu yoktur. Bazılarımızın ideolojik, siyasi eğitimi zayıf. Bazılarımızın örgütsel durumu elverişli değil. Bazılarının pratik-hukuksal durumu uygun değil. Uygunsuzluk daha fazladır. Uygunsuzluğun fazla, uygunluğun az olduğu, dolayısıyla hazırlıksız olduğumuz bir durumda nasıl örgütlenme yapabiliriz. Yapamıyoruz da zaten, bazı görevler var görevlendirmek için bir arkadaş bulamıyoruz. Özellikleri uygun olan arkadaşlar bile ideolojik, siyasi hazırlıksız olunca ürküyorlar, ürküntü var. Psikolojik olarak, ideolojik olarak hazırlanmamışlar. Biraz önce belirttiğimiz özellikler var. Askeri birlik içinde, biraz da keçenin ucunu suya atarak yaşıyor, "ne kadar giderse gider" diyor. Ama, "kendi başına bir işe buyur" dedin mi, arkadaşlarımız ürküyor. Sorumluluk almaktan, kendisi yürütmek üzere bir işe girişmekten ürküyor. Kitle çalışmasına kimseyi gönderemiyoruz. Propaganda faaliyetine kimseyi gönderemiyoruz. Bırakalım onu, bu kadar tartışmadan sonra *"al bu konuda bu kadar kitap, inceleme yap diyoruz"* ondan da ürküyor. Şimdi çok uzun süredir hazırlanmış olan arkadaşlarımız kalem oynatmaktan korkuyorlar. Çünkü gerçekten çaba gerekiyor. Kendini bir şeye alıştırıp kalmamak, çok yönlü kılmak gerekir. Gerillanın gezmesine alışmış, bir bölük içinde oturup yaşamaya alışmış, hele bir de komutansa *"sen buraya gel, sen buraya git"* demeye, sözü ağzından çıkanın yalnız başına ferman olmaya yetmesine alışmış. *"Buyur biraz da kendin üret"* dendi mi, *"ben yokum, hazır değilim"* diyor. Uzun yıllar bunun içerisinde kalmış, alışkanlık olmuş, bir kötülük değil, bir eğitimsizlik, bir alışkanlık durumu. Böyle hazırlanmamış, kendisini eğitmemiş, mevcut durumda da eğitmeyince işlerimiz yapılmıyor.

Örneğin; düşünsel çalışma deyip de geçmemek lazım. Propaganda faaliyeti deyip de geçmeyeceğiz. Gerillanın yaptığı büyük propagandayı şimdi doğrudan yazılı-sözlü propagandayla yapmamız lazım. Teorik çalışma çok önemli, ama düşünmekten herkes kaçıyor. *"En çok düşünürüm"* diyenimiz bile, oturup da sistemli bir düşünce ortaya çıkarmıyor. *"Benden uzak dursun. Kim yaparsa yapsın ben yapamam"* diyor. Şimdi biz farklı işleri nasıl yürüteceğiz, nasıl farklı çalışmalar ortaya çıkaracağız? Bu kadro düzeyiyle gelişmez. Yenisini alırsın, eskisini eğitirsin, fakat hangisinden olursa olsun, ama mutlaka bu işi yapacak insanı ortaya çıkarmak, bu hale getirmek lazım. Herkes bu duruma gelebilir, eskisi de kendisini eğiterek bu duruma getirebilir. Belki her işi yerine getiremeye bilir, ama yapacağı çok iş vardır. Yenisi de kendisini eğiterek bu görevleri başarıyla yapacak hale gelebilir. Ama bütün bunlar için biraz eğitim gerekli, formasyon kazanmak gerekli. Ciddi biçimde kendini hazırlamak lazım. Böyle olmadı mı biraz önce belirttiğimiz sonuçlar ortaya çıkıyor. Ürkeklik, korkaklık, çekinme, işe girmeye cesaret edememe, uzak durma ve kaçış yaşanıyor. Dolayısıyla görevlere el atamıyoruz. Görevlere el atacak, net kadro ancak ciddi bir eğitimle hazırlanabilir. Ürkeklik, cesaret azlığı, girişkenlik zayıflığı ancak eğitimle giderilebilir. Düşünce yoğunluğu olursa, kendisini iş yapma formasyonunda görürse rahatlıkla işe girişebilir. Birazda dağ da kalmanın etkileri var. Eleştirmemiz gerekiyor. Kadro olarak bireysel iş yapma durumundan çok uzaklık var. Ordu içinde olmak bu durumu yaratıyor. PKK dışında yaşam çok zor, yaşamın zorlukları biliniyor. Biraz da düzen zorlamasıyla gelmiş, bazı arkadaşlar, *"O kadar zorluk içinde yaşayacağıma gerilla içinde dururum en iyisidir"* diyor ve kalıyor. Biraz bunu gördü mü, *"burası benim yaşam yerimdir"* diyor. Yani kendini halkı kurtarmak için büyük bir girişkenliğe vermiş değil, kendini kurtarmak için bir yer aramış. PKK en güzeli, onuru ve şerefi veriyor, o zaman *"içinde dururum en iyidir"* diyor. Böylece bu işin içine girip kalıyor, öteye geçemiyor. Bu durumları aşmamız gerekiyor. Doğru değil bu durumlar, böyle olmaz. Kadro böyle olur mu? Bu geri bir duruş, bir

defa özgürlükçü bir duruş değil. Burada militanlık yok, devrimcilik yok, halk öncülüğü yok. Biraz cesaret ve fedakarlık var, ötesi yok. Çünkü zorluklar içerisine sorunlarla, zorluklarla boğuşma içerisine girme gücü yok. Güçsüzlük var, zavallılık, zayıflık var. Zavallılığı meziyet görme ona sığınarak iyi yaşayacağını sanma var. Bu köle insanın durumudur, PKK o insanı ret ediyor. Aileye sığınmış insan tipi. Zaten Kürdistan öyleydi. O kölelik ortamından kalkıp PKK gerillasına gel, mangasına otur. Bir nebze bir yere geldin, ama ondan ötesi yok. Bu olmaz tabii, bu bir militan tutum değil. Onun içinde bireysel üretim, kişinin süreçlere etkin katılımı, bir çok görevi yerine getirmesi durumu yaşanmıyor.

Şimdi bizim bunları ortaya çıkarmamız ve bu eksikliklerimizi kesinlikle gidermemiz gerekiyor. Nasıl gidereceğiz? Kendimizi eğiterek. Bu eğitim nasıl olur? Nasıl yapacağız? Eğitim için bu kadar çaba harcadık, geldiğimiz nokta bu. Olması gereken yere gelemedik. Yani hazırlanıyoruz, hazırlanıyoruz, bir adım atmadan dağılıyoruz. Eskisi gibi eğitim yapma imkanımız yok. O zaman yeni duruma göre kendimizi eğitmenin yol, yöntemini bulacağız. Arkadaşlar buna ikna olacaklar. Şimdi onu da belirttik. Bu eğitim ne verir? Biraz ideolojik bilinç verir. Daha çok şunu verir; *"Kendini eğitmen gerek."* Eğitimin bir ihtiyaç olduğunu, kendini eğiterek etkili bir biçimde bu mücadele sürecine katıldığında, başarılı iş yapabileceğin inancını verir. Ötesinde fazla bir şey vermez. Biraz ideolojik, siyasi bilinç verir, ama insanı bu dönemin görevlerine çok fazla hazırlıklı hale getiremez. Buna yetmez. O zaman ne yapacağız? Kendimizi eğiteceğiz. Biz diğer eğitim biçimlerini de geliştireceğiz, fırsat olsa yapabiliriz. Ona gücümüz yok değil. Arkadaşların yeteneklerini ortaya çıkartacak eğitimler yapabiliriz. Böylece çok farklı işleri başarıyla yapar konuma gelebilirler. Üretkenlikleri artar. Bu mümkün, ama bunun için imkan lazım, ortam lazım. İşte oligarşik rejim bu ortamı bize vermek istemiyor. Bizim öyle eğitim yaparak kendimizi iyi işler yapar hale getirmemizi engellemek istiyor. Bunun için provokasyonu dayattı, savaşı dayattı. Şimdi diyor ki, *"Türkiye bütün gücünü ortaya koyacak, gene de o şekilde çalış-*

ma ve kendini eğitme imkanını vermeyecek." Akşam, sabah kaç gündür bunu tartışıyorlar. Biz tartışmıyoruz, bizim dışımızdaki güçler tartışıyor. Dikkate ve ciddiye alacağız. Düşmandır yapar mı, yapar. *"Niye böyle yapıyor?"* diyemeyiz. O zaman bu gerçeği bilerek, buna göre çare üretmemiz, yöntem geliştirmemiz gerekiyor. Nedir yöntem? Kendimizi eğiteceğiz. O zaman böyle ortada durmakla, zaman geçirmekle olmaz. Kendi kendimizi eğiteceğiz. Oturacağız, kalkacağız, neye ihtiyacımız var? Eksikliğimiz nedir? Üzerine gideceğiz, kaçmayacağız, araştıracağız, tartışacağız. Örgütsel bilincimiz mi eksik, pratiğe gideceğiz. Şimdi hiç okuma, bilincini geliştirme, pratiğe gitme, girişim yapma, tecrübeni geliştirme o zaman sen hiç gelişemezsin ki. Ne yapacağız? Ortadan çok zayıf bir durumda kalırsın. Zayıf insan PKK militanı olamaz. Zayıflığı seçmek köleliği seçmektir. Zayıf insanı ne yapacağız biz? Zavallı insan neye yarar? *"Zavallı ve zayıf insanı ortadan kaldırmak için savaşacağız"* diyoruz. PKK bunun için var. Onu övmek, ona sahip çıkmak için değil, onu ortadan kaldırmak için, onunla mücadele etmek için oluşmuş. Kendimiz PKK'ye zayıflığı dayatırsak, PKK'yi kendi elimizle boşa çıkartmış oluruz. PKK'ye inkarı dayatmış oluruz. Sen istediğin kadar çaba harca zayıf insanı güçlendiremezsen, insanı eğitemezsen, geliştiremezsin, değiştiremezsin, özgürleştiremezsin. Bunu dayatmış oluruz. Bu olur mu? Bunu yapmak PKK'ye en büyük kötülüğü yapmak olur. Düşman yapamıyor. Düşman bu kadar iddialı değil. Bu kadar zorlayıcı değil. Dışarıdan saldırı geliştiriyor, ama partide içten buna karşı mücadele yürüterek düşmanı geriletiyor. O zaman biz böyle ters konumlara düşmeyeceğiz. Doğru bir yaşam felsefesini esas alacağız. Kendimizi de ona göre donatmayı esas alıp donatacağız, çaba harcayacağız.

Eksikleri olabilir, ama mevcut imkanlar buna elverişlidir, imkanlarımız az değil. Ortamda az değil, *"süreç biraz uzun geçer, daha uzun süreli eğitim imkanları bulabiliriz"* diye düşündük. Buna göre plan ve hesap yaptık, fakat gelişmeler böyle çıkmadı. Tersi çıktı, yanlış çıktı bu düşünce, şimdi düzeltiyoruz. Onun için geçmiş eğitim süreçlerinde zamanımız iyi değerlendirilemedi. 1999 başında,

2000 başında daha derli toplu olabilirdik. Ama tabii daha derli toplu olabilmemiz için partinin daha derli toplu hale gelmesi gerekiyordu ki, o durumda değildik. Öyle bir dönemdi ki, istesek bile kolay kolay planlı, programlı bir çalışma yapamıyorduk. Kafalar karışıktı, örgüt içi dağınıktı. Ancak onları gidererek, planlı iş yapabilecek bir düzey ortaya çıkarmamız gerekti. Şimdi o duruma geldik.

Özel savaş yine de buna fırsat vermek istemeyecek tabii. Bizim kendimizi her halükarda çalışır kılarak özel savaşın dayatmalarını boşa çıkartacak bir gelişmeyi yaratmamız gerekiyor. Onun için arkadaşlar zamanı iyi değerlendirsin. Fırsat ve imkanları iyi kullanmalılar. Beklenti içinde olmamalılar, hele partiden hiç beklememeliler. Mevcut imkanları kullanarak kendilerini eğitmeleri, sürecin görevlerini yürütmeye hazır hale getirmeleri en doğrusudur. Bunun başka yolu yoktur. Bunun için insan, araştırır, inceler, tartışır, en önemlisi de duyumsar, hisseder. Hangi süreçten geçiyoruz? Neyle karşı karşıyayız? Halk neyle karşı karşıya? Kim ne yapmak istiyor? Bizim bunun karşısında tutumumuz ne olmalı? Ben neler yapmalıyım? Görevlerim neler? Bunun bilincini kendisinde üretir, bu bilinçle günlük olarak yapabildiğimiz işleri yapmaya yönelirsek, önemli bir gelişme durumu ortaya çıkar. Yapılabilir mi? Rahatlıkla yapılabilir. Bunu yapabilecek ortamımız var mı? Var. İmkanımız var mı? Var. İşte süreçte az değil, insan daha fazlasını pratik içerisinde yapabilir. Yani bir yandan pratik yapar, bir yandan kendini eğitir, daha başka çalışmalar için hazır hale getirir, yeter ki olup bitenler üzerinde kafa yoralım. İyi duyalım, iyi hissedelim. Düşüncemiz derinleşsin, duygularımız gelişsin, biz bu işin yapılabilirliğine inanalım ve kendimizi bu işi yapmakla yükümlü görelim. Kendimizi bu işe tümüyle katalım, bundan uzak durmayalım. Partinin dışında, kendi kendimize kalmayalım. Bireysel kalma, parti dışı kalma var. Katılmama, gelişme sağlamıyor. Bir militanın partiden başka gücü olabilir mi? Olamaz. Bizde bu durum nasıl? Sığınma ve kendini yaşatmak üzere partide kalma var. Ama kendini partiye vermek, parti çalışmalarına katmak, partiyle bütünleşmek gündeme geldi mi orada sınır çizgileri çiziliyor. *"Parti bir yerde, ben bir yerde durayım"*

deniliyor. *"Parti bana çok karışmasın"* deniliyor. Tabii böyle militanlık olmaz. Parti bilincimizi geliştireceğiz, düzenleyeceğiz. Önderliğin parti anlayışını, parti bilincini iyi özümseyeceğiz. Basit bir tutum değildir o. Partiye katılım ölçüsünü, PKK ölçüsünü iyi özümseyeceğiz. Kendimize göre ölçüler geliştirerek yapamayız. Kendimizi hazır hale getirememek, kendimize göre ölçü tutturmaktan geliyor. Bu temelde de eğitim düzenimizi esas olarak yaklaşımlarımızı düzelterek geliştirebiliriz.

"Ortamımızda 'Anlayamadım, kavrayamadım, gelişemiyorum, katılamıyorum' diyen rolün sahibine ve bu rolün gereğine yer yoktur. Burada, 'İyi biliyorum, kavrayışım iyi ve güçlüdür, insanlık önümde bin defa açılıyor, yitirdiğim çok şeyi görür gibiyim, bunu elde etmem kaçınılmazdır' demek vardır. Biz ortada hiçbir şey yokken, her şey karanlık içindeyken, umudun zerresini taşımanın olanağı bile bulunmazken bu işlere atıldık. Bu güne kadar o zaman ki coşkumuzdan hiçbir şey eksilmedi. Bu gün sağır sultan bile PKK'den bir şeyler umut ediyor. Eğer kadromuz bunu görmez ve gereklerini yapmazsa dürüst değildir" (P.Ö)

Militan özelliği bizim üzerinde en çok durduğumuz konuydu. Bir militanlar partisiyiz, yani kendi ölçülerimiz var. Yaşam ölçülerimiz, özelliklerimiz var. Bunlar partinin üzerinde en çok durup insanlara, mensuplarına kazandırmak istediği hususlardır. Bu açıdan partinin her yerinde, her zaman tartıştığımız mutlak bildiğimiz hususlardı. Bunda bile ne kadar genel kalındığı, somuttan uzak olunduğu görülüyor.

Parti Önderliği, *"Devrimci Militanın Özellikleri"* diye kitap yazdı. Partiye militan olmak için geldik, "Önderlik bizden nasıl olmamız gerektiğini istemiş. Bu parti bizden nasıl olmamızı istemiş" diye merak edip okunsa bazı özellikler sayılabilir. Bunun önceliği, sonralığı, dönem açısından öne çıkan özellikleri, geriye düşenleri hangileri insan onu ayrıca değerlendirir. Bu nokta da bile fazla ilgi yok. Partiye ilgi az. Mesela duyarlılık, bu dönemin temel bir özelliği. Politik bir kişilik olabilmek, politika yapabilmek için duyarlılık temel bir özellik. Parti bizden ne istiyor? Bu soru acaba soruldu

mu? Son süreçteki pratik bunun tersi olduğunu gösteriyor. "Biz partiden ne istiyoruz? Ne istemeliyiz?" Sorusu en fazla hakim olan hususdur. Niye inkar edelim gerçeği objektif olarak söylemek gerekiyor. "Parti bizden ne istiyor" diye soran olmuş olsaydı cevap bulmak çok zor değildi ki, bir kongre yaptık kararlar aldık, programlarımız var, tüzüğümüz var, onlara göre çalışmamızı istiyor. Bu kadar berraktır. Muğlak, belirsiz veya bilinmez, ulaşılmaz hususlar değiller. Bir muamma değil, öyle göstermememiz gerekiyor. Fakat soru öyle sorulmuyor. Terslik burada. "Parti bizden ne istiyor" sorusundan ziyade, "Biz partiden ne istemeliyiz" sorusu öne çıkıyor, parti karşısında sorumluluk ve görevler yerine haklar konusu öne çıkıyor. Oysa ki, parti tüzüğümüz hak konusunda bir tek şey içeriyor; *"Daha fazla mücadele etme hakkı."* Bir militan partiden sadece bunu isteyebilir. *"Daha fazla mücadele etme hakkı. İmkanları ölçüsünde eğitim görme hakkı."* Bunun dışında partinin militanlarından istedikleri vardır. Peygamber gibi, evliya gibi insan istiyor. PKK kadrosu olmak kolay değil. Rasgele de olunmuyor. Düzenden gelerek "PKK'nin içerisine girdik" demekle de olmuyor. "Görevlerimizi iyi yerine getiriyoruz" diye kendimizi istediğimiz kadar beğenelim. Bu bir çözüm değil, PKK'lileştiğimizi göstermiyor. PKK militanı olmak zor bir iş. Fakat yapılabilecek bir iş. PKK militanının sıradan insandan çok fazla ayrılığı var. Hemen her konuda toplumdaki bireyden ayrıdır. Bu anlamda apayrı özellikleri vardır. Yani öyle yanılmayalım. Demeyelim ya da sanmayalım ki, "Herkes insandır, toplumda nasılsa PKK'de de öyle olunur" öyle değil. PKK ayrı bir topluluktur. Kendine has özellikleri ve ölçüleri var. O ölçüler, özellikler edinildiği, yaşamsallaştırıldığı ölçüde PKK militanı olunabilir, PKK kadrosu haline gelinebilir. Yoksa, "Bende PKK militanıyım işleri iyi yapıyorum" demek, kendini aldatmaktan başka bir anlam ifade etmez. Kendimize bu biçimde bakmamız doğru değil. Önderlik uyardı bizi, *"Ben de aynaya bakıyorum da sizin gibi kendimi beğenmek için değil, eksikliklerimi görüp gidermek için"* diyordu. Kendimizi beğenmek, ne kadar güçlü, yeterli olduğumuzu sanmak, kendimizi övmek için bakacaksak bu yanlış

bir bakıştır. Bir PKK militanı böyle olmamalı, kendisini övmemeli, beğenmemeli, insanın sonsuz gelişme çizgisinde en ileri gitmeyi hedeflemeli bu da bir militan özelliktir. Bu PKK militanının iddia gücünü, amaçta büyüklüğünü gösteriyor. Bunları tartışmak bile bizim için geri bir durumdur. Bunların tartışıldığı yerde çok şey kaybedilmiştir. Bunu açık yüreklilikle söylemek gerek. Bazı tutumlar son tahlilde geliyor, amaç bağlılığındaki zayıflığa dayanıyor. Yine inanç zayıflığına, tutku zayıflığına dayanıyor. Hatırlıyoruz, öyle arkadaşlarımız oluyordu ki, platformu terk edip gidiyorlardı. *"Ben inancımı sorgulatmam"* diyorlardı. *"O da sorgulandı mı, benim daha neyim kalır"* diyorlardı. Şimdi çok basit bir şeymiş gibi kendi kendimize rahatlıkla *"inançsızlığa düştük"* diyebiliyoruz, amaca bağlılığımızın zayıf olduğunu söyleyebiliyoruz. Bunlar gerçektir, fakat PKK militanında olmaması gereken şeylerdir. Bir militan bu durumda olamaz. Oldu mu, PKK militanı olmaktan uzaklaşmış demektir. O açıdan bağlılık, tutku, amaç büyüklüğü, inanç önemli, temel özelliklerdir.

Duyarlı olmak, bilinçli olmak, sade olmak halkan biri gibi yaşamak yani yaşamına düzen vermek, amaca bağlı yaşamak. Şimdi bu genel özellikler yanında birde militanın dönem özellikleri vardır. Bunlar üzerinde daha çok durmalıydık, tartışmalıydık. Mesela Türkiye'de bir sosyalizm anlayışı var. Kişi kendine sosyalist dedi mi, sosyalist sanılıyor. Eskiden Ruslar, *"Kim partili olacak?"* konusunu tartışmışlar. Bir eğilim; *"kim, 'ben bu partidenim' derse, onu partili kabul etmek gerekir"* diyordu. Leninizm bunu reddetti. *"Ben partidenim"* demekle olmaz. *"Partinin ölçülerine uyumluluk, programını kabul etme ve 24 saat profesyonel çalışma şarttır"* dedi ve bu ölçüyü esas aldı. Şimdi "ben sosyalistim" demekle sosyalist olunur mu? Belki sosyalizm içinde yaşanabilir, ama sosyalist olunmaz. Sosyalist militan olunmaz. Sosyalizmin gerekleri yerine getirildiği oranda sosyalist kişiliğe sahip olunur. Bu gerekliliklerden bir tanesi emekçi olmaktır. Bu bizim için bu dönemde önemli. Çünkü Parti Önderliği defalarca üzerinde duruyor; *"çalışmak, çalışmak çalışmak"* diyor. Tembelliğe artık bir son vermek gereğin-

den bahsediyor. Demek ki; bu dönemin önemli bir özelliği de emekçi olmak. Çalışmak gerekiyor, günlük olarak üretmek gerekiyor. Oturduğumuz yerde "Emekçiyiz çalışıyoruz" diyebilir miyiz? Hayır değerleri tüketiyoruz. Akşam oldu mu yaptığımız işi tartıya vururuz, terazinin üzerinde kalan bir şey var mı? Yoksa tümüyle negatif mi? Ölçü böyle ortaya çıkar. Bu açıdan önemli. Öyle bir döneme girdik ki çalışmak, emekçi olmak, ter dökmeyi esas alarak militanlaşmak çok önemlidir. Neden, çünkü bireycilik gelişiyor. Küçük burjuvalık diretiyor, kaçışa yol açıyor Kaçışı tırmandırıyor. Böyle bir dönemden geçtik. Parti için çalışmaktan kaçış çok fazla oldu. İçimizde parti için çalışmayı *"ahmaklık, hala eski durumda kalma"* olarak göstermek isteyenler çıktı. Provokasyon bunu böyle tanımladı ve kışkırttı, çünkü inancımızın bile sorgulandığı bir dönem yaşadık.

Bu dalgalanma döneminde çalışmak, bir şeyler için emek harcamak kolay bir husus değildi. Şimdi en başta temel olarak ne geliyor? Fedai olmak, fedailik, fedakarlık düzeyi, PKK militanlığının temel bir özelliği, hatta özü. Uluslararası komplo sürecinde, komploya karşı direnişte de temel militan özellik bu oldu. Zilan çizgisi, parti militanlığının gelinen noktadaki en temel çizgisidir. Parti Önderliği'ni, partiyi, mücadeleyi imha ve tasfiye etmek isteyen uluslararası komploya karşı, partinin karşı koyma gücünün, militanlığının temel özelliklerini bu ele veriyordu. Bu gittikçe daha fazla gelişti. Şimdi de geçerli olan budur. *"Fedailik"* diyoruz, ama Demirel'in bir sözü vardı: *"Kendim için bir şey istiyorsam namerdim"* diyordu. Öyle dedi cumhurbaşkanı oldu. Şimdi fedailik biraz ona benziyor. Fedaiyiz, ama sürekli de istiyoruz. Fedai ister mi? Fedai verir. Feda; kendini vermek demektir. İstemeye başladı mı fedailik bitmiştir. Çoğu arkadaş, *"partinin yararı için, kesinlikle her şeye hazırım, ama şunları da partinin benim için yapması gerekiyor"* diyor. Yanlış da anlaşılmasın, bir defa parti tehdit ediliyor, parti yönetimine güvensizlik belirtiliyor. Çünkü *"Hazır değilim, ben şu işi yapamam"* anlamına geliyor. Başarılı olmak isteyen bir yönetim o durumda olan bir kişiye görev vermez. Ondan sonra yi-

ne de *"Hazırım"* deniliyor. O hazırlık baştan boşa çıkarılmıştır. İçinde kurt vardır, çürütülmüştür. Senin ne yaşadığın belli olmaz ki! Fedailik niye geliştirildi? Hak arayıcılığının çok gelişebileceği bir süreç olduğu için. Kendini beğenme, hak sahibi görme, partiyi bölüştürmek isteme, parti için çalışmak, emek vermek yerine, partiden bir şeyler isteme eğiliminin çok gelişebileceği bir sürece gireceğimiz için. Çünkü değişim süreci bu tür özellikler taşıyor. Onu ortadan kaldırmak için fedailik dendi.

Parti militanının bu dönemde ki bir diğer temel özelliği de, kendine göre değil, partiye göre olmasıdır. Kesinlikle bu gereklidir. Fedailikte *"Ama"* kelimesinin kaldırması gerekir. Koşulları mı zor? İmkanlarımı az? Ne olursa olsun bunların hepsine rağmen iş olacak. Bir arkadaş çok açık bir dille ifade ediyordu, *"Parti de çalışma koşulları hazırlansın"* diyordu. Biz bu partide koşullar hazırlanarak adam görevlendirildiğini görmedik. Militanlık nedir? Parti memur tayin etmiyor ki, bu partinin hiç koşulları yoktu, hiçbir hazırlığı yoktu. Beş kuruş para da vermiyordu. Şimdi para, silah olmadan kimse bir yere adım atmıyor. Parti de vermiyor, onun için şimdi kimse göreve gidemiyor. Kendi kendine çalışma yeri buluyordun, parti için hizmet ediyordun. Bir hizmet ortaya çıkıyordu. Parti, *"bu hizmettir. Şu kadar bize hizmet ediyor, şu kadar yer vermeliyiz"* diyordu. Yoksa *"parti bana her şeyi hazır hale getirsin ki ben iş yapayım"* demek, bırakalım parti militanı olmayı memurdan da geriye düşmek olur. Parti hazır hale getirdikten sonra sana ihtiyaç olmaz. Dolayısıyla görev almak ne oluyor; bir işin üzerine bir hizmetin başına gitmek değil, bir imkanı ele geçirmek. Bunun ne sosyalizmle, ne de PKK'likle herhangi bir alakası yok. Bu mülkiyet edinmek demektir. Bizim içimizde bu biçimde bir mülkiyet anlayışı var. Eğer dur denilmezse, bu gelişe gelişe partiyi böler parçalar. Çeşitli imkanlarına kanma partiyi bu temelde bölme, parçalama durumu ortaya çıkar. Bunlar olmaz, bunların PKK militanlığı ile bir alakası yoktur. Ne tüzükte, ne Önderlik değerlendirmelerinde, ne de otuz yıllık PKK pratiğinde vardır. Sadece kişinin kendi kafasında, kendi partisinde

vardır. Kendi partinle PKK ayrı olabilir, o zaman kendi partini feshedip PKK'ye katılacaksın. Yoksa, "PKK benim istediğim gibi olsun" diyemezsin. "Benim istediğim gibi olursa, benim anlayışıma göre olursa, ihtiyaçlarımı karşılarsa bu partiyle çalışırım" bu şartlı bir katılımdır. Yani "biraz ben partiye vereyim, biraz parti bana versin" demektir. Böyle bir katılım var mı bizde? Böyle olamayacağı çok açıktır.

Dönem çok yönlü olmayı gerektiriyor. Pratik kişilik, politikleşme, politik bilinç önem taşıyor. Bu dönem açısından özellikle süreci iyi karşılayabilmek için militanın edinmesi gereken temel bir özellik oluyor. Politikleşmeyen tabii bu sürece kendisini iyi katamaz, ters düşer, süreci başarıyla götüremez. Çünkü çok politika yapacağımız bir sürece giriyoruz. Yani geçmişteki gibi değil. Savaş sürecinde dümdüz bir çizgi izledik. Birkaç tane taktik öğrendik, arkadaşlar geldi, gitti, onu uyguladılar, onunla kaldılar.

Şimdi öyle değil, her gün kırk karar değiştiriyoruz. Şimdi bunu kabul etmek bile ciddi bir mesele. Bir de bunu anlamak, görmek, buna göre hazırlıklı olmak önemli bir husus. Politik kişilik duyarlı bir kişiliktir. Hassas böyle çok arayan, arayışçı, muhakeme gücü yüksek olmayı gerektiriyor. Bu tür özelliklerin olması lazım. Genelde kararlı, inançlı olmalı, atak, bilinçli, cesaretli olmalı. Bunlar bu dönemde de geçerli olan temel özellikler. Şimdi bu özelliklerde de dalgalanma var üzerinde durmak gerekiyor, sanki böyle bir şey yokmuş gibi bir yaklaşım da var. Yani "biz ölçü, şekillenme kazanmalıyız" gibi veya kendini dağıtma, kendine göreliğin daha doğru olduğunu savunma, en azından fiilen o noktada kalma gibi durumlar var. Yanlış. PKK böyle bir parti değil, tabii bir çok ölçüyü alma ve uygulama söz konusu oldu. Oysa biz parti militanlarıyız, ölçülerimizin partiye göre olması gerekiyor, işi, siyaseti, parti içi mücadeleyi de partiye göre yapmalıyız. Kongrede partinin özelliklerini belirlemek için insan düşünce açıklayabilir, der ki, "parti şöyle olsun" buna herkesin hakkı vardır. Ama bu nerede olur? Karar alınan yerde, kongrede olur. Bu kongrede yapılmış mıdır? Yapılmıştır. Kongre karar almış mıdır? Almıştır. Partinin özelliklerini belirle-

miştir. Ondan sonra partideysek kongrenin belirlediği gibi olacağız. Öyle olmaz da, "ben belirlediğim gibi yaparım" dedin mi, bu parti disiplinini ihlal etmek olur. Onu da yapanı tutar partiden atarlar. Partimizin disiplin cezasının, bir maddesi de bunları partiden atmaktır. Bu da tüzük oluyor. O zaman "bana göre"lik bitiyor. Kendine göre düşünmekten, anlamaktan, yapmaktan, yaşamaktan, kendine göre doğrulara sahip olmaktan çıkacaksın. Öyleysen partiden çıkacaksın. Ya partiye girip bütün bu hususlarda partiye göre olacaksın, ya da "ben bütün bu hususlarda partiye göre olmam" diyorsan, ayrı duracaksın. "Partinin içinde dururum, partinin imkanını kullanırım, ama kendime göre olurum" dedin mi, bu, "ben partiyi çalmak istiyorum" demektir, objektif olarak partinin içinde partiye karşı savaşmaktır. Önderlik buna "ajanlık" diyordu. Açığa çıkarmak önemlidir. Böyle partili olunmaz. Bu partinin en temel ilkesi, temel örgüt ilkesidir. Bir örgüte katılıp, katılmadığınızı belirleyen ölçüdür. Kendine göre olduğun yerde, tamamen örgüte katılmamışsın, kendini ayrı bir örgüt gibi tutmuşsun demektir, "katıldım" diyorsan, o zaman örgütü esas alacaksın. Değerlendirmelerde bile bunlar gereklidir, dikkat edelim, partiyi inceleme-araştırma azdır, partiye öğrenme çabası azdır. Partinin doğru olup, olmadığından kuşku duyuldu mu, duyulmadı mı? İtiraf edelim. Kuşku duyuldu tabii. İnanç zayıflaması buydu. "Acaba bu partiyle işler olmayacak mı? Partiden vazgeçebilir miyiz?" Gibi düşünceler bile ortaya çıktı. Bunlar çok geri, ters ve militanlıkla, üyelikle çelişen durumlardır. Parti ve Önderlik ile bütünleşmeyi ifade etmiyor. Çoğumuz bunu itiraf edebiliriz aslında.

"Önderlik yapıyor diye güvendik de onun için bu işleri yapmadık" anlayışı da çok fazla sığınılan bir anlayış oluyor. Bu da, doğru bir anlayış değildir ve özünde partiyi reddetmektir. "İşleri Önderliğe yükledik de onun için kendimizi geliştirmedik" demenin anlamı, "geldim, Önderliğin sırtına bindim, gidiyordum, 15 Şubat'la bu durum ortadan kalktı, ortada kaldım" demektir. Öyle olduk mu? Çok fazla olduk. Önderlikte; *"sırtıma binmişsiniz taşıyorum. Bazılarını 25 yıldır taşıyorum"* diyordu. Bunlar yaşadığımız gerçekler,

üzerinde duracağız, anlayacağız. Yine kendimize göre yaklaşamayız. "Böyle söylüyor, ama parti öyle değil, benim bildiğim gibidir" diyemeyiz. İnançsızlık, dalgalanma biraz bundan kaynaklanıyor. Aslında parti sığınılmış, sırtına binilmiş bir güçtü, çok basitte olsa, öyle fazla bireysel yaşama imkanı da vermese, yaşanıp gidiliyordu. Parti ekmek veriyor, aş veriyor. Biliniyor düzende bu da bulunmuyor. İnsanlar 8 saat çalışıyor açtır, her gün *"açız"* diye Ankara'nın, İstanbul'un Diyarbakır'ın sokaklarında yürüyorlar. Bu Büyük Güney'de de böyle, hatta daha kötü. Celal Talabani gitmiş 3 gündür Japonlara, Amerikalılara, ona buna yalvarıyor. İşin şakası yok. Parti bunları veriyor. Buna razı olmak, böyle sığınıp, geçinip gitme yaklaşımı çok fazla vardır. 15 Şubat'la birlikte sığındığımız yer yıkıldı, gitti diye büyük bir telaş doğdu. Bireycileşme, bunalım, kafa karışıklığı, inançsızlık, gevşeklik biraz oradan ortaya çıktı.

Bir bütün olarak değil, içteki hastalıklar üzerine duruyoruz. Parti hepten böyleydi anlamına gelmiyor, öyle de anlaşılmamalı. Bu noktalarda kendimizi düzelteceğiz, Partinin militanı olmakla, partinin sırtına binmek, yükü partinin üstüne atmak ayrı şeylerdir. Dolayısıyla partinin içine gelmekle, militan olmak farklıdır. Militan olacağız. Parti, insanlara militan olması için fırsat verir, ama olmadığı yerde de kaldırıp atar. Durduk yere, zorla birilerini besleyip götürmez. Günahtır, her şeyden önce vicdansızlıktır. Birileri kan-ter içerisinde değer yaratacak birileri de tüketecek. En büyük adaletsizlik budur. Oysa, PKK'yi PKK yapan temel bir özellik adaletli olmasıdır. Kendi içinde adalet uygulayamazsa, kendisi adalet üzerine kurulamazsa, toplumsal adaletsizlikleri nasıl ortadan kaldırabilir, kaldıramaz. O açıdan bulandırmayacağız. Partiyi doğru anlayacağız ve anlamaya da çalışacağız.

Bütün bunlar şimdi mi ortaya çıkıyor, hiç mi yaşanmamış? Çok yaşanmış, fakat şimdi biz ilgi duymuyoruz. Habersiz miyiz, bunları yeniden niye tartışma gündemine getiriyoruz. Hesabımıza gelmiyor biraz. Biraz bunlardan uzaklaşmışız, mesafe açmışız, yeniden mesafeyi kapatmak ve hizaya gelmek için bunları yapıyoruz. Başka türlü de olmaz.

Partiyi inceleme, öğrenme olmalı partinin doğru olduğuna inanılmalı. Bu önemli. Bir kişinin parti eğitimini yapabilmesi, kendisini partileştirebilmesi için, her şeyden önce partinin doğru olduğuna inanması lazım. Tek doğrunun parti olduğuna inanması gerekiyor. Başka doğruların olduğuna inanırsa, partinin doğru olduğundan şüphe ederse, o kişi partileşmez, parti üzerinde eğitim yapmaz. İstediği kadar oku, tartışmaya kalk onu parti militanı haline getiremezsin. Biraz öğrenir, bilinç küpü de olur, Partiyi herkesten daha da iyi bilir, ama o partili olduğu anlamına gelmez. Şimdi PKK'yi, PKK militanlarının yüzde doksan dokuzundan daha iyi bilenler var. Parti düşmanları, düşman ajanları hatta PKK'ye karşı mücadele masaları PKK'yi o kadar izliyorlar, biliyorlar. Onlar PKK'li midirler? Hayır. PKK'yle savaşmak için PKK'yi öğreniyorlar. Onun için doğru partileşmeden, parti militanı haline gelmeden parti hakkında bilgi edinmemiz demek, parti içinde, partiye karşı kendimizi daha iyi ayarlama imkanları edinmemiz anlamına gelir. Biraz kurnazlık öğrenmek anlamına gelir. Pratikte öyle ortaya çıkıyor. Çünkü PKK nedir, ne değildir biliyorsun. Bilgi sahibi olmak, yalnız başına partili olmak anlamına gelmiyor. O bilgiyi nerede, nasıl kullanacağın, kime karşı kullanacağın önemli. Partiye karşı kullandın mı, partiyi yıkıma da götürür. Bu açıdan doğruyu bilmek gerek. Kendine doğru edinmek önemli. Partiye yaklaşım önemli. Partinin gerçeğine doğruluğuna, parti doğrularına inanmak önemli. Parti yanlış yapabilir mi? Pratikte yanlış yapabilir. Pratikteki yanlış partinin genelini belirlemez, belirlememesi de gerekiyor. Pratik yapıyor. Bir yığın hatası, eksikliği olabilir, onları düzeltebilir, düzeltiyor da zaten. Bunlar var diye PKK'den, doğrularından kuşku duymak olmamalı. Çünkü yanlış yapmadan pratik yapmak mümkün değildir. Hiç hata yapmayan insan var mı? Yoktur. Biz parti olarak toplumun canlı bir kesitiyiz. Öyle toplumdan kopmuş, ayrı bir olgu değiliz. Bazen hata yaptı, eksikliği oldu diye doğrularından kuşku duyma çıkıyor. Bu noktada yanlış yapmamalıyız, doğru yaklaşmalıyız, kendimizi düzeltmeliyiz. Onlar partinin doğruluğunu gölgelemez. Tam tersine yaşamın, mücadele-

nin gereğidir. Onu düzelterek, doğruları geliştirerek pratiği yürütmek gerekir. Böyle algılamak lazım. Bunun dışında parti doğrularından kuşku duymamak, partiyi doğru kabul etmek, benimsemek, bir tutku biçiminde partiyi ele almak çok önemlidir.

Bundan kuşku duymamalıyız ve gerçeği bulandırmamalıyız. Bu kendini eğitme konusunda da belirleyicidir, "çok militan olmak istiyorum da olamıyorum" diyen ancak bir yalancı olabilir. Kendimizi kesinlikle bu yanlışlığa kaptırmayalım. Parti militanı olmak isteyip de olamayan olmaz. Eğer olamıyorsa o zaman olmak istemiyordur. Sözde "olmak istiyorum" dese bile, özünde olmak istemiyordur veya kendine göre partili olma istemi vardır. Partiyi sağa-sola çekiştirmek vardır. Öyle olursa da parti militanı olunmaz. O zaman kendini parti istemlerine, ölçülerine göre eğitemezsin. Bir kişinin kendini eğitebilmesi, şekil verebilmesi için her şeyden önce bu konuda doğru bir yaklaşım tutturması gerekir. Kendini bir şey yapmaya adaması, *"ben bu partinin militanı olacağım, bunun temel özelliklerini edineceğim, onlar gibi yaşayacağım, bunun dışında bir yaşam kabul etmeyeceğim"* demesi lazım. Ama bırakalım bunu, arkadaşlarımızın bir çoğunun partimizin yeni özelliklerinin olduğundan bile haberi yok. İlgi o kadar az, partiden o kadar uzaklık var. İçinde olmuşsun ne anlamı var. İstediğin kadar içinde ol. Neyin içindesin? Ne olmak istiyorsun? Belli bile değil. Diyarbakır mahkemelerinde DDKD'nin tüzüğünü, PKK tüzüğü diye getirdiklerinde Mazlum arkadaş, *"Yani ben neyin içine girdiğini bilmeyecek, PKK'nin özelliklerini, ölçülerini bilmeyecek biri miyim? Ezbere mi katıldım PKK'ye? Bu bizim tüzüğümüz değil"* dedi. Savcılık bilmiyor, *"PKK'nin tüzüğü bu"* deyince öyle diyor. Yani biz PKK tüzüğünü görmeden mi bu partiye katıldık. Şimdi tüzüğe bakmadan, parti içinde olan, kendini en iyi partili sananlar içimizde çoktur. Bir militan ölçü bir tanede farklı ölçü çıkıyor. Bunlar birbirinden ayrı ölçüler. Bilirsen, bir amaca bağlanırsan ve gerçekten ona ulaşmada kararlı, tutarlı olursan o zaman değişirsin, militanlaşma olur, militan özellikler edinilir. Böyle olmazsa edinilmez. Eğitim yapmak, kendini eğitmek ve partileşmek için her şeyden önce bu

gereklidir. Bu noktada kendini kandırma, tutarsızlık çok fazla. Dolayısıyla sonuç alınamayınca da bir yığın gerekçeye sığınma, bahane uydurma var. Suçu başkalarının üzerine atma var.

Bir militanın başarısını hiçbir şey engelleyemez. Militan olmamasının da, başaramamasın da hiçbir gerekçesi olamaz. Eğer tutarlı bir militansa o gerekçeyi kendinde bulmak durumundadır. Pratiğe bakalım, yönelelim kendimize bir yığın neden buluruz. Bu dönem bizde, nedeni dışarıda bulma en genel eğilimdir. En genel eğilim eleştiri yapmak. En sonda mütevazilik olsun diye "bende de bazı eksik ve hatalar var" deyip geçmek. Ama kimse böyle yapınca sanmasın ki, "sözümüzü herkes benimsedi, öyle deyince hemen aldattık" yanlıştır, böyle olmaz, bu çok geri bir durumdur. Bunun PKK'lilikle, Önderlik ilkeleriyle, sosyalist kişilikle bir alakası yok. Kendini beğenmiş, basit, kendini kandıran bir kişilik durumudur. Dünyadan ve kendi gerçeğinden haberi olmayan bir kişiliğin ne yapacağı belli olmaz, her hangi bir başarı, sonuç ortaya çıkaramaz. Fakat mevcut durumumuz bu. Bu durumla PKK eğitiminde nasıl PKK militanı oluruz? İçinde bu gerçeğimiz bulundukça, böyle gördükçe olmaz.

Bir; PKK'yi bileceğiz,

İki; doğruluğuna inancağız,

Üç; kendimizi PKK terazisinde tartmasını bileceğiz ve hatta yüreklilikle, korkmadan tartacağız. Ört-bas etmeyeceğiz, gizlemeyeceğiz ve yetersizliklerimizi açığa çıkartacağız,

Dördüncüsü ise; onları gidermek için yöntem bulabilir, kendimizi eğitebilir miyiz? İnsan kendini değiştirebilir mi? Evet. Her insan değişir, kendini bir noktaya getirir ve isterse herkes değişir. Ve başarıyla da değişim yapar, doğru değişiklikte böyle olur. Kendimizi eğitmek için, yöntem bulabilir miyiz, buluruz tabii. O kadar kendini iyi irdeleyebilen birisi, hatasını düzeltir. Eksikliğini gidermek için çalışır. Bilincimi eksik, alır okur. Bir yerde yanlış mı yapıyor? Yapmaz bir daha. Ters bir alışkanlığı mı var? "Düzelteceğim", der düzeltir. Eğitim böyle olur. Böyle yaptığımız ölçüde kendimizi eğitebiliriz, başka türlü eğitim olmaz. Diyelim ki, alışkanlıklarımızı

değiştireceğiz; mesela eğitimin önemli bir yanı da budur. Militanlıkla bazı alışkanlıklarımız çelişiyor mu, partiyle ters alışkanlıklarımız mı var? Bunu tespit edeceğiz, ondan sonra o alışkanlıktan vazgeçeceğiz. Kandırmayacağız kendimizi. İnsan bazı şeyleri "ben bunu yapmayacağım" deyip yapmayabilir. "Şu alışkanlık iyi değil, ben bunu bırakmak istiyorum" diyerek insan kendisini değiştirebilir, kendisine yeni ve daha güzel bir davranış kazandırabilir. *"Şu şekilde çalışacağım"* deyip, çalışabilir. Böyle değerlendireceğiz, başka şeylerle gerekçelendiremeyiz. Bizim arkadaşların öne sürdükleri gerekçeler aslında doğru değil, kendini kandırmanın, aldatmanın bir biçimi oluyor. Bazı alışkanlıklara sahiplenip kalma, onlardan kopamama, tüm çözümlemelerde vardır. Kendini aldatma, partiyi aldatmadır. Önderlik, *"Ne aldanalım, ne aldatalım, kendimizi kandırmayalım"* diyordu. Gerçeğimizi bilerek hareket edelim. Bu bizi sağlam iş yapmaya götürür. Sağlam iş yapma, kendini abart, kendini olmadığın gibi göster; düşersin, yalpalarsın. Orada bir başarı, bir sonuç çıkmaz. Kof bazı duygularını tatmin etmiş olursun. Ama pratikte tepe taklak gidersin. Bunun insana bir kazancı olmaz.

Çalışma disiplini edinme de üretimde son derece önemlidir. Diyoruz ki; *"partide düşünce üretimi, sıfırlandı."* Düşünülmüyor, partiyi geliştirmek için, parti sorunlarını çözmek için düşünme içerisine girilmiyor. Kendimize onu sorun yapıp düşünemiyoruz. Bunu kendimize görev bilmiyoruz, görev edinmiyoruz. Düşüncemizde bir yığın yalpalanma var, düşünüyorsak da kafamız onlarla dolu. Dolayısıyla da partinin çözmesi gereken temel sorunların çözümü üzerinde düşünce üretemiyoruz. Düşünceden, düşünmekten kaçıyoruz, düşünce çalışmamız bitiyor. Dolayısıyla düşünce üretimi noktasında en alt noktaya geldik. Böyle olmaz, böyle oldu mu sen o zaman başka şeyleri yaşıyorsun demektir. Kafalarda başka bir şeyler var demektir. Bunu itiraf edeceğiz. Partinin yerine getirmesi gereken görevleri, nasıl yerine getireceği noktasında kafa yormak, buna yoğunlaşmak yerine, düşüncede başka şeyler üzerinde yoğunlaşılıyor. "Öyle değil, yoğunlaşıyoruz" demek faz-

la gerçekçi değil. Böyle olmayan bir parti sorunlarına çözüm arar. Sorunlarımız var, dünya üzerimize gelip imha etmek istiyor. Her gün kırk plan yapmaya çalışıyorlar. Bilmem Talabani Ankara'ya gitmiş, arkasından Barzani gidiyor. Bilmem Irak şöyle demiş, İran şöyle yapmış. Kurt gibiler ve biz bütün bunları boşa çıkartmak zorundayız. Neyle çıkartacağız, aklımızla. Başka gücümüz var mı? Peki aklımız bunlar üzerinde ne kadar yoğunlaşıyor? Çok azdır. Yoğunlaştığı ölçüde çözüm buluruz. Değerlendirme, düşünce, çözüm gelişir. Fakat bunlar bizde sorun bile olmuyor. Parti sorunu deyince arkadaşlar, "elektrik niye bir saat az yanıyor? Elbisemiz niye az oldu? Ayakkabılarımız yırtıldı, hastalığımız var" diye biliyorlar, sorundan bu anlaşılıyor. Bunların parti sorunlarıyla ne alakası var. Bizim partimizin böyle sorunları yok. Partinin çizgisini uygulama, başarma, kazanıp-kazanmama sorunu var. Türk ve Kürt toplumunun, onunla birlikte Ortadoğu'nun demokratik buluşma sorunu var. Bunu gerçekleştirecek örgütü ve mücadeleyi yaratma sorunu var, yoksa öyle onun bunun can sıkıntılarını, rahatsızlıklarını giderme, bazılarına iyi yaşam örgütleme veya örgütleyememe gibi bir sorunu yok. Bunlar partide hiç yok. İyilik olsun diye yapıyor parti. Bu konuda parti mücadelesi içerisinde karşılaştığımız en ağır sorun bile bunun dışında değil. O da küçük burjuvalık oluyor. "Ben partiye çalıştım, buraya kadar geldim, parti de benim işlerimi bu kadar yapsın" parti değil, sen yapacaksın. Biz bu ölçüyle hareket ediyoruz. Unutmayalım ki, binlerce şehidimiz var. Bu parti şahadet çizgisinde yürüyor mu? Yürüyor. Ölçü bu, bunun dışında bir ölçüsü var mı? Yok. Bunun dışındaki sorunların çözümü sadece asgari düzeydedir, insanların kendisini yaşatması ve işleri yapabilmek içindir. Parti Önderliği; *"biz yaşamı durdurduk"* diyordu. Sadece halka yaşam açabilmek için kendimizi mücadele eder hale getiriyoruz. Enerjimizin açığa çıkmasını sağlıyoruz. Onun dışında herhangi bir şey yok. Bunları anlayan bir düşünceye sahip olmamız gerekiyor. Gerçekten parti siyasetiyle kendimizi birleştirebiliyor muyuz? Fedailiğin bir yanı da bu oluyor. Fedailik, kendini "küt" diye partinin üzerine atmak, "parti beni ne yaparsa

yapsın" demek değildir. Önderlik, *"benim üzerime ne atıyorsunuz kendinizi, gidin kendinizi nerede pazarlarsanız pazarlayın"* diyordu. Bunun partiye katılmakla bir alakası yoktur.

Fedailik partiyi başarıyla uygulamaktır. Bu dönemin parti çizgisini başarıyla uygulamaktır. Her halükarda, her koşulda parti çizgisini hayata geçirmektir. Başarma gücünde misin, değil misin? Başarmaya var mısın, yok musun? Sorun burada. Kendini parti çizgisinde yürüme, onu başarıyla uygulama gücüne kavuşturacaksın. "Bu yönetim böyle yaptı, böyle yaklaştı, şu beni aldattı, bu bana şu imkanı vermedi" Bunların sözü bile olmaz. Bunları en çok söyleyen arkadaşlar böyle gerçekleşmiş gibi söylüyorlar. Kendilerini kandırıyorlar.

Bunlar bir militanın tutumu değil. Bir ajan tutar, alır seni götürür devletin kapısına bağlar, ne yapacaksın? Onun için soruyoruz, *"Yönetimden ne anlıyorsunuz"* diye. Şimdi yoktur. Bu partinin yönetimi İmralı'dadır yoldaşlar. Uluslararası komplo oldu arkadaşların haberi yok mu? Komplo saldırıyor. Biz hangi yönetimi arıyoruz. Komplo yönetime saldırıyor, kadro yönetime saldırıyor. Bir yönetim saldırısı çıkmış. Aynı ağza geliyor, ölçü o mudur? Şimdi bu olur mu hiç. Sen nesin o zaman? Yaptığının uluslararası komplodan farkı var mı? Yoktur, hiçbir farkı yoktur. Güya iyi niyetli, güya parti militanlığı adına aynı şeyi yapmak oluyor. Partinin yönetimini yok etmek için dünya saldırıya geçmiş, buna karşı *"Fedai olmak"* dedik. Nedir fedai? Herkes parti yönetimi. İsmail Beşikçi dedi, ***"Herkes bir Apo olmalı"*** Apo olmanın neresindeyiz? Hiç kimse onu ölçü almıyor. Orada kendini katmıyor, kendine zor geliyor. "Yönetim bana şunu vermedi, elimden tutmadı, götürmedi" Bunlar çocukça laflar, böyle parti militanı olunmaz.

"Sosyalist olmak istiyorsak, kolektif ve örgütlü olmakla yükümlüyüz. Burada daha fazlasını yapmak demek, daha büyük ve kaliteli emek, daha yoğun çaba ve daha çok vuruş demektir. Bu daha iyi düşünmek, daha çok örgütlenmek ve daha çok hedefe ulaşmaktır. Böyle yapmayanların büyüklüğünden bahsedilemez" (P.Ö)

"Ne kadar sağlam partileşilirse, parti çizgisine egemenlik ve onu uygulama gücü de o oranda artacaktır. Yaşamınızı bunun için adamışsınız. Sağlam bir partili olamayanların yaşamı boştur ve her an kullanılmaya elverişlidir" (P.Ö)

PKK'nin gücü, ideolojisi en ileri düzeyde ve en genel çerçevede parti içinde, parti yaşamında somutlaşır. Bu açıdan ideolojiyi sadece soyut kavramlar olarak ele almak değil, partide somutlaşma durumuna bakarak ele almak, anlamak, görmek ve buna göre değerlendirmek gerekir. Partinin ideolojisi kendini soyut söylemlerde değil, iç ilişkilerinde gösterir. Bu açıdan yeniden katılım herkes için gereklidir. Yenilenen, kendini stratejik olarak yeniden yapılandıran partiye bir bütün olarak herkesin yeniden katılması, katılımı yenilemesi lazım.